Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

មជ្ឈិមនិកាយេ

មូលបណ្ណាសបាឡិ

១។ មូលបរិយាយវគ្គោ

១។ មូលបរិយាយសុត្តំ

១។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា ឧក្កដ្ឋាយំ វិហរតិ សុភគវនេ សាលរាជមូលេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច – “សព្ពធម្មមូលបរិយាយំ វោ, ភិក្ខវេ, ទេសេស្សាមិ។ តំ សុណាថ, សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

២។ “ឥធ, ភិក្ខវេ, អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ អរិយានំ អទស្សាវី អរិយធម្មស្ស អកោវិទោ អរិយធម្មេ អវិនីតោ, សប្បុរិសានំ អទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស អកោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ អវិនីតោ – បថវិំ [បឋវិំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] បថវិតោ សញ្ជានាតិ; បថវិំ បថវិតោ សញ្ញត្វា បថវិំ មញ្ញតិ, បថវិយា មញ្ញតិ, បថវិតោ មញ្ញតិ, បថវិំ មេតិ មញ្ញតិ , បថវិំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“អាបំ អាបតោ សញ្ជានាតិ; អាបំ អាបតោ សញ្ញត្វា អាបំ មញ្ញតិ, អាបស្មិំ មញ្ញតិ, អាបតោ មញ្ញតិ, អាបំ មេតិ មញ្ញតិ, អាបំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“តេជំ តេជតោ សញ្ជានាតិ; តេជំ តេជតោ សញ្ញត្វា តេជំ មញ្ញតិ, តេជស្មិំ មញ្ញតិ, តេជតោ មញ្ញតិ, តេជំ មេតិ មញ្ញតិ, តេជំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“វាយំ វាយតោ សញ្ជានាតិ; វាយំ វាយតោ សញ្ញត្វា វាយំ មញ្ញតិ, វាយស្មិំ មញ្ញតិ, វាយតោ មញ្ញតិ, វាយំ មេតិ មញ្ញតិ, វាយំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

២។ “ភូតេ ភូតតោ សញ្ជានាតិ; ភូតេ ភូតតោ សញ្ញត្វា ភូតេ មញ្ញតិ, ភូតេសុ មញ្ញតិ, ភូតតោ មញ្ញតិ, ភូតេ មេតិ មញ្ញតិ, ភូតេ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“ទេវេ ទេវតោ សញ្ជានាតិ; ទេវេ ទេវតោ សញ្ញត្វា ទេវេ មញ្ញតិ, ទេវេសុ មញ្ញតិ, ទេវតោ មញ្ញតិ, ទេវេ មេតិ មញ្ញតិ, ទេវេ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“បជាបតិំ បជាបតិតោ សញ្ជានាតិ; បជាបតិំ បជាបតិតោ សញ្ញត្វា បជាបតិំ មញ្ញតិ, បជាបតិស្មិំ មញ្ញតិ, បជាបតិតោ មញ្ញតិ, បជាបតិំ មេតិ មញ្ញតិ, បជាបតិំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“ព្រហ្មំ ព្រហ្មតោ សញ្ជានាតិ; ព្រហ្មំ ព្រហ្មតោ សញ្ញត្វា ព្រហ្មំ មញ្ញតិ , ព្រហ្មស្មិំ មញ្ញតិ, ព្រហ្មតោ មញ្ញតិ, ព្រហ្មំ មេតិ មញ្ញតិ, ព្រហ្មំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“អាភស្សរេ អាភស្សរតោ សញ្ជានាតិ; អាភស្សរេ អាភស្សរតោ សញ្ញត្វា អាភស្សរេ មញ្ញតិ, អាភស្សរេសុ មញ្ញតិ, អាភស្សរតោ មញ្ញតិ, អាភស្សរេ មេតិ មញ្ញតិ, អាភស្សរេ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“សុភកិណ្ហេ សុភកិណ្ហតោ សញ្ជានាតិ; សុភកិណ្ហេ សុភកិណ្ហតោ សញ្ញត្វា សុភកិណ្ហេ មញ្ញតិ, សុភកិណ្ហេសុ មញ្ញតិ, សុភកិណ្ហតោ មញ្ញតិ, សុភកិណ្ហេ មេតិ មញ្ញតិ, សុភកិណ្ហេ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“វេហប្ផលេ វេហប្ផលតោ សញ្ជានាតិ; វេហប្ផលេ វេហប្ផលតោ សញ្ញត្វា វេហប្ផលេ មញ្ញតិ, វេហប្ផលេសុ មញ្ញតិ, វេហប្ផលតោ មញ្ញតិ, វេហប្ផលេ មេតិ មញ្ញតិ, វេហប្ផលេ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“អភិភុំ អភិភូតោ សញ្ជានាតិ; អភិភុំ អភិភូតោ សញ្ញត្វា អភិភុំ មញ្ញតិ, អភិភុស្មិំ មញ្ញតិ, អភិភូតោ មញ្ញតិ, អភិភុំ មេតិ មញ្ញតិ, អភិភុំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

៣។ “អាកាសានញ្ចាយតនំ អាកាសានញ្ចាយតនតោ សញ្ជានាតិ; អាកាសានញ្ចាយតនំ អាកាសានញ្ចាយតនតោ សញ្ញត្វា អាកាសានញ្ចាយតនំ មញ្ញតិ, អាកាសានញ្ចាយតនស្មិំ មញ្ញតិ, អាកាសានញ្ចាយតនតោ មញ្ញតិ, អាកាសានញ្ចាយតនំ មេតិ មញ្ញតិ, អាកាសានញ្ចាយតនំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘អបរិញ្ញាតំ តស្សា’តិ វទាមិ។

“វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនតោ សញ្ជានាតិ; វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនតោ សញ្ញត្វា វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ

ມຎ຺ຎຕິ, ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

“ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນເຕາ ສຎ຺ຊານາຕິ; ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນເຕາ ສຎ຺ຎຕ຺ວາ ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ ມຎ຺ຎຕິ, ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

“ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນເຕາ ສຎ຺ຊານາຕິ; ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນເຕາ ສຎ຺ຎຕ຺ວາ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ມຎ຺ຎຕິ, ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

໓. “ທິຏ຺ຐໍ ທິຏ຺ຐເຕາ ສຎ຺ຊານາຕິ; ທິຏ຺ຐໍ ທິຏ຺ຐເຕາ ສຎ຺ຎຕ຺ວາ ທິຏ຺ຐໍ ມຎ຺ຎຕິ, ທິຏ຺ຐສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ທິຏ຺ຐເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ທິຏ຺ຐໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ທິຏ຺ຐໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

“ສຸຕໍ ສຸຕເຕາ ສຎ຺ຊານາຕິ; ສຸຕໍ ສຸຕເຕາ ສຎ຺ຎຕ຺ວາ ສຸຕໍ ມຎ຺ຎຕິ, ສຸຕສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ສຸຕເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ສຸຕໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ສຸຕໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

“ມຸຕໍ ມຸຕເຕາ ສຎ຺ຊານາຕິ; ມຸຕໍ ມຸຕເຕາ ສຎ຺ຎຕ຺ວາ ມຸຕໍ ມຎ຺ຎຕິ, ມຸຕສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ມຸຕເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ມຸຕໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ມຸຕໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

“ວິຎ຺ຎາຕໍ ວິຎ຺ຎາຕເຕາ ສຎ຺ຊານາຕິ; ວິຎ຺ຎາຕໍ ວິຎ຺ຎາຕເຕາ ສຎ຺ຎຕ຺ວາ ວິຎ຺ຎາຕໍ ມຎ຺ຎຕິ, ວິຎ຺ຎາຕສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ວິຎ຺ຎາຕເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ວິຎ຺ຎາຕໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ວິຎ຺ຎາຕໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

໔. “ເອກຕ຺ຕໍ ເອກຕ຺ຕເຕາ ສຎ຺ຊານາຕິ; ເອກຕ຺ຕໍ ເອກຕ຺ຕເຕາ ສຎ຺ຎຕ຺ວາ ເອກຕ຺ຕໍ ມຎ຺ຎຕິ, ເອກຕ຺ຕສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ເອກຕ຺ຕເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ເອກຕ຺ຕໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ເອກຕ຺ຕໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

“ນານຕ຺ຕໍ ນານຕ຺ຕເຕາ ສຎ຺ຊານາຕິ; ນານຕ຺ຕໍ ນານຕ຺ຕເຕາ ສຎ຺ຎຕ຺ວາ ນານຕ຺ຕໍ ມຎ຺ຎຕິ, ນານຕ຺ຕສ຺ມິໍ ມຎ຺ຎຕິ, ນານຕ຺ຕເຕາ ມຎ຺ຎຕິ, ນານຕ຺ຕໍ ເມຕິ ມຎ຺ຎຕິ, ນານຕ຺ຕໍ ອຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ‘ອປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

“ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᩮᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ‘ᩋᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨲᩔᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

“ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ , ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨾᩮᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ‘ᩋᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨲᩔᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᨮᨾᨶᨿᨽᩪᨾᩥᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

᪓᪨ “ᨿᩮᩣᨸᩥ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩮᩣ [ᩈᩮᨡᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨿᩮᩣᨣᨠ᩠ᨡᩮᨾᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ [ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᩅᩣ (ᨠ᪨)] ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩥ [ᩅᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ], ᨸᨳᩅᩥᨿᩣ ᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩥ, ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩥ, ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨾᩮᨲᩥ ᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩥ, ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨾᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥ [ᩅᩣ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ (ᩈᩦ᪨) ᨭᩦᨠᩣ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ]᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ‘ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨲᩔᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

“ᩋᩣᨸᩴ…ᨲᩮᨩᩴ… ᩅᩣᨿᩴ… ᨽᩪᨲᩮ… ᨴᩮᩅᩮ… ᨸᨩᩣᨸᨲᩥᩴ… ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩴ… ᩋᩣᨽᩔᩁᩮ… ᩈᩩᨽᨠᩥᨱ᩠ᩉᩮ. ᩅᩮᩉᨸ᩠ᨹᩃᩮ… ᩋᨽᩥᨽᩩᩴ… ᩋᩣᨠᩣᩈᩣᨶᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ… ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ… ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩴ… ᨶᩮᩅᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩴ… ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ… ᩈᩩᨲᩴ… ᨾᩩᨲᩴ… ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ… ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩴ… ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ… ᩈᨻ᩠ᨻᩴ… ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨾᩮᨲᩥ ᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨾᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ‘ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨲᩔᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩅᩈᩮᨶ [ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩅᩈᩮᨶ (ᩈᩦ᪨), ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩅᩈᩮᨶ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠ᪨)] ᨴᩩᨲᩥᨿᨶᨿᨽᩪᨾᩥᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

᪔᪨ “ᨿᩮᩣᨸᩥ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᩁᩉᩴ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᩣ ᩅᩩᩈᩥᨲᩅᩣ ᨠᨲᨠᩁᨱᩦᨿᩮᩣ ᩒᩉᩥᨲᨽᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩈᨴᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩦᨱᨽᩅᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨸᨳᩅᩥᨿᩣ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨾᩮᨲᩥ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨶᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ‘ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨲᩔᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

“ᩋᩣᨸᩴ…ᨲᩮᨩᩴ… ᩅᩣᨿᩴ… ᨽᩪᨲᩮ… ᨴᩮᩅᩮ… ᨸᨩᩣᨸᨲᩥᩴ… ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩴ… ᩋᩣᨽᩔᩁᩮ… ᩈᩩᨽᨠᩥᨱ᩠ᩉᩮ. ᩅᩮᩉᨸ᩠ᨹᩃᩮ… ᩋᨽᩥᨽᩩᩴ… ᩋᩣᨠᩣᩈᩣᨶᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ… ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ… ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩴ… ᨶᩮᩅᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩴ… ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ… ᩈᩩᨲᩴ… ᨾᩩᨲᩴ… ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ… ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩴ… ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ… ᩈᨻ᩠ᨻᩴ… ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨾᩮᨲᩥ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ‘ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨲᩔᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

ខីណាសវវសេន តតិយនយភូមិបរិច្ឆេទោ និដ្ឋិតោ។

៩។ “យោបិ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ, សោបិ បថវិំ បថវិតោ អភិជានាតិ; បថវិំ បថវិតោ អភិញ្ញាយ បថវិំ ន មញ្ញតិ, បថវិយា ន មញ្ញតិ, បថវិតោ ន មញ្ញតិ, បថវិំ មេតិ ន មញ្ញតិ, បថវិំ នាភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ខយា រាគស្ស, វីតរាគត្តា។

“អាបំ…បេ… តេជំ… វាយំ… ភូតេ… ទេវេ… បជាបតិំ… ព្រហ្មំ… អាភស្សរេ… សុភកិណ្ហេ. វេហប្ផលេ… អភិភុំ… អាកាសានញ្ចាយតនំ… វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ… អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ … នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ … ទិដ្ឋំ… សុតំ… មុតំ… វិញ្ញាតំ… ឯកត្តំ… នានត្តំ… សព្វំ… និព្ពានំ និព្ពានតោ អភិជានាតិ; និព្ពានំ និព្ពានតោ អភិញ្ញាយ និព្ពានំ ន មញ្ញតិ, និព្ពានស្មិំ ន មញ្ញតិ, និព្ពានតោ ន មញ្ញតិ, និព្ពានំ មេតិ ន មញ្ញតិ, និព្ពានំ នាភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ខយា រាគស្ស, វីតរាគត្តា។

ខីណាសវវសេន ចតុត្ថនយភូមិបរិច្ឆេទោ និដ្ឋិតោ។

១០។ “យោបិ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ, សោបិ បថវិំ បថវិតោ អភិជានាតិ; បថវិំ បថវិតោ អភិញ្ញាយ បថវិំ ន មញ្ញតិ, បថវិយា ន មញ្ញតិ, បថវិតោ ន មញ្ញតិ, បថវិំ មេតិ ន មញ្ញតិ, បថវិំ នាភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ខយា ទោសស្ស, វីតទោសត្តា។

“អាបំ…បេ… តេជំ… វាយំ… ភូតេ… ទេវេ… បជាបតិំ… ព្រហ្មំ… អាភស្សរេ… សុភកិណ្ហេ. វេហប្ផលេ… អភិភុំ… អាកាសានញ្ចាយតនំ… វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ… អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ… នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ… ទិដ្ឋំ… សុតំ… មុតំ… វិញ្ញាតំ… ឯកត្តំ… នានត្តំ… សព្វំ… និព្ពានំ និព្ពានតោ អភិជានាតិ; និព្ពានំ និព្ពានតោ អភិញ្ញាយ និព្ពានំ ន មញ្ញតិ, និព្ពានស្មិំ ន មញ្ញតិ, និព្ពានតោ ន មញ្ញតិ, និព្ពានំ មេតិ ន មញ្ញតិ, និព្ពានំ នាភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ខយា ទោសស្ស, វីតទោសត្តា។

ខីណាសវវសេន បញ្ចមនយភូមិបរិច្ឆេទោ និដ្ឋិតោ។

១១។ “យោបិ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ, សោបិ បថវិំ បថវិតោ អភិជានាតិ; បថវិំ បថវិតោ អភិញ្ញាយ បថវិំ ន មញ្ញតិ, បថវិយា ន មញ្ញតិ, បថវិតោ ន មញ្ញតិ, បថវិំ មេតិ ន មញ្ញតិ, បថវិំ នាភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ខយា មោហស្ស, វីតមោហត្តា។

“អាបំ…បេ… តេជំ… វាយំ… ភូតេ… ទេវេ… បជាបតិំ… ព្រហ្មំ… អាភស្សរេ… សុភកិណ្ហេ. វេហប្ផលេ… អភិភុំ…

ອາກາສານຎ຺ຈາຍຕນໍ... ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນໍ... ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ ... ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ... ທິຏ຺ຐໍ... ສຸຕໍ... ມຸຕໍ... ວິຎ຺ຎາຕໍ... ເອກຕ຺ຕໍ... ນານຕ຺ຕໍ... ສພ຺ພໍ... ນິພ຺ພານໍ ນິພ຺ພານໂຕ ອຠິຊານາຕິ; ນິພ຺ພານໍ ນິພ຺ພານໂຕ ອຠິຎ຺ຎາຍ ນິພ຺ພານໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານສ຺ມິໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໂຕ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໍ ເມຕິ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໍ ນາຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ຂຍາ ໂມຫສ຺ສ, ວີຕໂມຫຕ຺ຕາ.

ຂີຓາສວວເສນ ຉຏ຺ຐນຍຠູມິປຣິຈ຺ເຉໂທ ນິຏ຺ຐິໂຕ.

໑໒. "ຕຖາຄໂຕປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ປຖວິໍ ປຖວິໂຕ ອຠິຊານາຕິ; ປຖວິໍ ປຖວິໂຕ ອຠິຎ຺ຎາຍ ປຖວິໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ປຖວິຍາ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ປຖວິໂຕ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ປຖວິໍ ເມຕິ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ປຖວິໍ ນາຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? 'ປຣິຎ຺ຎາຕນ຺ຕໍ ຕຖາຄຕສ຺ສາ'ຕິ ວທາມິ.

"ອາປໍ...ເປ... ເຕຊໍ... ວາຍໍ... ຠູເຕ... ເທເວ... ປຊາປຕິໍ... ພ຺ຣຫ຺ມໍ... ອາຠສ຺ສເຣ... ສຸຠກິຓ຺ເຫ... ເວຫປ຺ຜເລ... ອຠິຠຸໍ... ອາກາສານຎ຺ຈາຍຕນໍ... ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນໍ ... ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ... ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ... ທິຏ຺ຐໍ... ສຸຕໍ... ມຸຕໍ... ວິຎ຺ຎາຕໍ... ເອກຕ຺ຕໍ... ນານຕ຺ຕໍ... ສພ຺ພໍ... ນິພ຺ພານໍ ນິພ຺ພານໂຕ ອຠິຊານາຕິ; ນິພ຺ພານໍ ນິພ຺ພານໂຕ ອຠິຎ຺ຎາຍ ນິພ຺ພານໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານສ຺ມິໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໂຕ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໍ ເມຕິ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໍ ນາຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? 'ປຣິຎ຺ຎາຕນ຺ຕໍ ຕຖາຄຕສ຺ສາ'ຕິ ວທາມິ.

ຕຖາຄຕວເສນ ສຕ຺ຕມນຍຠູມິປຣິຈ຺ເຉໂທ ນິຏ຺ຐິໂຕ.

໑໓. "ຕຖາຄໂຕປິ , ຠິກ຺ຂເວ, ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ປຖວິໍ ປຖວິໂຕ ອຠິຊານາຕິ; ປຖວິໍ ປຖວິໂຕ ອຠິຎ຺ຎາຍ ປຖວິໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ປຖວິຍາ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ປຖວິໂຕ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ປຖວິໍ ເມຕິ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ປຖວິໍ ນາຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? 'ນນ຺ທີ [ນນ຺ທິ (ສີ. ສ຺ຍາ.)] ທຸກ຺ຂສ຺ສ ມູລນ຺'ຕິ – ອິຕິ ວິທິຕ຺ວາ 'ຠວາ ຊາຕິ ຠູຕສ຺ສ ຊຣາມຣຓນ຺'ຕິ. ຕສ຺ມາຕິຫ, ຠິກ຺ຂເວ, 'ຕຖາຄໂຕ ສພ຺ພໂສ ຕຓ຺ຫານໍ ຂຍາ ວິຣາຄາ ນິໂຣທາ ຈາຄາ ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄາ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພທິໍ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂທ'ຕິ ວທາມິ.

"ອາປໍ ...ເປ... ເຕຊໍ... ວາຍໍ... ຠູເຕ... ເທເວ... ປຊາປຕິໍ... ພ຺ຣຫ຺ມໍ... ອາຠສ຺ສເຣ... ສຸຠກິຓ຺ເຫ... ເວຫປ຺ຜເລ... ອຠິຠຸໍ... ອາກາສານຎ຺ຈາຍຕນໍ... ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນໍ... ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ... ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ... ທິຏ຺ຐໍ... ສຸຕໍ... ມຸຕໍ... ວິຎ຺ຎາຕໍ... ເອກຕ຺ຕໍ... ນານຕ຺ຕໍ... ສພ຺ພໍ... ນິພ຺ພານໍ ນິພ຺ພານໂຕ ອຠິຊານາຕິ; ນິພ຺ພານໍ ນິພ຺ພານໂຕ ອຠິຎ຺ຎາຍ ນິພ຺ພານໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານສ຺ມິໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໂຕ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໍ ເມຕິ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ນິພ຺ພານໍ ນາຠິນນ຺ທຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? 'ນນ຺ທີ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ມູລນ຺'ຕິ – ອິຕິ ວິທິຕ຺ວາ 'ຠວາ ຊາຕິ ຠູຕສ຺ສ ຊຣາມຣຓນ຺'ຕິ. ຕສ຺ມາຕິຫ, ຠິກ຺ຂເວ, 'ຕຖາຄໂຕ ສພ຺ພໂສ ຕຓ຺ຫານໍ ຂຍາ ວິຣາຄາ ນິໂຣທາ ຈາຄາ ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄາ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພທິໍ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂທ'ຕິ ວທາມີ"ຕິ.

ຕຖາຄຕວເສນ ອຏ຺ຐມນຍຠູມິປຣິຈ຺ເຉໂທ ນິຏ຺ຐິໂຕ.

ឥទមវោច ភគវា។ ន តេ ភិក្ខូ [ន អត្តមនា តេភិក្ខូ (ស្យា។), តេ ភិក្ខូ (បី។ ក។)] ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

មូលបរិយាយសុត្តំ និដ្ឋិតំ បឋមំ។

២។ សព្ពាសវសុត្តំ

១៤។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច – “សព្ពាសវសំវរបរិយាយំ វោ, ភិក្ខវេ, ទេសេស្សាមិ។ តំ សុណាថ , សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

១៥។ “ជានតោ អហំ, ភិក្ខវេ, បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ, នោ អជានតោ នោ អបស្សតោ។ កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ជានតោ កិញ្ច បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ? យោនិសោ ច មនសិការំ អយោនិសោ ច មនសិការំ។ អយោនិសោ, ភិក្ខវេ, មនសិករោតោ អនុប្បន្នា ចេវ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ, ឧប្បន្នា ច អាសវា បវឌ្ឍន្តិ; យោនិសោ ច ខោ, ភិក្ខវេ, មនសិករោតោ អនុប្បន្នា ចេវ អាសវា ន ឧប្បជ្ជន្តិ, ឧប្បន្នា ច អាសវា បហីយន្តិ។

១៦។ “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អាសវា ទស្សនា បហាតព្ពា, អត្ថិ អាសវា សំវរា បហាតព្ពា, អត្ថិ អាសវា បដិសេវនា បហាតព្ពា, អត្ថិ អាសវា អធិវាសនា បហាតព្ពា, អត្ថិ អាសវា បរិវជ្ជនា បហាតព្ពា, អត្ថិ អាសវា វិនោទនា បហាតព្ពា, អត្ថិ អាសវា ភាវនា បហាតព្ពា។

ទស្សនា បហាតព្ពាសវា

១៧។ “កតមេ ច, ភិក្ខវេ, អាសវា ទស្សនា បហាតព្ពា? ឥធ, ភិក្ខវេ , អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ – អរិយានំ អទស្សាវី អរិយធម្មស្ស អកោវិទោ អរិយធម្មេ អវិនីតោ, សប្បុរិសានំ អទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស អកោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ អវិនីតោ – មនសិករណីយេ ធម្មេ នប្បជានាតិ, អមនសិករណីយេ ធម្មេ នប្បជានាតិ។ សោ មនសិករណីយេ ធម្មេ អប្បជានន្តោ អមនសិករណីយេ ធម្មេ អប្បជានន្តោ, យេ ធម្មា ន មនសិករណីយា, តេ ធម្មេ មនសិ ករោតិ, យេ ធម្មា មនសិករណីយា តេ ធម្មេ ន មនសិ ករោតិ។

“កតមេ ច, ភិក្ខវេ, ធម្មា ន មនសិករណីយា យេ ធម្មេ មនសិ ករោតិ? យស្ស, ភិក្ខវេ, ធម្មេ មនសិករោតោ អនុប្បន្នោ វា កាមាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា កាមាសវោ បវឌ្ឍតិ; អនុប្បន្នោ វា ភវាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា ភវាសវោ បវឌ្ឍតិ; អនុប្បន្នោ វា អវិជ្ជាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា អវិជ្ជាសវោ បវឌ្ឍតិ – ឥមេ ធម្មា ន មនសិករណីយា យេ ធម្មេ មនសិ ករោតិ។

“កតមេ ច, ភិក្ខវេ, ធម្មា មនសិករណីយា យេ ធម្មេ ន មនសិ ករោតិ? យស្ស, ភិក្ខវេ, ធម្មេ មនសិករោតោ អនុប្បន្នោ វា កាមាសវោ ន ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា កាមាសវោ បហីយតិ; អនុប្បន្នោ វា ភវាសវោ ន ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា ភវាសវោ បហីយតិ; អនុប្បន្នោ វា អវិជ្ជាសវោ ន ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា អវិជ្ជាសវោ បហីយតិ – ឥមេ ធម្មា មនសិករណីយា យេ ធម្មេ ន មនសិ ករោតិ។

“តស្ស អមនសិករណីយានំ ធម្មានំ មនសិការា មនសិករណីយានំ ធម្មានំ អមនសិការា អនុប្បន្នា ចេវ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បន្នា ច អាសវា បវឌ្ឍន្តិ។

១៨។ “សោ ឯវំ អយោនិសោ មនសិ ករោតិ – ‘អហោសិំ នុ ខោ អហំ អតីតមទ្ធានំ? ន នុ ខោ អហោសិំ អតីតមទ្ធានំ? កិំ នុ ខោ អហោសិំ អតីតមទ្ធានំ? កថំ នុ ខោ អហោសិំ អតីតមទ្ធានំ? កិំ ហុត្វា កិំ អហោសិំ នុ ខោ អហំ អតីតមទ្ធានំ? ភវិស្សាមិ នុ ខោ អហំ អនាគតមទ្ធានំ? ន នុ ខោ ភវិស្សាមិ អនាគតមទ្ធានំ? កិំ នុ ខោ ភវិស្សាមិ អនាគតមទ្ធានំ? កថំ នុ ខោ ភវិស្សាមិ អនាគតមទ្ធានំ? កិំ ហុត្វា កិំ ភវិស្សាមិ នុ ខោ អហំ អនាគតមទ្ធាន’ន្តិ? ឯតរហិ វា បច្ចុប្បន្នមទ្ធានំ [បច្ចុប្បន្នមទ្ធានំ អារព្ភ (ស្យា។)] អជ្ឈត្តំ កថំកថី ហោតិ – ‘អហំ នុ ខោស្មិ? នោ នុ ខោស្មិ? កិំ នុ ខោស្មិ? កថំ នុ ខោស្មិ? អយំ នុ ខោ សត្តោ កុតោ អាគតោ? សោ កុហិំ គាមី ភវិស្សតី’តិ?

១៩។ “តស្ស ឯវំ អយោនិសោ មនសិករោតោ ឆន្នំ ទិដ្ឋីនំ អញ្ញតរា ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ។ ‘អត្ថិ មេ អត្តា’តិ វា អស្ស [វាស្ស (សី។ ស្យា។ បី។)] សច្ចតោ ថេតតោ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ; ‘នត្ថិ មេ អត្តា’តិ វា អស្ស សច្ចតោ ថេតតោ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ; ‘អត្តនាវ អត្តានំ សញ្ជានាមី’តិ វា អស្ស សច្ចតោ ថេតតោ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ; ‘អត្តនាវ អនត្តានំ សញ្ជានាមី’តិ វា អស្ស សច្ចតោ ថេតតោ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ; ‘អនត្តនាវ អត្តានំ សញ្ជានាមី’តិ វា អស្ស សច្ចតោ ថេតតោ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ; អថ វា បនស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ហោតិ – ‘យោ មេ អយំ អត្តា វទោ វេទេយ្យោ តត្រ តត្រ កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកំ បដិសំវេទេតិ សោ ខោ បន មេ អយំ អត្តា និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ សស្សតិសមំ តថេវ ឋស្សតី’តិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ , ទិដ្ឋិគតំ ទិដ្ឋិគហនំ ទិដ្ឋិកន្តារំ ទិដ្ឋិវិសូកំ ទិដ្ឋិវិប្ផន្ទិតំ ទិដ្ឋិសំយោជនំ។ ទិដ្ឋិសំយោជនសំយុត្តោ, ភិក្ខវេ, អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ន បរិមុច្ចតិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ; ‘ន បរិមុច្ចតិ ទុក្ខស្មា’តិ វទាមិ។

២០។ “សុតវា ច ខោ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ – អរិយានំ ទស្សាវី អរិយធម្មស្ស កោវិទោ អរិយធម្មេ សុវិនីតោ, សប្បុរិសានំ ទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស កោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ សុវិនីតោ – មនសិករណីយេ ធម្មេ បជានាតិ អមនសិករណីយេ ធម្មេ បជានាតិ។ សោ មនសិករណីយេ ធម្មេ បជានន្តោ អមនសិករណីយេ ធម្មេ បជានន្តោ យេ ធម្មា ន មនសិករណីយា តេ ធម្មេ ន មនសិ ករោតិ, យេ ធម្មា មនសិករណីយា តេ ធម្មេ មនសិ ករោតិ។

“កតមេ ច, ភិក្ខវេ, ធម្មា ន មនសិករណីយា យេ ធម្មេ ន មនសិ ករោតិ? យស្ស, ភិក្ខវេ, ធម្មេ មនសិករោតោ អនុប្បន្នោ វា

កាមាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា កាមាសវោ បវឌ្ឍតិ; អនុប្បន្នោ វា ភវាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា ភវាសវោ បវឌ្ឍតិ; អនុប្បន្នោ វា អវិជ្ជាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា អវិជ្ជាសវោ បវឌ្ឍតិ – ឥមេ ធម្មា ន មនសិករណីយា, យេ ធម្មេ ន មនសិ ករោតិ។

“កតមេ ច, ភិក្ខវេ, ធម្មា មនសិករណីយា យេ ធម្មេ មនសិ ករោតិ? យស្ស, ភិក្ខវេ, ធម្មេ មនសិករោតោ អនុប្បន្នោ វា កាមាសវោ ន ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា កាមាសវោ បហីយតិ; អនុប្បន្នោ វា ភវាសវោ ន ឧប្បជ្ជតិ , ឧប្បន្នោ វា ភវាសវោ បហីយតិ; អនុប្បន្នោ វា អវិជ្ជាសវោ ន ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ វា អវិជ្ជាសវោ បហីយតិ – ឥមេ ធម្មា មនសិករណីយា យេ ធម្មេ មនសិ ករោតិ។

“តស្ស អមនសិករណីយានំ ធម្មានំ អមនសិការា មនសិករណីយានំ ធម្មានំ មនសិការា អនុប្បន្នា ចេវ អាសវា ន ឧប្បជ្ជន្តិ, ឧប្បន្នា ច អាសវា បហីយន្តិ។

១០។ “សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យោនិសោ មនសិ ករោតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យោនិសោ មនសិ ករោតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យោនិសោ មនសិ ករោតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យោនិសោ មនសិ ករោតិ។ តស្ស ឯវំ យោនិសោ មនសិករោតោ តីណិ សំយោជនានិ បហីយន្តិ – សក្កាយទិដ្ឋិ, វិចិកិច្ឆា, សីលព្ពតបរាមាសោ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ, ភិក្ខវេ, អាសវា ទស្សនា បហាតព្ពា។

សំវរា បហាតព្ពាសវា

១១។ “កតមេ ច, ភិក្ខវេ, អាសវា សំវរា បហាតព្ពា? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បដិសង្ខា យោនិសោ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ វិហរតិ។ យញ្ហិស្ស, ភិក្ខវេ, ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរំ អសំវុតស្ស វិហរតោ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរំ សំវុតស្ស វិហរតោ ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។ បដិសង្ខា យោនិសោ សោតិន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ វិហរតិ…បេ… ឃានិន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ វិហរតិ…បេ… ជិវ្ហិន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ វិហរតិ…បេ… កាយិន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ វិហរតិ…បេ… មនិន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ វិហរតិ។ យញ្ហិស្ស, ភិក្ខវេ , មនិន្ទ្រិយសំវរំ អសំវុតស្ស វិហរតោ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, មនិន្ទ្រិយសំវរំ សំវុតស្ស វិហរតោ ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។

“យញ្ហិស្ស, ភិក្ខវេ, សំវរំ អសំវុតស្ស វិហរតោ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា , សំវរំ សំវុតស្ស វិហរតោ ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ, ភិក្ខវេ, អាសវា សំវរា បហាតព្ពា។

បដិសេវនា បហាតព្ពាសវា

១២។ “កតមេ ច, ភិក្ខវេ, អាសវា បដិសេវនា បហាតព្ពា? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បដិសង្ខា យោនិសោ ចីវរំ បដិសេវតិ – ‘យាវទេវ

ᩈᩦᨲᩔ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿ, ᩏᨱ᩠ᩉᩔ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿ, ᨯᩴᩈᨾᨠᩈᩅᩣᨲᩣᨲᨸᩈᩁᩦᩈᨸ- [ᩈᩥᩁᩥᩴᩈᨸ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩈᨾ᩠ᨹᩔᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿ, ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᩉᩥᩁᩥᨠᩮᩣᨸᩦᨶᨸ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ’᪨

“ᨸᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩥ – ‘ᨶᩮᩅ ᨴᩅᩣᨿ, ᨶ ᨾᨴᩣᨿ, ᨶ ᨾᨱ᩠ᨯᨶᩣᨿ, ᨶ ᩅᩥᨽᩪᩈᨶᩣᨿ, ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᩍᨾᩔ ᨠᩣᨿᩔ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᨿᩣᨸᨶᩣᨿ, ᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩪᨸᩁᨲᩥᨿᩣ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩣᨿ, ᩍᨲᩥ ᨸᩩᩁᩣᨱᨬ᩠ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᨸᨭᩥᩉᨦ᩠ᨡᩣᨾᩥ ᨶᩅᨬ᩠ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩔᩣᨾᩥ, ᨿᩣᨲᩕᩣ ᨧ ᨾᩮ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᨲᩣ ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᨧ’ [ᨧᩣᨲᩥ (ᩈᩦ᪨)]᪨

“ᨸᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩥ – ‘ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᩈᩦᨲᩔ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿ, ᩏᨱ᩠ᩉᩔ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿ, ᨯᩴᩈᨾᨠᩈᩅᩣᨲᩣᨲᨸᩈᩁᩦᩈᨸᩈᨾ᩠ᨹᩔᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿ, ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᩏᨲᩩᨸᩁᩥᩔᨿᩅᩥᨶᩮᩣᨴᨶᨸᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩣᨶᩣᩁᩣᨾᨲ᩠ᨳᩴ’᪨

“ᨸᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨣᩥᩃᩣᨶᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩥ – ‘ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩥᨠᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨫᨸᩁᨾᨲᩣᨿ’ [ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨩᨸᩁᨾᨲᩣᨿ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨸᩦ᪨), ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᨸᩁᨾᨲᩣᨿ (ᨠ᪨)]᪨

“ᨿᨬ᩠ᩉᩥᩔ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩅᩥᨥᩣᨲᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩣ, ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴᩈ ᨲᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩅᩥᨥᩣᨲᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᨶᩣ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᩣ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᩈᩅᩣ

᪂᪄᪨ “ᨠᨲᨾᩮ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᩣ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨸᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨡᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᨲᩔ ᩏᨱ᩠ᩉᩔ, ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨸᩥᨸᩣᩈᩣᨿ᪨ ᨯᩴᩈᨾᨠᩈᩅᩣᨲᩣᨲᨸᩈᩁᩦᩈᨸᩈᨾ᩠ᨹᩔᩣᨶᩴ, ᨴᩩᩁᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩩᩁᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᨧᨶᨸᨳᩣᨶᩴ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩈᩣᩁᩦᩁᩥᨠᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᨶᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ [ᨲᩥᨸ᩠ᨸᩣᨶᩴ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨡᩁᩣᨶᩴ ᨠᨭᩩᨠᩣᨶᩴ ᩋᩈᩣᨲᩣᨶᩴ ᩋᨾᨶᩣᨸᩣᨶᩴ ᨸᩣᨱᩉᩁᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨠᨩᩣᨲᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᨿᨬ᩠ᩉᩥᩔ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᨵᩥᩅᩣᩈᨿᨲᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩅᩥᨥᩣᨲᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩣ, ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨿᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴᩈ ᨲᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩅᩥᨥᩣᨲᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᩣ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᩈᩅᩣ

᪂᪅᪨ “ᨠᨲᨾᩮ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨸᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨧᨱ᩠ᨯᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ, ᨧᨱ᩠ᨯᩴ ᩋᩔᩴ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ, ᨧᨱ᩠ᨯᩴ ᨣᩮᩣᨱᩴ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ, ᨧᨱ᩠ᨯᩴ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᩁᩴ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ, ᩋᩉᩥᩴ ᨡᩣᨱᩩᩴ ᨠᨱ᩠ᨭᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᩮᩣᨻ᩠ᨽᩴ ᨸᨸᩣᨲᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩥᨠᩴ ᩒᩊᩥᨣᩃ᩠ᩃᩴ ᨿᨳᩣᩁᩪᨸᩮ

អនាសនេ និសិន្នំ យថារូបេ អគោចរេ ចរន្តំ យថារូបេ បាបកេ មិត្តេ ភជន្តំ វិញ្ញូ សព្រហ្មចារី បាបកេសុ ឋានេសុ ឱកប្បេយ្យុំ, សោ តញ្ច អនាសនំ តញ្ច អគោចរំ តេ ច បាបកេ មិត្តេ បដិសង្ខា យោនិសោ បរិវជ្ជេតិ។

“យញ្ហិស្ស, ភិក្ខវេ, អបរិវជ្ជយតោ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, បរិវជ្ជយតោ ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ, ភិក្ខវេ, អាសវា បរិវជ្ជនា បហាតព្ពា។

វិនោទនា បហាតព្ពាសវា

២៦។ “កតមេ ច, ភិក្ខវេ, អាសវា វិនោទនា បហាតព្ពា? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បដិសង្ខា យោនិសោ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ, ឧប្បន្នំ ព្យាបាទវិតក្កំ...បេ... ឧប្បន្នំ វិហិំសាវិតក្កំ...បេ... ឧប្បន្នុប្បន្នេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ។

“យញ្ហិស្ស, ភិក្ខវេ, អវិនោទយតោ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, វិនោទយតោ ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ, ភិក្ខវេ, អាសវា វិនោទនា បហាតព្ពា។

ភាវនា បហាតព្ពាសវា

២៧។ “កតមេ ច, ភិក្ខវេ, អាសវា ភាវនា បហាតព្ពា? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បដិសង្ខា យោនិសោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សគ្គបរិណាមិំ; បដិសង្ខា យោនិសោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ...បេ... វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... បីតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សគ្គបរិណាមិំ។

“យញ្ហិស្ស, ភិក្ខវេ , អភាវយតោ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, ភាវយតោ ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ, ភិក្ខវេ, អាសវា ភាវនា បហាតព្ពា។

២៨។ “យតោ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ យេ អាសវា ទស្សនា បហាតព្ពា តេ ទស្សនា បហីនា ហោន្តិ, យេ អាសវា សំវរា បហាតព្ពា តេ សំវរា បហីនា ហោន្តិ, យេ អាសវា បដិសេវនា បហាតព្ពា តេ បដិសេវនា បហីនា ហោន្តិ, យេ អាសវា អធិវាសនា បហាតព្ពា តេ អធិវាសនា បហីនា ហោន្តិ, យេ អាសវា បរិវជ្ជនា បហាតព្ពា តេ បរិវជ្ជនា បហីនា ហោន្តិ, យេ អាសវា វិនោទនា បហាតព្ពា តេ វិនោទនា បហីនា ហោន្តិ, យេ អាសវា ភាវនា បហាតព្ពា តេ ភាវនា បហីនា ហោន្តិ; អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ – ‘ភិក្ខុ

សព្ពាសវសំវរសំវុតោ វិហរតិ, អច្ឆេច្ឆិ [អច្ឆេជ្ជិ (ក.)] តណ្ហំ, វិវត្តយិ [វាវត្តយិ (សី. បី.)] សំយោជនំ, សម្មា មានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សា’’’តិ.

ឥទមវោច ភគវា. អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ.

សព្ពាសវសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ.

៣. ធម្មទាយាទសុត្តំ

២៩. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ. តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ. “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ. ភគវា ឯតទវោច –

“ធម្មទាយាទា មេ, ភិក្ខវេ, ភវថ, មា អាមិសទាយាទា. អត្ថិ មេ តុម្ហេសុ អនុកម្បា – ‘កិន្តិ មេ សាវកា ធម្មទាយាទា ភវេយ្យុំ, នោ អាមិសទាយាទា’តិ. តុម្ហេ ច មេ, ភិក្ខវេ, អាមិសទាយាទា ភវេយ្យាថ នោ ធម្មទាយាទា, តុម្ហេបិ តេន អាទិយា [អាទិស្សា (សី. ស្យា. បី.)] ភវេយ្យាថ – ‘អាមិសទាយាទា សត្ថុសាវកា វិហរន្តិ, នោ ធម្មទាយាទា’តិ; អហម្បិ តេន អាទិយោ ភវេយ្យំ – ‘អាមិសទាយាទា សត្ថុសាវកា វិហរន្តិ, នោ ធម្មទាយាទា’តិ. តុម្ហេ ច មេ, ភិក្ខវេ, ធម្មទាយាទា ភវេយ្យាថ, នោ អាមិសទាយាទា, តុម្ហេបិ តេន ន អាទិយា ភវេយ្យាថ – ‘ធម្មទាយាទា សត្ថុសាវកា វិហរន្តិ, នោ អាមិសទាយាទា’តិ; អហម្បិ តេន ន អាទិយោ ភវេយ្យំ – ‘ធម្មទាយាទា សត្ថុសាវកា វិហរន្តិ, នោ អាមិសទាយាទា’តិ. តស្មាតិហ មេ, ភិក្ខវេ, ធម្មទាយាទា ភវថ, មា អាមិសទាយាទា. អត្ថិ មេ តុម្ហេសុ អនុកម្បា – ‘កិន្តិ មេ សាវកា ធម្មទាយាទា ភវេយ្យុំ, នោ អាមិសទាយាទា’តិ.

៣០. “ឥធាហំ, ភិក្ខវេ, ភុត្តាវី អស្សំ បវារិតោ បរិបុណ្ណោ បរិយោសិតោ សុហិតោ យាវទត្ថោ; សិយា ច មេ បិណ្ឌបាតោ អតិរេកធម្មោ ឆឌ្ឌនីយធម្មោ [ឆឌ្ឌិយធម្មោ (សី. ស្យា. បី.)]. អថ ទ្វេ ភិក្ខូ អាគច្ឆេយ្យុំ ជិឃច្ឆាទុព្ពល្យ- [ជិឃច្ឆាទុព្ពល្ល (សី. បី.)] បរេតា. ត្យាហំ ឯវំ វទេយ្យំ – ‘អហំ ខោម្ហិ, ភិក្ខវេ, ភុត្តាវី បវារិតោ បរិបុណ្ណោ បរិយោសិតោ សុហិតោ យាវទត្ថោ; អត្ថិ ច មេ អយំ បិណ្ឌបាតោ អតិរេកធម្មោ ឆឌ្ឌនីយធម្មោ. សចេ អាកង្ខថ, ភុញ្ជថ, នោ ចេ តុម្ហេ ភុញ្ជិស្សថ [សចេ តុម្ហេ ន ភុញ្ជិស្សថ (សី. ស្យា. បី.)], ឥទានាហំ អប្បហរិតេ វា ឆឌ្ឌេស្សាមិ, អប្បាណកេ វា ឧទកេ ឱបិលាបេស្សាមី’តិ. តត្រេកស្ស ភិក្ខុនោ ឯវមស្ស – ‘ភគវា ខោ ភុត្តាវី បវារិតោ បរិបុណ្ណោ បរិយោសិតោ សុហិតោ យាវទត្ថោ; អត្ថិ ចាយំ ភគវតោ បិណ្ឌបាតោ អតិរេកធម្មោ ឆឌ្ឌនីយធម្មោ. សចេ មយំ ន ភុញ្ជិស្សាម, ឥទានិ ភគវា អប្បហរិតេ វា ឆឌ្ឌេស្សតិ, អប្បាណកេ វា ឧទកេ ឱបិលាបេស្សតិ’. វុត្តំ ខោ បនេតំ ភគវតា – ‘ធម្មទាយាទា មេ, ភិក្ខវេ, ភវថ, មា អាមិសទាយាទា’តិ. អាមិសញ្ញតរំ ខោ បនេតំ, យទិទំ បិណ្ឌបាតោ. យំនូនាហំ ឥមំ បិណ្ឌបាតំ អភុញ្ជិត្វា ឥមិនាវ ជិឃច្ឆាទុព្ពល្យេន ឯវំ ឥមំ រត្តិន្ទិវំ [រត្តិទិវំ (ក.)] វីតិនាមេយ្យ’’ន្តិ. សោ តំ បិណ្ឌបាតំ អភុញ្ជិត្វា

ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃ᩠ᨿᩮᨶ ᩑᩅᩴ ᨲᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ ᩅᩦᨲᩥᨶᩣᨾᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨳ ᨴᩩᨲᩥᨿᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᨽᨣᩅᩣ ᨡᩮᩣ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩦ ᨷᩅᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩥᨲᩮᩣ ᩈᩩᩉᩥᨲᩮᩣ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩮᩣ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᩣᨿᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨷᩣᨲᩮᩣ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᪨ ᩈᨧᩮ ᨾᨿᩴ ᨶ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩁᩥᨲᩮ ᩅᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᩔᨲᩥ, ᩋᨷ᩠ᨷᩣᨱᨠᩮ ᩅᩣ ᩏᨴᨠᩮ ᩒᨷᩥᩃᩣᨷᩮᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨷᩣᨲᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃ᩠ᨿᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ [ᨷᨭᩥᩅᩥᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨷᩦ᪨)] ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ ᩅᩦᨲᩥᨶᩣᨾᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨷᩣᨲᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃ᩠ᨿᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᨲᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ ᩅᩦᨲᩥᨶᩣᨾᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᩴ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨷᩣᨲᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃ᩠ᨿᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᨲᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ ᩅᩦᨲᩥᨶᩣᨾᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩈᩩ ᨿᩮᩅ ᨾᩮ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨷᩩᨩ᩠ᨩᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᩣᩈᩴᩈᨲᩁᩮᩣ ᨧ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩔ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨡᩣᨿ ᩈᩩᨽᩁᨲᩣᨿ ᩅᩦᩁᩥᨿᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥᩉ ᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ ᨽᩅᨳ, ᨾᩣ ᩋᩣᨾᩥᩈᨴᩣᨿᩣᨴᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩮ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩣ – ‘ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨶᩮᩣ ᩋᩣᨾᩥᩈᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣᨶ [ᩅᨲ᩠ᩅᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨷᩦ᪨) ᩑᩅᨾᩦᨴᩥᩈᩮᩈᩩ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ] ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᩈᨶᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨷᩣᩅᩥᩈᩥ᪨

᪓᪑᪨ ᨲᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨧᩥᩁᨷᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ”ᨲᩥ᪨ “ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ᪨ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

“ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨷᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᨶᩣᨶᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨧ ᨷᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨷᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᨾᨶᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ? “ᨴᩪᩁᨲᩮᩣᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᨾᨿᩴ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩑᨲᩔ ᨽᩣᩈᩥᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨾᨬ᩠ᨬᩣᨲᩩᩴ᪨ ᩈᩣᨵᩩ ᩅᨲᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴᨿᩮᩅ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨭᩥᨽᩣᨲᩩ ᩑᨲᩔ ᨽᩣᩈᩥᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ; ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨵᩣᩁᩮᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩮᨶ ᩉᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᩩᨱᩣᨳ, ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᨳ, ᨽᩣᩈᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᨾᩣᩅᩩᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ᪨ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

“ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨷᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᨶᩣᨶᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ? ᩍᨵᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨷᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᨶᩣᨶᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨷᩉᩣᨶᨾᩣᩉ ᨲᩮ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᩣᩉᩩᩃᩥᨠᩣ [ᨻᩣᩉᩩᩃ᩠ᩃᩥᨠᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)] ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣᨳᩃᩥᨠᩣ, ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨶᩮ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ, ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨵᩩᩁᩣ᪨ ᨲᨲᩕᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨳᩮᩁᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩦᩉᩥ ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ‘ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨷᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᨶᩣᨶᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ – ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨷᨮᨾᩮᨶ ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨳᩮᩁᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ‘ᨿᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨷᩉᩣᨶᨾᩣᩉ ᨲᩮ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩉᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ – ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨶ ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨳᩮᩁᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ‘ᨻᩣᩉᩩᩃᩥᨠᩣ ᨧ, ᩈᩣᨳᩃᩥᨠᩣ, ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨶᩮ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ, ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨵᩩᩁᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨲᨲᩥᨿᩮᨶ ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨳᩮᩁᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ…ᨷᩮ… ᨶᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩦᩉᩥ ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ‘ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨷᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᨶᩣᨶᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ – ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨷᨮᨾᩮᨶ ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨶᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ‘ᨿᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨷᩉᩣᨶᨾᩣᩉ ᨲᩮ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩉᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ – ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨶ ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨶᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ‘ᨻᩣᩉᩩᩃᩥᨠᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣᨳᩃᩥᨠᩣ, ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨶᩮ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ, ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨵᩩᩁᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨲᨲᩥᨿᩮᨶ

ឋានេន នវា ភិក្ខូ គារយ្ហា ភវន្តិ។ នវា, អាវុសោ, ភិក្ខូ ឥមេហិ តីហិ ឋានេហិ គារយ្ហា ភវន្តិ។ ឯត្តាវតា ខោ, អាវុសោ, សត្ថុ បវិវិត្តស្ស វិហរតោ សាវកា វិវេកំ នានុសិក្ខន្តិ។

១៧។ “កិត្តាវតា ច, បនាវុសោ, សត្ថុ បវិវិត្តស្ស វិហរតោ សាវកា វិវេកមនុសិក្ខន្តិ? ឥធាវុសោ, សត្ថុ បវិវិត្តស្ស វិហរតោ សាវកា វិវេកមនុសិក្ខន្តិ – យេសញ្ច ធម្មានំ សត្ថា បហានមាហ តេ ច ធម្មេ បជហន្តិ; ន ច ពាហុលិកា ហោន្តិ, ន សាថលិកា ឱក្កមនេ និក្ខិត្តធុរា បវិវេកេ បុព្ពង្គមា។ តត្រាវុសោ, ថេរា ភិក្ខូ តីហិ ឋានេហិ បាសំសា ភវន្តិ។ ‘សត្ថុ បវិវិត្តស្ស វិហរតោ សាវកា វិវេកមនុសិក្ខន្តី’តិ – ឥមិនា បឋមេន ឋានេន ថេរា ភិក្ខូ បាសំសា ភវន្តិ។ ‘យេសញ្ច ធម្មានំ សត្ថា បហានមាហ តេ ច ធម្មេ បជហន្តី’តិ – ឥមិនា ទុតិយេន ឋានេន ថេរា ភិក្ខូ បាសំសា ភវន្តិ។ ‘ន ច ពាហុលិកា, ន សាថលិកា ឱក្កមនេ និក្ខិត្តធុរា បវិវេកេ បុព្ពង្គមា’តិ – ឥមិនា តតិយេន ឋានេន ថេរា ភិក្ខូ បាសំសា ភវន្តិ។ ថេរា, អាវុសោ, ភិក្ខូ ឥមេហិ តីហិ ឋានេហិ បាសំសា ភវន្តិ ។ តត្រាវុសោ, មជ្ឈិមា ភិក្ខូ…បេ… នវា ភិក្ខូ តីហិ ឋានេហិ បាសំសា ភវន្តិ។ ‘សត្ថុ បវិវិត្តស្ស វិហរតោ សាវកា វិវេកមនុសិក្ខន្តី’តិ – ឥមិនា បឋមេន ឋានេន នវា ភិក្ខូ បាសំសា ភវន្តិ។ ‘យេសញ្ច ធម្មានំ សត្ថា បហានមាហ តេ ច ធម្មេ បជហន្តី’តិ – ឥមិនា ទុតិយេន ឋានេន នវា ភិក្ខូ បាសំសា ភវន្តិ។ ‘ន ច ពាហុលិកា, ន សាថលិកា ឱក្កមនេ និក្ខិត្តធុរា បវិវេកេ បុព្ពង្គមា’តិ – ឥមិនា តតិយេន ឋានេន នវា ភិក្ខូ បាសំសា ភវន្តិ។ នវា, អាវុសោ, ភិក្ខូ ឥមេហិ តីហិ ឋានេហិ បាសំសា ភវន្តិ។ ឯត្តាវតា ខោ, អាវុសោ, សត្ថុ បវិវិត្តស្ស វិហរតោ សាវកា វិវេកមនុសិក្ខន្តិ។

១៨។ “តត្រាវុសោ, លោភោ ច បាបកោ ទោសោ ច បាបកោ។ លោភស្ស ច បហានាយ ទោសស្ស ច បហានាយ អត្ថិ មជ្ឈិមា បដិបទា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ កតមា ច សា, អាវុសោ, មជ្ឈិមា បដិបទា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ? អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, សេយ្យថិទំ [សេយ្យថីទំ (សី។ ស្យា។ បី។)] – សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ។ អយំ ខោ សា, អាវុសោ, មជ្ឈិមា បដិបទា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ។

“តត្រាវុសោ, កោធោ ច បាបកោ ឧបនាហោ ច បាបកោ…បេ… មក្ខោ ច បាបកោ បឡាសោ ច បាបកោ, ឥស្សា ច បាបិកា មច្ឆរិយញ្ច បាបកំ, មាយា ច បាបិកា សាឋេយ្យញ្ច បាបកំ, ថម្ភោ ច បាបកោ សារម្ភោ ច បាបកោ, មានោ ច បាបកោ អតិមានោ ច បាបកោ, មទោ ច បាបកោ បមាទោ ច បាបកោ។ មទស្ស ច បហានាយ បមាទស្ស ច បហានាយ អត្ថិ មជ្ឈិមា បដិបទា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ កតមា ច សា, អាវុសោ, មជ្ឈិមា បដិបទា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ? អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ។ អយំ ខោ សា, អាវុសោ, មជ្ឈិមា បដិបទា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតី”តិ។

ឥទមវោចាយស្មា សារិបុត្តោ។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

ធម្មទាយាទសុត្តំ និដ្ឋិតំ តតិយំ។

៤. ភយភេរវសុត្តំ

៣៤. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ [សារាណីយំ (សី។ ស្យា។ បី។)] វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “យេមេ, ភោ គោតម, កុលបុត្តា ភវន្តំ គោតមំ ឧទ្ទិស្ស សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា, ភវំ តេសំ គោតមោ បុព្ពង្គមោ, ភវំ តេសំ គោតមោ ពហុការោ, ភវំ តេសំ គោតមោ សមាទបេតា [សមាទាបេតា (?)]; ភោតោ ច បន គោតមស្ស សា ជនតា ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជតី”តិ។ “ឯវមេតំ, ព្រាហ្មណ, ឯវមេតំ, ព្រាហ្មណ! យេ តេ, ព្រាហ្មណ, កុលបុត្តា មមំ ឧទ្ទិស្ស សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា, អហំ តេសំ បុព្ពង្គមោ, អហំ តេសំ ពហុការោ, អហំ តេសំ សមាទបេតា; មម ច បន សា ជនតា ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជតី”តិ។ “ទុរភិសម្ភវានិ ហិ ខោ, ភោ គោតម, អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ, ទុក្ករំ បវិវេកំ, ទុរភិរមំ ឯកត្តេ, ហរន្តិ មញ្ញេ មនោ វនានិ សមាធិំ អលភមានស្ស ភិក្ខុនោ”តិ។ “ឯវមេតំ, ព្រាហ្មណ, ឯវមេតំ, ព្រាហ្មណ! ទុរភិសម្ភវានិ ហិ ខោ, ព្រាហ្មណ, អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ, ទុក្ករំ បវិវេកំ, ទុរភិរមំ ឯកត្តេ, ហរន្តិ មញ្ញេ មនោ វនានិ សមាធិំ អលភមានស្ស ភិក្ខុនោ”តិ។

៣៥. “មយ្ហម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, បុព្ពេវ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សេវ សតោ ឯតទហោសិ – ‘ទុរភិសម្ភវានិ ហិ ខោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ, ទុក្ករំ បវិវេកំ, ទុរភិរមំ ឯកត្តេ, ហរន្តិ មញ្ញេ មនោ វនានិ សមាធិំ អលភមានស្ស ភិក្ខុនោ’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អបរិសុទ្ធកាយកម្មន្តា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, អបរិសុទ្ធកាយកម្មន្តសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ។ ន ខោ បនាហំ អបរិសុទ្ធកាយកម្មន្តោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; បរិសុទ្ធកាយកម្មន្តោហមស្មិ។ យេ ហិ វោ អរិយា បរិសុទ្ធកាយកម្មន្តា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ។ ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, បរិសុទ្ធកាយកម្មតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទិំ អរញ្ញេ វិហារាយ។

៣៦. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អបរិសុទ្ធវចីកម្មន្តា…បេ… អបរិសុទ្ធមនោកម្មន្តា …បេ… អបរិសុទ្ធាជីវា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, អបរិសុទ្ធាជីវសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ។ ន ខោ បនាហំ អបរិសុទ្ធាជីវោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; បរិសុទ្ធាជីវោហមស្មិ។ យេ ហិ វោ អរិយា បរិសុទ្ធាជីវា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ។

ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, បរិសុទ្ធាជីវតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទឹ អរញ្ញេ វិហារាយ។

២៧. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អភិជ្ឈាលូ កាមេសុ តិព្ពសារាគា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, អភិជ្ឈាលុកាមេសុតិព្ពសារាគសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ។ ន ខោ បនាហំ អភិជ្ឈាលុ កាមេសុ តិព្ពសារាគោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; អនភិជ្ឈាលូហមស្មិ។ យេ ហិ វោ អរិយា អនភិជ្ឈាលូ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ , តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ។ ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, អនភិជ្ឈាលុតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទឹ អរញ្ញេ វិហារាយ។

២៨. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ព្យាបន្នចិត្តា បទុដ្ឋមនសង្កប្បា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, ព្យាបន្នចិត្តបទុដ្ឋមនសង្កប្បសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ។ ន ខោ បនាហំ ព្យាបន្នចិត្តោ បទុដ្ឋមនសង្កប្បោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; មេត្តចិត្តោហមស្មិ។ យេ ហិ វោ អរិយា មេត្តចិត្តា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ។ ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, មេត្តចិត្តតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទឹ អរញ្ញេ វិហារាយ។

២៩. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ថីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, ថីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋានសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ។ ន ខោ បនាហំ ថីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; វិគតថីនមិទ្ធោហមស្មិ។ យេ ហិ វោ អរិយា វិគតថីនមិទ្ធា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ។ ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, វិគតថីនមិទ្ធតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទឹ អរញ្ញេ វិហារាយ។

៣០. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឧទ្ធតា អវូបសន្តចិត្តា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, ឧទ្ធតអវូបសន្តចិត្តសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ។ ន ខោ បនាហំ ឧទ្ធតោ អវូបសន្តចិត្តោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; វូបសន្តចិត្តោហមស្មិ។ យេ ហិ វោ អរិយា វូបសន្តចិត្តា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ។ ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, វូបសន្តចិត្តតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទឹ អរញ្ញេ វិហារាយ។

៣១. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កង្ខី វិចិកិច្ឆី អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, កង្ខីវិចិកិច្ឆីសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ។ ន ខោ បនាហំ កង្ខី វិចិកិច្ឆី អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; តិណ្ណវិចិកិច្ឆោហមស្មិ។ យេ ហិ វោ អរិយា តិណ្ណវិចិកិច្ឆា

អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ. ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, តិណ្ណវិចិកិច្ឆតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទិំ អរញ្ញេ វិហារាយ.

៤២. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អត្តុក្កំសកា បរវម្ភី អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, អត្តុក្កំសនបរវម្ភនសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ. ន ខោ បនាហំ អត្តុក្កំសកោ បរវម្ភី អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ ; អនត្តុក្កំសកោ អបរវម្ភីហមស្មិ. យេ ហិ វោ អរិយា អនត្តុក្កំសកា អបរវម្ភី អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ. ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, អនត្តុក្កំសកតំ អបរវម្ភិតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទិំ អរញ្ញេ វិហារាយ.

៤៣. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឆម្ភី ភីរុកជាតិកា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, ឆម្ភីភីរុកជាតិកសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ. ន ខោ បនាហំ ឆម្ភី ភីរុកជាតិកោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; វិគតលោមហំសោហមស្មិ. យេ ហិ វោ អរិយា វិគតលោមហំសា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ. ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, វិគតលោមហំសតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទិំ អរញ្ញេ វិហារាយ.

៤៤. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា លាភសក្ការសិលោកំ និកាមយមានា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, លាភសក្ការសិលោកនិកាមន [និកាមយមាន (សី. ស្យា.)] សន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ. ន ខោ បនាហំ លាភសក្ការសិលោកំ និកាមយមានោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; អប្បិច្ឆោហមស្មិ. យេ ហិ វោ អរិយា អប្បិច្ឆា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ. ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, អប្បិច្ឆតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទិំ អរញ្ញេ វិហារាយ.

៤៥. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កុសីតា ហីនវីរិយា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ , កុសីតហីនវីរិយសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ. ន ខោ បនាហំ កុសីតោ ហីនវីរិយោ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវាមិ; អារទ្ធវីរិយោហមស្មិ. យេ ហិ វោ អរិយា អារទ្ធវីរិយា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ តេសមហំ អញ្ញតរោ’តិ. ឯតមហំ, ព្រាហ្មណ, អារទ្ធវីរិយតំ អត្តនិ សម្បស្សមានោ ភិយ្យោ បល្លោមមាបាទិំ អរញ្ញេ វិហារាយ.

៤៦. “តស្ស មយ្ហំ, ព្រាហ្មណ, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ, មុដ្ឋស្សតិអសម្បជានសន្ទោសហេតុ ហវេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលំ ភយភេរវំ អវ្ហាយន្តិ. ន ខោ

ບຕາທັ ຍຽ ຊ ຸ ສ ຸ ຫ ຸ ທ ຸ ປ ອ ...

ᨸᨭᩥᩅᩥᨶᩮᨾᩥ᪨ ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨲᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨶᩮᩅ ᨲᩣᩅ ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩᩣᨾᩥ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨾᩥ ᨶ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩣᨾᩥ, ᨿᩣᩅ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᨲᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨶᩮᨾᩥ᪨ ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨶᩥᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᨲᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨶᩮᩅ ᨲᩣᩅ ᨶᩥᩈᩦᨴᩣᨾᩥ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨾᩥ ᨶ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩣᨾᩥ, ᨿᩣᩅ ᨶᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᨲᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨶᩮᨾᩥ᪨

᪑᪐᪨ “ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩑᨠᩮ ᩈᨾᨱᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴᨿᩮᩅ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᨴᩥᩅᩣᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩥᩅᩣᨿᩮᩅ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩉᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨾᨱᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩅᩥᩉᩣᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴᨿᩮᩅ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨴᩥᩅᩣᨿᩮᩅ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᨴᩥᩅᩣᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ᪨ ᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᨲᩴ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᨴᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨻᩉᩩᨩᨶᩉᩥᨲᩣᨿ ᨻᩉᩩᨩᨶᩈᩩᨡᩣᨿ ᩃᩮᩣᨠᩣᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶ’ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᨾᩮᩅ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᨴᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨻᩉᩩᨩᨶᩉᩥᨲᩣᨿ ᨻᩉᩩᨩᨶᩈᩩᨡᩣᨿ ᩃᩮᩣᨠᩣᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪑᪨ “ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᩮ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᩋᩈᩃ᩠ᩃᩦᨶᩴ, ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᩈᨲᩥ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣ [ᩋᨸ᩠ᨸᨾ᩠ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)], ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩋᩈᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨠᨣ᩠ᨣᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩅᩥᩅᩮᨠᨩᩴ ᨸᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥᩴ᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩪᨸᩈᨾᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩈᩣᨴᨶᩴ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩴ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥᨩᩴ ᨸᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥᩴ᪨ ᨸᩦᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩅᩥᩁᩣᨣᩣ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥᩴ, ᩈᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᩩᨡᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᩈᩥᩴ; ᨿᩴ ᨲᩴ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᩈᨲᩥᨾᩣ ᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᩦ’ᨲᩥ ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥᩴ᪨ ᩈᩩᨡᩔ ᨧ ᨸᩉᩣᨶᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨧ ᨸᩉᩣᨶᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩅ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩴ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᨲᩥᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥᩴ᪨

᪑᪒᪨ “ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩮ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᩮ ᩅᩥᨣᨲᩪᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨾᩩᨴᩩᨽᩪᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩮ ᨮᩥᨲᩮ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩣᨶᩩᩔᨲᩥᨬᩣᨱᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩈᩥᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᩣᨾᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᩑᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᩴ ᨴ᩠ᩅᩮᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨲᩥᩔᩮᩣᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨧᨲᩔᩮᩣᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨴᩈᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᩅᩦᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨲᩥᩴᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥᩈᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᩈᩉᩔᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᩈᨲᩈᩉᩔᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᨸᩥ ᩈᩴᩅᨭ᩠ᨭᨠᨸ᩠ᨸᩮ ᩋᨶᩮᨠᩮᨸᩥ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨠᨸ᩠ᨸᩮ ᩋᨶᩮᨠᩮᨸᩥ ᩈᩴᩅᨭ᩠ᨭᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨠᨸ᩠ᨸᩮ – ‘ᩋᨾᩩᨲ᩠ᩁᩣᩈᩥᩴ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᩮᩣ ᩑᩅᩴᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩑᩅᩴᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᩑᩅᨾᩣᨿᩩᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᩋᨾᩩᨲ᩠ᩁ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥᩴ; ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨸᩣᩈᩥᩴ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᩮᩣ ᩑᩅᩴᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩑᩅᩴᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᩑᩅᨾᩣᨿᩩᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᩍᨵᩪᨸᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩈᩣᨠᩣᩁᩴ ᩈᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᩣᨾᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᨮᨾᩮ ᨿᩣᨾᩮ ᨸᨮᨾᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᩥᩉᨲᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᨾᩮᩣ ᩅᩥᩉᨲᩮᩣ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨲᩣᨸᩥᨶᩮᩣ ᨸᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ᪨

᪑᪓᪨ “ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩮ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᩮ ᩅᩥᨣᨲᩪᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨾᩩᨴᩩᨽᩪᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩮ ᨮᩥᨲᩮ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᩩᨲᩪᨸᨸᩣᨲᨬᩣᨱᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩈᩥᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩔᩣᨾᩥ ᨧᩅᨾᩣᨶᩮ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ ᩉᩦᨶᩮ

បហីនេត ឞុចណ្ណេ ក្ដុនណ្ណេ ឞុកនេត ក្ងកនេត ឃថាកម្ងុបនេក ឞន្តេ្ត បខាតាមិ – ‘ក្ខនេយ ចត នេកានេត្ថា ឞត្ថា កាឃក្ងុទ្ធិនេតត ឞឃត្តាកតា ចឌីក្ងុទ្ធិនេតត ឞឃត្តាកតា ឃនេតាក្ងុទ្ធិនេតត ឞឃត្តាកតា អទិឃាត់ ក្លុបចាងកា មិច្ឆាឌិដ្ឋិកា មិច្ឆាឌិដ្ឋិកម្មុឞមាឌាតា; នេត កាឃឞ្ស នេភដា បទ៌ ឃនេណា អបាយំ ក្ងុក្កតិ ចិតិបាតំ តិនេឃំ ក្លុបបត្តា៎ ក្ខនេយ ចា បត នេកានេត្ថា ឞត្ថា កាឃឞុចទិនេតត ឞឃត្តាកតា ចឌីឞុចទិនេតត ឞឃត្តាកតា ឃនេតាឞុចទិនេតត ឞឃត្តាកតា អទិឃាត់ អតុបចាងកា ឞម្មាឌិដ្ឋិកា ឞម្មាឌិដ្ឋិកម្មុឞមាឌាតា; នេត កាឃឞ្ស នេភដា បទ៌ ឃនេណា ឞុកតិ ឞក្កំ លោកំ ក្លុបបត្តា’តិ៎ ក្ខតិ ឌិនេព្វេត ចក្ខុតា ចិឞុទ្ធេត អតិក្កន្តមាតុឞនេកត ឞន្តេ្ត បឞ្សាមិ ចចមានេត ក្លុបបជ្ជមានេត ហីនេត បហីនេត ឞុចណ្ណេ ក្ដុនណ្ណេ ឞុកនេត ក្ងកនេត ឃថាកម្ងុបនេក ឞន្តេ្ត បខាតាមិ៎ អឃំ នេខា នេឃ, ទ្រាហុល, ទត្តិឃា ឃជ្ញ្ញនេយ ឃានេយ ក្ងតិឃា ចិជ្ជា អធិកតា, អចិជ្ជា ចិហតា ចិជ្ជា ក្លុប្បន្នា, តនេមា ចិហនេតា អានេលានេកា ក្លុប្បន្នោ, ឃថា តំ អប្បមត្តឞ្ស អាតាបិនេតា បហិតត្តឞ្ស ចិហនេតា៎

៣៨៎ “នេឞា ឯចំ ឞមាហិនេត ចិនេត្ត បទិឞុទ្ធេ បទិនេឃាឌាតេត អតង្គនេណ ចិកតុបក្កិលេឞេ ឃុក្ងុទេត កម្មុនិឃេ ឋិនេត អានេតជ្ជប្បន្តេ អាឞចានំ ពឃញាណាឃ ចិត្តំ អភិតិន្នាមេឞិ៎ នេឞា ‘ក្ខឌំ ក្ងុក្ខ’ន្តិ ឃថាក្ងតំ អព្ភញ្ញាសិ, ‘អឃំ ក្ងុក្ខឞមុឌនេឃា’តិ ឃថាក្ងតំ អព្ភញ្ញាសិ, ‘អឃំ ក្ងុក្ខតិនោធា’តិ ឃថាក្ងតំ អព្ភញ្ញាសិ, ‘អឃំ ក្ងុក្ខតិនោធកាមិតី បដិបដា’តិ ឃថាក្ងតំ អព្ភញ្ញាសិ៎ ‘ក្ខនេយ អាឞចា’តិ ឃថាក្ងតំ អព្ភញ្ញាសិ, ‘អឃំ អាឞចឞមុឌនេឃា’តិ ឃថាក្ងតំ អព្ភញ្ញាសិ, ‘អឃំ អាឞចតិនោធា’តិ ឃថាក្ងតំ អព្ភញ្ញាសិ, ‘អឃំ អាឞចតិនោធកាមិតី បដិបដា’តិ ឃថាក្ងតំ អព្ភញ្ញាសិ៎ តឞ្ស នេម ឯចំ ខាតនេតា ឯចំ បឞ្សនេតា កាមាឞចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចិត្ថ, ភចាឞចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចិត្ថ, អចិជ្ជាឞចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចិត្ថ៎ ចិមុត្តស្មិំ ចិមុត្តមិតិ ញាណំ អនេហាសិ៎ ‘ខីណា ខាតិ, ចុសិតំ ទ្រាហុចទិឃំ, កតំ ករណីឃំ, តាបទំ ក្ខត្តត្តាឃា’តិ អព្ភញ្ញាសិ៎ អឃំ នេខា នេឃ, ទ្រាហុល, ទត្តិឃា បច្ឆិនេម ឃានេម តតិឃា ចិជ្ជា អធិកតា, អចិជ្ជា ចិហតា ចិជ្ជា ក្លុប្បន្នា, តនេមា ចិហនេតា អានេលានេកា ក្លុប្បន្នោ, ឃថា តំ អប្បមត្តឞ្ស អាតាបិនេតា បហិតត្តឞ្ស ចិហនេតា៎

៣៩៎ “ឞិឃា នេខា បត នេត, ទ្រាហុល, ឯចមឞ្ស – ‘អជ្ជាបិ ន្ងុត ឞមនេណា នេកាតនេមា អចីតទានេកា អចីតនេឌានេឞា អចីតនេមានេហា, តស្មា អទញ្ញាចគបត្តាតិ បត្តាតិ នេឞតាឞតាតិ បដិនេឞចតី’តិ៎ ត នេខា បនេតំ, ទ្រាហុល, ឯចំ ឌដ្ឋព្វំ៎ ន្ថេ នេខា អហំ, ទ្រាហុល, អត្តចនេឞ ឞម្បឞ្សមានេតា អទញ្ញាចគបត្តាតិ បត្តាតិ នេឞតាឞតាតិ បដិនេឞចាមិ – អត្តនេតា ច ឌិដ្ឋធម្មុឞុខចិហារំ ឞម្បឞ្សមានេតា, បច្ឆិមញ្ច ខតតំ អតុកម្បមានេតា”តិ៎

៤០៎ “អតុកម្បិតទ្ធុបិ ចតាឃំ នេកាតា នេកាតនេមត បច្ឆិមា ខតតា , ឃថា តំ អនេហតា ឞម្មាឞម្ពុទ្ធេត៎ អភិក្កន្តំ, នេកា នេកាតម! អភិក្កន្តំ, នេកា នេកាតម! នេឞឃ្យថាបិ, នេកា នេកាតម, តិក្កុជ្ជិតំ ចា ក្លុក្កុជ្ជេឃ្យ, បដិច្ឆន្នំ ចា ចិចនេទឃ្យ, មូឡ្ហឞ្ស ចា មក្គំ អាចិក្ខេឃ្យ, អន្ធការេ ចា នេតលបជ្ជោតំ ធានេទឃ្យ – ‘ចក្ខុមន្តោ ទូបានិ ឌក្ខន្តី’តិ; ឯចនេមចំ នេកាតា នេកាតនេមត អនេតកបទិឃានេឃត ធនេម្មា បកាសិនេតា៎ ឯឞាហំ ភចន្តំ នេកាតមំ ឞរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុឞង្ឃញ្ច៎ ក្លុបាឞកំ មំ ភចំ នេកាតនេមា ធានេទតុ អជ្ជតក្កេ បាណុបេតំ ឞរណំ កត”ន្តិ៎

ភឃនេភទចឞុត្តំ តិដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ៎

៥។ អនង្គណសុត្តំ

៥៧។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “អាវុសោ, ភិក្ខវេ”តិ។ “អាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ។ អាយស្មា សារិបុត្តោ ឯតទវោច –

“ចត្តារោមេ, អាវុសោ, បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។ កតមេ ចត្តារោ? ឥធាវុសោ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សាង្គណោវ សមានោ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ ឥធ បនាវុសោ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សាង្គណោវ សមានោ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ ឥធាវុសោ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អនង្គណោវ សមានោ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ ឥធ បនាវុសោ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អនង្គណោវ សមានោ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ តត្រាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ សាង្គណោវ សមានោ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ, អយំ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ សាង្គណានំយេវ សតំ ហីនបុរិសោ អក្ខាយតិ។ តត្រាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ សាង្គណោវ សមានោ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, អយំ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ សាង្គណានំយេវ សតំ សេដ្ឋបុរិសោ អក្ខាយតិ ។ តត្រាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ អនង្គណោវ សមានោ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ, អយំ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អនង្គណានំយេវ សតំ ហីនបុរិសោ អក្ខាយតិ។ តត្រាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ អនង្គណោវ សមានោ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, អយំ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អនង្គណានំយេវ សតំ សេដ្ឋបុរិសោ អក្ខាយតី”តិ។

៥៨។ ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឯតទវោច –

“កោ នុ ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនិមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ សាង្គណានំយេវ សតំ ឯកោ ហីនបុរិសោ អក្ខាយតិ, ឯកោ សេដ្ឋបុរិសោ អក្ខាយតិ? កោ បនាវុសោ សារិបុត្ត, ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនិមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អនង្គណានំយេវ សតំ ឯកោ ហីនបុរិសោ អក្ខាយតិ, ឯកោ សេដ្ឋបុរិសោ អក្ខាយតី”តិ?

៥៩។ “តត្រាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ សាង្គណោវ សមានោ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ, តស្សេតំ បាដិកង្ខំ – ន ឆន្ទំ ជនេស្សតិ ន វាយមិស្សតិ ន វីរិយំ អារភិស្សតិ តស្សង្គណស្ស បហានាយ; សោ សរាគោ សទោសោ សមោហោ សាង្គណោ សំកិលិដ្ឋចិត្តោ កាលំ ករិស្សតិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, កំសបាតិ អាភតា អាបណា វា កម្មារកុលា វា រជេន ច មលេន ច បរិយោនទ្ធា។ តមេនំ សាមិកា ន ចេវ បរិភុញ្ជេយ្យុំ ន ច បរិយោទបេយ្យុំ [បរិយោទាបេយ្យុំ (?)], រជាបថេ ច នំ និក្ខិបេយ្យុំ។ ឯវញ្ហិ សា, អាវុសោ, កំសបាតិ អបរេន សមយេន សំកិលិដ្ឋតរា អស្ស មលគ្គហិតា”តិ? “ឯវមាវុសោ”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, យ្វាយំ

បុគ្គលោ សាង្គណោវ សមានោ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ, តស្សេតំ បាដិកង្ខំ – ន ឆន្ទំ ជនេស្សតិ ន វាយមិស្សតិ ន វីរិយំ អារភិស្សតិ តស្សង្គណស្ស បហានាយ; សោ សរាគោ សទោសោ សមោហោ សាង្គណោ សំកិលិដ្ឋចិត្តោ កាលំ ករិស្សតិ។

“តត្រាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ សាង្គណោវ សមានោ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, តស្សេតំ បាដិកង្ខំ – ឆន្ទំ ជនេស្សតិ វាយមិស្សតិ វីរិយំ អារភិស្សតិ តស្សង្គណស្ស បហានាយ; សោ អរាគោ អទោសោ អមោហោ អនង្គណោ អសំកិលិដ្ឋចិត្តោ កាលំ ករិស្សតិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, កំសបាតិ អាភតា អាបណា វា កម្មារកុលា វា រជេន ច មលេន ច បរិយោនទ្ធា។ តមេនំ សាមិកា បរិមជ្ជេយ្យុញ្ចេវ បរិយោទបេយ្យុញ្ច, ន ច នំ រជាបថេ និក្ខិបេយ្យុំ។ ឯវញ្ហិ សា, អាវុសោ, កំសបាតិ អបរេន សមយេន បរិសុទ្ធតរា អស្ស បរិយោទាតា”តិ? “ឯវមាវុសោ”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ សាង្គណោវ សមានោ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, តស្សេតំ បាដិកង្ខំ – ឆន្ទំ ជនេស្សតិ វាយមិស្សតិ វីរិយំ អារភិស្សតិ តស្សង្គណស្ស បហានាយ; សោ អរាគោ អទោសោ អមោហោ អនង្គណោ អសំកិលិដ្ឋចិត្តោ កាលំ ករិស្សតិ។

“តត្រាវុសោ , យ្វាយំ បុគ្គលោ អនង្គណោវ សមានោ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ, តស្សេតំ បាដិកង្ខំ – សុភនិមិត្តំ មនសិ ករិស្សតិ, តស្ស សុភនិមិត្តស្ស មនសិការា រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធំសេស្សតិ; សោ សរាគោ សទោសោ សមោហោ សាង្គណោ សំកិលិដ្ឋចិត្តោ កាលំ ករិស្សតិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, កំសបាតិ អាភតា អាបណា វា កម្មារកុលា វា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា។ តមេនំ សាមិកា ន ចេវ បរិភុញ្ជេយ្យុំ ន ច បរិយោទបេយ្យុំ, រជាបថេ ច នំ និក្ខិបេយ្យុំ។ ឯវញ្ហិ សា, អាវុសោ, កំសបាតិ អបរេន សមយេន សំកិលិដ្ឋតរា អស្ស មលគ្គហិតា”តិ? “ឯវមាវុសោ”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ អនង្គណោវ សមានោ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ, តស្សេតំ បាដិកង្ខំ – សុភនិមិត្តំ មនសិ ករិស្សតិ, តស្ស សុភនិមិត្តស្ស មនសិការា រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធំសេស្សតិ;សោ សរាគោ សទោសោ សមោហោ សាង្គណោ សំកិលិដ្ឋចិត្តោកាលំករិស្សតិ។

“តត្រាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ អនង្គណោវ សមានោ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, តស្សេតំ បាដិកង្ខំ – សុភនិមិត្តំ ន មនសិ ករិស្សតិ, តស្ស សុភនិមិត្តស្ស អមនសិការា រាគោ ចិត្តំ នានុទ្ធំសេស្សតិ; សោ អរាគោ អទោសោ អមោហោ អនង្គណោ អសំកិលិដ្ឋចិត្តោ កាលំ ករិស្សតិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, កំសបាតិ អាភតា អាបណា វា កម្មារកុលា វា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា។ តមេនំ សាមិកា បរិភុញ្ជេយ្យុញ្ចេវ បរិយោទបេយ្យុញ្ច, ន ច នំ រជាបថេ និក្ខិបេយ្យុំ។ ឯវញ្ហិ សា, អាវុសោ, កំសបាតិ អបរេន សមយេន បរិសុទ្ធតរា អស្ស បរិយោទាតា”តិ? “ឯវមាវុសោ”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, យ្វាយំ បុគ្គលោ អនង្គណោវ សមានោ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ អង្គណ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, តស្សេតំ បាដិកង្ខំ – សុភនិមិត្តំ ន មនសិ ករិស្សតិ, តស្ស សុភនិមិត្តស្ស អមនសិការា រាគោ ចិត្តំ នានុទ្ធំសេស្សតិ; សោ អរាគោ អទោសោ អមោហោ អនង្គណោ អសំកិលិដ្ឋចិត្តោ កាលំ ករិស្សតិ។

“អយំ ខោ, អាវុសោ មោគ្គល្លាន , ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនមិធេកច្ចំ បុគ្គលំ សាង្គណំយេវ សមានំ ឯកោ ហីនបុរិសោ អញ្ញាយតិ, ឯកោ សេដ្ឋបុរិសោ អញ្ញាយតិ។ អយំ បនាវុសោ មោគ្គល្លាន, ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនមិធេកច្ចំ បុគ្គលំ អនង្គណំយេវ សមានំ

ឯកោ ហីនបុរិសោ អក្ខាយតិ, ឯកោ សេដ្ឋបុរិសោ អក្ខាយតី”តិ។

៩០។ “អង្គណំ អង្គណន្តិ, អាវុសោ, វុច្ចតិ។ កិស្ស នុ ខោ ឯតំ, អាវុសោ, អធិវចនំ យទិទំ អង្គណន្តិ? “បាបកានំ ខោ ឯតំ, អាវុសោ, អកុសលានំ ឥច្ឆាវចរានំ អធិវចនំ, យទិទំ អង្គណន្តិ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អាបត្តិញ្ច វត អាបន្នោ អស្សំ, ន ច មំ ភិក្ខូ ជានេយ្យុំ អាបត្តិំ អាបន្នោ’តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ តំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ ជានេយ្យុំ – ‘អាបត្តិំ អាបន្នោ’តិ។ ‘ជានន្តិ មំ ភិក្ខូ អាបត្តិំ អាបន្នោ’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អាបត្តិញ្ច វត អាបន្នោ អស្សំ, អនុរហោ មំ ភិក្ខូ ចោទេយ្យុំ, នោ សង្ឃមជ្ឈេ’តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ តំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ សង្ឃមជ្ឈេ ចោទេយ្យុំ, នោ អនុរហោ។ ‘សង្ឃមជ្ឈេ មំ ភិក្ខូ ចោទេន្តិ, នោ អនុរហោ’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អាបត្តិញ្ច វត អាបន្នោ អស្សំ, សប្បដិបុគ្គលោ មំ ចោទេយ្យ, នោ អប្បដិបុគ្គលោ’តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ តំ ភិក្ខុំ អប្បដិបុគ្គលោ ចោទេយ្យ, នោ សប្បដិបុគ្គលោ។ ‘អប្បដិបុគ្គលោ មំ ចោទេតិ, នោ សប្បដិបុគ្គលោ’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត មមេវ សត្ថា បដិបុច្ឆិត្វា បដិបុច្ឆិត្វា ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេយ្យ, ន អញ្ញំ ភិក្ខុំ សត្ថា បដិបុច្ឆិត្វា បដិបុច្ឆិត្វា ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេយ្យា’តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញំ ភិក្ខុំ សត្ថា បដិបុច្ឆិត្វា បដិបុច្ឆិត្វា ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេយ្យ, ន តំ ភិក្ខុំ សត្ថា បដិបុច្ឆិត្វា បដិបុច្ឆិត្វា ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេយ្យ។ ‘អញ្ញំ ភិក្ខុំ សត្ថា បដិបុច្ឆិត្វា បដិបុច្ឆិត្វា ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេតិ, ន មំ សត្ថា បដិបុច្ឆិត្វា បដិបុច្ឆិត្វា ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេតី’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត មមេវ ភិក្ខូ បុរក្ខត្វា បុរក្ខត្វា គាមំ ភត្តាយ បវិសេយ្យុំ, ន អញ្ញំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ បុរក្ខត្វា បុរក្ខត្វា គាមំ ភត្តាយ បវិសេយ្យុ’ន្តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ បុរក្ខត្វា បុរក្ខត្វា គាមំ ភត្តាយ បវិសេយ្យុំ, ន តំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ បុរក្ខត្វា បុរក្ខត្វា គាមំ ភត្តាយ បវិសេយ្យុំ។ ‘អញ្ញំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ បុរក្ខត្វា

បុរក្ខត្វា គាមំ ភត្តាយ បវិសន្តិ, ន មំ ភិក្ខូ បុរក្ខត្វា បុរក្ខត្វា គាមំ ភត្តាយ បវិសន្តី’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត អហមេវ លភេយ្យំ ភត្តគ្គេ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌំ, ន អញ្ញោ ភិក្ខុ លភេយ្យ ភត្តគ្គេ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌ’ន្តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញោ ភិក្ខុ លភេយ្យ ភត្តគ្គេ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌំ, ន សោ ភិក្ខុ លភេយ្យ ភត្តគ្គេ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌំ។ ‘អញ្ញោ ភិក្ខុ លភតិ ភត្តគ្គេ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌំ, នាហំ លភាមិ ភត្តគ្គេ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌ’ន្តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត អហមេវ ភត្តគ្គេ ភុត្តាវី អនុមោទេយ្យំ, ន អញ្ញោ ភិក្ខុ ភត្តគ្គេ ភុត្តាវី អនុមោទេយ្យា’តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភត្តគ្គេ ភុត្តាវី អនុមោទេយ្យ, ន សោ ភិក្ខុ ភត្តគ្គេ ភុត្តាវី អនុមោទេយ្យ។ ‘អញ្ញោ ភិក្ខុ ភត្តគ្គេ ភុត្តាវី អនុមោទតិ, នាហំ ភត្តគ្គេ ភុត្តាវី អនុមោទាមី’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត អហមេវ អារាមគតានំ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ, ន អញ្ញោ ភិក្ខុ អារាមគតានំ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេយ្យា’តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញោ ភិក្ខុ អារាមគតានំ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេយ្យ, ន សោ ភិក្ខុ អារាមគតានំ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេយ្យ។ ‘អញ្ញោ ភិក្ខុ អារាមគតានំ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេតិ, នាហំ អារាមគតានំ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេមី’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត អហមេវ អារាមគតានំ ភិក្ខុនីនំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ…បេ… ឧបាសកានំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ…បេ… ឧបាសិកានំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ, ន អញ្ញោ ភិក្ខុ អារាមគតានំ ឧបាសិកានំ ធម្មំ ទេសេយ្យា’តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញោ ភិក្ខុ អារាមគតានំ ឧបាសិកានំ ធម្មំ ទេសេយ្យ, ន សោ ភិក្ខុ អារាមគតានំ ឧបាសិកានំ ធម្មំ ទេសេយ្យ។ ‘អញ្ញោ ភិក្ខុ អារាមគតានំ ឧបាសិកានំ ធម្មំ ទេសេតិ, នាហំ អារាមគតានំ ឧបាសិកានំ ធម្មំ ទេសេមី’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត មមេវ ភិក្ខូ សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ [គរុករេយ្យុំ (សី។ ស្យា។ បី។)] មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, ន អញ្ញំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុ’ន្តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អាវុសោ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, ន តំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ។

‘អញ្ញំ ភិក្ខុំ ភិក្ខូ សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ , ន មំ ភិក្ខូ សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តី’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អានន្ទ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អានន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត មមេវ ភិក្ខុនិយោ...បេ... ឧបាសកា...បេ... ឧបាសិកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, ន អញ្ញំ ភិក្ខុំ ឧបាសិកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុ’ន្តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អានន្ទ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ឧបាសិកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, ន តំ ភិក្ខុំ ឧបាសិកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ។ ‘អញ្ញំ ភិក្ខុំ ឧបាសិកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, ន មំ ឧបាសិកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តី’តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អានន្ទ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អានន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត អហមេវ លាភី អស្សំ បណីតានំ ចីវរានំ, ន អញ្ញោ ភិក្ខុ លាភី អស្ស បណីតានំ ចីវរាន’ន្តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អានន្ទ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញោ ភិក្ខុ លាភី អស្ស បណីតានំ ចីវរានំ, ន សោ ភិក្ខុ លាភី អស្ស បណីតានំ ចីវរានំ។ ‘អញ្ញោ ភិក្ខុ លាភី [លាភី អស្ស (ក។)] បណីតានំ ចីវរានំ, នាហំ លាភី [លាភី អស្សំ (ក។)] បណីតានំ ចីវរាន’ន្តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អានន្ទ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, អានន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចស្ស ភិក្ខុនោ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វត អហមេវ លាភី អស្សំ បណីតានំ បិណ្ឌបាតានំ...បេ... បណីតានំ សេនាសនានំ...បេ... បណីតានំ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ, ន អញ្ញោ ភិក្ខុ លាភី អស្ស បណីតានំ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារាន’ន្តិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ, អានន្ទ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញោ ភិក្ខុ លាភី អស្ស បណីតានំ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ, ន សោ ភិក្ខុ លាភី អស្ស បណីតានំ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ។ ‘អញ្ញោ ភិក្ខុ លាភី [លាភី អស្ស (ក។)] បណីតានំ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ, នាហំ លាភី [លាភី អស្សំ (ក។)] បណីតានំ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារាន’ន្តិ – ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ។ យោ ចេវ ខោ, អានន្ទ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ – ឧភយមេតំ អង្គណំ។

“ឥមេសំ ខោ ឯតំ, អានន្ទ, បាបកានំ អកុសលានំ ឥច្ឆាវចរានំ អធិវចនំ, យទិទំ អង្គណ”ន្តិ។

៩១។ “យស្ស កស្សចិ, អានន្ទ, ភិក្ខុនោ ឥមេ បាបកា អកុសលា ឥច្ឆាវចរា អប្បហីនា ទិស្សន្តិ ចេវ សូយន្តិ ច, កិញ្ចាបិ សោ ហោតិ អារញ្ញិកោ បន្តសេនាសនោ បិណ្ឌបាតិកោ សបទានចារី បំសុកូលិកោ លូខចីវរធរោ, អថ ខោ នំ សព្រហ្មចារី ន ចេវ សក្ករោន្តិ ន គរុំ ករោន្តិ ន មានេន្តិ ន បូជេន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? តេ ហិ តស្ស អាយស្មតោ បាបកា អកុសលា ឥច្ឆាវចរា អប្បហីនា ទិស្សន្តិ ចេវ សូយន្តិ ច។ សេយ្យថាបិ, អានន្ទ, កំសបាតិ អាភតា អាបណា វា កម្មារកុលា វា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា។ តមេនំ សាមិកា អហិកុណបំ

ວາ ກຸກ຺ກຸຣກຸຓປໍ ວາ ມນຸສ຺ສກຸຓປໍ ວາ ຣຈຍິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎິສ຺ສາ ກໍສປາຕິຍາ ປຏິກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາປຓໍ ປຏິປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍຯ ຕເມນໍ ຊເນາ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – ‘ອມ຺ເຠາ, ກິເມວິທໍ ຫຣີຍຕິ ຊຎ຺ຎຊຎ຺ຎໍ ວິຍາ’ຕິ? ຕເມນໍ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອປາປຸຣິຕ຺ວາ [ອວາປຸຣິຕ຺ວາ (ສີຯ)] ເອາເລາເກຍ຺ຍຯ ຕສ຺ສ ສຫທສ຺ສເນນ ອມນາປຕາ ຈ ສຓ຺ຐເຫຍ຺ຍ, ປາຏິກຸລ຺ຍຕາ [ປຏິກູລຕາ (ກຯ), ປາຏິກ຺ກູລ຺ຍຕາ (ສ຺ຍາຯ)] ຈ ສຓ຺ຐເຫຍ຺ຍ, ເຊຄຸຈ຺ຉຕາ ຈ [ເຊຄຸຈ຺ຉິຕາ ຈ (ປີຯ ກຯ)] ສຓ຺ຐເຫຍ຺ຍ; ຊິຆຈ຺ຉິຕານມ຺ປິ ນ ກາມຕາຍ ອສ຺ສ, ປເຄວ ສຸຫິຕານໍຯ ເອວເມວ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ຠິກ຺ຂຸເນາ ອິເມ ປາປກາ ອກຸສລາ ອິຈ຺ຉາວຈຣາ ອປ຺ປຫີນາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ເຈວ ສູຍນ຺ຕິ ຈ, ກິຎ຺ຈາປິ ເສາ ເຫາຕິ ອາຣຎ຺ຎິເກາ ປນ຺ຕເສນາສເນາ ປິຓ຺ຑປາຕິເກາ ສປທານຈາຣີ ປໍສຸກູລິເກາ ລູຂຈີວຣຘເຣາ, ອຖ ເຂາ ນໍ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ນ ເຈວ ສກ຺ກເຣານ຺ຕິ ນ ຄຣຸໍ ກເຣານ຺ຕິ ນ ມາເນນ຺ຕິ ນ ປູເຊນ຺ຕິຯ ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ເຕ ຫິ ຕສ຺ສ ອາຍສ຺ມເຕາ ປາປກາ ອກຸສລາ ອິຈ຺ຉາວຈຣາ ອປ຺ປຫີນາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ເຈວ ສູຍນ຺ຕິ ຈຯ

໔໕ຯ “ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ, ອາວຸເສາ, ຠິກ຺ຂຸເນາ ອິເມ ປາປກາ ອກຸສລາ ອິຈ຺ຉາວຈຣາ ປຫີນາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ເຈວ ສູຍນ຺ຕິ ຈ, ກິຎ຺ຈາປິ ເສາ ເຫາຕິ ຄາມນ຺ຕວິຫາຣີ ເນມນ຺ຕນິເກາ ຄຫປຕິຈີວຣຘເຣາ, ອຖ ເຂາ ນໍ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ສກ຺ກເຣານ຺ຕິ ຄຣຸໍ ກເຣານ຺ຕິ ມາເນນ຺ຕິ ປູເຊນ຺ຕິຯ ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ເຕ ຫິ ຕສ຺ສ ອາຍສ຺ມເຕາ ປາປກາ ອກຸສລາ ອິຈ຺ຉາວຈຣາ ປຫີນາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ເຈວ ສູຍນ຺ຕິ ຈຯ ເສຍ຺ຍຖາປິ, ອາວຸເສາ, ກໍສປາຕິ ອາຠຕາ ອາປຓາ ວາ ກມ຺ມາຣກຸລາ ວາ ປຣິສຸທ຺ຘາ ປຣິເຍາທາຕາຯ ຕເມນໍ ສາມິກາ ສາລີນໍ ເອາທນໍ ວິຈິຕກາຬກໍ [ວິຈິນິຕກາຬກໍ (ກຯ)] ອເນກສູປໍ ອເນກພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ຣຈຍິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎິສ຺ສາ ກໍສປາຕິຍາ ປຏິກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາປຓໍ ປຏິປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍຯ ຕເມນໍ ຊເນາ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – ‘ອມ຺ເຠາ, ກິເມວິທໍ ຫຣີຍຕິ ຊຎ຺ຎຊຎ຺ຎໍ ວິຍາ’ຕິ? ຕເມນໍ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອປາປຸຣິຕ຺ວາ ເອາເລາເກຍ຺ຍຯ ຕສ຺ສ ສຫ ທສ຺ສເນນ ມນາປຕາ ຈ ສຓ຺ຐເຫຍ຺ຍ, ອປ຺ປາຏິກຸລ຺ຍຕາ ຈ ສຓ຺ຐເຫຍ຺ຍ, ອເຊຄຸຈ຺ຉຕາ ຈ ສຓ຺ຐເຫຍ຺ຍ; ສຸຫິຕານມ຺ປິ ກາມຕາຍ ອສ຺ສ, ປເຄວ ຊິຆຈ຺ຉິຕານໍຯ ເອວເມວ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ຠິກ຺ຂຸເນາ ອິເມ ປາປກາ ອກຸສລາ ອິຈ຺ຉາວຈຣາ ປຫີນາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ເຈວ ສູຍນ຺ຕິ ຈ, ກິຎ຺ຈາປິ ເສາ ເຫາຕິ ຄາມນ຺ຕວິຫາຣີ ເນມນ຺ຕນິເກາ ຄຫປຕິຈີວຣຘເຣາ, ອຖ ເຂາ ນໍ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ສກ຺ກເຣານ຺ຕິ ຄຣຸໍ ກເຣານ຺ຕິ ມາເນນ຺ຕິ ປູເຊນ຺ຕິຯ ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ເຕ ຫິ ຕສ຺ສ ອາຍສ຺ມເຕາ ປາປກາ ອກຸສລາ ອິຈ຺ຉາວຈຣາ ປຫີນາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ເຈວ ສູຍນ຺ຕິ ຈາ”ຕິຯ

໔໖ຯ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ມຫາເມາຄ຺ຄລ຺ລາເນາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ເອຕທເວາຈ – “ອຸປມາ ມໍ, ອາວຸເສາ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ປຏິພາຕີ”ຕິຯ “ປຏິພາຕຸ ຕໍ, ອາວຸເສາ ເມາຄ຺ຄລ຺ລານາ”ຕິຯ “ເອກມິທາຫໍ, ອາວຸເສາ, ສມຍໍ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣາມິ ຄິຣິພ຺ພເຊຯ ອຖ ຂ຺ວາຫໍ, ອາວຸເສາ, ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິໍຯ ເຕນ ເຂາ ປນ ສມເຍນ ສມີຕິ ຍານກາຣປຸຕ຺ເຕາ ຣຖສ຺ສ ເນມິໍ ຕຈ຺ຉຕິຯ ຕເມນໍ ປຓ຺ຑຸປຸຕ຺ເຕາ ອາຊີວເກາ ປຸຣາຓຍານກາຣປຸຕ຺ເຕາ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິເຕາ ເຫາຕິຯ ອຖ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ປຓ຺ຑຸປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາຊີວກສ຺ສ ປຸຣາຓຍານກາຣປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕເສາ ປຣິວິຕກ຺ເກາ ອຸທປາທິ – ‘ອເຫາ ວຕາຍໍ ສມີຕິ ຍານກາຣປຸຕ຺ເຕາ ອິມິສ຺ສາ ເນມິຍາ ອິມຎ຺ຈ ວງ຺ກໍ ອິມຎ຺ຈ ຊິມ຺ຫໍ ອິມຎ຺ຈ ເທາສໍ ຕຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ເອວາຍໍ ເນມິ ອປຄຕວງ຺ກາ ອປຄຕຊິມ຺ຫາ ອປຄຕເທາສາ ສຸທ຺ຘາ ອສ຺ສ [ສຸທ຺ຘາສ຺ສ (ສີຯ ປີຯ), ສຸທ຺ຘາ (ກຯ)] ສາເຣ ປຕິຏ຺ຐິຕາ’ຕິຯ ຍຖາ ຍຖາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ປຓ຺ຑຸປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາຊີວກສ຺ສ ປຸຣາຓຍານກາຣປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຈຕເສາ ປຣິວິຕກ຺ເກາ ເຫາຕິ, ຕຖາ ຕຖາ ສມີຕິ ຍານກາຣປຸຕ຺ເຕາ ຕສ຺ສາ ເນມິຍາ ຕໍ ວງ຺ກໍ ຕໍ ຊິມ຺ຫໍ ຕໍ ເທາສໍ ຕຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ປຓ຺ຑຸປຸຕ຺ເຕາ ອາຊີວເກາ ປຸຣາຓຍານກາຣປຸຕ຺ເຕາ ອຕ຺ຕມເນາ ອຕ຺ຕມນວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສິ – ‘ຫທຍາ ຫທຍໍ ມຎ຺ເຎ ອຎ຺ຎາຍ ຕຈ຺ຉຕີ’ຕິຯ

“ꨃꨥꨠꨯꨥ ꨇꨯꨩ, ꨀꨩꨥꨭꨧꨯꨩ, ꨢꨯ ꨓꨯ ꨚꨭꨈꨈꨤꨩ ꨀꨧꨧꨕꨖꨩ, ꨎꨫꨥꨪꨆꨓꨔꨩ ꨘ ꨧꨕꨖꨩ ꨀꨈꨩꨣꨧꨠꨩ ꨀꨘꨈꨩꨣꨪꨢꩌ ꨚꨝꨝꨎꨪꨓꨩ, ꨧꨔꨩ ꨠꨩꨢꨩꨥꨪꨘꨯꨩ ꨆꨯꨓꨝꨪꨘꨯꨩ [ꨆꨯꨓꨭꨞꨪꨘꨯꨩ (ꨝꨨꨭꨧꨭ)] ꨂꨕꨖꨓꨩ ꨂꨘꨘꨤꨩ ꨌꨚꨤꨩ ꨠꨭꨇꨣꨩ ꨥꨪꨆꨪꨘꨘꨥꨩꨌꨩ, ꨁꨘꨕꨣꨪꨢꨯꨧꨭ ꨀꨈꨭꨓꨓꨕꨥꨩꨣꨩ, ꨞꨯꨩꨎꨘꨯ ꨀꨠꨓꨓꨑꨑꨭꨘꨯꨩ, ꨎꨩꨈꨣꨪꨢꩌ ꨀꨘꨘꨭꨢꨭꨓꨓꨩ, ꨧꨩꨠꨑꨑꨯ ꨀꨘꨚꨯꨆꨇꨥꨘꨓꨯꨩ, ꨧꨪꨆꨇꨩꨢ ꨘ ꨓꨪꨝꨝꨈꨩꨣꨥꨩ, ꨝꨩꨨꨭꨤꨪꨆꨩ ꨧꨩꨔꨤꨪꨆꨩ, ꨅꨆꨆꨠꨘꨯ ꨚꨭꨝꨝꨋꨈꨠꨩ, ꨚꨥꨪꨥꨯꨆꨯ ꨘꨪꨆꨇꨪꨓꨓꨖꨭꨣꨩ, ꨆꨭꨧꨫꨓꨩ ꨨꨫꨘꨥꨫꨣꨪꨢꨩ ꨠꨭꨓꨔꨧꨧꨓꨫ ꨀꨧꨠꨚꨎꨩꨘꨩ ꨀꨧꨠꨩꨨꨪꨓꨩ ꨥꨪꨝꨞꨘꨓꨌꨪꨓꨓꨩ ꨕꨭꨚꨚꨑꨑꨩ ꨃꨤꨠꨭꨈꨩ, ꨓꨯꨧꩌ ꨀꨩꨢꨧꨠꨩ ꨧꨩꨣꨪꨚꨭꨓꨓꨯꨩ ꨁꨠꨪꨘꨩ ꨖꨠꨠꨚꨣꨪꨢꨩꨢꨯꨘ ꨨꨕꨢꨩ ꨨꨕꨢꩌ ꨠꨑꨑꨯ ꨀꨑꨑꨩꨢ ꨓꨌꨍꨓꨪ꩝

“ꨢꨯ ꨚꨘ ꨓꨯ ꨆꨭꨤꨚꨭꨓꨓꨩ ꨧꨕꨖꨩ ꨀꨈꨩꨣꨧꨠꨩ ꨀꨘꨈꨩꨣꨪꨢꩌ ꨚꨝꨝꨎꨪꨓꨩ, ꨀꨧꨔꨩ ꨀꨠꨩꨢꨩꨥꨪꨘꨯꨩ ꨀꨆꨯꨓꨝꨪꨘꨯꨩ ꨀꨘꨭꨕꨖꨓꨩ ꨀꨘꨭꨘꨘꨤꨩ ꨀꨌꨚꨤꨩ ꨀꨠꨭꨇꨣꨩ ꨀꨥꨪꨆꨪꨘꨘꨥꨩꨌꨩ, ꨁꨘꨕꨣꨪꨢꨯꨧꨭ ꨈꨭꨓꨓꨕꨥꨩꨣꨩ, ꨞꨯꨩꨎꨘꨯ ꨠꨓꨓꨑꨑꨭꨘꨯꨩ, ꨎꨩꨈꨣꨪꨢꩌ ꨀꨘꨭꨢꨭꨓꨓꨩ, ꨧꨩꨠꨑꨑꨯ ꨀꨚꨯꨆꨇꨥꨘꨓꨯꨩ, ꨧꨪꨆꨇꨩꨢ ꨓꨪꨝꨝꨈꨩꨣꨥꨩ, ꨘ ꨝꨩꨨꨭꨤꨪꨆꨩ ꨘ ꨧꨩꨔꨤꨪꨆꨩ, ꨅꨆꨆꨠꨘꨯ ꨘꨪꨆꨇꨪꨓꨓꨖꨭꨣꨩ, ꨚꨥꨪꨥꨯꨆꨯ ꨚꨭꨝꨝꨋꨈꨠꨩ, ꨀꨩꨣꨕꨖꨥꨫꨣꨪꨢꨩ ꨚꨨꨪꨓꨓꨓꨩ ꨂꨚꨓꨔꨪꨓꨧꨧꨓꨫ ꨧꨠꨚꨎꨩꨘꨩ ꨧꨠꨩꨨꨪꨓꨩ ꨃꨆꨈꨈꨌꨪꨓꨓꨩ ꨚꨑꨑꨥꨘꨓꨯꨩ ꨀꨘꨯꨤꨠꨭꨈꨩ, ꨓꨯ ꨀꨩꨢꨧꨠꨓꨯꨩ ꨧꨩꨣꨪꨚꨭꨓꨓꨧꨧ ꨁꨠꩌ ꨖꨠꨠꨚꨣꨪꨢꨩꨢꩌ ꨧꨭꨓꨥꨩ ꨚꨪꨥꨘꨓꨪ ꨠꨑꨑꨯ, ꨉꨧꨘꨓꨪ ꨠꨑꨑꨯ ꨥꨌꨧꨩ ꨌꨯꨥ ꨠꨘꨧꨩ ꨌ – ‘ꨧꨩꨖꨭ ꨥꨓ, ꨞꨯꨩ, ꨧꨝꨣꨨꨠꨌꨩꨣꨫ ꨀꨆꨭꨧꨤꨩ ꨥꨭꨓꨔꨩꨚꨯꨓꨥꨩ ꨆꨭꨧꨤꨯ ꨚꨓꨪꨓꨔꨩꨚꨯꨓꨫ’ꨓꨪ꩝ ꨧꨯꨢꨢꨔꨩꨚꨪ, ꨀꨩꨥꨭꨧꨯꨩ, ꨁꨓꨔꨫ ꨥꨩ ꨚꨭꨣꨪꨧꨯꨩ ꨥꨩ ꨕꨨꨣꨯꨩ ꨢꨭꨥꨩ ꨠꨘꨕꨘꨆꨎꨩꨓꨪꨆꨯꨩ ꨧꨫꨧꩌꨘꨨꨩꨓꨯꨩ ꨂꨚꨚꨤꨠꨩꨤꩌ ꨥꨩ ꨥꨧꨧꨪꨆꨠꨩꨤꩌ ꨥꨩ ꨀꨓꨪꨠꨭꨓꨓꨆꨠꨩꨤꩌ [ꨀꨖꨪꨠꨭꨓꨓꨆꨠꨩꨤꩌ (ꨧꨢꨩ꩝)] ꨥꨩ ꨤꨞꨪꨓꨥꨩ ꨂꨞꨯꨩꨨꨪ ꨨꨓꨔꨯꨨꨪ ꨚꨓꨪꨈꨈꨨꨯꨓꨥꨩ ꨂꨓꨓꨠꨋꨈꨯ ꨧꨪꨣꨧꨠꨪꩌ ꨚꨓꨪꨓꨔꨚꨯꨢꨢ, ꨃꨥꨠꨯꨥ ꨇꨯꨩ, ꨀꨩꨥꨭꨧꨯꨩ, ꨢꨯ ꨓꨯ ꨆꨭꨤꨚꨭꨓꨓꨩ ꨧꨕꨖꨩ ꨀꨈꨩꨣꨧꨠꨩ ꨀꨘꨈꨩꨣꨪꨢꩌ ꨚꨝꨝꨎꨪꨓꨩ, ꨀꨧꨔꨩ ꨀꨠꨩꨢꨩꨥꨪꨘꨯꨩ ꨀꨆꨯꨓꨝꨪꨘꨯꨩ ꨀꨘꨭꨕꨖꨓꨩ ꨀꨘꨭꨘꨘꨤꨩ ꨀꨌꨚꨤꨩ ꨀꨠꨭꨇꨣꨩ ꨀꨥꨪꨆꨪꨘꨘꨥꨩꨌꨩ, ꨁꨘꨕꨣꨪꨢꨯꨧꨭ ꨈꨭꨓꨓꨕꨥꨩꨣꨩ, ꨞꨯꨩꨎꨘꨯ ꨠꨓꨓꨑꨑꨭꨘꨯꨩ, ꨎꨩꨈꨣꨪꨢꩌ ꨀꨘꨭꨢꨭꨓꨓꨩ, ꨧꨩꨠꨑꨑꨯ ꨀꨚꨯꨆꨇꨥꨘꨓꨯꨩ, ꨧꨪꨆꨇꨩꨢ ꨓꨪꨝꨝꨈꨩꨣꨥꨩ, ꨘ ꨝꨩꨨꨭꨤꨪꨆꨩ ꨘ ꨧꨩꨔꨤꨪꨆꨩ, ꨅꨆꨆꨠꨘꨯ ꨘꨪꨆꨇꨪꨓꨓꨖꨭꨣꨩ, ꨚꨥꨪꨥꨯꨆꨯ ꨚꨭꨝꨝꨋꨈꨠꨩ, ꨀꨩꨣꨕꨖꨥꨫꨣꨪꨢꨩ ꨚꨨꨪꨓꨓꨓꨩ ꨂꨚꨓꨔꨪꨓꨧꨧꨓꨫ ꨧꨠꨚꨎꨩꨘꨩ ꨧꨠꨩꨨꨪꨓꨩ ꨃꨆꨈꨈꨌꨪꨓꨓꨩ ꨚꨑꨑꨥꨘꨓꨯꨩ ꨀꨘꨯꨤꨠꨭꨈꨩ, ꨓꨯ ꨀꨩꨢꨧꨠꨓꨯꨩ ꨧꨩꨣꨪꨚꨭꨓꨓꨧꨧ ꨁꨠꩌ ꨖꨠꨠꨚꨣꨪꨢꨩꨢꩌ ꨧꨭꨓꨥꨩ ꨚꨪꨥꨘꨓꨪ ꨠꨑꨑꨯ, ꨉꨧꨘꨓꨪ ꨠꨑꨑꨯ ꨥꨌꨧꨩ ꨌꨯꨥ ꨠꨘꨧꨩ ꨌ – ‘ꨧꨩꨖꨭ ꨥꨓ, ꨞꨯꨩ, ꨧꨝꨣꨨꨠꨌꨩꨣꨫ ꨀꨆꨭꨧꨤꨩ ꨥꨭꨓꨔꨩꨚꨯꨓꨥꨩ ꨆꨭꨧꨤꨯ ꨚꨓꨪꨓꨔꨩꨚꨯꨓꨫ’ꨓꨪ꩝ ꨁꨓꨪꨨ ꨓꨯ ꨂꨞꨯꨩ ꨠꨨꨩꨘꨩꨈꨩ ꨀꨑꨑꨠꨑꨑꨧꨧ ꨧꨭꨞꨩꨧꨪꨓꩌ ꨧꨠꨘꨭꨠꨯꨩꨕꨪꩌꨧꨭ”ꨓꨪ꩝

ꨀꨘꨋꨈꨘꨧꨭꨓꨓꩌ ꨘꨪꨓꨔꨪꨓꩌ ꨚꨑꨌꨠꩌ꩝

꩖꩝ ꨀꨩꨆꨋꨇꨯꨢꨢꨧꨭꨓꨓꩌ

꩖꩔꩝ ꨃꨥꩌ ꨠꨯ ꨧꨭꨓꩌ – ꨃꨆꩌ ꨧꨠꨢꩌ ꨞꨈꨥꨩ ꨧꨩꨥꨓꨔꨪꨢꩌ ꨥꨪꨨꨣꨓꨪ ꨎꨯꨓꨥꨘꨯ ꨀꨘꨩꨔꨚꨪꨘꨕꨪꨆꨧꨧ ꨀꨩꨣꨩꨠꨯ꩝ ꨓꨓꨣ ꨇꨯꨩ ꨞꨈꨥꨩ ꨞꨪꨆꨇꨭ ꨀꨩꨠꨘꨓꨯꨧꨪ – “ꨞꨪꨆꨇꨥꨯꨩ”ꨓꨪ꩝ “ꨞꨕꨘꨓꨯ”ꨓꨪ ꨓꨯ ꨞꨪꨆꨇꨭ ꨞꨈꨥꨓꨯꨩ ꨚꨌꨌꨧꨧꨯꨩꨧꨭꩌ꩝ ꨞꨈꨥꨩ ꨃꨓꨕꨥꨯꨩꨌ –

“ꨧꨠꨚꨘꨘꨧꨫꨤꨩ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨥꨪꨨꨣꨔ ꨧꨠꨚꨘꨘꨚꨩꨓꨪꨠꨯꨩꨆꨇꨩ; ꨚꨩꨓꨪꨠꨯꨩꨆꨇꨧꩌꨥꨣꨧꩌꨥꨭꨓꨩ ꨥꨪꨨꨣꨔ ꨀꨩꨌꨩꨣꨈꨯꨩꨌꨣꨧꨠꨚꨘꨘꨩ ꨀꨘꨭꨠꨓꨓꨯꨧꨭ ꨥꨎꨎꨯꨧꨭ ꨞꨢꨕꨧꨧꨩꨥꨪꨘꨯꨩ; ꨧꨠꨩꨕꨩꨢ ꨧꨪꨆꨇꨔ ꨧꨪꨆꨇꨩꨚꨕꨯꨧꨭ꩝

៩៥. “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច អស្សំ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ចា’តិ [មនាបោ គរុភាវនីយោ ចាតិ (សី.)], សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘លាភី អស្សំ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារាន’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘យេសាហំ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសន គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរិភុញ្ជាមិ តេសំ តេ ការា មហប្ផលា អស្សុ មហានិសំសា’តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘យេ មំ [យេ មេ (សី. ស្យា.)] ញាតី សាលោហិតា បេតា កាលង្កតា [កាលកតា (សី. ស្យា. បី.)] បសន្នចិត្តា អនុស្សរន្តិ តេសំ តំ មហប្ផលំ អស្ស មហានិសំស’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

៩៦. “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘អរតិរតិសហោ អស្សំ, ន ច មំ អរតិ សហេយ្យ, ឧប្បន្នំ អរតិំ អភិភុយ្យ អភិភុយ្យ វិហរេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘ភយភេរវសហោ អស្សំ, ន ច មំ ភយភេរវំ សហេយ្យ, ឧប្បន្នំ ភយភេរវំ អភិភុយ្យ អភិភុយ្យ វិហរេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី អស្សំ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី’តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា, តេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

៩៧. “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ អស្សំ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ’តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ.

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី អស្សំ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ អស្សំ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា’តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។

៧១. “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភវេយ្យំ – ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា អស្សំ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ អស្សំ; អាវិភាវំ តិរោភាវំ; តិរោកុដ្ដំ តិរោបាការំ តិរោបព្ពតំ អសជ្ជមានោ គច្ឆេយ្យំ, សេយ្យថាបិ អាកាសេ; បថវិយាបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជំ ករេយ្យំ, សេយ្យថាបិ ឧទកេ; ឧទកេបិ អភិជ្ជមានេ គច្ឆេយ្យំ, សេយ្យថាបិ បថវិយំ; អាកាសេបិ បល្លង្កេន កមេយ្យំ, សេយ្យថាបិ បក្ខី សកុណោ; ឥមេបិ ចន្ទិមសូរិយេ ឯវំមហិទ្ធិកេ ឯវំមហានុភាវេ បាណិនា បរិមសេយ្យំ បរិមជ្ជេយ្យំ; យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘ទិព្ពាយ សោតធាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមានុសិកាយ ឧភោ សទ្ទេ សុណេយ្យំ – ទិព្ពេ ច មានុសេ ច យេ ទូរេ សន្តិកេ ចា’តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានេយ្យំ – សរាគំ វា ចិត្តំ សរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, វីតរាគំ វា ចិត្តំ វីតរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សទោសំ វា ចិត្តំ សទោសំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, វីតទោសំ វា ចិត្តំ វីតទោសំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សមោហំ វា ចិត្តំ សមោហំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, វីតមោហំ វា ចិត្តំ វីតមោហំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សំខិត្តំ វា ចិត្តំ សំខិត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, វិក្ខិត្តំ វា ចិត្តំ វិក្ខិត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; មហគ្គតំ វា ចិត្តំ មហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, អមហគ្គតំ វា ចិត្តំ អមហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សឧត្តរំ វា ចិត្តំ សឧត្តរំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, អនុត្តរំ វា ចិត្តំ អនុត្តរំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សមាហិតំ វា ចិត្តំ សមាហិតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, អសមាហិតំ វា ចិត្តំ អសមាហិតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; វិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យំ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តិំសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ – អមុត្រាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទិំ; តត្រាបាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី

ឯវមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យំ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យំ – ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា; ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ, ឥតិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យំ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។

៦៩. “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ – ‘អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ’ន្តិ, សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។

“សម្បន្នសីលា, ភិក្ខវេ, វិហរថ សម្បន្នបាតិមោក្ខា; បាតិមោក្ខសំវរសំវុតា វិហរថ អាចារគោចរសម្បន្នា អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវិនោ; សមាទាយ សិក្ខថ សិក្ខាបទេសូ’តិ – ឥតិ យំ តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្ត’’ន្តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

អាកង្ខេយ្យសុត្តំ និដ្ឋិតំ ឆដ្ឋំ។

៧. វត្ថសុត្តំ

៧០. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, វត្ថំ សំកិលិដ្ឋំ មលគ្គហិតំ; តមេនំ រជកោ យស្មិំ យស្មិំ រង្គជាតេ ឧបសំហរេយ្យ – យទិ នីលកាយ យទិ បីតកាយ

ᨿᨴᩥ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨠᩣᨿ ᨿᨴᩥ ᨾᨬ᩠ᨩᩥᨭ᩠ᨮᨠᩣᨿ [ᨿᨴᩥ ᨾᨬ᩠ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩣᨿ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨), ᨿᨴᩥ ᨾᨬ᩠ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)] ᨴᩩᩁᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨾᩮᩅᩔ ᩋᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩅᨱ᩠ᨱᨾᩮᩅᩔ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᩋᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᨲ᩠ᨳᩔ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩮ, ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ ᨸᩣᨭᩥᨠᨦ᩠ᨡᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩴ; ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩁᨩᨠᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩁᨦ᩠ᨣᨩᩣᨲᩮ ᩏᨸᩈᩴᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ – ᨿᨴᩥ ᨶᩦᩃᨠᩣᨿ ᨿᨴᩥ ᨸᩦᨲᨠᩣᨿ ᨿᨴᩥ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨠᩣᨿ ᨿᨴᩥ ᨾᨬ᩠ᨩᩥᨭ᩠ᨮᨠᩣᨿ – ᩈᩩᩁᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨾᩮᩅᩔ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩅᨱ᩠ᨱᨾᩮᩅᩔ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᨲ᩠ᨳᩔ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩮ, ᩈᩩᨣᨲᩥ ᨸᩣᨭᩥᨠᨦ᩠ᨡᩣ᪨

᪗᪑᪨ “ᨠᨲᨾᩮ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ? ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩅᩥᩈᨾᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨠᩮᩣᨵᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᩏᨸᨶᩣᩉᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨾᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨸᩊᩣᩈᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᩍᩔᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨾᩣᨿᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᩈᩣᨮᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨳᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᩋᨲᩥᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨾᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ, ᨸᨾᩣᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ᪨

᪗᪒᪨ “ᩈ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ‘ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩅᩥᩈᨾᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩅᩥᩈᨾᩃᩮᩣᨽᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ ; ‘ᨠᩮᩣᨵᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨵᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᩏᨸᨶᩣᩉᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩣᩉᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨾᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨠ᩠ᨡᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨸᩊᩣᩈᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩊᩣᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᩍᩔᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᩔᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨾᩣᨿᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᩈᩣᨮᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨮᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨳᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᨾ᩠ᨽᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᩋᨲᩥᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲᩥᨾᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨾᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨴᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ; ‘ᨸᨾᩣᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨾᩣᨴᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ᪨

᪗᪓᪨ “ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ [ᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)], ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ‘ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩅᩥᩈᨾᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩅᩥᩈᨾᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ‘ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨠᩮᩣᨵᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨵᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᩏᨸᨶᩣᩉᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩣᩉᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨾᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨸᩊᩣᩈᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩊᩣᩈᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ

ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᩍᩔᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩍᩔᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨾᩣᨿᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᩣᨿᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᩈᩣᨮᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩣᨮᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨳᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨳᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᩋᨲᩥᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨲᩥᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨾᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ‘ᨸᨾᩣᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ’ᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨾᩣᨴᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪇᪄᪨ “ᩈᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩍᨲᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩤᩁᨳᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ’ᨲᩥ; ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩈ᩠ᩅᩤᨠ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣ ᩋᨠᩣᩃᩥᨠᩮᩣ ᩑᩉᩥᨸᩔᩥᨠᩮᩣ ᩒᨸᨶᩮᨿ᩠ᨿᩥᨠᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᩉᩦ’ᨲᩥ; ᩈᩘ᩠ᨥᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ, ᩏᨩᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ, ᨬᩣᨿᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ, ᩈᩣᨾᩦᨧᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᨿᩩᨣᩤᨶᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣ᪨ ᩑᩈ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᩌᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨸᩤᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩮᩣ , ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩔᩣ’ᨲᩥ᪨

᪇᪅᪨ “ᨿᨳᩮᩣᨵᩥ [ᨿᨲᩮᩣᨵᩥ (ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨸᩤᨮᨶ᩠ᨲᩁᩴ)] ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩔ ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩉᩦᨶᩴ ᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮᩴ, ᩈᩮᩣ ‘ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩦ’ᨲᩥ ᩃᨽᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩮᨴᩴ, ᩃᨽᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩮᨴᩴ, ᩃᨽᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩪᨸᩈᩴᩉᩥᨲᩴ ᨸᩤᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ᪨ ᨸᨾᩩᨴᩥᨲᩔ ᨸᩦᨲᩥ ᨩᩤᨿᨲᩥ, ᨸᩦᨲᩥᨾᨶᩔ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨸᩔᨾ᩠ᨽᨲᩥ, ᨸᩔᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿᩮᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩮᨴᩮᨲᩥ, ᩈᩩᨡᩥᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥᨿᨲᩥ; ‘ᨵᨾ᩠ᨾᩮ…ᨸᩮ… ᩈᩘ᩠ᨥᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩦ’ᨲᩥ ᩃᨽᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩮᨴᩴ, ᩃᨽᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩮᨴᩴ, ᩃᨽᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩪᨸᩈᩴᩉᩥᨲᩴ ᨸᩤᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ; ᨸᨾᩩᨴᩥᨲᩔ ᨸᩦᨲᩥ ᨩᩤᨿᨲᩥ, ᨸᩦᨲᩥᨾᨶᩔ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨸᩔᨾ᩠ᨽᨲᩥ, ᨸᩔᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿᩮᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩮᨴᩮᨲᩥ, ᩈᩩᨡᩥᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥᨿᨲᩥ᪨ ‘ᨿᨳᩮᩣᨵᩥ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩉᩦᨶᩴ ᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨽᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩮᨴᩴ, ᩃᨽᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩮᨴᩴ, ᩃᨽᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩪᨸᩈᩴᩉᩥᨲᩴ ᨸᩤᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ; ᨸᨾᩩᨴᩥᨲᩔ ᨸᩦᨲᩥ ᨩᩤᨿᨲᩥ, ᨸᩦᨲᩥᨾᨶᩔ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨸᩔᨾ᩠ᨽᨲᩥ, ᨸᩔᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿᩮᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩮᨴᩮᨲᩥ, ᩈᩩᨡᩥᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥᨿᨲᩥ᪨

᪇᪆᪨ “ᩈ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩑᩅᩴᩈᩦᩃᩮᩣ ᩑᩅᩴᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩑᩅᩴᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᩣᩃᩦᨶᩴ ᨧᩮᨸᩥ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩤᨲᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨲᨠᩣᩊᨠᩴ ᩋᨶᩮᨠᩈᩪᨸᩴ ᩋᨶᩮᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ, ᨶᩮᩅᩔ ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨿ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩃᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩋᨧ᩠ᨨᩮᩣᨴᨠᩴ ᩌᨣᨾ᩠ᨾ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩴ , ᩏᨠ᩠ᨠᩣᨾᩩᨡᩴ ᩅᩤ ᨸᨶᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨩᩤᨲᩁᩪᨸᩴ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩴ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩑᩅᩴᩈᩦᩃᩮᩣ ᩑᩅᩴᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩑᩅᩴᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᩣᩃᩦᨶᩴ ᨧᩮᨸᩥ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩤᨲᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨲᨠᩣᩊᨠᩴ ᩋᨶᩮᨠᩈᩪᨸᩴ ᩋᨶᩮᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ , ᨶᩮᩅᩔ ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨿ᪨

᪇᪇᪨ “ᩈᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ [ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩥᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)]᪨ ᩍᨲᩥ

ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្ពធិ សព្ពត្តតាយ សព្ពាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរតិ; ករុណាសហគតេន ចេតសា…បេ… មុទិតាសហគតេន ចេតសា…បេ… ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ។ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្ពធិ សព្ពត្តតាយ សព្ពាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរតិ។

៧៨។ "សោ 'អត្ថិ ឥទំ, អត្ថិ ហីនំ, អត្ថិ បណីតំ, អត្ថិ ឥមស្ស សញ្ញាគតស្ស ឧត្តរិ និស្សរណ'ន្តិ បជានាតិ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ។ 'ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា'តិ បជានាតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ – 'ភិក្ខុ សិនាតោ អន្តរេន សិនានេនា'"តិ។

៧៩។ តេន ខោ បន សមយេន សុន្ទរិកភារទ្វាជោ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ អវិទូរេ និសិន្នោ ហោតិ។ អថ ខោ សុន្ទរិកភារទ្វាជោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "គច្ឆតិ បន ភវំ គោតមោ ពាហុកំ នទិំ សិនាយិតុ"ន្តិ? "កិំ, ព្រាហ្មណ, ពាហុកាយ នទិយា? កិំ ពាហុកា នទី ករិស្សតី"តិ? "លោក្ខសម្មតា [លោខ្យសម្មតា (សី.), មោក្ខសម្មតា (បី.)] ហិ, ភោ គោតម, ពាហុកា នទី ពហុជនស្ស, បុញ្ញសម្មតា ហិ, ភោ គោតម, ពាហុកា នទី ពហុជនស្ស, ពាហុកាយ បន នទិយា ពហុជនោ បាបកម្មំ កតំ បវាហេតី"តិ។ អថ ខោ ភគវា សុន្ទរិកភារទ្វាជំ ព្រាហ្មណំ គាថាហិ អជ្ឈភាសិ –

"ពាហុកំ អធិកក្កញ្ច, គយំ សុន្ទរិកំ មបិ [សុន្ទរិកាមបិ (សី. ស្យា. បី.), សុន្ទរិកំ មហិំ (ឥតិបិ)];

សរស្សតិំ បយាគញ្ច, អថោ ពាហុមតិំ នទិំ;

និច្ចម្បិ ពាលោ បក្ខន្ទោ [បក្ខន្នោ (សី. ស្យា. បី.)], កណ្ហកម្មោ ន សុជ្ឈតិ។

"កិំ សុន្ទរិកា ករិស្សតិ, កិំ បយាគា [បយាគោ (សី. ស្យា. បី.)] កិំ ពាហុកា នទី;

វេរិនំ កតកិព្ពិសំ នរំ, ន ហិ នំ សោធយេ បាបកម្មិនំ។

"សុទ្ធស្ស វេ សទា ផគ្គុ, សុទ្ធស្សុបោសថោ សទា;

សុទ្ធស្ស សុចិកម្មស្ស, សទា សម្បជ្ជតេ វតំ;

ᩍᨵᩮᩅ ᩈᩥᨶᩣᩉᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩈᨻ᩠ᨻᨽᩪᨲᩮᩈᩩ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ ᨡᩮᨾᨲᩴ᪨

“ᩈᨧᩮ ᨾᩩᩈᩤ ᨶ ᨽᨱᩈᩥ, ᩈᨧᩮ ᨸᩣᨱᩴ ᨶ ᩉᩥᩴᩈᩈᩥ;

ᩈᨧᩮ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩣᨴᩥᨿᩈᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩣᨶᩮᩣ ᩋᨾᨧ᩠ᨨᩁᩦ;

ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩉᩈᩥ ᨣᨿᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩤ, ᩏᨴᨸᩣᨶᩮᩣᨸᩥ ᨲᩮ ᨣᨿᩤ”ᨲᩥ᪨

᪈᪀᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩥᨠᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩤᨩᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩤ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩤ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ ᩅᩤ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᩅᩤ ᨲᩮᩃᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩴ ᨵᩤᩁᩮᨿ᩠ᨿ – ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨽᩮᩣᨲᩤ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨸᩁᩥᨿᩤᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩈᩣᩉᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ᪨ ᩃᨽᩮᨿ᩠ᨿᩣᩉᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ, ᩃᨽᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩃᨲ᩠ᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩥᨠᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩤᨩᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᩃᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩴ᪨ ᩋᨧᩥᩁᩪᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩤᨩᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᩅᩪᨸᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨲᩣᨸᩦ ᨸᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ᪨ “ᨡᩦᨱᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᩅᩩᩈᩥᨲᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ, ᨠᨲᩴ ᨠᩁᨱᩦᨿᩴ, ᨶᩣᨸᩁᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩤᨩᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ᪨

ᩅᨲ᩠ᨳᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩴ᪨

᪈᪨ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨡᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪈᪁᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨧᩩᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᩣᨿᨶ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨸᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩣᨶᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩤᨴᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨧᩩᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨿᩣ ᩍᨾᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ – ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩤᨴᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩤ ᩃᩮᩣᨠᩅᩤᨴᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩤ – ᩋᩣᨴᩥᨾᩮᩅ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣ ᩑᩅᨾᩮᨲᩣᩈᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᨲᩣᩈᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᨶᩴ ᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ?

᪈᪂᪨ “ᨿᩣ ᩍᨾᩣ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ – ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩤᨴᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩤ ᩃᩮᩣᨠᩅᩤᨴᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩤ – ᨿᨲ᩠ᨳ ᨧᩮᨲᩤ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩋᨶᩩᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩈᨾᩩᨴᩤᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ‘ᨶᩮᨲᩴ ᨾᨾ, ᨶᩮᩈᩮᩣᩉᨾᩈ᩠ᨾᩥ, ᨶ ᨾᩮᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩤ’ᨲᩥ – ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ ᨿᨳᩤᨽᩪᨲᩴ

សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតោ ឯវមេតាសំ ទិដ្ឋីនំ បហានំ ហោតិ, ឯវមេតាសំ ទិដ្ឋីនំ បដិនិស្សគ្គោ ហោតិ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, ចុន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘សល្លេខេន វិហរាមី’តិ។ ន ខោ បនេតេ, ចុន្ទ, អរិយស្ស វិនយេ សល្លេខា វុច្ចន្តិ។ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារា ឯតេ អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តិ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, ចុន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘សល្លេខេន វិហរាមី’តិ។ ន ខោ បនេតេ, ចុន្ទ, អរិយស្ស វិនយេ សល្លេខា វុច្ចន្តិ។ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារា ឯតេ អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តិ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, ចុន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរេយ្យ, សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេយ្យ, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ – ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘សល្លេខេន វិហរាមី’តិ។ ន ខោ បនេតេ, ចុន្ទ, អរិយស្ស វិនយេ សល្លេខា វុច្ចន្តិ។ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារា ឯតេ អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តិ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, ចុន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘សល្លេខេន វិហរាមី’តិ។ ន ខោ បនេតេ, ចុន្ទ, អរិយស្ស វិនយេ សល្លេខា វុច្ចន្តិ។ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារា ឯតេ អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តិ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, ចុន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សព្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា, បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា, នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា, ‘អនន្តោ អាកាសោ’តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘សល្លេខេន វិហរាមី’តិ។ ន ខោ បនេតេ, ចុន្ទ, អរិយស្ស វិនយេ សល្លេខា វុច្ចន្តិ។ សន្តា ឯតេ វិហារា អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តិ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, ចុន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សព្វសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘អនន្តំ វិញ្ញាណ’ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘សល្លេខេន វិហរាមី’តិ។ ន ខោ បនេតេ, ចុន្ទ, អរិយស្ស វិនយេ សល្លេខា វុច្ចន្តិ។ សន្តា ឯតេ វិហារា អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តិ។

“ឋានំ ខោ បនេតំ, ចុន្ទ, វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘នត្ថិ កិញ្ចី’តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘សល្លេខេន វិហរាមី’តិ។ ន ខោ បនេតេ, ចុន្ទ, អរិយស្ស វិនយេ សល្លេខា វុច្ចន្តិ។ សន្តា ឯតេ វិហារា

អទិយស្ស ចិតយេ ចុឌ្ឍិ៍

“ឋាតំ ខោ បនេតំ, ទុក្ខ, ចិជ្ជតិ យំ ព្ទេឆកេច្ឆា កិញ្ចុ សព្ទេសា អាកិច្ចាញ្ញាយតតំ សមតិក្កម្ម នេចសញ្ញាតាសញ្ញាយតតំ ឧបសម្បជ្ជ ចិហរេយ្យ៍ តស្ស ឲចយស្ស – ‘សល្លេខេត ចិហរាមី’តិ ។ ត ខោ បនេតេ, ទុក្ខ, អទិយស្ស ចិតយេ សល្លេខា ទុឌ្ឍិ៍ សត្តា ឲតេ ចិហារា អទិយស្ស ចិតយេ ចុឌ្ឍិ៍

ប័ឲ្៍ “ព្ទឆ ខោ បត ចោ, ទុក្ខ, សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ ចិហិសកា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អចិហិសកា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ បិណាតិបិតី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ បិណាតិបិតា បដិចិរតា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ អជិត្តាឌាយិ កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អជិត្តាឌាតា បដិចិរតា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ អព្រាហ្មចាទិ កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ ព្រាហ្មចាទិ កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ ឲុសាចាឌី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ ឲុសាចាឌា បដិចិរតា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ បិសុណចាឆា [បិសុណា ចាឆា (សី៍ បី៍)] កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ បិសុណាយ ចាឆាយ បដិចិរតា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ ឃរុសចាឆា [ឃរុសា ចាឆា (សី៍ បី៍)] កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ ឃរុសាយ ចាឆាយ បដិចិរតា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ សម្ឲប្បលាបី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្ឲប្បលាបា បដិចិរតា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ អភិជ្ឈាលូ កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អតភិជ្ឈាលូ កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ ព្យាបន្នចិត្តា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អព្យាបន្នចិត្តា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាឌិដ្ឋី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាឌិដ្ឋី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាសង្កប្បា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាសង្កប្បា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាចាឆា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាចាឆា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាកម្មន្តា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាកម្មន្តា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាអាឌីចា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាអាឌីចា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាចាឃាយា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាចាឃាយា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាសតី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាសតី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាសមាធី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាសមាធី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាញាណី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាញាណី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មិច្ឆាចិមុត្តី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ សម្មាចិមុត្តី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍

“‘បរេ ធីតមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ ចិកតធីតមិទ្ធា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ ។ ‘បរេ ឧទ្ធតា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អតុទ្ធតា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ ចិចិកិច្ឆី [េចចិកិច្ឆី (សី៍ បី៍ ក៍)] កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ តិណ្ណចិចិកិច្ឆា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ កោឆតា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អក្កោឆតា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ ឧបតាហី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អតុបតាហី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មក្ខី កចិស្សន្តិ , យឃយេត្ថ អមក្ខី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ បឡាសី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អបឡាសី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ ឥស្សុកី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អតិស្សុកី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មច្ឆរី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អមច្ឆរី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ សឋា កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អសឋា កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ៍ ‘បរេ មាយាចី កចិស្សន្តិ, យឃយេត្ថ អមាយាចី កចិស្សាយា’តិ សល្លេខោ

ករណីយោ។ ‘បរេ ថទ្ធា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ អត្ថទ្ធា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ អតិមានី ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ អនតិមានី ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ ទុព្ពចា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ សុវចា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ បាបមិត្តា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ កល្យាណមិត្តា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ បមត្តា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ អប្បមត្តា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ អស្សទ្ធា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ សទ្ធា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ អហិរិកា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ ហិរិមនា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ អនោត្តាបី [អនោត្តប្បី (ក។)] ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ ឱត្តាបី ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ អប្បស្សុតា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ ពហុស្សុតា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ កុសីតា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ អារទ្ធវីរិយា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ មុដ្ឋស្សតី ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ ឧបដ្ឋិតស្សតី ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ ទុប្បញ្ញា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ បញ្ញាសម្បន្នា ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។ ‘បរេ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ អសន្ទិដ្ឋិបរាមាសី អនាធានគ្គាហី សុប្បដិនិស្សគ្គី ភវិស្សាមា’តិ សល្លេខោ ករណីយោ។

៨៣។ “ចិត្តុប្បាទម្បិ ខោ អហំ, ចុន្ទ, កុសលេសុ ធម្មេសុ ពហុការំ [ពហូបការំ (ក។)] វទាមិ, កោ បន វាទោ កាយេន វាចាយ អនុវិធីយនាសុ! តស្មាតិហ, ចុន្ទ, ‘បរេ វិហិំសកា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ អវិហិំសកា ភវិស្សាមា’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។ ‘បរេ បាណាតិបាតី ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ បាណាតិបាតា បដិវិរតា ភវិស្សាមា’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ...‘បរេ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ អសន្ទិដ្ឋិបរាមាសី អនាធានគ្គាហី សុប្បដិនិស្សគ្គី ភវិស្សាមា’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

៨៤។ “សេយ្យថាបិ, ចុន្ទ, វិសមោ មគ្គោ អស្ស, តស្ស [មគ្គោ តស្សាស្ស (សី។ ស្យា។ បី។)] អញ្ញោ សមោ មគ្គោ បរិក្កមនាយ; សេយ្យថា វា បន, ចុន្ទ, វិសមំ តិត្ថំ អស្ស, តស្ស អញ្ញំ សមំ តិត្ថំ បរិក្កមនាយ; ឯវមេវ ខោ, ចុន្ទ, វិហិំសកស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អវិហិំសា ហោតិ បរិក្កមនាយ, បាណាតិបាតិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស បាណាតិបាតា វេរមណី ហោតិ បរិក្កមនាយ, អទិន្នាទាយិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អទិន្នាទានា វេរមណី ហោតិ បរិក្កមនាយ, អព្រហ្មចារិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អព្រហ្មចរិយា វេរមណី ហោតិ បរិក្កមនាយ , មុសាវាទិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស មុសាវាទា វេរមណី ហោតិ បរិក្កមនាយ, បិសុណវាចស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស បិសុណាយ វាចាយ វេរមណី ហោតិ បរិក្កមនាយ, ផរុសវាចស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស ផរុសាយ វាចាយ វេរមណី ហោតិ បរិក្កមនាយ, សម្ផប្បលាបិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្ផប្បលាបា វេរមណី ហោតិ បរិក្កមនាយ, អភិជ្ឈាលុស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អនភិជ្ឈា ហោតិ បរិក្កមនាយ, ព្យាបន្នចិត្តស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អព្យាបាទោ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាទិដ្ឋិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាសង្កប្បស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាវាចស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាវាចា ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាកម្មន្តស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាអាជីវស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាអាជីវោ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាវាយាមស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាវាយាមោ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាសតិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាសតិ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាសមាធិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាសមាធិ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាញាណិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាញាណំ ហោតិ បរិក្កមនាយ, មិច្ឆាវិមុត្តិស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ បរិក្កមនាយ។

“ຖີນມິທ຺ຘປຣິຍຸຏ຺ຐິຕສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ວິຄຕຖີນມິທ຺ຘຕາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ອຸທ຺ຘຕສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອນຸທ຺ຘຈ຺ຈໍ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ວິຈິກິຈ຺ຉິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຕິຓ຺ຓວິຈິກິຈ຺ຉຕາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ໂກຘນສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອກ຺ໂກໂຘ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ອຸປນາຫິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອນຸປນາໂຫ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ມກ຺ຂິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອມກ຺ໂຂ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ປຬາສິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອປຬາໂສ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ , ອິສ຺ສຸກິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອນິສ຺ສຸກິຕາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ມຈ຺ຉຣິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອມຈ຺ຉຣິຍໍ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ສຐສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອສາເຐຍ຺ຍໍ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ມາຍາວິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອມາຍາ [ອມາຍາວິຕາ (ກ.)] ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ຖທ຺ຘສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຕ຺ຖທ຺ຘິຍໍ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ອຕິມານິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອນຕິມາໂນ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ທຸພ຺ພຈສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ໂສວຈສ຺ສຕາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ປາປມິຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕຕາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ປມຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອປ຺ປມາໂທ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ອສ຺ສທ຺ຘສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສທ຺ຘາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ອຫິຣິກສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຫິຣີ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ອໂນຕ຺ຕປ຺ປິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ໂອຕ຺ຕປ຺ປໍ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ອປ຺ປສ຺ສຸຕສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ພາຫຸສຈ຺ຈໍ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ກຸສີຕສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ວີຣິຍາຣມ຺ໂຠ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ມຸຏ຺ຐສ຺ສຕິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐິຕສ຺ສຕິຕາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ, ທຸປ຺ປຎ຺ຎສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ປຎ຺ຎາສມ຺ປທາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ , ສນ຺ທິຏ຺ຐິປຣາມາສິ-ອາຘານຄ຺ຄາຫິ-ທຸປ຺ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອສນ຺ທິຏ຺ຐິປຣາມາສິອນາຘານຄ຺ຄາຫິ-ສຸປ຺ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄິຕາ ໂຫຕິ ປຣິກ຺ກມນາຍ.

໘໖. “ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຈຸນ຺ທ, ເຍ ເກຈິ ອກຸສລາ ທມ຺ມາ ສພ຺ເພ ເຕ ອໂຘຠາຄງ຺ຄມນີຍາ [ອໂຘຠາວງ຺ຄມນີຍາ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)], ເຍ ເກຈິ ກຸສລາ ທມ຺ມາ ສພ຺ເພ ເຕ ອຸປຣິຠາຄງ຺ຄມນີຍາ [ອຸປຣິຠາວງ຺ຄມນີຍາ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)], ເອວເມວ ໂຂ, ຈຸນ຺ທ, ວິຫິໍສກສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອວິຫິໍສາ ໂຫຕິ ອຸປຣິຠາຄາຍ [ອຸປຣິຠາວາຍ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກ.)], ປາຓາຕິປາຕິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ປາຓາຕິປາຕາ ເວຣມຓີ ໂຫຕິ ອຸປຣິຠາຄາຍ...ເປ... ສນ຺ທິຏ຺ຐິປຣາມາສິ-ອາຘານຄ຺ຄາຫິ-ທຸປ຺ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອສນ຺ທິຏ຺ຐິປຣາມາສິ-ອນາຘານຄ຺ຄາຫິ-ສຸປ຺ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄິຕາ ໂຫຕິ ອຸປຣິຠາຄາຍ.

໘໗. “ໂສ ວຕ, ຈຸນ຺ທ, ອຕ຺ຕນາ ປລິປປລິປນ຺ໂນ ປຣໍ ປລິປປລິປນ຺ນໍ ອຸທ຺ຘຣິສ຺ສຕີຕິ ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕິ. ໂສ ວຕ, ຈຸນ຺ທ, ອຕ຺ຕນາ ອປລິປປລິປນ຺ໂນ ປຣໍ ປລິປປລິປນ຺ນໍ ອຸທ຺ຘຣິສ຺ສຕີຕິ ຐານເມຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ. ໂສ ວຕ, ຈຸນ຺ທ, ອຕ຺ຕນາ ອທນ຺ໂຕ ອວິນີໂຕ ອປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ປຣໍ ທເມສ຺ສຕິ ວິເນສ຺ສຕິ ປຣິນິພ຺ພາເປສ຺ສຕີຕິ ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕິ. ໂສ ວຕ , ຈຸນ຺ທ, ອຕ຺ຕນາ ທນ຺ໂຕ ວິນີໂຕ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ປຣໍ ທເມສ຺ສຕິ ວິເນສ຺ສຕິ ປຣິນິພ຺ພາເປສ຺ສຕີຕິ ຐານເມຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ. ເອວເມວ ໂຂ, ຈຸນ຺ທ, ວິຫິໍສກສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອວິຫິໍສາ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ, ປາຓາຕິປາຕິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ປາຓາຕິປາຕາ ເວຣມຓີ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ອທິນ຺ນາທາຍິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອທິນ຺ນາທານາ ເວຣມຓີ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ອພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍາ ເວຣມຓີ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ມຸສາວາທິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ມຸສາວາທາ ເວຣມຓີ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ປິສຸຓວາຈສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ປິສຸຓາຍ ວາຈາຍ ເວຣມຓີ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ຜຣຸສວາຈສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຜຣຸສາຍ ວາຈາຍ ເວຣມຓີ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ສມ຺ຜປ຺ປລາປິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສມ຺ຜປ຺ປລາປາ ເວຣມຓີ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ອຠິຊ຺ຌາລຸສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອນຠິຊ຺ຌາ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ພ຺ຍາປນ຺ນຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອພ຺ຍາປາໂທ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ໂຫຕິ ປຣິນິພ຺ພານາຍ. ມິຈ຺ຉາສງ຺ກປ຺ປສ຺ສ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສມ຺ມາສງ຺ກປ຺ໂປ ໂຫຕິ

ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩣᨧᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᨲᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᨾᩣᨵᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨬᩣᨱᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨬᩣᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨

“ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᩥᨣᨲᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩏᨴ᩠ᨵᨲᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨠᩮᩣᨵᨶᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩏᨸᨶᩣᩉᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨶᩩᨸᨶᩣᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᨠ᩠ᨡᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨾᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨸᩊᩣᩈᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨸᩊᩣᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩍᩔᩩᨠᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨶᩥᩔᩩᨠᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩈᨮᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᩈᩣᨮᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩣᨿᩣᩅᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨾᩣᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨳᨴ᩠ᨵᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩋᨲᩥᨾᩣᨶᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨶᨲᩥᨾᩣᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨧᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᩮᩣᩅᨧᩔᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨸᩣᨸᨾᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨴᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩉᩥᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩋᨶᩮᩣᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩒᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩔᩩᨲᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨻᩣᩉᩩᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨠᩩᩈᩦᨲᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᩦᩁᩥᨿᩣᩁᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩔᨲᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔᨲᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨸᩁᩣᨾᩣᩈᩥ-ᩋᩣᨵᩣᨶᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥ-ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩥᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨸᩁᩣᨾᩣᩈᩥ-ᩋᨶᩣᨵᩣᨶᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥ-ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᨿ᪨

᪈᪈᪨ “ᩍᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᨴᩮᩈᩥᨲᩮᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨡᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨴᩮᩈᩥᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨴᩮᩈᩥᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨴᩮᩈᩥᨲᩮᩣ ᩏᨸᩁᩥᨽᩣᨣᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨴᩮᩈᩥᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨠᩁᨱᩦᨿᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩉᩥᨲᩮᩈᩥᨶᩣ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᨠᩮᨶ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ, ᨠᨲᩴ ᩅᩮᩣ ᨲᩴ ᨾᨿᩣ᪨ ‘ᩑᨲᩣᨶᩥ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩣᨶᩥ, ᩑᨲᩣᨶᩥ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨣᩣᩁᩣᨶᩥ, ᨫᩣᨿᨳ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᨾᩣ ᨸᨾᩣᨴᨲ᩠ᨳ, ᨾᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᩋᩉᩩᩅᨲ᩠ᨳ’ – ᩋᨿᩴ ᩅᩮᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᨶᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨧᩩᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ᪨

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨲᩣᩊᩦᩈᨸᨴᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨶ᩠ᨵᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨴᩮᩈᩥᨲᩣ;

ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨡᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩮᩣ ᩈᩣᨣᩁᩪᨸᨾᩮᩣᨲᩥ᪨

សល្លេខសុត្តំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ។

៩. សម្មាទិដ្ឋិសុត្តំ

៨៩. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “អាវុសោ ភិក្ខវេ”តិ។ “អាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ។ អាយស្មា សារិបុត្តោ ឯតទវោច –

“‘សម្មាទិដ្ឋិ [សម្មាទិដ្ឋី (សី។ ស្យា។)] សម្មាទិដ្ឋី’តិ, អាវុសោ, វុច្ចតិ។ កិត្តាវតា នុ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ?

“ទូរតោបិ ខោ មយំ, អាវុសោ, អាគច្ឆេយ្យាម អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថមញ្ញាតុំ។ សាធុ វតាយស្មន្តំយេវ សារិបុត្តំ បដិភាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ។ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស សុត្វា ភិក្ខូ ធារេស្សន្តី”តិ។ “តេន ហិ, អាវុសោ, សុណាថ, សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ។ អាយស្មា សារិបុត្តោ ឯតទវោច –

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ អកុសលញ្ច បជានាតិ, អកុសលមូលញ្ច បជានាតិ, កុសលញ្ច បជានាតិ, កុសលមូលញ្ច បជានាតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមំ បនាវុសោ, អកុសលំ, កតមំ អកុសលមូលំ, កតមំ កុសលំ, កតមំ កុសលមូលំ? បាណាតិបាតោ ខោ, អាវុសោ, អកុសលំ, អទិន្នាទានំ អកុសលំ, កាមេសុមិច្ឆាចារោ អកុសលំ, មុសាវាទោ អកុសលំ, បិសុណា វាចា [បិសុណវាចា (ក។)] អកុសលំ, ផរុសា វាចា [ផរុសវាចា (ក។)] អកុសលំ, សម្ផប្បលាបោ អកុសលំ, អភិជ្ឈា អកុសលំ, ព្យាបាទោ អកុសលំ, មិច្ឆាទិដ្ឋិ អកុសលំ – ឥទំ វុច្ចតាវុសោ អកុសលំ។ កតមញ្ចាវុសោ, អកុសលមូលំ? លោភោ អកុសលមូលំ, ទោសោ អកុសលមូលំ, មោហោ អកុសលមូលំ – ឥទំ វុច្ចតាវុសោ, អកុសលមូលំ។

“កតមញ្ចាវុសោ , កុសលំ? បាណាតិបាតា វេរមណី កុសលំ, អទិន្នាទានា វេរមណី កុសលំ, កាមេសុមិច្ឆាចារា វេរមណី កុសលំ, មុសាវាទា វេរមណី កុសលំ, បិសុណាយ វាចាយ វេរមណី កុសលំ, ផរុសាយ វាចាយ វេរមណី កុសលំ, សម្ផប្បលាបា វេរមណី កុសលំ, អនភិជ្ឈា កុសលំ, អព្យាបាទោ កុសលំ, សម្មាទិដ្ឋិ កុសលំ – ឥទំ វុច្ចតាវុសោ, កុសលំ។ កតមញ្ចាវុសោ, កុសលមូលំ? អលោភោ កុសលមូលំ, អទោសោ កុសលមូលំ, អមោហោ កុសលមូលំ – ឥទំ វុច្ចតាវុសោ, កុសលមូលំ។

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ឯវំ អកុសលំ បជានាតិ, ឯវំ អកុសលមូលំ បជានាតិ, ឯវំ កុសលំ បជានាតិ, ឯវំ កុសលមូលំ បជានាតិ, សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយ, បដិឃានុសយំ បដិវិនោទេត្វា, ‘អស្មី’តិ ទិដ្ឋិមានានុសយំ សមូហនិត្វា, អវិជ្ជំ បហាយ វិជ្ជំ ឧប្បាទេត្វា, ទិដ្ឋេវធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ។

៩០. “សាធាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឧត្តរិ [ឧត្តរឹ (សី. ស្យា. បី.)] បញ្ហំ អបុច្ឆុំ [អបុច្ឆិំសុ (ស្យា.)] – “សិយា បនាវុសោ, អញ្ញោបិ បរិយាយោ យថា អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ?

“សិយា, អាវុសោ។ យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ អាហារញ្ច បជានាតិ, អាហារសមុទយញ្ច បជានាតិ, អាហារនិរោធញ្ច បជានាតិ, អាហារនិរោធគាមិនិំ បដិបទញ្ច បជានាតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមោ បនាវុសោ, អាហារោ, កតមោ អាហារសមុទយោ, កតមោ អាហារនិរោធោ, កតមា អាហារនិរោធគាមិនី បដិបទា? ចត្តារោមេ, អាវុសោ, អាហារា ភូតានំ វា សត្តានំ ឋិតិយា, សម្ភវេសីនំ វា អនុគ្គហាយ។ កតមេ ចត្តារោ? កពឡីការោ អាហារោ ឱឡារិកោ វា សុខុមោ វា, ផស្សោ ទុតិយោ, មនោសញ្ចេតនា តតិយា, វិញ្ញាណំ ចតុត្ថំ។ តណ្ហាសមុទយា អាហារសមុទយោ, តណ្ហានិរោធា អាហារនិរោធោ, អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ អាហារនិរោធគាមិនី បដិបទា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ , សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ។

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ឯវំ អាហារំ បជានាតិ, ឯវំ អាហារសមុទយំ បជានាតិ, ឯវំ អាហារនិរោធំ បជានាតិ, ឯវំ អាហារនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ បជានាតិ, សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយ, បដិឃានុសយំ បដិវិនោទេត្វា, ‘អស្មី’តិ ទិដ្ឋិមានានុសយំ សមូហនិត្វា, អវិជ្ជំ បហាយ វិជ្ជំ ឧប្បាទេត្វា, ទិដ្ឋេវធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ។

៩១. “សាធាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឧត្តរិ បញ្ហំ អបុច្ឆុំ – “សិយា បនាវុសោ, អញ្ញោបិ បរិយាយោ យថា អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ?

“សិយា, អាវុសោ។ យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ទុក្ខញ្ច បជានាតិ, ទុក្ខសមុទយញ្ច បជានាតិ, ទុក្ខនិរោធញ្ច បជានាតិ,

ទុក្ខនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ បជានាតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមំ បនាវុសោ, ទុក្ខំ, កតមោ ទុក្ខសមុទយោ, កតមោ ទុក្ខនិរោធោ, កតមា ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា? ជាតិបិ ទុក្ខា, ជរាបិ ទុក្ខា, មរណម្បិ ទុក្ខំ, សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសាបិ ទុក្ខា, អប្បិយេហិ សម្បយោគោបិ ទុក្ខោ, បិយេហិ វិប្បយោគោបិ ទុក្ខោ, យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ, សំខិត្តេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា [បញ្ចុបាទានក្ខន្ធាបិ (ក.)] ទុក្ខា – ឥទំ វុច្ចតាវុសោ, ទុក្ខំ។ កតមោ ចាវុសោ, ទុក្ខសមុទយោ? យាយំ តណ្ហា បោនោព្ភវិកា នន្ទីរាគសហគតា [បោនោភវិកា (សី. បី.)] តត្រតត្រាភិនន្ទិនី [នន្ទិរាគសហគតា (សី. បី.)], សេយ្យថិទំ, កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា – អយំ វុច្ចតាវុសោ, ទុក្ខសមុទយោ។ កតមោ ចាវុសោ, ទុក្ខនិរោធោ? យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ – អយំ វុច្ចតាវុសោ, ទុក្ខនិរោធោ។ កតមា ចាវុសោ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា? អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, សេយ្យថិទំ, សម្មាទិដ្ឋិ...បេ... សម្មាសមាធិ – អយំ វុច្ចតាវុសោ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា។

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ឯវំ ទុក្ខំ បជានាតិ, ឯវំ ទុក្ខសមុទយំ បជានាតិ, ឯវំ ទុក្ខនិរោធំ បជានាតិ, ឯវំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ បជានាតិ, សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយ, បដិឃានុសយំ បដិវិនោទេត្វា, ‘អស្មី’តិ ទិដ្ឋិមានានុសយំ សមូហនិត្វា, អវិជ្ជំ បហាយ វិជ្ជំ ឧប្បាទេត្វា, ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ។

៩២. “សាធាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឧត្តរិ បញ្ហំ អបុច្ឆុំ – “សិយា បនាវុសោ, អញ្ញោបិ បរិយាយោ យថា អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ?

“សិយា, អាវុសោ។ យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ជរាមរណញ្ច បជានាតិ, ជរាមរណសមុទយញ្ច បជានាតិ, ជរាមរណនិរោធញ្ច បជានាតិ, ជរាមរណនិរោធគាមិនិំ បដិបទញ្ច បជានាតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមំ បនាវុសោ, ជរាមរណំ, កតមោ ជរាមរណសមុទយោ, កតមោ ជរាមរណនិរោធោ, កតមា ជរាមរណនិរោធគាមិនី បដិបទា? យា តេសំ តេសំ សត្តានំ តម្ហិ តម្ហិ សត្តនិកាយេ ជរា ជីរណតា ខណ្ឌិច្ចំ បាលិច្ចំ វលិត្តចតា អាយុនោ សំហានិ ឥន្ទ្រិយានំ បរិបាកោ – អយំ វុច្ចតាវុសោ, ជរា។ កតមញ្ចាវុសោ, មរណំ? យា [យំ (បី. ក.), សតិបដ្ឋានសុត្តេបិ] តេសំ តេសំ សត្តានំ តម្ហា តម្ហា សត្តនិកាយា ចុតិ ចវនតា ភេទោ អន្តរធានំ មច្ចុ មរណំ កាលង្កិរិយា ខន្ធានំ ភេទោ, កឡេវរស្ស និក្ខេបោ, ជីវិតិន្ទ្រិយស្សុបច្ឆេទោ – ឥទំ វុច្ចតាវុសោ, មរណំ។ ឥតិ អយញ្ច ជរា ឥទញ្ច មរណំ – ឥទំ វុច្ចតាវុសោ, ជរាមរណំ។ ជាតិសមុទយា ជរាមរណសមុទយោ, ជាតិនិរោធា ជរាមរណនិរោធោ, អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ជរាមរណនិរោធគាមិនី បដិបទា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ...បេ... សម្មាសមាធិ។

“ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ເອວໍ ຊຣາມຣຓໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຊຣາມຣຓສມຸທຍໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຊຣາມຣຓນິໂຣຘໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຊຣາມຣຓນິເຣາຘຄາມິນິໍ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ, ເສາ ສພ຺ພເສາ ຣາຄານຸສຍໍ ປຫາຍ...ເປ... ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕກເຣາ ເຫາຕິ – ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມ”ນ຺ຕິ.

໙໔. “ສາຘາວຸເສາ”ຕິ ເຂາ...ເປ... ອປຸຈ຺ຉຸໍ – ສິຍາ ປນາວຸເສາ...ເປ... “ສິຍາ, ອາວຸເສາ. ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ຊາຕິຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຊາຕິສມຸທຍຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຊາຕິນິເຣາຘຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຊາຕິນິເຣາຘຄາມິນິຎ຺ຈ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ – ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ. ກຕມາ ປນາວຸເສາ, ຊາຕິ, ກຕເມາ ຊາຕິສມຸທເຍາ, ກຕເມາ ຊາຕິນິເຣາເຘາ, ກຕມາ ຊາຕິນິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ? ຍາ ເຕສໍ ເຕສໍ ສຕ຺ຕານໍ ຕມ຺ຫິ ຕມ຺ຫິ ສຕ຺ຕນິກາເຍ ຊາຕິ ສຎ຺ຊາຕິ ໂອກ຺ກນ຺ຕິ ອຠິນິພ຺ພຕ຺ຕິ ຂນ຺ຘານໍ ປາຕຸຠາເວາ, ອາຍຕນານໍ ປຏິລາເຠາ – ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕາວຸເສາ, ຊາຕິ. ຠວສມຸທຍາ ຊາຕິສມຸທເຍາ, ຠວນິເຣາຘາ ຊາຕິນິເຣາເຘາ, ອຍເມວ ອຣິເຍາ ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາ ມຄ຺ເຄາ ຊາຕິນິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ...ເປ... ສມ຺ມາສມາຘິ.

“ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ເອວໍ ຊາຕິໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຊາຕິສມຸທຍໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຊາຕິນິເຣາຘໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຊາຕິນິເຣາຘຄາມິນິໍ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ, ເສາ ສພ຺ພເສາ ຣາຄານຸສຍໍ ປຫາຍ...ເປ... ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕກເຣາ ເຫາຕິ – ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມ”ນ຺ຕິ.

໙໕. “ສາຘາວຸເສາ”ຕິ ເຂາ...ເປ... ອປຸຈ຺ຉຸໍ – ສິຍາ ປນາວຸເສາ...ເປ... “ສິຍາ, ອາວຸເສາ. ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ຠວຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຠວສມຸທຍຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຠວນິເຣາຘຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຠວນິເຣາຘຄາມິນິຎ຺ຈ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ – ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ. ກຕເມາ ປນາວຸເສາ, ຠເວາ, ກຕເມາ ຠວສມຸທເຍາ, ກຕເມາ ຠວນິເຣາເຘາ, ກຕມາ ຠວນິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ? ຕເຍາເມ, ອາວຸເສາ, ຠວາ – ກາມຠເວາ, ຣູປຠເວາ, ອຣູປຠເວາ. ອຸປາທານສມຸທຍາ ຠວສມຸທເຍາ, ອຸປາທານນິເຣາຘາ ຠວນິເຣາເຘາ, ອຍເມວ ອຣິເຍາ ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາ ມຄ຺ເຄາ ຠວນິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ...ເປ... ສມ຺ມາສມາຘິ.

“ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ເອວໍ ຠວໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຠວສມຸທຍໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຠວນິເຣາຘໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ຠວນິເຣາຘຄາມິນິໍ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ, ເສາ ສພ຺ພເສາ ຣາຄານຸສຍໍ ປຫາຍ...ເປ... ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕກເຣາ ເຫາຕິ. ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມ”ນ຺ຕິ.

໙໖. “ສາຘາວຸເສາ”ຕິ ເຂາ...ເປ... ອປຸຈ຺ຉຸໍ – ສິຍາ ປນາວຸເສາ...ເປ... “ສິຍາ, ອາວຸເສາ. ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ອຸປາທານຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອຸປາທານສມຸທຍຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອຸປາທານນິເຣາຘຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອຸປາທານນິເຣາຘຄາມິນິຎ຺ຈ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ –

ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមំ បនាវុសោ, ឧបាទានំ, កតមោ ឧបាទានសមុទយោ, កតមោ ឧបាទាននិរោធោ, កតមា ឧបាទាននិរោធគាមិនី បដិបទា? ចត្តារិមានិ, អាវុសោ, ឧបាទានានិ – កាមុបាទានំ, ទិដ្ឋុបាទានំ, សីលព្ពតុបាទានំ, អត្តវាទុបាទានំ។ តណ្ហាសមុទយា ឧបាទានសមុទយោ, តណ្ហានិរោធា ឧបាទាននិរោធោ, អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ឧបាទាននិរោធគាមិនី បដិបទា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ...បេ... សម្មាសមាធិ។

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ឯវំ ឧបាទានំ បជានាតិ, ឯវំ ឧបាទានសមុទយំ បជានាតិ, ឯវំ ឧបាទាននិរោធំ បជានាតិ, ឯវំ ឧបាទាននិរោធគាមិនិំ បដិបទំ បជានាតិ, សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយ...បេ... ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ។

៩៦។ “សាធាវុសោ”តិ ខោ...បេ... អបុច្ឆុំ – សិយា បនាវុសោ...បេ... “សិយា, អាវុសោ។ យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ តណ្ហញ្ច បជានាតិ, តណ្ហាសមុទយញ្ច បជានាតិ, តណ្ហានិរោធញ្ច បជានាតិ, តណ្ហានិរោធគាមិនិំ បដិបទញ្ច បជានាតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមា បនាវុសោ, តណ្ហា, កតមោ តណ្ហាសមុទយោ, កតមោ តណ្ហានិរោធោ, កតមា តណ្ហានិរោធគាមិនី បដិបទា? ឆយិមេ, អាវុសោ, តណ្ហាកាយា – រូបតណ្ហា, សទ្ទតណ្ហា, គន្ធតណ្ហា, រសតណ្ហា, ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា, ធម្មតណ្ហា។ វេទនាសមុទយា តណ្ហាសមុទយោ, វេទនានិរោធា តណ្ហានិរោធោ, អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ តណ្ហានិរោធគាមិនី បដិបទា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ...បេ... សម្មាសមាធិ។

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ឯវំ តណ្ហំ បជានាតិ, ឯវំ តណ្ហាសមុទយំ បជានាតិ, ឯវំ តណ្ហានិរោធំ បជានាតិ, ឯវំ តណ្ហានិរោធគាមិនិំ បដិបទំ បជានាតិ, សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយ...បេ... ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ។

៩៧។ “សាធាវុសោ”តិ ខោ...បេ... អបុច្ឆុំ – សិយា បនាវុសោ...បេ... “សិយា, អាវុសោ។ យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ វេទនញ្ច បជានាតិ, វេទនាសមុទយញ្ច បជានាតិ, វេទនានិរោធញ្ច បជានាតិ, វេទនានិរោធគាមិនិំ បដិបទញ្ច បជានាតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមា បនាវុសោ, វេទនា, កតមោ វេទនាសមុទយោ, កតមោ វេទនានិរោធោ, កតមា វេទនានិរោធគាមិនី បដិបទា? ឆយិមេ, អាវុសោ, វេទនាកាយា – ចក្ខុសម្ផស្សជា វេទនា, សោតសម្ផស្សជា វេទនា, ឃានសម្ផស្សជា វេទនា, ជិវ្ហាសម្ផស្សជា វេទនា, កាយសម្ផស្សជា វេទនា, មនោសម្ផស្សជា វេទនា។ ផស្សសមុទយា វេទនាសមុទយោ, ផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោ, អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ វេទនានិរោធគាមិនី បដិបទា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ...បេ... សម្មាសមាធិ។

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ឯវំ វេទនំ បជានាតិ, ឯវំ វេទនាសមុទយំ បជានាតិ, ឯវំ វេទនានិរោធំ បជានាតិ, ឯវំ វេទនានិរោធគាមិនិំ បដិបទំ បជានាតិ, សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយ...បេ... ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ។

៩៧. “សាធាវុសោ”តិ ខោ...បេ... អបុច្ឆុំ – សិយា បនាវុសោ...បេ... “សិយា, អាវុសោ។ យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ផស្សញ្ច បជានាតិ, ផស្សសមុទយញ្ច បជានាតិ, ផស្សនិរោធញ្ច បជានាតិ, ផស្សនិរោធគាមិនិំ បដិបទញ្ច បជានាតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមោ បនាវុសោ, ផស្សោ, កតមោ ផស្សសមុទយោ, កតមោ ផស្សនិរោធោ, កតមា ផស្សនិរោធគាមិនី បដិបទា? ឆយិមេ, អាវុសោ, ផស្សកាយា – ចក្ខុសម្ផស្សោ, សោតសម្ផស្សោ , ឃានសម្ផស្សោ, ជិវ្ហាសម្ផស្សោ, កាយសម្ផស្សោ, មនោសម្ផស្សោ។ សឡាយតនសមុទយា ផស្សសមុទយោ, សឡាយតននិរោធា ផស្សនិរោធោ, អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ផស្សនិរោធគាមិនី បដិបទា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ...បេ... សម្មាសមាធិ។

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ឯវំ ផស្សំ បជានាតិ, ឯវំ ផស្សសមុទយំ បជានាតិ, ឯវំ ផស្សនិរោធំ បជានាតិ, ឯវំ ផស្សនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ បជានាតិ, សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយ...បេ... ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម”ន្តិ។

៩៨. “សាធាវុសោ”តិ ខោ...បេ... អបុច្ឆុំ – សិយា បនាវុសោ...បេ... “សិយា, អាវុសោ។ យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សឡាយតនញ្ច បជានាតិ, សឡាយតនសមុទយញ្ច បជានាតិ, សឡាយតននិរោធញ្ច បជានាតិ, សឡាយតននិរោធគាមិនិំ បដិបទញ្ច បជានាតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មំ។ កតមំ បនាវុសោ, សឡាយតនំ, កតមោ សឡាយតនសមុទយោ, កតមោ សឡាយតននិរោធោ, កតមា សឡាយតននិរោធគាមិនី បដិបទា ? ឆយិមានិ, អាវុសោ, អាយតនានិ – ចក្ខាយតនំ, សោតាយតនំ, ឃានាយតនំ, ជិវ្ហាយតនំ, កាយាយតនំ, មនាយតនំ។ នាមរូបសមុទយា សឡាយតនសមុទយោ, នាមរូបនិរោធា សឡាយតននិរោធោ, អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សឡាយតននិរោធគាមិនី បដិបទា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ...បេ... សម្មាសមាធិ។

“យតោ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ ឯវំ សឡាយតនំ បជានាតិ, ឯវំ សឡាយតនសមុទយំ បជានាតិ, ឯវំ សឡាយតននិរោធំ បជានាតិ , ឯវំ សឡាយតននិរោធគាមិនិំ បដិបទំ បជានាតិ, សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយ...បេ... ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ – ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន

ນຍຄ຺າກເຕາ, ອາກເຕາ ຄູຍ໌ ນຊູຍ"ຕ຺ິ໌

໑໐໐໌ "ນາຣາຈຸເນາ"ຕິ ເທາ...ເປ... ອປຸຈ຺ຈູ – ນິຍາ ປຄາຈຸເນາ...ເປ... "ນິຍາ, ອາຈຸເນາ໌ ຍເຕາ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ກາຍຣູປຊຸ ປຊາກາຕິ, ກາຍຣູປນຍຸຣຍຊຸ ປຊາກາຕິ, ກາຍຣູປຄິເຣາຣຊຸ ປຊາກາຕິ, ກາຍຣູປຄິເຣາຣກາມິຄິ ປຕິປຣຊຸ ປຊາກາຕິ – ເອຕ຺ຕາຈຕາປິ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ນຍຸາຣິຊ຺ຊິ ເທາຕິ, ຊຸຊຸກຕາຍຸ ຣິຊິ, ຣເຍຸ ອເຈຈຸບປນາເຣຄ ນຍຄ຺າກເຕາ, ອາກເຕາ ຄູຍ໌ ນຊູຍ໌ ກຕຍ໌ ປຄາຈຸເນາ, ກາຍຣູປໍ, ກຕເຍາ ກາຍຣູປນຍຸຣເຍາ, ກຕເຍາ ກາຍຣູປຄິເຣາຣາ, ກຕຍາ ກາຍຣູປຄິເຣາຣກາມິຄີ ປຕິປຣາ? ເຈຣຄາ, ນຍ຺ຍາ, ເຈຕຄາ, ຜເນຍ຺ຍາ, ຍຄນິກາເຣາ – ຄູຣໍ ຈຸຈ຺ຈຕາຈຸເນາ, ກາຍໍ; ຈຕ຺ຕາຣິ ຈ ຍຫາກູຕານິ, ຈຕຸນ຺ນ຺ຍ ຍຫາກູຕານໍ ຊຸປາຣາຍຣູປໍ – ຄູຣໍ ຈຸຈ຺ຈຕາຈຸເນາ, ຣູປໍ໌ ຄູຕິ ຄູຣຊຸ ກາຍໍ ຄູຣຊຸ ຣູປໍ – ຄູຣໍ ຈຸຈ຺ຈຕາຈຸເນາ, ກາຍຣູປໍ໌ ອິຍ຺ຍາຫານຍຸຣຍາ ກາຍຣູປນຍຸຣເຍາ, ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣາ ກາຍຣູປຄິເຣາຣາ, ອຍເຍຈ ອຣິເຍາ ອຊ຺ຊຸງຄິເກາ ຍເຄ຺ຄາ ກາຍຣູປຄິເຣາຣກາມິຄີ ປຕິປຣາ, ເນຍຍ຺ຍິຣໍ – ນຍຸາຣິຊ຺ຊິ...ເປ... ນຍຸານຍາທິ໌

"ຍເຕາ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ເອຈໍ ກາຍຣູປໍ ປຊາກາຕິ, ເອຈໍ ກາຍຣູປນຍຸຣຍໍ ປຊາກາຕິ, ເອຈໍ ກາຍຣູປຄິເຣາຣໍ ປຊາກາຕິ, ເອຈໍ ກາຍຣູປຄິເຣາຣກາມິຄິ ປຕິປຣໍ ປຊາກາຕິ, ເນາ ນຊ຺ຊເນາ ຣາກາຄຸນຍໍ ປຫາຍ...ເປ... ຣຸກ຺ຂນ຺ນຄ຺ຄກເຣາ ເທາຕິ – ເອຕ຺ຕາຈຕາປິ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ນຍຸາຣິຊ຺ຊິ ເທາຕິ, ຊຸຊຸກຕາຍຸ ຣິຊິ, ຣເຍຸ ອເຈຈຸບປນາເຣຄ ນຍຄ຺າກເຕາ, ອາກເຕາ ຄູຍ໌ ນຊູຍ"ຕ຺ິ໌

໑໐໑໌ "ນາຣາຈຸເນາ"ຕິ ເທາ...ເປ... ອປຸຈ຺ຈູ – ນິຍາ ປຄາຈຸເນາ...ເປ... "ນິຍາ, ອາຈຸເນາ໌ ຍເຕາ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ອິຍ຺ຍາຫຊຸ ປຊາກາຕິ, ອິຍ຺ຍາຫນຍຸຣຍຊຸ ປຊາກາຕິ, ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣຊຸ ປຊາກາຕິ, ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣກາມິຄິ ປຕິປຣຊຸ ປຊາກາຕິ – ເອຕ຺ຕາຈຕາປິ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ນຍຸາຣິຊ຺ຊິ ເທາຕິ, ຊຸຊຸກຕາຍຸ ຣິຊິ, ຣເຍຸ ອເຈຈຸບປນາເຣຄ ນຍຄ຺າກເຕາ, ອາກເຕາ ຄູຍ໌ ນຊູຍ໌ ກຕຍ໌ ປຄາຈຸເນາ, ອິຍ຺ຍາຫໍ, ກຕເຍາ ອິຍ຺ຍາຫນຍຸຣເຍາ, ກຕເຍາ ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣາ, ກຕຍາ ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣກາມິຄີ ປຕິປຣາ? ຫຍິເຍ, ອາຈຸເນາ, ອິຍ຺ຍາຫກາຍາ – ຈກ຺ຂຸອິຍ຺ຍາຫໍ, ເນາຕອິຍ຺ຍາຫໍ, ຄາຄອິຍ຺ຍາຫໍ, ຊິຈ຺ຫາອິຍ຺ຍາຫໍ, ກາຍອິຍ຺ຍາຫໍ, ຍເຄາອິຍ຺ຍາຫໍ໌ ນຊ຺ຈາຣນຍຸຣຍາ ອິຍ຺ຍາຫນຍຸຣເຍາ, ນຊ຺ຈາຣຄິເຣາຣາ ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣາ, ອຍເຍຈ ອຣິເຍາ ອຊ຺ຊຸງຄິເກາ ຍເຄ຺ຄາ ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣກາມິຄີ ປຕິປຣາ, ເນຍຍ຺ຍິຣໍ – ນຍຸາຣິຊ຺ຊິ...ເປ... ນຍຸານຍາທິ໌

"ຍເຕາ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ເອຈໍ ອິຍ຺ຍາຫໍ ປຊາກາຕິ, ເອຈໍ ອິຍ຺ຍາຫນຍຸຣຍໍ ປຊາກາຕິ, ເອຈໍ ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣໍ ປຊາກາຕິ, ເອຈໍ ອິຍ຺ຍາຫຄິເຣາຣກາມິຄິ ປຕິປຣໍ ປຊາກາຕິ , ເນາ ນຊ຺ຊເນາ ຣາກາຄຸນຍໍ ປຫາຍ...ເປ... ຣຸກ຺ຂນ຺ນຄ຺ຄກເຣາ ເທາຕິ – ເອຕ຺ຕາຈຕາປິ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ນຍຸາຣິຊ຺ຊິ ເທາຕິ, ຊຸຊຸກຕາຍຸ ຣິຊິ, ຣເຍຸ ອເຈຈຸບປນາເຣຄ ນຍຄ຺າກເຕາ, ອາກເຕາ ຄູຍ໌ ນຊູຍ"ຕ຺ິ໌

໑໐໒໌ "ນາຣາຈຸເນາ"ຕິ ເທາ...ເປ... ອປຸຈ຺ຈູ – ນິຍາ ປຄາຈຸເນາ...ເປ... "ນິຍາ, ອາຈຸເນາ໌ ຍເຕາ ເທາ, ອາຈຸເນາ, ອຣິຍນາຈເກາ ນຊ຺ຈາເຣ ຈ ປຊາກາຕິ, ນຊ຺ຈາຣນຍຸຣຍຊຸ ປຊາກາຕິ, ນຊ຺ຈາຣຄິເຣາຣຊຸ ປຊາກາຕິ, ນຊ຺ຈາຣຄິເຣາຣກາມິຄິ ປຕິປຣຊຸ ປຊາກາຕິ –

ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ. ກຕເມ ປນາວຸເສາ, ສງ຺ຂາຣາ, ກຕເມາ ສງ຺ຂາຣສມຸທເຍາ, ກຕເມາ ສງ຺ຂາຣນິເຣາເຘາ, ກຕມາ ສງ຺ຂາຣນິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ? ຕເຍເມ, ອາວຸເສາ, ສງ຺ຂາຣາ – ກາຍສງ຺ຂາເຣາ, ວຈີສງ຺ຂາເຣາ, ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ. ອວິຊ຺ຊາສມຸທຍາ ສງ຺ຂາຣສມຸທເຍາ, ອວິຊ຺ຊານິເຣາຘາ ສງ຺ຂາຣນິເຣາເຘາ, ອຍເມວ ອຣິເຍາ ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາ ມຄ຺ເຄາ ສງ຺ຂາຣນິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ...ເປ... ສມ຺ມາສມາຘິ.

“ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ເອວໍ ສງ຺ຂາເຣ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ສງ຺ຂາຣສມຸທຍໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ສງ຺ຂາຣນິເຣາຘໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ສງ຺ຂາຣນິເຣາຘຄາມິນິໍ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ, ເສາ ສພ຺ພເສາ ຣາຄານຸສຍໍ ປຫາຍ, ປຏິຆານຸສຍໍ ປຏິວິເນາເທຕ຺ວາ, ‘ອສ຺ມີ’ຕິ ທິຏ຺ຐິມານານຸສຍໍ ສມູຫນິຕ຺ວາ, ອວິຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ວິຊ຺ຊໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ, ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕກເຣາ ເຫາຕິ – ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມນ຺”ຕິ.

໑໐໒. “ສາຘາວຸເສາ”ຕິ ເຂາ...ເປ... ອປຸຈ຺ຉຸໍ – ສິຍາ ປນາວຸເສາ...ເປ... “ສິຍາ, ອາວຸເສາ. ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ອວິຊ຺ຊຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອວິຊ຺ຊາສມຸທຍຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອວິຊ຺ຊານິເຣາຘຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອວິຊ຺ຊານິເຣາຘຄາມິນິຎ຺ຈ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ – ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ. ກຕມາ ປນາວຸເສາ, ອວິຊ຺ຊາ, ກຕເມາ ອວິຊ຺ຊາສມຸທເຍາ, ກຕເມາ ອວິຊ຺ຊານິເຣາເຘາ, ກຕມາ ອວິຊ຺ຊານິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ? ຍໍ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ທຸກ຺ເຂ ອຎ຺ຎາຓໍ, ທຸກ຺ຂສມຸທເຍ ອຎ຺ຎາຓໍ, ທຸກ຺ຂນິເຣາເຘ ອຎ຺ຎາຓໍ, ທຸກ຺ຂນິເຣາຘຄາມິນິຍາ ປຏິປທາຍ ອຎ຺ຎາຓໍ – ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕາວຸເສາ, ອວິຊ຺ຊາ. ອາສວສມຸທຍາ ອວິຊ຺ຊາສມຸທເຍາ, ອາສວນິເຣາຘາ ອວິຊ຺ຊານິເຣາເຘາ, ອຍເມວ ອຣິເຍາ ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາ ມຄ຺ເຄາ ອວິຊ຺ຊານິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ...ເປ... ສມ຺ມາສມາຘິ.

“ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ເອວໍ ອວິຊ຺ຊໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ອວິຊ຺ຊາສມຸທຍໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ອວິຊ຺ຊານິເຣາຘໍ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ອວິຊ຺ຊານິເຣາຘຄາມິນິໍ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ, ເສາ ສພ຺ພເສາ ຣາຄານຸສຍໍ ປຫາຍ, ປຏິຆານຸສຍໍ ປຏິວິເນາເທຕ຺ວາ, ‘ອສ຺ມີ’ຕິ ທິຏ຺ຐິມານານຸສຍໍ ສມູຫນິຕ຺ວາ, ອວິຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ວິຊ຺ຊໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ, ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕກເຣາ ເຫາຕິ – ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມນ຺”ຕິ.

໑໐໓. “ສາຘາວຸເສາ”ຕິ ເຂາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຍສ຺ມເຕາ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸເມາທິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ອຸຕ຺ຕຣິໍ ປຎ຺ຫໍ ອປຸຈ຺ຉຸໍ – “ສິຍາ ປນາວຸເສາ, ອຎ຺ເຎາປິ ປຣິຍາເຍາ ຍຖາ ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ, ຘມ຺ເມ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາເທນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອາຄເຕາ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມນ຺”ຕິ?

“ສິຍາ, ອາວຸເສາ. ຍເຕາ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ອາສວຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອາສວສມຸທຍຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອາສວນິເຣາຘຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ອາສວນິເຣາຘຄາມິນິຎ຺ຈ ປຏິປທໍ ປຊານາຕິ – ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຣິຍສາວເກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ອຸຊຸຄຕາສ຺ສ

ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨷ᩠ᨷᩈᩣᨴᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ. ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨷᨶᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩣᩈᩅᩮᩣ, ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ, ᨠᨲᨾᩣ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣᨲᩥ? ᨲᨿᩮᩣᨾᩮ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩣᩈᩅᩣ – ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣ, ᨽᩅᩣᩈᩅᩮᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᩅᩮᩣ. ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᨾᩩᨴᨿᩣ ᩋᩣᩈᩅᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ, ᩋᨿᨾᩮᩅ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ...ᨷᩮ... ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥ.

“ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᩈᩅᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᩣᩈᩅᩈᨾᩩᨴᨿᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩥᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩴ ᨷᩉᩣᨿ, ᨷᨭᩥᨥᩣᨶᩩᩈᨿᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ‘ᩋᩈ᩠ᨾᩦ’ᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨾᩣᨶᩣᨶᩩᩈᨿᩴ ᩈᨾᩪᩉᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔᨶ᩠ᨲᨠᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣᨷᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ , ᩏᨩᩩᨣᨲᩣᩔ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨷ᩠ᨷᩈᩣᨴᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ.

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ. ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩩᨶ᩠ᨲᩥ.

ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨶᩅᨾᩴ. [ᩍᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨠᩮᩈᩩᨧᩥ ᨷᩮᩣᨲ᩠ᨳᨠᩮᩈᩩ ᩍᨾᩣᨷᩥ ᨣᩣᨳᩣᨿᩮᩣ᪥ᩑᩅᩴ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ –᪥ᨴᩩᨠ᩠ᨡ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩴ ᩁᩪᨷᩥᨠᩣᨲᩥ, ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩴ ᨶᩣᨾᩁᩪᨷᩴ. ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨿᩣ ᩈᩣ ᨷᨴᩮ, ᨠᨲᨾᩣ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᩣ ᨷᨭᩥ᪥ᨠᩥ ᨩᩣᨲᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᨭᩮᨿᩣ. ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨷᨴᩮ ᨠᨲᨾᩣ, ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᩣ ᨷᨭᩥ ᨠᩮᩣᨭᩥᩃ᪥ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ ᨧᨲᩩᩔᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮᩣ. ᨿᩣᩅ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨷᨴᩮ ᨠᨲᨾᩣ, ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᩣ ᨷᨭᩥ ᨠᩥ᪥ᨠᨲᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨩᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩥ. ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩣ ᨩᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩑᨠᩈᨭ᩠ᨮᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᨷᨴᩣᨶᩥ ᨶᩣᨲᩥ]

᪁᪀. ᨾᩉᩣᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪁᪀᪅. ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᩩᩁᩪᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩈᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩁᩪᨶᩴ ᨶᩥᨣᨾᩮᩣ. ᨲᨲ᩠ᩁ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᩣ”ᨲᩥ. “ᨽᨴᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ. ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ

᪁᪀᪆. “ᩑᨠᩣᨿᨶᩮᩣ ᩋᨿᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ, ᩈᩮᩣᨠᨷᩁᩥᨴᩮᩅᩣᨶᩴ [ᩈᩮᩣᨠᨷᩁᩥᨴ᩠ᨴᩅᩣᨶᩴ (ᩈᩦ. ᨷᩦ.)] ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩣᨿ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩣᨿ, ᨬᩣᨿᩔ ᩋᨵᩥᨣᨾᩣᨿ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩔ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ.

“ᨠᨲᨾᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨠᩣᨿᩮ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩣᨲᩣᨷᩦ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲᩥᨾᩣ, ᩅᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ; ᩅᩮᨴᨶᩣᩈᩩ ᩅᩮᨴᨶᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩣᨲᩣᨷᩦ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲᩥᨾᩣ, ᩅᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ; ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩣᨲᩣᨷᩦ

ສມ຺ປຊາໂນ ສຕິມາ, ວິເນຍ຺ຍ ໂລເກ ອພິຊ຺ຌາໂທມນສ຺ສໍ; ຘມ຺ເມສຸ ຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ ອາຕາປີ ສມ຺ປຊາໂນ ສຕິມາ, ວິເນຍ຺ຍ ໂລເກ ອພິຊ຺ຌາໂທມນສ຺ສໍ.

ອຸທ຺ເທໂສ ນິຕ຺ຖິໂຕ.

ກາຍານຸປສ຺ສນາ ອານາປານປພ຺ພໍ

໑໐໔. “ກຖຎ຺ຈ, ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ? ອິທ, ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸ ອຣຎ຺ຎຄໂຕ ວາ ຣຸກ຺ຂມູລຄໂຕ ວາ ສຸຎ຺ຎາຄາຣຄໂຕ ວາ ນິສີທຕິ, ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ, ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ, ປຣິມຸຂໍ ສຕິໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ. ໂສ ສໂຕວ ອສ຺ສສຕິ, ສໂຕວ [ສໂຕ (ສີ. ສ຺ຍາ.)] ປສ຺ສສຕິ. ທີຆໍ ວາ ອສ຺ສສນ຺ໂຕ ‘ທີຆໍ ອສ຺ສສາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ທີຆໍ ວາ ປສ຺ສສນ຺ໂຕ ‘ທີຆໍ ປສ຺ສສາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ຣສ຺ສໍ ວາ ອສ຺ສສນ຺ໂຕ ‘ຣສ຺ສໍ ອສ຺ສສາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ຣສ຺ສໍ ວາ ປສ຺ສສນ຺ໂຕ ‘ຣສ຺ສໍ ປສ຺ສສາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ‘ສພ຺ພກາຍປຏິສໍເວທີ ອສ຺ສສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສິກ຺ຂຕິ, ‘ສພ຺ພກາຍປຏິສໍເວທີ ປສ຺ສສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສິກ຺ຂຕິ , ‘ປສ຺ສມ຺ພຍໍ ກາຍສງ຺ຂາຣໍ ອສ຺ສສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສິກ຺ຂຕິ, ‘ປສ຺ສມ຺ພຍໍ ກາຍສງ຺ຂາຣໍ ປສ຺ສສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສິກ຺ຂຕິ.

“ເສຍ຺ຍຖາປິ, ພິກ຺ຂເວ, ທກ຺ໂຂ ພມກາໂຣ ວາ ພມກາຣນ຺ເຕວາສີ ວາ ທີຆໍ ວາ ອຎ຺ຉນ຺ໂຕ ‘ທີຆໍ ອຎ຺ຉາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ຣສ຺ສໍ ວາ ອຎ຺ຉນ຺ໂຕ ‘ຣສ຺ສໍ ອຎ຺ຉາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ; ເອວເມວ ໂຂ, ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸ ທີຆໍ ວາ ອສ຺ສສນ຺ໂຕ ‘ທີຆໍ ອສ຺ສສາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ທີຆໍ ວາ ປສ຺ສສນ຺ໂຕ ‘ທີຆໍ ປສ຺ສສາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ຣສ຺ສໍ ວາ ອສ຺ສສນ຺ໂຕ ‘ຣສ຺ສໍ ອສ຺ສສາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ຣສ຺ສໍ ວາ ປສ຺ສສນ຺ໂຕ ‘ຣສ຺ສໍ ປສ຺ສສາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ; ‘ສພ຺ພກາຍປຏິສໍເວທີ ອສ຺ສສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສິກ຺ຂຕິ, ‘ສພ຺ພກາຍປຏິສໍເວທີ ປສ຺ສສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສິກ຺ຂຕິ; ‘ປສ຺ສມ຺ພຍໍ ກາຍສງ຺ຂາຣໍ ອສ຺ສສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສິກ຺ຂຕິ, ‘ປສ຺ສມ຺ພຍໍ ກາຍສງ຺ຂາຣໍ ປສ຺ສສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສິກ຺ຂຕິ. ອິຕິ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວາ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ, ພຫິທ຺ຘາ ວາ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາ ວາ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ; ສມຸທຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ກາຍສ຺ມິໍ ວິຫຣຕິ, ວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ກາຍສ຺ມິໍ ວິຫຣຕິ, ສມຸທຍວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ກາຍສ຺ມິໍ ວິຫຣຕິ. ‘ອຕ຺ຖິ ກາໂຍ’ຕິ ວາ ປນສ຺ສ ສຕິ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິຕາ ໂຫຕິ. ຍາວເທວ ຎາຓມຕ຺ຕາຍ ປຏິສ຺ສຕິມຕ຺ຕາຍ ອນິສ຺ສິໂຕ ຈ ວິຫຣຕິ, ນ ຈ ກິຎ຺ຈິ ໂລເກ ອຸປາທິຍຕິ. ເອວມ຺ປິ ໂຂ [ເອວມ຺ປິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)], ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ.

ອານາປານປພ຺ພໍ ນິຕ຺ຖິຕໍ.

ກາຍານຸປສ຺ສນາ ອິຣິຍາປຖປພ຺ພໍ

໑໐໕. “ປຸນ ຈປຣໍ, ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວາ ‘ຄຈ຺ຉາມີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ຐິໂຕ ວາ ‘ຐິໂຕມ຺ຫີ’ຕິ ປຊານາຕິ, ນິສິນ຺ໂນ ວາ ‘ນິສິນ຺ໂນມ຺ຫີ’ຕິ

បជានាតិ, សយានោ វា 'សយានោម្ហី'តិ បជានាតិ។ យថា យថា វា បនស្ស កាយោ បណិហិតោ ហោតិ តថា តថា នំ បជានាតិ។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ; សមុទយធម្មានុបស្សី វា កាយស្មិំ វិហរតិ, វយធម្មានុបស្សី វា កាយស្មិំ វិហរតិ, សមុទយវយធម្មានុបស្សី វា កាយស្មិំ វិហរតិ។ 'អត្ថិ កាយោ'តិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ។ យាវទេវ ញាណមត្តាយ បដិស្សតិមត្តាយ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ, ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ។ ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។

ឥរិយាបថបព្វំ និដ្ឋិតំ។

កាយានុបស្សនា សម្បជានបព្វំ

១០៩។ "បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី ហោតិ, អាលោកិតេ វិលោកិតេ សម្បជានការី ហោតិ, សមិញ្ជិតេ បសារិតេ សម្បជានការី ហោតិ, សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណេ សម្បជានការី ហោតិ, អសិតេ បីតេ ខាយិតេ សាយិតេ សម្បជានការី ហោតិ, ឧច្ចារបស្សាវកម្មេ សម្បជានការី ហោតិ, គតេ ឋិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ តុណ្ហីភាវេ សម្បជានការី ហោតិ។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ...បេ... ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។

សម្បជានបព្វំ និដ្ឋិតំ។

កាយានុបស្សនា បដិក្កូលមនសិការបព្វំ

១១០។ "បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ ឧទ្ធំ បាទតលា, អធោ កេសមត្ថកា, តចបរិយន្តំ បូរំ នានប្បការស្ស អសុចិនោ បច្ចវេក្ខតិ – 'អត្ថិ ឥមស្មិំ កាយេ កេសា លោមា នខា ទន្តា តចោ មំសំ ន្ហារុ [នហារុ (សី. ស្យា. បី.)] អដ្ឋិ អដ្ឋិមិញ្ជំ វក្កំ ហទយំ យកនំ កិលោមកំ បិហកំ បប្ផាសំ អន្តំ អន្តគុណំ ឧទរិយំ ករីសំ បិត្តំ សេម្ហំ បុព្វោ លោហិតំ សេទោ មេទោ អស្សុ វសា ខេឡោ សិង្ឃាណិកា លសិកា មុត្ត'ន្តិ [មុត្តំ មត្ថលុង្គន្តិ (ក.)]។

"សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ឧភតោមុខា បុតោឡិ [មូតោឡី (សី. ស្យា. បី.)] បូរា នានាវិហិតស្ស ធញ្ញស្ស, សេយ្យថិទំ – សាលីនំ វីហីនំ មុគ្គានំ មាសានំ តិលានំ តណ្ឌុលានំ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ មុញ្ចិត្វា បច្ចវេក្ខេយ្យ – 'ឥមេ សាលី ឥមេ វីហី ឥមេ មុគ្គា ឥមេ មាសា ឥមេ តិលា ឥមេ តណ្ឌុលា'តិ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ ឧទ្ធំ បាទតលា, អធោ កេសមត្ថកា, តចបរិយន្តំ បូរំ នានប្បការស្ស អសុចិនោ បច្ចវេក្ខតិ – 'អត្ថិ ឥមស្មិំ កាយេ កេសា លោមា...បេ... មុត្ត'ន្តិ។

“ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ…បេ… ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។

បដិកូលមនសិការបព្ពំ និដ្ឋិតំ។

កាយានុបស្សនា ធាតុមនសិការបព្ពំ

១១១។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ យថាឋិតំ យថាបណិហិតំ ធាតុសោ បច្ចវេក្ខតិ – ‘អត្ថិ ឥមស្មិំ កាយេ បថវីធាតុ អាបោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតូ’តិ។

“សេយ្យថាបិ , ភិក្ខវេ, ទក្ខោ គោឃាតកោ វា គោឃាតកន្តេវាសី វា គាវិំ វធិត្វា ចតុមហាបថេ [ចាតុម្មហាបថេ (សី។ ស្យា។ បី។)] ពិលសោ វិភជិត្វា និសិន្នោ អស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ យថាឋិតំ យថាបណិហិតំ ធាតុសោ បច្ចវេក្ខតិ – ‘អត្ថិ ឥមស្មិំ កាយេ បថវីធាតុ អាបោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតូ’តិ។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ…បេ… ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ , ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។

ធាតុមនសិការបព្ពំ និដ្ឋិតំ។

កាយានុបស្សនា នវសិវថិកបព្ពំ

១១២។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សេយ្យថាបិ បស្សេយ្យ សរីរំ សិវថិកាយ ឆឌ្ឌិតំ ឯកាហមតំ វា ទ្វីហមតំ វា តីហមតំ វា ឧទ្ធុមាតកំ វិនីលកំ វិបុព្ពកជាតំ។ សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ – ‘អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំភាវី ឯវំអនតីតោ’តិ [ឯវំ អនតីតោតិ (សី។ បី។)]។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ…បេ… ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សេយ្យថាបិ បស្សេយ្យ សរីរំ សិវថិកាយ ឆឌ្ឌិតំ កាកេហិ វា ខជ្ជមានំ កុលលេហិ វា ខជ្ជមានំ គិជ្ឈេហិ វា ខជ្ជមានំ កង្កេហិ វា ខជ្ជមានំ សុនខេហិ វា ខជ្ជមានំ ព្យគ្ឃេហិ វា ខជ្ជមានំ ទីបីហិ វា ខជ្ជមានំ សិង្គាលេហិ វា [គិជ្ឈេហិ វា ខជ្ជមានំ, សុវានេហិ វា ខជ្ជមានំ, សិគាលេហិ វា (ស្យា។ បី។)] ខជ្ជមានំ វិវិធេហិ វា បាណកជាតេហិ ខជ្ជមានំ។ សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ – ‘អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំភាវី ឯវំអនតីតោ’តិ។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ…បេ… ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សេយ្យថាបិ បស្សេយ្យ សរីរំ សិវថិកាយ ឆឌ្ឌិតំ អដ្ឋិកសង្ខលិកំ សមំសលោហិតំ ន្ហារុសម្ពន្ធំ…បេ… អដ្ឋិកសង្ខលិកំ

និមំសលោហិតមក្ខិតំ ណ្ហារុសម្ពន្ធំ…បេ… អដ្ឋិកសង្ខលិកំ អបគតមំសលោហិតំ ណ្ហារុសម្ពន្ធំ…បេ… អដ្ឋិកានិ អបគតសម្ពន្ធានិ [អបគតណ្ហារុសម្ពន្ធានិ (ស្យា.)] ទិសា វិទិសា វិក្ខិត្តានិ, អញ្ញេន ហត្ថដ្ឋិកំ អញ្ញេន បាទដ្ឋិកំ អញ្ញេន គោប្ផកដ្ឋិកំ ["អញ្ញេន គោប្ផកដ្ឋិកំ"តិ ឥទំ សី. ស្យា. បី. បោត្ថកេសុ នត្ថិ] អញ្ញេន ជង្ឃដ្ឋិកំ អញ្ញេន ឩរុដ្ឋិកំ អញ្ញេន កដិដ្ឋិកំ [អញ្ញេន កដដ្ឋិកំ អញ្ញេន បិដ្ឋិដ្ឋិកំ អញ្ញេន កណ្ដកដ្ឋិកំ អញ្ញេន ផាសុកដ្ឋិកំ អញ្ញេន ឧរដ្ឋិកំ អញ្ញេន អំសដ្ឋិកំ អញ្ញេន ពាហុដ្ឋិកំ (ស្យា.)] អញ្ញេន ផាសុកដ្ឋិកំ អញ្ញេន បិដ្ឋិដ្ឋិកំ អញ្ញេន ខន្ធដ្ឋិកំ [អញ្ញេន កដដ្ឋិកំ អញ្ញេន បិដ្ឋិដ្ឋិកំ អញ្ញេន កណ្ដកដ្ឋិកំ អញ្ញេន ផាសុកដ្ឋិកំ អញ្ញេន ឧរដ្ឋិកំ អញ្ញេន អំសដ្ឋិកំ អញ្ញេន ពាហុដ្ឋិកំ (ស្យា.)] អញ្ញេន គីវដ្ឋិកំ អញ្ញេន ហនុកដ្ឋិកំ អញ្ញេន ទន្តដ្ឋិកំ អញ្ញេន សីសកដាហំ។ សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ – 'អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំភាវី ឯវំអនតីតោ'តិ។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ…បេ… ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សេយ្យថាបិ បស្សេយ្យ សរីរំ សិវថិកាយ ឆឌ្ឌិតំ, អដ្ឋិកានិ សេតានិ សង្ខវណ្ណបដិភាគានិ [សង្ខវណ្ណូបនិភានិ (សី. ស្យា. បី.)] …បេ… អដ្ឋិកានិ បុញ្ជកិតានិ តេរោវស្សិកានិ…បេ… អដ្ឋិកានិ បូតីនិ ចុណ្ណកជាតានិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ – 'អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំភាវី ឯវំអនតីតោ'តិ។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ; សមុទយធម្មានុបស្សី វា កាយស្មិំ វិហរតិ, វយធម្មានុបស្សី វា កាយស្មិំ វិហរតិ, សមុទយវយធម្មានុបស្សី វា កាយស្មិំ វិហរតិ។ 'អត្ថិ កាយោ'តិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ។ យាវទេវ ញាណមត្តាយ បដិស្សតិមត្តាយ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ, ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ។ ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។

នវសិវថិកបព្ពំ និដ្ឋិតំ។

ចុទ្ទសកាយានុបស្សនា និដ្ឋិតា។

វេទនានុបស្សនា

១១៣. "កថញ្ច បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុខំ វា [សុខំ, ទុក្ខំ, អទុក្ខមសុខំ (សី. ស្យា. បី. ក.)] វេទនំ វេទយមានោ 'សុខំ វេទនំ វេទយាមី'តិ បជានាតិ; ទុក្ខំ វា [សុខំ, ទុក្ខំ អទុក្ខមសុខំ (សី. ស្យា. បី. ក.)] វេទនំ វេទយមានោ 'ទុក្ខំ វេទនំ វេទយាមី'តិ បជានាតិ; អទុក្ខមសុខំ វា វេទនំ វេទយមានោ 'អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយាមី'តិ បជានាតិ; សាមិសំ វា សុខំ វេទនំ វេទយមានោ 'សាមិសំ សុខំ វេទនំ វេទយាមី'តិ បជានាតិ; និរាមិសំ វា សុខំ វេទនំ វេទយមានោ 'និរាមិសំ សុខំ វេទនំ វេទយាមី'តិ បជានាតិ; សាមិសំ វា ទុក្ខំ វេទនំ វេទយមានោ 'សាមិសំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយាមី'តិ បជានាតិ; និរាមិសំ វា ទុក្ខំ វេទនំ វេទយមានោ 'និរាមិសំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយាមី'តិ បជានាតិ; សាមិសំ វា អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយមានោ 'សាមិសំ

អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយាមី’តិ បជានាតិ; និរាមិសំ វា អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយមានោ ‘និរាមិសំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយាមី’តិ បជានាតិ; ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា វា វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វា វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ; សមុទយធម្មានុបស្សី វា វេទនាសុ វិហរតិ, វយធម្មានុបស្សី វា វេទនាសុ វិហរតិ, សមុទយវយធម្មានុបស្សី វា វេទនាសុ វិហរតិ។ ‘អត្ថិ វេទនា’តិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ។ យាវទេវ ញាណមត្តាយ បដិស្សតិមត្តាយ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ , ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ។ ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ។

វេទនានុបស្សនា និដ្ឋិតា។

ចិត្តានុបស្សនា

១០៣។ “កថញ្ច បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សរាគំ វា ចិត្តំ ‘សរាគំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ, វីតរាគំ វា ចិត្តំ ‘វីតរាគំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ; សទោសំ វា ចិត្តំ ‘សទោសំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ, វីតទោសំ វា ចិត្តំ ‘វីតទោសំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ; សមោហំ វា ចិត្តំ ‘សមោហំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ, វីតមោហំ វា ចិត្តំ ‘វីតមោហំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ; សំខិត្តំ វា ចិត្តំ ‘សំខិត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ, វិក្ខិត្តំ វា ចិត្តំ ‘វិក្ខិត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ; មហគ្គតំ វា ចិត្តំ ‘មហគ្គតំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ, អមហគ្គតំ វា ចិត្តំ ‘អមហគ្គតំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ; សឧត្តរំ វា ចិត្តំ ‘សឧត្តរំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ, អនុត្តរំ វា ចិត្តំ ‘អនុត្តរំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ; សមាហិតំ វា ចិត្តំ ‘សមាហិតំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ, អសមាហិតំ វា ចិត្តំ ‘អសមាហិតំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ; វិមុត្តំ វា ចិត្តំ ‘វិមុត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ, អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ ‘អវិមុត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានាតិ។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា វា ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វា ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ; សមុទយធម្មានុបស្សី វា ចិត្តស្មិំ វិហរតិ, វយធម្មានុបស្សី វា ចិត្តស្មិំ វិហរតិ, សមុទយវយធម្មានុបស្សី វា ចិត្តស្មិំ វិហរតិ។ ‘អត្ថិ ចិត្ត’ន្តិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ។ យាវទេវ ញាណមត្តាយ បដិស្សតិមត្តាយ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ, ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ ។ ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ។

ចិត្តានុបស្សនា និដ្ឋិតា។

ធម្មានុបស្សនា នីវរណបព្ពំ

១០៤។ “កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ បញ្ចសុ នីវរណេសុ។ កថញ្ច បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ បញ្ចសុ នីវរណេសុ?

“ឥធ , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ កាមច្ឆន្ទំ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ កាមច្ឆន្ទោ’តិ បជានាតិ, អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ កាមច្ឆន្ទំ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ

ກາມຈ຺ຉນ຺ໂທ’ຕິ ປຊານາຕິ; ຍຖາ ຈ ອນຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ອຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ປຫານໍ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ປຫີນສ຺ສ ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ.

“ສນ຺ຕໍ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ພ຺ຍາປາທໍ ‘ອຕ຺ຖິ ເມ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ພ຺ຍາປາໂທ’ຕິ ປຊານາຕິ, ອສນ຺ຕໍ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ພ຺ຍາປາທໍ ‘ນຕ຺ຖິ ເມ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ພ຺ຍາປາໂທ’ຕິ ປຊານາຕິ; ຍຖາ ຈ ອນຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ພ຺ຍາປາທສ຺ສ ອຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ພ຺ຍາປາທສ຺ສ ປຫານໍ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ປຫີນສ຺ສ ພ຺ຍາປາທສ຺ສ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ.

“ສນ຺ຕໍ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ຖີນມິທ຺ຘໍ ‘ອຕ຺ຖິ ເມ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ຖີນມິທ຺ຘນ຺’ຕິ ປຊານາຕິ, ອສນ຺ຕໍ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ຖີນມິທ຺ຘໍ ‘ນຕ຺ຖິ ເມ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ຖີນມິທ຺ຘນ຺’ຕິ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ອນຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຖີນມິທ຺ຘສ຺ສ ອຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຖີນມິທ຺ຘສ຺ສ ປຫານໍ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ປຫີນສ຺ສ ຖີນມິທ຺ຘສ຺ສ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ.

“ສນ຺ຕໍ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ‘ອຕ຺ຖິ ເມ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈນ຺’ຕິ ປຊານາຕິ, ອສນ຺ຕໍ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ‘ນຕ຺ຖິ ເມ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈນ຺’ຕິ ປຊານາຕິ; ຍຖາ ຈ ອນຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈສ຺ສ ອຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈສ຺ສ ປຫານໍ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ປຫີນສ຺ສ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈສ຺ສ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ.

“ສນ຺ຕໍ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວິຈິກິຈ຺ຉໍ ‘ອຕ຺ຖິ ເມ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວິຈິກິຈ຺ຉາ’ຕິ ປຊານາຕິ, ອສນ຺ຕໍ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວິຈິກິຈ຺ຉໍ ‘ນຕ຺ຖິ ເມ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວິຈິກິຈ຺ຉາ’ຕິ ປຊານາຕິ; ຍຖາ ຈ ອນຸປ຺ປນ຺ນາຍ ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ ອຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ນາຍ ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ ປຫານໍ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ, ຍຖາ ຈ ປຫີນາຍ ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕິ ຕຎ຺ຈ ປຊານາຕິ.

“ອິຕິ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວາ ຘມ຺ເມສຸ ຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ, ພຫິທ຺ຘາ ວາ ຘມ຺ເມສຸ ຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາ ວາ ຘມ຺ເມສຸ ຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ; ສມຸທຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ຘມ຺ເມສຸ ວິຫຣຕິ, ວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ຘມ຺ເມສຸ ວິຫຣຕິ , ສມຸທຍວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ຘມ຺ເມສຸ ວິຫຣຕິ. ‘ອຕ຺ຖິ ຘມ຺ມາ’ຕິ ວາ ປນສ຺ສ ສຕິ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິຕາ ໂຫຕິ. ຍາວເທວ ຎາຓມຕ຺ຕາຍ ປຏິສ຺ສຕິມຕ຺ຕາຍ ອນິສ຺ສິໂຕ ຈ ວິຫຣຕິ, ນ ຈ ກິຎ຺ຈິ ໂລເກ ອຸປາທິຍຕິ. ເອວມ຺ປິ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ຘມ຺ເມສຸ ຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ ປຎ຺ຈສຸ ນີວຣເຓສຸ.

ນີວຣຓປພ຺ພໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ.

ຘມ຺ມານຸປສ຺ສນາ ຂນ຺ຘປພ຺ພໍ

໑໑໙. “ປຸນ ຈປຣໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ຘມ຺ເມສຸ ຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ ປຎ຺ຈສຸ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ເຘສຸ. ກຖຎ຺ຈ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ຘມ຺ເມສຸ ຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ

ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᩏᨸᩤᨴᩤᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ – ‘ᩍᨲᩥ ᩁᩪᨸᩴ, ᩍᨲᩥ ᩁᩪᨸᩔ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᩍᨲᩥ ᩁᩪᨸᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ; ᩍᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩤ, ᩍᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩤᨿ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᩍᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩤᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ; ᩍᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᩍᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᩍᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ; ᩍᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩤ, ᩍᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩤᨶᩴ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᩍᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩤᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ; ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ, ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩔ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ’ᨲᩥ; ᩍᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩤ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩤ ᩅᩤ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩤ ᩅᩤ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ; ᩈᨾᩩᨴᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩤ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩅᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩤ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩈᨾᩩᨴᨿᩅᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩤ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ’ᨲᩥ ᩅᩤ ᨸᨶᩔ ᩈᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᨬᩣᨱᨾᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨸᨭᩥᩔᨲᩥᨾᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩋᨶᩥᩔᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸᩤᨴᩥᨿᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᩏᨸᩤᨴᩤᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ᪨

ᨡᨶ᩠ᨵᨸᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᨶᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᨸᨻ᩠ᨻᩴ

᪑᪑᪗᪨ “ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨨᩈᩩ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᨻᩣᩉᩥᩁᩮᩈᩩ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ᪨ ᨠᨳᨬ᩠ᨧ ᨸᨶ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨨᩈᩩ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᨻᩣᩉᩥᩁᩮᩈᩩ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ?

“ᩍᨵ , ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᩁᩪᨸᩮ ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᨲᨴᩩᨽᨿᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩤᨴᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᨸᩉᩦᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩤᨴᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ᪨

“ᩈᩮᩣᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᩮ ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᨲᨴᩩᨽᨿᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩤᨴᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᨸᩉᩦᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩤᨴᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ᪨

“ᨥᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨣᨶ᩠ᨵᩮ ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᨲᨴᩩᨽᨿᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩤᨴᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᨸᩉᩦᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩤᨴᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ᪨

“ᨩᩥᩅ᩠ᩉᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᩁᩈᩮ ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᨲᨴᩩᨽᨿᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩤᨴᩮᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨩᩣᨶᩤᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᨸᩉᩦᨶᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ

អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“កាយញ្ច បជានាតិ, ផោដ្ឋព្ពេ ច បជានាតិ, យញ្ច តទុភយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សំយោជនំ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច អនុប្បន្នស្ស សំយោជនស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស សំយោជនស្ស បហានំ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច បហីនស្ស សំយោជនស្ស អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“មនញ្ច បជានាតិ, ធម្មេ ច បជានាតិ, យញ្ច តទុភយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សំយោជនំ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច អនុប្បន្នស្ស សំយោជនស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស សំយោជនស្ស បហានំ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច បហីនស្ស សំយោជនស្ស អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ; សមុទយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ, វយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ, សមុទយវយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ។ ‘អត្ថិ ធម្មា’តិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ។ យាវទេវ ញាណមត្តាយ បដិស្សតិមត្តាយ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ។ ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ ឆសុ អជ្ឈត្តិកពាហិរេសុ អាយតនេសុ។

អាយតនបព្ពំ និដ្ឋិតំ។

ធម្មានុបស្សនា ពោជ្ឈង្គបព្ពំ

១១៥។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ សត្តសុ ពោជ្ឈង្គេសុ។ កថញ្ច បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ សត្តសុ ពោជ្ឈង្គេសុ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, យថា ច អនុប្បន្នស្ស សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ បារិបូរី ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, យថា ច អនុប្បន្នស្ស ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ បារិបូរី ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ

វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, យថា ច អនុប្បន្នស្ស វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ បារិបូរិ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ , យថា ច អនុប្បន្នស្ស បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ បារិបូរិ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, យថា ច អនុប្បន្នស្ស បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ បារិបូរិ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, យថា ច អនុប្បន្នស្ស សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ បារិបូរិ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ។

“សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ‘នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ’តិ បជានាតិ, យថា ច អនុប្បន្នស្ស ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ, យថា ច ឧប្បន្នស្ស ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ បារិបូរិ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ ។

“ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ; សមុទយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ, វយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ, សមុទយវយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ។ ‘អត្ថិ ធម្មា’តិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ។ យាវទេវ ញាណមត្តាយ បដិស្សតិមត្តាយ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ, ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ។ ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ សត្តសុ ពោជ្ឈង្គេសុ។

ពោជ្ឈង្គបព្វំ និដ្ឋិតំ [ពោជ្ឈង្គបព្វំ និដ្ឋិតំ។ បឋមភាណវារំ (ស្យា។)]។

ធម្មានុបស្សនា សច្ចបព្វំ

១១៩។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ។ កថញ្ច បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ

ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។

បឋមភាណវារោ និដ្ឋិតោ។

ទុក្ខសច្ចនិទ្ទេសោ

១១០. “កតមញ្ច , ភិក្ខវេ, ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ? ជាតិបិ ទុក្ខា, ជរាបិ ទុក្ខា, មរណម្បិ ទុក្ខំ, សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសាបិ ទុក្ខា, អប្បិយេហិ សម្បយោគោបិ ទុក្ខោ, បិយេហិ វិប្បយោគោបិ ទុក្ខោ [“អប្បិយេហិ…បេ… វិប្បយោគោបិ ទុក្ខោ”តិ បាឋោ ចេវ តំនិទ្ទេសោ ច សី. បី. បោត្ថកេសុ ន ទិស្សតិ, សុមង្គលវិលាសិនិយំបិ តំសំវណ្ណនា នត្ថិ], យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ, សំខិត្តេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា [បញ្ចុបាទានក្ខន្ធាបិ (ក.)] ទុក្ខា។

១១១. “កតមា ច, ភិក្ខវេ, ជាតិ? យា តេសំ តេសំ សត្តានំ តម្ហិ តម្ហិ សត្តនិកាយេ ជាតិ សញ្ជាតិ ឱក្កន្តិ អភិនិព្ពត្តិ ខន្ធានំ បាតុភាវោ អាយតនានំ បដិលាភោ, អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ជាតិ។

១១២. “កតមា ច, ភិក្ខវេ, ជរា? យា តេសំ តេសំ សត្តានំ តម្ហិ តម្ហិ សត្តនិកាយេ ជរា ជីរណតា ខណ្ឌិច្ចំ បាលិច្ចំ វលិត្តចតា អាយុនោ សំហានិ ឥន្ទ្រិយានំ បរិបាកោ, អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ជរា។

១១៣. “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, មរណំ? យំ [សុមង្គលវិលាសិនី ឱលោកេតព្ពា] តេសំ តេសំ សត្តានំ តម្ហា តម្ហា សត្តនិកាយា ចុតិ ចវនតា ភេទោ អន្តរធានំ មច្ចុ មរណំ កាលង្កិរិយា ខន្ធានំ ភេទោ កឡេវរស្ស និក្ខេបោ ជីវិតិន្ទ្រិយស្សុបច្ឆេទោ, ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, មរណំ។

១១៤. “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, សោកោ? យោ ខោ, ភិក្ខវេ, អញ្ញតរញ្ញតរេន ព្យសនេន សមន្នាគតស្ស អញ្ញតរញ្ញតរេន ទុក្ខធម្មេន ផុដ្ឋស្ស សោកោ សោចនា សោចិតត្តំ អន្តោសោកោ អន្តោបរិសោកោ, អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, សោកោ។

១១៥. “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បរិទេវោ? យោ ខោ, ភិក្ខវេ, អញ្ញតរញ្ញតរេន ព្យសនេន សមន្នាគតស្ស អញ្ញតរញ្ញតរេន ទុក្ខធម្មេន ផុដ្ឋស្ស អាទេវោ បរិទេវោ អាទេវនា បរិទេវនា អាទេវិតត្តំ បរិទេវិតត្តំ, អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បរិទេវោ។

១១៦. “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ទុក្ខំ? យំ ខោ, ភិក្ខវេ, កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកំ អសាតំ កាយសម្ផស្សជំ ទុក្ខំ អសាតំ វេទយិតំ, ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ទុក្ខំ។

១២៧។ “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ទោមនស្សំ? យំ ខោ, ភិក្ខវេ, ចេតសិកំ ទុក្ខំ ចេតសិកំ អសាតំ មនោសម្ផស្សជំ ទុក្ខំ អសាតំ វេទយិតំ, ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ទោមនស្សំ។

១២៨។ “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, ឧបាយាសោ? យោ ខោ, ភិក្ខវេ, អញ្ញតរញ្ញតរេន ព្យសនេន សមន្នាគតស្ស អញ្ញតរញ្ញតរេន ទុក្ខធម្មេន ផុដ្ឋស្ស អាយាសោ ឧបាយាសោ អាយាសិតត្តំ ឧបាយាសិតត្តំ, អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ឧបាយាសោ។

១២៩។ “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, អប្បិយេហិ សម្បយោគោ ទុក្ខោ? ឥធ យស្ស តេ ហោន្តិ អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា រូបា សទ្ទា គន្ធា រសា ផោដ្ឋព្ពា ធម្មា, យេ វា បនស្ស តេ ហោន្តិ អនត្ថកាមា អហិតកាមា អផាសុកកាមា អយោគក្ខេមកាមា, យា តេហិ សទ្ធិំ សង្គតិ សមាគមោ សមោធានំ មិស្សីភាវោ, អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, អប្បិយេហិ សម្បយោគោ ទុក្ខោ។

១៣០។ “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោ? ឥធ យស្ស តេ ហោន្តិ ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា រូបា សទ្ទា គន្ធា រសា ផោដ្ឋព្ពា ធម្មា, យេ វា បនស្ស តេ ហោន្តិ អត្ថកាមា ហិតកាមា ផាសុកកាមា យោគក្ខេមកាមា មាតា វា បិតា វា ភាតា វា ភគិនី វា មិត្តា វា អមច្ចា វា ញាតិសាលោហិតា វា, យា តេហិ សទ្ធិំ អសង្គតិ អសមាគមោ អសមោធានំ អមិស្សីភាវោ, អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោ។

១៣១។ “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ? ជាតិធម្មានំ, ភិក្ខវេ , សត្តានំ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ – ‘អហោ វត មយំ ន ជាតិធម្មា អស្សាម, ន ច វត នោ ជាតិ អាគច្ឆេយ្យា’តិ។ ន ខោ បនេតំ ឥច្ឆាយ បត្តព្ពំ, ឥទម្បិ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ។ ជរាធម្មានំ, ភិក្ខវេ, សត្តានំ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ – ‘អហោ វត មយំ ន ជរាធម្មា អស្សាម, ន ច វត នោ ជរា អាគច្ឆេយ្យា’តិ។ ន ខោ បនេតំ ឥច្ឆាយ បត្តព្ពំ, ឥទម្បិ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ។ ព្យាធិធម្មានំ, ភិក្ខវេ, សត្តានំ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ – ‘អហោ វត មយំ ន ព្យាធិធម្មា អស្សាម, ន ច វត នោ ព្យាធិ អាគច្ឆេយ្យា’តិ។ ន ខោ បនេតំ ឥច្ឆាយ បត្តព្ពំ, ឥទម្បិ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ។ មរណធម្មានំ, ភិក្ខវេ, សត្តានំ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ – ‘អហោ វត មយំ ន មរណធម្មា អស្សាម, ន ច វត នោ មរណំ អាគច្ឆេយ្យា’តិ។ ន ខោ បនេតំ ឥច្ឆាយ បត្តព្ពំ, ឥទម្បិ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ។ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសធម្មានំ, ភិក្ខវេ, សត្តានំ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ – ‘អហោ វត មយំ ន សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសធម្មា អស្សាម, ន ច វត នោ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសធម្មា អាគច្ឆេយ្យុ’ន្តិ។ ន ខោ បនេតំ ឥច្ឆាយ បត្តព្ពំ, ឥទម្បិ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ។

១៣២។ “កតមេ ច, ភិក្ខវេ, សំខិត្តេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ទុក្ខា? សេយ្យថិទំ – រូបុបាទានក្ខន្ធោ, វេទនុបាទានក្ខន្ធោ, សញ្ញុបាទានក្ខន្ធោ, សង្ខារុបាទានក្ខន្ធោ, វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ, ភិក្ខវេ, សំខិត្តេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ទុក្ខា។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ។

សមុទយសច្ចនិទ្ទេសោ

១១១. “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ទុក្ខសមុទយំ [ទុក្ខសមុទយោ (ស្យា.)] អរិយសច្ចំ? យាយំ តណ្ហា បោនោព្ភវិកា [បោនោភវិកា (សី. បី.)] នន្ទីរាគសហគតា [នន្ទិរាគសហគតា (សី. ស្យា. បី.)] តត្រតត្រាភិនន្ទិនី, សេយ្យថិទំ – កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា.

“សា ខោ បនេសា, ភិក្ខវេ, តណ្ហា កត្ថ ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, កត្ថ និវិសមានា និវិសតិ? យំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ.

“កិញ្ច លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ? ចក្ខុ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ. សោតំ លោកេ…បេ… ឃានំ លោកេ… ជិវ្ហា លោកេ… កាយោ លោកេ… មនោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ.

“រូបា លោកេ… សទ្ទា លោកេ… គន្ធា លោកេ… រសា លោកេ… ផោដ្ឋព្ពា លោកេ… ធម្មា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ.

“ចក្ខុវិញ្ញាណំ លោកេ… សោតវិញ្ញាណំ លោកេ… ឃានវិញ្ញាណំ លោកេ… ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ លោកេ… កាយវិញ្ញាណំ លោកេ… មនោវិញ្ញាណំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ.

“ចក្ខុសម្ផស្សោ លោកេ… សោតសម្ផស្សោ លោកេ… ឃានសម្ផស្សោ លោកេ… ជិវ្ហាសម្ផស្សោ លោកេ… កាយសម្ផស្សោ លោកេ… មនោសម្ផស្សោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ.

“ចក្ខុសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… សោតសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… ឃានសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… ជិវ្ហាសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… កាយសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… មនោសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ.

“រូបសញ្ញា លោកេ… សទ្ទសញ្ញា លោកេ… គន្ធសញ្ញា លោកេ… រសសញ្ញា លោកេ… ផោដ្ឋព្ពសញ្ញា លោកេ… ធម្មសញ្ញា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ.

“រូបសញ្ចេតនា លោកេ… សទ្ទសញ្ចេតនា លោកេ… គន្ធសញ្ចេតនា លោកេ… រសសញ្ចេតនា លោកេ… ផោដ្ឋព្ពសញ្ចេតនា លោកេ…

ធម្មសញ្ចេតនា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ។

“រូបតណ្ហា លោកេ... សទ្ទតណ្ហា លោកេ... គន្ធតណ្ហា លោកេ... រសតណ្ហា លោកេ... ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា លោកេ... ធម្មតណ្ហា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ។

“រូបវិតក្កោ លោកេ... សទ្ទវិតក្កោ លោកេ... គន្ធវិតក្កោ លោកេ... រសវិតក្កោ លោកេ... ផោដ្ឋព្ពវិតក្កោ លោកេ... ធម្មវិតក្កោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ។

“រូបវិចារោ លោកេ... សទ្ទវិចារោ លោកេ... គន្ធវិចារោ លោកេ... រសវិចារោ លោកេ... ផោដ្ឋព្ពវិចារោ លោកេ... ធម្មវិចារោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ទុក្ខសមុទយំ អរិយសច្ចំ។

និរោធសច្ចនិទ្ទេសោ

១៧៣។ “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ទុក្ខនិរោធំ [ទុក្ខនិរោធោ (ស្យា។)] អរិយសច្ចំ? យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ។

“សា ខោ បនេសា, ភិក្ខវេ, តណ្ហា កត្ថ បហីយមានា បហីយតិ, កត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ? យំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“កិញ្ច លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ? ចក្ខុ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។ សោតំ លោកេ...បេ... ឃានំ លោកេ... ជិវ្ហា លោកេ... កាយោ លោកេ... មនោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“រូបា លោកេ... សទ្ទា លោកេ... គន្ធា លោកេ... រសា លោកេ... ផោដ្ឋព្ពា លោកេ... ធម្មា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“ចក្ខុវិញ្ញាណំ លោកេ... សោតវិញ្ញាណំ លោកេ... ឃានវិញ្ញាណំ លោកេ... ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ លោកេ... កាយវិញ្ញាណំ លោកេ... មនោវិញ្ញាណំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“ចក្ខុសម្ផស្សោ លោកេ… សោតសម្ផស្សោ លោកេ… ឃានសម្ផស្សោ លោកេ… ជិវ្ហាសម្ផស្សោ លោកេ… កាយសម្ផស្សោ លោកេ… មនោសម្ផស្សោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“ចក្ខុសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… សោតសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… ឃានសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… ជិវ្ហាសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… កាយសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ… មនោសម្ផស្សជា វេទនា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“រូបសញ្ញា លោកេ… សទ្ទសញ្ញា លោកេ… គន្ធសញ្ញា លោកេ… រសសញ្ញា លោកេ… ផោដ្ឋព្ពសញ្ញា លោកេ… ធម្មសញ្ញា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“រូបសញ្ចេតនា លោកេ… សទ្ទសញ្ចេតនា លោកេ… គន្ធសញ្ចេតនា លោកេ… រសសញ្ចេតនា លោកេ… ផោដ្ឋព្ពសញ្ចេតនា លោកេ… ធម្មសញ្ចេតនា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“រូបតណ្ហា លោកេ… សទ្ទតណ្ហា លោកេ… គន្ធតណ្ហា លោកេ… រសតណ្ហា លោកេ… ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា លោកេ… ធម្មតណ្ហា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“រូបវិតក្កោ លោកេ… សទ្ទវិតក្កោ លោកេ… គន្ធវិតក្កោ លោកេ… រសវិតក្កោ លោកេ… ផោដ្ឋព្ពវិតក្កោ លោកេ… ធម្មវិតក្កោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។

“រូបវិចារោ លោកេ… សទ្ទវិចារោ លោកេ… គន្ធវិចារោ លោកេ… រសវិចារោ លោកេ… ផោដ្ឋព្ពវិចារោ លោកេ… ធម្មវិចារោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ។ ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ។

មគ្គសច្ចនិទ្ទេសោ

៤០២។ “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ? អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ។

“កតមា ច, ភិក្ខវេ, សម្មាទិដ្ឋិ? យំ ខោ, ភិក្ខវេ, ទុក្ខេ ញាណំ, ទុក្ខសមុទយេ ញាណំ, ទុក្ខនិរោធេ ញាណំ, ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ ញាណំ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, សម្មាទិដ្ឋិ។

“ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ? ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ ᩋᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ᪨

“ᨠᨲᨾᩣ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣ? ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ [ᩅᩮᩁᨾᨱᩥ (ᨠ᪨)], ᨸᩥᩈᩩᨱᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ, ᨹᩁᩩᩈᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ, ᩈᨾ᩠ᨹᨸ᩠ᨸᩃᩣᨸᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣ᪨

“ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ? ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ, ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ, ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨

“ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᨶ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ᪨

“ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨸᩣᨸᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨴᩉᨲᩥ; ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨸᩣᨸᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨴᩉᨲᩥ; ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨴᩉᨲᩥ; ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᩣᨿ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨽᩣᩅᩣᨿ ᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᩣᨿ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥᨿᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨴᩉᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ᪨

“ᨠᨲᨾᩣ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨠᩣᨿᩮ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩣᨲᩣᨸᩦ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲᩥᨾᩣ ᩅᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ; ᩅᩮᨴᨶᩣᩈᩩ ᩅᩮᨴᨶᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩣᨲᩣᨸᩦ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲᩥᨾᩣ ᩅᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ; ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩣᨲᩣᨸᩦ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲᩥᨾᩣ ᩅᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ; ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨸᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩣᨲᩣᨸᩦ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲᩥᨾᩣ ᩅᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥ᪨

“ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩅᩥᩅᩮᨠᨩᩴ ᨸᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩪᨸᩈᨾᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩈᩣᨴᨶᩴ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩴ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥᨩᩴ ᨸᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨸᩦᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩅᩥᩁᩣᨣᩣ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩈᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ, ᩈᩩᨡᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩥ, ᨿᩴ ᨲᩴ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ‘ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᩈᨲᩥᨾᩣ ᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᩦ’ᨲᩥ ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨡᩔ ᨧ ᨸᩉᩣᨶᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨧ ᨸᩉᩣᨶᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩅ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩴ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᨲᩥᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ᪨

១៣៦។ “ឥតិ អជ្ឈត្តំ វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ; សមុទយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ, វយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ, សមុទយវយធម្មានុបស្សី វា ធម្មេសុ វិហរតិ។ ‘អត្ថិ ធម្មា’តិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ។ យាវទេវ ញាណមត្តាយ បដិស្សតិមត្តាយ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ, ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ។ ឯវម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ។

សច្ចបព្ពំ និដ្ឋិតំ។

ធម្មានុបស្សនា និដ្ឋិតា។

១៣៧។ “យោ ហិ កោចិ, ភិក្ខវេ, ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ ភាវេយ្យ សត្ត វស្សានិ, តស្ស ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ បាដិកង្ខំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា; សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា។

“តិដ្ឋន្តុ, ភិក្ខវេ, សត្ត វស្សានិ។ យោ ហិ កោចិ , ភិក្ខវេ, ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ ភាវេយ្យ ឆ វស្សានិ...បេ... បញ្ច វស្សានិ... ចត្តារិ វស្សានិ... តីណិ វស្សានិ... ទ្វេ វស្សានិ... ឯកំ វស្សំ... តិដ្ឋតុ, ភិក្ខវេ, ឯកំ វស្សំ។ យោ ហិ កោចិ, ភិក្ខវេ, ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ ភាវេយ្យ សត្ត មាសានិ, តស្ស ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ បាដិកង្ខំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា; សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា។ តិដ្ឋន្តុ, ភិក្ខវេ, សត្ត មាសានិ។ យោ ហិ កោចិ, ភិក្ខវេ, ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ ភាវេយ្យ ឆ មាសានិ...បេ... បញ្ច មាសានិ... ចត្តារិ មាសានិ... តីណិ មាសានិ... ទ្វេ មាសានិ... ឯកំ មាសំ... អឌ្ឍមាសំ... តិដ្ឋតុ, ភិក្ខវេ, អឌ្ឍមាសោ។ យោ ហិ កោចិ, ភិក្ខវេ, ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ ភាវេយ្យ សត្តាហំ, តស្ស ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ បាដិកង្ខំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា”តិ។

១៣៨។ “‘ឯកាយនោ អយំ, ភិក្ខវេ, មគ្គោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយ ញាយស្ស អធិគមាយ និព្ពានស្ស សច្ឆិកិរិយាយ យទិទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា’តិ។ ឥតិ យំ តំ វុត្តំ, ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្ត”ន្តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

សតិបដ្ឋានសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទសមំ។

មូលបរិយាយវគ្គោ និដ្ឋិតោ បឋមោ។

តស្សុទ្ខាត៌ – [ឰុខេតា បទ៌ ខេកស្ុធិ ខេបិត្វខេកស្ុ ឰុយាបិ កាឆាខេឃា ឲុចំ ជិស្សុត្តិ –៍អឌេទ៌ អយតំ អយតាឌិកយំ, ឞលយក្កុតិឪស្សុត៌ ឝុក្លុតុឌំ៍ សហិតត្តុ យហារសហស្សុកទ៌, ក្ញុតយិតិ សាទ៌ ខិខិឆំ ស្ុណាឆ៍៍តឰ្យអាក៌ ចស្ុប្ញុទិតំ ឈយុបខេឆ, តិខិឆក្កុបិឰ្យឲុសិតតិត្តុាបត៌៍ ឰ្យាឆិបតុឌុតឰ្លុសឆខេឃា, បង្ហិយស្ុត្តុបចទា ឲបិតា៍៍យឆុយត្ថុចទសាយឌាត៌, លិស្តុាទតិ ឌតតិយតុសព្លុាតំ៍ តឆា ស្ុខេត្តុ ខេចឃ្យាកទណា ឲបិតា, សក្យុបុត្តុាតយកិឌយតត្វាឃ៍៍បឰ្លុាសំ ឆ ជិឃឆ្តុសតំ, ខេក្វ ឆ ខេចឃ្យាកទណំ អបខេទ ឆ៍ ខេតចតាយកតំ ឆ អតុបុត្តុំ, ឲុកយតា តិសាខេយឆ យុឆក្កុ៍]

ឰ្ញុលស្ុសំចទឆយុឌាឃាឌា, ខេគទចាតក្កុណាកខេទ្លុឃ្យចត្វំ;

សខេល្លុលសយុាជិជ្វសតិបឌ្វ, ចក្កុចខេទា អសខេយា ស្ុសយខេត្តុា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໒. ສີຫນາທວໂຄ຺ຄ

໑. ຈູຬສີຫນາທສຸຕ຺ຕໍ

໑໓໙. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ຕຕ຺ຣ ໂຂ ຠຄວາ ຠິກ຺ຂູ ອາມເນ຺ຕສິ – “ຠິກ຺ຂໂວ”ຕິ. “ຠທເນ຺ຕ”ຕິ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວໂຕ ປຈ຺ຈໂສ຺ສສຸໍ. ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ –

“ອິເຘວ, ຠິກ຺ຂເວ, ສມໂຓ, ອິຘ ທຸຕິໂຍ ສມໂຓ, ອິຘ ຕຕິໂຍ ສມໂຓ, ອິຘ ຈຕຸໂຕ຺ຖ ສມໂຓ; ສຸຎ຺ຎາ ປຣປ຺ປວາທາ ສມເຓຠິ ອເຎ຺ຎຫີຕິ [ສມເຓຠິ ອເຎ຺ຎ (ສີ. ປີ. ກ.) ເອຕ຺ຖ ອເຎ຺ຎຫີຕິ ສກາຍ ປຏິຎ຺ຎາຍ ສຈ຺ຈາຠິເຎ຺ຎຫີຕິ ອໂຕ຺ຖ ທຏ຺ຐໂພ຺ພ]. ເອວເມຕໍ [ເອວເມວ (ສ຺ຍາ. ກ.)], ຠິກ຺ຂເວ, ສມ຺ມາ ສີຫນາທໍ ນທຖ.

໑໔໐. “ຐານໍ ໂຂ ປເນຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ວິຊ຺ຊຕິ ຍໍ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍຸໍ – ‘ໂກ ປນາຍສ຺ມນ຺ຕານໍ ອສ຺ສາໂສ, ກິໍ ພລໍ, ເຍນ ຕຸເມ຺ຫ ອາຍສ຺ມໂນ຺ຕ ເອວໍ ວເທຖ – ອິເຘວ ສມໂຓ, ອິຘ ທຸຕິໂຍ ສມໂຓ, ອິຘ ຕຕິໂຍ ສມໂຓ, ອິຘ ຈຕຸໂຕ຺ຖ ສມໂຓ; ສຸຎ຺ຎາ ປຣປ຺ປວາທາ ສມເຓຠິ ອເຎ຺ຎຫີ’ຕິ? ເອວໍວາທິໂນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ເອວມສ຺ສຸ ວຈນີຍາ – ‘ອຕ຺ຖິ ໂຂ ໂນ, ອາວຸໂສ, ເຕນ ຠຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸເທ຺ຘນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຘມ຺ມາ ອກ຺ຂາຕາ ເຍ ມຍໍ ອຕ຺ຕນິ ສມ຺ປສ຺ສມານາ ເອວໍ ວເທມ – ອິເຘວ ສມໂຓ, ອິຘ ທຸຕິໂຍ ສມໂຓ, ອິຘ ຕຕິໂຍ ສມໂຓ, ອິຘ ຈຕຸໂຕ຺ຖ ສມໂຓ; ສຸຎ຺ຎາ ປຣປ຺ປວາທາ ສມເຓຠິ ອເຎ຺ຎຫີຕິ. ກຕເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ? ອຕ຺ຖິ ໂຂ ໂນ, ອາວຸໂສ, ສຕ຺ຖຣິ ປສາໂທ, ອຕ຺ຖິ ຘເມ຺ມ ປສາໂທ, ອຕ຺ຖິ ສີເລສຸ ປຣິປູຣກາຣິຕາ; ສຫຘມ຺ມິກາ ໂຂ ປນ ປິຍາ ມນາປາ – ຄຫຏ຺ຐາ ເຈວ ປພ຺ພຊິຕາ ຈ. ອິເມ ໂຂ ໂນ, ອາວຸໂສ, ເຕນ ຠຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸເທ຺ຘນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຘມ຺ມາ ອກ຺ຂາຕາ ເຍ ມຍໍ ອຕ຺ຕນິ ສມ຺ປສ຺ສມານາ ເອວໍ ວເທມ – ອິເຘວ ສມໂຓ, ອິຘ ທຸຕິໂຍ ສມໂຓ, ອິຘ ຕຕິໂຍ ສມໂຓ, ອິຘ ຈຕຸໂຕ຺ຖ ສມໂຓ; ສຸຎ຺ຎາ ປຣປ຺ປວາທາ ສມເຓຠິ ອເຎ຺ຎຫີ’ຕິ.

໑໔໑. “ຐານໍ ໂຂ ປເນຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ວິຊ຺ຊຕິ ຍໍ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍຸໍ – ‘ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ອຕ຺ຖິ ສຕ຺ຖຣິ ປສາໂທ ໂຍ ອມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ອຕ຺ຖິ ຘເມ຺ມ ປສາໂທ ໂຍ ອມ຺ຫາກໍ ຘໂມ຺ມ, ມຍມ຺ປິ ສີເລສຸ ປຣິປູຣກາຣິໂນ ຍານິ ອມ຺ຫາກໍ ສີລານິ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ສຫຘມ຺ມິກາ ປິຍາ ມນາປາ – ຄຫຏ຺ຐາ ເຈວ ປພ຺ພຊິຕາ ຈ. ອິຘ ໂນ, ອາວຸໂສ, ໂກ ວິເສໂສ ໂກ ອຘິປ຺ປຍາໂສ [ອຘິປ຺ປາໂຍ (ກ. ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.), ອຘິປ຺ປໂຍໂຄ (ກ.)] ກິໍ ນານາກຣຓໍ ຍທິທໍ ຕຸມ຺ຫາກເຎ຺ຈວ ອມ຺ຫາກຎ຺ຈາ’ຕິ?

“ເອວໍວາທິໂນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ເອວມສ຺ສຸ ວຈນີຍາ – ‘ກິໍ ປນາວຸໂສ, ເອກາ ນິຏ຺ຐາ, ອຸທາຫຸ ປຸຖຸ ນິຏ຺ຐາ’ຕິ? ສມ຺ມາ ພ຺ຍາກຣມານາ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ເອວໍ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍຸໍ – ‘ເອກາວຸໂສ, ນິຏ຺ຐາ, ນ ປຸຖຸ ນິຏ຺ຐາ’ຕິ.

“‘សា បនាវុសោ, និដ្ឋា សរាគស្ស ឧទាហុ វីតរាគស្សា’តិ? សម្មា ព្យាករមានា, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ ព្យាករេយ្យុំ – ‘វីតរាគស្សាវុសោ, សា និដ្ឋា, ន សា និដ្ឋា សរាគស្សា’តិ។

“‘សា បនាវុសោ, និដ្ឋា សទោសស្ស ឧទាហុ វីតទោសស្សា’តិ? សម្មា ព្យាករមានា, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ ព្យាករេយ្យុំ – ‘វីតទោសស្សាវុសោ, សា និដ្ឋា, ន សា និដ្ឋា សទោសស្សា’តិ។

“‘សា បនាវុសោ, និដ្ឋា សមោហស្ស ឧទាហុ វីតមោហស្សា’តិ? សម្មា ព្យាករមានា, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ ព្យាករេយ្យុំ – ‘វីតមោហស្សាវុសោ, សា និដ្ឋា, ន សា និដ្ឋា សមោហស្សា’តិ។

“‘សា បនាវុសោ, និដ្ឋា សតណ្ហស្ស ឧទាហុ វីតតណ្ហស្សា’តិ? សម្មា ព្យាករមានា, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ ព្យាករេយ្យុំ – ‘វីតតណ្ហស្សាវុសោ, សា និដ្ឋា, ន សា និដ្ឋា សតណ្ហស្សា’តិ។

“‘សា បនាវុសោ, និដ្ឋា សឧបាទានស្ស ឧទាហុ អនុបាទានស្សា’តិ? សម្មា ព្យាករមានា, ភិក្ខវេ , អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ ព្យាករេយ្យុំ – ‘អនុបាទានស្សាវុសោ, សា និដ្ឋា, ន សា និដ្ឋា សឧបាទានស្សា’តិ។

“‘សា បនាវុសោ, និដ្ឋា វិទ្ទសុនោ ឧទាហុ អវិទ្ទសុនោ’តិ? សម្មា ព្យាករមានា, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ ព្យាករេយ្យុំ – ‘វិទ្ទសុនោ, អាវុសោ, សា និដ្ឋា, ន សា និដ្ឋា អវិទ្ទសុនោ’តិ។

“‘សា បនាវុសោ, និដ្ឋា អនុរុទ្ធប្បដិវិរុទ្ធស្ស ឧទាហុ អននុរុទ្ធអប្បដិវិរុទ្ធស្សា’តិ? សម្មា ព្យាករមានា, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ ព្យាករេយ្យុំ – ‘អននុរុទ្ធអប្បដិវិរុទ្ធស្សាវុសោ, សា និដ្ឋា, ន សា និដ្ឋា អនុរុទ្ធប្បដិវិរុទ្ធស្សា’តិ។

“‘សា បនាវុសោ, និដ្ឋា បបញ្ចារាមស្ស បបញ្ចរតិនោ ឧទាហុ និប្បបញ្ចារាមស្ស និប្បបញ្ចរតិនោ’តិ? សម្មា ព្យាករមានា, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ ព្យាករេយ្យុំ – ‘និប្បបញ្ចារាមស្សាវុសោ, សា និដ្ឋា និប្បបញ្ចរតិនោ, ន សា និដ្ឋា បបញ្ចារាមស្ស បបញ្ចរតិនោ’តិ។

១៤២។ “ទ្វេមា, ភិក្ខវេ, ទិដ្ឋិយោ – ភវទិដ្ឋិ ច វិភវទិដ្ឋិ ច។ យេ ហិ កេចិ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ភវទិដ្ឋិំ អល្លីនា ភវទិដ្ឋិំ ឧបគតា ភវទិដ្ឋិំ អជ្ឈោសិតា, វិភវទិដ្ឋិយា តេ បដិវិរុទ្ធា។ យេ ហិ កេចិ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា វិភវទិដ្ឋិំ អល្លីនា វិភវទិដ្ឋិំ ឧបគតា វិភវទិដ្ឋិំ អជ្ឈោសិតា, ភវទិដ្ឋិយា តេ បដិវិរុទ្ធា។ យេ ហិ កេចិ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមាសំ ទ្វិន្នំ

ទិដ្ឋីនំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានន្តិ, ‘តេ សរាគា តេ សទោសា តេ សមោហា តេ សតណ្ហា តេ សឧបាទានា តេ អវិទ្ទសុនោ តេ អនុរុទ្ធប្បដិវិរុទ្ធា តេ បបញ្ចារាមា បបញ្ចរតិនោ; តេ ន បរិមុច្ចន្តិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ; ន បរិមុច្ចន្តិ ទុក្ខស្មា’តិ វទាមិ។ យេ ច ខោ កេចិ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមាសំ ទ្វិន្នំ ទិដ្ឋីនំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានន្តិ, ‘តេ វីតរាគា តេ វីតទោសា តេ វីតមោហា តេ វីតតណ្ហា តេ អនុបាទានា តេ វិទ្ទសុនោ តេ អននុរុទ្ធអប្បដិវិរុទ្ធា តេ និប្បបញ្ចារាមា និប្បបញ្ចរតិនោ; តេ បរិមុច្ចន្តិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ; បរិមុច្ចន្តិ ទុក្ខស្មា’តិ វទាមិ។

១១៧។ “ចត្តារិមានិ , ភិក្ខវេ, ឧបាទានានិ។ កតមានិ ចត្តារិ? កាមុបាទានំ, ទិដ្ឋុបាទានំ, សីលព្ពតុបាទានំ, អត្តវាទុបាទានំ។ សន្តិ, ភិក្ខវេ, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា សព្ពុបាទានបរិញ្ញាវាទា បដិជានមានា។ តេ ន សម្មា សព្ពុបាទានបរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ – កាមុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន ទិដ្ឋុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន សីលព្ពតុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន អត្តវាទុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឥមានិ ហិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា តីណិ ឋានានិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ។ តស្មា តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា សព្ពុបាទានបរិញ្ញាវាទា បដិជានមានា; តេ ន សម្មា សព្ពុបាទានបរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ – កាមុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន ទិដ្ឋុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន សីលព្ពតុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន អត្តវាទុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ។

“សន្តិ, ភិក្ខវេ, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា សព្ពុបាទានបរិញ្ញាវាទា បដិជានមានា។ តេ ន សម្មា សព្ពុបាទានបរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ – កាមុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ទិដ្ឋុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន សីលព្ពតុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន អត្តវាទុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឥមានិ ហិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ទ្វេ ឋានានិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ។ តស្មា តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា សព្ពុបាទានបរិញ្ញាវាទា បដិជានមានា; តេ ន សម្មា [បដិជានមានា ន សម្មា (?)] សព្ពុបាទានបរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ – កាមុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ទិដ្ឋុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន សីលព្ពតុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន អត្តវាទុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ។

“សន្តិ, ភិក្ខវេ, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា សព្ពុបាទានបរិញ្ញាវាទា បដិជានមានា។ តេ ន សម្មា សព្ពុបាទានបរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ – កាមុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ទិដ្ឋុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, សីលព្ពតុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន អត្តវាទុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឥមញ្ហិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ឯកំ ឋានំ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ។ តស្មា តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា សព្ពុបាទានបរិញ្ញាវាទា បដិជានមានា; តេ ន សម្មា [បដិជានមានា ន សម្មា (?)] សព្ពុបាទានបរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ – កាមុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ទិដ្ឋុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, សីលព្ពតុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ, ន អត្តវាទុបាទានស្ស បរិញ្ញំ បញ្ញបេន្តិ។

“ឯវរូបេ ខោ, ភិក្ខវេ, ធម្មវិនយេ យោ សត្ថរិ បសាទោ សោ ន សម្មគ្គតោ អក្ខាយតិ; យោ ធម្មេ បសាទោ សោ ន សម្មគ្គតោ

ອກ຺ຂາຍຕິ; ຍາ ສີເລສຸ ປຣິປູຣກາຣິຕາ ສາ ນ ສມ຺ມຄ຺ຄຕາ ອກ຺ຂາຍຕິ; ຍາ ສຫຘມ຺ມິເກສຸ ປິຍມນາປຕາ ສາ ນ ສມ຺ມຄ຺ຄຕາ ອກ຺ຂາຍຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ເອວຎ຺ເຫຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂຫຕິ ຍຘາ ຕໍ ທຸຣກ຺ຂາເຕ ຘມ຺ມວິນເຍ ທຸປ຺ປເວທິເຕ ອນິຍ຺ຍານິເກ ອນຸປສມສໍວຕ຺ຕນິເກ ອສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘປ຺ປເວທິເຕ.

໑໓໓. "ຕຘາຄໂຕ ຈ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ສພ຺ພຸປາທານປຣິຎ຺ຎາວາໂທ ປຏິຊານມາໂນ ສມ຺ມາ ສພ຺ພຸປາທານປຣິຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຎເປຕິ – ກາມຸປາທານສ຺ສ ປຣິຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຎເປຕິ, ທິຏ຺ຐຸປາທານສ຺ສ ປຣິຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຎເປຕິ, ສີລພ຺ພຕຸປາທານສ຺ສ ປຣິຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຎເປຕິ, ອຕ຺ຕວາທຸປາທານສ຺ສ ປຣິຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຎເປຕິ. ເອວຣູເປ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມວິນເຍ ໂຍ ສຕ຺ຖຣິ ປສາໂທ ໂສ ສມ຺ມຄ຺ຄໂຕ ອກ຺ຂາຍຕິ; ໂຍ ຘມ຺ເມ ປສາໂທ ໂສ ສມ຺ມຄ຺ຄໂຕ ອກ຺ຂາຍຕິ; ຍາ ສີເລສຸ ປຣິປູຣກາຣິຕາ ສາ ສມ຺ມຄ຺ຄຕາ ອກ຺ຂາຍຕິ; ຍາ ສຫຘມ຺ມິເກສຸ ປິຍມນາປຕາ ສາ ສມ຺ມຄ຺ຄຕາ ອກ຺ຂາຍຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ເອວຎ຺ເຫຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂຫຕິ ຍຘາ ຕໍ ສ຺ວາກ຺ຂາເຕ ຘມ຺ມວິນເຍ ສຸປ຺ປເວທິເຕ ນິຍ຺ຍານິເກ ອຸປສມສໍວຕ຺ຕນິເກ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘປ຺ປເວທິເຕ.

໑໓໔. "ອິເມ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອຸປາທານາ. ກິໍນິທານາ ກິໍສມຸທຍາ ກິໍຊາຕິກາ ກິໍປຠວາ? ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອຸປາທານາ ຕຓ຺ຫານິທານາ ຕຓ຺ຫາສມຸທຍາ ຕຓ຺ຫາຊາຕິກາ ຕຓ຺ຫາປຠວາ. ຕຓ຺ຫາ ຈາຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ກິໍນິທານາ ກິໍສມຸທຍາ ກິໍຊາຕິກາ ກິໍປຠວາ? ຕຓ຺ຫາ ເວທນານິທານາ ເວທນາສມຸທຍາ ເວທນາຊາຕິກາ ເວທນາປຠວາ. ເວທນາ ຈາຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ກິໍນິທານາ ກິໍສມຸທຍາ ກິໍຊາຕິກາ ກິໍປຠວາ? ເວທນາ ຜສ຺ສນິທານາ ຜສ຺ສສມຸທຍາ ຜສ຺ສຊາຕິກາ ຜສ຺ສປຠວາ. ຜສ຺ໂສ ຈາຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ກິໍນິທາໂນ ກິໍສມຸທໂຍ ກິໍຊາຕິໂກ ກິໍປຠໂວ? ຜສ຺ໂສ ສຬາຍຕນນິທາໂນ ສຬາຍຕນສມຸທໂຍ ສຬາຍຕນຊາຕິໂກ ສຬາຍຕນປຠໂວ. ສຬາຍຕນຎ຺ຈິທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ກິໍນິທານໍ ກິໍສມຸທຍໍ ກິໍຊາຕິກໍ ກິໍປຠວໍ? ສຬາຍຕນໍ ນາມຣູປນິທານໍ ນາມຣູປສມຸທຍໍ ນາມຣູປຊາຕິກໍ ນາມຣູປປຠວໍ. ນາມຣູປຎ຺ຈິທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ກິໍນິທານໍ ກິໍສມຸທຍໍ ກິໍຊາຕິກໍ ກິໍປຠວໍ? ນາມຣູປໍ ວິຎ຺ຎາຓນິທານໍ ວິຎ຺ຎາຓສມຸທຍໍ ວິຎ຺ຎາຓຊາຕິກໍ ວິຎ຺ຎາຓປຠວໍ. ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈິທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ກິໍນິທານໍ ກິໍສມຸທຍໍ ກິໍຊາຕິກໍ ກິໍປຠວໍ? ວິຎ຺ຎາຓໍ ສງ຺ຂາຣນິທານໍ ສງ຺ຂາຣສມຸທຍໍ ສງ຺ຂາຣຊາຕິກໍ ສງ຺ຂາຣປຠວໍ. ສງ຺ຂາຣາ ຈິເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ກິໍນິທານາ ກິໍສມຸທຍາ ກິໍຊາຕິກາ ກິໍປຠວາ? ສງ຺ຂາຣາ ອວິຊ຺ຊານິທານາ ອວິຊ຺ຊາສມຸທຍາ ອວິຊ຺ຊາຊາຕິກາ ອວິຊ຺ຊາປຠວາ.

"ຍໂຕ ຈ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ອວິຊ຺ຊາ ປຫີນາ ໂຫຕິ ວິຊ຺ຊາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ໂສ ອວິຊ຺ຊາວິຣາຄາ ວິຊ຺ຊຸປ຺ປາທາ ເນວ ກາມຸປາທານໍ ອຸປາທິຍຕິ, ນ ທິຏ຺ຐຸປາທານໍ ອຸປາທິຍຕິ, ນ ສີລພ຺ພຕຸປາທານໍ ອຸປາທິຍຕິ, ນ ອຕ຺ຕວາທຸປາທານໍ ອຸປາທິຍຕິ. ອນຸປາທິຍໍ ນ ປຣິຕສ຺ສຕິ, ອປຣິຕສ຺ສໍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕຎ຺ເຎວ ປຣິນິພ຺ພາຍຕິ. 'ຂີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຓີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາ'ຕິ ປຊານາຕີ"ຕິ.

ອິທມໂວຈ ຠຄວາ. ອຕ຺ຕມນາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວໂຕ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທຸນ຺ຕິ.

ຈູຬສີຫນາທສຸຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ ປຐມໍ.

໒. ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕໍ

១៣៩។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ ពហិនគរេ អបរបុរេ វនសណ្ឌេ។ តេន ខោ បន សមយេន សុនក្ខត្តោ លិច្ឆវិបុត្តោ អចិរបក្កន្តោ ហោតិ ឥមស្មា ធម្មវិនយា។ សោ វេសាលិយំ បរិសតិ [បរិសតិំ (សី. បី.)] ឯវំ [ឯតំ (បី. ក.)] វាចំ ភាសតិ – “នត្ថិ សមណស្ស គោតមស្ស ឧត្តរិ [ឧត្តរិំ (បី.)] មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ។ តក្កបរិយាហតំ សមណោ គោតមោ ធម្មំ ទេសេតិ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភានំ។ យស្ស ច ខ្វាស្ស អត្ថាយ ធម្មោ ទេសិតោ សោ និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា ទុក្ខក្ខយាយា”តិ។

អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ វេសាលិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អស្សោសិ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ សុនក្ខត្តស្ស លិច្ឆវិបុត្តស្ស វេសាលិយំ បរិសតិ ឯវំ វាចំ ភាសមានស្ស – “នត្ថិ សមណស្ស គោតមស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ។ តក្កបរិយាហតំ សមណោ គោតមោ ធម្មំ ទេសេតិ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភានំ។ យស្ស ច ខ្វាស្ស អត្ថាយ ធម្មោ ទេសិតោ សោ និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា ទុក្ខក្ខយាយា”តិ។

អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ វេសាលិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “សុនក្ខត្តោ, ភន្តេ, លិច្ឆវិបុត្តោ អចិរបក្កន្តោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា។ សោ វេសាលិយំ បរិសតិ ឯវំ វាចំ ភាសតិ – ‘នត្ថិ សមណស្ស គោតមស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ។ តក្កបរិយាហតំ សមណោ គោតមោ ធម្មំ ទេសេតិ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភានំ។ យស្ស ច ខ្វាស្ស អត្ថាយ ធម្មោ ទេសិតោ សោ និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា ទុក្ខក្ខយាយា’”តិ។

១៤០។ “កោធនោ ហេសោ, សារិបុត្ត, សុនក្ខត្តោ មោឃបុរិសោ។ កោធា ច បនស្ស ឯសា វាចា ភាសិតា។ ‘អវណ្ណំ ភាសិស្សាមី’តិ ខោ, សារិបុត្ត, សុនក្ខត្តោ មោឃបុរិសោ វណ្ណំយេវ តថាគតស្ស ភាសតិ ។ វណ្ណោ ហេសោ, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស យោ ឯវំ វទេយ្យ – ‘យស្ស ច ខ្វាស្ស អត្ថាយ ធម្មោ ទេសិតោ សោ និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា ទុក្ខក្ខយាយា’តិ។

“អយម្បិ ហិ នាម, សារិបុត្ត, សុនក្ខត្តស្ស មោឃបុរិសស្ស មយិ ធម្មន្វយោ ន ភវិស្សតិ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ, សត្ថា ទេវមនុស្សានំ, ពុទ្ធោ ភគវា’តិ។

“អយម្បិ ហិ នាម, សារិបុត្ត, សុនក្ខត្តស្ស មោឃបុរិសស្ស មយិ ធម្មន្វយោ ន ភវិស្សតិ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភោតិ – ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោតិ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោតិ; អាវិភាវំ, តិរោភាវំ; តិរោកុដ្ដំ តិរោបាការំ តិរោបព្ពតំ អសជ្ជមានោ គច្ឆតិ, សេយ្យថាបិ អាកាសេ; បថវិយាបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជំ ករោតិ, សេយ្យថាបិ ឧទកេ; ឧទកេបិ អភិជ្ជមានោ គច្ឆតិ, សេយ្យថាបិ បថវិយំ; អាកាសេបិ បល្លង្កេន កមតិ, សេយ្យថាបិ បក្ខី សកុណោ; ឥមេបិ ចន្ទិមសូរិយេ ឯវំមហិទ្ធិកេ ឯវំមហានុភាវេ បាណិនា បរិមសតិ បរិមជ្ជតិ; យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេតី’តិ។

“ອຍມ຺ປິ ຫິ ນາມ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ສຸນກ຺ຂຕ຺ຕສ຺ສ ໂມຆປຸຣິສສ຺ສ ມຍິ ຘມ຺ມນ຺ວໂຍ ນ ຠວິສ຺ສຕິ – ‘ອິຕິປິ ໂສ ຠຄວາ ທິພ຺ພາຍ ໂສຕຘາຕຸຍາ ວິສຸທ຺ຘາຍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສິກາຍ ອຸໂຠ ສເທ຺ທ ສຸຓາຕິ – ທິເພ຺ພ ຈ ມານຸເສ ຈ, ເຍ ທູເຣ ສນ຺ຕິເກ ຈາ’ຕິ.

“ອຍມ຺ປິ ຫິ ນາມ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ສຸນກ຺ຂຕ຺ຕສ຺ສ ໂມຆປຸຣິສສ຺ສ ມຍິ ຘມ຺ມນ຺ວໂຍ ນ ຠວິສ຺ສຕິ – ‘ອິຕິປິ ໂສ ຠຄວາ ປຣສຕ຺ຕານໍ ປຣປຸຄ຺ຄລານໍ ເຈຕສາ ເຈໂຕ ປຣິຈ຺ຈ ປຊານາຕິ – ສຣາຄໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ສຣາຄໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ, ວີຕຣາຄໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ວີຕຣາຄໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ; ສໂທສໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ສໂທສໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ, ວີຕໂທສໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ວີຕໂທສໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ; ສໂມຫໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ສໂມຫໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ, ວີຕໂມຫໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ວີຕໂມຫໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ; ສໍຂິຕ຺ຕໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ສໍຂິຕ຺ຕໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ , ວິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ວິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ; ມຫຄ຺ຄຕໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ມຫຄ຺ຄຕໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ, ອມຫຄ຺ຄຕໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ອມຫຄ຺ຄຕໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ; ສອຸຕ຺ຕຣໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ສອຸຕ຺ຕຣໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ, ອນຸຕ຺ຕຣໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ; ສມາຫິຕໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຫິຕໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ, ອສມາຫິຕໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ອສມາຫິຕໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ; ວິມຸຕ຺ຕໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຕ຺ຕໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕິ, ອວິມຸຕ຺ຕໍ ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ອວິມຸຕ຺ຕໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຊານາຕີ’ຕິ.

໑໔໘. “ທສ ໂຂ ປນິມານິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລານິ ເຍຫິ ພເລຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວເຕ຺ຕຕິ. ກຕມານິ ທສ?

“ອິຘ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ຐານຎ຺ຈ ຐານໂຕ ອຏ຺ຐານຎ຺ຈ ອຏ຺ຐານໂຕ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ. ຍມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ຐານຎ຺ຈ ຐານໂຕ ອຏ຺ຐານຎ຺ຈ ອຏ຺ຐານໂຕ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວເຕ຺ຕຕິ.

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນານໍ ກມ຺ມສມາທານານໍ ຐານໂສ ເຫຕຸໂສ ວິປາກໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ. ຍມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນານໍ ກມ຺ມສມາທານານໍ ຐານໂສ ເຫຕຸໂສ ວິປາກໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວເຕ຺ຕຕິ.

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ສພ຺ພຕ຺ຖຄາມິນິໍ ປຏິປທໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ. ຍມ຺ປິ , ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ສພ຺ພຕ຺ຖຄາມິນິໍ ປຏິປທໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວເຕ຺ຕຕິ.

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ອເນກຘາຕຸນານາຘາຕຸໂລກໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ. ຍມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ອເນກຘາຕຸນານາຘາຕຸໂລກໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ

ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕີ.

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ນານາທິມຸຕ຺ຕິກຕໍ ຍຖາພູຕໍ ປຊານາຕິ. ຍມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ນານາທິມຸຕ຺ຕິກຕໍ ຍຖາພູຕໍ ປຊານາຕິ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕີ.

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ປຣສຕ຺ຕານໍ ປຣປຸຄ຺ຄລານໍ ອິນ຺ຘ຺ຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕໍ ຍຖາພູຕໍ ປຊານາຕິ. ຍມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ປຣສຕ຺ຕານໍ ປຣປຸຄ຺ຄລານໍ ອິນ຺ຘຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕໍ ຍຖາພູຕໍ ປຊານາຕິ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕີ.

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ຌານວິໂມກ຺ຂສມາທິສມາປຕ຺ຕີນໍ ສໍກິເລສໍ ໂວທານໍ ວຸຏ຺ຐານໍ ຍຖາພູຕໍ ປຊານາຕິ. ຍມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ຌານວິໂມກ຺ຂສມາທິສມາປຕ຺ຕີນໍ ສໍກິເລສໍ ໂວທານໍ ວຸຏ຺ຐານໍ ຍຖາພູຕໍ ປຊານາຕິ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕີ.

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣຕິ, ເສຍ຺ຍຖີທໍ – ເອກມ຺ປິ ຊາຕິໍ ເທ຺ວປິ ຊາຕິໂຍ ຕິສ຺ໂສປິ ຊາຕິໂຍ ຈຕສ຺ໂສປິ ຊາຕິໂຍ ປຎ຺ຈປິ ຊາຕິໂຍ ທສປິ ຊາຕິໂຍ ວີສມ຺ປິ ຊາຕິໂຍ ຕິໍສມ຺ປິ ຊາຕິໂຍ ຈຕ຺ຕາລີສມ຺ປິ ຊາຕິໂຍ ປຎ຺ຎາສມ຺ປິ ຊາຕິໂຍ ຊາຕິສຕມ຺ປິ ຊາຕິສຫສ຺ສມ຺ປິ ຊາຕິສຕສຫສ຺ສມ຺ປິ ອເນເກປິ ສໍວຏ຺ຏກປ຺ເປ ອເນເກປິ ວິວຏ຺ຏກປ຺ເປ ອເນເກປິ ສໍວຏ຺ຏວິວຏ຺ຏກປ຺ເປ – ‘ອມຸຕ຺ຣາສິໍ ເອວໍນາໂມ ເອວໍໂຄຕ຺ໂຕ ເອວໍວຓ຺ໂຓ ເອວມາຫາໂຣ ເອວໍສຸຂທຸກ຺ຂປ຺ປຏິສໍເວທີ ເອວມາຍຸປຣິຍນ຺ໂຕ, ໂສ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ອມຸຕ຺ຣ ອຸທປາທິໍ; ຕຕ຺ຣາປາສິໍ ເອວໍນາໂມ ເອວໍໂຄຕ຺ໂຕ ເອວໍວຓ຺ໂຓ ເອວມາຫາໂຣ ເອວໍສຸຂທຸກ຺ຂປ຺ປຏິສໍເວທີ ເອວມາຍຸປຣິຍນ຺ໂຕ, ໂສ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ອິຘູປປນ຺ໂນ’ຕິ. ອິຕິ ສາກາຣໍ ສອຸທ຺ເທສໍ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣຕິ. ຍມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣຕິ, ເສຍ຺ຍຖີທໍ – ເອກມ຺ປິ ຊາຕິໍ ເທ຺ວປິ ຊາຕິໂຍ…ເປ… ອິຕິ ສາກາຣໍ ສອຸທ຺ເທສໍ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣຕິ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕີ.

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ສຕ຺ເຕ ປສ຺ສຕິ ຈວມາເນ ອຸປປຊ຺ຊມາເນ ຫີເນ ປຓີເຕ ສຸວຓ຺ເຓ ທຸພ຺ພຓ຺ເຓ ສຸຄເຕ ທຸຄ຺ຄເຕ ຍຖາກມ຺ມູປເຄ ສຕ຺ເຕ ປຊານາຕິ – ‘ອິເມ ວຕ ໂພນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕາ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ວຈີທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ມໂນທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ອຣິຍານໍ ອຸປວາທກາ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິກາ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິກມ຺ມສມາທານາ, ເຕ ກາຍສ຺ສ ເພທາ ປຣໍ ມຣຓາ ອປາຍໍ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ວິນິປາຕໍ ນິຣຍໍ ອຸປປນ຺ນາ. ອິເມ ວາ ປນ ໂພນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕາ ກາຍສຸຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ວຈີສຸຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ມໂນສຸຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ອຣິຍານໍ ອນຸປວາທກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິກມ຺ມສມາທານາ, ເຕ ກາຍສ຺ສ ເພທາ ປຣໍ ມຣຓາ

សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា’តិ។ ឥតិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ។ យម្បិ, សារិបុត្ត, តថាគតោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ – ‘ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។ ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា’តិ។ ឥតិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ។ ឥទម្បិ, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។

“បុន ចបរំ, សារិបុត្ត, តថាគតោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ យម្បិ, សារិបុត្ត, តថាគតោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, ឥទម្បិ, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។

“ឥមានិ ខោ, សារិបុត្ត, ទស តថាគតស្ស តថាគតពលានិ យេហិ ពលេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។

១៤៩។ “យោ ខោ មំ, សារិបុត្ត, ឯវំ ជានន្តំ ឯវំ បស្សន្តំ ឯវំ វទេយ្យ – ‘នត្ថិ សមណស្ស គោតមស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ; តក្កបរិយាហតំ សមណោ គោតមោ ធម្មំ ទេសេតិ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភាន’ន្តិ, តំ, សារិបុត្ត, វាចំ អប្បហាយ តំ ចិត្តំ អប្បហាយ តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជិត្វា យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុ សីលសម្បន្នោ សមាធិសម្បន្នោ បញ្ញាសម្បន្នោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញំ អារាធេយ្យ, ឯវំ សម្បទមិទំ, សារិបុត្ត, វទាមិ។ តំ វាចំ អប្បហាយ, តំ ចិត្តំ អប្បហាយ តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជិត្វា យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។

១៥០។ “ចត្តារិមានិ, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស វេសារជ្ជានិ យេហិ វេសារជ្ជេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។ កតមានិ ចត្តារិ?

“‘សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តេ បដិជានតោ ឥមេ ធម្មា អនភិសម្ពុទ្ធា’តិ។ តត្រ វត មំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា

ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨷᨭᩥᨧᩮᩣᨴᩮᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶ ᩈᨾᨶᩩᨷᩔᩣᨾᩥ᪨ ᩑᨲᨾᩉᩴ [ᩑᨲᨾ᩠ᨷᩉᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨷᩦ᪨)], ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨾᨶᩩᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨡᩮᨾᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨽᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ᪨

‘‘‘ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᨲᩮ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᨲᩮᩣ ᩍᨾᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩋᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩦᨱᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕ ᩅᨲ ᨾᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨷᨭᩥᨧᩮᩣᨴᩮᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶ ᩈᨾᨶᩩᨷᩔᩣᨾᩥ᪨ ᩑᨲᨾᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨾᨶᩩᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨡᩮᨾᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨽᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ᪨

‘‘‘ᨿᩮ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨲᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩮ ᨷᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩮᩣ ᨶᩣᩃᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕ ᩅᨲ ᨾᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨷᨭᩥᨧᩮᩣᨴᩮᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶ ᩈᨾᨶᩩᨷᩔᩣᨾᩥ᪨ ᩑᨲᨾᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨾᨶᩩᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨡᩮᨾᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨽᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ᪨

‘‘‘ᨿᩔ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨲᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨴᩮᩈᩥᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨶ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᨠ᩠ᨠᩁᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿᩣ’ᨲᩥ ᪨ ᨲᨲᩕ ᩅᨲ ᨾᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨷᨭᩥᨧᩮᩣᨴᩮᩔᨲᩦ’ᨲᩥ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶ ᩈᨾᨶᩩᨷᩔᩣᨾᩥ᪨ ᩑᨲᨾᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨾᨶᩩᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨡᩮᨾᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨽᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ᪨

‘‘ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥ ᨿᩮᩉᩥ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨

‘‘ᨿᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᩅᩴ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩃᨾᩁᩥᨿᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ, ᨲᨠ᩠ᨠᨷᩁᩥᨿᩣᩉᨲᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᨶᩩᨧᩁᩥᨲᩴ ᩈᨿᩴᨷᨭᩥᨽᩣᨶ’ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩅᩣᨧᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩣᨿ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩣᨿ ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨽᨲᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨶᩥᩁᨿᩮ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᩣᩁᩣᨵᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᩴᩈᨾ᩠ᨷᨴᨾᩥᨴᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᨲᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩣᨿ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩣᨿ ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨽᨲᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨶᩥᩁᨿᩮ᪨

᪑᪕᪑᪨ ‘‘ᩋᨭ᩠ᨮ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨷᩁᩥᩈᩣ᪨ ᨠᨲᨾᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ? ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨷᩁᩥᩈᩣ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨷᩁᩥᩈᩣ, ᨣᩉᨷᨲᩥᨷᩁᩥᩈᩣ, ᩈᨾᨱᨷᩁᩥᩈᩣ, ᨧᩣᨲᩩᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩥᨠᨷᩁᩥᩈᩣ [ᨧᩣᨲᩩᨾ᩠ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨷᩦ᪨)], ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨷᩁᩥᩈᩣ, ᨾᩣᩁᨷᩁᩥᩈᩣ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨷᩁᩥᩈᩣ – ᩍᨾᩣ ᨡᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩋᨭ᩠ᨮ ᨷᩁᩥᩈᩣ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨡᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩍᨾᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨷᩁᩥᩈᩣ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩣᩉᨲᩥ᪨ ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩣᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩋᨶᩮᨠᩈᨲᩴ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨷᩁᩥᩈᩴ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲᩣ᪨ ᨲᨲᩕᨷᩥ ᨾᨿᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᨷᩩᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨧᩮᩅ, ᩈᩃ᩠ᩃᨷᩥᨲᨷᩩᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨧ, ᩈᩣᨠᨧ᩠ᨨᩣ ᨧ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᨲᩕ ᩅᨲ ᨾᩴ ᨽᨿᩴ ᩅᩣ ᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᩅᩣ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶ ᩈᨾᨶᩩᨷᩔᩣᨾᩥ᪨ ᩑᨲᨾᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ

អសមនុបស្សន្តោ ខេមប្បត្តោ អភយប្បត្តោ វេសារជ្ជប្បត្តោ វិហរាមិ។

“អភិជានាមិ ខោ បនាហំ, សារិបុត្ត, អនេកសតំ ព្រាហ្មណបរិសំ...បេ... គហបតិបរិសំ... សមណបរិសំ... ចាតុមហារាជិកបរិសំ... តាវតិំសបរិសំ... មារបរិសំ... ព្រហ្មបរិសំ ឧបសង្កមិតា។ តត្របិ មយា សន្និសិន្នបុព្វញ្ចេវ, សល្លបិតបុព្វញ្ច, សាកច្ឆា ច សមាបជ្ជិតបុព្វា។ តត្រ វត មំ ភយំ វា សារជ្ជំ វា ឱក្កមិស្សតីតិ និមិត្តមេតំ, សារិបុត្ត , ន សមនុបស្សាមិ។ ឯតមហំ, សារិបុត្ត, និមិត្តំ អសមនុបស្សន្តោ ខេមប្បត្តោ អភយប្បត្តោ វេសារជ្ជប្បត្តោ វិហរាមិ។

“យោ ខោ មំ, សារិបុត្ត, ឯវំ ជានន្តំ ឯវំ បស្សន្តំ ឯវំ វទេយ្យ – ‘នត្ថិ សមណស្ស គោតមស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ, តក្កបរិយាហតំ សមណោ គោតមោ ធម្មំ ទេសេតិ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភាន’ន្តិ, តំ, សារិបុត្ត, វាចំ អប្បហាយ តំ ចិត្តំ អប្បហាយ តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជិត្វា យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុ សីលសម្បន្នោ សមាធិសម្បន្នោ បញ្ញាសម្បន្នោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញំ អារាធេយ្យ, ឯវំ សម្បទមិទំ, សារិបុត្ត, វទាមិ។ តំ វាចំ អប្បហាយ តំ ចិត្តំ អប្បហាយ តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជិត្វា យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។

១៥៣។ “ចតស្សោ ខោ ឥមា, សារិបុត្ត, យោនិយោ។ កតមា ចតស្សោ? អណ្ឌជា យោនិ, ជលាពុជា យោនិ, សំសេទជា យោនិ, ឱបបាតិកា យោនិ។ កតមា ច, សារិបុត្ត, អណ្ឌជា យោនិ? យេ ខោ តេ, សារិបុត្ត, សត្តា អណ្ឌកោសំ អភិនិព្ភិជ្ជ ជាយន្តិ – អយំ វុច្ចតិ, សារិបុត្ត, អណ្ឌជា យោនិ។ កតមា ច, សារិបុត្ត, ជលាពុជា យោនិ? យេ ខោ តេ, សារិបុត្ត, សត្តា វត្ថិកោសំ អភិនិព្ភិជ្ជ ជាយន្តិ – អយំ វុច្ចតិ, សារិបុត្ត, ជលាពុជា យោនិ។ កតមា ច, សារិបុត្ត, សំសេទជា យោនិ? យេ ខោ តេ, សារិបុត្ត, សត្តា បូតិមច្ឆេ វា ជាយន្តិ បូតិកុណបេ វា បូតិកុម្មាសេ វា ចន្ទនិកាយេ វា ឱឡិគល្លេ វា ជាយន្តិ – អយំ វុច្ចតិ, សារិបុត្ត, សំសេទជា យោនិ។ កតមា ច, សារិបុត្ត, ឱបបាតិកា យោនិ? ទេវា, នេរយិកា, ឯកច្ចេ ច មនុស្សា, ឯកច្ចេ ច វិនិបាតិកា – អយំ វុច្ចតិ, សារិបុត្ត, ឱបបាតិកា យោនិ។ ឥមា ខោ, សារិបុត្ត, ចតស្សោ យោនិយោ។

“យោ ខោ មំ, សារិបុត្ត, ឯវំ ជានន្តំ ឯវំ បស្សន្តំ ឯវំ វទេយ្យ – ‘នត្ថិ សមណស្ស គោតមស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ, តក្កបរិយាហតំ សមណោ គោតមោ ធម្មំ ទេសេតិ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភាន’ន្តិ, តំ, សារិបុត្ត, វាចំ អប្បហាយ តំ ចិត្តំ អប្បហាយ តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជិត្វា យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុ សីលសម្បន្នោ សមាធិសម្បន្នោ បញ្ញាសម្បន្នោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញំ អារាធេយ្យ, ឯវំ សម្បទមិទំ, សារិបុត្ត, វទាមិ។ តំ វាចំ អប្បហាយ តំ ចិត្តំ អប្បហាយ តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជិត្វា យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។

១៥៤។ “បញ្ច ខោ ឥមា, សារិបុត្ត, គតិយោ។ កតមា បញ្ច? និរយោ, តិរច្ឆានយោនិ, បេត្តិវិសយោ, មនុស្សា, ទេវា។ និរយញ្ចាហំ, សារិបុត្ត, បជានាមិ, និរយគាមិញ្ច មគ្គំ, និរយគាមិនិញ្ច បដិបទំ; យថា បដិបន្នោ ច កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ

ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ᪨ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᨬ᩠ᨧᩣᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ, ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨷᨭᩥᨷᨴᩴ; ᨿᨳᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ᪨ ᨷᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩴ ᨧᩣᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨷᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ, ᨷᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨷᨭᩥᨷᨴᩴ; ᨿᨳᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨷᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᨧᩣᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ , ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨷᨭᩥᨷᨴᩴ; ᨿᨳᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ᪨ ᨴᩮᩅᩮ ᨧᩣᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ, ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨷᨭᩥᨷᨴᩴ; ᨿᨳᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨬ᩠ᨧᩣᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᨷᨭᩥᨷᨴᩴ; ᨿᨳᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩴ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ᪨

᪑᪕᪓᪨ “ᩍᨵᩣᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᩑᩅᩴ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ – ᨲᨳᩣᨿᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨧ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨾᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨷᩔᩣᨾᩥ ᩋᨷᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨾᩣᨶᩴ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᨠᩣᩈᩩ ᩈᩣᨵᩥᨠᨷᩮᩣᩁᩥᩈᩣ ᨷᩪᩁᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩦᨲᨧ᩠ᨧᩥᨠᩣᨶᩴ ᩅᩦᨲᨵᩪᨾᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨳ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᨥᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨥᨾ᩠ᨾᨷᩁᩮᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩈᩥᨲᩮᩣ ᨷᩥᨷᩣᩈᩥᨲᩮᩣ ᩑᨠᩣᨿᨶᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨲᨾᩮᩅ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᨠᩣᩈᩩᩴ ᨷᨱᩥᨵᩣᨿ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨲᨳᩣᨿᩴ ᨽᩅᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨧ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨾᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᩍᨾᩴᨿᩮᩅ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᨠᩣᩈᩩᩴ ᩋᩣᨣᨾᩥᩔᨲᩦ’ᨲᩥ ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨷᩔᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᨷᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨲᩔᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᨠᩣᩈᩩᨿᩣ ᨷᨲᩥᨲᩴ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨾᩣᨶᩴ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᩑᩅᩴ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ – ᨲᨳᩣᨿᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨧ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨾᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨷᩔᩣᨾᩥ ᩋᨷᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨾᩣᨶᩴ᪨

“ᩍᨵ ᨷᨶᩣᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᩑᩅᩴ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ – ᨲᨳᩣᨿᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨧ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨾᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨷᩔᩣᨾᩥ ᩋᨷᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᩏᨷᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨾᩣᨶᩴ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᨣᩪᨳᨠᩪᨷᩮᩣ ᩈᩣᨵᩥᨠᨷᩮᩣᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨷᩪᩁᩮᩣ ᨣᩪᨳᩔ᪨ ᩋᨳ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᨥᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨥᨾ᩠ᨾᨷᩁᩮᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩈᩥᨲᩮᩣ ᨷᩥᨷᩣᩈᩥᨲᩮᩣ ᩑᨠᩣᨿᨶᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨲᨾᩮᩅ ᨣᩪᨳᨠᩪᨷᩴ ᨷᨱᩥᨵᩣᨿ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨲᨳᩣᨿᩴ ᨽᩅᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨧ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨾᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᩍᨾᩴᨿᩮᩅ ᨣᩪᨳᨠᩪᨷᩴ ᩋᩣᨣᨾᩥᩔᨲᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨷᩔᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᨷᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᩪᨳᨠᩪᨷᩮ ᨷᨲᩥᨲᩴ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨾᩣᨶᩴ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᩑᩅᩴ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ – ᨲᨳᩣᨿᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨧ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨾᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᩴ

ឧបបជ្ជិស្សតីតិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា តិរច្ឆានយោនិំ ឧបបន្នំ, ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទយមានំ។

“ឥធ បនាហំ, សារិបុត្ត, ឯកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – តថាយំ បុគ្គលោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា បេត្តិវិសយំ ឧបបជ្ជិស្សតីតិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា បេត្តិវិសយំ ឧបបន្នំ, ទុក្ខពហុលា វេទនា វេទយមានំ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, រុក្ខោ វិសមេ ភូមិភាគេ ជាតោ តនុបត្តបលាសោ កពរច្ឆាយោ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឃម្មាភិតត្តោ ឃម្មបរេតោ កិលន្តោ តសិតោ បិបាសិតោ ឯកាយនេន មគ្គេន តមេវ រុក្ខំ បណិធាយ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘តថាយំ ភវំ បុរិសោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា ឥមំយេវ រុក្ខំ អាគមិស្សតី’តិ។ តមេនំ បស្សេយ្យ, អបរេន សមយេន តស្ស រុក្ខស្ស ឆាយាយ និសិន្នំ វា និបន្នំ វា ទុក្ខពហុលា វេទនា វេទយមានំ។ ឯវមេវ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ឥធេកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – តថាយំ បុគ្គលោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា បេត្តិវិសយំ ឧបបជ្ជិស្សតីតិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា បេត្តិវិសយំ ឧបបន្នំ, ទុក្ខពហុលា វេទនា វេទយមានំ។

“ឥធ បនាហំ, សារិបុត្ត, ឯកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – តថាយំ បុគ្គលោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ យថា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មនុស្សេសុ ឧបបជ្ជិស្សតីតិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មនុស្សេសុ ឧបបន្នំ, សុខពហុលា វេទនា វេទយមានំ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, រុក្ខោ សមេ ភូមិភាគេ ជាតោ ពហលបត្តបលាសោ សន្ទច្ឆាយោ [សណ្ឌច្ឆាយោ (ស្យា។), សត្តច្ឆាយោ (ក។)]។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឃម្មាភិតត្តោ ឃម្មបរេតោ កិលន្តោ តសិតោ បិបាសិតោ ឯកាយនេន មគ្គេន តមេវ រុក្ខំ បណិធាយ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘តថាយំ ភវំ បុរិសោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា ឥមមេវ រុក្ខំ អាគមិស្សតី’តិ។ តមេនំ បស្សេយ្យ អបរេន សមយេន តស្ស រុក្ខស្ស ឆាយាយ និសិន្នំ វា និបន្នំ វា សុខពហុលា វេទនា វេទយមានំ។ ឯវមេវ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ឥធេកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – តថាយំ បុគ្គលោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ យថា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មនុស្សេសុ ឧបបជ្ជិស្សតីតិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា មនុស្សេសុ ឧបបន្នំ, សុខពហុលា វេទនា វេទយមានំ។

“ឥធ បនាហំ, សារិបុត្ត, ឯកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – តថាយំ បុគ្គលោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិស្សតី’តិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នំ, ឯកន្តសុខា វេទនា វេទយមានំ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, បាសាទោ, តត្រាស្ស កូដាគារំ ឧល្លិត្តាវលិត្តំ និវាតំ ផុសិតគ្គឡំ បិហិតវាតបានំ។ តត្រាស្ស បល្លង្កោ គោនកត្ថតោ

បដិកត្ថតោ បដលិកត្ថតោ កទលិមិគបវរបច្ចត្ថរណោ សឧត្តរច្ឆទោ ឧភតោលោហិតកូបធានោ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឃម្មាភិតត្តោ ឃម្មបរេតោ កិលន្តោ តសិតោ បិបាសិតោ ឯកាយនេន មគ្គេន តមេវ បាសាទំ បណិធាយ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘តថាយំ ភវំ បុរិសោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា ឥមំយេវ បាសាទំ អាគមិស្សតី’តិ។ តមេនំ បស្សេយ្យ អបរេន សមយេន តស្មិំ បាសាទេ តស្មិំ កូដាគារេ តស្មិំ បល្លង្កេ និសិន្នំ វា និបន្នំ វា ឯកន្តសុខា វេទនា វេទយមានំ។ ឯវមេវ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ឥធេកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – តថាយំ បុគ្គលោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ យថា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិស្សតីតិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នំ, ឯកន្តសុខា វេទនា វេទយមានំ។

“ឥធ បនាហំ, សារិបុត្ត, ឯកច្ចំ បុគ្គលំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – តថាយំ បុគ្គលោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សតីតិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តំ, ឯកន្តសុខា វេទនា វេទយមានំ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, បោក្ខរណី អច្ឆោទកា សាតោទកា សីតោទកា សេតកា សុបតិត្ថា រមណីយា។ អវិទូរេ ចស្សា តិព្វោ វនសណ្ឌោ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឃម្មាភិតត្តោ ឃម្មបរេតោ កិលន្តោ តសិតោ បិបាសិតោ ឯកាយនេន មគ្គេន តមេវ បោក្ខរណិំ បណិធាយ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘តថា ភវំ បុរិសោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា ឥមំយេវ បោក្ខរណិំ អាគមិស្សតី’តិ។ តមេនំ បស្សេយ្យ អបរេន សមយេន តំ បោក្ខរណិំ ឱគាហេត្វា ន្ហាយិត្វា ច បិវិត្វា ច សព្ពទរថកិលមថបរិឡាហំ បដិប្បស្សម្ភេត្វា បច្ចុត្តរិត្វា តស្មិំ វនសណ្ឌេ និសិន្នំ វា និបន្នំ វា, ឯកន្តសុខា វេទនា វេទយមានំ។ ឯវមេវ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ឥធេកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – តថាយំ បុគ្គលោ បដិបន្នោ តថា ច ឥរិយតិ តញ្ច មគ្គំ សមារូឡ្ហោ, យថា អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សតី’តិ។ តមេនំ បស្សាមិ អបរេន សមយេន អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តំ, ឯកន្តសុខា វេទនា វេទយមានំ។ ឥមា ខោ, សារិបុត្ត, បញ្ច គតិយោ។

“យោ ខោ មំ, សារិបុត្ត, ឯវំ ជានន្តំ ឯវំ បស្សន្តំ ឯវំ វទេយ្យ – ‘នត្ថិ សមណស្ស គោតមស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ; តក្កបរិយាហតំ សមណោ គោតមោ ធម្មំ ទេសេតិ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភាន’ន្តិ តំ, សារិបុត្ត, វាចំ អប្បហាយ តំ ចិត្តំ អប្បហាយ តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជិត្វា យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុ សីលសម្បន្នោ សមាធិសម្បន្នោ បញ្ញាសម្បន្នោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញំ អារាធេយ្យ, ឯវំ សម្បទមិទំ, សារិបុត្ត, វទាមិ ‘តំ វាចំ អប្បហាយ តំ ចិត្តំ អប្បហាយ តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជិត្វា យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ’។

໑໕໕. “ອຠິຊານາມິ ໂຂ ປນາຫໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕາ [ຈຣິຕ຺ວາ (ກ.)] – ຕປສ຺ສີ ສຸທໍ ໂຫມິ ປຣມຕປສ຺ສີ, ລູໂຂ ສຸທໍ [ລູຂສ຺ສຸທໍ (ສີ. ປີ.)] ໂຫມິ ປຣມລູໂຂ, ເຊຄຸຈ຺ຉີ ສຸທໍ ໂຫມິ ປຣມເຊຄຸຈ຺ຉີ, ປວິວິຕ຺ໂຕ ສຸທໍ [ປວິວິຕ຺ຕສ຺ສຸທໍ (ສີ. ປີ.)] ໂຫມິ ປຣມປວິວິຕ຺ໂຕ. ຕຕ຺ຣາສ຺ສຸ ເມ ອິທໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕປສ຺ສິຕາຍ ໂຫຕິ – ອເຈລໂກ ໂຫມິ ມຸຕ຺ຕາຈາໂຣ ຫຕ຺ຖາປເລຂໂນ [ຫຕ຺ຖາວເລຂໂນ (ສ຺ຍາ.)], ນ ເອຫິພທ຺ທນ຺ຕິໂກ ນ ຕິຏ຺ຐພທ຺ທນ຺ຕິໂກ; ນາຠິຫຕໍ ນ ອຸທ຺ທິສ຺ສກຕໍ ນ ນິມນ຺ຕນໍ ສາທິຍາມິ. ໂສ ນ ກຸມ຺ຠິມຸຂາ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາມິ, ນ ກໂຬປິມຸຂາ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາມິ, ນ ເອຬກມນ຺ຕຣໍ, ນ ທຓ຺ຑມນ຺ຕຣໍ, ນ ມຸສລມນ຺ຕຣໍ, ນ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຠຸຎ຺ຊມານານໍ, ນ ຄພ຺ຠິນິຍາ, ນ ປາຍມານາຍ [ປາຍນ຺ຕິຍາ (ກ.)], ນ ປຸຣິສນ຺ຕຣຄຕາຍ, ນ ສງ຺ກິຕ຺ຕີສຸ, ນ ຍຕ຺ຖ ສາ ອຸປຏ຺ຐິໂຕ ໂຫຕິ, ນ ຍຕ຺ຖ ມກ຺ຂິກາ ສຓ຺ຑສຓ຺ຑຈາຣິນີ; ນ ມຈ຺ຉໍ ນ ມໍສໍ ນ ສຸຣໍ ນ ເມຣຍໍ ນ ຖຸໂສທກໍ ປິວາມິ; ໂສ ເອກາຄາຣິໂກ ວາ ໂຫມິ ເອກາໂລປິໂກ, ທ຺ວາຄາຣິໂກ ວາ ໂຫມິ ທ຺ວາໂລປິໂກ... ເປ... ສຕ຺ຕາຄາຣິໂກ ວາ ໂຫມິ ສຕ຺ຕາໂລປິໂກ; ເອກິສ຺ສາປິ ທຕ຺ຕິຍາ ຍາເປມິ, ທ຺ວີຫິປິ ທຕ຺ຕີຫິ ຍາເປມິ...ເປ... ສຕ຺ຕຫິປິ ທຕ຺ຕີຫິ ຍາເປມິ; ເອກາຫິກມ຺ປິ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣມິ, ທ຺ວີຫິກມ຺ປິ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣມິ...ເປ... ສຕ຺ຕາຫິກມ຺ປິ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣມິ; ອິຕິ ເອວຣູປໍ ອທ຺ຘມາສິກມ຺ປິ ປຣິຍາຍຠຕ຺ຕໂຠຊນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫຣາມິ.

“ໂສ ສາກຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ສາມາກຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ນີວາຣຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ທທ຺ທຸລຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ຫຏຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ກຓຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ອາຈາມຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ , ປິຎ຺ຎາກຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ຕິຓຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ໂຄມຍຠກ຺ໂຂ ວາ ໂຫມິ, ວນມູລຜລາຫາໂຣ ຍາເປມິ ປວຕ຺ຕຜລໂຠຊີ.

“ໂສ ສາຓານິປິ ຘາເຣມິ, ມສາຓານິປິ ຘາເຣມິ, ຉວທຸສ຺ສານິປິ ຘາເຣມິ, ປໍສຸກູລານິປິ ຘາເຣມິ, ຕິຣີຏານິປິ ຘາເຣມິ, ອຊິນມ຺ປິ ຘາເຣມິ, ອຊິນກ຺ຂິປມ຺ປິ ຘາເຣມິ, ກຸສຈີຣມ຺ປິ ຘາເຣມິ, ວາກຈີຣມ຺ປິ ຘາເຣມິ, ຜລກຈີຣມ຺ປິ ຘາເຣມິ, ເກສກມ຺ພລມ຺ປິ ຘາເຣມິ, ວາຬກມ຺ພລມ຺ປິ ຘາເຣມິ, ອຸລູກປກ຺ຂມ຺ປິ ຘາເຣມິ; ເກສມສ຺ສຸໂລຈໂກປິ ໂຫມິ ເກສມສ຺ສຸໂລຈນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ; ອຸພ຺ຠຏ຺ຐໂກປິ ໂຫມິ ອາສນປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ; ອຸກ຺ກຸຏິໂກປິ ໂຫມິ ອຸກ຺ກຸຏິກປ຺ປຘານມນຸຍຸຕ຺ໂຕ; ກຓ຺ຏກາປສ຺ສຍິໂກປິ ໂຫມິ ກຓ຺ຏກາປສ຺ສເຍ ເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປມິ [ເອຕ຺ຖ ສີຫຬໂປຕ຺ຖເກ ອຎ຺ຎມ຺ປິ ປາທທ຺ວຍໍ ທິສ຺ສຕິ]; ສາຍຕຕິຍກມ຺ປິ ອຸທໂກໂຣຫນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫຣາມິ – ອິຕິ ເອວຣູປໍ ອເນກວິຫິຕໍ ກາຍສ຺ສ ອາຕາປນປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫຣາມິ. ອິທໍສຸ ເມ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕປສ຺ສິຕາຍ ໂຫຕິ.

໑໕໖. “ຕຕ຺ຣາສ຺ສຸ ເມ ອິທໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ລູຂສ຺ມິໍ ໂຫຕິ – ເນກວສ຺ສຄຓິກໍ ຣໂຊຊ຺ຊລ຺ລໍ ກາເຍ ສນ຺ນິຈິຕໍ ໂຫຕິ ປປຏິກຊາຕໍ. ເສຍ຺ຍຖາປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕິນ຺ທຸກຂາຓຸ ເນກວສ຺ສຄຓິໂກ ສນ຺ນິຈິໂຕ ໂຫຕິ ປປຏິກຊາໂຕ, ເອວເມວສ຺ສຸ ເມ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ເນກວສ຺ສຄຓິກໍ ຣໂຊຊ຺ຊລ຺ລໍ ກາເຍ ສນ຺ນິຈິຕໍ ໂຫຕິ ປປຏິກຊາຕໍ. ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ນ ເອວໍ ໂຫຕິ – ‘ອໂຫ ວຕາຫໍ ອິມໍ ຣໂຊຊ຺ຊລ຺ລໍ ປາຓິນາ ປຣິມຊ຺ເຊຍ຺ຍໍ, ອຎ຺ເຎ ວາ ປນ ເມ ອິມໍ ຣໂຊຊ຺ຊລ຺ລໍ ປາຓິນາ ປຣິມຊ຺ເຊຍ຺ຍຸ’ນ຺ຕິ. ເອວມ຺ປິ ເມ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ , ນ ໂຫຕິ. ອິທໍສຸ ເມ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ລູຂສ຺ມິໍ ໂຫຕິ.

“ຕຕ຺ຣາສ຺ສຸ ເມ ອິທໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ເຊຄຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ໂຫຕິ – ໂສ ໂຂ ອຫໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ສໂຕວ ອຠິກ຺ກມາມິ, ສໂຕວ ປຏິກ຺ກມາມິ, ຍາວ ອຸທກພິນ຺ທຸມ຺ຫິປິ ເມ ທຍາ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິຕາ ໂຫຕິ – ‘ມາຫໍ ຂຸທ຺ທເກ ປາເຓ ວິສມຄເຕ ສງ຺ຆາຕໍ ອາປາເທສິ’ນ຺ຕິ. ອິທໍສຸ ເມ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ເຊຄຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ໂຫຕິ.

“តត្រាស្សុ មេ ឥទំ, សារិបុត្ត, បវិវិត្តស្មិំ ហោតិ – សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, អញ្ញតរំ អរញ្ញាយតនំ អជ្ឈោគាហេត្វា វិហរាមិ។ យទា បស្សាមិ គោបាលកំ វា បសុបាលកំ វា តិណហារកំ វា កដ្ឋហារកំ វា វនកម្មិកំ វា, វនេន វនំ គហនេន គហនំ និន្នេន និន្នំ ថលេន ថលំ និបតាមិ [បបតាមិ (សី។ ស្យា។ បី។)]។ តំ កិស្ស ហេតុ? មា មំ តេ អទ្ទសំសុ អហញ្ច មា តេ អទ្ទសន្តិ។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, អារញ្ញកោ មគោ មនុស្សំ ទិស្វា វនេន វនំ គហនេន គហនំ និន្នេន និន្នំ ថលេន ថលំ និបតតិ, ឯវមេវ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, យទា បស្សាមិ គោបាលកំ វា បសុបាលកំ វា តិណហារកំ វា កដ្ឋហារកំ វា វនកម្មិកំ វា វនេន វនំ គហនេន គហនំ និន្នេន និន្នំ ថលេន ថលំ និបតាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? មា មំ តេ អទ្ទសំសុ អហញ្ច មា តេ អទ្ទសន្តិ។ ឥទំសុ មេ, សារិបុត្ត, បវិវិត្តស្មិំ ហោតិ។

“សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, យេ តេ គោដ្ឋា បដ្ឋិតគាវោ អបគតគោបាលកា, តត្ថ ចតុក្កុណ្ឌិកោ ឧបសង្កមិត្វា យានិ តានិ វច្ឆកានំ តរុណកានំ ធេនុបកានំ គោមយានិ តានិ សុទំ អាហារេមិ។ យាវកីវញ្ច មេ , សារិបុត្ត, សកំ មុត្តករីសំ អបរិយាទិន្នំ ហោតិ, សកំយេវ សុទំ មុត្តករីសំ អាហារេមិ។ ឥទំសុ មេ, សារិបុត្ត, មហាវិកដភោជនស្មិំ ហោតិ។

១៥៩។ “សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, អញ្ញតរំ ភិំសនកំ វនសណ្ឌំ អជ្ឈោគាហេត្វា វិហរាមិ។ តត្រាស្សុទំ, សារិបុត្ត, ភិំសនកស្ស វនសណ្ឌស្ស ភិំសនកតស្មិំ ហោតិ – យោ កោចិ អវីតរាគោ តំ វនសណ្ឌំ បវិសតិ, យេភុយ្យេន លោមានិ ហំសន្តិ។ សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, យា តា រត្តិយោ សីតា ហេមន្តិកា អន្តរដ្ឋកា ហិមបាតសមយា [អន្តរដ្ឋកេ ហិមបាតសមយេ (សី។ បី។)] តថារូបាសុ រត្តីសុ រត្តិំ អព្ភោកាសេ វិហរាមិ, ទិវា វនសណ្ឌេ; គិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ ទិវា អព្ភោកាសេ វិហរាមិ, រត្តិំ វនសណ្ឌេ។ អបិស្សុ មំ, សារិបុត្ត, អយំ អនច្ឆរិយគាថា បដិភាសិ បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា –

“សោតត្តោ សោសិន្នោ [សោសីនោ (សី។ បី។ ក។), សោសិនោ (ស្យា។), សោសិន្ទោ (សទ្ទនីតិ)] ចេវ, ឯកោ ភិំសនកេ វនេ;

នគ្គោ ន ចគ្គិមាសីនោ, ឯសនាបសុតោ មុនី”តិ។

“សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, សុសានេ សេយ្យំ កប្បេមិ ឆវដ្ឋិកានិ ឧបធាយ។ អបិស្សុ មំ, សារិបុត្ត, គាមណ្ឌលា [គោមណ្ឌលា (ពហូសុ) ចរិយាបិដកអដ្ឋកថា ឱលោកេតព្ពា] ឧបសង្កមិត្វា ឱដ្ឋុភន្តិបិ, ឱមុត្តេន្តិបិ, បំសុកេនបិ ឱកិរន្តិ, កណ្ណសោតេសុបិ សលាកំ បវេសេន្តិ។ ន ខោ បនាហំ, សារិបុត្ត, អភិជានាមិ តេសុ បាបកំ ចិត្តំ ឧប្បាទេតា។ ឥទំសុ មេ, សារិបុត្ត, ឧបេក្ខាវិហារស្មិំ ហោតិ។

១៦០។ “សន្តិ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘អាហារេន សុទ្ធី’តិ។ តេ ឯវមាហំសុ – ‘កោលេហិ យាបេមា’តិ។ តេ កោលម្បិ ខាទន្តិ, កោលចុណ្ណម្បិ ខាទន្តិ, កោលោទកម្បិ បិវន្តិ – អនេកវិហិតម្បិ កោលវិកតិំ បរិភុញ្ជន្តិ។ អភិជានាមិ ខោ បនាហំ, សារិបុត្ត, ឯកំយេវ កោលំ អាហារំ អាហារិតា។ សិយា ខោ បន តេ, សារិបុត្ត, ឯវមស្ស – ‘មហា នូន តេន សមយេន

កោលោ អហោសី’តិ. ន ខោ បនេតំ, សារិបុត្ត, ឯវំ ទដ្ឋព្វំ. តទាបិ ឯតបរមោយេវ កោលោ អហោសិ សេយ្យថាបិ ឯតរហិ. តស្ស មយ្ហំ, សារិបុត្ត, ឯកំយេវ កោលំ អាហារំ អាហារយតោ អធិមត្តកសិមានំ បត្តោ កាយោ ហោតិ. សេយ្យថាបិ នាម អាសីតិកបព្ពានិ វា កាឡបព្ពានិ វា, ឯវមេវស្សុ មេ អង្គបច្ចង្គានិ ភវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម ឱដ្ឋបទំ, ឯវមេវស្សុ មេ អានិសទំ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម វដ្ដនាវឡី, ឯវមេវស្សុ មេ បិដ្ឋិកណ្ដកោ ឧណ្ណតាវនតោ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម ជរសាលាយ គោបានសិយោ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ, ឯវមេវស្សុ មេ ផាសុឡិយោ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម គម្ភីរេ ឧទបានេ ឧទកតារកា គម្ភីរគតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ, ឯវមេវស្សុ មេ អក្ខិកូបេសុ អក្ខិតារកា គម្ភីរគតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម តិត្តកាលាពុ អាមកច្ឆិន្នោ វាតាតបេន សំផុដិតោ [សម្ផុសិតោ (ស្យា.), សំបុដិតោ (បី. ក.) ឯត្ថ សំផុដិតោតិ សង្កុចិតោតិ អត្ថោ] ហោតិ សម្មិលាតោ, ឯវមេវស្សុ មេ សីសច្ឆវិ សំផុដិតា ហោតិ សម្មិលាតា តាយេវប្បាហារតាយ. សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ‘ឧទរច្ឆវិំ បរិមសិស្សាមី’តិ បិដ្ឋិកណ្ដកំយេវ បរិគ្គណ្ហាមិ, ‘បិដ្ឋិកណ្ដកំ បរិមសិស្សាមី’តិ ឧទរច្ឆវិំយេវ បរិគ្គណ្ហាមិ, យាវស្សុ មេ, សារិបុត្ត, ឧទរច្ឆវិ បិដ្ឋិកណ្ដកំ អល្លីនា ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ. សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ‘វច្ចំ វា មុត្តំ វា ករិស្សាមី’តិ តត្ថេវ អវកុជ្ជោ បបតាមិ តាយេវប្បាហារតាយ. សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, តមេវ កាយំ អស្សាសេន្តោ បាណិនា គត្តានិ អនោមជ្ជាមិ. តស្ស មយ្ហំ, សារិបុត្ត, បាណិនា គត្តានិ អនោមជ្ជតោ បូតិមូលានិ លោមានិ កាយស្មា បបតន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ.

១៥៦. “សន្តិ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘អាហារេន សុទ្ធី’តិ. តេ ឯវមាហំសុ – ‘មុគ្គេហិ យាបេម...បេ... តិលេហិ យាបេម...បេ... តណ្ឌុលេហិ យាបេមា’តិ. តេ តណ្ឌុលម្បិ ខាទន្តិ, តណ្ឌុលចុណ្ណម្បិ ខាទន្តិ, តណ្ឌុលោទកម្បិ បិវន្តិ – អនេកវិហិតម្បិ តណ្ឌុលវិកតិំ បរិភុញ្ជន្តិ. អភិជានាមិ ខោ បនាហំ, សារិបុត្ត, ឯកំយេវ តណ្ឌុលំ អាហារំ អាហារិតា. សិយា ខោ បន តេ, សារិបុត្ត, ឯវមស្ស – ‘មហា នូន តេន សមយេន តណ្ឌុលោ អហោសី’តិ. ន ខោ បនេតំ, សារិបុត្ត, ឯវំ ទដ្ឋព្វំ. តទាបិ ឯតបរមោយេវ តណ្ឌុលោ អហោសិ , សេយ្យថាបិ ឯតរហិ. តស្ស មយ្ហំ, សារិបុត្ត, ឯកំយេវ តណ្ឌុលំ អាហារំ អាហារយតោ អធិមត្តកសិមានំ បត្តោ កាយោ ហោតិ. សេយ្យថាបិ នាម អាសីតិកបព្ពានិ វា កាឡបព្ពានិ វា, ឯវមេវស្សុ មេ អង្គបច្ចង្គានិ ភវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម ឱដ្ឋបទំ, ឯវមេវស្សុ មេ អានិសទំ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម វដ្ដនាវឡី, ឯវមេវស្សុ មេ បិដ្ឋិកណ្ដកោ ឧណ្ណតាវនតោ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម ជរសាលាយ គោបានសិយោ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ, ឯវមេវស្សុ មេ ផាសុឡិយោ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម គម្ភីរេ ឧទបានេ ឧទកតារកា គម្ភីរគតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ, ឯវមេវស្សុ មេ អក្ខិកូបេសុ អក្ខិតារកា គម្ភីរគតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ. សេយ្យថាបិ នាម តិត្តកាលាពុ អាមកច្ឆិន្នោ វាតាតបេន សំផុដិតោ ហោតិ សម្មិលាតោ, ឯវមេវស្សុ មេ សីសច្ឆវិ សំផុដិតា ហោតិ សម្មិលាតា តាយេវប្បាហារតាយ. សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ‘ឧទរច្ឆវិំ បរិមសិស្សាមី’តិ បិដ្ឋិកណ្ដកំយេវ បរិគ្គណ្ហាមិ, ‘បិដ្ឋិកណ្ដកំ បរិមសិស្សាមី’តិ ឧទរច្ឆវិំយេវ បរិគ្គណ្ហាមិ. យាវស្សុ មេ, សារិបុត្ត, ឧទរច្ឆវិ បិដ្ឋិកណ្ដកំ អល្លីនា ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ. សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ‘វច្ចំ វា មុត្តំ វា ករិស្សាមី’តិ តត្ថេវ អវកុជ្ជោ បបតាមិ តាយេវប្បាហារតាយ. សោ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, តមេវ កាយំ អស្សាសេន្តោ បាណិនា គត្តានិ អនោមជ្ជាមិ. តស្ស មយ្ហំ, សារិបុត្ត, បាណិនា គត្តានិ

អនោមជ្ជតោ បូតិមូលានិ លោមានិ កាយស្មា បបតន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ។

“តាយបិ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ឥរិយាយ តាយ បដិបទាយ តាយ ទុក្ករការិកាយ នាជ្ឈគមំ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឥមិស្សាយេវ អរិយាយ បញ្ញាយ អនធិគមា, យាយំ អរិយា បញ្ញា អធិគតា អរិយា និយ្យានិកា, និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា ទុក្ខក្ខយាយ។

១៩០។ “សន្តិ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘សំសារេន សុទ្ធី’តិ។ ន ខោ បន សោ [ន ខោ បនេសោ (សី។ ស្យា។)], សារិបុត្ត, សំសារោ សុលភរូបោ យោ មយា អសំសរិតបុព្ពោ ឥមិនា ទីឃេន អទ្ធុនា, អញ្ញត្រ សុទ្ធាវាសេហិ ទេវេហិ។ សុទ្ធាវាសេ ចាហំ, សារិបុត្ត, ទេវេ សំសរេយ្យំ, នយិមំ លោកំ បុនរាគច្ឆេយ្យំ។

“សន្តិ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘ឧបបត្តិយា សុទ្ធី’តិ។ ន ខោ បន សា, សារិបុត្ត , ឧបបត្តិ សុលភរូបា យា មយា អនុបបន្នបុព្ពា ឥមិនា ទីឃេន អទ្ធុនា, អញ្ញត្រ សុទ្ធាវាសេហិ ទេវេហិ។ សុទ្ធាវាសេ ចាហំ, សារិបុត្ត, ទេវេ ឧបបជ្ជេយ្យំ, នយិមំ លោកំ បុនរាគច្ឆេយ្យំ។

“សន្តិ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘អាវាសេន សុទ្ធី’តិ។ ន ខោ បន សោ, សារិបុត្ត, អាវាសោ សុលភរូបោ យោ មយា អនាវុដ្ឋបុព្ពោ [អនាវុត្ថបុព្ពោ (សី។ បី។)] ឥមិនា ទីឃេន អទ្ធុនា, អញ្ញត្រ សុទ្ធាវាសេហិ ទេវេហិ។ សុទ្ធាវាសេ ចាហំ, សារិបុត្ត, ទេវេ អាវសេយ្យំ, នយិមំ លោកំ បុនរាគច្ឆេយ្យំ។

“សន្តិ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘យញ្ញេន សុទ្ធី’តិ។ ន ខោ បន សោ, សារិបុត្ត, យញ្ញោ សុលភរូបោ យោ មយា អយិដ្ឋបុព្ពោ ឥមិនា ទីឃេន អទ្ធុនា, តញ្ច ខោ រញ្ញា វា សតា ខត្តិយេន មុទ្ធាវសិត្តេន ព្រាហ្មណេន វា មហាសាលេន។

“សន្តិ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘អគ្គិបរិចរិយាយ សុទ្ធី’តិ។ ន ខោ បន សោ, សារិបុត្ត, អគ្គិ សុលភរូបោ យោ មយា អបរិចិណ្ណបុព្ពោ ឥមិនា ទីឃេន អទ្ធុនា, តញ្ច ខោ រញ្ញា វា សតា ខត្តិយេន មុទ្ធាវសិត្តេន ព្រាហ្មណេន វា មហាសាលេន។

១៩១។ “សន្តិ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘យាវទេវាយំ ភវំ បុរិសោ ទហរោ ហោតិ យុវា សុសុកាឡកេសោ ភទ្រេន យោព្ពនេន សមន្នាគតោ បឋមេន វយសា តាវទេវ បរមេន បញ្ញាវេយ្យត្តិយេន សមន្នាគតោ ហោតិ។ យតោ ច ខោ អយំ ភវំ បុរិសោ ជិណ្ណោ ហោតិ វុទ្ធោ មហល្លកោ អទ្ធគតោ វយោអនុប្បត្តោ, អាសីតិកោ វា នាវុតិកោ វា

វស្សសតិកោ វា ជាតិយា, អថ តម្ហា បញ្ញាវេយ្យត្តិយា, បរិហាយតី’តិ។ ន ខោ បនេតំ, សារិបុត្ត , ឯវំ ទដ្ឋព្ពំ។ អហំ ខោ បន, សារិបុត្ត, ឯតរហិ ជិណ្ណោ វុឌ្ឍោ មហល្លកោ អទ្ធគតោ វយោអនុប្បត្តោ, អាសីតិកោ មេ វយោ វត្តតិ។ ឥធ មេ អស្សុ, សារិបុត្ត, ចត្តារោ សាវកា វស្សសតាយុកា វស្សសតជីវិនោ, បរមាយ សតិយា ច គតិយា ច ធិតិយា ច សមន្នាគតា បរមេន ច បញ្ញាវេយ្យត្តិយេន។ សេយ្យថាបិ, សារិបុត្ត, ទឡ្ហធម្មា [ទឡ្ហធម្មោ (ពហូសុ) ដីកា ច មោគ្គល្លានព្យាករណំ ច ឱលោកេតព្ពំ] ធនុគ្គហោ សិក្ខិតោ កតហត្ថោ កតូបាសនោ លហុកេន អសនេន អប្បកសិរេនេវ តិរិយំ តាលច្ឆាយំ អតិបាតេយ្យ, ឯវំ អធិមត្តសតិមន្តោ ឯវំ អធិមត្តគតិមន្តោ ឯវំ អធិមត្តធិតិមន្តោ ឯវំ បរមេន បញ្ញាវេយ្យត្តិយេន សមន្នាគតា។ តេ មំ ចតុន្នំ សតិបដ្ឋានានំ ឧបាទាយុបាទាយ បញ្ហំ បុច្ឆេយ្យុំ, បុដ្ឋោ បុដ្ឋោ ចាហំ តេសំ ព្យាករេយ្យំ, ព្យាកតញ្ច មេ ព្យាកតតោ ធារេយ្យុំ, ន ច មំ ទុតិយកំ ឧត្តរិ បដិបុច្ឆេយ្យុំ។ អញ្ញត្រ អសិតបីតខាយិតសាយិតា អញ្ញត្រ ឧច្ចារបស្សាវកម្មា, អញ្ញត្រ និទ្ទាកិលមថបដិវិនោទនា អបរិយាទិន្នាយេវស្ស, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស ធម្មទេសនា, អបរិយាទិន្នំយេវស្ស តថាគតស្ស ធម្មបទព្យញ្ជនំ, អបរិយាទិន្នំយេវស្ស តថាគតស្ស បញ្ហបដិភានំ។ អថ មេ តេ ចត្តារោ សាវកា វស្សសតាយុកា វស្សសតជីវិនោ វស្សសតស្ស អច្ចយេន កាលំ ករេយ្យុំ។ មញ្ចកេន ចេបិ មំ, សារិបុត្ត, បរិហរិស្សថ, នេវត្ថិ តថាគតស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយស្ស អញ្ញថត្តំ។ យំ ខោ តំ [យំ ខោ បនេតំ (សី។)], សារិបុត្ត, សម្មា វទមានោ វទេយ្យ – ‘អសម្មោហធម្មោ សត្តោ លោកេ ឧប្បន្នោ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សាន’ន្តិ, មមេវ តំ សម្មា វទមានោ វទេយ្យ ‘អសម្មោហធម្មោ សត្តោ លោកេ ឧប្បន្នោ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សាន’”ន្តិ។

១៦៣។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា នាគសមាលោ ភគវតោ បិដ្ឋិតោ ឋិតោ ហោតិ ភគវន្តំ ពីជយមានោ។ អថ ខោ អាយស្មា នាគសមាលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អច្ឆរិយំ, ភន្តេ, អព្ភុតំ, ភន្តេ! អបិ ហិ មេ, ភន្តេ, ឥមំ ធម្មបរិយាយំ សុត្វា លោមានិ ហដ្ឋានិ។ កោនាមោ អយំ, ភន្តេ, ធម្មបរិយាយោ”តិ? “តស្មាតិហ ត្វំ, នាគសមាល, ឥមំ ធម្មបរិយាយំ លោមហំសនបរិយាយោ ត្វេវ នំ ធារេហី”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា នាគសមាលោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

មហាសីហនាទសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ។

៣។ មហាទុក្ខក្ខន្ធសុត្តំ

១៦៤។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិំ បិណ្ឌាយ បវិសិំសុ។ អថ ខោ តេសំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ – “អតិប្បគោ ខោ តាវ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ, យំនូន មយំ យេន អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្ពាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមេយ្យាមា”តិ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ យេន

អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា តេហិ អញ្ញតិត្ថិយេហិ បរិព្វាជកេហិ សទ្ធិំ សម្មោទិំសុ; សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ តេ ភិក្ខូ តេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ឯតទវោចុំ – “សមណោ, អាវុសោ, គោតមោ កាមានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ, មយម្បិ កាមានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេម; សមណោ, អាវុសោ, គោតមោ រូបានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ, មយម្បិ រូបានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេម; សមណោ, អាវុសោ, គោតមោ វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ, មយម្បិ វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេម; ឥធ នោ, អាវុសោ, កោ វិសេសោ, កោ អធិប្បយាសោ, កិំ នានាករណំ សមណស្ស វា គោតមស្ស អម្ហាកំ វា – យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ, អនុសាសនិយា វា អនុសាសនិ”ន្តិ? អថ ខោ តេ ភិក្ខូ តេសំ អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិំសុ, នប្បដិក្កោសិំសុ; អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមិំសុ – “ភគវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជានិស្សាមា”តិ។

១៩៣។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “ឥធ មយំ, ភន្តេ, បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិំ បិណ្ឌាយ បវិសិម្ហា។ តេសំ នោ, ភន្តេ, អម្ហាកំ ឯតទហោសិ – ‘អតិប្បគោ ខោ តាវ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ, យំនូន មយំ យេន អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមេយ្យាមា’តិ។ អថ ខោ មយំ, ភន្តេ, យេន អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមិម្ហា; ឧបសង្កមិត្វា តេហិ អញ្ញតិត្ថិយេហិ បរិព្វាជកេហិ សទ្ធិំ សម្មោទិម្ហា; សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិម្ហា; ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ អម្ហេ, ភន្តេ, តេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ឯតទវោចុំ – ‘សមណោ, អាវុសោ, គោតមោ កាមានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ, មយម្បិ កាមានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេម។ សមណោ, អាវុសោ, គោតមោ រូបានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ, មយម្បិ រូបានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេម។ សមណោ, អាវុសោ, គោតមោ វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ, មយម្បិ វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេម។ ឥធ នោ, អាវុសោ, កោ វិសេសោ, កោ អធិប្បយាសោ, កិំ នានាករណំ សមណស្ស វា គោតមស្ស អម្ហាកំ វា, យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនិ’ន្តិ។ អថ ខោ មយំ, ភន្តេ, តេសំ អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិម្ហា, នប្បដិក្កោសិម្ហា; អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមិម្ហា – ‘ភគវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជានិស្សាមា’”តិ។

១៩៤។ “ឯវំវាទិនោ, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ឯវមស្សុ វចនីយា – ‘កោ បនាវុសោ, កាមានំ អស្សាទោ, កោ អាទីនវោ, កិំ និស្សរណំ? កោ រូបានំ អស្សាទោ, កោ អាទីនវោ, កិំ និស្សរណំ? កោ វេទនានំ អស្សាទោ, កោ អាទីនវោ, កិំ និស្សរណ’ន្តិ? ឯវំ បុដ្ឋា, ភិក្ខវេ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ន ចេវ សម្បាយិស្សន្តិ, ឧត្តរិញ្ច វិឃាតំ អាបជ្ជិស្សន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? យថា តំ, ភិក្ខវេ, អវិសយស្មិំ។ នាហំ តំ, ភិក្ខវេ, បស្សាមិ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ យោ ឥមេសំ បញ្ហានំ វេយ្យាករណេន ចិត្តំ អារាធេយ្យ, អញ្ញត្រ តថាគតេន វា តថាគតសាវកេន វា, ឥតោ វា បន សុត្វា។

១៩៥។ “កោ ច, ភិក្ខវេ, កាមានំ អស្សាទោ? បញ្ចិមេ, ភិក្ខវេ, កាមគុណា។ កតមេ បញ្ច? ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា រូបា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា, សោតវិញ្ញេយ្យា សទ្ទា…បេ… ឃានវិញ្ញេយ្យា គន្ធា … ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យា រសា… កាយវិញ្ញេយ្យា

ផោដ្ឋព្ពា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា – ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ច កាមគុណា។ យំ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥមេ បញ្ច កាមគុណេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សុខំ សោមនស្សំ – អយំ កាមានំ អស្សាទោ។

១៦៧។ “កោ ច, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, កុលបុត្តោ យេន សិប្បដ្ឋានេន ជីវិកំ កប្បេតិ – យទិ មុទ្ទាយ យទិ គណនាយ យទិ សង្ខានេន [សង្ខាយ (ក។)] យទិ កសិយា យទិ វណិជ្ជាយ យទិ គោរក្ខេន យទិ ឥស្សត្ថេន យទិ រាជបោរិសេន យទិ សិប្បញ្ញតរេន – សីតស្ស បុរក្ខតោ ឧណ្ហស្ស បុរក្ខតោ ឌំសមកសវាតាតបសរីសបសម្ផស្សេហិ រិស្សមានោ [ព្រាធយមានោ (ក។), សម្ផស្សមានោ (ចូឡនិ។ ខគ្គវិសាណសុត្ត ១២៦)] ខុប្បិបាសាយ មីយមានោ; អយម្បិ, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ សន្ទិដ្ឋិកោ, ទុក្ខក្ខន្ធោ កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ។

“តស្ស ចេ, ភិក្ខវេ, កុលបុត្តស្ស ឯវំ ឧដ្ឋហតោ ឃដតោ វាយមតោ តេ ភោគា នាភិនិប្ផជ្ជន្តិ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡិំ កន្ទតិ, សម្មោហំ អាបជ្ជតិ – ‘មោឃំ វត មេ ឧដ្ឋានំ, អផលោ វត មេ វាយាមោ’តិ។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ សន្ទិដ្ឋិកោ ទុក្ខក្ខន្ធោ កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ។

“តស្ស ចេ, ភិក្ខវេ, កុលបុត្តស្ស ឯវំ ឧដ្ឋហតោ ឃដតោ វាយមតោ តេ ភោគា អភិនិប្ផជ្ជន្តិ។ សោ តេសំ ភោគានំ អារក្ខាធិករណំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ – ‘កិន្តិ មេ ភោគេ នេវ រាជានោ ហរេយ្យុំ, ន ចោរា ហរេយ្យុំ, ន អគ្គិ ទហេយ្យ, ន ឧទកំ វហេយ្យ [វាហេយ្យ (ក។)], ន អប្បិយា ទាយាទា ហរេយ្យុ’ន្តិ។ តស្ស ឯវំ អារក្ខតោ គោបយតោ តេ ភោគេ រាជានោ វា ហរន្តិ, ចោរា វា ហរន្តិ, អគ្គិ វា ទហតិ, ឧទកំ វា វហតិ, អប្បិយា វា ទាយាទា ហរន្តិ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡិំ កន្ទតិ, សម្មោហំ អាបជ្ជតិ – ‘យម្បិ មេ អហោសិ តម្បិ នោ នត្ថី’តិ។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ សន្ទិដ្ឋិកោ, ទុក្ខក្ខន្ធោ កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ។

១៦៨។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ រាជានោបិ រាជូហិ វិវទន្តិ, ខត្តិយាបិ ខត្តិយេហិ វិវទន្តិ , ព្រាហ្មណាបិ ព្រាហ្មណេហិ វិវទន្តិ, គហបតីបិ គហបតីហិ វិវទន្តិ, មាតាបិ បុត្តេន វិវទតិ, បុត្តោបិ មាតរា វិវទតិ, បិតាបិ បុត្តេន វិវទតិ, បុត្តោបិ បិតរា វិវទតិ, ភាតាបិ ភាតរា វិវទតិ, ភាតាបិ ភគិនិយា វិវទតិ, ភគិនីបិ ភាតរា វិវទតិ, សហាយោបិ សហាយេន វិវទតិ។ តេ តត្ថ កលហវិគ្គហវិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ បាណីហិបិ ឧបក្កមន្តិ, លេឌ្ឌូហិបិ ឧបក្កមន្តិ, ទណ្ឌេហិបិ ឧបក្កមន្តិ, សត្ថេហិបិ ឧបក្កមន្តិ។ តេ តត្ថ មរណម្បិ និគច្ឆន្តិ, មរណមត្តម្បិ ទុក្ខំ ។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ សន្ទិដ្ឋិកោ, ទុក្ខក្ខន្ធោ កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ អសិចម្មំ គហេត្វា, ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា, ឧភតោព្យូឡ្ហំ សង្គាមំ បក្ខន្ទន្តិ ឧសូសុបិ ខិប្បមានេសុ , សត្តីសុបិ ខិប្បមានាសុ, អសីសុបិ វិជ្ជោតលន្តេសុ។ តេ តត្ថ ឧសូហិបិ វិជ្ឈន្តិ, សត្តិយាបិ វិជ្ឈន្តិ,

អសិនាបិ សីសំ ឆិន្ទន្តិ។ តេ តត្ថ មរណម្បិ និគច្ឆន្តិ, មរណមត្តម្បិ ទុក្ខំ។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ សន្ទិដ្ឋិកោ, ទុក្ខក្ខន្ធោ កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ អសិចម្មំ គហេត្វា, ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា, អទ្ទាវលេបនា [អទ្ទាវលេបនា (ស្យា។ ក។)] ឧបការិយោ បក្ខន្ទន្តិ ឧសូសុបិ ខិប្បមានេសុ, សត្តីសុបិ ខិប្បមានាសុ , អសីសុបិ វិជ្ជោតលន្តេសុ។ តេ តត្ថ ឧសូហិបិ វិជ្ឈន្តិ, សត្តិយាបិ វិជ្ឈន្តិ, ឆកណកាយបិ [បកដ្ឋិយាបិ (សី។)] ឱសិញ្ចន្តិ, អភិវគ្គេនបិ ឱមទ្ទន្តិ, អសិនាបិ សីសំ ឆិន្ទន្តិ។ តេ តត្ថ មរណម្បិ និគច្ឆន្តិ, មរណមត្តម្បិ ទុក្ខំ។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ សន្ទិដ្ឋិកោ, ទុក្ខក្ខន្ធោ កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ។

១៦៩។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ សន្ធិម្បិ ឆិន្ទន្តិ, និល្លោបម្បិ ហរន្តិ, ឯកាគារិកម្បិ ករោន្តិ, បរិបន្ថេបិ តិដ្ឋន្តិ, បរទារម្បិ គច្ឆន្តិ។ តមេនំ រាជានោ គហេត្វា វិវិធា កម្មការណា ការេន្តិ – កសាហិបិ តាឡេន្តិ, វេត្តេហិបិ តាឡេន្តិ, អឌ្ឍទណ្ឌកេហិបិ តាឡេន្តិ; ហត្ថម្បិ ឆិន្ទន្តិ, បាទម្បិ ឆិន្ទន្តិ, ហត្ថបាទម្បិ ឆិន្ទន្តិ, កណ្ណម្បិ ឆិន្ទន្តិ, នាសម្បិ ឆិន្ទន្តិ, កណ្ណនាសម្បិ ឆិន្ទន្តិ; ពិលង្គថាលិកម្បិ ករោន្តិ , សង្ខមុណ្ឌិកម្បិ ករោន្តិ, រាហុមុខម្បិ ករោន្តិ, ជោតិមាលិកម្បិ ករោន្តិ, ហត្ថបជ្ជោតិកម្បិ ករោន្តិ, ឯរកវត្តិកម្បិ ករោន្តិ, ចីរកវាសិកម្បិ ករោន្តិ, ឯណេយ្យកម្បិ ករោន្តិ, ពឡិសមំសិកម្បិ ករោន្តិ, កហាបណិកម្បិ ករោន្តិ, ខារាបតច្ឆិកម្បិ ករោន្តិ, បលិឃបរិវត្តិកម្បិ ករោន្តិ, បលាលបីឋកម្បិ ករោន្តិ, តត្តេនបិ តេលេន ឱសិញ្ចន្តិ, សុនខេហិបិ ខាទាបេន្តិ, ជីវន្តម្បិ សូលេ ឧត្តាសេន្តិ, អសិនាបិ សីសំ ឆិន្ទន្តិ ។ តេ តត្ថ មរណម្បិ និគច្ឆន្តិ, មរណមត្តម្បិ ទុក្ខំ។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ សន្ទិដ្ឋិកោ, ទុក្ខក្ខន្ធោ កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ, វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ, មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ។ តេ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា, វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា, មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, កាមានំ អាទីនវោ សម្បរាយិកោ, ទុក្ខក្ខន្ធោ កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាធិករណំ កាមានមេវ ហេតុ។

១៧០។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, កាមានំ និស្សរណំ? យោ, ភិក្ខវេ, កាមេសុ ឆន្ទរាគវិនយោ ឆន្ទរាគប្បហានំ – ឥទំ កាមានំ និស្សរណំ។

“យេ ហិ កេចិ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឯវំ កាមានំ អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ តេ វត សាមំ វា កាមេ បរិជានិស្សន្តិ, បរំ វា តថត្តាយ សមាទបេស្សន្តិ យថា បដិបន្នោ កាមេ បរិជានិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ យេ ច ខោ កេចិ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឯវំ កាមានំ អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ បជានន្តិ, តេ វត សាមំ វា កាមេ បរិជានិស្សន្តិ បរំ វា តថត្តាយ

យថាភូតំ បជានិស្សន្តិ យថា បដិបន្នោ វា បរំ បរិជានិស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។

១៧១។ “កោ ច, ភិក្ខវេ, រូបានំ អស្សាទោ? សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ខត្តិយកញ្ញា វា ព្រាហ្មណកញ្ញា វា គហបតិកញ្ញា វា បន្នរសវស្សុទ្ទេសិកា វា សោឡសវស្សុទ្ទេសិកា វា, នាតិទីឃា នាតិរស្សា នាតិកិសា នាតិថូលា នាតិកាឡី នាច្ចោទាតា បរមា សា, ភិក្ខវេ, តស្មិំ សមយេ សុភា វណ្ណនិភាតិ? ‘ឯវំ, ភន្តេ’។ យំ ខោ, ភិក្ខវេ, សុភំ វណ្ណនិភំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សុខំ សោមនស្សំ – អយំ រូបានំ អស្សាទោ។

“កោ ច, ភិក្ខវេ, រូបានំ អាទីនវោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, តមេវ ភគិនិំ បស្សេយ្យ អបរេន សមយេន អាសីតិកំ វា នាវុតិកំ វា វស្សសតិកំ វា ជាតិយា, ជិណ្ណំ គោបានសិវង្កំ ភោគ្គំ ទណ្ឌបរាយនំ បវេធមានំ គច្ឆន្តិំ អាតុរំ គតយោព្ពនំ ខណ្ឌទន្តំ [ខណ្ឌទន្តិំ (សី។ បី។)] បលិតកេសំ [បលិតកេសិំ], វិលូនំ ខលិតសិរំ វលិនំ តិលកាហតគត្តំ [តិលកាហតគត្តិំ (ពហូសុ) អដ្ឋកថា ដីកា ឱលោកេតព្ពា]។ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, យា បុរិមា សុភា វណ្ណនិភា សា អន្តរហិតា, អាទីនវោ បាតុភូតោតិ? ‘ឯវំ, ភន្តេ’។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, រូបានំ អាទីនវោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, តមេវ ភគិនិំ បស្សេយ្យ អាពាធិកំ ទុក្ខិតំ ពាឡ្ហគិលានំ, សកេ មុត្តករីសេ បលិបន្នំ សេមានំ [សេយ្យមានំ (ក។)], អញ្ញេហិ វុដ្ឋាបិយមានំ, អញ្ញេហិ សំវេសិយមានំ។ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, យា បុរិមា សុភា វណ្ណនិភា សា អន្តរហិតា, អាទីនវោ បាតុភូតោតិ? ‘ឯវំ, ភន្តេ’។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, រូបានំ អាទីនវោ។

១៧២។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, តមេវ ភគិនិំ បស្សេយ្យ សរីរំ សិវថិកាយ ឆឌ្ឌិតំ – ឯកាហមតំ វា ទ្វីហមតំ វា តីហមតំ វា, ឧទ្ធុមាតកំ វិនីលកំ វិបុព្ពកជាតំ។ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, យា បុរិមា សុភា វណ្ណនិភា សា អន្តរហិតា, អាទីនវោ បាតុភូតោតិ? ‘ឯវំ, ភន្តេ’។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, រូបានំ អាទីនវោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, តមេវ ភគិនិំ បស្សេយ្យ សរីរំ សិវថិកាយ ឆឌ្ឌិតំ – កាកេហិ វា ខជ្ជមានំ, កុលលេហិ វា ខជ្ជមានំ, គិជ្ឈេហិ វា ខជ្ជមានំ, កង្កេហិ វា ខជ្ជមានំ, សុនខេហិ វា ខជ្ជមានំ, ព្យគ្ឃេហិ វា ខជ្ជមានំ, ទីបីហិ វា ខជ្ជមានំ, សិង្គាលេហិ វា ខជ្ជមានំ, វិវិធេហិ វា បាណកជាតេហិ ខជ្ជមានំ។ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ , យា បុរិមា សុភា វណ្ណនិភា សា អន្តរហិតា, អាទីនវោ បាតុភូតោតិ? ‘ឯវំ, ភន្តេ’។ អយម្បិ, ភិក្ខវេ, រូបានំ អាទីនវោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, តមេវ ភគិនិំ បស្សេយ្យ សរីរំ សិវថិកាយ ឆឌ្ឌិតំ – អដ្ឋិកសង្ខលិកំ សមំសលោហិតំ ន្ហារុសម្ពន្ធំ, អដ្ឋិកសង្ខលិកំ និមំសលោហិតមក្ខិតំ ន្ហារុសម្ពន្ធំ, អដ្ឋិកសង្ខលិកំ អបគតមំសលោហិតំ ន្ហារុសម្ពន្ធំ, អដ្ឋិកានិ អបគតសម្ពន្ធានិ ទិសាវិទិសាវិក្ខិត្តានិ – អញ្ញេន ហត្ថដ្ឋិកំ, អញ្ញេន បាទដ្ឋិកំ, អញ្ញេន គោប្ផកដ្ឋិកំ, អញ្ញេន ជង្ឃដ្ឋិកំ, អញ្ញេន ឩរុដ្ឋិកំ, អញ្ញេន កដិដ្ឋិកំ, អញ្ញេន ផាសុកដ្ឋិកំ, អញ្ញេន បិដ្ឋិដ្ឋិកំ, អញ្ញេន ខន្ធដ្ឋិកំ, អញ្ញេន គីវដ្ឋិកំ, អញ្ញេន ហនុកដ្ឋិកំ, អញ្ញេន ទន្តដ្ឋិកំ, អញ្ញេន សីសកដាហំ។ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ,

ឃា បុរិយា ឞុភា ចណ្ណតិភា ឞា អន្តរហិតា, អាឌីតចោ បាតុភូតោតិ? ‘ឲចំ, ភន្តេ’៎ អយម្បិ, ភិក្ខុចេ, រូបានំ អាឌីតចោ៎

“បុត ចបរំ, ភិក្ខុចេ, តមេចេ ភគិតិំ បស្សេយ្យ ឞរីរំ ឞិចឆិកាយ ឈឌ្ឌិតំ – អដ្ឋិកានិ សេតានិ ឞង្ខចណ្ណបដិភាគានិ, អដ្ឋិកានិ បុញ្ជកិតានិ តេរោចស្សិកានិ, អដ្ឋិកានិ បូតីនិ ចុណ្ណកជាតានិ៎ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខុចេ, ឃា បុរិយា ឞុភា ចណ្ណតិភា ឞា អន្តរហិតា, អាឌីតចោ បាតុភូតោតិ? ‘ឲចំ, ភន្តេ’៎ អយម្បិ, ភិក្ខុចេ, រូបានំ អាឌីតចោ៎

“កិញ្ច, ភិក្ខុចេ, រូបានំ តិស្សរណំ? ឃោ, ភិក្ខុចេ, រូបេសុ ឈន្ទរាគចិតយោ ឈន្ទរាគប្បហានំ – ឥទំ រូបានំ តិស្សរណំ៎

“ឃេ ហិ កេចិ, ភិក្ខុចេ, ឞមណា ចា ព្រាហ្មណា ចា ឲចំ រូបានំ អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាឌីតចញ្ច អាឌីតចតោ តិស្សរណញ្ច តិស្សរណតោ ឃថាភូតំ តប្បជាតន្តិ តេ ចត ឞាមំ ចា រូបេ បរិជាតិស្សន្តិ, បរំ ចា តថត្តាយ ឞមាទបេស្សន្តិ ឃថា បដិបន្នោ រូបេ បរិជាតិស្សតីតិ – តេតំ ឋាតំ ចិជ្ជតិ៎ ឃេ ច ខោ កេចិ, ភិក្ខុចេ, ឞមណា ចា ព្រាហ្មណា ចា ឲចំ រូបានំ អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាឌីតចញ្ច អាឌីតចតោ តិស្សរណញ្ច តិស្សរណតោ ឃថាភូតំ បជាតន្តិ តេ ចត ឞាមំ ចា រូបេ បរិជាតិស្សន្តិ បរំ ចា តថត្តាយ ឞមាទបេស្សន្តិ ឃថា បដិបន្នោ រូបេ បរិជាតិស្សតីតិ – ឋាតមេតំ ចិជ្ជតិ៎

១៧៤៎ “កោ ច, ភិក្ខុចេ, ចេទតាតំ អស្សាទោ? ឥធ, ភិក្ខុចេ, ភិក្ខុ ចិចិច្ចេច កាមេហិ ចិចិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ ឞចិតក្កំ ឞចិចារំ ចិចេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈាតំ ឧបឞម្បជ្ជ ចិហរតិ៎ ឃស្មិំ ឞមយេ, ភិក្ខុចេ, ភិក្ខុ ចិចិច្ចេច កាមេហិ ចិចិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ ឞចិតក្កំ ឞចិចារំ ចិចេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈាតំ ឧបឞម្បជ្ជ ចិហរតិ, តេច តស្មិំ ឞមយេ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ, ត បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ, ត ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ; អព្យាពជ្ជំយេច តស្មិំ ឞមយេ ចេទតំ ចេទេតិ៎ អព្យាពជ្ជបរមាហំ, ភិក្ខុចេ, ចេទតាតំ អស្សាទំ ចទាមិ៎

“បុត ចបរំ, ភិក្ខុចេ, ភិក្ខុ ចិតក្កចិចារាតំ ចូបឞមា អជ្ឈត្តំ ឞម្បឞាទតំ ចេតឞោ ឲកោទិភាចំ អចិតក្កំ អចិចារំ ឞមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈាតំ ឧបឞម្បជ្ជ ចិហរតិ…បេ… ឃស្មិំ ឞមយេ, ភិក្ខុចេ, ភិក្ខុ បីតិយា ច ចិរាគា, ឧបេក្ខកោ ច ចិហរតិ, ឞតោ ច ឞម្បជាតោ សុខញ្ច កាយេត បដិឞំចេទេតិ ឃំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ – ‘ឧបេក្ខកោ ឞតិមា សុខចិហារី’តិ តតិយំ ឈាតំ ឧបឞម្បជ្ជ ចិហរតិ…បេ… ឃស្មិំ ឞមយេ, ភិក្ខុចេ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហាតា ទុក្ខស្ស ច បហាតា បុព្ពេច ឞោមតស្សទោមតស្សាតំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាឞតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈាតំ ឧបឞម្បជ្ជ ចិហរតិ, តេច តស្មិំ ឞមយេ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ, ត បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ, ត ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ; អព្យាពជ្ជំយេច តស្មិំ ឞមយេ ចេទតំ ចេទេតិ៎ អព្យាពជ្ជបរមាហំ, ភិក្ខុចេ, ចេទតាតំ អស្សាទំ ចទាមិ៎

១៧៥៎ “កោ ច, ភិក្ខុចេ, ចេទតាតំ អាឌីតចោ? ឃំ, ភិក្ខុចេ, ចេទតា អតិច្ចា ទុក្ខា ចិបរិណាមធម្មា – អយំ ចេទតាតំ អាឌីតចោ៎

“กตมา, ภิกฺขเว, เวทนานํ นิสฺสรณํ? โย, ภิกฺขเว, เวทนาสุ ฉนฺทราควินโย, ฉนฺทราคปฺปหานํ – อิทํ เวทนานํ นิสฺสรณํ.

“เย หิ เกจิ, ภิกฺขเว, สมณา วา พฺราหฺมณา วา เอวํ เวทนานํ อสฺสาทญฺจ อสฺสาทโต อาทีนวญฺจ อาทีนวโต นิสฺสรณญฺจ นิสฺสรณโต ยถาภูตํ นปฺปชานนฺติ, เต วต สามํ วา เวทนํ ปริชานิสฺสนฺติ, ปรํ วา ตถตฺตาย สมาทเปสฺสนฺติ ยถา ปฏิปนฺโน เวทนํ ปริชานิสฺสตีติ – เนตํ ฐานํ วิชฺชติ. เย จ โข เกจิ, ภิกฺขเว, สมณา วา พฺราหฺมณา วา เอวํ เวทนานํ อสฺสาทญฺจ อสฺสาทโต อาทีนวญฺจ อาทีนวโต นิสฺสรณญฺจ นิสฺสรณโต ยถาภูตํ ปชานนฺติ เต วต สามํ วา เวทนํ ปริชานิสฺสนฺติ, ปรํ วา ตถตฺตาย สมาทเปสฺสนฺติ ยถา ปฏิปนฺโน เวทนํ ปริชานิสฺสตีติ – ฐานเมตํ วิชฺชตี”ติ.

อิทมโวจ ภควา. อตฺตมนา เต ภิกฺขู ภควโต ภาสิตํ อภินนฺทุนฺติ.

มหาทุกฺขกฺขนฺธสุตฺตํ นิฏฺฐิตํ ตติยํ.

๔. จูฬทุกฺขกฺขนฺธสุตฺตํ

๑๗๕. เอวํ เม สุตํ – เอกํ สมยํ ภควา สกฺเกสุ วิหรติ กปิลวตฺถุสฺมึ นิโคฺรธาราเม. อถ โข มหานาโม สกฺโก เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ. เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข มหานาโม สกฺโก ภควนฺตํ เอตทโวจ – “ทีฆรตฺตาหํ, ภนฺเต, ภควตา เอวํ ธมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ – ‘โลโภ จิตฺตสฺส อุปกฺกิเลโส, โทโส จิตฺตสฺส อุปกฺกิเลโส, โมโห จิตฺตสฺส อุปกฺกิเลโส’ติ. เอวญฺจาหํ [เอวมฺปิหํ (ก.)], ภนฺเต, ภควตา ธมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ – ‘โลโภ จิตฺตสฺส อุปกฺกิเลโส, โทโส จิตฺตสฺส อุปกฺกิเลโส, โมโห จิตฺตสฺส อุปกฺกิเลโส’ติ. อถ จ ปน เม เอกทา โลภธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺติ, โทสธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺติ, โมหธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺติ. ตสฺส มยฺหํ, ภนฺเต, เอวํ โหติ – ‘โกสุ นาม เม ธมฺโม อชฺฌตฺตํ อปฺปหีโน เยน เม เอกทา โลภธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺติ, โทสธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺติ, โมหธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺตี’”ติ.

๑๗๖. “โส เอว โข เต, มหานาม, ธมฺโม อชฺฌตฺตํ อปฺปหีโน เยน เต เอกทา โลภธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺติ, โทสธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺติ, โมหธมฺมาปิ จิตฺตํ ปริยาทาย ติฏฺฐนฺติ. โส จ หิ เต, มหานาม, ธมฺโม อชฺฌตฺตํ ปหีโน อภวิสฺส, น ตฺวํ อคารํ อชฺฌาวเสยฺยาสิ, น กาเม ปริภุญฺเชยฺยาสิ. ยสฺมา จ โข เต, มหานาม, โส เอว ธมฺโม อชฺฌตฺตํ อปฺปหีโน ตสฺมา ตฺวํ อคารํ อชฺฌาวสสิ, กาเม ปริภุญฺชสิ.

๑๗๗. “‘อปฺปสฺสาทา กามา พหุทุกฺขา พหุปายาสา, อาทีนโว [พหุปายาสา (สี. สฺยา. ปี.)] เอตฺถ ภิยฺโย’ติ – อิติ เจปิ,

ຍທາກາຍ, ອຣິຍສາວກສ຺ສ ຍວາກຸຫ໌ ສຍ຺ປຸຍ຺ຍາຍ ພຸຣິຊຸ໌ ເທາຕິ, ເສາ ຈ [ເສາວ (ກ˙)] ອຍ຺ຍາເຕຼວ ກາເມຫິ ອຍ຺ຍຕຼ ອກຸສເລຫິ ຜເມ຺ຫິ ປີຕິສຸຫ໌ ກາຜິກຈ຺ຊຕິ, ອຍ຺ຍ ວາ ຕເຕາ ສຕ຺ຕຕເຣ; ອຍ ເຕາ ເສາ ເກຍ ຕາຍ ອກາວຊ໌ ກາເມສຸ ເທາຕີ˙ ຍເຕາ ຈ ເຕາ, ຍທາກາຍ,

ອຣິຍສາວກສ຺ສ 'ອປ຺ປສ຺ສາທາ ກາມາ ພຫຸທຸກ຺ຂາ ພຫຸປາຍາສາ, ອາທີນເວາ ເອຕ຺ຖ ພິເຍ຺ຍາ'ຕິ – ເອວເມຕັ ຍວາກຸຫ໌ ສຍ຺ປຸຍ຺ຍາຍ ພຸຣິຊຸ໌ ເທາຕິ, ເສາ ຈ ອຍ຺ຍາເຕຼວ ກາເມຫິ ອຍ຺ຍຕຼ ອກຸສເລຫິ ຜເມ຺ຫິ ປີຕິສຸຫ໌ ອຜິກຈ຺ຊຕິ ອຍ຺ຍ ວາ ຕເຕາ ສຕ຺ຕຕເຣ; ອຍ ເຕາ ເສາ ອກາວຊ໌ ກາເມສຸ ເທາຕີ˙

"ຍຍຸມ຺ປິ ເຕາ, ຍທາກາຍ , ປຸເຕ຺ພວ ສເມ຺ພາຜາ, ອກກິສມ຺ພຸຊ຺ຊສ຺ສ ເພາຜິສຕ຺ຕເສ຺ສວ ສເຕາ, 'ອປ຺ປສ຺ສາທາ ກາມາ ພຫຸທຸກ຺ຂາ ພຫຸປາຍາສາ, ອາທີນເວາ ເອຕ຺ຖ ພິເຍ຺ຍາ'ຕິ – ເອວເມຕັ ຍວາກຸຫ໌ ສຍ຺ປຸຍ຺ຍາຍ ພຸຣິຊຸ໌ ເທາຕິ, ເສາ ຈ ອຍ຺ຍາເຕຼວ ກາເມຫິ ອຍ຺ຍຕຼ ອກຸສເລຫິ ຜເມ຺ຫິ ປີຕິສຸຫ໌ ກາຍ຺ຍາມັ, ອຍ຺ຍ ວາ ຕເຕາ ສຕ຺ຕຕເຣ; ອຍ ຫຼາທັ ເກຍ ຕາຍ ອກາວຊ໌ ກາເມສຸ ປຈ຺ຈຍ຺ຍາສິ˙ ຍເຕາ ຈ ເຕາ ເຍ, ຍທາກາຍ,

'ອປ຺ປສ຺ສາທາ ກາມາ ພຫຸທຸກ຺ຂາ ພຫຸປາຍາສາ, ອາທີນເວາ ເອຕ຺ຖ ພິເຍ຺ຍາ'ຕິ – ເອວເມຕັ ຍວາກຸຫ໌ ສຍ຺ປຸຍ຺ຍາຍ ພຸຣິຊຸ໌ ອເທາສິ, ເສາ ຈ [ເສາວ (ກ˙)] ອຍ຺ຍາເຕຼວ ກາເມຫິ ອຍ຺ຍຕຼ ອກຸສເລຫິ ຜເມ຺ຫິ ປີຕິສຸຫ໌ ອຍ຺ຍາມັ, ອຍ຺ຍ ວາ ຕເຕາ ສຕ຺ຕຕເຣ; ອວາຫັ ອກາວຊ໌ ກາເມສຸ ປຈ຺ຈຍ຺ຍາສິ˙

໑໔໙˙ "ເກາ ຈ, ຍທາກາຍ, ກາຍາກັ ອສ຺ສາເຕາ? ປຍ຺ຈິເມ, ຍທາກາຍ, ກາຍຄຸຜາ˙ ກຕເມ ປຍ຺ຈ? ຈກ຺ຂຸວິເຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ຣູປາ ອິຕ຺ຖາ ກຕ຺ຕາ ມນາປາ ປິຍຣູປາ ກາມູປສໍຫິຕາ ຣຊະນີຍາ; ເສາຕວິເຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ສຕ຺ທາ...ເປ... ຈາກວິເຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ຄຕ຺ຜາ... ຊິວ຺ຫາວິເຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ເຣສາ... ກາຍວິເຍ຺ຍາຍ຺ຍາ ເຜາຕ຺ຖພ຺ພາ ອິຕ຺ຖາ ກຕ຺ຕາ ມນາປາ ປິຍຣູປາ ກາມູປສໍຫິຕາ ຣຊະນີຍາ – ອິເມ ເຕາ, ຍທາກາຍ, ປຍ຺ຈ ກາຍຄຸຜາ˙ ຍໍ ເຕາ, ຍທາກາຍ, ອິເມ ປຍ຺ຈ ກາຍຄຸເຜ ປຕິຈ຺ຈ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ສຸຫ໌ ເສາມຸສ຺ສັ – ອຍໍ ກາຍາກັ ອສ຺ສາເຕາ˙

"ເກາ ຈ, ຍທາກາຍ, ກາຍາກັ ອາຜີນເວາ? ອິຜ, ຍທາກາຍ, ກຸລປຸເຕ຺ຕາ ເຍນ ສິປ຺ປຖາເນນ ຊີວິກັ ກເປ຺ປຕິ – ຍທິ ມຸຕ຺ທາຍ ຍທິ ຄຜຕາຍ ຍທິ ສງ຺ຂາເນນ ຍທິ ກສິຍາ ຍທິ ວຫິຊ຺ຊາຍ ຍທິ ເກາເຣກ຺ເຂນ ຍທິ ອິສ຺ສເຕ຺ຖນ ຍທິ ຣາຊເປາຣິເສນ ຍທິ ສິປ຺ປຍ຺ຍຕເຣນ,

ສີຕສ຺ສ ປຸເຣກ຺ຂເຕາ ອຸຜຫ຺ສ຺ສ ປຸເຣກ຺ຂເຕາ ຜໍສມກສວາຕາຕປສຣີສປສມ຺ຜສ຺ເສຫິ ຣິສ຺ສມາເນາ ຂຸປ຺ປິປາສາຍ ມີຍມາເນາ; ອຍມ຺ປິ, ຍທາກາຍ, ກາຍາກັ ອາຜີນເວາ ສຍ຺ຊິເກາ ທຸກ຺ຂກ຺ເຂາ ກາຍເທຕຸ ກາຍນິຜາກັ ກາຍາຜິກເຣຫ໌ ກາຍາກເມວ ເທຕຸ˙

"ຕສ຺ສ ເຈ ຍທາກາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເອວໍ ອຸຕ຺ຖຫເຕາ ຍເຕເຕາ ວາຍມເຕາ ເຕ ເກາກາ ກາກິນິປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເສາ ເສາຈຕິ ກິລມຕິ ປຣິເຜວຕິ ອຸເຣຕ຺ຕາຜຶ ກນ຺ຜຕິ ສເມ຺ຫັ ອາປຊ຺ຊຕິ 'ເມາຜໍ ວຕ ເມ ອຸຕ຺ຖານັ, ອຜເລາ ວຕ ເມ ວາຍາເມາ'ຕີ˙ ອຍມ຺ປິ, ຍທາກາຍ, ກາຍາກັ ອາຜີນເວາ ສຍ຺ຊິເກາ ທຸກ຺ຂກ຺ເຂາ ກາຍເທຕຸ ກາຍນິຜາກັ ກາຍາຜິກເຣຫ໌ ກາຍາກເມວ ເທຕຸ˙

"ຕສ຺ສ ເຈ, ຍທາກາຍ, ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເອວໍ ອຸຕ຺ຖຫເຕາ ຍເຕເຕາ ວາຍມເຕາ ເຕ ເກາກາ ອພິນິປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ˙ ເສາ ເຕສໍ ເກາກາກັ ອາຣກ຺ຂາຜິກເຣຫ໌ ທຸກ຺ຂັ ເຜາມນສ຺ສັ ປຕິສໍເວເຜຕິ – 'ກິນ຺ຕິ ເມ ເກາເກ ເນວ ຣາຊາເນາ ຫເຣຍ຺ຍຸໍ, ນ ເຈາຣາ ຫເຣຍ຺ຍຸໍ, ນ ອຄ຺ຄິ ຜເຫຍ຺ຍ, ນ ອຸຜກັ ວເຫຍ຺ຍ, ນ

អប្បិយា ចា ៩ាឃា៩ា ហទទឃ្យ៉ត្តិ៍ ពឃ្យ ៦ចំ អារក្ខទោ ទោបឃទោ ទោ ទកាទក រាឌាទតា ចា ហទត្តិ, ទចារា ចា ហទត្តិ, អក្កិ ចា ៩ហតិ, ក្ខ៩កំ ចា ចហតិ, អប្បិយា ចា ៩ាឃា៩ា ហទត្តិ៍ ទឃា ទឃាចតិ កិលមតិ បរិទទចតិ ក្ខទត្តាឮត្តំ កន្ទតិ ឃទមួាហំ អាបជ្ជតិ – 'ឃប្បិ ទម អទហាសិ ពប្បិ ទតា តត្តិ៍'តិ៍ អឃប្បិ, មហាភាម, កាមាគំ អាឌីតទចា ឃត្ថិដ្ឋិទកា ទុក្ខក្ខទន្ធា កាមទហតុ កាមតិ៩ាគំ កាមាធិករណំ កាមាគទមច ទហតុ៍

"បុគ ចបរំ, មហាភាម, កាមទហតុ កាមតិ៩ាគំ កាមាធិករណំ កាមាគទមច ទហតុ រាឌាទតាបិ រាឌូហិ ចិចទត្តិ, ៧ត្តិយាបិ ៧ត្តិទយហិ ចិចទត្តិ, ព្រាហ្មណាបិ ព្រាហ្មទណហិ ចិចទត្តិ, កហបតីបិ កហបតីហិ ចិចទត្តិ, មាតាបិ បុទត្តគ ចិចទតិ, បុទត្តាបិ មាតរា ចិចទតិ, បិតាបិ បុទត្តគ ចិចទតិ, បុទត្តាបិ បិតរា ចិចទតិ, ភាតាបិ ភាតរា ចិចទតិ, ភាតាបិ ភកិតិយា ចិចទតិ, ភកិតីបិ ភាតរា ចិចទតិ, ឃហាទយាបិ ឃហាទយគ ចិចទតិ៍ ទត ពត្ថ កលហចិក្កហចិចា៩ាបត្តា អញ្ញាមញ្ញំ បាណីហិបិ ក្ខបក្កមត្តិ, ទលឌ្ឌុហិបិ ក្ខបក្កមត្តិ, ៩ទណ្ឌហិបិ ក្ខបក្កមត្តិ, ឃទត្ថហិបិ ក្ខបក្កមត្តិ៍ ទត ពត្ថ មរណម្បិ តិកច្ឆត្តិ, មរណមត្តម្បិ ទុក្ខំ ៍ អឃប្បិ, មហាភាម, កាមាគំ អាឌីតទចា ឃត្ថិដ្ឋិទកា ទុក្ខក្ខទន្ធា កាមទហតុ កាមតិ៩ាគំ កាមាធិករណំ កាមាគទមច ទហតុ៍

"បុគ ចបរំ, មហាភាម, កាមទហតុ កាមតិ៩ាគំ កាមាធិករណំ កាមាគទមច ទហតុ អឃិចម្មំ កទហត្វា, ធតុកលាបំ ឃត្តយ្ហិត្វា, ក្ខភទតាព្យូហំ ឃក្កាមំ បក្ខត្ថត្តិ ក្ខឃុឃុបិ ខិប្បមាទតឃុ, ឃត្តីឃុបិ ខិប្បមាភាឃុ, អឃីឃុបិ ចិទជ្ជាតលទត្តឃុ៍ ទត ពត្ថ ក្ខឃុហិបិ ចិជ្ឈត្តិ, ឃត្តិយាបិ ចិជ្ឈត្តិ, អឃិតាបិ ឃីឃំ ឆិត្ថត្តិ៍ ទត ពត្ថ មរណម្បិ តិកច្ឆត្តិ, មរណមត្តម្បិ ទុក្ខំ៍ អឃប្បិ, មហាភាម, កាមាគំ អាឌីតទចា ឃត្ថិដ្ឋិទកា ទុក្ខក្ខទន្ធា កាមទហតុ កាមតិ៩ាគំ កាមាធិករណំ កាមាគទមច ទហតុ៍

"បុគ ចបរំ, មហាភាម, កាមទហតុ កាមតិ៩ាគំ កាមាធិករណំ កាមាគទមច ទហតុ អឃិចម្មំ កទហត្វា, ធតុកលាបំ ឃត្តយ្ហិត្វា, អទ្ធាចទលបគា ក្ខបការិទយា បក្ខត្ថត្តិ ក្ខឃុឃុបិ ខិប្បមាទតឃុ, ឃត្តីឃុបិ ខិប្បមាភាឃុ, អឃីឃុបិ ចិទជ្ជាតលទត្តឃុ៍ ទត ពត្ថ ក្ខឃុហិបិ ចិជ្ឈត្តិ, ឃត្តិយាបិ ចិជ្ឈត្តិ, ៧កណកាឃបិ ឱឃិញ្ចត្តិ, អភិចទក្កគបិ ឱមទ្ទត្តិ, អឃិតាបិ ឃីឃំ ឆិត្ថត្តិ៍ ទត ពត្ថ មរណម្បិ តិកច្ឆត្តិ, មរណមត្តម្បិ ទុក្ខំ៍ អឃប្បិ, មហាភាម, កាមាគំ អាឌីតទចា ឃត្ថិដ្ឋិទកា ទុក្ខក្ខទន្ធា កាមទហតុ កាមតិ៩ាគំ កាមាធិករណំ កាមាគទមច ទហតុ៍

"បុគ ចបរំ, មហាភាម, កាមទហតុ កាមតិ៩ាគំ កាមាធិករណំ កាមាគទមច ទហតុ ឃត្ថិម្បិ ឆិត្ថត្តិ, តិទល្លាបម្បិ ហទត្តិ, ៦កាការិកម្បិ កទរាត្តិ, បរិបទត្ថបិ តិដ្ឋត្តិ, បរ៩ារម្បិ កច្ឆត្តិ៍ តទមតំ រាឌាទតា កទហត្វា ចិចិធា កម្មការណា ការទត្តិ – កឃាហិបិ តាឡទត្តិ, ទចទត្តហិបិ តាឡទត្តិ, អឌ្ឍ៩ណ្ឌទកហិបិ តាឡទត្តិ; ហត្ថម្បិ ឆិត្ថត្តិ, បា៩ម្បិ ឆិត្ថត្តិ, ហត្ថបា៩ម្បិ ឆិត្ថត្តិ, កណ្ណម្បិ ឆិត្ថត្តិ, គាឃម្បិ ឆិត្ថត្តិ, កណ្ណគាឃម្បិ ឆិត្ថត្តិ; ពិលង្កថាលិកម្បិ កទរាត្តិ, ឃង្ខមុណ្ឌិកម្បិ កទរាត្តិ, រាហុមុខម្បិ កទរាត្តិ, ទជាតិមាលិកម្បិ កទរាត្តិ, ហត្ថបទជ្ជាតិកម្បិ កទរាត្តិ, ៦រកចត្តិកម្បិ កទរាត្តិ, ឌីរកចាឃិកម្បិ កទរាត្តិ, ៦ទណយ្យកម្បិ កទរាត្តិ, ពាឡឌ្ឍឃមំឃិកម្បិ កទរាត្តិ, កហាបណិកម្បិ កទរាត្តិ, ៧ារាបតច្ឆិកម្បិ កទរាត្តិ, បលិឃបរិចត្តិកម្បិ កទរាត្តិ, បលាលបីធកម្បិ កទរាត្តិ, តទត្តគបិ ទតទលគ ឱឃិញ្ចត្តិ, ឃុគទខហិបិ ៧ា៩ាទបត្តិ, ឌីចត្តម្បិ ឃុទល ក្ខត្តាទឃត្តិ, អឃិតាបិ ឃីឃំ ឆិត្ថត្តិ៍ ទត ពត្ថ មរណម្បិ តិកច្ឆត្តិ, មរណមត្តម្បិ ទុក្ខំ៍ អឃប្បិ, មហាភាម, កាមាគំ អាឌីតទចា

ឥន្ទ្រិយកោ ទុក្ខក្ខន្ធោ កាយហេតុ កាយនិទានំ កាយសមុទយំ កាយាធិបតេយ្យ ហេតុ។

“បុន ចបរំ, មហារាជ, កាយហេតុ កាយនិទានំ កាយសមុទយំ កាយាធិបតេយ្យ ហេតុ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ, វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ, មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ។ តេ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា, វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា, មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា, អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ។ អយម្បិ, មហារាជ, កាមានំ អាទីនវោ សម្បរាយិកោ, ទុក្ខក្ខន្ធោ កាយហេតុ កាយនិទានំ កាយសមុទយំ កាយាធិបតេយ្យ ហេតុ។

១៤៩. “សេយ្យថាបិ, មហារាជ, រញ្ញោ បច្ចន្តិមំ នគរំ ទឡ្ហុទ្ធាបំ ទឡ្ហបាការតោរណំ ឯកទ្វារំ, តត្រស្ស ទោវារិកោ បណ្ឌិតោ [បណ្ឌិតោ (ស្យា. ក.)] ព្យត្តោ មេធាវី អញ្ញាតានំ និវារេតា ញាតានំ បវេសេតា។ សោ តស្ស នគរស្ស សមន្តា អនុបរិយាយបថំ អនុក្កមមានោ ន បស្សេយ្យ បាការសន្ធិំ វា បាការវិវរំ វា អន្តមសោ ពិឡារនិក្ខមនមត្តម្បិ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘យេ ខោ កេចិ ឱឡារិកា បាណា ឥមំ នគរំ បវិសន្តិ វា និក្ខមន្តិ វា, សព្ពេ តេ ឥមិនាវ ទ្វារេន បវិសន្តិ វា និក្ខមន្តិ វា’តិ។ ឯវមេវ ខោ, មហារាជ, តថាគតោ ឥមំ ធម្មំ ទេសេតិ – ‘យេ តេ, ភិក្ខវេ, អហេសុំ អតីតមទ្ធានំ [អតីតមទ្ធានំ (សី. បី.)] អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា, សព្ពេ តេ ភគវន្តោ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេ ចតូសុ សតិបដ្ឋានេសុ សុបតិដ្ឋិតចិត្តា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ យថាភូតំ ភាវេត្វា អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុជ្ឈិំសុ’ន្តិ។ យេបិ តេ ... [illegible]

១៥០. “តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ... [illegible]

“‘ឥតិ ... [illegible]

ឧបសម្បទំ។ ឯវំ សន្តេ, អាវុសោ និគណ្ឋា, យេ លោកេ លុទ្ទា លោហិតបាណិនោ កុរូរកម្មន្តា មនុស្សេសុ បច្ចាជាតា តេ និគណ្ឋេសុ បព្ពជន្តី’តិ? ‘ន ខោ, អាវុសោ គោតម, សុខេន សុខំ អធិគន្តព្ពំ, ទុក្ខេន ខោ សុខំ អធិគន្តព្ពំ; សុខេន ច, អាវុសោ គោតម, សុខំ អធិគន្តព្ពំ អភវិស្ស, រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សុខំ អធិគច្ឆេយ្យ, រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សុខវិហារិតរោ អាយស្មតា គោតមេនា’តិ។

“‘អទ្ធាយស្មន្តេហិ និគណ្ឋេហិ សហសា អប្បដិសង្ខា វាចា ភាសិតា – ន ខោ, អាវុសោ គោតម, សុខេន សុខំ អធិគន្តព្ពំ, ទុក្ខេន ខោ សុខំ អធិគន្តព្ពំ; សុខេន ច, អាវុសោ គោតម, សុខំ អធិគន្តព្ពំ អភវិស្ស, រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សុខំ អធិគច្ឆេយ្យ, រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សុខវិហារិតរោ អាយស្មតា គោតមេនា”តិ។ អបិ ច អហមេវ តត្ថ បដិបុច្ឆិតព្ពោ – កោ នុ ខោ អាយស្មន្តានំ សុខវិហារិតរោ រាជា វា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ អាយស្មា វា គោតមោ’តិ? អទ្ធាវុសោ គោតម, អម្ហេហិ សហសា អប្បដិសង្ខា វាចា ភាសិតា, ន ខោ, អាវុសោ គោតម, សុខេន សុខំ អធិគន្តព្ពំ, ទុក្ខេន ខោ សុខំ អធិគន្តព្ពំ; សុខេន ច, អាវុសោ គោតម, សុខំ អធិគន្តព្ពំ អភវិស្ស, រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សុខំ អធិគច្ឆេយ្យ, រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សុខវិហារិតរោ អាយស្មតា គោតមេនាតិ។ អបិ ច តិដ្ឋតេតំ, ឥទានិបិ មយំ អាយស្មន្តំ គោតមំ បុច្ឆាម – កោ នុ ខោ អាយស្មន្តានំ សុខវិហារិតរោ រាជា វា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ អាយស្មា វា គោតមោ’តិ?

“‘តេន ហាវុសោ និគណ្ឋា, តុម្ហេវ តត្ថ បដិបុច្ឆិស្សាមិ, យថា វោ ខមេយ្យ តថា នំ ព្យាករេយ្យាថ។ តំ កិំ មញ្ញថាវុសោ និគណ្ឋា, បហោតិ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ, អនិញ្ជមានោ កាយេន, អភាសមានោ វាចំ, សត្ត រត្តិន្ទិវានិ ឯកន្តសុខំ បដិសំវេទី វិហរិតុ’ន្តិ? ‘នោ ហិទំ, អាវុសោ’។

“‘តំ កិំ មញ្ញថាវុសោ និគណ្ឋា, បហោតិ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ, អនិញ្ជមានោ កាយេន, អភាសមានោ វាចំ, ឆ រត្តិន្ទិវានិ...បេ... បញ្ច រត្តិន្ទិវានិ... ចត្តារិ រត្តិន្ទិវានិ... តីណិ រត្តិន្ទិវានិ... ទ្វេ រត្តិន្ទិវានិ... ឯកំ រត្តិន្ទិវំ ឯកន្តសុខំ បដិសំវេទី វិហរិតុ’ន្តិ? ‘នោ ហិទំ, អាវុសោ’។

“‘អហំ ខោ, អាវុសោ និគណ្ឋា, បហោមិ អនិញ្ជមានោ កាយេន, អភាសមានោ វាចំ, ឯកំ រត្តិន្ទិវំ ឯកន្តសុខំ បដិសំវេទី វិហរិតុំ។ អហំ ខោ, អាវុសោ និគណ្ឋា, បហោមិ អនិញ្ជមានោ កាយេន, អភាសមានោ វាចំ, ទ្វេ រត្តិន្ទិវានិ... តីណិ រត្តិន្ទិវានិ... ចត្តារិ រត្តិន្ទិវានិ... បញ្ច រត្តិន្ទិវានិ... ឆ រត្តិន្ទិវានិ... សត្ត រត្តិន្ទិវានិ ឯកន្តសុខំ បដិសំវេទី វិហរិតុំ។ តំ កិំ មញ្ញថាវុសោ និគណ្ឋា, ឯវំ សន្តេ កោ សុខវិហារិតរោ រាជា វា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ អហំ វា’តិ? ‘ឯវំ សន្តេ អាយស្មាវ គោតមោ សុខវិហារិតរោ រញ្ញា មាគធេន សេនិយេន ពិម្ពិសារេនា’”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ មហានាមោ សក្កោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

ចូឡទុក្ខក្ខន្ធសុត្តំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ។

៥. អនុមានសុត្តំ

១៨១. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភគ្គេសុ វិហរតិ សុសុមារគិរេ [សំសុមារគិរេ (សី. ស្យា. បី.)] ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ។ តត្រ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “អាវុសោ, ភិក្ខវោ”តិ។ “អាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស បច្ចស្សោសុំ។ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឯតទវោច –

“បវារេតិ ចេបិ, អាវុសោ, ភិក្ខុ – ‘វទន្តុ មំ អាយស្មន្តោ, វចនីយោម្ហិ អាយស្មន្តេហី’តិ, សោ ច ហោតិ ទុព្ពចោ, ទោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ, អក្ខមោ អប្បទក្ខិណគ្គាហី អនុសាសនិំ, អថ ខោ នំ សព្រហ្មចារី ន ចេវ វត្តព្ពំ មញ្ញន្តិ, ន ច អនុសាសិតព្ពំ មញ្ញន្តិ, ន ច តស្មិំ បុគ្គលេ វិស្សាសំ អាបជ្ជិតព្ពំ មញ្ញន្តិ។

“កតមេ ចាវុសោ, ទោវចស្សករណា ធម្មា? ឥធាវុសោ, ភិក្ខុ បាបិច្ឆោ ហោតិ, បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ បាបិច្ឆោ ហោតិ, បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អត្តុក្កំសកោ ហោតិ បរវម្ភី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ អត្តុក្កំសកោ ហោតិ បរវម្ភី – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធាភិភូតោ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធាភិភូតោ – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ , ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធហេតុ ឧបនាហី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធហេតុ ឧបនាហី – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធហេតុ អភិសង្គី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធហេតុ អភិសង្គី – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធសាមន្តា [កោធសាមន្តំ (ស្យា. បី. ក.)] វាចំ និច្ឆារេតា។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ

កោធនោ ហោតិ កោធសាមន្តា វាចំ និច្ឆារេតា – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ [វុត្តោ (សី. ស្យា. បី.)] ចោទកេន ចោទកំ បដិប្ផរតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ បដិប្ផរតិ – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ អបសាទេតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ អបសាទេតិ – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ , អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកស្ស បច្ចារោបេតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកស្ស បច្ចារោបេតិ – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ, កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ, កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន អបទានេ ន សម្បាយតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន អបទានេ ន សម្បាយតិ – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ មក្ខី ហោតិ បឡាសី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ មក្ខី ហោតិ បឡាសី – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ឥស្សុកី ហោតិ មច្ឆរី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ឥស្សុកី ហោតិ មច្ឆរី – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ សឋោ ហោតិ មាយាវី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ សឋោ ហោតិ មាយាវី – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ថទ្ធោ ហោតិ អតិមានី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ថទ្ធោ ហោតិ អតិមានី – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី – អយម្បិ ធម្មោ ទោវចស្សករណោ។ ឥមេ វុច្ចន្តាវុសោ, ទោវចស្សករណា ធម្មា។

១៨៣. “នោ ចេបិ, អាវុសោ, ភិក្ខុ បវារេតិ – ‘វទន្តុ មំ អាយស្មន្តោ, វចនីយោម្ហិ អាយស្មន្តេហី’តិ, សោ ច ហោតិ សុវចោ, សោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ, ខមោ បទក្ខិណគ្គាហី អនុសាសនិំ, អថ ខោ នំ សព្រហ្មចារី វត្តព្ពញ្ចេវ មញ្ញន្តិ, អនុសាសិតព្ពញ្ច មញ្ញន្តិ, តស្មិញ្ច បុគ្គលេ វិស្សាសំ អាបជ្ជិតព្ពំ មញ្ញន្តិ។

“កតមេ ចាវុសោ, សោវចស្សករណា ធម្មា? ឥធាវុសោ, ភិក្ខុ ន បាបិច្ឆោ ហោតិ, ន បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ន បាបិច្ឆោ ហោតិ ន បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អនត្តុក្កំសកោ ហោតិ អបរវម្ភី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ អនត្តុក្កំសកោ ហោតិ អបរវម្ភី – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ន កោធនោ ហោតិ ន កោធាភិភូតោ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ន កោធនោ ហោតិ ន កោធាភិភូតោ – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ន កោធនោ ហោតិ ន កោធហេតុ ឧបនាហី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ន កោធនោ ហោតិ ន កោធហេតុ ឧបនាហី – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ន កោធនោ ហោតិ ន កោធហេតុ អភិសង្គី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ន កោធនោ ហោតិ ន កោធហេតុ អភិសង្គី – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ន កោធនោ ហោតិ ន កោធសាមន្តា វាចំ និច្ឆារេតា។ យម្បាវុសោ , ភិក្ខុ ន កោធនោ ហោតិ ន កោធសាមន្តា វាចំ និច្ឆារេតា – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ នប្បដិប្ផរតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ នប្បដិប្ផរតិ – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ ន អបសាទេតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ ន អបសាទេតិ – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកស្ស ន បច្ចារោបេតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកស្ស

ន បច្ចារោបេតិ – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ន អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ន ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ, ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន ន អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ន ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ, ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន អបទានេ សម្បាយតិ។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ ចោទិតោ ចោទកេន អបទានេ សម្បាយតិ – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អមក្ខី ហោតិ អបឡាសី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ អមក្ខី ហោតិ អបឡាសី – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អនិស្សុកី ហោតិ អមច្ឆរី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ អនិស្សុកី ហោតិ អមច្ឆរី – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អសឋោ ហោតិ អមាយាវី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ អសឋោ ហោតិ អមាយាវី – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អត្ថទ្ធោ ហោតិ អនតិមានី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ អត្ថទ្ធោ ហោតិ អនតិមានី – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។

“បុន ចបរំ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អសន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អនាធានគ្គាហី សុប្បដិនិស្សគ្គី។ យម្បាវុសោ, ភិក្ខុ អសន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ, អនាធានគ្គាហី សុប្បដិនិស្សគ្គី – អយម្បិ ធម្មោ សោវចស្សករណោ។ ឥមេ វុច្ចន្តាវុសោ, សោវចស្សករណា ធម្មា។

១៨១។ “តត្រាវុសោ , ភិក្ខុនា អត្តនាវ អត្តានំ ឯវំ អនុមិនិតព្ពំ [អនុមានិតព្ពំ (សី។)] – ‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ បាបិច្ឆោ, បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ បាបិច្ឆោ បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ, អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ន បាបិច្ឆោ ភវិស្សាមិ, ន បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្ពំ។

“‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ អត្តុក្កំសកោ បរវម្ភី, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ អត្តុក្កំសកោ បរវម្ភី, អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘អនត្តុក្កំសកោ ភវិស្សាមិ អបរវម្ភី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្ពំ។

‘“យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ កោធនោ កោធាភិភូតោ, អយំ វេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ។ អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ កោធនោ កោធាភិភូតោ, អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ន កោធនោ ភវិស្សាមិ ន កោធាភិភូតោ’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘“យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ កោធនោ កោធហេតុ ឧបនាហី, អយំ វេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ កោធនោ កោធហេតុ ឧបនាហី, អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ន កោធនោ ភវិស្សាមិ ន កោធហេតុ ឧបនាហី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘“យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ កោធនោ កោធហេតុ អភិសង្គី, អយំ វេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ កោធនោ កោធហេតុ អភិសង្គី, អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ន កោធនោ ភវិស្សាមិ ន កោធហេតុ អភិសង្គី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘“យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ កោធនោ កោធសាមន្តា វាចំ និច្ឆារេតា, អយំ វេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ កោធនោ កោធសាមន្តា វាចំ និច្ឆារេតា, អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ន កោធនោ ភវិស្សាមិ ន កោធសាមន្តា វាចំ និច្ឆារេស្សាមី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘“យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ បដិប្ផរតិ, អយំ វេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បន ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ បដិប្ផរេយ្យំ , អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ នប្បដិប្ផរិស្សាមី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘“យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ អបសាទេតិ, អយំ វេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បន ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ អបសាទេយ្យំ, អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកំ ន អបសាទេស្សាមី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘“យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកស្ស បច្ចារោបេតិ, អយំ វេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បន ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកស្ស បច្ចារោបេយ្យំ, អហំបាស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ចោទិតោ ចោទកេន ចោទកស្ស ន បច្ចារោបេស្សាមី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘‘‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ ចោទិតោ ចោទកេន អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ, កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បន ចោទិតោ ចោទកេន អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរេយ្យំ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេយ្យំ , កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករេយ្យំ, អហំបិស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ចោទិតោ ចោទកេន ន អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរិស្សាមិ, ន ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេស្សាមិ, ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករិស្សាមី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘‘‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ ចោទិតោ ចោទកេន អបទានេ ន សម្បាយតិ, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បន ចោទិតោ ចោទកេន អបទានេ ន សម្បាយេយ្យំ, អហំបិស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘ចោទិតោ ចោទកេន អបទានេ សម្បាយិស្សាមី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘‘‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ មក្ខី បឡាសី, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ មក្ខី បឡាសី, អហំបិស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘អមក្ខី ភវិស្សាមិ អបឡាសី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘‘‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ ឥស្សុកី មច្ឆរី, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ ឥស្សុកី មច្ឆរី, អហំបិស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘អនិស្សុកី ភវិស្សាមិ អមច្ឆរី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘‘‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ សឋោ មាយាវី, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ សឋោ មាយាវី, អហំបិស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘អសឋោ ភវិស្សាមិ អមាយាវី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘‘‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ ថទ្ធោ អតិមានី, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ ថទ្ធោ អតិមានី, អហំបិស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘អត្ថទ្ធោ ភវិស្សាមិ អនតិមានី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

‘‘‘យោ ខ្វាយំ បុគ្គលោ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី, អយំ មេ បុគ្គលោ អប្បិយោ អមនាបោ; អហញ្ចេវ ខោ បនស្សំ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី, អហំបិស្សំ បរេសំ អប្បិយោ អមនាបោ’តិ។ ឯវំ ជានន្តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ‘អសន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ភវិស្សាមិ អនាធានគ្គាហី សុប្បដិនិស្សគ្គី’តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេតព្វំ។

១៨៤។ ‘‘តត្រាវុសោ , ភិក្ខុនា អត្តនាវ អត្តានំ ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ – ‘កិំ នុ ខោម្ហិ បាបិច្ឆោ, បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ’តិ? សចេ, អាវុសោ , ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘បាបិច្ឆោ ខោម្ហិ, បាបិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតោ’តិ, តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា តេសំយេវ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ វាយមិតព្វំ។ សចេ បនាវុសោ, ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘ន ខោម្ហិ បាបិច្ឆោ, ន

បិបិកាតិ ព្ហន្ធាតិ ចរំ ករតោ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេតេច ប៊ីតិបិរេយារេជ្ជូត ចិហាតត្តា អរេហារត្តាតុសិក្លិតា ក្បុរលេយ្យុ ឥរេយ្យុ៉

“ពុត ចបរ៉, អាចុរយោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតិ ឲចិ បច្ចេចក្លិតត្តា – ‘កិំ ត្យ លោយិ្បអត្តុក្លុសកោ បរចយ្កឹ’តិ? សចេ, អាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ – ‘អត្តុក្លុសកោ លោយិ្បសរចយ្កឹ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេសំរេឃច បិបកាតិ អក្យុសលិតិ ឥយ្យុាតិ បហាតាឃ ចាឃយិតត្តា៉ សចេ បតាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ – ‘អតត្តុក្លុសកោ លោយិ្បអបរចយ្កឹ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេតេច ប៊ីតិបិរេយារេជ្ជូត ចិហាតត្តា អរេហារត្តាតុសិក្លិតា ក្បុរលេយ្យុ ឥរេយ្យុ៉

“ពុត ចបរ៉, អាចុរយោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតិ ឲចិ បច្ចេចក្លិតត្តា – ‘កិំ ត្យ លោយិ្បកោឥតោ កោឥាកិក្ខុតោ’តិ? សចេ, អាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ – ‘កោឥតោ លោយិ្បកោឥាកិក្ខុតោ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេសំរេឃច បិបកាតិ អក្យុសលិតិ ឥយ្យុាតិ បហាតាឃ ចាឃយិតត្តា៉ សចេ បតាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ – ‘ត លោយិ្បកោឥតោ កោឥាកិក្ខុតោ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេតេច ប៊ីតិបិរេយារេជ្ជូត ចិហាតត្តា អរេហារត្តាតុសិក្លិតា ក្បុរលេយ្យុ ឥរេយ្យុ៉

“ពុត ចបរ៉, អាចុរយោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតិ ឲចិ បច្ចេចក្លិតត្តា – ‘កិំ ត្យ លោយិ្បកោឥតោ កោឥហេត្យ ប្តុបតាហឹ’តិ? សចេ, អាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ ‘កោឥតោ លោយិ្បកោឥហេត្យ ប្តុបតាហឹ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេសំរេឃច បិបកាតិ អក្យុសលិតិ ឥយ្យុាតិ បហាតាឃ ចាឃយិតត្តា៉ សចេ បតាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ ‘ត លោយិ្បកោឥតោ កោឥហេត្យ ប្តុបតាហឹ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេតេច ប៊ីតិបិរេយារេជ្ជូត ចិហាតត្តា អរេហារត្តាតុសិក្លិតា ក្បុរលេយ្យុ ឥរេយ្យុ៉

“ពុត ចបរ៉, អាចុរយោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតិ ឲចិ បច្ចេចក្លិតត្តា – ‘កិំ ត្យ លោយិ្បកោឥតោ កោឥហេត្យ អកិសក្តឹ’តិ? សចេ, អាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ – ‘កោឥតោ លោយិ្បកោឥហេត្យ អកិសក្តឹ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេសំរេឃច បិបកាតិ អក្យុសលិតិ ឥយ្យុាតិ បហាតាឃ ចាឃយិតត្តា៉ សចេ បតាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ – ‘ត លោយិ្បកោឥតោ កោឥហេត្យ អកិសក្តឹ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេតេច ប៊ីតិបិរេយារេជ្ជូត ចិហាតត្តា អរេហារត្តាតុសិក្លិតា ក្បុរលេយ្យុ ឥរេយ្យុ៉

“ពុត ចបរ៉, អាចុរយោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតិ ឲចិ បច្ចេចក្លិតត្តា – ‘កិំ ត្យ លោយិ្បកោឥតោ កោឥសាយត្តា ចាចិ តិន្ធារេតា’តិ? សចេ, អាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ – ‘កោឥតោ លោយិ្បកោឥសាយត្តា ចាចិ តិន្ធារេតា’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេសំរេឃច បិបកាតិ អក្យុសលិតិ ឥយ្យុាតិ បហាតាឃ ចាឃយិតត្តា៉ សចេ បតាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ – ‘ត លោយិ្បកោឥតោ កោឥសាយត្តា ចាចិ តិន្ធារេតា’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេតេច ប៊ីតិបិរេយារេជ្ជូត ចិហាតត្តា អរេហារត្តាតុសិក្លិតា ក្បុរលេយ្យុ ឥរេយ្យុ៉

“ពុត ចបរ៉, អាចុរយោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតិ ឲចិ បច្ចេចក្លិតត្តា – ‘កិំ ត្យ លោយិ្បចោឌិតោ ចោឥកោត ចោឥកំ បដិបប្បុរាយិ’តិ? សចេ, អាចុរយោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លុយារតោ ឲចិ ឌាតាតិ ‘ចោឌិតោ លោយិ្បចោឥកោត ចោឥកំ បដិបប្បុរាយិ’តិ, តេតាចុរយោ, កិក្លុតា តេសំរេឃច

បិបកាត់ អក្ុសលិត់ ឆល្ទាត់ បហាតាឃ ចាឃមិតត្តិ៍ សចេ បតាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ចោឌិតោ តោយិ្យា ចោឌកោត ចោឌកំ តប្បដិប្បទាយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេតេតច ប៊ីតិបិទេយាឌ្ជេត ចិហាតត្តិ អតេហារត្តាត្ុសិក្ខិតា ក្ុសលេស្ុ ឆល្ទេស្ុ៍

"បុត ចបទំ, អាទុសោ, ភិក្ខុតា អត្តតាច អត្តាត់ ឲចំ បច្ចចេក្ខិតត្តិ – 'កំ ត្ុ តោយិ្យចោឌិតោ ចោឌកោត ចោឌកំ អបសាទេយី'តិ? សចេ, អាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ 'ចោឌិតោ តោយិ្យចោឌកោត ចោឌកំ អបសាទេយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេសំ ទេឃច បិបកាត់ អក្ុសលិត់ ឆល្ទាត់ បហាតាឃ ចាឃមិតត្តិ៍ សចេ បតាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ចោឌិតោ តោយិ្យា ចោឌកោត ចោឌកំ ត អបសាទេយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេតេតច ប៊ីតិបិទេយាឌ្ជេត ចិហាតត្តិ អតេហារត្តាត្ុសិក្ខិតា ក្ុសលេស្ុ ឆល្ទេស្ុ៍

"បុត ចបទំ, អាទុសោ, ភិក្ខុតា អត្តតាច អត្តាត់ ឲចំ បច្ចចេក្ខិតត្តិ – 'កំ ត្ុ តោយិ្យចោឌិតោ ចោឌកោត ចោឌកស្ស បច្ចាទោទបយី'តិ? សចេ, អាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ចោឌិតោ តោយិ្យចោឌកោត ចោឌកស្ស បច្ចាទោទបយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេសំ ទេឃច បិបកាត់ អក្ុសលិត់ ឆល្ទាត់ បហាតាឃ ចាឃមិតត្តិ៍ សចេ បតាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ចោឌិតោ តោយិ្យចោឌកោត ចោឌកស្ស ត បច្ចាទោទបយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេតេតច ប៊ីតិបិទេយាឌ្ជេត ចិហាតត្តិ អតេហារត្តាត្ុសិក្ខិតា ក្ុសលេស្ុ ឆល្ទេស្ុ៍

"បុត ចបទំ, អាទុសោ, ភិក្ខុតា អត្តតាច អត្តាត់ ឲចំ បច្ចចេក្ខិតត្តិ – 'កំ ត្ុ តោយិ្យចោឌិតោ ចោឌកោត អឡ្ញោតឡ្ញ បដិចទាយិ, ពហិទ្ធា កថំ អបតាមេយិ, កោបត្ច ទោសត្ច អប្បច្ចយត្ច បិត្ុកទោយី'តិ? សចេ, អាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ចោឌិតោ តោយិ្យចោឌកោត អឡ្ញោតឡ្ញ បដិចទាយិ, ពហិទ្ធា កថំ អបតាមេយិ, កោបត្ច ទោសត្ច អប្បច្ចយត្ច បិត្ុកទោយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេសំ ទេឃច បិបកាត់ អក្ុសលិត់ ឆល្ទាត់ បហាតាឃ ចាឃមិតត្តិ៍ សចេ បតាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ចោឌិតោ តោយិ្យចោឌកោត ត អឡ្ញោតឡ្ញ បដិចទាយិ, ត ពហិទ្ធា កថំ អបតាមេយិ, ត កោបត្ច ទោសត្ច អប្បច្ចយត្ច បិត្ុកទោយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេតេតច ប៊ីតិបិទេយាឌ្ជេត ចិហាតត្តិ អតេហារត្តាត្ុសិក្ខិតា ក្ុសលេស្ុ ឆល្ទេស្ុ៍

"បុត ចបទំ, អាទុសោ, ភិក្ខុតា អត្តតាច អត្តាត់ ឲចំ បច្ចចេក្ខិតត្តិ – 'កំ ត្ុ តោយិ្យចោឌិតោ ចោឌកោត អបទាតេ ត សម្បាឃាយី'តិ? សចេ, អាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ចោឌិតោ តោយិ្យចោឌកោត អបទាតេ ត សម្បាឃាយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេសំ ទេឃច បិបកាត់ អក្ុសលិត់ ឆល្ទាត់ បហាតាឃ ចាឃមិតត្តិ៍ សចេ បតាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ចោឌិតោ តោយិ្យចោឌកោត អបទាតេ សម្បាឃាយី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេតេតច ប៊ីតិបិទេយាឌ្ជេត ចិហាតត្តិ អតេហារត្តាត្ុសិក្ខិតា ក្ុសលេស្ុ ឆល្ទេស្ុ៍

"បុត ចបទំ , អាទុសោ, ភិក្ខុតា អត្តតាច អត្តាត់ ឲចំ បច្ចចេក្ខិតត្តិ – 'កំ ត្ុ តោយិ្យឃក្ខិ បត្យអាសី'តិ? សចេ, អាទុសោ, ភិក្ខុ បច្ចចេក្ខមានោ ឲចំ ជាតាតិ – 'ឃក្ខិ តោយិ្យបត្យអាសី'តិ, តេតាទុសោ, ភិក្ខុតា តេសំ ទេឃច បិបកាត់ អក្ុសលិត់ ឆល្ទាត់ បហាតាឃ

ចាឃយិតញ្ញាៈ សេច បតាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'អយក្លិ សោយិ្យអបញ្ញអាសិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោតេតច បិតិបិរេយាតេឌ្ជូត ចិហាតញ្ញាំ អតេហារត្តាត្សិក្លិតា ក្យសេលសុ ឆតេយ្ទុសុៈ

"បុត ចបរំ, អាចុសោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតំ ៩ចំ បច្ចេចក្លិតញ្ញា – 'កិ តុ សោយិ្យក្តាស្យុកិ យច្ឆុទិ'តិ? សេច, អាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'ក្តាស្យុកិ សោយិ្យយច្ឆុទិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោសំសេឃច បិបកាតំ អក្យសលិតំ ឆតេយ្ទាតំ បហាតាឃ ចាឃយិតញ្ញាៈ សេច បតាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'អតិស្យុកិ សោយិ្យអយច្ឆុទិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោតេតច បិតិបិរេយាតេឌ្ជូត ចិហាតញ្ញាំ អតេហារត្តាត្សិក្លិតា ក្យសេលសុ ឆតេយ្ទុសុៈ

"បុត ចបរំ, អាចុសោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតំ ៩ចំ បច្ចេចក្លិតញ្ញា – 'កិ តុ សោយិ្យសេឌា យាឃាចិ'តិ? សេច, អាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'សេឌា សោយិ្យយាឃាចិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោសំសេឃច បិបកាតំ អក្យសលិតំ ឆតេយ្ទាតំ បហាតាឃ ចាឃយិតញ្ញាៈ សេច បតាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'អសេឌា សោយិ្យអយាឃាចិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោតេតច បិតិបិរេយាតេឌ្ជូត ចិហាតញ្ញាំ អតេហារត្តាត្សិក្លិតា ក្យសេលសុ ឆតេយ្ទុសុៈ

"បុត ចបរំ, អាចុសោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតំ ៩ចំ បច្ចេចក្លិតញ្ញា – 'កិ តុ សោយិ្យឆេឌ្គ អតិយាតិ'តិ? សេច, អាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'ឆេឌ្គ សោយិ្យអតិយាតិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោសំសេឃច បិបកាតំ អក្យសលិតំ ឆតេយ្ទាតំ បហាតាឃ ចាឃយិតញ្ញាៈ សេច បតាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'អត្ឆេឌ្គ សោយិ្យអតតិយាតិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោតេតច បិតិបិរេយាតេឌ្ជូត ចិហាតញ្ញាំ អតេហារត្តាត្សិក្លិតា ក្យសេលសុ ឆតេយ្ទុសុៈ

"បុត ចបរំ, អាចុសោ, កិក្លុតា អត្តតាច អត្តាតំ ៩ចំ បច្ចេចក្លិតញ្ញា – 'កិ តុ សោយិ្យសត្តិ្ឌ្ជបរាយាសិ អាឆាតក្កាហិ ត្យប្ចិតិស្យុក្កិ'តិ? សេច, អាចុសោ , កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'សត្តិ្ឌ្ជបរាយាសិ សោយិ្យអាឆាតក្កាហិ ត្យប្ចិតិស្យុក្កិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោសំសេឃច បិបកាតំ អក្យសលិតំ ឆតេយ្ទាតំ បហាតាឃ ចាឃយិតញ្ញាៈ សេច បតាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា ៩ចំ ឌាតាតិ – 'អសត្តិ្ឌ្ជបរាយាសិ សោយិ្យអតាឆាតក្កាហិ ស្យប្ចិតិស្យុក្កិ'តិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោតេតច បិតិបិរេយាតេឌ្ជូត ចិហាតញ្ញាំ អតេហារត្តាត្សិក្លិតា ក្យសេលសុ ឆតេយ្ទុសុៈ

"សេច , អាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា សេឌ្តបិរេ បិបកេ អក្យសេល ឆតេយ្ទ អប្យហិតេ អត្តតិ សេមត្សបស្យតិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា សេឌ្តសំសេឃច ក្តសេមសំ បិបកាតំ អក្យសលិតំ ឆតេយ្ទាតំ បហាតាឃ ចាឃយិតញ្ញាៈ សេច បតាចុសោ, កិក្លុ បច្ចេចក្លូយាតេតា សេឌ្តបិរេ បិបកេ អក្យសេល ឆតេយ្ទ បហិតេ អត្តតិ សេមត្សបស្យតិ, តោតាចុសោ, កិក្លុតា តោតេតច បិតិបិរេយាតេឌ្ជូត ចិហាតញ្ញាំ, អតេហារត្តាត្សិក្លិតា ក្យសេលសុ ឆតេយ្ទុសុៈ

"សេឃ្យថាបិ, អាចុសោ, ក្តត្ថិ ចា បុរិសោ ចា, ឆហេរោ ឃុចា យណ្ឌតឌាតិកោ, អាឌាសេ ចា បរិសុទ្ធេ បរិយោឌាតេ, អច្ឆេ ចា

ឧទកបត្តេ, សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខមានោ, សចេ តត្ថ បស្សតិ រជំ វា អង្គណំ វា, តស្សេវ រជស្ស វា អង្គណស្ស វា បហានាយ វាយមតិ; នោ ចេ តត្ថ បស្សតិ រជំ វា អង្គណំ វា, តេនេវ អត្តមនោ ហោតិ – ‘លាភា វត មេ, បរិសុទ្ធំ វត មេ’តិ។ ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, សចេ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ សព្ពេបិមេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ អប្បហីនេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ, តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សព្ពេសំយេវ ឥមេសំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ វាយមិតព្ពំ។ សចេ បនាវុសោ, ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ សព្ពេបិមេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ បហីនេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ, តេនាវុសោ, ភិក្ខុនា តេនេវ បីតិបាមោជ្ជេន វិហាតព្ពំ, អហោរត្តានុសិក្ខិនា កុសលេសុ ធម្មេសូ”តិ។

ឥទមវោចាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

អនុមានសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦។ ចេតោខិលសុត្តំ

១៨៥។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

“យស្ស កស្សចិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ បញ្ច ចេតោខិលា អប្បហីនា, បញ្ច ចេតសោវិនិពន្ធា [ចេតសោវិនិពទ្ធា (សី។), ចេតោវិនិពទ្ធា (សារត្ថទីបនីដីកា)] អសមុច្ឆិន្នា, សោ វតិមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។

“កតមាស្ស បញ្ច ចេតោខិលា អប្បហីនា ហោន្តិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សត្ថរិ កង្ខតិ វិចិកិច្ឆតិ នាធិមុច្ចតិ ន សម្បសីទតិ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សត្ថរិ កង្ខតិ វិចិកិច្ឆតិ នាធិមុច្ចតិ ន សម្បសីទតិ តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឯវមស្សាយំ បឋមោ ចេតោខិលោ អប្បហីនោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេ កង្ខតិ វិចិកិច្ឆតិ នាធិមុច្ចតិ ន សម្បសីទតិ…បេ… ឯវមស្សាយំ ទុតិយោ ចេតោខិលោ អប្បហីនោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សង្ឃេ កង្ខតិ វិចិកិច្ឆតិ នាធិមុច្ចតិ ន សម្បសីទតិ…បេ… ឯវមស្សាយំ តតិយោ ចេតោខិលោ អប្បហីនោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សិក្ខាយ កង្ខតិ វិចិកិច្ឆតិ នាធិមុច្ចតិ ន សម្បសីទតិ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សិក្ខាយ កង្ខតិ វិចិកិច្ឆតិ នាធិមុច្ចតិ ន សម្បសីទតិ, តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឥច្ចស្សាយំ ចតុត្ថោ ចេតោខិលោ អប្បហីនោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីសុ កុបិតោ ហោតិ អនត្តមនោ អាហតចិត្តោ ខិលជាតោ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីសុ កុបិតោ ហោតិ អនត្តមនោ អាហតចិត្តោ ខិលជាតោ, តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឥច្ចស្សាយំ បញ្ចមោ ចេតោខិលោ អប្បហីនោ ហោតិ។ ឥមាស្ស បញ្ច ចេតោខិលា អប្បហីនា ហោន្តិ។

១៤៩។ “កតមាស្ស បញ្ច ចេតសោ វិនិពន្ធា អសមុច្ឆិន្នា ហោន្តិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាមេ អវីតរាគោ [អវិគតរាគោ (កត្ថចិ)] ហោតិ អវិគតច្ឆន្ទោ អវិគតបេមោ អវិគតបិបាសោ អវិគតបរិឡាហោ អវិគតតណ្ហោ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាមេ អវីតរាគោ ហោតិ អវិគតច្ឆន្ទោ អវិគតបេមោ អវិគតបិបាសោ អវិគតបរិឡាហោ អវិគតតណ្ហោ, តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឥច្ចស្សាយំ បឋមោ ចេតសោវិនិពន្ធោ អសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ អវីតរាគោ ហោតិ...បេ... ឥច្ចស្សាយំ ទុតិយោ ចេតសោវិនិពន្ធោ អសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ រូបេ អវីតរាគោ ហោតិ...បេ... ឥច្ចស្សាយំ តតិយោ ចេតសោវិនិពន្ធោ អសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យាវទត្ថំ ឧទរាវទេហកំ ភុញ្ជិត្វា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ វិហរតិ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យាវទត្ថំ ឧទរាវទេហកំ ភុញ្ជិត្វា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ វិហរតិ, តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឥច្ចស្សាយំ ចតុត្ថោ ចេតសោវិនិពន្ធោ អសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ បណិធាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ – ‘ឥមិនាហំ សីលេន វា វតេន វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវោ វា ភវិស្សាមិ ទេវញ្ញតរោ វា’តិ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ បណិធាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ – ‘ឥមិនាហំ សីលេន វា វតេន វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវោ វា ភវិស្សាមិ ទេវញ្ញតរោ វា’តិ, តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ ។ យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឥច្ចស្សាយំ បញ្ចមោ ចេតសោវិនិពន្ធោ អសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ។ ឥមាស្ស បញ្ច ចេតសោវិនិពន្ធា អសមុច្ឆិន្នា ហោន្តិ។

“យស្ស កស្សចិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ឥមេ បញ្ច ចេតោខិលា អប្បហីនា, ឥមេ បញ្ច ចេតសោវិនិពន្ធា អសមុច្ឆិន្នា, សោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។

១៨៧។ “យស្ស កស្សចិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ បញ្ច ចេតោខិលា បហីនា, បញ្ច ចេតសោវិនិពន្ធា សុសមុច្ឆិន្នា, សោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។

“កតមាស្ស បញ្ច ចេតោខិលា បហីនា ហោន្តិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សត្ថរិ ន កង្ខតិ ន វិចិកិច្ឆតិ អធិមុច្ចតិ សម្បសីទតិ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សត្ថរិ ន កង្ខតិ ន វិចិកិច្ឆតិ អធិមុច្ចតិ សម្បសីទតិ, តស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឯវមស្សាយំ បឋមោ ចេតោខិលោ បហីនោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធម្មេ ន កង្ខតិ ន វិចិកិច្ឆតិ អធិមុច្ចតិ សម្បសីទតិ…បេ… ឯវមស្សាយំ ទុតិយោ ចេតោខិលោ បហីនោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សង្ឃេ ន កង្ខតិ ន វិចិកិច្ឆតិ អធិមុច្ចតិ សម្បសីទតិ…បេ… ឯវមស្សាយំ តតិយោ ចេតោខិលោ បហីនោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សិក្ខាយ ន កង្ខតិ ន វិចិកិច្ឆតិ អធិមុច្ចតិ សម្បសីទតិ…បេ… ឯវមស្សាយំ ចតុត្ថោ ចេតោខិលោ បហីនោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីសុ ន កុបិតោ ហោតិ ន អនត្តមនោ [អត្តមនោ (សី។ ពី។)] អនាហតចិត្តោ អខិលជាតោ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីសុ ន កុបិតោ ហោតិ ន អនត្តមនោ អនាហតចិត្តោ អខិលជាតោ, តស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឯវមស្សាយំ បញ្ចមោ ចេតោខិលោ បហីនោ ហោតិ។ ឥមាស្ស បញ្ច ចេតោខិលា បហីនា ហោន្តិ។

១៨៨។ “កតមាស្ស បញ្ច ចេតសោវិនិពន្ធា សុសមុច្ឆិន្នា ហោន្តិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាមេ វីតរាគោ ហោតិ វិគតច្ឆន្ទោ វិគតបេមោ វិគតបិបាសោ វិគតបរិឡាហោ វិគតតណ្ហោ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាមេ វីតរាគោ ហោតិ វិគតច្ឆន្ទោ វិគតបេមោ វិគតបិបាសោ វិគតបរិឡាហោ វិគតតណ្ហោ, តស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឯវមស្សាយំ បឋមោ ចេតសោវិនិពន្ធោ សុសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ វីតរាគោ ហោតិ…បេ… រូបេ វីតរាគោ ហោតិ…បេ… ន យាវទត្ថំ ឧទរាវទេហកំ ភុញ្ជិត្វា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អននុយុត្តោ វិហរតិ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន យាវទត្ថំ ឧទរាវទេហកំ ភុញ្ជិត្វា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អននុយុត្តោ វិហរតិ, តស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឯវមស្សាយំ ចតុត្ថោ ចេតសោវិនិពន្ធោ សុសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ បណិធាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ – ‘ឥមិនាហំ សីលេន វា វតេន វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវោ វា ភវិស្សាមិ ទេវញ្ញតរោ វា’តិ។ យោ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ បណិធាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ – ‘ឥមិនាហំ សីលេន វា វតេន វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវោ វា ភវិស្សាមិ ទេវញ្ញតរោ វា’តិ, តស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ។ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បធានាយ, ឯវមស្សាយំ បញ្ចមោ ចេតសោវិនិពន្ធោ សុសមុច្ឆិន្នោ ហោតិ។ ឥមាស្ស បញ្ច ចេតសោវិនិពន្ធា សុសមុច្ឆិន្នា ហោន្តិ។

“យស្ស កស្សចិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ឥមេ បញ្ច ចេតោខិលា បហីនា, ឥមេ បញ្ច ចេតសោវិនិពន្ធា សុសមុច្ឆិន្នា, សោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។

១៨៦។ “សោ ឆន្ទសមាធិបធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ, វីរិយសមាធិបធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ, ចិត្តសមាធិបធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ, វីមំសាសមាធិបធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ, ឧស្សោឡ្ហិំយេវ បញ្ចមិំ។ ស ខោ សោ, ភិក្ខវេ, ឯវំ ឧស្សោឡ្ហីបន្នរសង្គសមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្ពោ អភិនិព្ពិទាយ, ភព្ពោ សម្ពោធាយ, ភព្ពោ អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិគមាយ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, កុក្កុដិយា អណ្ឌានិ អដ្ឋ វា ទស វា ទ្វាទស វា។ តានស្សុ កុក្កុដិយា សម្មា អធិសយិតានិ សម្មា បរិសេទិតានិ សម្មា បរិភាវិតានិ។ កិញ្ចាបិ តស្សា កុក្កុដិយា ន ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – ‘អហោ វតិមេ កុក្កុដបោតកា បាទនខសិខាយ វា មុខតុណ្ឌកេន វា អណ្ឌកោសំ បទាលេត្វា សោត្ថិនា អភិនិព្ភិជ្ជេយ្យុ’ន្តិ។ អថ ខោ ភព្ពាវ តេ កុក្កុដបោតកា បាទនខសិខាយ វា មុខតុណ្ឌកេន វា អណ្ឌកោសំ បទាលេត្វា សោត្ថិនា អភិនិព្ភិជ្ជិតុំ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឯវំ ឧស្សោឡ្ហីបន្នរសង្គសមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្ពោ អភិនិព្ពិទាយ, ភព្ពោ សម្ពោធាយ, ភព្ពោ អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិគមាយា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

ចេតោខិលសុត្តំ និដ្ឋិតំ ឆដ្ឋំ។

៧។ វនបត្ថសុត្តំ

១៥០. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ. តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – "ភិក្ខវោ"តិ. "ភទន្តេ"តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ. ភគវា ឯតទវោច – "វនបត្ថបរិយាយំ វោ, ភិក្ខវេ, ទេសេស្សាមិ, តំ សុណាថ, សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី"តិ. "ឯវំ, ភន្តេ"តិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ. ភគវា ឯតទវោច –

១៥១. "ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ. តស្ស តំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ន ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ នានុបាបុណាតិ. យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្ពា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ កសិរេន សមុទាគច្ឆន្តិ. តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខិតព្ពំ – 'អហំ ខោ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរាមិ, តស្ស មេ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ន ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ នានុបាបុណាមិ. យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្ពា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ កសិរេន សមុទាគច្ឆន្តី'តិ. តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា រត្តិភាគំ វា ទិវសភាគំ វា តម្ហា វនបត្ថា បក្កមិតព្ពំ, ន វត្ថព្ពំ.

១៥២. "ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ. តស្ស តំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ន ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ នានុបាបុណាតិ. យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្ពា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ អប្បកសិរេន សមុទាគច្ឆន្តិ. តេន , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខិតព្ពំ – 'អហំ ខោ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរាមិ. តស្ស មេ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ន ឧបដ្ឋាតិ អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ នានុបាបុណាមិ. យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្ពា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ អប្បកសិរេន សមុទាគច្ឆន្តិ. ន ខោ បនាហំ ចីវរហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ, ន បិណ្ឌបាតហេតុ...បេ... ន សេនាសនហេតុ...បេ... ន គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ. អថ ច បន មេ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ន ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ នានុបាបុណាមី'តិ. តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា សង្ខាបិ តម្ហា វនបត្ថា បក្កមិតព្ពំ, ន វត្ថព្ពំ.

១៥៣. "ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ. តស្ស តំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ. យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្ពា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា, តេ កសិរេន សមុទាគច្ឆន្តិ. តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខិតព្ពំ – 'អហំ ខោ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរាមិ. តស្ស មេ ឥមំ វនបត្ថំ

ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ឧបដ្ឋាតិ អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាមិ។ យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្វា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ កសិរេន សមុទាគច្ឆន្តិ។ ន ខោ បនាហំ ចីវរហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ, ន បិណ្ឌបាតហេតុ...បេ... ន សេនាសនហេតុ...បេ... ន គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ។ អថ ច បន មេ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាមី’តិ។ តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា សង្ខាបិ តស្មិំ វនបត្ថេ វត្ថព្វំ, ន បក្កមិតព្វំ។

១៦៣។ “ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ។ តស្ស តំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។ យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្វា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ អប្បកសិរេន សមុទាគច្ឆន្តិ។ តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខិតព្វំ – ‘អហំ ខោ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរាមិ។ តស្ស មេ ឥមំ វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ឧបដ្ឋាតិ អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាមិ។ យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្វា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ អប្បកសិរេន សមុទាគច្ឆន្តី’តិ។ តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា យាវជីវម្បិ តស្មិំ វនបត្ថេ វត្ថព្វំ, ន បក្កមិតព្វំ។

១៦៤។ “ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ ...បេ... អញ្ញតរំ និគមំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ...បេ... អញ្ញតរំ នគរំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ...បេ... អញ្ញតរំ ជនបទំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ...បេ... អញ្ញតរំ បុគ្គលំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ។ តស្ស តំ បុគ្គលំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ន ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ នានុបាបុណាតិ។ យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្វា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ កសិរេន សមុទាគច្ឆន្តិ។ តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខិតព្វំ – ‘អហំ ខោ ឥមំ បុគ្គលំ ឧបនិស្សាយ វិហរាមិ។ តស្ស មេ ឥមំ បុគ្គលំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ន ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ នានុបាបុណាមិ។ យេ ច ខោ ឥមេ បព្ពជិតេន ជីវិតបរិក្ខារា សមុទានេតព្វា – ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារា – តេ កសិរេន សមុទាគច្ឆន្តី’តិ។ តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា រត្តិភាគំ វា ទិវសភាគំ វា សោ បុគ្គលោ អនាបុច្ឆា បក្កមិតព្វំ, នានុពន្ធិតព្វោ។

១៦៥។ “ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ បុគ្គលំ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ។ តស្ស តំ បុគ្គលំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោ អនុបដ្ឋិតា ចេវ សតិ ន ឧបដ្ឋាតិ, អសមាហិតញ្ច ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ

ນານຸປາປຸຓາຕິ. ເຍ ຈ ເຂາ ອິເມ ປພ຺ພຊິເຕນ ຊີວິຕປຣິກ຺ຂາຣາ ສມຸທາເນຕພ຺ພາ – ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣາ, ເຕ ອປ຺ປກສິເຣນ ສມຸທາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ເຕນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ອິຕິ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ‘ອຫໍ ເຂາ ອິມໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣາມິ. ຕສ຺ສ ເມ ອິມໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣເຕາ ອນຸປຏ຺ຐິຕາ ເຈວ ສຕິ ນ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອສມາຫິຕຎ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ສມາຘິຍຕິ, ອປຣິກ຺ຂີຓາ ຈ ອາສວາ ນ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນນຸປ຺ປຕ຺ຕຎ຺ຈ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ເຍາຄເກ຺ຂມໍ ນານຸປາປຸຓາມິ. ເຍ ຈ ເຂາ ອິເມ ປພ຺ພຊິເຕນ ຊີວິຕປຣິກ຺ຂາຣາ ສມຸທາເນຕພ຺ພາ – ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣາ – ເຕ ອປ຺ປກສິເຣນ ສມຸທາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ນ ເຂາ ປນາຫໍ ຈີວຣເຫຕຸ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິເຕາ, ນ ປິຓ຺ຑປາຕເຫຕຸ...ເປ... ນ ເສນາສນເຫຕຸ...ເປ... ນ ຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣເຫຕຸ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິເຕາ. ອຖ ຈ ປນ ເມ ອິມໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣເຕາ ອນຸປຏ຺ຐິຕາ ເຈວ ສຕິ ນ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອສມາຫິຕຎ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ສມາຘິຍຕິ, ອປຣິກ຺ຂີຓາ ຈ ອາສວາ ນ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນນຸປ຺ປຕ຺ຕຎ຺ຈ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ເຍາຄເກ຺ຂມໍ ນານຸປາປຸຓາມີ’ຕິ. ເຕນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ສງ຺ຂາປິ ເສາ ປຸຄ຺ຄເລາ ອາປຸຈ຺ຉາ ປກ຺ກມິຕພ຺ພໍ, ນານຸພນ຺ຘິຕເພ຺ພາ.

໑໙໕. “ອິຘ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣຕິ. ຕສ຺ສ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣເຕາ ອນຸປຏ຺ຐິຕາ ເຈວ ສຕິ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອສມາຫິຕຎ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຘິຍຕິ, ອປຣິກ຺ຂີຓາ ຈ ອາສວາ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນນຸປ຺ປຕ຺ຕຎ຺ຈ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ເຍາຄເກ຺ຂມໍ ອນຸປາປຸຓາຕິ. ເຍ ຈ ເຂາ ອິເມ ປພ຺ພຊິເຕນ ຊີວິຕປຣິກ຺ຂາຣາ ສມຸທາເນຕພ຺ພາ – ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣາ – ເຕ ກສິເຣນ ສມຸທາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ເຕນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ອິຕິ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ‘ອຫໍ ເຂາ ອິມໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣາມິ. ຕສ຺ສ ເມ ອິມໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣເຕາ ອນຸປຏ຺ຐິຕາ ເຈວ ສຕິ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອສມາຫິຕຎ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຘິຍຕິ, ອປຣິກ຺ຂີຓາ ຈ ອາສວາ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນນຸປ຺ປຕ຺ຕຎ຺ຈ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ເຍາຄເກ຺ຂມໍ ອນຸປາປຸຓາມິ. ເຍ ຈ ເຂາ ອິເມ ປພ຺ພຊິເຕນ ຊີວິຕປຣິກ຺ຂາຣາ ສມຸທາເນຕພ຺ພາ – ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣາ – ເຕ ກສິເຣນ ສມຸທາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ນ ເຂາ ປນາຫໍ ຈີວຣເຫຕຸ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິເຕາ, ນ ປິຓ຺ຑປາຕເຫຕຸ...ເປ... ນ ເສນາສນເຫຕຸ...ເປ... ນ ຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣເຫຕຸ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິເຕາ. ອຖ ຈ ປນ ເມ ອິມໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣເຕາ ອນຸປຏ຺ຐິຕາ ເຈວ ສຕິ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອສມາຫິຕຎ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຘິຍຕິ, ອປຣິກ຺ຂີຓາ ຈ ອາສວາ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນນຸປ຺ປຕ຺ຕຎ຺ຈ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ເຍາຄເກ຺ຂມໍ ອນຸປາປຸຓາມີ’ຕິ. ເຕນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ສງ຺ຂາປິ ເສາ ປຸຄ຺ຄເລາ ອນຸພນ຺ຘິຕເພ຺ພາ, ນ ປກ຺ກມິຕພ຺ພໍ.

໑໙໖. “ອິຘ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣຕິ. ຕສ຺ສ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣເຕາ ອນຸປຏ຺ຐິຕາ ເຈວ ສຕິ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອສມາຫິຕຎ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຘິຍຕິ, ອປຣິກ຺ຂີຓາ ຈ ອາສວາ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ , ອນນຸປ຺ປຕ຺ຕຎ຺ຈ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ເຍາຄເກ຺ຂມໍ ອນຸປາປຸຓາຕິ. ເຍ ຈ ເຂາ ອິເມ ປພ຺ພຊິເຕນ ຊີວິຕປຣິກ຺ຂາຣາ ສມຸທາເນຕພ຺ພາ – ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣາ – ເຕ ອປ຺ປກສິເຣນ ສມຸທາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ເຕນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ອິຕິ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ‘ອຫໍ ເຂາ ອິມໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣາມິ . ຕສ຺ສ ເມ ອິມໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣເຕາ ອນຸປຏ຺ຐິຕາ ເຈວ ສຕິ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອສມາຫິຕຎ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຘິຍຕິ, ອປຣິກ຺ຂີຓາ ຈ ອາສວາ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນນຸປ຺ປຕ຺ຕຎ຺ຈ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ເຍາຄເກ຺ຂມໍ ອນຸປາປຸຓາມິ. ເຍ ຈ ເຂາ ອິເມ ປພ຺ພຊິເຕນ ຊີວິຕປຣິກ຺ຂາຣາ ສມຸທາເນຕພ຺ພາ – ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣາ – ເຕ ອປ຺ປກສິເຣນ ສມຸທາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ’ຕິ. ເຕນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ຍາວຊີວມ຺ປິ ເສາ

ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨶ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨸᩥ ᨸᨶᩩᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᨶᨸᩦ”ᨲᩥ [ᩋᨸᩥ ᨸᨱᩩᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᨶᩣᨲᩥ (?)]᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩤ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩅᨶᨸᨲ᩠ᨳᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩴ᪨

᪘᪨ ᨾᨵᩩᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪙᪙᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨠᨸᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩤᩁᩣᨾᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨶᩥᩅᩤᩈᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩤᨴᩤᨿ ᨠᨸᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩤᨿ ᨸᩤᩅᩥᩈᩥ᪨ ᨠᨸᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩤᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨧ᩠ᨨᩤᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩤᨲᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᩉᩤᩅᨶᩴ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ ᨴᩥᩅᩤᩅᩥᩉᩤᩁᩤᨿ᪨ ᨾᩉᩤᩅᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩤᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨻᩮᩃᩩᩅᩃᨭ᩠ᨮᩥᨠᩤᨿ ᨾᩪᩃᩮ ᨴᩥᩅᩤᩅᩥᩉᩤᩁᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨴᨱ᩠ᨯᨸᩤᨱᩥᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨩᨦ᩠ᨥᩤᩅᩥᩉᩤᩁᩴ [ᨩᨦ᩠ᨥᩅᩥᩉᩤᩁᩴ (ᨠ᪨)] ᩋᨶᩩᨧᨦ᩠ᨠᨾᨾᩤᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨧᩁᨾᩤᨶᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᩉᩤᩅᨶᩴ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ᪨ ᨾᩉᩤᩅᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩤᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨿᩮᨶ ᨻᩮᩃᩩᩅᩃᨭ᩠ᨮᩥᨠᩤ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨽᨣᩅᨲᩤ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩤᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩤᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᨱ᩠ᨯᨾᩮᩣᩃᩩᨻ᩠ᨽ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩤᩈᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᨸᩤᨱᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨠᩥᩴᩅᩤᨴᩦ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨠᩥᨾᨠ᩠ᨡᩤᨿᩦ”ᨲᩥ? “ᨿᨳᩤᩅᩤᨴᩦ ᨡᩮᩣ, ᩌᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᨴᩮᩅᨠᩮ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᨾᩤᩁᨠᩮ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩮ ᩈᩔᨾᨱᨻᩕᩤᩉ᩠ᨾᨱᩥᨿᩤ ᨸᨩᩤᨿ ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩤᨿ ᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨿᨳᩤ ᨧ ᨸᨶ ᨠᩤᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᨲᩴ ᨻᩕᩤᩉ᩠ᨾᨱᩴ ᩋᨠᨳᩴᨠᨳᩥᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨽᩅᩤᨽᩅᩮ ᩅᩦᨲᨲᨱ᩠ᩉᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩤ ᨶᩤᨶᩩᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ – ᩑᩅᩴᩅᩤᨴᩦ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩌᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩑᩅᨾᨠ᩠ᨡᩤᨿᩦ”ᨲᩥ᪨

“ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᨱ᩠ᨯᨸᩤᨱᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩈᩦᩈᩴ ᩒᨠᨾ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ , ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩴ ᨶᩥᩃ᩠ᩃᩤᩊᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᨲᩥᩅᩥᩈᩤᨡᩴ ᨶᩃᩤᨭᩥᨠᩴ ᨶᩃᩤᨭᩮ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩤᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᨱ᩠ᨯᨾᩮᩣᩃᩩᨻ᩠ᨽ ᨸᨠ᩠ᨠᩤᨾᩥ᪨

᪒᪐᪐᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᩤᨿᨶ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨸᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩤᨶᩤ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩤᩁᩣᨾᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮ ᩌᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩌᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩍᨵᩤᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨶᩥᩅᩤᩈᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩤᨴᩤᨿ ᨠᨸᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩤᨿ ᨸᩤᩅᩥᩈᩥᩴ᪨ ᨠᨸᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩤᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨧ᩠ᨨᩤᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩤᨲᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᩉᩤᩅᨶᩴ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᩴ ᨴᩥᩅᩤᩅᩥᩉᩤᩁᩤᨿ᪨ ᨾᩉᩤᩅᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩤᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨻᩮᩃᩩᩅᩃᨭ᩠ᨮᩥᨠᩤᨿ ᨾᩪᩃᩮ ᨴᩥᩅᩤᩅᩥᩉᩤᩁᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴ᪨ ᨴᨱ᩠ᨯᨸᩤᨱᩥᨸᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨩᨦ᩠ᨥᩤᩅᩥᩉᩤᩁᩴ ᩋᨶᩩᨧᨦ᩠ᨠᨾᨾᩤᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨧᩁᨾᩤᨶᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᩉᩤᩅᨶᩴ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ᪨ ᨾᩉᩤᩅᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩤᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨿᩮᨶ ᨻᩮᩃᩩᩅᩃᨭ᩠ᨮᩥᨠᩤ ᨿᩮᨶᩤᩉᩴ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᨿᩤ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩤᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩤᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᨱ᩠ᨯᨾᩮᩣᩃᩩᨻ᩠ᨽ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩤᩈᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᨱ᩠ᨯᨸᩤᨱᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨾᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – ‘ᨠᩥᩴᩅᩤᨴᩦ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨠᩥᨾᨠ᩠ᨡᩤᨿᩦ’ᨲᩥ?

“ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᨱ᩠ᨯᨸᩤᨱᩥᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩴ – ᨿᨳᩤᩅᩤᨴᩦ ᨡᩮᩣ, ᩌᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᨴᩮᩅᨠᩮ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᨾᩤᩁᨠᩮ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩮ

ᩈᩔᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩥᨿᩣ ᨸᨩᩣᨿ ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨿ ᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᨸᨶ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᨲᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩴ ᩋᨠᨳᩴᨠᨳᩥᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨽᩅᩣᨽᩅᩮ ᩅᩦᨲᨲᨱ᩠ᩉᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩣᨶᩩᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ – ᩑᩅᩴᩅᩣᨴᩦ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩑᩅᨾᨠ᩠ᨡᩣᨿᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᨱ᩠ᨯᨸᩣᨱᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩈᩦᩈᩴ ᩒᨠᨾ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩴ ᨶᩥᩃ᩠ᩃᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩥᩅᩥᩈᩣᨡᩴ ᨶᩃᩣᨭᩥᨠᩴ ᨶᩃᩣᨭᩮ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᨾᩮᩣᩃᩩᨻ᩠ᨽ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨

᪑᪐᪐᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨠᩥᩴᩅᩣᨴᩦ ᨸᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨴᩮᩅᨠᩮ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᨾᩣᩁᨠᩮ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩮ ᩈᩔᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩥᨿᩣ ᨸᨩᩣᨿ ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨿ ᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ? ᨠᨳᨬ᩠ᨧ ᨸᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᨲᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩴ ᩋᨠᨳᩴᨠᨳᩥᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨽᩅᩣᨽᩅᩮ ᩅᩦᨲᨲᨱ᩠ᩉᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩣᨶᩩᩈᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ? “ᨿᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨽᩥᩅᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ, ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨥᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ, ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ , ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ, ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩣᨶᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ, ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᩅᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ, ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ, ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᩣᨴᩣᨶ-ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨴᩣᨶ-ᨠᩃᩉ-ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉ-ᩅᩥᩅᩣᨴ-ᨲᩩᩅᩴᨲᩩᩅ-ᨸᩮᩈᩩᨬ᩠ᨬ-ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳᩮᨲᩮ ᨸᩣᨸᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᩈᨶᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ᪨

᪑᪐᪑᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩋᨧᩥᩁᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᩍᨴᩴ ᨡᩮᩣ ᨶᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᩈᨶᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ – ‘ᨿᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨽᩥᩅᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ...ᨸᩮ... ᩑᨲ᩠ᨳᩮᨲᩮ ᨸᩣᨸᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ ᪨ ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩔ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩔ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨽᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ? ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨧᩮᩅ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᨶᩴ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᨶᩴ᪨ ᨸᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩮᩣ ᩍᨾᩔ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩔ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲᩩᩴ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶ ᨾᨿᩴ ᨿᩮᨶᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨭᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨿᩮᨶᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩣ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᩍᨴᩴ ᨡᩮᩣ ᨶᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶ, ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᩈᨶᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ – ‘ᨿᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨽᩥᩅᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ...ᨸᩮ... ᩑᨲ᩠ᨳᩮᨲᩮ ᨸᩣᨸᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᨶᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩋᨧᩥᩁᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – ‘ᩍᨴᩴ ᨡᩮᩣ ᨶᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᩈᨶᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ – “ᨿᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨽᩥᩅᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩑᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ...ᨸᩮ... ᩑᨲ᩠ᨳᩮᨲᩮ ᨸᩣᨸᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩔ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩔ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨽᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ? ᨲᩮᩈᩴ ᨶᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – ‘ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨧᩮᩅ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᩮᩣ

សម្ភាវិតោ ច វិញ្ញូនំ សព្រហ្មចារីនំ, បហោតិ ចាយស្មា មហាកច្ចានោ ឥមស្ស ភគវតា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ វិភជិតុំ។ យំនូន មយំ យេនាយស្មា មហាកច្ចានោ តេនុបសង្កមេយ្យាម; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ មហាកច្ចានំ ឯតមត្ថំ បដិបុច្ឆេយ្យាមា'តិ។ វិភជតាយស្មា មហាកច្ចានោ"តិ។

១០២។ "សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ មូលំ, អតិក្កម្ម ខន្ធំ, សាខាបលាសេ សារំ បរិយេសិតព្វំ មញ្ញេយ្យ; ឯវំសម្បទមិទំ អាយស្មន្តានំ សត្ថរិ សម្មុខីភូតេ, តំ ភគវន្តំ អតិសិត្វា , អម្ហេ ឯតមត្ថំ បដិបុច្ឆិតព្វំ មញ្ញថ។ សោ ហាវុសោ, ភគវា ជានំ ជានាតិ, បស្សំ បស្សតិ, ចក្ខុភូតោ ញាណភូតោ ធម្មភូតោ ព្រហ្មភូតោ, វត្តា បវត្តា, អត្ថស្ស និន្នេតា, អមតស្ស ទាតា, ធម្មស្សាមី តថាគតោ។ សោ ចេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ, យំ ភគវន្តំយេវ ឯតមត្ថំ បដិបុច្ឆេយ្យាថ។ យថា វោ ភគវា ព្យាករេយ្យ តថា នំ ធារេយ្យាថា"តិ។ "អទ្ធាវុសោ កច្ចាន, ភគវា ជានំ ជានាតិ, បស្សំ បស្សតិ, ចក្ខុភូតោ ញាណភូតោ ធម្មភូតោ ព្រហ្មភូតោ, វត្តា បវត្តា, អត្ថស្ស និន្នេតា, អមតស្ស ទាតា, ធម្មស្សាមី តថាគតោ។ សោ ចេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ, យំ ភគវន្តំយេវ ឯតមត្ថំ បដិបុច្ឆេយ្យាម។ យថា នោ ភគវា ព្យាករេយ្យ តថា នំ ធារេយ្យាម។ អបិ ចាយស្មា មហាកច្ចានោ សត្ថុ ចេវ សំវណ្ណិតោ សម្ភាវិតោ ច វិញ្ញូនំ សព្រហ្មចារីនំ, បហោតិ ចាយស្មា មហាកច្ចានោ ឥមស្ស ភគវតា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ វិភជិតុំ។ វិភជតាយស្មា មហាកច្ចានោ អគរុំ ករិត្វា"តិ [អគរុំ កត្វា (សី។), អគរុករិត្វា (ស្យា។ បី។)]។ "តេន ហាវុសោ, សុណាថ, សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី"តិ។ "ឯវមាវុសោ"តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ មហាកច្ចានស្ស បច្ចស្សោសុំ។ អាយស្មា មហាកច្ចានោ ឯតទវោច –

១០៣។ "យំ ខោ នោ, អាវុសោ, ភគវា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភជិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បវិដ្ឋោ – 'យតោនិទានំ, ភិក្ខុ, បុរិសំ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខា សមុទាចរន្តិ។ ឯត្ថ ចេ នត្ថិ អភិនន្ទិតព្វំ អភិវទិតព្វំ អជ្ឈោសិតព្វំ, ឯសេវន្តោ រាគានុសយានំ...បេ... ឯត្ថេតេ បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តី'តិ, ឥមស្ស ខោ អហំ, អាវុសោ, ភគវតា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស ឯវំ វិត្ថារេន អត្ថំ អាជានាមិ –

"ចក្ខុញ្ចាវុសោ, បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ, តិណ្ណំ សង្គតិ ផស្សោ, ផស្សបច្ចយា វេទនា, យំ វេទេតិ តំ សញ្ជានាតិ , យំ សញ្ជានាតិ តំ វិតក្កេតិ, យំ វិតក្កេតិ តំ បបញ្ចេតិ, យំ បបញ្ចេតិ តតោនិទានំ បុរិសំ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខា សមុទាចរន្តិ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នេសុ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យេសុ រូបេសុ។ សោតញ្ចាវុសោ, បដិច្ច សទ្ទេ ច ឧប្បជ្ជតិ សោតវិញ្ញាណំ...បេ... ឃានញ្ចាវុសោ, បដិច្ច គន្ធេ ច ឧប្បជ្ជតិ ឃានវិញ្ញាណំ...បេ... ជិវ្ហញ្ចាវុសោ, បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ...បេ... កាយញ្ចាវុសោ, បដិច្ច ផោដ្ឋព្ពេ ច ឧប្បជ្ជតិ កាយវិញ្ញាណំ...បេ... មនញ្ចាវុសោ, បដិច្ច ធម្មេ ច ឧប្បជ្ជតិ មនោវិញ្ញាណំ, តិណ្ណំ សង្គតិ ផស្សោ, ផស្សបច្ចយា វេទនា, យំ វេទេតិ តំ សញ្ជានាតិ, យំ សញ្ជានាតិ តំ វិតក្កេតិ, យំ វិតក្កេតិ តំ បបញ្ចេតិ, យំ បបញ្ចេតិ តតោនិទានំ បុរិសំ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខា សមុទាចរន្តិ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នេសុ មនោវិញ្ញេយ្យេសុ ធម្មេសុ។

“សោ វតាវុសោ, ចក្ខុស្មិំ សតិ រូបេ សតិ ចក្ខុវិញ្ញាណេ សតិ ផស្សបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ ផស្សបញ្ញត្តិយា សតិ វេទនាបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ វេទនាបញ្ញត្តិយា សតិ សញ្ញាបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ សញ្ញាបញ្ញត្តិយា សតិ វិតក្កបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ វិតក្កបញ្ញត្តិយា សតិ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខាសមុទាចរណបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ សោ វតាវុសោ, សោតស្មិំ សតិ សទ្ទេ សតិ...បេ... ឃានស្មិំ សតិ គន្ធេ សតិ...បេ... ជិវ្ហាយ សតិ រសេ សតិ...បេ... កាយស្មិំ សតិ ផោដ្ឋព្ពេ សតិ...បេ... មនស្មិំ សតិ ធម្មេ សតិ មនោវិញ្ញាណេ សតិ ផស្សបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ ផស្សបញ្ញត្តិយា សតិ វេទនាបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ វេទនាបញ្ញត្តិយា សតិ សញ្ញាបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ សញ្ញាបញ្ញត្តិយា សតិ វិតក្កបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ វិតក្កបញ្ញត្តិយា សតិ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខាសមុទាចរណបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។

“សោ វតាវុសោ, ចក្ខុស្មិំ អសតិ រូបេ អសតិ ចក្ខុវិញ្ញាណេ អសតិ ផស្សបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ ផស្សបញ្ញត្តិយា អសតិ វេទនាបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ វេទនាបញ្ញត្តិយា អសតិ សញ្ញាបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ សញ្ញាបញ្ញត្តិយា អសតិ វិតក្កបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ វិតក្កបញ្ញត្តិយា អសតិ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខាសមុទាចរណបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ សោ វតាវុសោ, សោតស្មិំ អសតិ សទ្ទេ អសតិ...បេ... ឃានស្មិំ អសតិ គន្ធេ អសតិ...បេ... ជិវ្ហាយ អសតិ រសេ អសតិ...បេ... កាយស្មិំ អសតិ ផោដ្ឋព្ពេ អសតិ...បេ... មនស្មិំ អសតិ ធម្មេ អសតិ មនោវិញ្ញាណេ អសតិ ផស្សបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ ផស្សបញ្ញត្តិយា អសតិ វេទនាបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ វេទនាបញ្ញត្តិយា អសតិ សញ្ញាបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ សញ្ញាបញ្ញត្តិយា អសតិ វិតក្កបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ វិតក្កបញ្ញត្តិយា អសតិ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខាសមុទាចរណបញ្ញត្តិំ បញ្ញាបេស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។

“យំ ខោ នោ, អាវុសោ, ភគវា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភជិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បវិដ្ឋោ – ‘យតោនិទានំ, ភិក្ខុ, បុរិសំ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខា សមុទាចរន្តិ ឯត្ថ ចេ នត្ថិ អភិនន្ទិតព្ពំ អភិវទិតព្ពំ អជ្ឈោសិតព្ពំ ឯសេវន្តោ រាគានុសយានំ...បេ... ឯត្ថេតេ បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តី’តិ, ឥមស្ស ខោ អហំ, អាវុសោ, ភគវតា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស ឯវំ វិត្ថារេន អត្ថំ អាជានាមិ។ អាកង្ខមានា ច បន តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ភគវន្តំយេវ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បដិបុច្ឆេយ្យាថ។ យថា នោ ភគវា ព្យាករោតិ តថា នំ ធារេយ្យាថា”តិ។

១០៥។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ មហាកច្ចានស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “យំ ខោ នោ, ភន្តេ, ភគវា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភជិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បវិដ្ឋោ – ‘យតោនិទានំ, ភិក្ខុ, បុរិសំ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខា សមុទាចរន្តិ។ ឯត្ថ ចេ នត្ថិ អភិនន្ទិតព្ពំ អភិវទិតព្ពំ អជ្ឈោសិតព្ពំ។ ឯសេវន្តោ រាគានុសយានំ...បេ... ឯត្ថេតេ បាបកា អកុសលា ធម្មា

អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តី’តិ។ តេសំ នោ, ភន្តេ, អម្ហាកំ អចិរបក្កន្តស្ស ភគវតោ ឯតទហោសិ – ‘ឥទំ ខោ នោ, អាវុសោ, ភគវា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភជិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បវិដ្ឋោ – “យតោនិទានំ, ភិក្ខុ, បុរិសំ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខា សមុទាចរន្តិ។ ឯត្ថ ចេ នត្ថិ អភិនន្ទិតព្ពំ អភិវទិតព្ពំ អជ្ឈោសិតព្ពំ។ ឯសេវន្តោ រាគានុសយានំ, ឯសេវន្តោ បដិឃានុសយានំ, ឯសេវន្តោ ទិដ្ឋានុសយានំ, ឯសេវន្តោ វិចិកិច្ឆានុសយានំ, ឯសេវន្តោ មានានុសយានំ, ឯសេវន្តោ ភវរាគានុសយានំ , ឯសេវន្តោ អវិជ្ជានុសយានំ, ឯសេវន្តោ ទណ្ឌាទាន-សត្ថាទាន-កលហ-វិគ្គហ-វិវាទ-តុវំតុវំ-បេសុញ្ញ-មុសាវាទានំ។ ឯត្ថេតេ បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តី”តិ។ កោ នុ ខោ ឥមស្ស ភគវតា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ វិភជេយ្យា’តិ? តេសំ នោ, ភន្តេ, អម្ហាកំ ឯតទហោសិ – ‘អយំ ខោ អាយស្មា មហាកច្ចានោ សត្ថុ ចេវ សំវណ្ណិតោ សម្ភាវិតោ ច វិញ្ញូនំ សព្រហ្មចារីនំ, បហោតិ ចាយស្មា មហាកច្ចានោ ឥមស្ស ភគវតា សំខិត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ វិភជិតុំ, យំនូន មយំ យេនាយស្មា មហាកច្ចានោ តេនុបសង្កមេយ្យាម; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ មហាកច្ចានំ ឯតមត្ថំ បដិបុច្ឆេយ្យាមា’តិ។ អថ ខោ មយំ, ភន្តេ, យេនាយស្មា មហាកច្ចានោ តេនុបសង្កមិម្ហ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ មហាកច្ចានំ ឯតមត្ថំ បដិបុច្ឆិម្ហ។ តេសំ នោ, ភន្តេ, អាយស្មតា មហាកច្ចានេន ឥមេហិ អាការេហិ ឥមេហិ បទេហិ ឥមេហិ ព្យញ្ជនេហិ អត្ថោ វិភត្តោ”តិ។ “បណ្ឌិតោ, ភិក្ខវេ, មហាកច្ចានោ; មហាបញ្ញោ, ភិក្ខវេ, មហាកច្ចានោ។ មំ ចេបិ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, ឯតមត្ថំ បដិបុច្ឆេយ្យាថ, អហម្បិ តំ ឯវមេវំ ព្យាករេយ្យំ យថា តំ មហាកច្ចានេន ព្យាកតំ។ ឯសោ ចេវេតស្ស អត្ថោ។ ឯវញ្ច [ឯវមេវ ន (ក.)] នំ ធារេថា”តិ។

ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, បុរិសោ ជិឃច្ឆាទុព្ពល្យបរេតោ មធុបិណ្ឌិកំ អធិគច្ឆេយ្យ, សោ យតោ យតោ សាយេយ្យ, លភេថេវ សាទុរសំ អសេចនកំ។ ឯវមេវ ខោ, ភន្តេ, ចេតសោ ភិក្ខុ ទព្ពជាតិកោ, យតោ យតោ ឥមស្ស ធម្មបរិយាយស្ស បញ្ញាយ អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ, លភេថេវ អត្តមនតំ, លភេថេវ ចេតសោ បសាទំ។ កោ នាមោ អយំ [កោ នាមាយំ (ស្យា.)], ភន្តេ, ធម្មបរិយាយោ”តិ? “តស្មាតិហ ត្វំ, អានន្ទ, ឥមំ ធម្មបរិយាយំ មធុបិណ្ឌិកបរិយាយោ ត្វេវ នំ ធារេហី”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

មធុបិណ្ឌិកសុត្តំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ។

៩។ ទ្វេធាវិតក្កសុត្តំ

២០៦។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

“បុព្ពេវ មេ, ភិក្ខវេ, សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សេវ សតោ ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ ទ្វិធា កត្វា ទ្វិធា កត្វា វិតក្កេ

វិហរេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, យោ ចាយំ កាមវិតក្កោ យោ ច ព្យាបាទវិតក្កោ យោ ច វិហិំសាវិតក្កោ – ឥមំ ឯកំ ភាគមកាសិំ ; យោ ចាយំ នេក្ខម្មវិតក្កោ យោ ច អព្យាបាទវិតក្កោ យោ ច អវិហិំសាវិតក្កោ – ឥមំ ទុតិយំ ភាគមកាសិំ។

២០៧។ “តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯវំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ។ សោ ឯវំ បជានាមិ – ‘ឧប្បន្នោ ខោ មេ អយំ កាមវិតក្កោ។ សោ ច ខោ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្វានសំវត្តនិកោ’ [អនិព្វានសំវត្តនិកោ”តិ (?)]។ ‘អត្តព្យាពាធាយ សំវត្តតី’តិបិ មេ, ភិក្ខវេ, បដិសញ្ចិក្ខតោ អព្ភត្ថំ គច្ឆតិ; ‘បរព្យាពាធាយ សំវត្តតី’តិបិ មេ, ភិក្ខវេ, បដិសញ្ចិក្ខតោ អព្ភត្ថំ គច្ឆតិ; ‘ឧភយព្យាពាធាយ សំវត្តតី’តិបិ មេ, ភិក្ខវេ, បដិសញ្ចិក្ខតោ អព្ភត្ថំ គច្ឆតិ; ‘បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្វានសំវត្តនិកោ’តិបិ មេ, ភិក្ខវេ, បដិសញ្ចិក្ខតោ អព្ភត្ថំ គច្ឆតិ។ សោ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឧប្បន្នុប្បន្នំ កាមវិតក្កំ បជហមេវ [អតីតកាលិកកិរិយាបទានិមេវ] វិនោទមេវ [អតីតកាលិកកិរិយាបទានិមេវ] ព្យន្តមេវ [ព្យន្តេវ (សី។ ស្យា។ បី។)] នំ អកាសិំ។

២០៨។ “តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯវំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ឧប្បជ្ជតិ ព្យាបាទវិតក្កោ…បេ… ឧប្បជ្ជតិ វិហិំសាវិតក្កោ។ សោ ឯវំ បជានាមិ – ‘ឧប្បន្នោ ខោ មេ អយំ វិហិំសាវិតក្កោ។ សោ ច ខោ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្វានសំវត្តនិកោ’។ ‘អត្តព្យាពាធាយ សំវត្តតី’តិបិ មេ, ភិក្ខវេ, បដិសញ្ចិក្ខតោ អព្ភត្ថំ គច្ឆតិ; ‘បរព្យាពាធាយ សំវត្តតី’តិបិ មេ, ភិក្ខវេ, បដិសញ្ចិក្ខតោ អព្ភត្ថំ គច្ឆតិ; ‘ឧភយព្យាពាធាយ សំវត្តតី’តិបិ មេ, ភិក្ខវេ, បដិសញ្ចិក្ខតោ អព្ភត្ថំ គច្ឆតិ; ‘បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្វានសំវត្តនិកោ’តិបិ មេ, ភិក្ខវេ, បដិសញ្ចិក្ខតោ អព្ភត្ថំ គច្ឆតិ។ សោ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឧប្បន្នុប្បន្នំ វិហិំសាវិតក្កំ បជហមេវ វិនោទមេវ ព្យន្តមេវ នំ អកាសិំ។

“យញ្ញទេវ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ពហុលមនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ, តថា តថា នតិ ហោតិ ចេតសោ។ កាមវិតក្កំ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ពហុលមនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ, បហាសិ នេក្ខម្មវិតក្កំ, កាមវិតក្កំ ពហុលមកាសិ, តស្ស តំ កាមវិតក្កាយ ចិត្តំ នមតិ។ ព្យាបាទវិតក្កំ ចេ, ភិក្ខវេ…បេ… វិហិំសាវិតក្កំ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ពហុលមនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ, បហាសិ អវិហិំសាវិតក្កំ, វិហិំសាវិតក្កំ ពហុលមកាសិ, តស្ស តំ វិហិំសាវិតក្កាយ ចិត្តំ នមតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ កិដ្ឋសម្ពាធេ គោបាលកោ គាវោ រក្ខេយ្យ។ សោ តា គាវោ តតោ តតោ ទណ្ឌេន អាកោដេយ្យ បដិកោដេយ្យ សន្និរុន្ធេយ្យ សន្និវារេយ្យ។ តំ កិស្ស ហេតុ? បស្សតិ ហិ សោ, ភិក្ខវេ, គោបាលកោ តតោនិទានំ វធំ វា ពន្ធនំ វា ជានិំ វា គរហំ វា។ ឯវមេវ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, អទ្ទសំ អកុសលានំ ធម្មានំ អាទីនវំ ឱការំ សំកិលេសំ, កុសលានំ ធម្មានំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ វោទានបក្ខំ។

២០៩។ “តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯវំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ឧប្បជ្ជតិ នេក្ខម្មវិតក្កោ។ សោ ឯវំ បជានាមិ – ‘ឧប្បន្នោ ខោ មេ អយំ នេក្ខម្មវិតក្កោ។ សោ ច ខោ នេវត្តព្យាពាធាយ សំវត្តតិ, ន បរព្យាពាធាយ សំវត្តតិ, ន ឧភយព្យាពាធាយ

សំវត្តតិ, បញ្ញាវុឌ្ឍិកោ អវិឃាតបក្ខិកោ និព្ពានសំវត្តនិកោ’។ រត្តិំ ចេបិ នំ, ភិក្ខវេ, អនុវិតក្កេយ្យំ អនុវិចារេយ្យំ, នេវ តតោនិទានំ ភយំ សមនុបស្សាមិ។ ទិវសំ ចេបិ នំ, ភិក្ខវេ, អនុវិតក្កេយ្យំ អនុវិចារេយ្យំ, នេវ តតោនិទានំ ភយំ សមនុបស្សាមិ។ រត្តិន្ទិវំ ចេបិ នំ, ភិក្ខវេ, អនុវិតក្កេយ្យំ អនុវិចារេយ្យំ, នេវ តតោនិទានំ ភយំ សមនុបស្សាមិ។ អបិ ច ខោ មេ អតិចិរំ អនុវិតក្កយតោ អនុវិចារយតោ កាយោ កិលមេយ្យ ។ កាយេ កិលន្តេ [កិលមន្តេ (ក.)] ចិត្តំ ឩហញ្ញេយ្យ។ ឩហតេ ចិត្តេ អារា ចិត្តំ សមាធិម្ហាតិ។ សោ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សណ្ឋបេមិ សន្និសាទេមិ ឯកោទិំ ករោមិ [ឯកោទិ ករោមិ (បី.)] សមាទហាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘មា មេ ចិត្តំ ឩហញ្ញី’តិ [ឩហញ្ញីតិ (ស្យា. ក.), ឩហនីតិ (បី.)]។

១១០. “តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯវំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ឧប្បជ្ជតិ អព្យាបាទវិតក្កោ…បេ… ឧប្បជ្ជតិ អវិហិំសាវិតក្កោ។ សោ ឯវំ បជានាមិ – ‘ឧប្បន្នោ ខោ មេ អយំ អវិហិំសាវិតក្កោ។ សោ ច ខោ នេវត្តព្យាពាធាយ សំវត្តតិ, ន បរព្យាពាធាយ សំវត្តតិ, ន ឧភយព្យាពាធាយ សំវត្តតិ, បញ្ញាវុឌ្ឍិកោ អវិឃាតបក្ខិកោ និព្ពានសំវត្តនិកោ’។ រត្តិំ ចេបិ នំ, ភិក្ខវេ, អនុវិតក្កេយ្យំ អនុវិចារេយ្យំ, នេវ តតោនិទានំ ភយំ សមនុបស្សាមិ។ ទិវសំ ចេបិ នំ, ភិក្ខវេ, អនុវិតក្កេយ្យំ អនុវិចារេយ្យំ, នេវ តតោនិទានំ ភយំ សមនុបស្សាមិ។ រត្តិន្ទិវំ ចេបិ នំ, ភិក្ខវេ, អនុវិតក្កេយ្យំ អនុវិចារេយ្យំ, នេវ តតោនិទានំ ភយំ សមនុបស្សាមិ។ អបិ ច ខោ មេ អតិចិរំ អនុវិតក្កយតោ អនុវិចារយតោ កាយោ កិលមេយ្យ។ កាយេ កិលន្តេ ចិត្តំ ឩហញ្ញេយ្យ។ ឩហតេ ចិត្តេ អារា ចិត្តំ សមាធិម្ហាតិ។ សោ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សណ្ឋបេមិ, សន្និសាទេមិ, ឯកោទិំ ករោមិ សមាទហាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ‘មា មេ ចិត្តំ ឩហញ្ញី’តិ។

“យញ្ញទេវ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ពហុលមនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ, តថា តថា នតិ ហោតិ ចេតសោ។ នេក្ខម្មវិតក្កញ្ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ពហុលមនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ, បហាសិ កាមវិតក្កំ, នេក្ខម្មវិតក្កំ ពហុលមកាសិ, តស្ស តំ នេក្ខម្មវិតក្កាយ ចិត្តំ នមតិ។ អព្យាបាទវិតក្កញ្ចេ, ភិក្ខវេ…បេ… អវិហិំសាវិតក្កញ្ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ពហុលមនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ, បហាសិ វិហិំសាវិតក្កំ, អវិហិំសាវិតក្កំ ពហុលមកាសិ, តស្ស តំ អវិហិំសាវិតក្កាយ ចិត្តំ នមតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, គិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ សព្ពសស្សេសុ គាមន្តសម្ភតេសុ គោបាលកោ គាវោ រក្ខេយ្យ , តស្ស រុក្ខមូលគតស្ស វា អព្ភោកាសគតស្ស វា សតិករណីយមេវ ហោតិ – ‘ឯតា [ឯតេ (ក.)] គាវោ’តិ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, សតិករណីយមេវ អហោសិ – ‘ឯតេ ធម្មា’តិ។

១១១. “អារទ្ធំ ខោ បន មេ, ភិក្ខវេ, វីរិយំ អហោសិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា , បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ, សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ។ សោ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហាសិំ សតោ ច សម្បជានោ, សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេសិំ, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ, តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។

໑໑໗. “ເສາ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິເຕ຺ຕ ປຣິສຸເທ຺ຘ ປຣິເຍາທາເຕ ອນງ຺ເຄຓ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສ ມຸທຸຠູເຕ ກມ຺ມນິເຍ ຐິເຕ ອາເນຎ຺ຊປ຺ປເຕ຺ຕ ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຎາຓາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຠິນິນ຺ນາເມສິໍ. ເສາ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣາມິ. ເສຍ຺ຍຖີທໍ, ເອກມ຺ປິ ຊາຕິໍ...ເປ... ອິຕິ ສາກາຣໍ ສອຸທ຺ເທສໍ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣາມິ. ອຍໍ ເຂາ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣຕ຺ຕິຍາ ປຐເມ ຍາເມ ປຐມາ ວິຊ຺ຊາ ອທິຄຕາ; ອວິຊ຺ຊາ ວິຫຕາ ວິຊ຺ຊາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ; ຕເມາ ວິຫເຕາ ອາເລາເກາ ອຸປ຺ປນ຺ເນາ; ຍຖາ ຕໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕສ຺ສ ອາຕາປິເນາ ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ສ ວິຫຣເຕາ.

໑໑໘. “ເສາ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິເຕ຺ຕ ປຣິສຸເທ຺ຘ ປຣິເຍາທາເຕ ອນງ຺ເຄຓ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສ ມຸທຸຠູເຕ ກມ຺ມນິເຍ ຐິເຕ ອາເນຎ຺ຊປ຺ປເຕ຺ຕ ສຕ຺ຕານໍ ຈຸຕູປປາຕຎາຓາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຠິນິນ຺ນາເມສິໍ. ເສາ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸເທ຺ຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ສເຕ຺ຕ ປສ຺ສາມິ ຈວມາເນ ອຸປປຊ຺ຊມາເນ...ເປ... ອິເມ ວຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສຕ຺ຕາ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ...ເປ... ອິຕິ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸເທ຺ຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ສເຕ຺ຕ ປສ຺ສາມິ ຈວມາເນ ອຸປປຊ຺ຊມາເນ ຫີເນ ປຓີເຕ ສຸວເຓ຺ຓ ທຸພ຺ພເຓ຺ຓ ສຸຄເຕ ທຸຄ຺ຄເຕ, ຍຖາກມ຺ມູປເຄ ສເຕ຺ຕ ປຊານາມິ. ອຍໍ ເຂາ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣຕ຺ຕິຍາ ມຊ຺ຌິເມ ຍາເມ ທຸຕິຍາ ວິຊ຺ຊາ ອທິຄຕາ; ອວິຊ຺ຊາ ວິຫຕາ ວິຊ຺ຊາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ; ຕເມາ ວິຫເຕາ ອາເລາເກາ ອຸປ຺ປນ຺ເນາ; ຍຖາ ຕໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕສ຺ສ ອາຕາປິເນາ ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ສ ວິຫຣເຕາ.

໑໑໙. “ເສາ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິເຕ຺ຕ ປຣິສຸເທ຺ຘ ປຣິເຍາທາເຕ ອນງ຺ເຄຓ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສ ມຸທຸຠູເຕ ກມ຺ມນິເຍ ຐິເຕ ອາເນຎ຺ຊປ຺ປເຕ຺ຕ ອາສວານໍ ຂຍຎາຓາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຠິນິນ຺ນາເມສິໍ. ເສາ ‘ອິທໍ ທຸກ຺ຂນ຺’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ, ‘ອຍໍ ທຸກ຺ຂສມຸທເຍາ’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ, ‘ອຍໍ ທຸກ຺ຂນິເຣາເຘາ’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ, ‘ອຍໍ ທຸກ຺ຂນິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ. ‘ອິເມ ອາສວາ’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ, ‘ອຍໍ ອາສວສມຸທເຍາ’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ, ‘ອຍໍ ອາສວນິເຣາເຘາ’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ, ‘ອຍໍ ອາສວນິເຣາຘຄາມິນີ ປຏິປທາ’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ. ຕສ຺ສ ເມ ເອວໍ ຊານເຕາ ເອວໍ ປສ຺ສເຕາ ກາມາສວາປິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖ, ຠວາສວາປິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖ, ອວິຊ຺ຊາສວາປິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖ, ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິໍ ວິມຸຕ຺ຕມິຕິ ຎາຓໍ ອເຫາສິ – ‘ຂີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຓີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາ’ຕິ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິໍ. ອຍໍ ເຂາ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຉິເມ ຍາເມ ຕຕິຍາ ວິຊ຺ຊາ ອທິຄຕາ; ອວິຊ຺ຊາ ວິຫຕາ ວິຊ຺ຊາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ; ຕເມາ ວິຫເຕາ ອາເລາເກາ ອຸປ຺ປນ຺ເນາ; ຍຖາ ຕໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕສ຺ສ ອາຕາປິເນາ ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ສ ວິຫຣເຕາ.

໑໒໐. “ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຣເຎ຺ຎ ປວເນ ມຫນ຺ຕໍ ນິນ຺ນໍ ປລ຺ລລໍ. ຕເມນໍ ມຫາມິຄສງ຺ເຆາ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫເຣຍ຺ຍ. ຕສ຺ສ ເກາຈິເທວ ປຸຣິເສາ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊຍ຺ຍ ອນຕ຺ຖກາເມາ ອຫິຕກາເມາ ອເຍາຄເກ຺ຂມກາເມາ. ເສາ ຍ຺ວາສ຺ສ ເຂເມາ ມເຄ຺ຄາ ເສາວຕ຺ຖິເກາ ປີຕິຄມນີເຍາ ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ປິທເຫຍ຺ຍ, ວິວເຣຍ຺ຍ ກຸມ຺ມຄ຺ຄໍ, ເອາທເຫຍ຺ຍ ເອາກຈຣໍ, ຐເປຍ຺ຍ ເອາກຈາຣິກໍ. ເອວຎ຺ຫິ ເສາ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາມິຄສງ຺ເຆາ ອປເຣນ ສມເຍນ ອນຍພ຺ຍສນໍ [ອນຍວ຺ຍສນໍ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)] ອາປເຊ຺ຊຍ຺ຍ. ຕສ຺ເສວ ເຂາ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫເຕາ ມິຄສງ຺ຆສ຺ສ ເກາຈິເທວ ປຸຣິເສາ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊຍ຺ຍ ອຕ຺ຖກາເມາ ຫິຕກາເມາ ເຍາຄເກ຺ຂມກາເມາ. ເສາ ຍ຺ວາສ຺ສ ເຂເມາ ມເຄ຺ຄາ ເສາວຕ຺ຖິເກາ ປີຕິຄມນີເຍາ ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ວິວເຣຍ຺ຍ, ປິທເຫຍ຺ຍ ກຸມ຺ມຄ຺ຄໍ, ອູຫເນຍ຺ຍ ເອາກຈຣໍ, ນາເສຍ຺ຍ ເອາກຈາຣິກໍ. ເອວຎ຺ຫິ ເສາ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາມິຄສງ຺ເຆາ ອປເຣນ ສມເຍນ ວຸທ຺ຒິໍ ວິຣູຬ຺ຫິໍ ເວປຸລ຺ລໍ ອາປເຊ຺ຊຍ຺ຍ.

“ឞុបយា ខោ ខេ អយំ, ភិក្ខុវេ, កតា អត្តស្ស ចិន្នាបតាយ ។ អយំ ខេចេចត្ត អខេត្តា – យហត្ថិ តិត្ថិ បល្លលត្ថិ ខោ, ភិក្ខុវេ, កាយាគខេយតំ អឆិចចតំ ។ យហាយិកាសខ្ឈោតិ ខោ, ភិក្ខុវេ, សត្តាគខេយតំ អឆិចចតំ ។ បុរិខេសា អគត្តការខេយា អហិតការខេយា អខេឃាកខេក្ខយការខេយាតិ ខោ, ភិក្ខុវេ, យាខេស្សតំ បិបិយខេតា អឆិចចតំ ។ ក្យុខេក្កាតិ ខោ, ភិក្ខុវេ, អដ្ឋង្គិកខេស្សតំ យិត្ថាយក្កស្ស អឆិចចតំ, ខេសឃ្យឆិធំ – យិត្ថាឌិដ្ឋិយា យិត្ថាសង្កប្បស្ស យិត្ថាចាចាយ យិត្ថាកយ្មត្តស្ស យិត្ថាអាឌីចស្ស យិត្ថាចាឃាយស្ស យិត្ថាសតិយា យិត្ថាសយាធិស្ស ។ ឞូកចខេរាតិ ខោ, ភិក្ខុវេ, តត្តីរាកខេស្សតំ អឆិចចតំ ។ ឞូកចារិកាតិ ខោ, ភិក្ខុវេ, អចិន្នខេឃតំ អឆិចចតំ ។ បុរិខេសា អត្តការខេយា ហិតការខេយា ខេឃាកខេក្ខយការខេយាតិ ខោ, ភិក្ខុវេ, តឆាកតខេស្សតំ អឆិចចតំ អខេហខេតា សម្យាសម្ពុទ្ធស្ស ។ ខេលខេយា យខេក្កា ខេសាចត្តិខេកា ប៊ីតិកយតិខេឃាតិ ខោ, ភិក្ខុវេ, អរិយខេស្សតំ អដ្ឋង្គិកស្ស យក្កស្ស អឆិចចតំ, ខេសឃ្យឆិធំ – សម្មាឌិដ្ឋិយា សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាចាចាយ សម្មាកម្មត្តស្ស សម្មាអាឌីចស្ស សម្មាចាឃាយស្ស សម្មាសតិយា សម្មាសយាធិស្ស ។

“ឞ្កតិ ខោ, ភិក្ខុវេ, ចិចខេជា យឃា ខេលខេយា យខេក្កា ខេសាចត្តិខេកា ប៊ីតិកយតិខេឃា, បិហិខេតា ក្យុខេក្កា, ឞ្កាហខេតា ឞូកចខេរា, តាសិតា ឞូកចារិកា ។ ឃំ, ភិក្ខុវេ, សត្តរា ករុណីយំ សាចកាតំ ហិខេតសិតា អតុកម្យខេកត អតុកម្យំ ឞ្កបិកាឃ, កតំ ខេចា តំ យឃា ។ ឲតាតិ, ភិក្ខុវេ , រុក្ខមូលិតិ, ឲតាតិ សុញ្ញាការាតិ; ឈាឃថ, ភិក្ខុវេ, យា បយាឌត្ត; យា បច្ឆា ចិប្បដិសារិខេតា អហុចត្ត ។ អយំ ខេចា អយ្យាកំ អតុសាសតី”តិ ។

ឞ្កឌយខេចាឆ ភកចា ។ អត្តយតា ខេត ភិក្ខូ ភកចខេតា ភាសិតំ អភិតត្ទុន្តិ ។

ខេច្ឆាចិតក្កសុត្តំ តិដ្ឋិតំ តចយំ ។

១០ ។ ចិតក្កសណ្ណាគសុត្តំ

១១៩ ។ ឲចំ ខេយ សុតំ – ឲកំ សយយំ ភកចា សាចត្តិយំ ចិហរតិ ខេឌតចខេត អតាឆបិណ្ឌិកស្ស អារាខេយ ។ តត្រ ខោ ភកចា ភិក្ខូ អាយខេត្តសិ – “ភិក្ខុខេចា”តិ ។ “ភឌខេត្ត”តិ ខេត ភិក្ខូ ភកចខេតា បច្ចខេស្សាសុំ ។ ភកចា ឲតឌខេចាឆ –

“អឆិចិត្តយតុយុខេត្តត, ភិក្ខុវេ, ភិក្ខុតា បញ្ច តិយិត្តាតិ កាខេលត កាលំ យតសិ កាតព្វាតិ ។ កតយាតិ បញ្ច? ឞ្កឆ, ភិក្ខុវេ, ភិក្ខុខេតា ឃំ តិយិត្តំ អាកម្ម ឃំ តិយិត្តំ យតសិកខេរាខេតា ឞ្កប្បជ្ជន្តិ បិបកា អក្សុសលា ចិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ខេគាសូបសំហិតាបិ ខេយាហូបសំហិតាបិ, ខេតត, ភិក្ខុវេ, ភិក្ខុតា តយ្យាតិយិត្តា អញ្ញំ តិយិត្តំ យតសិ កាតព្វំ ក្សុសលូបសំហិតំ ។ តស្ស តយ្យាតិយិត្តា អញ្ញំ តិយិត្តំ យតសិកខេរាខេតា ក្សុសលូបសំហិតំ ខេយ បិបកា អក្សុសលា ចិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ខេគាសូបសំហិតាបិ ខេយាហូបសំហិតាបិ ខេត បហីយន្តិ ខេត អព្ភត្ថំ កច្ឆន្តិ ។ ខេតសំ បហាតា អជ្ឈត្តខេយច ចិត្តំ សត្តិដ្ឋតិ សត្តិសីឌតិ ឲខេកាឌិ ខេហាតិ [ឲខេកាឌិខេភាតិ (ស្យា ។ ក ។)] សយាធិយតិ ។ ខេសឃ្យថាបិ, ភិក្ខុវេ, ឌខេក្ខា បលកខេណ្ឌា ចា បលកណ្ឌខេត្តចាសី ចា សុខុយាឃ អាណិយា ឞូឡារិកំ អាណិំ អភិតិហខេតយ្យ អភិតីហខេរយ្យ អភិតិចខេត្តយ្យ [អភិតិចខេដ្ឋយ្យ (សី ។ បី ។)];

ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ យំ និមិត្តំ អាគម្ម យំ និមិត្តំ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជន្តិ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ, តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា តម្ហា និមិត្តា អញ្ញំ និមិត្តំ មនសិ កាតព្ពំ កុសលូបសំហិតំ។ តស្ស តម្ហា និមិត្តា អញ្ញំ និមិត្តំ មនសិករោតោ កុសលូបសំហិតំ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។

២១៧។ “តស្ស ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ តម្ហាបិ និមិត្តា អញ្ញំ និមិត្តំ មនសិករោតោ កុសលូបសំហិតំ ឧប្បជ្ជន្តេវ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ, តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា តេសំ វិតក្កានំ អាទីនវោ ឧបបរិក្ខិតព្ពោ – ‘ឥតិបិមេ វិតក្កា អកុសលា, ឥតិបិមេ វិតក្កា សាវជ្ជា, ឥតិបិមេ វិតក្កា ទុក្ខវិបាកា’តិ។ តស្ស តេសំ វិតក្កានំ អាទីនវំ ឧបបរិក្ខតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ឥត្ថី វា បុរិសោ វា ទហរោ យុវា មណ្ឌនកជាតិកោ អហិកុណបេន វា កុក្កុរកុណបេន វា មនុស្សកុណបេន វា កណ្ឋេ អាសត្តេន អដ្ដីយេយ្យ ហរាយេយ្យ ជិគុច្ឆេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, តស្ស ចេ ភិក្ខុនោ តម្ហាបិ និមិត្តា អញ្ញំ និមិត្តំ មនសិករោតោ កុសលូបសំហិតំ ឧប្បជ្ជន្តេវ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ, តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា តេសំ វិតក្កានំ អាទីនវោ ឧបបរិក្ខិតព្ពោ – ‘ឥតិបិមេ វិតក្កា អកុសលា, ឥតិបិមេ វិតក្កា សាវជ្ជា, ឥតិបិមេ វិតក្កា ទុក្ខវិបាកា’តិ។ តស្ស តេសំ វិតក្កានំ អាទីនវំ ឧបបរិក្ខតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។

២១៨។ “តស្ស ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ តេសម្បិ វិតក្កានំ អាទីនវំ ឧបបរិក្ខតោ ឧប្បជ្ជន្តេវ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ, តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា តេសំ វិតក្កានំ អសតិអមនសិការោ អាបជ្ជិតព្ពោ។ តស្ស តេសំ វិតក្កានំ អសតិអមនសិការំ អាបជ្ជតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ចក្ខុមា បុរិសោ អាបាថគតានំ រូបានំ អទស្សនកាមោ អស្ស; សោ និមីលេយ្យ វា អញ្ញេន វា អបលោកេយ្យ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, តស្ស ចេ ភិក្ខុនោ តេសម្បិ វិតក្កានំ អាទីនវំ ឧបបរិក្ខតោ ឧប្បជ្ជន្តេវ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ, តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។

២១៩។ “តស្ស ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ តេសម្បិ វិតក្កានំ អសតិអមនសិការំ អាបជ្ជតោ ឧប្បជ្ជន្តេវ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ, តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា តេសំ វិតក្កានំ វិតក្កសង្ខារសណ្ឋានំ មនសិកាតព្ពំ។ តស្ស តេសំ វិតក្កានំ វិតក្កសង្ខារសណ្ឋានំ មនសិករោតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ,

បុរិសោ សីឃំ គច្ឆេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘កិំ នុ ខោ អហំ សីឃំ គច្ឆាមិ? យន្នូនាហំ សណិកំ គច្ឆេយ្យ’ន្តិ។ សោ សណិកំ គច្ឆេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘កិំ នុ ខោ អហំ សណិកំ គច្ឆាមិ? យន្នូនាហំ តិដ្ឋេយ្យ’ន្តិ។ សោ តិដ្ឋេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘កិំ នុ ខោ អហំ ឋិតោ? យន្នូនាហំ និសីទេយ្យ’ន្តិ។ សោ និសីទេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘កិំ នុ ខោ អហំ និសិន្នោ? យន្នូនាហំ និបជ្ជេយ្យ’ន្តិ។ សោ និបជ្ជេយ្យ។ ឯវញ្ហិ សោ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ ឱឡារិកំ ឱឡារិកំ ឥរិយាបថំ អភិនិវជ្ជេត្វា [អភិនិស្សជ្ជេត្វា (ស្យា.)] សុខុមំ សុខុមំ ឥរិយាបថំ កប្បេយ្យ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, តស្ស ចេ ភិក្ខុនោ តេសម្បិ វិតក្កានំ អសតិអមនសិការំ អាបជ្ជតោ ឧប្បជ្ជន្តេវ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។

២២០។ “តស្ស ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ តេសម្បិ វិតក្កានំ វិតក្កសង្ខារសណ្ឋានំ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជន្តេវ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ។ តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា ទន្តេភិទន្តមាធាយ [ទន្តេ + អភិទន្តេ + អាធាយាតិ ដីកាយំ បទច្ឆេទោ, ទន្តគ្គីតិ បរតោ ករណត្តា យុត្តំ វិយ ទិស្សតិ] ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហិតព្វំ អភិនិប្បីឡេតព្វំ អភិសន្តាបេតព្វំ។ តស្ស ទន្តេភិទន្តមាធាយ ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហតោ អភិនិប្បីឡយតោ អភិសន្តាបយតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ពលវា បុរិសោ ទុព្ពលតរំ បុរិសំ សីសេ វា គលេ វា ខន្ធេ វា គហេត្វា អភិនិគ្គណ្ហេយ្យ អភិនិប្បីឡេយ្យ អភិសន្តាបេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, តស្ស ចេ ភិក្ខុនោ តេសម្បិ វិតក្កានំ វិតក្កសង្ខារសណ្ឋានំ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជន្តេវ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ។ តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា ទន្តេភិទន្តមាធាយ ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហិតព្វំ អភិនិប្បីឡេតព្វំ អភិសន្តាបេតព្វំ។ តស្ស ទន្តេភិទន្តមាធាយ ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហតោ អភិនិប្បីឡយតោ អភិសន្តាបយតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។

២២១។ “យតោ ខោ [យតោ ច ខោ (ស្យា. ក.)], ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ យំ និមិត្តំ អាគម្ម យំ និមិត្តំ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជន្តិ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ, តស្ស តម្ហា និមិត្តា អញ្ញំ និមិត្តំ មនសិករោតោ កុសលូបសំហិតំ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ តេសម្បិ វិតក្កានំ អាទីនវំ ឧបបរិក្ខតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ តេសម្បិ វិតក្កានំ អសតិអមនសិការំ អាបជ្ជតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ តេសម្បិ វិតក្កានំ វិតក្កសង្ខារសណ្ឋានំ មនសិករោតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ

មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ ទន្តេភិទន្តមាធាយ ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហតោ អភិនិប្បីឡយតោ អភិសន្តាបយតោ យេ បាបកា អកុសលា វិតក្កា ឆន្ទូបសំហិតាបិ ទោសូបសំហិតាបិ មោហូបសំហិតាបិ តេ បហីយន្តិ តេ អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ។ តេសំ បហានា អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វសី វិតក្កបរិយាយបថេសុ។ យំ វិតក្កំ អាកង្ខិស្សតិ តំ វិតក្កំ វិតក្កេស្សតិ, យំ វិតក្កំ នាកង្ខិស្សតិ ន តំ វិតក្កំ វិតក្កេស្សតិ។ អច្ឆេច្ឆិ តណ្ហំ វិវត្តយិ [វាវត្តយិ (សី។ បី។)] សំយោជនំ, សម្មា មានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

វិតក្កសណ្ឋានសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទសមំ។

សីហនាទវគ្គោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ចូឡសីហនាទលោមហំសវរោ, មហាចូឡទុក្ខក្ខន្ធអនុមានិកសុត្តំ;

ខិលបត្តមធុបិណ្ឌិកទ្វេធាវិតក្ក, បញ្ចនិមិត្តកថា បុន វគ្គោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. ឱបម្មវគ្គោ

១. កកចូបមសុត្តំ

២២២. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ អតិវេលំ សំសដ្ឋោ វិហរតិ។ ឯវំ សំសដ្ឋោ អាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ វិហរតិ – សចេ កោចិ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មោឡិយផគ្គុនស្ស សម្មុខា តាសំ ភិក្ខុនីនំ អវណ្ណំ ភាសតិ, តេនាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ កុបិតោ អនត្តមនោ អធិករណម្បិ ករោតិ។ សចេ បន កោចិ ភិក្ខុ តាសំ ភិក្ខុនីនំ សម្មុខា អាយស្មតោ មោឡិយផគ្គុនស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, តេន តា ភិក្ខុនិយោ កុបិតា អនត្តមនា អធិករណម្បិ ករោន្តិ។ ឯវំ សំសដ្ឋោ អាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ វិហរតិ។ អថ ខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អាយស្មា, ភន្តេ, មោឡិយផគ្គុនោ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ អតិវេលំ សំសដ្ឋោ វិហរតិ។ ឯវំ សំសដ្ឋោ, ភន្តេ, អាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ វិហរតិ – សចេ កោចិ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មោឡិយផគ្គុនស្ស សម្មុខា តាសំ ភិក្ខុនីនំ អវណ្ណំ ភាសតិ, តេនាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ កុបិតោ អនត្តមនោ អធិករណម្បិ ករោតិ។ សចេ បន កោចិ ភិក្ខុ តាសំ ភិក្ខុនីនំ សម្មុខា អាយស្មតោ មោឡិយផគ្គុនស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, តេន តា ភិក្ខុនិយោ កុបិតា អនត្តមនា អធិករណម្បិ ករោន្តិ។ ឯវំ សំសដ្ឋោ, ភន្តេ, អាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ វិហរតី”តិ។

២២៣. អថ ខោ ភគវា អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ – “ឯហិ ត្វំ , ភិក្ខុ, មម វចនេន មោឡិយផគ្គុនំ ភិក្ខុំ អាមន្តេហិ – ‘សត្ថា តំ, អាវុសោ ផគ្គុន, អាមន្តេតី’”តិ។ “ឯវំ , ភន្តេ”តិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ បដិស្សុត្វា យេនាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ មោឡិយផគ្គុនំ ឯតទវោច – “សត្ថា តំ, អាវុសោ ផគ្គុន, អាមន្តេតី”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ អាយស្មា មោឡិយផគ្គុនោ តស្ស ភិក្ខុនោ បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ មោឡិយផគ្គុនំ ភគវា ឯតទវោច –

“សច្ចំ កិរ ត្វំ, ផគ្គុន, ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ អតិវេលំ សំសដ្ឋោ វិហរសិ? ឯវំ សំសដ្ឋោ កិរ ត្វំ, ផគ្គុន, ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ វិហរសិ – សចេ កោចិ ភិក្ខុ តុយ្ហំសម្មុខា តាសំ ភិក្ខុនីនំ អវណ្ណំ ភាសតិ, តេន ត្វំ កុបិតោ អនត្តមនោ អធិករណម្បិ ករោសិ។ សចេ បន កោចិ ភិក្ខុ តាសំ ភិក្ខុនីនំ សម្មុខា តុយ្ហំអវណ្ណំ ភាសតិ, តេន តា ភិក្ខុនិយោ កុបិតា អនត្តមនា អធិករណម្បិ ករោន្តិ។ ឯវំ សំសដ្ឋោ កិរ ត្វំ, ផគ្គុន, ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ វិហរសី”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”តិ។ “ននុ ត្វំ, ផគ្គុន, កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”តិ។

២២៤. “ន ខោ តេ ឯតំ, ផគ្គុន, បតិរូបំ កុលបុត្តស្ស សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតស្ស, យំ ត្វំ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ អតិវេលំ សំសដ្ឋោ

ວິຫເຣຍ຺ຍາສິ. ຕສ຺ມາຕິຫ, ຜຄ຺ຄຸນ, ຕວ ເຈປິ ເກາຈິ ສມ຺ມຸຂາ ຕາສໍ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ອວຓ຺ຓໍ ຠາເສຍ຺ຍ, ຕຕ຺ຣາປິ ຕ຺ວໍ, ຜຄ຺ຄຸນ, ເຍ ເຄຫສິຕາ [ເຄຫສ຺ສິຕາ (?)] ຉນ຺ທາ ເຍ ເຄຫສິຕາ ວິຕກ຺ກາ ເຕ ປຊເຫຍ຺ຍາສິ. ຕຕ຺ຣາປິ ເຕ, ຜຄ຺ຄຸນ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – 'ນ ເຈວ ເມ ຈິຕ຺ຕໍ ວິປຣິຓຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ນ ຈ ປາປິກໍ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສ຺ສາມິ, ຫິຕານຸກມ຺ປີ ຈ ວິຫຣິສ຺ສາມິ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕາ, ນ ເທາສນ຺ຕເຣາ'ຕິ. ເອວຎ຺ຫິ ເຕ, ຜຄ຺ຄຸນ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ.

"ຕສ຺ມາຕິຫ, ຜຄ຺ຄຸນ, ຕວ ເຈປິ ເກາຈິ ສມ຺ມຸຂາ ຕາສໍ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ປາຓິນາ ປຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍ, ເລຑ຺ຑຸນາ ປຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍ, ທຓ຺ຑເນ ປຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍ, ສຕ຺ເຖນ ປຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍ. ຕຕ຺ຣາປິ ຕ຺ວໍ, ຜຄ຺ຄຸນ, ເຍ ເຄຫສິຕາ ຉນ຺ທາ ເຍ ເຄຫສິຕາ ວິຕກ຺ກາ ເຕ ປຊເຫຍ຺ຍາສິ. ຕຕ຺ຣາປິ ເຕ, ຜຄ຺ຄຸນ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ 'ນ ເຈວ ເມ ຈິຕ຺ຕໍ ວິປຣິຓຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ນ ຈ ປາປິກໍ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສ຺ສາມິ, ຫິຕານຸກມ຺ປີ ຈ ວິຫຣິສ຺ສາມິ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕາ, ນ ເທາສນ຺ຕເຣາ'ຕິ. ເອວຎ຺ຫິ ເຕ, ຜຄ຺ຄຸນ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ.

"ຕສ຺ມາຕິຫ, ຜຄ຺ຄຸນ, ຕວ ເຈປິ ເກາຈິ ສມ຺ມຸຂາ ອວຓ຺ຓໍ ຠາເສຍ຺ຍ, ຕຕ຺ຣາປິ ຕ຺ວໍ, ຜຄ຺ຄຸນ , ເຍ ເຄຫສິຕາ ຉນ຺ທາ ເຍ ເຄຫສິຕາ ວິຕກ຺ກາ ເຕ ປຊເຫຍ຺ຍາສິ. ຕຕ຺ຣາປິ ເຕ, ຜຄ຺ຄຸນ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ 'ນ ເຈວ ເມ ຈິຕ຺ຕໍ ວິປຣິຓຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ນ ຈ ປາປິກໍ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສ຺ສາມິ, ຫິຕານຸກມ຺ປີ ຈ ວິຫຣິສ຺ສາມິ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕາ, ນ ເທາສນ຺ຕເຣາ'ຕິ. ເອວຎ຺ຫິ ເຕ, ຜຄ຺ຄຸນ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ.

"ຕສ຺ມາຕິຫ, ຜຄ຺ຄຸນ, ຕວ ເຈປິ ເກາຈິ ປາຓິນາ ປຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍ, ເລຑ຺ຑຸນາ ປຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍ, ທຓ຺ຑເນ ປຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍ, ສຕ຺ເຖນ ປຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍ, ຕຕ຺ຣາປິ ຕ຺ວໍ, ຜຄ຺ຄຸນ, ເຍ ເຄຫສິຕາ ຉນ຺ທາ ເຍ ເຄຫສິຕາ ວິຕກ຺ກາ ເຕ ປຊເຫຍ຺ຍາສິ. ຕຕ຺ຣາປິ ເຕ, ຜຄ຺ຄຸນ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ 'ນ ເຈວ ເມ ຈິຕ຺ຕໍ ວິປຣິຓຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ນ ຈ ປາປິກໍ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສ຺ສາມິ, ຫິຕານຸກມ຺ປີ ຈ ວິຫຣິສ຺ສາມິ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕາ, ນ ເທາສນ຺ຕເຣາ'ຕິ. ເອວຎ຺ຫິ ເຕ, ຜຄ຺ຄຸນ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ.

໑໑໕. ອຖ ເຂາ ຠຄວາ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ – "ອາຣາຘຍິໍສຸ ວຕ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂູ ເອກໍ ສມຍໍ ຈິຕ຺ຕໍ. ອິຘາຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິໍ – ອຫໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອກາສນເຠາຊນໍ ຠຸຎ຺ຊາມິ. ເອກາສນເຠາຊນໍ ເຂາ ອຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠຸຎ຺ຊມາເນາ ອປ຺ປາພາຘຕຎ຺ຈ ສຎ຺ຊານາມິ ອປ຺ປາຕງ຺ກຕຎ຺ຈ ລຫຸຏ຺ຐານຎ຺ຈ ພລຎ຺ຈ ຜາສຸວິຫາຣຎ຺ຈ. ເອຖ ຕຸມ຺ເຫປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອກາສນເຠາຊນໍ ຠຸຎ຺ຊຖ. ເອກາສນເຠາຊນໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ເຫປິ ຠຸຎ຺ຊມານາ ອປ຺ປາພາຘຕຎ຺ຈ ສຎ຺ຊານິສ຺ສຖ ອປ຺ປາຕງ຺ກຕຎ຺ຈ ລຫຸຏ຺ຐານຎ຺ຈ ພລຎ຺ຈ ຜາສຸວິຫາຣຎ຺ຈາ'ຕິ. ນ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ເຕສຸ ຠິກ຺ຂູສຸ ອນຸສາສນີ ກຣຓີຍາ ອເຫາສິ; ສຕຸປ຺ປາທກຣຓີຍເມວ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ເຕສຸ ຠິກ຺ຂູສຸ ອເຫາສິ.

"ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຸຠູມິຍໍ ຈາຕຸມຫາປເຖ ອາຊຎ຺ຎຣເຖາ ຍຸຕ຺ເຕາ ອສ຺ສ ຐິເຕາ ເອາຘສ຺ຕປເຕາເທາ. ຕເມນໍ ທກ຺ເຂາ ເຍາຄ຺ຄາຈຣິເຍາ ອສ຺ສທມ຺ມສາຣຖິ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ, ວາເມນ ຫຕ຺ເຖນ ຣສ຺ມິເຍາ ຄເຫຕ຺ວາ, ທກ຺ຂິເຓນ ຫຕ຺ເຖນ ປເຕາທໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ເຍນິຈ຺ຉກໍ ຍທິຈ຺ຉກໍ ສາເຣຍ຺ຍປິ ປຈ຺ຈາສາເຣຍ຺ຍປິ. ເອວເມວ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ນ ເມ ເຕສຸ ຠິກ຺ຂູສຸ ອນຸສາສນີ ກຣຓີຍາ ອເຫາສິ, ສຕຸປ຺ປາທກຣຓີຍເມວ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ເຕສຸ ຠິກ຺ຂູສຸ ອເຫາສິ. ຕສ຺ມາຕິຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ເຫປິ ອກຸສລໍ ປຊຫຖ, ກຸສເລສຸ ຘມ຺ເມສຸ ອາເຍາຄໍ ກເຣາຖ. ເອວຎ຺ຫິ ຕຸມ຺ເຫປິ ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ວຸທ຺ຘິໍ ວິຣູຬ຺ຫິໍ ເວປຸລ຺ລໍ ອາປຊ຺ຊິສ຺ສຖ.

“𑄥𑄬𑄡𑄳𑄡𑄗𑅅𑄛𑄨 , 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄉𑅅𑄟𑄥𑄳𑄥 𑄤𑅅 𑄚𑄨𑄉𑄟𑄥𑄳𑄥 𑄤𑅅 𑄃𑄤𑄨𑄘𑄫𑄢𑄬 𑄟𑄦𑄚𑄳𑄖𑄁 𑄥𑅅𑄣𑄤𑄚𑄁𑅁 𑄖𑄐𑄳𑄌𑄥𑄳𑄥 𑄆𑅄𑄕𑄳𑄓𑄬𑄦𑄨 𑄥𑄐𑄳𑄍𑄚𑄳𑄚𑄁𑅁 𑄖𑄥𑄳𑄥 𑄇𑄮𑄌𑄨𑄘𑄬𑄤 𑄛𑄪𑄢𑄨𑄥𑄮 𑄅𑄛𑄳𑄛𑄎𑄳𑄎𑄬𑄡𑄳𑄡 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄇𑅅𑄟𑄮 𑄦𑄨𑄖𑄇𑅅𑄟𑄮 𑄡𑄮𑄉𑄇𑄳𑄈𑄬𑄟𑄇𑅅𑄟𑄮𑅁 𑄥𑄮 𑄡𑅅 𑄖𑅅 𑄥𑅅𑄣𑄣𑄑𑄳𑄒𑄨𑄡𑄮 𑄇𑄪𑄑𑄨𑄣𑅅 𑄃𑄮𑄎𑅅𑄛𑄦𑄢𑄕𑄨𑄡𑄮 [𑄃𑄮𑄎𑅅𑄦𑄢𑄕𑄨𑄡𑄮 (𑄇𑅁)] 𑄖𑅅 𑄍𑄬𑄖𑄳𑄤𑅅 [𑄖𑄌𑄳𑄍𑄬𑄖𑄳𑄤𑅅 (𑄥𑄩𑅁 𑄥𑄳𑄡𑅅𑅁 𑄛𑄩𑅁)] 𑄝𑄦𑄨𑄘𑄳𑄙𑅅 𑄚𑄩𑄦𑄢𑄬𑄡𑄳𑄡, 𑄃𑄚𑄳𑄖𑄮𑄤𑄚𑄁 𑄥𑄪𑄤𑄨𑄥𑄮𑄙𑄨𑄖𑄁 𑄤𑄨𑄥𑄮𑄙𑄬𑄡𑄳𑄡𑅁 𑄡𑅅 𑄛𑄚 𑄖𑅅 𑄥𑅅𑄣𑄣𑄑𑄳𑄒𑄨𑄡𑄮 𑄅𑄎𑄪𑄇𑅅 𑄥𑄪𑄎𑅅𑄖𑅅 𑄖𑅅 𑄥𑄟𑄳𑄟𑅅 𑄛𑄢𑄨𑄦𑄢𑄬𑄡𑄳𑄡𑅁 𑄆𑄤𑄐𑄳𑄦𑄬𑄖𑄁, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄥𑅅𑄣𑄤𑄚𑄁 𑄃𑄛𑄢𑄬𑄚 𑄥𑄟𑄡𑄬𑄚 𑄤𑄪𑄘𑄳𑄙𑄨𑄁 𑄤𑄨𑄢𑄫𑅄𑄳𑄦𑄨𑄁 𑄤𑄬𑄛𑄪𑄣𑄳𑄣𑄁 𑄃𑅅𑄛𑄎𑄳𑄎𑄬𑄡𑄳𑄡𑅁 𑄆𑄤𑄟𑄬𑄤 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄖𑄪𑄟𑄳𑄦𑄬𑄛𑄨 𑄃𑄇𑄪𑄥𑄣𑄁 𑄛𑄎𑄦𑄗, 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄬𑄥𑄪 𑄙𑄟𑄳𑄟𑄬𑄥𑄪 𑄃𑅅𑄡𑄮𑄉𑄁 𑄇𑄢𑄮𑄗𑅁 𑄆𑄤𑄐𑄳𑄦𑄨 𑄖𑄪𑄟𑄳𑄦𑄬𑄛𑄨 𑄄𑄟𑄥𑄳𑄟𑄨𑄁 𑄙𑄟𑄳𑄟𑄤𑄨𑄚𑄡𑄬 𑄤𑄪𑄘𑄳𑄙𑄨𑄁 𑄤𑄨𑄢𑄫𑅄𑄳𑄦𑄨𑄁 𑄤𑄬𑄛𑄪𑄣𑄳𑄣𑄁 𑄃𑅅𑄛𑄎𑄳𑄎𑄨𑄥𑄳𑄥𑄗𑅁

𑄷𑄷𑄿𑅁 “𑄞𑄫𑄖𑄛𑄪𑄝𑄳𑄝𑄁, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄥𑅅𑄤𑄖𑄳𑄗𑄨𑄡𑅅 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄚𑅅𑄟 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩 𑄃𑄦𑄮𑄥𑄨𑅁 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅𑄡, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄨𑄡𑅅 𑄆𑄤𑄁 𑄇𑄣𑄳𑄡𑅅𑄕𑄮 𑄇𑄨𑄖𑄳𑄖𑄨𑄥𑄘𑄳𑄘𑄮 𑄃𑄝𑄳𑄞𑄪𑄉𑄳𑄉𑄖𑄮 – ‘𑄥𑄮𑄢𑄖𑅅 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩, 𑄚𑄨𑄤𑅅𑄖𑅅 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩, 𑄅𑄛𑄥𑄚𑄳𑄖𑅅 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩’𑄖𑄨𑅁 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅𑄡 𑄈𑄮 𑄛𑄚, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄨𑄡𑅅 𑄇𑅅𑅄𑄩 𑄚𑅅𑄟 𑄘𑅅𑄥𑄩 𑄃𑄦𑄮𑄥𑄨 𑄘𑄇𑄳𑄈𑅅 𑄃𑄚𑄣𑄥𑅅 𑄥𑄪𑄥𑄁𑄤𑄨𑄦𑄨𑄖𑄇𑄟𑄳𑄟𑄚𑄳𑄖𑅅𑅁

“𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄇𑅅𑅄𑄨𑄡𑅅 𑄘𑅅𑄥𑄨𑄡𑅅 𑄆𑄖𑄘𑄦𑄮𑄥𑄨 – ‘𑄟𑄡𑄳𑄦𑄁 𑄈𑄮 𑄃𑄡𑄳𑄡𑅅𑄡 𑄆𑄤𑄁 𑄇𑄣𑄳𑄡𑅅𑄕𑄮 𑄇𑄨𑄖𑄳𑄖𑄨𑄥𑄘𑄳𑄘𑄮 𑄃𑄝𑄳𑄞𑄪𑄉𑄳𑄉𑄖𑄮 – “𑄥𑄮𑄢𑄖𑅅 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩, 𑄚𑄨𑄤𑅅𑄖𑅅 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩, 𑄅𑄛𑄥𑄚𑄳𑄖𑅅 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩”𑄖𑄨𑅁 𑄇𑄨𑄁 𑄚𑄪 𑄈𑄮 𑄟𑄬 𑄃𑄡𑄳𑄡𑅅 𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑄡𑄬𑄤 𑄚𑄪 𑄈𑄮 𑄃𑄎𑄳𑄏𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄇𑄮𑄛𑄁 𑄚 𑄛𑅅𑄖𑄪𑄇𑄢𑄮𑄖𑄨 𑄅𑄘𑅅𑄦𑄪 𑄃𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁 𑄅𑄘𑅅𑄦𑄪 𑄟𑄡𑄳𑄦𑄬𑄤𑄬𑄖𑄳𑄗 [𑄟𑄬𑄡𑄳𑄦𑄬𑄤𑄬𑄖𑄳𑄗 (𑄥𑄩𑅁 𑄛𑄩𑅁)] 𑄇𑄟𑄳𑄟𑄚𑄳𑄖𑅅 𑄥𑄪𑄥𑄁𑄤𑄨𑄦𑄨𑄖𑅅 𑄡𑄬𑄚 𑄟𑄬 𑄃𑄡𑄳𑄡𑅅 𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑄡𑄬𑄤 𑄃𑄎𑄳𑄏𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄇𑄮𑄛𑄁 𑄚 𑄛𑅅𑄖𑄪𑄇𑄢𑄮𑄖𑄨, 𑄚𑄮 𑄃𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁? 𑄡𑄁𑄚𑄫𑄚𑅅𑄦𑄁 𑄃𑄡𑄳𑄡𑄁 𑄤𑄩𑄟𑄁𑄥𑄬𑄡𑄳𑄡’𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁 𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄇𑅅𑅄𑄩 𑄘𑅅𑄥𑄩 𑄘𑄨𑄤𑅅 𑄅𑄑𑄳𑄒𑅅𑄥𑄨𑅁 𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩 𑄇𑅅𑅄𑄨𑄁 𑄘𑅅𑄥𑄨𑄁 𑄆𑄖𑄘𑄤𑄮𑄌 – ‘𑄦𑄬 𑄎𑄬 𑄇𑅅𑅄𑄩’𑄖𑄨𑅁 ‘𑄇𑄨𑄁, 𑄃𑄡𑄳𑄡𑄬’𑄖𑄨? ‘𑄇𑄨𑄁, 𑄎𑄬, 𑄘𑄨𑄤𑅅 𑄅𑄑𑄳𑄒𑅅𑄥𑄩’𑄖𑄨? ‘𑄚 𑄈𑄳𑄤𑄡𑄳𑄡𑄬 [𑄚 𑄈𑄮 𑄃𑄡𑄳𑄡𑄬 (𑄥𑄩𑅁 𑄛𑄩𑅁)], 𑄇𑄨𑄐𑄳𑄌𑄩’𑄖𑄨𑅁 ‘𑄚𑄮 𑄤𑄖 𑄢𑄬 𑄇𑄨𑄐𑄳𑄌𑄨, 𑄛𑅅𑄛𑄨 𑄘𑅅𑄥𑄨 [𑄛𑅅𑄛𑄘𑅅𑄥𑄨 (𑄥𑄳𑄡𑅅𑅁 𑄇𑅁)], 𑄘𑄨𑄤𑅅 𑄅𑄑𑄳𑄒𑅅𑄥𑄩’𑄖𑄨 𑄇𑄪𑄛𑄨𑄖𑅅 𑄃𑄚𑄖𑄳𑄖𑄟𑄚𑅅 𑄞𑅅𑄇𑄪𑄑𑄨𑄁 [𑄞𑄫𑄇𑄪𑄑𑄨𑄁 (𑄥𑄩𑅁 𑄛𑄩𑅁), 𑄞𑄇𑄪𑄑𑄨𑄁 (𑄥𑄳𑄡𑅅𑅁)] 𑄃𑄇𑅅𑄥𑄨𑅁 𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄇𑅅𑅄𑄨𑄡𑅅 𑄘𑅅𑄥𑄨𑄡𑅅 𑄆𑄖𑄘𑄦𑄮𑄥𑄨 – ‘𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑄡𑄬𑄤 𑄈𑄮 𑄟𑄬 𑄃𑄡𑄳𑄡𑅅 𑄃𑄎𑄳𑄏𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄇𑄮𑄛𑄁 𑄚 𑄛𑅅𑄖𑄪𑄇𑄢𑄮𑄖𑄨, 𑄚𑄮 𑄃𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁; 𑄟𑄡𑄳𑄦𑄬𑄤𑄬𑄖𑄳𑄗 𑄇𑄟𑄳𑄟𑄚𑄳𑄖𑅅 𑄥𑄪𑄥𑄁𑄤𑄨𑄦𑄨𑄖𑅅, 𑄡𑄬𑄚 𑄟𑄬 𑄃𑄡𑄳𑄡𑅅 𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑄡𑄬𑄤 𑄃𑄎𑄳𑄏𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄇𑄮𑄛𑄁 𑄚 𑄛𑅅𑄖𑄪𑄇𑄢𑄮𑄖𑄨, 𑄚𑄮 𑄃𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑅁 𑄡𑄁𑄚𑄫𑄚𑅅𑄦𑄁 𑄞𑄨𑄡𑄳𑄡𑄮𑄥𑄮𑄟𑄖𑄳𑄖𑅅𑄡 𑄃𑄡𑄳𑄡𑄁 𑄤𑄩𑄟𑄁𑄥𑄬𑄡𑄳𑄡’𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

“𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄇𑅅𑅄𑄩 𑄘𑅅𑄥𑄩 𑄘𑄨𑄤𑅅𑄖𑄢𑄁𑄡𑄬𑄤 𑄅𑄑𑄳𑄒𑅅𑄥𑄨𑅁 𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩 𑄇𑅅𑅄𑄨𑄁 𑄘𑅅𑄥𑄨𑄁 𑄆𑄖𑄘𑄤𑄮𑄌 – ‘𑄦𑄬 𑄎𑄬, 𑄇𑅅𑅄𑄩’𑄖𑄨𑅁 ‘𑄇𑄨𑄁, 𑄃𑄡𑄳𑄡𑄬’𑄖𑄨? ‘𑄇𑄨𑄁, 𑄎𑄬, 𑄘𑄨𑄤𑅅𑄖𑄢𑄁 𑄅𑄑𑄳𑄒𑅅𑄥𑄩’𑄖𑄨? ‘𑄚 𑄈𑄳𑄤𑄡𑄳𑄡𑄬, 𑄇𑄨𑄐𑄳𑄌𑄩’𑄖𑄨𑅁 ‘𑄚𑄮 𑄤𑄖 𑄢𑄬 𑄇𑄨𑄐𑄳𑄌𑄨, 𑄛𑅅𑄛𑄨 𑄘𑅅𑄥𑄨, 𑄘𑄨𑄤𑅅𑄖𑄢𑄁 𑄅𑄑𑄳𑄒𑅅𑄥𑄩’𑄖𑄨 𑄇𑄪𑄛𑄨𑄖𑅅 𑄃𑄚𑄖𑄳𑄖𑄟𑄚𑅅 𑄃𑄚𑄖𑄳𑄖𑄟𑄚𑄤𑅅𑄌𑄁 𑄚𑄨𑄌𑄳𑄍𑅅𑄢𑄬𑄥𑄨𑅁 𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄇𑅅𑅄𑄨𑄡𑅅 𑄘𑅅𑄥𑄨𑄡𑅅 𑄆𑄖𑄘𑄦𑄮𑄥𑄨 – ‘𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑄡𑄬𑄤 𑄈𑄮 𑄟𑄬 𑄃𑄡𑄳𑄡𑅅 𑄃𑄎𑄳𑄏𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄇𑄮𑄛𑄁 𑄚 𑄛𑅅𑄖𑄪𑄇𑄢𑄮𑄖𑄨, 𑄚𑄮 𑄃𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑅁 𑄟𑄡𑄳𑄦𑄬𑄤𑄬𑄖𑄳𑄗 𑄇𑄟𑄳𑄟𑄚𑄳𑄖𑅅 𑄥𑄪𑄥𑄁𑄤𑄨𑄦𑄨𑄖𑅅, 𑄡𑄬𑄚 𑄟𑄬 𑄃𑄡𑄳𑄡𑅅 𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑄡𑄬𑄤 𑄃𑄎𑄳𑄏𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄇𑄮𑄛𑄁 𑄚 𑄛𑅅𑄖𑄪𑄇𑄢𑄮𑄖𑄨, 𑄚𑄮 𑄃𑄥𑄚𑄳𑄖𑄁𑅁 𑄡𑄁𑄚𑄫𑄚𑅅𑄦𑄁 𑄞𑄨𑄡𑄳𑄡𑄮𑄥𑄮𑄟𑄖𑄳𑄖𑅅𑄡 𑄃𑄡𑄳𑄡𑄁 𑄤𑄩𑄟𑄁𑄥𑄬𑄡𑄳𑄡’𑄚𑄳𑄖𑄨𑅁

“𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄇𑅅𑅄𑄩 𑄘𑅅𑄥𑄩 𑄘𑄨𑄤𑅅𑄖𑄢𑄁𑄡𑄬𑄤 𑄅𑄑𑄳𑄒𑅅𑄥𑄨𑅁 𑄃𑄗 𑄈𑄮, 𑄞𑄨𑄇𑄳𑄈𑄤𑄬, 𑄤𑄬𑄘𑄬𑄦𑄨𑄇𑅅 𑄉𑄦𑄛𑄖𑅅𑄚𑄩 𑄇𑅅𑅄𑄨𑄁 𑄘𑅅𑄥𑄨𑄁 𑄆𑄖𑄘𑄤𑄮𑄌 – ‘𑄦𑄬

ເຊ, ກາຬີ’ຕິ. ‘ກິໍ, ອເຍ຺ຍ’ຕິ? ‘ກິໍ, ເຊ, ທິວາ ອຸຏ຺ຐາສີ’ຕິ? ‘ນ ຂ຺ວເຍ຺ຍ, ກິຎ຺ຈີ’ຕິ. ‘ໂນ ວຕ ເຣ ກິຎ຺ຈິ, ປາປິ ທາສິ, ທິວາ ອຸຏ຺ຐາສີ’ຕິ ກຸປິຕາ ອນຕ຺ຕມນາ ອຄ຺ຄຬສູຈິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສີເສ ປຫາຣໍ ອທາສິ, ສີສໍ ໂວຠິນ຺ທິ [ວິ + ອວ + ຠິນ຺ທິ = ໂວຠິນ຺ທິ]. ອຖ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ກາຬີ ທາສີ ຠິນ຺ເນນ ສີເສນ ໂລຫິເຕນ ຄລເນ຺ຕນ ປຏິວິສ຺ສການໍ ອຸຊ຺ຌາເປສິ – ‘ປສ຺ສຖເຍ຺ຍ, ໂສຣຕາຍ ກມ຺ມໍ; ປສ຺ສຖເຍ຺ຍ, ນິວາຕາຍ ກມ຺ມໍ, ປສ຺ສຖເຍ຺ຍ, ອຸປສນ຺ຕາຍ ກມ຺ມໍ! ກຖຎ຺ຫິ ນາມ ເອກທາສິກາຍ ທິວາ ອຸຏ຺ຐາສີຕິ ກຸປິຕາ ອນຕ຺ຕມນາ ອຄ຺ຄຬສູຈິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສີເສ ປຫາຣໍ ທສ຺ສຕິ, ສີສໍ ໂວຠິນ຺ທິສ຺ສຕີ’ຕິ.

“ອຖ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ເວເທຫິກາຍ ຄຫປຕານິຍາ ອປເຣນ ສມເຍນ ເອວໍ ປາປໂກ ກິຕ຺ຕິສທ຺ໂທ ອພ຺ພຸຄ຺ຄຈ຺ຉິ – ‘ຈຓ຺ຑີ ເວເທຫິກາ ຄຫປຕານີ, ອນິວາຕາ ເວເທຫິກາ ຄຫປຕານີ, ອນຸປສນ຺ຕາ ເວເທຫິກາ ຄຫປຕານີ’ຕິ.

“ເອວເມວ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິເທກຈ຺ໂຈ ຠິກ຺ຂຸ ຕາວເທວ ໂສຣຕໂສຣໂຕ ໂຫຕິ ນິວາຕນິວາໂຕ ໂຫຕິ ອຸປສນ຺ຕູປສໂນ຺ຕ ໂຫຕິ ຍາວ ນ ອມນາປາ ວຈນປຖາ ຜຸສນ຺ຕິ. ຍໂຕ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໍ ອມນາປາ ວຈນປຖາ ຜຸສນ຺ຕິ, ອຖ ຠິກ຺ຂຸ ‘ໂສຣໂຕ’ຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ, ‘ນິວາໂຕ’ຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ, ‘ອຸປສໂນ຺ຕ’ຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ນາຫໍ ຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໍ ‘ສຸວໂຈ’ຕິ ວທາມິ ໂຍ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣເຫຕຸ ສຸວໂຈ ໂຫຕິ, ໂສວຈສ຺ສຕໍ ອາປຊ຺ຊຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ຕຎ຺ຫິ ໂສ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປ຺ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣໍ ອລຠມາໂນ ນ ສຸວໂຈ ໂຫຕິ, ນ ໂສວຈສ຺ສຕໍ ອາປຊ຺ຊຕິ. ໂຍ ຈ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ທມ຺ມໍເຍວ ສກ຺ກໂຣໂນ຺ຕ, ທມ຺ມໍ ຄຣຸໍ ກໂຣໂນ຺ຕ, ທມ຺ມໍ ມາເນໂນ຺ຕ, ທມ຺ມໍ ປູເຊໂນ຺ຕ, ທມ຺ມໍ ອປຈາຍມາໂນ [ທມ຺ມໍເຍວ ສກ຺ກໂຣໂນ຺ຕ ທມ຺ມໍ ຄຣຸກໂຣໂນ຺ຕ ທມ຺ມໍ ອປຈາຍມາໂນ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)] ສຸວໂຈ ໂຫຕິ, ໂສວຈສ຺ສຕໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕມຫໍ ‘ສຸວໂຈ’ຕິ ວທາມິ. ຕສ຺ມາຕິຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ‘ທມ຺ມໍເຍວ ສກ຺ກໂຣນ຺ຕາ, ທມ຺ມໍ ຄຣຸໍ ກໂຣນ຺ຕາ, ທມ຺ມໍ ມາເນນ຺ຕາ, ທມ຺ມໍ ປູເຊນ຺ຕາ, ທມ຺ມໍ ອປຈາຍມານາ ສຸວຈາ ຠວິສ຺ສາມ, ໂສວຈສ຺ສຕໍ ອາປຊ຺ຊິສ຺ສາມາ’ຕິ. ເອວຎ຺ຫິ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ.

໒໒໓. “ປຎ຺ຈິເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ວຈນປຖາ ເຍຫິ ໂວ ປເຣ ວທມານາ ວເທຍ຺ຍຸໍ – ກາເລນ ວາ ອກາເລນ ວາ; ຠູເຕນ ວາ ອຠູເຕນ ວາ; ສເຓ຺ຫນ ວາ ຜຣຸເສນ ວາ; ອຕ຺ຖສໍຫິເຕນ ວາ ອນຕ຺ຖສໍຫິເຕນ ວາ; ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ວາ ໂທສນ຺ຕຣາ ວາ. ກາເລນ ວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປເຣ ວທມານາ ວເທຍ຺ຍຸໍ ອກາເລນ ວາ; ຠູເຕນ ວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປເຣ ວທມານາ ວເທຍ຺ຍຸໍ ອຠູເຕນ ວາ; ສເຓ຺ຫນ ວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປເຣ ວທມານາ ວເທຍ຺ຍຸໍ ຜຣຸເສນ ວາ; ອຕ຺ຖສໍຫິເຕນ ວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປເຣ ວທມານາ ວເທຍ຺ຍຸໍ ອນຕ຺ຖສໍຫິເຕນ ວາ ; ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປເຣ ວທມານາ ວເທຍ຺ຍຸໍ ໂທສນ຺ຕຣາ ວາ. ຕຕ຺ຣາປິ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ‘ນ ເຈວ ໂນ ຈິຕ຺ຕໍ ວິປຣິຓຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ນ ຈ ປາປິກໍ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສ຺ສາມ, ຫິຕານຸກມ຺ປີ ຈ ວິຫຣິສ຺ສາມ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາ, ນ ໂທສນ຺ຕຣາ. ຕຎ຺ຈ ປຸຄ຺ຄລໍ ເມຕ຺ຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫຣິສ຺ສາມ, ຕທາຣມ຺ມຓຎ຺ຈ ສພ຺ພາວນ຺ຕໍ ໂລກໍ ເມຕ຺ຕາສຫຄເຕນ ຈິຕ຺ເຕນ ວິປຸເລນ ມຫຄ຺ຄເຕນ ອປ຺ປມາເຓນ ອເວເຣນ ອພ຺ຍາພຊ຺ເຌນ [ອພ຺ຍາປຊ຺ເຌນ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.), ອພ຺ຍາປຊ຺ເຊນ (ກ.) ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຕິກນິປາຕຏີກາ ໂອໂລເກຕພ຺ພາ] ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫຣິສ຺ສາມາ’ຕິ. ເອວຎ຺ຫິ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ.

໒໒໔. “ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຸຣິໂສ ອາຄເຈ຺ຉຍ຺ຍ ກຸທາລປິຏກໍ [ກຸທ຺ທາລປິຏກໍ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)] ອາທາຍ. ໂສ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – ‘ອຫໍ

ឩ្ដមំ យហាបឆចិ អបឆចិ ករិស្សាមី'តិ ។ សោ តត្រ តត្រ ចិលេហយ្យ [លេហយ្យ (សី។ ស្យា។ បី។)], តត្រ តត្រ ចិកិរេយ្យ, តត្រ តត្រ ឱដ្ឋេកយ្យ, តត្រ តត្រ ឱយុត្តេយ្យ – 'អបឆចី កចសិ, អបឆចី កចសី'តិ។ តំ កិំ យញ្ញាថ, ភិក្ខវេ, អបិ នុ សោ បុរិសោ ឩ្ដមំ យហាបឆចិ អបឆចិ ករេយ្យា"តិ? "នោ ហេតំ, ភន្តេ"។ "តំ កិស្ស ហេតុ"? "អយញ្ហិ, ភន្តេ, យហាបឆចី គម្ភីរា អប្បមេយ្យា។ សា ន សុករា អបឆចី កាតុំ; យាចទេច ច បន សោ បុរិសោ កិលមឆស្ស ចិឃាតស្ស ភាគី អស្សា"តិ។ "ឯចមេច ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចិមេ ចចនបថា ឃេហិ ចោ បរេ ចទយានា ចទេយ្យុំ – កាលេន ចា អកាលេន ចា; ភូតេន ចា អភូតេន ចា; សណ្ហេន ចា ផរុសេន ចា; អត្ថសំហិតេន ចា អនត្ថសំហិតេន ចា; មេត្តចិត្តា ចា ទោសន្តរា ចា។ កាលេន ចា , ភិក្ខវេ, បរេ ចទយានា ចទេយ្យុំ អកាលេន ចា; ភូតេន ចា ភិក្ខវេ, បរេ ចទយានា ចទេយ្យុំ អភូតេន ចា; សណ្ហេន ចា, ភិក្ខវេ, បរេ ចទយានា ចទេយ្យុំ ផរុសេន ចា; អត្ថសំហិតេន ចា, ភិក្ខវេ, បរេ ចទយានា ចទេយ្យុំ អនត្ថសំហិតេន ចា; មេត្តចិត្តា ចា, ភិក្ខវេ, បរេ ចទយានា ចទេយ្យុំ ទោសន្តរា ចា។ តត្រាបិ ចោ, ភិក្ខវេ, ឯចំ សិក្ខិតព្ពំ – 'ន ចេច នោ ចិត្តំ ចិបរិណតំ ភចិស្សតិ, ន ច បាបិកំ ចាចំ និច្ឆារេស្សាម, ហិតានុកម្បី ច ចិហរិស្សាម មេត្តចិត្តា ន ទោសន្តរា។ តញ្ច បុគ្គលំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ផរិត្វា ចិហរិស្សាម, តទារម្មណញ្ច សព្ពាចន្តំ លោកំ បថចិសមេន ចេតសា ចិបុលេន យហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា ចិហរិស្សាមា'តិ។ ឯចញ្ហិ ចោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។

១១៩៎ "សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ លាខំ ចា ហលិទ្ទិំ ចា នីលំ ចា មញ្ជិដ្ឋំ ចា អាទាយ។ សោ ឯចំ ចទេយ្យ – 'អហំ ឩ្ដមស្មិំ អាកាសេ រូបំ លិខិស្សាមិ, រូបបាតុភាចំ ករិស្សាមី'តិ។ តំ កិំ យញ្ញាថ, ភិក្ខវេ, អបិ នុ សោ បុរិសោ ឩ្ដមស្មិំ អាកាសេ រូបំ លិខេយ្យ, រូបបាតុភាចំ ករេយ្យា"តិ? "នោ ហេតំ, ភន្តេ"។ "តំ កិស្ស ហេតុ"? "អយញ្ហិ, ភន្តេ, អាកាសោ អរូបី អនិទស្សនោ។ តត្ថ ន សុករំ រូបំ លិខិតុំ, រូបបាតុភាចំ កាតុំ; យាចទេច ច បន សោ បុរិសោ កិលមឆស្ស ចិឃាតស្ស ភាគី អស្សា"តិ។ "ឯចមេច ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចិមេ ចចនបថា ឃេហិ ចោ បរេ ចទយានា ចទេយ្យុំ កាលេន ចា អកាលេន ចា ...បេ... 'ន ចេច... តទារម្មណញ្ច សព្ពាចន្តំ លោកំ អាកាសសមេន ចេតសា ចិបុលេន យហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា ចិហរិស្សាមា'តិ។ ឯចញ្ហិ ចោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។

១១១០៎ "សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ អាទិត្តំ តិណុក្កំ អាទាយ។ សោ ឯចំ ចទេយ្យ – 'អហំ ឩ្ដមាយ អាទិត្តាយ តិណុក្កាយ គង្គំ នទិំ សន្តាបេស្សាមិ សំបរិតាបេស្សាមី'តិ។ តំ កិំ យញ្ញាថ, ភិក្ខវេ, អបិ នុ សោ បុរិសោ អាទិត្តាយ តិណុក្កាយ គង្គំ នទិំ សន្តាបេយ្យ សំបរិតាបេយ្យា"តិ? "នោ ហេតំ, ភន្តេ"។ "តំ កិស្ស ហេតុ"? "គង្គា ហិ, ភន្តេ, នទី គម្ភីរា អប្បមេយ្យា។ សា ន សុករា អាទិត្តាយ តិណុក្កាយ សន្តាបេតុំ សំបរិតាបេតុំ; យាចទេច ច បន សោ បុរិសោ កិលមឆស្ស ចិឃាតស្ស ភាគី អស្សា"តិ។ "ឯចមេច ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចិមេ ចចនបថា ឃេហិ ចោ បរេ ចទយានា ចទេយ្យុំ កាលេន ចា អកាលេន ចា...បេ... 'ន ចេច... តទារម្មណញ្ច សព្ពាចន្តំ លោកំ គង្គាសមេន ចេតសា ចិបុលេន យហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា ចិហរិស្សាមា"តិ។ ឯចញ្ហិ ចោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។

១១១១៎ "សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ពិឡារភស្តា មទ្ទិតា សុមទ្ទិតា សុបរិមទ្ទិតា, មុទុកា តូលិនី ឆិន្នសស្សរា ឆិន្នភព្ភរា។ អថ បុរិសោ

ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᩣ ᨠᨳᩃᩴ [ᨠᨮᩃᩴ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨷᩦ᪨)] ᩅᩣ ᩋᩣᨴᩣᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᩋᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᨻᩥᩊᩣᩁᨽᩈ᩠ᨲᩴ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩴ ᩈᩩᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩴ ᩈᩩᨷᩁᩥᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩴ, ᨾᩩᨴᩩᨠᩴ ᨲᩪᩃᩥᨶᩥᩴ, ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩈᩔᩁᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨽᨻ᩠ᨽᩁᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩣ ᨠᨳᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᩈᩔᩁᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨽᨻ᩠ᨽᩁᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨳ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨷᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᨾᩩᩴ ᨻᩥᩊᩣᩁᨽᩈ᩠ᨲᩴ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩴ ᩈᩩᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩴ ᩈᩩᨷᩁᩥᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩴ, ᨾᩩᨴᩩᨠᩴ ᨲᩪᩃᩥᨶᩥᩴ, ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩈᩔᩁᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨽᨻ᩠ᨽᩁᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩣ ᨠᨳᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᩈᩔᩁᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨽᨻ᩠ᨽᩁᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩮᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ”? “ᩋᩈᩩ ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨻᩥᩊᩣᩁᨽᩈ᩠ᨲᩣ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩣ ᩈᩩᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩣ ᩈᩩᨷᩁᩥᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩣ, ᨾᩩᨴᩩᨠᩣ ᨲᩪᩃᩥᨶᩦ, ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩈᩔᩁᩣ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨽᨻ᩠ᨽᩁᩣ᪨ ᩈᩣ ᨶ ᩈᩩᨠᩁᩣ ᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩣ ᨠᨳᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᩈᩔᩁᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᨽᨻ᩠ᨽᩁᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ; ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᨧ ᨷᨶ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨠᩥᩃᨾᨳᩔ ᩅᩥᨥᩣᨲᩔ ᨽᩣᨣᩦ ᩋᩔᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᨬ᩠ᨧᩥᨾᩮ ᩅᨧᨶᨷᨳᩣ ᨿᩮᩉᩥ ᩅᩮᩣ ᨷᩁᩮ ᩅᨴᨾᩣᨶᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨠᩣᩃᩮᨶ ᩅᩣ; ᨽᩪᨲᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨽᩪᨲᩮᨶ ᩅᩣ; ᩈᨱ᩠ᩉᩮᨶ ᩅᩣ ᨹᩁᩩᩈᩮᨶ ᩅᩣ; ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩮᨶ ᩅᩣ; ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ ᨴᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩅᩣ᪨ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ ᨷᩁᩮ ᩅᨴᨾᩣᨶᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩋᨠᩣᩃᩮᨶ ᩅᩣ; ᨽᩪᨲᩮᨶ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩁᩮ ᩅᨴᨾᩣᨶᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩋᨽᩪᨲᩮᨶ ᩅᩣ; ᩈᨱ᩠ᩉᩮᨶ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩁᩮ ᩅᨴᨾᩣᨶᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨹᩁᩩᩈᩮᨶ ᩅᩣ; ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩮᨶ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩁᩮ ᩅᨴᨾᩣᨶᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩮᨶ ᩅᩣ; ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩁᩮ ᩅᨴᨾᩣᨶᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨴᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩅᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨷᩥ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᩅᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ – ‘ᨶ ᨧᩮᩅ ᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᨲᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᨷᩣᨷᩥᨠᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᩁᩮᩔᩣᨾ, ᩉᩥᨲᩣᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩦ ᨧ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨴᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩁᩣ᪨ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾ, ᨲᨴᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨬ᩠ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨷᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪒᪓᪒᪨ “ᩏᨽᨲᩮᩣᨴᨱ᩠ᨯᨠᩮᨶ ᨧᩮᨷᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᨠᨧᩮᨶ ᨧᩮᩣᩁᩣ ᩒᨧᩁᨠᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᨾᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩒᨠᨶ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨷᩥ ᨿᩮᩣ ᨾᨶᩮᩣ ᨷᨴᩪᩈᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᨾᩮ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᩈᩣᩈᨶᨠᩁᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨷᩥ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ , ᩑᩅᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ – ‘ᨶ ᨧᩮᩅ ᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᨲᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᨷᩣᨷᩥᨠᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᩁᩮᩔᩣᨾ, ᩉᩥᨲᩣᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩦ ᨧ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨴᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩁᩣ᪨ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾ ᨲᨴᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨬ᩠ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨷᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪒᪓᪓᪨ “ᩍᨾᨬ᩠ᨧ [ᩍᨾᨬ᩠ᨧᩮ (?)] ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ,ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᨠᨧᩪᨷᨾᩴ ᩒᩅᩣᨴᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ᪨ ᨷᩔᨳ ᨶᩮᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ,ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩴ ᩅᨧᨶᨷᨳᩴ, ᩋᨱᩩᩴ ᩅᩣ ᨳᩪᩃᩴ ᩅᩣ, ᨿᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨶᩣᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩮᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨ “ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥᩉ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩍᨾᩴ ᨠᨠᨧᩪᨷᨾᩴ ᩒᩅᩣᨴᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨳ᪨ ᨲᩴ ᩅᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨠᨧᩪᨷᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨷᨮᨾᩴ᪨

᪒᪨ ᩋᩃᨣᨴ᩠ᨴᩪᨷᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

໑໘໓. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຣິຏ຺ຐສ຺ສ ນາມ ພິກ຺ຂຸໂນ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ພສ຺ສ [ຄນ຺ຘພາທິປຸພ຺ພສ຺ສ (ກ.)] ເອວຣູປໍ ປາປກໍ ທິຏ຺ຐິຄຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິ – “ຕຖາຫໍ ພຄວຕາ ທມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ ຍຖາ ເຍເມ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ທມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ເຕ ປຏິເສວໂຕ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ”ຕິ. ອສ຺ໂສສຸໍ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ພິກ຺ຂູ – “ອຣິຏ຺ຐສ຺ສ ກິຣ ນາມ ພິກ຺ຂຸໂນ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ພສ຺ສ ເອວຣູປໍ ປາປກໍ ທິຏ຺ຐິຄຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ – ‘ຕຖາຫໍ ພຄວຕາ ທມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ ຍຖາ ເຍເມ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ທມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ເຕ ປຏິເສວໂຕ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ’”ຕິ. ອຖ ໂຂ ເຕ ພິກ຺ຂູ ເຍນ ອຣິຏ຺ໂຐ ພິກ຺ຂຸ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ໂພ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຣິຏ຺ຐໍ ພິກ຺ຂຸໍ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ພໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – “ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ເຕ, ອາວຸໂສ ອຣິຏ຺ຐ, ເອວຣູປໍ ປາປກໍ ທິຏ຺ຐິຄຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ – ‘ຕຖາຫໍ ພຄວຕາ ທມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ ຍຖາ ເຍເມ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ທມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ເຕ ປຏິເສວໂຕ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ’”ຕິ. “ເອວໍພ຺ຍາໂຂ [ເອວໍ ໂຂ (?) ພຄວໂຕ ສພ຺ຍາຫາເຣຍ຺ສ “ເອວໍພ຺ຍາໂຂ”ຕິ] ອຫໍ, ອາວຸໂສ, ພຄວຕາ ທມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ ຍຖາ ເຍເມ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ທມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ເຕ ປຏິເສວໂຕ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ”ຕິ.

ອຖ ໂຂ ເຕປິ ພິກ຺ຂູ ອຣິຏ຺ຐໍ ພິກ຺ຂຸໍ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ພໍ ເອຕສ຺ມາ ປາປກາ ທິຏ຺ຐິຄຕາ ວິເວເຈຕຸກາມາ ສມນຸຍຸຎ຺ຊນ຺ຕິ ສມນຸຄາຫນ຺ຕິ [ສມນຸຄ຺ຄາຫນ຺ຕິ (ສ຺ຍາ.)] ສມນຸພາສນ຺ຕິ – “ມາ ເອວໍ, ອາວຸໂສ ອຣິຏ຺ຐ, ອວຈ, ມາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພ຺ພາຈິກ຺ຂິ; ນ ຫິ ສາທຸ ພຄວໂຕ ອພ຺ພກ຺ຂານໍ [ອພ຺ພາຈິກ຺ຂນໍ (ກ.)], ນ ຫິ ພຄວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ. ອເນກປຣິຍາເຍນາວຸໂສ ອຣິຏ຺ຐ, ອນ຺ຕຣາຍິກາ ທມ຺ມາ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ, ອລຎ຺ຈ ປນ ເຕ ປຏິເສວໂຕ ອນ຺ຕຣາຍາຍ. ອປ຺ປສ຺ສາທາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ພຫຸທຸກ຺ຂາ ພຫຸປາຍາສາ,ອາທີນໂວ ເອຕ຺ຖ ພິເຍ຺ໂຍ. ອຏ຺ຐິກງ຺ກລູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ...ເປ... ມໍສເປສູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ... ຕິຓຸກ຺ກູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ... ອງ຺ຄາຣກາສູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ... ສຸປິນກູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ... ຍາຈິຕກູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ... ຣຸກ຺ຂຜລູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ... ອສິສູນູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ... ສຕ຺ຕິສູລູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ... ສປ຺ປສິຣູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ພຫຸທຸກ຺ຂາ ພຫຸປາຍາສາ, ອາທີນໂວ ເອຕ຺ຖ ພິເຍ຺ໂຍ”ຕິ. ເອວມ຺ປິ ໂຂ ອຣິຏ຺ໂຐ ພິກ຺ຂຸ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ໂພ ເຕຫິ ພິກ຺ຂູຫິ ສມນຸຍຸຎ຺ຊິຍມາໂນ ສມນຸຄາຫິຍມາໂນ [ສມນຸຄ຺ຄາຫິຍມາໂນ (ສ຺ຍາ. ວິຕເຍປິ)] ສມນຸພາສິຍມາໂນ ຕເທວ [ຕເມວ ຕໍ (ວິຕເຍ)] ປາປກໍ ທິຏ຺ຐິຄຕໍ ຖາມສາ ປຣາມາສາ ອພິນິວິສ຺ສ ໂວຫຣຕິ – “ເອວໍພ຺ຍາໂຂ ອຫໍ, ອາວຸໂສ, ພຄວຕາ ທມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ ຍຖາ ເຍເມ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ທມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ເຕ ປຏິເສວໂຕ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ”ຕິ.

໑໘໔. ຍໂຕ ໂຂ ເຕ ພິກ຺ຂູ ນາສກ຺ຂິໍສຸ ອຣິຏ຺ຐໍ ພິກ຺ຂຸໍ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ພໍ ເອຕສ຺ມາ ປາປກາ ທິຏ຺ຐິຄຕາ ວິເວເຈຕຸໍ, ອຖ ໂຂ ເຕ ພິກ຺ຂູ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ພິກ຺ຂູ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – “ອຣິຏ຺ຐສ຺ສ ນາມ, ພນ຺ເຕ, ພິກ຺ຂຸໂນ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ພສ຺ສ ເອວຣູປໍ ປາປກໍ ທິຏ຺ຐິຄຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ – ‘ຕຖາຫໍ ພຄວຕາ ທມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ ຍຖາ ເຍເມ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ທມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ເຕ ປຏິເສວໂຕ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ’ຕິ. ອສ຺ສຸມ຺ຫາ ໂຂ ມຍໍ, ພນ຺ເຕ – ‘ອຣິຏ຺ຐສ຺ສ ກິຣ ນາມ ພິກ຺ຂຸໂນ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ພສ຺ສ ເອວຣູປໍ ປາປກໍ ທິຏ຺ຐິຄຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ – ຕຖາຫໍ ພຄວຕາ ທມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ ຍຖາ ເຍເມ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ທມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ ພຄວຕາ ເຕ ປຏິເສວໂຕ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ’ຕິ. ອຖ ໂຂ ມຍໍ, ພນ຺ເຕ, ເຍນ ອຣິຏ຺ໂຐ ພິກ຺ຂຸ ຄທ຺ຘພາທິປຸພ຺ໂພ ເຕນຸປສງ຺ກມິມ຺ຫ;ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຣິຏ຺ຐໍ ພິກ຺ຂຸໍ

គទ្ធពាធិបុព្ពំ ឯតទវោចុំ ‘សច្ចំ កិរ តេ, អាវុសោ អរិដ្ឋ, ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយា’តិ?

“ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ អម្ហេ ឯតទវោច – ‘ឯវំព្យាខោ អហំ, អាវុសោ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយា’តិ។ អថ ខោ មយំ, ភន្តេ, អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ ឯតស្មា បាបកា ទិដ្ឋិគតា វិវេចេតុកាមា សមនុយុញ្ជិម្ហា សមនុគាហិម្ហា សមនុភាសិម្ហា – ‘មា ហេវំ, អាវុសោ អរិដ្ឋ, អវច, មា ភគវន្តំ អព្ភាចិក្ខិ; ន ហិ សាធុ ភគវតោ អព្ភក្ខានំ, ន ហិ ភគវា ឯវំ វទេយ្យ។ អនេកបរិយាយេនាវុសោ អរិដ្ឋ, អន្តរាយិកា ធម្មា អន្តរាយិកា វុត្តា ភគវតា, អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយ។ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ។ អដ្ឋិកង្កលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា...បេ... សប្បសិរូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ’តិ។ ឯវម្បិ ខោ, ភន្តេ, អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ អម្ហេហិ សមនុយុញ្ជិយមានោ សមនុគាហិយមានោ សមនុភាសិយមានោ តទេវ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ថាមសា បរាមាសា អភិនិវិស្ស វោហរតិ – ‘ឯវំព្យាខោ អហំ, អាវុសោ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយា’តិ។ យតោ ខោ មយំ, ភន្តេ, នាសក្ខិម្ហ អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ ឯតស្មា បាបកា ទិដ្ឋិគតា វិវេចេតុំ, អថ មយំ ឯតមត្ថំ ភគវតោ អារោចេមា”តិ។

១១៩។ អថ ខោ ភគវា អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ – “ឯហិ ត្វំ, ភិក្ខុ, មម វចនេន អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ អាមន្តេហិ – ‘សត្ថា តំ, អាវុសោ អរិដ្ឋ, អាមន្តេតី’”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ បដិស្សុត្វា, យេន អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ ឯតទវោច – “សត្ថា តំ, អាវុសោ អរិដ្ឋ, អាមន្តេតី”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ តស្ស ភិក្ខុនោ បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ ភគវា ឯតទវោច – “សច្ចំ កិរ តេ, អរិដ្ឋ, ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – ‘តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយា’”តិ?

“ឯវំព្យាខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ – ‘យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយា’”តិ។ “កស្ស ខោ នាម ត្វំ, មោឃបុរិស, មយា ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាសិ? ននុ មយា, មោឃបុរិស, អនេកបរិយាយេន អន្តរាយិកា ធម្មា អន្តរាយិកា វុត្តា? អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយ។ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា មយា, ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ។ អដ្ឋិកង្កលូបមា កាមា វុត្តា មយា... មំសបេសូបមា កាមា វុត្តា មយា... តិណុក្កូបមា កាមា វុត្តា មយា... អង្គារកាសូបមា កាមា វុត្តា មយា... សុបិនកូបមា កាមា វុត្តា មយា... យាចិតកូបមា កាមា វុត្តា មយា... រុក្ខផលូបមា កាមា វុត្តា មយា... អសិសូនូបមា កាមា វុត្តា មយា... សត្តិសូលូបមា កាមា វុត្តា មយា... សប្បសិរូបមា កាមា វុត្តា មយា, ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ។ អថ ច បន ត្វំ, មោឃបុរិស, អត្តនា ទុគ្គហិតេន អម្ហេ ចេវ អព្ភាចិក្ខសិ, អត្តានញ្ច ខនសិ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវសិ។ តញ្ហិ តេ, មោឃបុរិស, ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយា”តិ។

អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, អបិ នាយំ អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ ឧស្មីកតោបិ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ”តិ? “កិញ្ហិ[កិំ ហិ (ក.)] សិយា, ភន្តេ; នោ ហេតំ, ភន្តេ”តិ។ ឯវំ វុត្តេ, អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ តុណ្ហីភូតោ មង្កុភូតោ បត្តក្ខន្ធោ អធោមុខោ បជ្ឈាយន្តោ អប្បដិភានោ និសីទិ។ អថ ខោ ភគវា អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ តុណ្ហីភូតំ មង្កុភូតំ បត្តក្ខន្ធំ អធោមុខំ បជ្ឈាយន្តំ អប្បដិភានំ វិទិត្វា អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ ឯតទវោច – “បញ្ញាយិស្សសិ ខោ ត្វំ, មោឃបុរិស, ឯតេន សកេន បាបកេន ទិដ្ឋិគតេន។ ឥធាហំ ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិស្សាមី”តិ។

២៣៤. អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “តុម្ហេបិ មេ, ភិក្ខវេ , ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាថ យថាយំ អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ អត្តនា ទុគ្គហិតេន អម្ហេ ចេវ អព្ភាចិក្ខតិ, អត្តានញ្ច ខណតិ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតី”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ។ អនេកបរិយាយេន ហិ នោ, ភន្តេ, អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា; អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយ។ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ។ អដ្ឋិកង្កលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា…បេ… សប្បសិរូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា , អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ”តិ។ “សាធុ សាធុ, ភិក្ខវេ, សាធុ, ខោ មេ តុម្ហេ,ភិក្ខវេ, ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាថ។ អនេកបរិយាយេន ហិ ខោ, ភិក្ខវេ, អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា មយា, អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយ។ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា មយា , ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ។ អដ្ឋិកង្កលូបមា កាមា វុត្តា មយា…បេ… សប្បសិរូបមា កាមា វុត្តា មយា, ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ។ អថ ច បនាយំ អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ អត្តនា ទុគ្គហិតេន អម្ហេ ចេវ អព្ភាចិក្ខតិ, អត្តានញ្ច ខណតិ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ។ តញ្ហិ តស្ស មោឃបុរិសស្ស ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ។ សោ វត, ភិក្ខវេ, អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ កាមសញ្ញាយ អញ្ញត្រ កាមវិតក្កេហិ កាមេ បដិសេវិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតី”តិ។

២៣៥. “ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចេ មោឃបុរិសា ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ – សុត្តំ, គេយ្យំ, វេយ្យាករណំ, គាថំ, ឧទានំ, ឥតិវុត្តកំ, ជាតកំ, អព្ភុតធម្មំ, វេទល្លំ។ តេ តំ ធម្មំ បរិយាបុណិត្វា តេសំ ធម្មានំ បញ្ញាយ អត្ថំ ន ឧបបរិក្ខន្តិ។ តេសំ តេ ធម្មា បញ្ញាយ អត្ថំ អនុបបរិក្ខតំ ន និជ្ឈានំ ខមន្តិ។ តេ ឧបារម្ភានិសំសា ចេវ ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ ឥតិវាទប្បមោក្ខានិសំសា ច។ យស្ស ចត្ថាយ ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភោន្តិ។ តេសំ តេ ធម្មា ទុគ្គហិតា ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ទុគ្គហិតត្តា, ភិក្ខវេ, ធម្មានំ។

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ អលគទ្ទត្ថិកោ អលគទ្ទគវេសី អលគទ្ទបរិយេសនំ ចរមានោ។ សោ បស្សេយ្យ មហន្តំ អលគទ្ទំ។ តមេនំ ភោគេ វា នង្គុដ្ឋេ វា គណ្ហេយ្យ។ តស្ស សោ អលគទ្ទោ បដិបរិវត្តិត្វា [បដិនិវត្តិត្វា (សី. បី.)] ហត្ថេ វា ពាហាយ វា អញ្ញតរស្មិំ វា អង្គបច្ចង្គេ ឌំសេយ្យ [ឌសេយ្យ (សី. បី.)]។ សោ តតោនិទានំ មរណំ វា និគច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ទុគ្គហិតត្តា, ភិក្ខវេ, អលគទ្ទស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥធេកច្ចេ មោឃបុរិសា ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ – សុត្តំ, គេយ្យំ, វេយ្យាករណំ, គាថំ, ឧទានំ, ឥតិវុត្តកំ, ជាតកំ, អព្ភុតធម្មំ, វេទល្លំ។ តេ តំ ធម្មំ បរិយាបុណិត្វា តេសំ ធម្មានំ បញ្ញាយ

អត្ថំ អនុបបរិក្ខតំ ន និជ្ឈានំ ខមន្តិ។ តេ ឧបារម្ភានិសំសា ចេវ ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ ឥតិវាទប្បមោក្ខានិសំសា ច។ យស្ស ចត្ថាយ ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភោន្តិ។ តេសំ តេ ធម្មា ទុគ្គហិតា ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ទុគ្គហិតត្តា ភិក្ខវេ ធម្មានំ។

១១៩។ “ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចេ កុលបុត្តា ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ – សុត្តំ, គេយ្យំ, វេយ្យាករណំ, គាថំ, ឧទានំ, ឥតិវុត្តកំ, ជាតកំ, អព្ភុតធម្មំ, វេទល្លំ។ តេ តំ ធម្មំ បរិយាបុណិត្វា តេសំ ធម្មានំ បញ្ញាយ អត្ថំ ឧបបរិក្ខន្តិ។ តេសំ តេ ធម្មា បញ្ញាយ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតំ និជ្ឈានំ ខមន្តិ។ តេ ន ចេវ ឧបារម្ភានិសំសា ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ ន ឥតិវាទប្បមោក្ខានិសំសា ច [ន ច ឥតិវាទប្បមោក្ខានិសំសា (?)]។ យស្ស ចត្ថាយ ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ តញ្ចស្ស អត្ថំ អនុភោន្តិ។ តេសំ តេ ធម្មា សុគ្គហិតា ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? សុគ្គហិតត្តា ភិក្ខវេ ធម្មានំ។

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ អលគទ្ទត្ថិកោ អលគទ្ទគវេសី អលគទ្ទបរិយេសនំ ចរមានោ។ សោ បស្សេយ្យ មហន្តំ អលគទ្ទំ។ តមេនំ អជបទេន ទណ្ឌេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គណ្ហេយ្យ។ អជបទេន ទណ្ឌេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គហេត្វា, គីវាយ សុគ្គហិតំ គណ្ហេយ្យ។ កិញ្ចាបិ សោ, ភិក្ខវេ , អលគទ្ទោ តស្ស បុរិសស្ស ហត្ថំ វា ពាហំ វា អញ្ញតរំ វា អង្គបច្ចង្គំ ភោគេហិ បលិវេឋេយ្យ, អថ ខោ សោ នេវ តតោនិទានំ មរណំ វា និគច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ។ តំ កិស្ស ហេតុ? សុគ្គហិតត្តា, ភិក្ខវេ, អលគទ្ទស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥធេកច្ចេ កុលបុត្តា ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ – សុត្តំ, គេយ្យំ, វេយ្យាករណំ, គាថំ, ឧទានំ, ឥតិវុត្តកំ, ជាតកំ, អព្ភុតធម្មំ, វេទល្លំ។ តេ តំ ធម្មំ បរិយាបុណិត្វា តេសំ ធម្មានំ បញ្ញាយ អត្ថំ ឧបបរិក្ខន្តិ។ តេសំ តេ ធម្មា បញ្ញាយ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតំ និជ្ឈានំ ខមន្តិ។ តេ ន ចេវ ឧបារម្ភានិសំសា ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ, ន ឥតិវាទប្បមោក្ខានិសំសា ច។ យស្ស ចត្ថាយ ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ, តញ្ចស្ស អត្ថំ អនុភោន្តិ។ តេសំ តេ ធម្មា សុគ្គហិតា ទីឃរត្តំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? សុគ្គហិតត្តា, ភិក្ខវេ, ធម្មានំ។ តស្មាតិហ, ភិក្ខវេ, យំ មេ ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជានេយ្យាថ, តថា នំ ធារេយ្យាថ។ យស្ស ច បន មេ ភាសិតស្ស អត្ថំ ន អាជានេយ្យាថ, អហំ វោ តត្ថ បដិបុច្ឆិតព្ពោ, យេ វា បនាស្សុ វិយត្តា ភិក្ខូ។

១២០។ “កុល្លូបមំ វោ, ភិក្ខវេ, ធម្មំ ទេសេស្សាមិ និត្ថរណត្ថាយ, នោ គហណត្ថាយ។ តំ សុណាថ, សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច – “សេយ្យថាបិ , ភិក្ខវេ, បុរិសោ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ។ សោ បស្សេយ្យ មហន្តំ ឧទកណ្ណវំ, ឱរិមំ តីរំ សាសង្កំ សប្បដិភយំ, បារិមំ តីរំ ខេមំ អប្បដិភយំ; ន ចស្ស នាវា សន្តារណី ឧត្តរសេតុ វា អបារា បារំ គមនាយ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘អយំ ខោ មហាឧទកណ្ណវោ, ឱរិមំ តីរំ សាសង្កំ សប្បដិភយំ, បារិមំ តីរំ ខេមំ អប្បដិភយំ; នត្ថិ ច នាវា សន្តារណី ឧត្តរសេតុ វា អបារា បារំ គមនាយ។ យំនូនាហំ តិណកដ្ឋសាខាបលាសំ សំកឌ្ឍិត្វា, កុល្លំ ពន្ធិត្វា, តំ កុល្លំ និស្សាយ ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច វាយមមានោ សោត្ថិនា បារំ ឧត្តរេយ្យ’ន្តិ។ អថ ខោ សោ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ តិណកដ្ឋសាខាបលាសំ សំកឌ្ឍិត្វា, កុល្លំ ពន្ធិត្វា តំ កុល្លំ និស្សាយ ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច វាយមមានោ សោត្ថិនា បារំ ឧត្តរេយ្យ។ តស្ស បុរិសស្ស ឧត្តិណ្ណស្ស [តិណ្ណស្ស (បី។ ក។)] បារគតស្ស ឯវមស្ស – ‘ពហុការោ ខោ មេ អយំ កុល្លោ; ឥមាហំ កុល្លំ និស្សាយ ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច វាយមមានោ សោត្ថិនា បារំ ឧត្តិណ្ណោ។ យំនូនាហំ ឥមំ កុល្លំ សីសេ វា អារោបេត្វា ខន្ធេ វា ឧច្ចារេត្វា [ឧច្ឆាទេត្វា (ក។)] យេន កាមំ បក្កមេយ្យ’ន្តិ។ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ,

អបិ នុ សោ បុរិសោ ឯវំការី តស្មិំ កុល្លេ កិច្ចការី អស្សា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “កថំការី ច សោ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ តស្មិំ កុល្លេ កិច្ចការី អស្ស? ឥធ, ភិក្ខវេ, តស្ស បុរិសស្ស ឧត្តិណ្ណស្ស បារង្គតស្ស ឯវមស្ស – ‘ពហុការោ ខោ មេ អយំ កុល្លោ; ឥមាហំ កុល្លំ និស្សាយ ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច វាយមមានោ សោត្ថិនា បារំ ឧត្តិណ្ណោ។ យំនូនាហំ ឥមំ កុល្លំ ថលេ វា ឧស្សាទេត្វា [ឧស្សារេត្វា (ក។)] ឧទកេ វា ឱបិលាបេត្វា យេន កាមំ បក្កមេយ្យ’ន្តិ។ ឯវំការី ខោ សោ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ តស្មិំ កុល្លេ កិច្ចការី អស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, កុល្លូបមោ មយា ធម្មោ ទេសិតោ និត្ថរណត្ថាយ, នោ គហណត្ថាយ។ កុល្លូបមំ វោ, ភិក្ខវេ, ធម្មំ ទេសិតំ, អាជានន្តេហិ ធម្មាបិ វោ បហាតព្ពា បគេវ អធម្មា។

២៣៨។ “ឆយិមានិ, ភិក្ខវេ, ទិដ្ឋិដ្ឋានានិ។ កតមានិ ឆ? ឥធ, ភិក្ខវេ, អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ អរិយានំ អទស្សាវី អរិយធម្មស្ស អកោវិទោ អរិយធម្មេ អវិនីតោ, សប្បុរិសានំ អទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស អកោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ អវិនីតោ, រូបំ ‘ឯតំ មម, ឯសោហមស្មិ, ឯសោ មេ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; វេទនំ ‘ឯតំ មម, ឯសោហមស្មិ, ឯសោ មេ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; សញ្ញំ ‘ឯតំ មម, ឯសោហមស្មិ, ឯសោ មេ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; សង្ខារេ ‘ឯតំ មម, ឯសោហមស្មិ, ឯសោ មេ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; យម្បិ តំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ, អនុវិចរិតំ មនសា តម្បិ ‘ឯតំ មម, ឯសោហមស្មិ, ឯសោ មេ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; យម្បិ តំ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ – សោ លោកោ សោ អត្តា, សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ , សស្សតិសមំ តថេវ ឋស្សាមីតិ – តម្បិ ‘ឯតំ មម, ឯសោហមស្មិ, ឯសោ មេ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ។ សុតវា ច ខោ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ អរិយានំ ទស្សាវី អរិយធម្មស្ស កោវិទោ អរិយធម្មេ សុវិនីតោ, សប្បុរិសានំ ទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស កោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ សុវិនីតោ, រូបំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; វេទនំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; សញ្ញំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; សង្ខារេ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; យម្បិ តំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ, អនុវិចរិតំ មនសា, តម្បិ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ; យម្បិ តំ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ – សោ លោកោ សោ អត្តា, សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ, សស្សតិសមំ តថេវ ឋស្សាមីតិ – តម្បិ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ សមនុបស្សតិ។ សោ ឯវំ សមនុបស្សន្តោ អសតិ ន បរិតស្សតី”តិ។

២៣៩។ ឯវំ វុត្តេ, អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “សិយា នុ ខោ, ភន្តេ, ពហិទ្ធា អសតិ បរិតស្សនា”តិ? “សិយា, ភិក្ខូ”តិ – ភគវា អវោច។ “ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘អហុ វត មេ, តំ វត មេ នត្ថិ; សិយា វត មេ, តំ វតាហំ ន លភាមី’តិ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡិំ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខុ, ពហិទ្ធា អសតិ បរិតស្សនា ហោតី”តិ។

“សិយា បន, ភន្តេ, ពហិទ្ធា អសតិ អបរិតស្សនា”តិ? “សិយា, ភិក្ខូ”តិ – ភគវា អវោច។ “ឥធ ភិក្ខុ ឯកច្ចស្ស ន ឯវំ ហោតិ – ‘អហុ វត មេ, តំ វត មេ នត្ថិ; សិយា វត មេ, តំ វតាហំ ន លភាមី’តិ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡិំ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខុ, ពហិទ្ធា អសតិ អបរិតស្សនា ហោតី”តិ។

“សិយា នុ ខោ, ភន្តេ, អជ្ឈត្តំ អសតិ បរិតស្សនា”តិ? “សិយា, ភិក្ខូ”តិ – ភគវា អវោច។ “ឥធ, ភិក្ខុ, ឯកច្ចស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ហោតិ – ‘សោ លោកោ សោ អត្តា, សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ, សស្សតិសមំ តថេវ ឋស្សាមី’តិ។ សោ សុណាតិ តថាគតស្ស វា តថាគតសាវកស្ស វា សព្ពេសំ ទិដ្ឋិដ្ឋានាធិដ្ឋានបរិយុដ្ឋានាភិនិវេសានុសយានំ សមុគ្ឃាតាយ សព្ពសង្ខារសមថាយ សព្ពូបធិបដិនិស្សគ្គាយ តណ្ហាក្ខយាយ វិរាគាយ និរោធាយ និព្ពានាយ ធម្មំ ទេសេន្តស្ស។ តស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘ឧច្ឆិជ្ជិស្សាមិ នាមស្សុ, វិនស្សិស្សាមិ នាមស្សុ, នស្សុ នាម ភវិស្សាមី’តិ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡិំ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខុ, អជ្ឈត្តំ អសតិ បរិតស្សនា ហោតី”តិ។

“សិយា បន, ភន្តេ, អជ្ឈត្តំ អសតិ អបរិតស្សនា”តិ? “សិយា, ភិក្ខូ”តិ ភគវា អវោច។ “ឥធ, ភិក្ខុ, ឯកច្ចស្ស ន ឯវំ ទិដ្ឋិ ហោតិ – ‘សោ លោកោ សោ អត្តា, សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ, សស្សតិសមំ តថេវ ឋស្សាមី’តិ។ សោ សុណាតិ តថាគតស្ស វា តថាគតសាវកស្ស វា សព្ពេសំ ទិដ្ឋិដ្ឋានាធិដ្ឋានបរិយុដ្ឋានាភិនិវេសានុសយានំ សមុគ្ឃាតាយ សព្ពសង្ខារសមថាយ សព្ពូបធិបដិនិស្សគ្គាយ តណ្ហាក្ខយាយ វិរាគាយ និរោធាយ និព្ពានាយ ធម្មំ ទេសេន្តស្ស។ តស្ស ន ឯវំ ហោតិ – ‘ឧច្ឆិជ្ជិស្សាមិ នាមស្សុ, វិនស្សិស្សាមិ នាមស្សុ, នស្សុ នាម ភវិស្សាមី’តិ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡិំ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខុ, អជ្ឈត្តំ អសតិ អបរិតស្សនា ហោតិ”។

២៣២។ “តំ [តញ្ច (ក។)], ភិក្ខវេ, បរិគ្គហំ បរិគ្គណ្ហេយ្យាថ, យ្វាស្ស [យ្វាស្សុ (ក។)] បរិគ្គហោ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ, សស្សតិសមំ តថេវ តិដ្ឋេយ្យ។ បស្សថ នោ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, តំ បរិគ្គហំ យ្វាស្ស បរិគ្គហោ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ, សស្សតិសមំ តថេវ តិដ្ឋេយ្យា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “សាធុ, ភិក្ខវេ។ អហម្បិ ខោ តំ, ភិក្ខវេ, បរិគ្គហំ ន សមនុបស្សាមិ យ្វាស្ស បរិគ្គហោ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ សស្សតិសមំ តថេវ តិដ្ឋេយ្យ។

“តំ, ភិក្ខវេ, អត្តវាទុបាទានំ ឧបាទិយេថ, យំស [យស្ស (ស្យា។ ក។)] អត្តវាទុបាទានំ ឧបាទិយតោ ន ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា។ បស្សថ នោ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, តំ អត្តវាទុបាទានំ យំស អត្តវាទុបាទានំ ឧបាទិយតោ ន ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “សាធុ, ភិក្ខវេ។ អហម្បិ ខោ តំ, ភិក្ខវេ, អត្តវាទុបាទានំ ន សមនុបស្សាមិ យំស អត្តវាទុបាទានំ ឧបាទិយតោ ន ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា។

“តំ, ភិក្ខវេ, ទិដ្ឋិនិស្សយំ និស្សយេថ យំស ទិដ្ឋិនិស្សយំ និស្សយតោ ន ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា។ បស្សថ នោ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, តំ ទិដ្ឋិនិស្សយំ យំស ទិដ្ឋិនិស្សយំ និស្សយតោ ន ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “សាធុ, ភិក្ខវេ។ អហម្បិ ខោ តំ, ភិក្ខវេ, ទិដ្ឋិនិស្សយំ ន សមនុបស្សាមិ យំស ទិដ្ឋិនិស្សយំ និស្សយតោ ន ឧប្បជ្ជេយ្យុំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា”។

໑໓໓. “ອຕ຺ຕນິ ວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຕິ ອຕ຺ຕນິຍໍ ເມ ຕິ ອສ຺ສາ”ຕິ?

“ເອວໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ອຕ຺ຕນິເຍ ວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຕິ ອຕ຺ຕາ ເມ ຕິ ອສ຺ສາ”ຕິ? “ເອວໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ອຕ຺ຕນິ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຕ຺ຕນິເຍ ຈ ສຈ຺ຈເຕາ ເຖຕເຕາ ອນຸປລພ຺ຠມາເນ, ຍມ຺ປິ ຕໍ ທິຏ຺ຐິຏ຺ຐານໍ – ‘ເສາ ໂລເກາ ເສາ ອຕ຺ຕາ, ເສາ ເປຈ຺ຈ ຠວິສ຺ສາມິ ນິເຈ຺ຈາ ຘຸເວາ ສສ຺ສເຕາ ອວິປຣິຓາມຘມ຺ເມາ, ສສ຺ສຕິສມໍ ຕເຖວ ຐສ຺ສາມີ’ຕິ – ນນາຍໍ [ນ ນາຍໍ (ກ.)], ຠິກ຺ຂເວ, ເກວເລາ ປຣິປູເຣາ ພາລຘມ຺ເມາ”ຕິ?

“ກິຎ຺ຫິ ໂນ ສິຍາ, ຠເນ຺ຕ, ເກວເລາ ຫິ, ຠເນ຺ຕ, ປຣິປູເຣາ [ເກວເລາ ປຣິປູເຣາ (ສີ. ປີ.)] ພາລຘມ຺ເມາ”ຕິ.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣູປໍ ນິຈ຺ຈໍ ວາ ອນິຈ຺ຈໍ ວາ”ຕິ?

“ອນິຈ຺ຈໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ຍໍ ປນານິຈ຺ຈໍ, ທຸກ຺ຂໍ ວາ ຕໍ ສຸຂໍ ວາ”ຕິ?

“ທຸກ຺ຂໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ຍໍ ປນານິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ວິປຣິຓາມຘມ຺ມໍ, ກລ຺ລໍ ນຸ ຕໍ ສມນຸປສ຺ສິຕຸໍ – ເອຕໍ ມມ, ເອເສາຫມສ຺ມິ, ເອເສາ ເມ ອຕ຺ຕາ”ຕິ?

“ໂນ ເຫຕໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເວທນາ...ເປ... ສຎ຺ຎາ... ສງ຺ຂາຣາ... ວິຎ຺ຎາຓໍ ນິຈ຺ຈໍ ວາ ອນິຈ຺ຈໍ ວາ”ຕິ?

“ອນິຈ຺ຈໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ຍໍ ປນານິຈ຺ຈໍ, ທຸກ຺ຂໍ ວາ ຕໍ ສຸຂໍ ວາ”ຕິ?

“ທຸກ຺ຂໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ຍໍ ປນານິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ວິປຣິຓາມຘມ຺ມໍ, ກລ຺ລໍ ນຸ ຕໍ ສມນຸປສ຺ສິຕຸໍ – ເອຕໍ ມມ, ເອໂສຫມສ຺ມິ, ເອໂສ ເມ ອຕ຺ຕາ”ຕິ?

“ໂນ ເຫຕໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ຕສ຺ມາຕິຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ຣູປໍ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວາ ພຫິທ຺ຘາ ວາ , ໂອຬາຣິກໍ ວາ ສຸຂຸມໍ ວາ, ຫີນໍ ວາ ປຓີຕໍ ວາ, ຍໍ ທູເຣ ສນ຺ຕິເກ ວາ, ສພ຺ພໍ ຣູປໍ ‘ເນຕໍ ມມ, ເນໂສຫມສ຺ມິ, ນ ເມໂສ ອຕ຺ຕາ’ຕິ – ເອວເມຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມ຺ມປ຺ປຎ຺ຎາຍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ຍາ ກາຈິ ເວທນາ... ເປ... ຍາ ກາຈິ ສຎ຺ຎາ... ເຍ ເກຈິ ສງ຺ຂາຣາ... ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ວິຎ຺ຎາຓໍ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວາ ພຫິທ຺ຘາ ວາ, ໂອຬາຣິກໍ ວາ ສຸຂຸມໍ ວາ, ຫີນໍ ວາ ປຓີຕໍ ວາ, ຍໍ ທູເຣ ສນ຺ຕິເກ ວາ, ສພ຺ພໍ ວິຎ຺ຎາຓໍ ‘ເນຕໍ ມມ, ເນໂສຫມສ຺ມິ, ນ ເມໂສ ອຕ຺ຕາ’ຕິ – ເອວເມຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມ຺ມປ຺ປຎ຺ຎາຍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ”.

໒໔໕. “ເອວໍ ປສ຺ສໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຸຕວາ ອຣິຍສາວໂກ ຣູປສ຺ມິໍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ເວທນາຍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ສຎ຺ຎາຍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ສງ຺ຂາເຣສຸ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ວິຎ຺ຎາຓສ຺ມິໍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ນິພ຺ພິທາ ວິຣຊ຺ຊຕິ [ນິພ຺ພິນ຺ທໍ ວິຣຊ຺ຊຕິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)], ວິຣາຄາ ວິມຸຈ຺ຈຕິ , ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິໍ ວິມຸຕ຺ຕມິຕິ ຎາຓໍ ໂຫຕິ. ‘ຂີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຓີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາ’ຕິ ປຊານາຕິ. ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕປລິໂຆ ອິຕິປິ, ສໍກິຓ຺ຓປຣິໂກ຺ຂ ອິຕິປິ, ອພ຺ພູເຬ຺ຫສິໂກ ອິຕິປິ, ນິຣຄ຺ຄໂຬ ອິຕິປິ, ອຣິໂຍ ປນ຺ນທ຺ຘໂຊ ປນ຺ນຠາໂຣ ວິສໍຍຸໂຕ຺ຕ ອິຕິປິ.

“ກຖຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕປລິໂຆ ໂຫຕິ? ອິຘ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ອວິຊ຺ຊາ ປຫີນາ ໂຫຕິ, ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຠາວງ຺ກຕາ, ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາທຘມ຺ມາ. ເອວໍ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕປລິໂຆ ໂຫຕິ.

“ກຖຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ສໍກິຓ຺ຓປຣິໂກ຺ຂ ໂຫຕິ? ອິຘ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ໂປໂນພ຺ຠວິໂກ ຊາຕິສໍສາໂຣ ປຫີໂນ ໂຫຕິ, ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູໂລ ຕາລາວຕ຺ຖຸກໂຕ ອນຠາວງ຺ກໂຕ, ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາທຘມ຺ໂມ. ເອວໍ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ສໍກິຓ຺ຓປຣິໂກ຺ຂ ໂຫຕິ.

“ກຖຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອພ຺ພູເຬ຺ຫສິໂກ ໂຫຕິ? ອິຘ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ຕຓ຺ຫາ ປຫີນາ ໂຫຕິ, ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຠາວງ຺ກຕາ, ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາທຘມ຺ມາ. ເອວໍ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອພ຺ພູເຬ຺ຫສິໂກ ໂຫຕິ.

“ກຖຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ນິຣຄ຺ຄໂຬ ໂຫຕິ? ອິຘ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ປຎ຺ຈ ໂອຣມ຺ຠາຄິຍານິ ສໍໂຍຊນານິ ປຫີນານິ ໂຫນ຺ຕິ, ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລານິ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕານິ ອນຠາວງ຺ກຕານິ, ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາທຘມ຺ມານິ . ເອວໍ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ນິຣຄ຺ຄໂຬ ໂຫຕິ.

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសំយុត្តោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ អស្មិមានោ បហីនោ ហោតិ, ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ , អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសំយុត្តោ ហោតិ។

១៣៩។ “ឯវំ វិមុត្តចិត្តំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុំ សឥន្ទា ទេវា សព្រហ្មកា សបជាបតិកា អន្វេសំ នាធិគច្ឆន្តិ – ‘ឥទំ និស្សិតំ តថាគតស្ស វិញ្ញាណ’ន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ទិដ្ឋេវាហំ, ភិក្ខវេ, ធម្មេ តថាគតំ អននុវេជ្ជោតិ វទាមិ។ ឯវំវាទិំ ខោ មំ, ភិក្ខវេ, ឯវមក្ខាយិំ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា អសតា តុច្ឆា មុសា អភូតេន អព្ភាចិក្ខន្តិ – ‘វេនយិកោ សមណោ គោតមោ, សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេទំ វិនាសំ វិភវំ បញ្ញាបេតី’តិ។ យថា ចាហំ ន, ភិក្ខវេ [ភិក្ខវេ ន (សី. ស្យា. បី.)], យថា ចាហំ ន វទាមិ, តថា មំ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អសតា តុច្ឆា មុសា អភូតេន អព្ភាចិក្ខន្តិ – ‘វេនយិកោ សមណោ គោតមោ, សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេទំ វិនាសំ វិភវំ បញ្ញាបេតី’តិ។ បុព្ពេ ចាហំ ភិក្ខវេ, ឯតរហិ ច ទុក្ខញ្ចេវ បញ្ញាបេមិ, ទុក្ខស្ស ច និរោធំ។ តត្រ ចេ, ភិក្ខវេ, បរេ តថាគតំ អក្កោសន្តិ បរិភាសន្តិ រោសេន្តិ វិហេសេន្តិ, តត្រ, ភិក្ខវេ, តថាគតស្ស ន ហោតិ អាឃាតោ ន អប្បច្ចយោ ន ចេតសោ អនភិរទ្ធិ។

“តត្រ ចេ, ភិក្ខវេ, បរេ តថាគតំ សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, តត្រ, ភិក្ខវេ, តថាគតស្ស ន ហោតិ អានន្ទោ ន សោមនស្សំ ន ចេតសោ ឧប្បិលាវិតត្តំ។ តត្រ ចេ, ភិក្ខវេ , បរេ វា តថាគតំ សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, តត្រ, ភិក្ខវេ, តថាគតស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘យំ ខោ ឥទំ បុព្ពេ បរិញ្ញាតំ តត្ថ មេ ឯវរូបា ការា [សក្ការា (ក.)] ករីយន្តី’តិ។ តស្មាតិហ, ភិក្ខវេ, តុម្ហេ ចេបិ បរេ អក្កោសេយ្យុំ បរិភាសេយ្យុំ រោសេយ្យុំ វិហេសេយ្យុំ, តត្រ តុម្ហេហិ ន អាឃាតោ ន អប្បច្ចយោ ន ចេតសោ អនភិរទ្ធិ ករណីយា។ តស្មាតិហ, ភិក្ខវេ, តុម្ហេ ចេបិ បរេ សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, តត្រ តុម្ហេហិ ន អានន្ទោ ន សោមនស្សំ ន ចេតសោ ឧប្បិលាវិតត្តំ ករណីយំ។ តស្មាតិហ, ភិក្ខវេ, តុម្ហេ ចេបិ បរេ សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, តត្រ តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘យំ ខោ ឥទំ បុព្ពេ បរិញ្ញាតំ, តត្ថ មេ [តត្ថ នោ (ក.) តត្ថ + ឥមេតិ បឋេន្ធោ] ឯវរូបា ការា ករីយន្តី’តិ។

១៤០។ “តស្មាតិហ, ភិក្ខវេ, យំ ន តុម្ហាកំ តំ បជហថ; តំ វោ បហីនំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតិ។ កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ? រូបំ, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ, តំ បជហថ; តំ វោ បហីនំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតិ។ វេទនា, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ, តំ បជហថ; សា វោ បហីនា ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតិ។ សញ្ញា, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ, តំ បជហថ; សា វោ បហីនា ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតិ។ សង្ខារា, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ, តេ បជហថ; តេ វោ បហីនា ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សន្តិ។ វិញ្ញាណំ, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ, តំ បជហថ; តំ វោ បហីនំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតិ។ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, យំ ឥមស្មិំ ជេតវនេ តិណកដ្ឋសាខាបលាសំ, តំ ជនោ ហរេយ្យ វា ឌហេយ្យ វា យថាបច្ចយំ វា ករេយ្យ។ អបិ នុ តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘អម្ហេ ជនោ ហរតិ វា ឌហតិ វា យថាបច្ចយំ វា ករោតី’តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “តំ កិស្ស ហេតុ”? “ន ហិ នោ ឯតំ, ភន្តេ, អត្តា វា អត្តនិយំ វា”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យំ ន តុម្ហាកំ តំ បជហថ; តំ វោ បហីនំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតិ។ កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ? រូបំ, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ, តំ បជហថ; តំ វោ បហីនំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតិ។ វេទនា, ភិក្ខវេ…បេ… សញ្ញា, ភិក្ខវេ… សង្ខារា, ភិក្ខវេ…បេ… វិញ្ញាណំ, ភិក្ខវេ, ន

តុម្ហាកំ, តំ បជហថ; តំ វោ បហីនំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតិ។

២៤៨។ “ឯវំ ស្វាក្ខាតោ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មោ ឧត្តានោ វិវដោ បកាសិតោ ឆិន្នបិលោតិកោ។ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មេ ឧត្តានេ វិវដេ បកាសិតេ ឆិន្នបិលោតិកេ យេ តេ ភិក្ខូ អរហន្តោ ខីណាសវា វុសិតវន្តោ កតករណីយា ឱហិតភារា អនុប្បត្តសទត្ថា បរិក្ខីណភវសំយោជនា សម្មទញ្ញា វិមុត្តា, វដ្ដំ តេសំ នត្ថិ បញ្ញាបនាយ។ ឯវំ ស្វាក្ខាតោ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មោ ឧត្តានោ វិវដោ បកាសិតោ ឆិន្នបិលោតិកោ។ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មេ ឧត្តានេ វិវដេ បកាសិតេ ឆិន្នបិលោតិកេ យេសំ ភិក្ខូនំ បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ បហីនានិ, សព្វេ តេ ឱបបាតិកា, តត្ថ បរិនិព្ពាយិនោ, អនាវត្តិធម្មា តស្មា លោកា។ ឯវំ ស្វាក្ខាតោ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មោ ឧត្តានោ វិវដោ បកាសិតោ ឆិន្នបិលោតិកោ។ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មេ ឧត្តានេ វិវដេ បកាសិតេ ឆិន្នបិលោតិកេ យេសំ ភិក្ខូនំ តីណិ សំយោជនានិ បហីនានិ, រាគទោសមោហា តនុភូតា, សព្វេ តេ សកទាគាមិនោ, សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តិ។ ឯវំ ស្វាក្ខាតោ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មោ ឧត្តានោ វិវដោ បកាសិតោ ឆិន្នបិលោតិកោ។ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មេ ឧត្តានេ វិវដេ បកាសិតេ ឆិន្នបិលោតិកេ យេសំ ភិក្ខូនំ តីណិ សំយោជនានិ បហីនានិ, សព្វេ តេ សោតាបន្នា, អវិនិបាតធម្មា, និយតា សម្ពោធិបរាយនា។ ឯវំ ស្វាក្ខាតោ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មោ ឧត្តានោ វិវដោ បកាសិតោ ឆិន្នបិលោតិកោ។ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មេ ឧត្តានេ វិវដេ បកាសិតេ ឆិន្នបិលោតិកេ យេ តេ ភិក្ខូ ធម្មានុសារិនោ សទ្ធានុសារិនោ សព្វេ តេ សម្ពោធិបរាយនា។ ឯវំ ស្វាក្ខាតោ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មោ ឧត្តានោ វិវដោ បកាសិតោ ឆិន្នបិលោតិកោ។ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ, ភិក្ខវេ, មយា ធម្មេ ឧត្តានេ វិវដេ បកាសិតេ ឆិន្នបិលោតិកេ យេសំ មយិ សទ្ធាមត្តំ បេមមត្តំ សព្វេ តេ សគ្គបរាយនា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

អលគទ្ទូបមសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ។

៣. វម្មិកសុត្តំ

២៤៩. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា កុមារកស្សបោ អន្ធវនេ វិហរតិ។ អថ ខោ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ អន្ធវនំ ឱភាសេត្វា យេនាយស្មា កុមារកស្សបោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ សា ទេវតា អាយស្មន្តំ កុមារកស្សបំ ឯតទវោច –

“ភិក្ខុ ភិក្ខុ, អយំ វម្មិកោ [វម្មីកោ (ក្វចិ) សក្កតានុរូបំ] រត្តិំ ធូមាយតិ, ទិវា បជ្ជលតិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – ‘អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ

អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ អទ្ទស លង្គិំ 'លង្គី, ភទន្តេ'តិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'ឧក្ខិប លង្គិំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ អទ្ទស ឧទ្ធុមាយិកំ។ 'ឧទ្ធុមាយិកា, ភទន្តេ'តិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'ឧក្ខិប ឧទ្ធុមាយិកំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ អទ្ទស ទ្វិធាបថំ។ 'ទ្វិធាបថោ, ភទន្តេ'តិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'ឧក្ខិប ទ្វិធាបថំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ អទ្ទស ចង្គវារំ [បចង្គវារំ (ស្យា.), ចង្កវារំ (ក.)]។ 'ចង្គវារោ, ភទន្តេ'តិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'ឧក្ខិប ចង្គវារំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ អទ្ទស កុម្មំ។ 'កុម្មោ , ភទន្តេ'តិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'ឧក្ខិប កុម្មំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ អទ្ទស អសិសូនំ។ 'អសិសូនា, ភទន្តេ'តិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'ឧក្ខិប អសិសូនំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ អទ្ទស មំសបេសិំ។ 'មំសបេសិ, ភទន្តេ'តិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'ឧក្ខិប មំសបេសិំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ អទ្ទស នាគំ។ 'នាគោ, ភទន្តេ'តិ។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'តិដ្ឋតុ នាគោ, មា នាគំ ឃដ្ដេសិ; នមោ ករោហិ នាគស្សា'"តិ។

"ឥមេ ខោ ត្វំ, ភិក្ខុ, បញ្ហេ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆេយ្យាសិ, យថា ច តេ ភគវា ព្យាករោតិ តថា នំ ធារេយ្យាសិ។ នាហំ តំ, ភិក្ខុ, បស្សាមិ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ, យោ ឥមេសំ បញ្ហានំ វេយ្យាករណេន ចិត្តំ អារាធេយ្យ អញ្ញត្រ តថាគតេន វា, តថាគតសាវកេន វា, ឥតោ វា បន សុត្វា"តិ – ឥទមវោច សា ទេវតា។ ឥទំ វត្វា តត្ថេវន្តរធាយិ។

១៣០។ អថ ខោ អាយស្មា កុមារកស្សបោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា កុមារកស្សបោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "ឥមំ, ភន្តេ, រត្តិំ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ អន្ធវនំ ឱភាសេត្វា យេនាហំ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ, ភន្តេ, សា ទេវតា មំ ឯតទវោច – 'ភិក្ខុ ភិក្ខុ, អយំ វម្មិកោ រត្តិំ ធូមាយតិ, ទិវា បជ្ជលតិ'។ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – 'អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយា'តិ។ អភិក្ខណន្តោ សុមេធោ សត្ថំ អាទាយ…បេ… ឥតោ វា បន សុត្វា'តិ។ ឥទមវោច, ភន្តេ, សា ទេវតា។ ឥទំ វត្វា តត្ថេវន្តរធាយិ។ 'កោ នុ ខោ, ភន្តេ, វម្មិកោ, កា រត្តិំ ធូមាយនា, កា ទិវា បជ្ជលនា, កោ ព្រាហ្មណោ, កោ សុមេធោ, កិំ សត្ថំ, កិំ អភិក្ខណំ, កា លង្គី, កា ឧទ្ធុមាយិកា, កោ ទ្វិធាបថោ, កិំ ចង្គវារំ, កោ កុម្មោ, កា អសិសូនា , កា មំសបេសិ, កោ នាគោ'"តិ?

១៣១។ "'វម្មិកោ'តិ ខោ, ភិក្ខុ, ឥមស្សេតំ ចាតុមហាភូតិកស្ស [ចាតុម្មហាភូតិកស្ស (សី. ស្យា. បី.)] កាយស្ស អធិវចនំ, មាតាបេត្តិកសម្ភវស្ស ឱទនកុម្មាសូបចយស្ស អនិច្ចុច្ឆាទន-បរិមទ្ទន-ភេទន-វិទ្ធំសន-ធម្មស្ស។

"យំ ខោ, ភិក្ខុ, ទិវា កម្មន្តេ [កម្មន្តំ (ក.)] អារព្ភ រត្តិំ អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ – អយំ រត្តិំ ធូមាយនា។ យំ ខោ, ភិក្ខុ, រត្តិំ អនុវិតក្កេត្វា អនុវិចារេត្វា ទិវា កម្មន្តេ បយោជេតិ កាយេន វាចាយ 'មនសា' [( ) នត្ថិ (សី. ស្យា.)] – អយំ ទិវា បជ្ជលនា។

“‘ព្រាហ្មណោ’តិ ខោ, ភិក្ខុ, តថាគតស្សេតំ អធិវចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ ‘សុមេធោ’តិ ខោ ភិក្ខុ សេក្ខស្សេតំ ភិក្ខុនោ អធិវចនំ។

“‘សត្ថ’ន្តិ ខោ, ភិក្ខុ, អរិយាយេតំ បញ្ញាយ អធិវចនំ។ ‘អភិក្ខណ’ន្តិ ខោ, ភិក្ខុ, វីរិយារម្ភស្សេតំ អធិវចនំ។

“‘លង្គី’តិ ខោ, ភិក្ខុ, អវិជ្ជាយេតំ អធិវចនំ។ ឧក្ខិប លង្គិំ, បជហ អវិជ្ជំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយាតិ អយមេតស្ស អត្ថោ។

“‘ឧទ្ធុមាយិកា’តិ ខោ, ភិក្ខុ, កោធូបាយាសស្សេតំ អធិវចនំ។ ឧក្ខិប ឧទ្ធុមាយិកំ, បជហ កោធូបាយាសំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយាតិ អយមេតស្ស អត្ថោ។

“‘ទ្វិធាបថោ’តិ ខោ, ភិក្ខុ, វិចិកិច្ឆាយេតំ អធិវចនំ។ ឧក្ខិប ទ្វិធាបថំ, បជហ វិចិកិច្ឆំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយាតិ អយមេតស្ស អត្ថោ។

“‘ចង្គវារ’ន្តិ ខោ, ភិក្ខុ, បញ្ចន្នេតំ នីវរណានំ អធិវចនំ, សេយ្យថិទំ – កាមច្ឆន្ទនីវរណស្ស, ព្យាបាទនីវរណស្ស, ថីនមិទ្ធនីវរណស្ស, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចនីវរណស្ស, វិចិកិច្ឆានីវរណស្ស។ ឧក្ខិប ចង្គវារំ, បជហ បញ្ច នីវរណេ ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយាតិ អយមេតស្ស អត្ថោ។

“‘កុម្មោ’តិ ខោ, ភិក្ខុ, បញ្ចន្នេតំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ អធិវចនំ, សេយ្យថិទំ – រូបុបាទានក្ខន្ធស្ស, វេទនុបាទានក្ខន្ធស្ស, សញ្ញុបាទានក្ខន្ធស្ស, សង្ខារុបាទានក្ខន្ធស្ស, វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធស្ស។ ឧក្ខិប កុម្មំ, បជហ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយាតិ អយមេតស្ស អត្ថោ។

“‘អសិសូនា’តិ ខោ, ភិក្ខុ, បញ្ចន្នេតំ កាមគុណានំ អធិវចនំ – ចក្ខុវិញ្ញេយ្យានំ រូបានំ ឥដ្ឋានំ កន្តានំ មនាបានំ បិយរូបានំ កាមូបសំហិតានំ រជនីយានំ, សោតវិញ្ញេយ្យានំ សទ្ទានំ...បេ... ឃានវិញ្ញេយ្យានំ គន្ធានំ...បេ... ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យានំ រសានំ...បេ... កាយវិញ្ញេយ្យានំ ផោដ្ឋព្ពានំ ឥដ្ឋានំ កន្តានំ មនាបានំ បិយរូបានំ កាមូបសំហិតានំ រជនីយានំ។ ឧក្ខិប អសិសូនំ, បជហ បញ្ច កាមគុណេ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយាតិ អយមេតស្ស អត្ថោ។

“‘មំសបេសី’តិ ខោ, ភិក្ខុ, នន្ទីរាគស្សេតំ អធិវចនំ។ ឧក្ខិប មំសបេសិំ, បជហ នន្ទីរាគំ; អភិក្ខណ, សុមេធ, សត្ថំ អាទាយាតិ អយមេតស្ស អត្ថោ។

‘‘‘នាគោ’តិ ខោ, ភិក្ខុ, ខីណាសវស្សេតំ ភិក្ខុនោ អធិវចនំ។ តិដ្ឋតុ នាគោ, មា នាគំ ឃដ្ដេសិ; នមោ ករោហិ នាគស្សាតិ អយមេតស្ស អត្ថោ’’តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា កុមារកស្សបោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

វម្មិកសុត្តំ និដ្ឋិតំ តតិយំ។

៤។ រថវិនីតសុត្តំ

២៥២។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។ អថ ខោ សម្ពហុលា ជាតិភូមកា ភិក្ខូ ជាតិភូមិយំ វស្សំវុត្ថា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវា ឯតទវោច –

‘‘កោ នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ជាតិភូមិយំ ជាតិភូមកានំ ភិក្ខូនំ សព្រហ្មចារីនំ ឯវំ សម្ភាវិតោ – ‘អត្តនា ច អប្បិច្ឆោ អប្បិច្ឆកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច សន្តុដ្ឋោ សន្តុដ្ឋិកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច បវិវិត្តោ បវិវេកកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច អសំសដ្ឋោ អសំសគ្គកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច អារទ្ធវីរិយោ វីរិយារម្ភកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច សីលសម្បន្នោ សីលសម្បទាកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច សមាធិសម្បន្នោ សមាធិសម្បទាកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច បញ្ញាសម្បន្នោ បញ្ញាសម្បទាកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ វិមុត្តិសម្បទាកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, ឱវាទកោ វិញ្ញាបកោ សន្ទស្សកោ សមាទបកោ សមុត្តេជកោ សម្បហំសកោ សព្រហ្មចារីន’’’ន្តិ? ‘‘បុណ្ណោ នាម, ភន្តេ, អាយស្មា មន្តាណិបុត្តោ ជាតិភូមិយំ ជាតិភូមកានំ ភិក្ខូនំ សព្រហ្មចារីនំ ឯវំ សម្ភាវិតោ – ‘អត្តនា ច អប្បិច្ឆោ អប្បិច្ឆកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា, អត្តនា ច សន្តុដ្ឋោ…បេ… ឱវាទកោ វិញ្ញាបកោ សន្ទស្សកោ សមាទបកោ សមុត្តេជកោ សម្បហំសកោ សព្រហ្មចារីន’’’ន្តិ។

២៥៣។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា សារិបុត្តោ ភគវតោ អវិទូរេ និសិន្នោ ហោតិ។ អថ ខោ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ឯតទហោសិ – ‘‘លាភា អាយស្មតោ បុណ្ណស្ស មន្តាណិបុត្តស្ស, សុលទ្ធលាភា អាយស្មតោ បុណ្ណស្ស មន្តាណិបុត្តស្ស, យស្ស វិញ្ញូ សព្រហ្មចារី សត្ថុ សម្មុខា អនុមស្ស អនុមស្ស វណ្ណំ ភាសន្តិ, តញ្ច សត្ថា អព្ភនុមោទតិ។ អប្បេវ នាម មយម្បិ កទាចិ ករហចិ អាយស្មតា បុណ្ណេន មន្តាណិបុត្តេន សទ្ធិំ សមាគច្ឆេយ្យាម [សមាគមំ គច្ឆេយ្យ (ក។)], អប្បេវ នាម សិយា កោចិទេវ កថាសល្លាបោ’’តិ។

២៥៤។ អថ ខោ ភគវា រាជគហេ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន សាវត្ថិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ។ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន សាវត្ថិ តទវសរិ។ តត្រ សុទំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អស្សោសិ ខោ អាយស្មា បុណ្ណោ មន្តាណិបុត្តោ –

“ភគវា កិរ សាវត្ថិំ អនុប្បត្តោ; សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ”តិ។

២៥៥។ អថ ខោ អាយស្មា បុណ្ណោ មន្តាណិបុត្តោ សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន សាវត្ថិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ។ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន សាវត្ថិ ជេតវនំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ បុណ្ណំ មន្តាណិបុត្តំ ភគវា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ។ អថ ខោ អាយស្មា បុណ្ណោ មន្តាណិបុត្តោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន អន្ធវនំ តេនុបសង្កមិ ទិវាវិហារាយ។

២៥៦។ អថ ខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឯតទវោច – “យស្ស ខោ ត្វំ, អាវុសោ សារិបុត្ត, បុណ្ណស្ស នាម ភិក្ខុនោ មន្តាណិបុត្តស្ស អភិណ្ហំកិត្តយមានោ អហោសិ, សោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន អន្ធវនំ តេន បក្កន្តោ ទិវាវិហារាយា”តិ។

អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ តរមានរូបោ និសីទនំ អាទាយ អាយស្មន្តំ បុណ្ណំ មន្តាណិបុត្តំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធិ សីសានុលោកី។ អថ ខោ អាយស្មា បុណ្ណោ មន្តាណិបុត្តោ អន្ធវនំ អជ្ឈោគាហេត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ។ អាយស្មាបិ ខោ សារិបុត្តោ អន្ធវនំ អជ្ឈោគាហេត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ។

អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ សាយន្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា បុណ្ណោ មន្តាណិបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា បុណ្ណេន មន្តាណិបុត្តេន សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ អាយស្មន្តំ បុណ្ណំ មន្តាណិបុត្តំ ឯតទវោច –

២៥៧។ “ភគវតិ នោ, អាវុសោ, ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ?

“ឯវមាវុសោ”តិ។

“កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, សីលវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ បនាវុសោ, ចិត្តវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, ទិដ្ឋិវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ បនាវុសោ, កង្ខាវិតរណវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, មគ្គាមគ្គញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ បនាវុសោ, បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, ញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“‘កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, សីលវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘នោ ហិទំ, អាវុសោ’តិ វទេសិ។ ‘កិំ បនាវុសោ, ចិត្តវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘នោ ហិទំ, អាវុសោ’តិ វទេសិ។ ‘កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, ទិដ្ឋិវិសុទ្ធត្ថំ...បេ... កង្ខាវិតរណវិសុទ្ធត្ថំ...បេ... មគ្គាមគ្គញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថំ...បេ... បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថំ...បេ... កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, ញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘នោ ហិទំ អាវុសោ’តិ វទេសិ។ កិមត្ថំ

ចរហាវុសោ, ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ? “អនុបាទាបរិនិព្ពានត្ថំ ខោ, អាវុសោ, ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ។

“កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, សីលវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន”ន្តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ បនាវុសោ, ចិត្តវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន”ន្តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន”ន្តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ បនាវុសោ កង្ខាវិតរណវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន”ន្តិ ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, មគ្គាមគ្គញាណទស្សនវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន”ន្តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ បនាវុសោ, បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន”ន្តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, ញាណទស្សនវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន”ន្តិ?

“នោ ហិទំ , អាវុសោ”។

“កិំ បនាវុសោ, អញ្ញត្រ ឥមេហិ ធម្មេហិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន”ន្តិ?

“នោ ហិទំ, អាវុសោ”។

“‘កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, សីលវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន’ន្តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘នោ ហិទំ, អាវុសោ’តិ វទេសិ។ ‘កិំ បនាវុសោ, ចិត្តវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន’ន្តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘នោ ហិទំ, អាវុសោ’តិ វទេសិ។ ‘កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន’ន្តិ…បេ… កង្ខាវិតរណវិសុទ្ធិ… មគ្គាមគ្គញាណទស្សនវិសុទ្ធិ… បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធិ… ‘កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, ញាណទស្សនវិសុទ្ធិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន’ន្តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘នោ ហិទំ, អាវុសោ’តិ វទេសិ។ ‘កិំ បនាវុសោ, អញ្ញត្រ ឥមេហិ ធម្មេហិ អនុបាទាបរិនិព្ពាន’ន្តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘នោ ហិទំ, អាវុសោ’តិ វទេសិ។ យថាកថំ បនាវុសោ, ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ”តិ?

២៥៥។ “សីលវិសុទ្ធិ ចេ, អាវុសោ, ភគវា អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ, សឧបាទានំយេវ សមានំ អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ [បញ្ញាបេស្ស (សី។ ស្យា។) ឯវមុបរិបិ]។ ចិត្តវិសុទ្ធិ ចេ, អាវុសោ, ភគវា អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ, សឧបាទានំយេវ សមានំ អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ។ ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ចេ, អាវុសោ, ភគវា អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ, សឧបាទានំយេវ សមានំ អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ។ កង្ខាវិតរណវិសុទ្ធិ ចេ, អាវុសោ, ភគវា អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ, សឧបាទានំយេវ សមានំ អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ។ មគ្គាមគ្គញាណទស្សនវិសុទ្ធិ ចេ, អាវុសោ, ភគវា អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ, សឧបាទានំយេវ សមានំ អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ។ បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធិ ចេ, អាវុសោ, ភគវា អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ, សឧបាទានំយេវ សមានំ អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ។ ញាណទស្សនវិសុទ្ធិ ចេ, អាវុសោ, ភគវា អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ, សឧបាទានំយេវ សមានំ អនុបាទាបរិនិព្ពានំ បញ្ញបេយ្យ។ អញ្ញត្រ ចេ, អាវុសោ, ឥមេហិ ធម្មេហិ អនុបាទាបរិនិព្ពានំ អភវិស្ស, បុថុជ្ជនោ បរិនិព្ពាយេយ្យ។ បុថុជ្ជនោ ហិ, អាវុសោ, អញ្ញត្រ ឥមេហិ ធម្មេហិ។ តេន ហាវុសោ, ឧបមំ តេ ករិស្សាមិ; ឧបមាយបិធេកច្ចេ វិញ្ញូ បុរិសា ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជានន្តិ។

២៥៦។ “សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស សាវត្ថិយំ បដិវសន្តស្ស សាកេតេ កិញ្ចិទេវ អច្ចាយិកំ ករណីយំ ឧប្បជ្ជេយ្យ។ តស្ស អន្តរា ច សាវត្ថិំ អន្តរា ច សាកេតំ សត្ត រថវិនីតានិ ឧបដ្ឋបេយ្យុំ។ អថ ខោ, អាវុសោ, រាជា បសេនទិ កោសលោ សាវត្ថិយា និក្ខមិត្វា អន្តេបុរទ្វារា បឋមំ រថវិនីតំ អភិរុហេយ្យ, បឋមេន រថវិនីតេន ទុតិយំ រថវិនីតំ បាបុណេយ្យ, បឋមំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជេយ្យ ទុតិយំ រថវិនីតំ អភិរុហេយ្យ។ ទុតិយេន រថវិនីតេន តតិយំ រថវិនីតំ បាបុណេយ្យ, ទុតិយំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជេយ្យ, តតិយំ រថវិនីតំ អភិរុហេយ្យ។ តតិយេន រថវិនីតេន ចតុត្ថំ រថវិនីតំ បាបុណេយ្យ, តតិយំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជេយ្យ, ចតុត្ថំ រថវិនីតំ អភិរុហេយ្យ។ ចតុត្ថេន រថវិនីតេន បញ្ចមំ រថវិនីតំ បាបុណេយ្យ, ចតុត្ថំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជេយ្យ, បញ្ចមំ រថវិនីតំ អភិរុហេយ្យ។ បញ្ចមេន រថវិនីតេន

ឆដ្ឋំ រថវិនីតំ បាបុណេយ្យ, បញ្ចមំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជេយ្យ, ឆដ្ឋំ រថវិនីតំ អភិរុហេយ្យ។ ឆដ្ឋេន រថវិនីតេន សត្តមំ រថវិនីតំ បាបុណេយ្យ, ឆដ្ឋំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជេយ្យ, សត្តមំ រថវិនីតំ អភិរុហេយ្យ។ សត្តមេន រថវិនីតេន សាកេតំ អនុបាបុណេយ្យ អន្តេបុរទ្វារំ។ តមេនំ អន្តេបុរទ្វារគតំ សមានំ មិត្តាមច្ចា ញាតិសាលោហិតា ឯវំ បុច្ឆេយ្យុំ – ‘ឥមិនា ត្វំ, មហារាជ, រថវិនីតេន សាវត្ថិយា សាកេតំ អនុប្បត្តោ អន្តេបុរទ្វារ’ន្តិ? កថំ ព្យាករមានោ នុ ខោ, អាវុសោ, រាជា បសេនទិ កោសលោ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យា”តិ?

“ឯវំ ព្យាករមានោ ខោ, អាវុសោ, រាជា បសេនទិ កោសលោ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យ – ‘ឥធ មេ សាវត្ថិយំ បដិវសន្តស្ស សាកេតេ កិញ្ចិទេវ អច្ចាយិកំ ករណីយំ ឧប្បជ្ជិ [ឧប្បជ្ជតិ (ក។)]។ តស្ស មេ អន្តរា ច សាវត្ថិំ អន្តរា ច សាកេតំ សត្ត រថវិនីតានិ ឧបដ្ឋបេសុំ។ អថ ខ្វាហំ សាវត្ថិយា និក្ខមិត្វា អន្តេបុរទ្វារា បឋមំ រថវិនីតំ អភិរុហិំ។ បឋមេន រថវិនីតេន ទុតិយំ រថវិនីតំ បាបុណិំ, បឋមំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជិំ ទុតិយំ រថវិនីតំ អភិរុហិំ។ ទុតិយេន រថវិនីតេន តតិយំ រថវិនីតំ បាបុណិំ, ទុតិយំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជិំ, តតិយំ រថវិនីតំ អភិរុហិំ។ តតិយេន រថវិនីតេន ចតុត្ថំ រថវិនីតំ បាបុណិំ, តតិយំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជិំ, ចតុត្ថំ រថវិនីតំ អភិរុហិំ។ ចតុត្ថេន រថវិនីតេន បញ្ចមំ រថវិនីតំ បាបុណិំ, ចតុត្ថំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជិំ, បញ្ចមំ រថវិនីតំ អភិរុហិំ។ បញ្ចមេន រថវិនីតេន ឆដ្ឋំ រថវិនីតំ បាបុណិំ, បញ្ចមំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជិំ, ឆដ្ឋំ រថវិនីតំ អភិរុហិំ។ ឆដ្ឋេន រថវិនីតេន សត្តមំ រថវិនីតំ បាបុណិំ, ឆដ្ឋំ រថវិនីតំ វិស្សជ្ជិំ, សត្តមំ រថវិនីតំ អភិរុហិំ។ សត្តមេន រថវិនីតេន សាកេតំ អនុប្បត្តោ អន្តេបុរទ្វារ’ន្តិ។ ឯវំ ព្យាករមានោ ខោ, អាវុសោ, រាជា បសេនទិ កោសលោ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យា”តិ។

“ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, សីលវិសុទ្ធិ យាវទេវ ចិត្តវិសុទ្ធត្ថា, ចិត្តវិសុទ្ធិ យាវទេវ ទិដ្ឋិវិសុទ្ធត្ថា, ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ យាវទេវ កង្ខាវិតរណវិសុទ្ធត្ថា, កង្ខាវិតរណវិសុទ្ធិ យាវទេវ មគ្គាមគ្គញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថា, មគ្គាមគ្គញាណទស្សនវិសុទ្ធិ យាវទេវ បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថា, បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធិ យាវទេវ ញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថា, ញាណទស្សនវិសុទ្ធិ យាវទេវ អនុបាទាបរិនិព្ពានត្ថា។ អនុបាទាបរិនិព្ពានត្ថំ ខោ, អាវុសោ, ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ។

១៩០។ ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា សារិបុត្តោ អាយស្មន្តំ បុណ្ណំ មន្តាណិបុត្តំ ឯតទវោច – “កោនាមោ អាយស្មា, កថញ្ច បនាយស្មន្តំ សព្រហ្មចារី ជានន្តី”តិ? “បុណ្ណោតិ ខោ មេ, អាវុសោ, នាមំ; មន្តាណិបុត្តោតិ ច បន មំ សព្រហ្មចារី ជានន្តី”តិ។ “អច្ឆរិយំ, អាវុសោ, អព្ភុតំ, អាវុសោ! យថា តំ សុតវតា សាវកេន សម្មទេវ សត្ថុសាសនំ អាជានន្តេន, ឯវមេវ អាយស្មតា បុណ្ណេន មន្តាណិបុត្តេន គម្ភីរា គម្ភីរបញ្ហា អនុមស្ស អនុមស្ស ព្យាកតា។ លាភា សព្រហ្មចារីនំ, សុលទ្ធលាភា សព្រហ្មចារីនំ, យេ អាយស្មន្តំ បុណ្ណំ មន្តាណិបុត្តំ លភន្តិ ទស្សនាយ, លភន្តិ បយិរុបាសនាយ។ ចេលណ្ឌុកេន [ចេលណ្ឌកេន (ក។), ចេលណ្ឌុបកេន (?)] ចេបិ សព្រហ្មចារី អាយស្មន្តំ បុណ្ណំ មន្តាណិបុត្តំ មុទ្ធនា បរិហរន្តា លភេយ្យុំ ទស្សនាយ, លភេយ្យុំ បយិរុបាសនាយ, តេសម្បិ លាភា តេសម្បិ សុលទ្ធំ, អម្ហាកម្បិ លាភា អម្ហាកម្បិ សុលទ្ធំ, យេ មយំ អាយស្មន្តំ បុណ្ណំ មន្តាណិបុត្តំ លភាម ទស្សនាយ, លភាម បយិរុបាសនាយា”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា បុណ្ណោ មន្តាណិបុត្តោ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឯតទវោច – “កោ នាមោ អាយស្មា, កថញ្ច បនាយស្មន្តំ សព្រហ្មចារី

ជានន្តី”តិ? “ឧបតិស្សោតិ ខោ មេ, អាវុសោ, នាមំ; សារិបុត្តោតិ ច បន មំ សព្រហ្មចារី ជានន្តី”តិ។ “សត្ថុកប្បេន វត កិរ, ភោ [ខោ (ក។)], សាវកេន សទ្ធិំ មន្តយមានា ន ជានិម្ហ ‘អាយស្មា សារិបុត្តោ’តិ។ សចេ ហិ មយំ ជានេយ្យាម ‘អាយស្មា សារិបុត្តោ’តិ, ឯត្តកម្បិ នោ នប្បដិភាសេយ្យ [នប្បដិភេយ្យ (?)]។ អច្ឆរិយំ, អាវុសោ, អព្ភុតំ, អាវុសោ! យថា តំ សុតវតា សាវកេន សម្មទេវ សត្ថុសាសនំ អាជានន្តេន, ឯវមេវ អាយស្មតា សារិបុត្តេន គម្ភីរា គម្ភីរបញ្ហា អនុមស្ស អនុមស្ស បុដ្ឋា។ លាភា សព្រហ្មចារីនំ សុលទ្ធលាភា សព្រហ្មចារីនំ, យេ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ លភន្តិ ទស្សនាយ, លភន្តិ បយិរុបាសនាយ។ ចេលណ្ឌុកេន ចេបិ សព្រហ្មចារី អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ មុទ្ធនា បរិហរន្តា លភេយ្យុំ ទស្សនាយ, លភេយ្យុំ បយិរុបាសនាយ, តេសម្បិ លាភា តេសម្បិ សុលទ្ធំ, អម្ហាកម្បិ លាភា អម្ហាកម្បិ សុលទ្ធំ, យេ មយំ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ លភាម ទស្សនាយ, លភាម បយិរុបាសនាយា”តិ។

ឥតិហ តេ ឧភោបិ មហានាគា អញ្ញមញ្ញស្ស សុភាសិតំ សមនុមោទិំសូតិ។

រថវិនីតសុត្តំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ។

៥។ និវាបសុត្តំ

២៦១។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

“ន , ភិក្ខវេ, នេវាបិកោ និវាបំ និវបតិ មិគជាតានំ – ‘ឥមំ មេ និវាបំ និវុត្តំ មិគជាតា បរិភុញ្ជន្តា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ ចិរំ ទីឃមទ្ធានំ យាបេន្តូ’តិ។ ឯវញ្ច ខោ, ភិក្ខវេ, នេវាបិកោ និវាបំ និវបតិ មិគជាតានំ – ‘ឥមំ មេ និវាបំ និវុត្តំ មិគជាតា អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិស្សន្តិ, អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា មទំ អាបជ្ជិស្សន្តិ, មត្តា សមានា បមាទំ អាបជ្ជិស្សន្តិ, បមត្តា សមានា យថាកាមករណីយា ភវិស្សន្តិ ឥមស្មិំ និវាបេ’តិ។

២៦២។ “តត្រ, ភិក្ខវេ, បឋមា មិគជាតា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ នេវាបិកស្ស អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិំសុ, តេ តត្ថ អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា មទំ អាបជ្ជិំសុ, មត្តា សមានា បមាទំ អាបជ្ជិំសុ, បមត្តា សមានា យថាកាមករណីយា អហេសុំ នេវាបិកស្ស អមុស្មិំ និវាបេ។ ឯវញ្ហិ តេ, ភិក្ខវេ, បឋមា មិគជាតា ន បរិមុច្ចិំសុ នេវាបិកស្ស ឥទ្ធានុភាវា។

២៦៣។ “តត្រ, ភិក្ខវេ, ទុតិយា មិគជាតា ឯវំ សមចិន្តេសុំ – ‘យេ ខោ តេ បឋមា មិគជាតា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ នេវាបិកស្ស អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិំសុ។ តេ តត្ថ អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា មទំ អាបជ្ជិំសុ, មត្តា សមានា បមាទំ អាបជ្ជិំសុ, បមត្តា សមានា យថាកាមករណីយា អហេសុំ នេវាបិកស្ស អមុស្មិំ និវាបេ។ ឯវញ្ហិ តេ បឋមា មិគជាតា ន បរិមុច្ចិំសុ នេវាបិកស្ស

ឞ្ឃ្រាត្ឫកាចា` ឃ៉ត្ទុត យម៉ំ ឞព្ពសោ តិចាបកោឌតា បដិចិរវេយ្យាយ, កឃកោកា បដិចិរតា អវេក្ខាឃតតាតិ អវេក្ខាការេហក្វា ចិហវេវយ្យាយា’តិ` វេត ឞព្ពសោ តិចាបកោឌតា បដិចិរយិស្ស, កឃកោកា បដិចិរតា អវេក្ខាឃតតាតិ អវេក្ខាការេហក្វា ចិហរិស្ស` វេតស៉ំ កិយ្យាត៌ បន្ធិវេយ យាវេឞ, តិវេណាឌកាឞក្ខូវេឃ, អឌិយត្តកសិយាត៌ បវេត្តា កាវេឃា វេហាតិ` វេតស៉ំ អឌិយត្តកសិយាត៌ បត្តកាឃាត៌ ពាលជីរិយំ បរិហាឃិ` ពាលជីរិយេ បរិហីនេត តវេយច តិចាប៉ំ តិចុត្តំ វេតចាបិកស្ស បច្ចាកយិស្ស` វេត តត្វ អត្ថុបលក្ខ យុន្ធិតា វេកាឌតាតិ ក្ញុក្ខិស្ស` វេត តត្វ អត្ថុបលក្ខ យុន្ធិតា វេកាឌតាតិ ក្ញុក្ខយាតា យជំ អាបក្ខិស្ស, យត្តា ឞយាតា បយាជំ អាបក្ខិស្ស, បយត្តា ឞយាតា ឃចាកាយកវេលីឃា អវេហស៉ំ វេតចាបិកស្ស អយុស្ហ៊ិ តិចាវេប` ឲចពិញ្ញវេត, កិក្ខូវេច, ទុតិឃាបិ យិកឌាតា ត បរិយុក្ខិស្ស វេតចាបិកស្ស ឞ្ឃ្រាត្ឫកាចា`

១៩៣` “ត(ត , កិក្ខូវេច, តតិឃា យិកឌាតា ឲចំ ឞយចិវេត្តស្សុំ – ‘វេឃ វេលា វេត បចេយា យិកឌាតា អយុំ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ វេតចាបិកស្ស…វេប… ឲចពិញ្ញវេត បចេយា យិកឌាតា ត បរិយុក្ខិស្ស វេតចាបិកស្ស ឞ្ឃ្រាត្ឫកាចា` វេឃបិ វេត ទុតិឃា យិកឌាតា ឲចំ ឞយចិវេត្តស្សុំ – វេឃ វេលា វេត បចេយា យិកឌាតា អយុំ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ វេតចាបិកស្ស…វេប… ឲចពិញ្ញវេត បចេយា យិកឌាតា ត បរិយុក្ខិស្ស វេតចាបិកស្ស ឞ្ឃ្រាត្ឫកាចា` ឃ៉ត្ទុត យម៉ំ ឞព្ពសោ តិចាបកោឌតា បដិចិរវេយ្យាយ, កឃកោកា បដិចិរតា អវេក្ខាឃតតាតិ អវេក្ខាការេហក្វា ចិហវេវយ្យាយាតិ` វេត ឞព្ពសោ តិចាបកោឌតា បដិចិរយិស្ស, កឃកោកា បដិចិរតា អវេក្ខាឃតតាតិ អវេក្ខាការេហក្វា ចិហរិស្ស` វេតស៉ំ កិយ្យាត៌ បន្ធិវេយ យាវេឞ តិវេណាឌកាឞក្ខូវេឃ អឌិយត្តកសិយាត៌ បវេត្តា កាវេឃា វេហាតិ` វេតស៉ំ អឌិយត្តកសិយាត៌ បត្តកាឃាត៌ ពាលជីរិយំ បរិហាឃិ` ពាលជីរិយេ បរិហីនេត តវេយច តិចាប៉ំ តិចុត្តំ វេតចាបិកស្ស បច្ចាកយិស្ស` វេត តត្វ អត្ថុបលក្ខ យុន្ធិតា វេកាឌតាតិ ក្ញុក្ខិស្ស` វេត តត្វ អត្ថុបលក្ខ យុន្ធិតា វេកាឌតាតិ ក្ញុក្ខយាតា យជំ អាបក្ខិស្ស, យត្តា ឞយាតា បយាជំ អាបក្ខិស្ស, បយត្តា ឞយាតា ឃចាកាយកវេលីឃា អវេហស៉ំ វេតចាបិកស្ស អយុស្ហ៊ិ តិចាវេប` ឲចពិញ្ញវេត ទុតិឃាបិ យិកឌាតា ត បរិយុក្ខិស្ស វេតចាបិកស្ស ឞ្ឃ្រាត្ឫកាចា` ឃ៉ត្ទុត យម៉ំ អយុំ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ វេតចាបិកស្ស ក្ខបតិស្សាឃ អាឞយ៉ំ កវេប្យឃ្យាយ` ត(តាឞយ៉ំ កវេប្យក្វា អយុំ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ វេតចាបិកស្ស អតត្ថុបលក្ខ អយុន្ធិតា វេកាឌតាតិ ក្ញុក្ខិស្សាយ, អតត្ថុបលក្ខ អយុន្ធិតា វេកាឌតាតិ ក្ញុក្ខយាតា ត យជំ អាបក្ខិស្សាយ, អយត្តា ឞយាតា ត បយាជំ អាបក្ខិស្សាយ, អប្យយត្តា ឞយាតា ត ឃចាកាយកវេលីឃា កចិស្សាយ វេតចាបិកស្ស អយុស្ហ៊ិ តិចាវេប’តិ` វេត អយុំ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ វេតចាបិកស្ស ក្ខបតិស្សាឃ អាឞយ៉ំ កប្យឃិស្ស` ត(តាឞយ៉ំ កវេប្យក្វា អយុំ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ វេតចាបិកស្ស អតត្ថុបលក្ខ អយុន្ធិតា វេកាឌតាតិ ក្ញុក្ខិស្ស, វេត តត្វ អតត្ថុបលក្ខ អយុន្ធិតា វេកាឌតាតិ ក្ញុក្ខយាតា ត យជំ អាបក្ខិស្ស, អយត្តា ឞយាតា ត បយាជំ អាបក្ខិស្ស, អប្យយត្តា ឞយាតា ត ឃចាកាយកវេលីឃា អវេហស៉ំ វេតចាបិកស្ស អយុស្ហ៊ិ តិចាវេប`

“ត(ត, កិក្ខូវេច, វេតចាបិកស្ស ច វេតចាបិកបរិឞាឃ ច ឲតឌវេហាឞិ – ‘ឞចាស្សុតាយិវេយ តតិឃា យិកឌាតា វេកតតិវេតា, ក្ខក្ខិយត្តាស្សុតាយិវេយ តតិឃា យិកឌាតា បវេឌតា; ក្ខុយច្ចា តាយ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ បរិក្ញុក្ខក្តិ, ត ច វេតស៉ំ ខាតាយ អាកតិ ចា កតិ ចា` ឃ៉ត្ទុត យម៉ំ ក្ខុយំ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ យហតីហិ ឥណ្ហចាកវេរាហិ [ឥណ្ហចាក្យរាហិ (ស្យា`)] ឞយត្តា ឞប្យវេឌស៉ំ អត្ថុបរិចាវេរយ្យាយ – អវេប្យច តាយ តតិឃាត៌ យិកឌាតាត៌ អាឞយ៉ំ បវេស្សឃ្យាយ, ឃត្វ វេត កាហំ កវេន្ទឃ្យ’ត្តិ` វេត អយុំ តិចាប៉ំ តិចុត្តំ យហតីហិ ឥណ្ហចាកវេរាហិ ឞយត្តា ឞប្យវេឌស៉ំ អត្ថុបរិចាវេរស្សុំ` អក្ខស៉ស្ស វេលា, កិក្ខូវេច, វេតចាបិវេកា ច វេតចាបិកបរិឞា ច តតិឃាត៌ យិកឌាតាត៌ អាឞយ៉ំ, ឃត្វ វេត កាហំ អកយំស្ស` ឲចពិញ្ញវេត, កិក្ខូវេច, តតិឃាបិ យិកឌាតា ត បរិយុក្ខិស្ស វេតចាបិកស្ស ឞ្ឃ្រាត្ឫកាចា`

១៩៤. “តត្រ, ភិក្លុចេ, ចត្ថ្វា យិកខាតា ឯចំ នយចិត្តេស្សំ – ‘ឃេ លោ តេ បធយា យិកខាតា...បេ... ឯចញ្ញាតេ បធយា យិកខាតា ត បរិយុដ្ឋិស្ស តេចាបិកាស្ស ឰទ្ធាតុកាចា៎ ឃេបិ តេ ទុតិឃា យិកខាតា ឯចំ នយចិត្តេស្សំ ‘ឃេ លោ តេ បធយា យិកខាតា...បេ... ឯចញ្ញាតេ បធយា យិកខាតា ត បរិយុដ្ឋិស្ស តេចាបិកាស្ស ឰទ្ធាតុកាចា៎ ឃំត្វត យយំ នព្ពសោ តិចាបកោឌតា បដិចិរេយឃ្យាយ, កឃកោកា បដិចិរតា អរញ្ញាឃតតាតិ អញ្ញោកាហេត្វា ចិហរេឃ្យាយា’តិ៎ តេ នព្ពសោ តិចាបកោឌតា បដិចិរយិស្ស...បេ... ឯចញ្ញាតេ ទុតិឃាបិ យិកខាតា ត បរិយុដ្ឋិស្ស តេចាបិកាស្ស ឰទ្ធាតុកាចា៎ ឃេបិ តេ តតិឃា យិកខាតា ឯចំ នយចិត្តេស្សំ ‘ឃេ លោ តេ បធយា យិកខាតា...បេ... ឯចញ្ញាតេ បធយា យិកខាតា ត បរិយុដ្ឋិស្ស តេចាបិកាស្ស ឰទ្ធាតុកាចា៎ ឃេបិ តេ ទុតិឃា យិកខាតា ឯចំ នយចិត្តេស្សំ ‘ឃេ លោ តេ បធយា យិកខាតា...បេ... ឯចញ្ញាតេ បធយា យិកខាតា ត បរិយុដ្ឋិស្ស តេចាបិកាស្ស ឰទ្ធាតុកាចា៎ ឃំត្វត យយំ នព្ពសោ តិចាបកោឌតា បដិចិរេយឃ្យាយ, កឃកោកា បដិចិរតា អរញ្ញាឃតតាតិ អញ្ញោកាហេត្វា ចិហរេឃ្យាយា’តិ៎ តេ នព្ពសោ តិចាបកោឌតា បដិចិរយិស្ស...បេ... ឯចញ្ញាតេ ទុតិឃាបិ យិកខាតា ត បរិយុដ្ឋិស្ស តេចាបិកាស្ស ឰទ្ធាតុកាចា៎ ឃំត្វត យយំ អយុំ តិចាបំ តិចុត្តំ តេចាបិកាស្ស ឰបតិស្សាឃ អាឃនំ កប្បេឃ្យាយ, តត្រាឃនំ កប្បេត្វា អយុំ តិចាបំ តិចុត្តំ តេចាបិកាស្ស អកតុបលទ្ធ អយុដ្ឋិតា កោឌតាតិ កុញ្ញិស្សាយ, អកតុបលទ្ធ អយុដ្ឋិតា កោឌតាតិ កុញ្ញាយាតា ត យធំ អាបជ្ជិស្សាយ, អយត្តា នយាតា ត បយាធំ អាបជ្ជិស្សាយ, អប្បយត្តា នយាតា ត ឃចាកាយការលឹយា កចិស្សាយ តេចាបិកាស្ស អយុត្តិ តិចារេប’តិ៎ តេ អយុំ តិចាបំ តិចុត្តំ តេចាបិកាស្ស ឰបតិស្សាឃ អាឃនំ កប្បឃិស្ស, តត្រាឃនំ កប្បេត្វា អយុំ តិចាបំ តិចុត្តំ តេចាបិកាស្ស អកតុបលទ្ធ អយុដ្ឋិតា កោឌតាតិ កុញ្ញិស្ស, តេ តត្វ អកតុបលទ្ធ អយុដ្ឋិតា កោឌតាតិ កុញ្ញាយាតា ត យធំ អាបជ្ជិស្ស, អយត្តា នយាតា ត បយាធំ អាបជ្ជិស្ស, អប្បយត្តា នយាតា ត ឃចាកាយការលឹយា អហេស្សំ តេចាបិកាស្ស អយុត្តិ តិចារេប៎

“តត្រ តេចាបិកាស្ស ច តេចាបិកបរិសាឃ ច ឯតទហោសិ – ‘នធាស្សុតាយិយេ តតិឃា យិកខាតា កោតពិតោ, ឰទ្ធិយត្តាស្សុតាយិយេ តតិឃា យិកខាតា បរេឌតា, ឰយត្វា តាយ តិចាបំ តិចុត្តំ បរិកុញ្ញាត្តិ៎ ត ច តេនំ ខាតាយ អាកតិ ចា កតិ ចា៎ ឃំត្វត យយំ ឰយំ តិចាបំ តិចុត្តំ យហតីតិ ឥល្ហចាការាហិ នយត្តា នប្បេធំ អតុបរិចារេឃ្យាយ, អប្បេច តាយ តតិឃាតំ យិកខាតាតំ អាឃនំ បស្សេឃ្យាយ, ឃត្វ តេ កាហំ កន្ធេឃ្យ’ត្តិ៎ តេ អយុំ តិចាបំ តិចុត្តំ យហតីតិ ឥល្ហចាការាហិ នយត្តា នប្បេធំ អតុបរិចារេស្សំ៎ អទ្ទសំស្ស លោ តេចាបិកោ ច តេចាបិកបរិសា ច តតិឃាតំ យិកខាតាតំ អាឃនំ, ឃត្វ តេ កាហំ អកប្បំស្ស៎ ឯចញ្ញាតេ តតិឃាបិ យិកខាតា ត បរិយុដ្ឋិស្ស តេចាបិកាស្ស ឰទ្ធាតុកាចា៎ ឃំត្វត យយំ ឃត្វ អកតិ តេចាបិកាស្ស ច តេចាបិកបរិសាឃ ច តត្រាឃនំ កប្បេឃ្យាយ, តត្រាឃនំ កប្បេត្វា អយុំ តិចាបំ តិចុត្តំ តេចាបិកាស្ស អកតុបលទ្ធ អយុដ្ឋិតា កោឌតាតិ កុញ្ញិស្សាយ, អកតុបលទ្ធ អយុដ្ឋិតា កោឌតាតិ កុញ្ញាយាតា ត យធំ អាបជ្ជិស្សាយ, អយត្តា នយាតា ត បយាធំ អាបជ្ជិស្សាយ, អប្បយត្តា នយាតា ត ឃចាកាយការលឹយា កចិស្សាយ តេចាបិកាស្ស អយុត្តិ តិចារេប’តិ៎ តេ ឃត្វ អកតិ តេចាបិកាស្ស ច តេចាបិកបរិសាឃ ច តត្រាឃនំ កប្បឃិស្ស៎ តត្រាឃនំ កប្បេត្វា អយុំ តិចាបំ តិចុត្តំ តេចាបិកាស្ស អកតុបលទ្ធ អយុដ្ឋិតា កោឌតាតិ កុញ្ញិស្ស, តេ តត្វ អកតុបលទ្ធ អយុដ្ឋិតា កោឌតាតិ កុញ្ញាយាតា ត យធំ អាបជ្ជិស្ស, អយត្តា នយាតា ត បយាធំ អាបជ្ជិស្ស, អប្បយត្តា នយាតា ត ឃចាកាយការលឹយា អហេស្សំ តេចាបិកាស្ស អយុត្តិ តិចារេប៎

“តត្រ, ភិក្ខវេ, នេវាបិកស្ស ច នេវាបិកបរិសាយ ច ឯវំ ហោតិ – ‘សឋាស្សុតាយិមេ ចតុត្ថា មិគជាតា កេតពិនោ, ឥទ្ធិមន្តាស្សុតាយិមេ ចតុត្ថា មិគជាតា បរជនា។ ឥមញ្ច នាម និវាបំ និវុត្តំ បរិភុញ្ជន្តិ, ន ច នេសំ ជានាម អាគតិំ វា គតិំ វា។ យំនូន មយំ ឥមំ និវាបំ និវុត្តំ មហតីហិ ទណ្ឌវាករាហិ សមន្តា សប្បទេសំ អនុបរិវារេយ្យាម, អប្បេវ នាម ចតុត្ថានំ មិគជាតានំ អាសយំ បស្សេយ្យាម យត្ថ តេ គាហំ គច្ឆេយ្យុ’ន្តិ។ តេ អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មហតីហិ ទណ្ឌវាករាហិ សមន្តា សប្បទេសំ អនុបរិវារេសុំ។ នេវ ខោ, ភិក្ខវេ, អទ្ទសំសុ នេវាបិកោ ច នេវាបិកបរិសា ច ចតុត្ថានំ មិគជាតានំ អាសយំ, យត្ថ តេ គាហំ គច្ឆេយ្យុំ។ តត្រ, ភិក្ខវេ, នេវាបិកស្ស ច នេវាបិកបរិសាយ ច ឯវំ ហោតិ – ‘សចេ ខោ មយំ ចតុត្ថេ មិគជាតេ ឃដ្ដេស្សាម, តេ ឃដ្ដិតា អញ្ញេ ឃដ្ដិស្សន្តិ តេ ឃដ្ដិតា អញ្ញេ ឃដ្ដិស្សន្តិ។ ឯវំ ឥមំ និវាបំ និវុត្តំ សព្ពសោ មិគជាតា បរិមុញ្ចិស្សន្តិ។ យំនូន មយំ ចតុត្ថេ មិគជាតេ អជ្ឈុបេក្ខេយ្យាមា’តិ។ អជ្ឈុបេក្ខិំសុ ខោ, ភិក្ខវេ, នេវាបិកោ ច នេវាបិកបរិសា ច ចតុត្ថេ មិគជាតេ។ ឯវញ្ហិតេ, ភិក្ខវេ, ចតុត្ថា មិគជាតា បរិមុច្ចិំសុ នេវាបិកស្ស ឥទ្ធានុភាវា។

២៦៦។ “ឧបមា ខោ មេ អយំ, ភិក្ខវេ, កតា អត្ថស្ស វិញ្ញាបនាយ។ អយំ ចេវេត្ថ អត្ថោ – និវាបោតិ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចន្នេតំ កាមគុណានំ អធិវចនំ។ នេវាបិកោតិ ខោ, ភិក្ខវេ, មារស្សេតំ បាបិមតោ អធិវចនំ។ នេវាបិកបរិសាតិ ខោ, ភិក្ខវេ, មារបរិសាយេតំ អធិវចនំ។ មិគជាតាតិ ខោ, ភិក្ខវេ, សមណព្រាហ្មណានមេតំ អធិវចនំ។

២៦៧។ “តត្រ, ភិក្ខវេ, បឋមា សមណព្រាហ្មណា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស អមូនិ ច លោកាមិសានិ អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិំសុ។ តេ តត្ថ អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា មទំ អាបជ្ជិំសុ, មត្តា សមានា បមាទំ អាបជ្ជិំសុ, បមត្តា សមានា យថាកាមករណីយា អហេសុំ មារស្ស អមុស្មិំ និវាបេ អមុស្មិញ្ច លោកាមិសេ។ ឯវញ្ហិតេ, ភិក្ខវេ, បឋមា សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ សេយ្យថាបិ តេ, ភិក្ខវេ, បឋមា មិគជាតា តថូបមេ អហំ ឥមេ បឋមេ សមណព្រាហ្មណេ វទាមិ។

២៦៨។ “តត្រ, ភិក្ខវេ, ទុតិយា សមណព្រាហ្មណា ឯវំ សមចិន្តេសុំ – ‘យេ ខោ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស អមូនិ ច លោកាមិសានិ អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិំសុ។ តេ តត្ថ អនុបខជ្ជ មុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា មទំ អាបជ្ជិំសុ, មត្តា សមានា បមាទំ អាបជ្ជិំសុ, បមត្តា សមានា យថាកាមករណីយា អហេសុំ មារស្ស អមុស្មិំ និវាបេ អមុស្មិញ្ច លោកាមិសេ។ ឯវញ្ហិតេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ យំនូន មយំ សព្ពសោ និវាបភោជនា លោកាមិសា បដិវិរមេយ្យាម, ភយភោគា បដិវិរតា អរញ្ញាយតនានិ អជ្ឈោគាហេត្វា វិហរេយ្យាមា’តិ។ តេ សព្ពសោ និវាបភោជនា លោកាមិសា បដិវិរមិំសុ, ភយភោគា បដិវិរតា អរញ្ញាយតនានិ អជ្ឈោគាហេត្វា វិហរេយ្យាមាតិ។ តេ សព្ពសោ និវាបភោជនា លោកាមិសា បដិវិរមិំសុ, ភយភោគា បដិវិរតា អរញ្ញាយតនានិ អជ្ឈោគាហេត្វា វិហរិំសុ។ តេ តត្ថ សាកភក្ខាបិ អហេសុំ, សាមាកភក្ខាបិ អហេសុំ, នីវារភក្ខាបិ អហេសុំ, ទទ្ទុលភក្ខាបិ អហេសុំ, ហដភក្ខាបិ អហេសុំ, កណភក្ខាបិ អហេសុំ, អាចាមភក្ខាបិ អហេសុំ, បិញ្ញាកភក្ខាបិ អហេសុំ, តិណភក្ខាបិ អហេសុំ, គោមយភក្ខាបិ អហេសុំ, វនមូលផលាហារា យាបេសុំ បវត្តផលភោជី។

“ᨲᩮᩈᩴ ᨣᩥᨾ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮ ᨾᩣᩈᩮ, ᨲᩥᨱᩮᩣᨴᨠᩈᨦ᩠ᨡᨿᩮ, ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᨠᩈᩥᨾᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᨠᩈᩥᨾᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩣᨶᩴ ᨻᩃᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᩥ᪨ ᨻᩃᩅᩦᩁᩥᨿᩮ ᨸᩁᩥᩉᩦᨶᩮ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᩥ᪨ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᩉᩦᨶᩣᨿ ᨲᨾᩮᩅ ᨶᩥᩅᩣᨸᩴ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨣᨾᩥᩴᩈᩩ ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩ ᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩ ᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨾᨴᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨸᨾᩣᨴᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ, ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨿᨳᩣᨠᩣᨾᨠᩁᨱᩦᨿᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩮ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩮ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨸᩥ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᩴᩈᩩ ᨾᩣᩁᩔ ᩍᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᨾᩥᨣᨩᩣᨲᩣ ᨲᨳᩪᨸᨾᩮ ᩋᩉᩴ ᩍᨾᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

᪑᪙᪕᪨ “ᨲᨲᩕ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩᩴ – ‘ᨿᩮ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨸᨮᨾᩣ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩋᨾᩩᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩴ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩪᨶᩥ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩥ...ᨸᩮ...᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ ᨸᨮᨾᩣ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᩴᩈᩩ ᨾᩣᩁᩔ ᩍᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣ᪨ ᨿᩮᨸᩥ ᨲᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩᩴ – ‘ᨿᩮ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨸᨮᨾᩣ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩋᨾᩩᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩴ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩪᨶᩥ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩥ...ᨸᩮ...᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ ᨸᨮᨾᩣ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᩴᩈᩩ ᨾᩣᩁᩔ ᩍᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶ ᨾᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨶᩥᩅᩣᨸᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾ, ᨽᨿᨽᩮᩣᨣᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨶᩥᩅᩣᨸᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨾᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨽᨿᨽᩮᩣᨣᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩣᨠᨽᨠ᩠ᨡᩣᨸᩥ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ...ᨸᩮ... ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨹᩃᨽᩮᩣᨩᩦ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᨣᩥᨾ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮ ᨾᩣᩈᩮ ᨲᩥᨱᩮᩣᨴᨠᩈᨦ᩠ᨡᨿᩮ ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᨠᩈᩥᨾᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᨠᩈᩥᨾᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩣᨶᩴ ᨻᩃᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᩥ, ᨻᩃᩅᩦᩁᩥᨿᩮ ᨸᩁᩥᩉᩦᨶᩮ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᩥ, ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᩉᩦᨶᩣᨿ ᨲᨾᩮᩅ ᨶᩥᩅᩣᨸᩴ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨣᨾᩥᩴᩈᩩ ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩ ᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩ ᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨾᨴᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨸᨾᩣᨴᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ, ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨿᨳᩣᨠᩣᨾᨠᩁᨱᩦᨿᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩮ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩮ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨸᩥ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᩴᩈᩩ ᨾᩣᩁᩔ ᩍᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶ ᨾᨿᩴ ᩋᨾᩩᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩴ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩪᨶᩥ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩥ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩋᩣᩈᨿᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾ, ᨲᨲᩕᩣᩈᨿᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨾᩩᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩴ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩪᨶᩥ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩥ ᩋᨶᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩ ᩋᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾ, ᩋᨶᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩ ᩋᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨶ ᨾᨴᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾ, ᩋᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨶ ᨸᨾᩣᨴᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨶ ᨿᨳᩣᨠᩣᨾᨠᩁᨱᩦᨿᩣ ᨽᩅᩥᩔᩣᨾ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩮ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩮ”ᨲᩥ᪨

“ᨲᩮ ᩋᨾᩩᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩴ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩪᨶᩥ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩥ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩋᩣᩈᨿᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨲᩕᩣᩈᨿᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨾᩩᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩴ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩪᨶᩥ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩥ ᩋᨶᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩ ᩋᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩ ᩋᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨶ ᨾᨴᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨶ ᨸᨾᩣᨴᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨶ ᨿᨳᩣᨠᩣᨾᨠᩁᨱᩦᨿᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ ᨾᩣᩁᩔ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᩅᩣᨸᩮ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩮ᪨ ᩋᨸᩥ ᨧ ᨡᩮᩣ ᩑᩅᩴᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ – ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ, ᩋᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ; ᩋᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ, ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ; ᨲᩴ ᨩᩦᩅᩴ ᨲᩴ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩍᨲᩥᨸᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨩᩦᩅᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩍᨲᩥᨸᩥ; ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ, ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ, ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᨶ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ, ᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨲᩥᨿᩣᨸᩥ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᩴᩈᩩ ᨾᩣᩁᩔ ᩍᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨲᩥᨿᩣ ᨾᩥᨣᨩᩣᨲᩣ ᨲᨳᩪᨸᨾᩮ ᩋᩉᩴ ᩍᨾᩮ

តតិយេ សមណព្រាហ្មណេ វទាមិ។

១៥០។ “តត្រ, ភិក្ខវេ, ចតុត្ថា សមណព្រាហ្មណា ឯវំ សមចិន្តេសុំ – ‘យេ ខោ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស…បេ…។ ឯវញ្ហិ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ យេបិ តេ ទុតិយា សមណព្រាហ្មណា ឯវំ សមចិន្តេសុំ – ‘យេ ខោ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា…បេ…។ ឯវញ្ហិ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ យំនូន មយំ សព្ពសោ និវាបភោជនា លោកាមិសា បដិវិរមេយ្យាម ភយភោគា បដិវិរតា អរញ្ញាយតនានិ អជ្ឈោគាហេត្វា វិហរេយ្យាមា’តិ។ តេ សព្ពសោ និវាបភោជនា លោកាមិសា បដិវិរមិំសុ…បេ…។ ឯវញ្ហិ តេ ទុតិយាបិ សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ យេបិ តេ តតិយា សមណព្រាហ្មណា ឯវំ សមចិន្តេសុំ យេ ខោ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា …បេ…។ ឯវញ្ហិ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ យេបិ តេ ទុតិយា សមណព្រាហ្មណា ឯវំ សមចិន្តេសុំ យេ ខោ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា…បេ…។ ឯវញ្ហិ តេ បឋមា សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ យំនូន មយំ សព្ពសោ និវាបភោជនា លោកាមិសា បដិវិរមេយ្យាម, ភយភោគា បដិវិរតា អរញ្ញាយតនានិ អជ្ឈោគាហេត្វា វិហរេយ្យាមា’តិ។ តេ សព្ពសោ និវាបភោជនា លោកាមិសា បដិវិរមិំសុ…បេ…។ ឯវញ្ហិ តេ ទុតិយាបិ សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ យំនូន មយំ អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស អមូនិ ច លោកាមិសានិ ឧបនិស្សាយ អាសយំ កប្បេយ្យាម។ តត្រាសយំ កប្បេត្វា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស អមូនិ ច លោកាមិសានិ អននុបខជ្ជ អមុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិស្សាម, អននុបខជ្ជ អមុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា ន មទំ អាបជ្ជិស្សាម, អមត្តា សមានា ន បមាទំ អាបជ្ជិស្សាម, អប្បមត្តា សមានា ន យថាកាមករណីយា ភវិស្សាម មារស្ស អមុស្មិំ និវាបេ អមុស្មិញ្ច លោកាមិសេតិ។

“តេ អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស អមូនិ ច លោកាមិសានិ ឧបនិស្សាយ អាសយំ កប្បយិំសុ។ តត្រាសយំ កប្បេត្វា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស អមូនិ ច លោកាមិសានិ អននុបខជ្ជ អមុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិំសុ។ តេ តត្ថ អននុបខជ្ជ អមុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា ន មទំ អាបជ្ជិំសុ។ អមត្តា សមានា ន បមាទំ អាបជ្ជិំសុ។ អប្បមត្តា សមានា ន យថាកាមករណីយា អហេសុំ មារស្ស អមុស្មិំ និវាបេ អមុស្មិញ្ច លោកាមិសេ។ អបិ ច ខោ ឯវំទិដ្ឋិកា អហេសុំ សស្សតោ លោកោ ឥតិបិ…បេ… នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា ឥតិបិ។ ឯវញ្ហិ តេ តតិយាបិ សមណព្រាហ្មណា ន បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ យំនូន មយំ យត្ថ អគតិ មារស្ស ច មារបរិសាយ ច តត្រាសយំ កប្បេយ្យាម។ តត្រាសយំ កប្បេត្វា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស អមូនិ ច លោកាមិសានិ អននុបខជ្ជ អមុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិស្សាម, អននុបខជ្ជ អមុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា ន មទំ អាបជ្ជិស្សាម, អមត្តា សមានា ន បមាទំ អាបជ្ជិស្សាម, អប្បមត្តា សមានា ន យថាកាមករណីយា ភវិស្សាម មារស្ស អមុស្មិំ និវាបេ អមុស្មិញ្ច លោកាមិសេតិ។

“តេ យត្ថ អគតិ មារស្ស ច មារបរិសាយ ច តត្រាសយំ កប្បយិំសុ, តត្រាសយំ កប្បេត្វា អមុំ និវាបំ និវុត្តំ មារស្ស អមូនិ ច លោកាមិសានិ អននុបខជ្ជ អមុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជិំសុ, តេ តត្ថ អននុបខជ្ជ អមុច្ឆិតា ភោជនានិ ភុញ្ជមានា ន មទំ អាបជ្ជិំសុ, អមត្តា សមានា ន បមាទំ អាបជ្ជិំសុ, អប្បមត្តា សមានា ន យថាកាមករណីយា អហេសុំ មារស្ស អមុស្មិំ និវាបេ អមុស្មិញ្ច លោកាមិសេ។ ឯវញ្ហិ តេ, ភិក្ខវេ, ចតុត្ថា សមណព្រាហ្មណា បរិមុច្ចិំសុ មារស្ស ឥទ្ធានុភាវា។ សេយ្យថាបិ តេ, ភិក្ខវេ, ចតុត្ថា មិគជាតា តថូបមេ អហំ ឥមេ

ចតុត្ថេ សមណព្រាហ្មណេ ចឆាយិ។

២៤៨. “កតមា, ភិក្ខវេ, អគតិ មារស្ស ច មារបរិសាយ ច? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អន្ធមកាសិ មារំ, អបទំ វធិត្វា មារចក្ខុំ អទស្សនំ គតោ បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ…បេ… បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ, សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ…បេ… បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា, បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា, អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ…បេ… បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា ‘អនន្តោ អាកាសោ’តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ…បេ… បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘អនន្តំ វិញ្ញាណ’ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ…បេ… បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘នត្ថិ កិញ្ចី’តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ…បេ… បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ…បេ… បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អន្ធមកាសិ មារំ, អបទំ វធិត្វា មារចក្ខុំ អទស្សនំ គតោ បាបិមតោ តិណ្ណោ លោកេ

វិសត្តិក”ន្តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

និវាបសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦. បាសរាសិសុត្តំ

២៧២. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អថ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោចុំ – “ចិរស្សុតា នោ, អាវុសោ អានន្ទ, ភគវតោ សម្មុខា ធម្មី កថា។ សាធុ មយំ, អាវុសោ អានន្ទ, លភេយ្យាម ភគវតោ សម្មុខា ធម្មិំ កថំ សវនាយា”តិ។ “តេន ហាយស្មន្តោ យេន រម្មកស្ស ព្រាហ្មណស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមថ; អប្បេវ នាម លភេយ្យាថ ភគវតោ សម្មុខា ធម្មិំ កថំ សវនាយា”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចស្សោសុំ។

អថ ខោ ភគវា សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ – “អាយាមានន្ទ, យេន បុព្ពារាមោ មិគារមាតុបាសាទោ តេនុបសង្កមិស្សាម ទិវាវិហារាយា”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ។ អថ ខោ ភគវា អាយស្មតា អានន្ទេន សទ្ធិំ យេន បុព្ពារាមោ មិគារមាតុបាសាទោ តេនុបសង្កមិ ទិវាវិហារាយ។ អថ ខោ ភគវា សាយន្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ – “អាយាមានន្ទ, យេន បុព្ពកោដ្ឋកោ តេនុបសង្កមិស្សាម គត្តានិ បរិសិញ្ចិតុ”ន្តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ។

២៧៣. អថ ខោ ភគវា អាយស្មតា អានន្ទេន សទ្ធិំ យេន បុព្ពកោដ្ឋកោ តេនុបសង្កមិ គត្តានិ បរិសិញ្ចិតុំ។ បុព្ពកោដ្ឋកេ គត្តានិ បរិសិញ្ចិត្វា បច្ចុត្តរិត្វា ឯកចីវរោ អដ្ឋាសិ គត្តានិ បុព្ពាបយមានោ។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អយំ, ភន្តេ, រម្មកស្ស ព្រាហ្មណស្ស អស្សមោ អវិទូរេ។ រមណីយោ, ភន្តេ, រម្មកស្ស ព្រាហ្មណស្ស អស្សមោ; បាសាទិកោ, ភន្តេ, រម្មកស្ស ព្រាហ្មណស្ស អស្សមោ។ សាធុ, ភន្តេ, ភគវា យេន រម្មកស្ស ព្រាហ្មណស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយា”តិ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន។

អថ ខោ ភគវា យេន រម្មកស្ស ព្រាហ្មណស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមិ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ រម្មកស្ស ព្រាហ្មណស្ស អស្សមេ ធម្មិយា កថាយ សន្និសិន្នា ហោន្តិ។ អថ ខោ ភគវា ពហិទ្វារកោដ្ឋកេ អដ្ឋាសិ កថាបរិយោសានំ អាគមយមានោ។ អថ ខោ

ກກຕາ ຄຕາບຣິເຍາສາສີ ບິຊີຕ໌ວາ ຽຄຼາສິຕ໌ວາ ອກູຍ໌ອໍ ອາເຄາເຣສີ᩺ ບິຕຣີ ນຸ ເທາ ເຕ ຄິກ຺ຼ ກກຕເທາ ຽວາເຣ᩺ ອຕ ເທາ ກກຕາ ຣຍໍກຸ໌ສຸ

(ອາຫໍດສຸ ອສຸຍໍ ບຕິສິຕ໌ວາ ບຊ຺າເຕ຺ວ ອາສເຕ ຄິມີຄີ᩺ ຄິນຊ ເທາ ກກຕາ ຄິກ຺ຼ ອາຍເຕ຺ຕິ – "ກາຍນຸຕ໌ຍ, ຄິກ຺ຼເວ, ຊຕຣຫິ ຄຕາຍ

ສຕ໌ຼິສິຕ໌ຼາ? ກາ ຈ ບຕ ເວາ ອຕ໌ຼຣາຄຕາ ບິບ຺ກຕາ"ຕິ ? "ກກຕຕ໌ເຍຕ ເທາ ເຕາ, ກເຕ຺ຕ, ອາຣຕ໌ຼ ຍ໌ມີ ຄຕາ ບິບ຺ກຕາ, ອຕ ກກຕາ

ອນຸບ຺ເຕ຺ວາ"ຕິ᩺ "ສາຍ, ຄິກ຺ຼເວ! ຊຕໍ ເທາ, ຄິກ຺ຼເວ, ຕຸນ຺ກໍ ບຕິຣູບໍ ກຸລບຸຕ຺ຕາສີ ສຕ໌ຼາ ອາຄາຣສ຺າ ອກາຄາຣິຍໍ ບຕ຺ຊິຕາສີ ຍໍ ຕຸເຍ຺ຍ໌ນີຍາ

ຄຕາຍ ສຕ໌ຼິສີເຍ຺ຍາຕ᩺ ສຕ໌ຼິບຕິຕາສີ ເວາ, ຄິກ຺ຼເວ, ຊວຍໍ ກຣຫີຍໍ – ຍ໌ມີ ວາ ຄຕາ, ອຣິເຍາ ວາ ຕຸຫ໌ນີກາເວາ"᩺

໑໗໔᩺ "ເຊວຍາ, ຄິກ຺ຼເວ, ບຣິເຍສຕາ – ອຣິຍາ ຈ ບຣິເຍສຕາ, ອຕຣິຍາ ຈ ບຣິເຍສຕາ᩺

"ກຕຍາ ຈ, ຄິກ຺ຼເວ, ອຕຣິຍາ ບຣິເຍສຕາ? ຍ໌ຕ, ຄິກ຺ຼເວ, ຊກເຈ຺ວ ອຕ຺ຕາ ຊາຕິຍ໌ເຍ຺ວ ສຍາເຕາ ຊາຕິຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ, ອຕ຺ຕາ

ຊຣາຍ໌ເຍ຺ວ ສຍາເຕາ ຊຣາຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ, ອຕ຺ຕາ ພ຺າຍິຍ໌ເຍ຺ວ ສຍາເຕາ ພ຺າຍິຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ, ອຕ຺ຕາ ຍຣຫຍ໌ເຍ຺ວ

ສຍາເຕາ ຍຣຫຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ, ອຕ຺ຕາ ເສາກຍ໌ເຍ຺ວ ສຍາເຕາ ເສາກຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ, ອຕ຺ຕາ ສໍກິເລສຍ໌ເຍ຺ວ ສຍາເຕາ

ສໍກິເລສຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ᩺

"ກິຍ໌ຈ, ຄິກ຺ຼເວ, ຊາຕິຍ໌ມໍ ວເຍຕ? ບຸຕ຺ຕຄຣິຍໍ, ຄິກ຺ຼເວ, ຊາຕິຍ໌ມໍ, ຕາສິຕາສໍ ຊາຕິຍ໌ມໍ, ອເຊຍ໌ອກໍ ຊາຕິຍ໌ມໍ, ກຸກ຺ຼຸຍສຸກເຣ ຊາຕິຍ໌ມໍ,

ຫຕ຺ຕິກວາສຸຈຍ໌ອວໍ ຊາຕິຍ໌ມໍ, ຊາຕຣູບຣຊຕໍ ຊາຕິຍ໌ມໍ᩺ ຊາຕິຍ໌ເຍ຺ວ ເຫເຕ, ຄິກ຺ຼເວ, ຽບຍ໌ເຍາ᩺ ຊຕ຺ຕາຍໍ ກທິເຕາ [ກທີເຕາ (ສ຺ຍາ᩺ ກ᩺)]

ຍຸຕ຺ຕິເຕາ ອຕ຺ຍາບເຕ຺ຼາ ອຕ຺ຕາ ຊາຕິຍ໌ເຍ຺ວ ສຍາເຕາ ຊາຕິຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ᩺

"ກິຍ໌ຈ, ຄິກ຺ຼເວ, ຊຣາຍ໌ມໍ ວເຍຕ? ບຸຕ຺ຕຄຣິຍໍ, ຄິກ຺ຼເວ, ຊຣາຍ໌ມໍ, ຕາສິຕາສໍ ຊຣາຍ໌ມໍ, ອເຊຍ໌ອກໍ ຊຣາຍ໌ມໍ, ກຸກ຺ຼຸຍສຸກເຣ ຊຣາຍ໌ມໍ,

ຫຕ຺ຕິກວາສຸຈຍ໌ອວໍ ຊຣາຍ໌ມໍ , ຊາຕຣູບຣຊຕໍ ຊຣາຍ໌ມໍ᩺ ຊຣາຍ໌ເຍ຺ວ ເຫເຕ, ຄິກ຺ຼເວ, ຽບຍ໌ເຍາ᩺ ຊຕ຺ຕາຍໍ ກທິເຕາ ຍຸຕ຺ຕິເຕາ ອຕ຺ຍາບເຕ຺ຼາ

ອຕ຺ຕາ ຊຣາຍ໌ເຍ຺ວ ສຍາເຕາ ຊຣາຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ᩺

"ກິຍ໌ຈ, ຄິກ຺ຼເວ, ພ຺າຍິຍ໌ມໍ ວເຍຕ? ບຸຕ຺ຕຄຣິຍໍ, ຄິກ຺ຼເວ, ພ຺າຍິຍ໌ມໍ, ຕາສິຕາສໍ ພ຺າຍິຍ໌ມໍ, ອເຊຍ໌ອກໍ ພ຺າຍິຍ໌ມໍ, ກຸກ຺ຼຸຍສຸກເຣ ພ຺າຍິຍ໌ມໍ,

ຫຕ຺ຕິກວາສຸຈຍ໌ອວໍ ພ຺າຍິຍ໌ມໍ᩺ ພ຺າຍິຍ໌ເຍ຺ວ ເຫເຕ, ຄິກ຺ຼເວ, ຽບຍ໌ເຍາ᩺ ຊຕ຺ຕາຍໍ ກທິເຕາ ຍຸຕ຺ຕິເຕາ ອຕ຺ຍາບເຕ຺ຼາ ອຕ຺ຕາ ພ຺າຍິຍ໌ເຍ຺ວ

ສຍາເຕາ ພ຺າຍິຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ᩺

"ກິຍ໌ຈ, ຄິກ຺ຼເວ, ຍຣຫຍ໌ມໍ ວເຍຕ? ບຸຕ຺ຕຄຣິຍໍ, ຄິກ຺ຼເວ, ຍຣຫຍ໌ມໍ, ຕາສິຕາສໍ ຍຣຫຍ໌ມໍ, ອເຊຍ໌ອກໍ ຍຣຫຍ໌ມໍ, ກຸກ຺ຼຸຍສຸກເຣ ຍຣຫຍ໌ມໍ,

ຫຕ຺ຕິກວາສຸຈຍ໌ອວໍ ຍຣຫຍ໌ມໍ᩺ ຍຣຫຍ໌ເຍ຺ວ ເຫເຕ, ຄິກ຺ຼເວ, ຽບຍ໌ເຍາ᩺ ຊຕ຺ຕາຍໍ ກທິເຕາ ຍຸຕ຺ຕິເຕາ ອຕ຺ຍາບເຕ຺ຼາ ອຕ຺ຕາ ຍຣຫຍ໌ເຍ຺ວ

ສຍາເຕາ ຍຣຫຍ໌ມໍເຍຕ ບຣິເຍສຕິ᩺

“កិញ្ច, ភិក្ខវេ, សោកធម្មំ វទេថ? បុត្តភរិយំ, ភិក្ខវេ, សោកធម្មំ, ទាសិទាសំ សោកធម្មំ, អជេឡកំ សោកធម្មំ, កុក្កុដសូករំ សោកធម្មំ, ហត្ថិគវាស្សវឡវំ សោកធម្មំ។ សោកធម្មា ហេតេ, ភិក្ខវេ, ឧបធយោ។ ឯត្ថាយំ គធិតោ មុច្ឆិតោ អជ្ឈាបន្នោ អត្តនា សោកធម្មោ សមានោ សោកធម្មំយេវ បរិយេសតិ។

“កិញ្ច, ភិក្ខវេ, សំកិលេសធម្មំ វទេថ? បុត្តភរិយំ, ភិក្ខវេ, សំកិលេសធម្មំ, ទាសិទាសំ សំកិលេសធម្មំ, អជេឡកំ សំកិលេសធម្មំ , កុក្កុដសូករំ សំកិលេសធម្មំ, ហត្ថិគវាស្សវឡវំ សំកិលេសធម្មំ, ជាតរូបរជតំ សំកិលេសធម្មំ។ សំកិលេសធម្មា ហេតេ, ភិក្ខវេ, ឧបធយោ។ ឯត្ថាយំ គធិតោ មុច្ឆិតោ អជ្ឈាបន្នោ អត្តនា សំកិលេសធម្មោ សមានោ សំកិលេសធម្មំយេវ បរិយេសតិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, អនរិយា បរិយេសនា។

២៧៥។ “កតមា ច, ភិក្ខវេ, អរិយា បរិយេសនា? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ អត្តនា ជាតិធម្មោ សមានោ ជាតិធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អជាតំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសតិ, អត្តនា ជរាធម្មោ សមានោ ជរាធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អជរំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសតិ, អត្តនា ព្យាធិធម្មោ សមានោ ព្យាធិធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អព្យាធិំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសតិ, អត្តនា មរណធម្មោ សមានោ មរណធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អមតំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសតិ, អត្តនា សោកធម្មោ សមានោ សោកធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អសោកំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសតិ, អត្តនា សំកិលេសធម្មោ សមានោ សំកិលេសធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អសំកិលិដ្ឋំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសតិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, អរិយា បរិយេសនា។

២៧៦។ “អហម្បិ សុទំ, ភិក្ខវេ, បុព្ពេវ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធោ ពោធិសត្តោវ សមានោ អត្តនា ជាតិធម្មោ សមានោ ជាតិធម្មំយេវ បរិយេសាមិ, អត្តនា ជរាធម្មោ សមានោ ជរាធម្មំយេវ បរិយេសាមិ, អត្តនា ព្យាធិធម្មោ សមានោ ព្យាធិធម្មំយេវ បរិយេសាមិ, អត្តនា មរណធម្មោ សមានោ មរណធម្មំយេវ បរិយេសាមិ, អត្តនា សោកធម្មោ សមានោ សោកធម្មំយេវ បរិយេសាមិ, អត្តនា សំកិលេសធម្មោ សមានោ សំកិលេសធម្មំយេវ បរិយេសាមិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘កិំ នុ ខោ អហំ អត្តនា ជាតិធម្មោ សមានោ ជាតិធម្មំយេវ បរិយេសាមិ, អត្តនា ជរាធម្មោ សមានោ…បេ… ព្យាធិធម្មោ សមានោ… មរណធម្មោ សមានោ… សោកធម្មោ សមានោ… អត្តនា សំកិលេសធម្មោ សមានោ សំកិលេសធម្មំយេវ បរិយេសាមិ? យំនូនាហំ អត្តនា ជាតិធម្មោ សមានោ ជាតិធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អជាតំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសេយ្យំ, អត្តនា ជរាធម្មោ សមានោ ជរាធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អជរំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសេយ្យំ, អត្តនា ព្យាធិធម្មោ សមានោ ព្យាធិធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អព្យាធិំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសេយ្យំ, អត្តនា មរណធម្មោ សមានោ មរណធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អមតំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសេយ្យំ, អត្តនា សោកធម្មោ សមានោ សោកធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អសោកំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសេយ្យំ, អត្តនា សំកិលេសធម្មោ សមានោ សំកិលេសធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អសំកិលិដ្ឋំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសេយ្យ’ន្តិ។

២៧៧។ “សោ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, អបរេន សមយេន ទហរោវ សមានោ សុសុកាឡកេសោ , ភទ្រេន យោព្ពនេន សមន្នាគតោ

បធរេត ចយសា អកាយកាត់ យាតាបិត្ងត់ អស្សុយុលាត់ ទុកត្តាត់ រកាសយស្សុំ ឌ្ឋហារទ្វា កាសាឃាតិ ចត្តាតិ អដ្ឋារកត្វា អការទ្ធា អតការិយំ បត្តាខិ៍ រសា ៦ចំ បត្តាខិ៍រតា សយារតា កាំ ក្យសលការចឹ [កាំក្យសល៌ការចឹ (ក៊)] អត្វត្តាទំ សត្តិចទបធំ បរិរឃសយារតា រឃត អាញ្ញអារេទា កាលិរយា រតត្បសដ្ឋយិ៍ ក្ចបសដ្ឋយិត្វា អាញ្ញអារទំ កាលិយំ ៦តគរចាធំ – ‘ព្ទត្ថាយហំ, អាចុរសា កាលិយ, ព្ទយស្ទិ ឆយុចិតរឃ (ព្រាហុចរិយំ ចរិត្យ’ត្តិ៍ ៦ចំ ចុរត្តា, កិក្ខរច, អាញ្ញអារេទា កាលិរយា យំ ៦តគរចាធ – ‘ចិហទតាឃត្ថា; តាគិរសា អយំ ឆរយ្ទា ឃត្ត ចិញ្ញា បុរិរសា តចិទរស្សុច សកំ អាចរិឃកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ ចិហទរឃ្យា’តិ៍ រសា រលា អហំ, កិក្ខរច, តចិទរស្សុច លិប្យរយច តំ ឆយុំ បរិឃាបុល៌ិ៍ រសា រលា អហំ, កិក្ខរច, តាចតរការតច ឌ្ឋដ្ឋបហតយរត្តត លបិតលិបតយរត្តត ធាាលចាគត្វា ចគាយិ រឆទចាគត្វា, ‘ខាតាយិ បស្សាយិ៍’តិ ច បដិខាតាយិ អហរព្វាច អរញ្ញា ច៍ តស្ស យឃ្មា កិក្ខរច, ៦តគរហាសិ – ‘ត រលា អាញ្ញអារេទា កាលិរយា ព្ទយំ ឆយុំ រកចល៌ សទ្ធាយត្តរកត សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ ចិហទាយិតិ បរចរគតិ; អទ្ធា អាញ្ញអារេទា កាលិរយា ព្ទយំ ឆយុំ ខាត់ បស្សំ ចិហទតិ’តិ៍

“អច ល្វាហំ, កិក្ខរច, រឃត អាញ្ញអារេទា កាលិរយា រតត្បសដ្ឋយិ; ក្ចបសដ្ឋយិត្វា អាញ្ញអារទំ កាលិយំ ៦តគរចាធំ – ‘កិត្តាចតា រតា, អាចុរសា កាលិយ, ព្ទយំ ឆយុំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ ចិហទាយិតិ បរចរគសិ’តិ [ក្ចបសយ្យជ្ជ បរចរគសិតិ (សិ៍ ស្យា៍ បិ៍)]? ៦ចំ ចុរត្តា, កិក្ខរច, អាញ្ញអារេទា កាលិរយា អាកិព្វាព្ញាយតត់ បរចរគសិ៍ តស្ស យឃ្មា កិក្ខរច, ៦តគរហាសិ – ‘ត រលា អាញ្ញអាររស្សុច កាលិយស្ស អត្តិ សទ្ធា, យឃ្មបត្តិ សទ្ធា; ត រលា អាញ្ញអាររស្សុច កាលិយស្ស អត្តិ ចិរិយំ, យឃ្មបត្តិ ចិរិយំ; ត រលា អាញ្ញអាររស្សុច កាលិយស្ស អត្តិ សតិ, យឃ្មបត្តិ សតិ; ត រលា អាញ្ញអាររស្សុច កាលិយស្ស អត្តិ សយាគិ, យឃ្មបត្តិ សយាគិ; ត រលា អាញ្ញអាររស្សុច កាលិយស្ស អត្តិ បញ្ញា, យឃ្មបត្តិ បញ្ញា៍ ឃំត្នូតាហំ ឃំ ឆយុំ អាញ្ញអារេទា កាលិរយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ ចិហទាយិតិ បរចរគតិ, តស្ស ឆយុស្ស សច្ឆិកិរិយាឃ បគរហឃ្យ’ត្តិ៍ រសា រលា អហំ, កិក្ខរច, តចិទរស្សុច លិប្យរយច តំ ឆយុំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ ចិហាសិ៍

“អច ល្វាហំ, កិក្ខរច, រឃត អាញ្ញអារេទា កាលិរយា រតត្បសដ្ឋយិ; ក្ចបសដ្ឋយិត្វា អាញ្ញអារទំ កាលិយំ ៦តគរចាធំ –

‘៦ត្តាចតា រតា, អាចុរសា កាលិយ, ព្ទយំ ឆយុំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ បរចរគសិ’តិ?

‘៦ត្តាចតា រលា អហំ, អាចុរសា, ព្ទយំ ឆយុំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ បរចរគយិ’តិ៍

‘អហយ្បិ រលា, អាចុរសា, ៦ត្តាចតា ព្ទយំ ឆយុំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ ចិហទាយិ’តិ៍

‘លិកា រតា, អាចុរសា, សុលទ្ធំ រតា, អាចុរសា, រឃ យយំ អាឃស្ទត្តំ តាគិសំ ស(ព្រាហុចាទិ បស្សាយ៍ ព្ទតិ ឃាហំ ឆយុំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ បរចរគយិ តំ ត្វំ ឆយុំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ ចិហទសិ៍ ឃំ ត្វំ ឆយុំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ក្ចបសយ្យជ្ជ

ចិហទសិ តយហំ ឆយ្ពុ សមំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បរេចរេមិ៍ ឪតិ ឃាហំ ឆយ្ពុ ឌាភាយិ ចំ ត្វុំ ឆយ្ពុ ឌាភាយិ, ឃំ ត្វុំ ឆយ្ពុ ឌាភាយិ តយហំ ឆយ្ពុ ឌាភាយិ៍ ឪតិ ឃាឌិរសា អហំ តាឌិរសា ត្យចំ, ឃាឌិរសា ត្យចំ តាឌិរសា អហំ៍ ឲហិ ទាតិ, អាចុរសា, ឧរភាច សត្តា ឪយំ កណំ បរិហទាយា’តិ៍ ឪតិ រលា, ភិក្ខុរច, អាឡអាររា កាលរិយា អាចទិរឃា រយ សយាគោ (អត្តរភា) [( ) ភត្តិ (សី៍ ស្យា៍ បី៍)] អរត្តចាសិ យំ សយាភំ អត្តភា [អត្តរភា (សី៍ បី៍)] សយសយំ ឆរបសិ, ឧឡអារាឃ ច យំ ប្ញឌាឃ ប្ញរឌសិ៍ តស្ស យឃ្យំ ភិក្ខុរច, ឲតឌរហាសិ – ‘ភាឃំ ឆរម្ពុ ភិព្វីទាឃ ត ចិរាកាឃ ត ភិររាឆាឃ ត ឧបសយាឃ ត អភិញ្ញាឃ ត សរម្ពាឆាឃ ត ភិព្វាភាឃ សំចត្តតិ, ឃាចរេច អាកិញ្ចញ្ញាឃតត្បបត្តិឃា’តិ៍ រសា រលា អហំ, ភិក្ខុរច, តំ ឆយ្ពុ អភលង្កទិត្វា តស្ពា ឆរម្ពា ភិព្វិជ្ជ អបក្កមិ៍

៩លិបំ៍ “រសា រលា អហំ, ភិក្ខុរច, កិំ ក្យសលករចសី អត្យត្តទំ សត្តិចរបធំ បរិរឃសយារគា រឃត ឧទរកា [ឧទ្ទរកា (សី៍ ស្យា៍ បី៍)] រាយបុរត្តា រតត្បបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាយបុត្តំ ឲតឌរចាធំ – ‘ឪច្ឆាយហំ, អាចុរសា [អាចុរសា រាយ (សី៍ ស្យា៍ ក៍) យហាសរត្តា រាយបុត្តរយច អរចាឆ, ភ រាយំ, រារយា ហិ តត្ត កណាចទិរឃា ករចឃ្យ, តឆា ច កាលង្ករតា អសរត្តា៍ រតរតរចត្ត រាយាឃត្តាភិ ព្រឹឃបឆាភិ អតីតកាលចរសភ អាកតាភិ, ឧទរកា ច រាយបុរត្តា យហាសត្តស្ស សព្រាហ្មចារីរត្វច ចុរត្តា, ភ អាចទិរឃាតិ៍ ឌីកាឃំ ច “បិញ្ញឪឃំ រាយរស្សច សយាបត្តិលិកិតា អាកតា ភ ឧទកស្សា”តិ អាឌិ បច្ឆាការេក បកាសិតា], ឪយស្ពិ ឆយ្ពុចិភរឃ ព្រាហ្មចទិឃំ ចទិត្យ’ន្តិ៍ ឲចំ ចុរត្ត, ភិក្ខុរច, ឧទរកា រាយបុរត្តា យំ ឲតឌរចាធ – ‘ចិហទតាឃស្ពា; តាឌិរសា អឃំ ឆរម្ពា ឃត្ត ចិញ្ញ្ញុ បុទិរសា ភចិររស្សច សកំ អាចទិឃកំ សមំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ ចិហររឃ្យា’តិ៍ រសា រលា អហំ, ភិក្ខុរច, ភចិររស្សច លិប្យរយច តំ ឆយ្ពុ បរិឃាបុណិ៍ រសា រលា អហំ, ភិក្ខុរច, តាចតរករភច ឪដ្ឋបហតយរត្តភ លបិតលិបភយរត្តភ ញាណចាឌញ្ចុ ចឆាយិ ឆេរចាឌញ្ចុ, ‘ឌាភាយិ បស្សាមី’តិ ច បជិឌាភាយិ អហរញ្ចុច អរញ្ញា ច៍ តស្ស យឃ្យំ ភិក្ខុរច, ឲតឌរហាសិ – ‘ភ រលា រារយា ឪយំ ឆយ្ពុ រកចលំ សទ្ធាយត្តរកភ សមំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ ចិហរាមីតិ បរេចរេឌសិ; អទ្ធា រារយា ឪយំ ឆយ្ពុ ឌាភំ បស្សំ ចិហាសី’តិ៍

“អឆ ឍ្វាហំ, ភិក្ខុរច, រឃត ឧទរកា រាយបុរត្តា រតត្បបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាយបុត្តំ ឲតឌរចាធំ – ‘កិត្តាចតា រភា, អាចុរសា, រារយា ឪយំ ឆយ្ពុ សមំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ ចិហរាមីតិ បរេចរេឌសី’តិ? ឲចំ ចុរត្ត, ភិក្ខុរច, ឧទរកា រាយបុរត្តា រភចសញ្ញាភាសញ្ញាឃតភំ បរេចរេឌសិ៍ តស្ស យឃ្យំ ភិក្ខុរច, ឲតឌរហាសិ – ‘ភ រលា រាយរស្សច អរហាសិ សទ្ធា, យឃ្យំបត្តិ សទ្ធា; ភ រលា រាយរស្សច អរហាសិ ចីទិឃំ , យឃ្យំបត្តិ ចីទិឃំ; ភ រលា រាយរស្សច អរហាសិ សតិ, យឃ្យំបត្តិ សតិ; ភ រលា រាយរស្សច អរហាសិ សយាធិ, យឃ្យំបត្តិ សយាធិ, ភ រលា រាយរស្សច អរហាសិ បញ្ញា, យឃ្យំបត្តិ បញ្ញា៍ ឃំន្នភាហំ ឃំ ឆយ្ពុ រារយា សមំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ ចិហរាមីតិ បរេចរេឌសិ, តស្ស ឆយ្ពុស្ស សច្ឆិកិទិឃាឃ បឌរហឃ្យ’ន្តិ៍ រសា រលា អហំ, ភិក្ខុរច, ភចិររស្សច លិប្យរយច តំ ឆយ្ពុ សមំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ ចិហាសិ៍

“អឆ ឍ្វាហំ, ភិក្ខុរច, រឃត ឧទរកា រាយបុរត្តា រតត្បបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាយបុត្តំ ឲតឌរចាធំ –

‘ឲត្តាចតា រភា, អាចុរសា, រារយា ឪយំ ឆយ្ពុ សមំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បរេចរេឌសី’តិ?

‘ឧត្តាចតា ភោ, អាចុរោ, ទាពេយា ត្ថាយំ ឆយ្ហំ ឃយំ អភិញ្ញា ឃន្ថិកត្វា ក្ខបឃយ្យន្ថ បពេចពេឈឹ’តិ។

‘អហយ្យិ ភោ, អាចុរោ, ឧត្តាចតា ត្ថាយំ ឆយ្ហំ ឃយំ អភិញ្ញា ឃន្ថិកត្វា ក្ខបឃយ្យន្ថ ចិហទាយឹ’តិ។

‘លិកា តោ, អាចុរោ, ឃុលន្ធិ តោ, អាចុរោ, ឈយ យឃំ អាឃឃ្ខត្តិ តាឌិឃំ ឃព្រាហ្មចារិ បឃ្សាយ។ ត្ថតិ ឃំ ឆយ្ហំ ទាពេយា ឃយំ អភិញ្ញា ឃន្ថិកត្វា ក្ខបឃយ្យន្ថ បពេចពេឈិ, តំ ត្វំ ឆយ្ហំ ឃយំ អភិញ្ញា ឃន្ថិកត្វា ក្ខបឃយ្យន្ថ ចិហទឃិ។ ឃំ ត្វំ ឆយ្ហំ ឃយំ អភិញ្ញា ឃន្ថិកត្វា ក្ខបឃយ្យន្ថ ចិហទឃិ, តំ ឆយ្ហំ ទាពេយា ឃយំ អភិញ្ញា ឃន្ថិកត្វា ក្ខបឃយ្យន្ថ បពេចពេឈិ។ ត្ថតិ ឃំ ឆយ្ហំ ទាពេយា អភិញ្ញាឃិ តំ ត្វំ ឆយ្ហំ ឌាតាឃិ, ឃំ ត្វំ ឆយ្ហំ ឌាតាឃិ, តំ ឆយ្ហំ ទាពេយា អភិញ្ញាឃិ។ ត្ថតិ ឃាឌិពេឃា ទាពេយា អពេហាឃិ តាឌិពេឃា ត្យចំ, ឃាឌិពេឃា ត្យចំ តាឌិពេឃា ទាពេយា អពេហាឃិ។ ឧហិ ឌាតិ, អាចុរោ, ត្យចំ ត្ថាយំ កឈំ បរិហទា’តិ ។ ត្ថតិ ភោ, កិច្ចាទេច , ក្ខេទពោ ទាយបុពេត្តា ឃព្រាហ្មចារី ពេយ ឃយាពេតា អាចទិឃឌ្ឍពេត យំ ឆពេបឃិ, ក្ខាអាទាយ ច យំ ប្ជុឌាឃ ប្ជុពេឌឃិ។ តឃ្ស យឃ្ហា កិច្ចាទេច, ឧតឆពេហាឃិ – ‘តាឃំ ឆយ្ហា តិន្តិឆាឃ ត ចិទាកាឃ ត តិពេទាឆាឃ ត ក្ខបឃយាឃ ត អភិញ្ញាឃ ត ឃម្ពាធាឃ ត តិន្តាតាឃ ឃំចត្តតិ, ឃាចពេឆច ពេតចឃន្នាតាឃន្នាឃតត្វបបត្តិឃា’តិ។ ពេឃា ភោ អហំ, កិច្ចាទេច, តំ ឆយ្ហំ អតលក្កទិត្វា តឃ្ហា ឆយ្ហា តិន្តិន្ថ អបក្កយឹ។

១លិ៥។ “ពេឃា ភោ អហំ, កិច្ចាទេច, កិ ក្យឃលកពេចឃឹ អត្យត្តទំ ឃន្តិចទបឆំ បរិពេឃឃយាពេតា យកពេឆឃុ អត្យបុព្វេត ចាទិកំ ចទយាពេតា ពេឃត ក្ខុទេចលិ ពេឃតាតិកពេយា តឆចឃទិ។ តត្ថឧឃំ ទយលឹឃំ ក្សយិកាកំ, បិឃាឌិកត្យា ចតឃល្ហំ, តឌិត្វា ឃត្តិត្តិ ពេឃតាកំ ឃុបតិត្វំ ទយលឹឃំ, ឃយត្តា [ឃាយត្តា (?)] ច ពោចទកាយំ ។ តឃ្ស យឃ្ហា កិច្ចាទេច, ឧតឆពេហាឃិ – ‘ទយលឹពេឃា ចត, ពេកា, ក្សយិកាពេកា, បិឃាឌិពោ ច ចតឃល្ហោ, តឌឹ ច ឃត្តិតិ ពេឃតាកា ឃុបតិត្វា ទយលឹឃា, ឃយត្តា ច ពោចទកាពេយា។ អលំ ចតិឆំ ក្យលបុត្តឃ្ស បឆាតត្តិកឃ្ស បឆាតាឃា’តិ។ ពេឃា ភោ អហំ, កិច្ចាទេច, តពេត្វច តិឃឹឌិ – អលឃិឆំ បឆាតាឃាតិ។

១ប័០។ “ពេឃា ភោ អហំ, កិច្ចាទេច, អត្តកា ឌាតិឆយ្ហា ឃយាពេតា ឌាតិឆយ្ហំ អាឌឹតចំ ចិឌិត្វា អឌាតំ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ បរិពេឃឃយាពេតា អឌាតំ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ អជ្ឈាយំ, អត្តកា ឌទាឆយ្ហា ឃយាពេតា ឌទាឆយ្ហំ អាឌឹតចំ ចិឌិត្វា អឌទំ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ បរិពេឃឃយាពេតា អឌទំ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ អជ្ឈាយំ, អត្តកា ព្យាឆិឆយ្ហា ឃយាពេតា ព្យាឆិឆយ្ហំ អាឌឹតចំ ចិឌិត្វា អព្យាឆិ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ បរិពេឃឃយាពេតា អព្យាឆិ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ អជ្ឈាយំ, អត្តកា យទណឆយ្ហា ឃយាពេតា យទណឆយ្ហំ អាឌឹតចំ ចិឌិត្វា អយតំ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ អជ្ឈាយំ, អត្តកា ពេឃាកឆយ្ហា ឃយាពេតា ពេឃាកឆយ្ហំ អាឌឹតចំ ចិឌិត្វា អពេឃាកំ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ អជ្ឈាយំ, អត្តកា ឃំកិពេលឃឆយ្ហា ឃយាពេតា ឃំកិពេលឃឆយ្ហំ អាឌឹតចំ ចិឌិត្វា អឃំកិលិដ្ឋំ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ បរិពេឃឃយាពេតា អឃំកិលិដ្ឋំ អត្យត្តទំ ពេឃាកពេក្ខយំ តិន្តាតំ អជ្ឈាយំ។ ញាណញ្ច បត ពេយ ឆឃ្សតំ ក្ខេបាឌិ – ‘អក្យប្បា ពេយ ចិយុត្តិ, អឃយត្តិយា ឌាតិ, តត្ថិ ឌាតិ បុតត្ភុចោ’តិ។

᪒᪘᪑᪨ "ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – 'ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨾ᩠ᨿᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩮᩣ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮᩣ ᨴᩩᩁᨶᩩᨻᩮᩣᨵᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨱᩦᨲᩮᩣ ᩋᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᨧᩁᩮᩣ ᨶᩥᨸᩩᨱᩮᩣ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩃᨿᩁᩣᨾᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᨿᩴ ᨸᨩᩣ ᩋᩣᩃᨿᩁᨲᩣ ᩋᩣᩃᨿᩈᨾ᩠ᨾᩩᨴᩥᨲᩣ᪨ ᩋᩣᩃᨿᩁᩣᨾᩣᨿ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨸᨩᩣᨿ ᩋᩣᩃᨿᩁᨲᩣᨿ ᩋᩣᩃᨿᩈᨾ᩠ᨾᩩᨴᩥᨲᩣᨿ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩴ ᩍᨴᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ – ᩍᨴᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩣ᪨ ᩍᨴᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ – ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨳᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩪᨸᨵᩥᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᩅᩥᩁᩣᨣᩮᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ᪨ ᩋᩉᨬ᩠ᨧᩮ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨸᩁᩮ ᨧ ᨾᩮ ᨶ ᩋᩣᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩈᩮᩣ ᨾᨾᩔ ᨠᩥᩃᨾᨳᩮᩣ, ᩈᩣ ᨾᨾᩔ ᩅᩥᩉᩮᩈᩣ'ᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩥᩔᩩ ᨾᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩍᨾᩣ ᩋᨶᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣ ᨣᩣᨳᩣᨿᩮᩣ ᨸᨭᩥᨽᩴᩈᩩ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩔᩩᨲᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ –

'ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨶ ᨾᩮ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ, ᩉᩃᩴ ᨴᩣᨶᩥ ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩩᩴ;

ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᨸᩁᩮᨲᩮᩉᩥ, ᨶᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩩᩈᨾ᩠ᨻᩩᨵᩮᩣ᪨

'ᨸᨭᩥᩈᩮᩣᨲᨣᩣᨾᩥᩴ ᨶᩥᨸᩩᨱᩴ, ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩴ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩴ ᩋᨱᩩᩴ;

ᩁᩣᨣᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨾᩮᩣᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᩣᩅᩩᨭᩣ'"ᨲᩥ [ᩋᩣᩅᨭᩣᨲᩥ (ᩈᩦ᪨), ᩋᩣᩅᩩᨭᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)]᪨

᪒᪘᪒᪨ "ᩍᨲᩥᩉ ᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᨲᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᩈᩉᨾ᩠ᨸᨲᩥᩔ ᨾᨾ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᨸᩁᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨾᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – 'ᨶᩔᨲᩥ ᩅᨲ ᨽᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩅᩥᨶᩔᨲᩥ ᩅᨲ ᨽᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᨿᨲ᩠ᩁ ᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᨲᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᨲᩥ [ᨶᨾᩥᩔᨲᩥ (?)], ᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿᩣ'ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᨾ᩠ᨸᨲᩥ – ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᨻᩃᩅᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩣᩉᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᩈᩣᩁᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩣᩉᩴ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᨾᩮᩅ – ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᨾᨾ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᨸᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᨾ᩠ᨸᨲᩥ ᩑᨠᩴᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩈᨦ᩠ᨣᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶᩣᩉᩴ ᨲᩮᨶᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨸᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – 'ᨴᩮᩈᩮᨲᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᨴᩮᩈᩮᨲᩩ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩁᨩᨠ᩠ᨡᨩᩣᨲᩥᨠᩣ, ᩋᩔᩅᨶᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᩁᩮᩣ'ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᨾ᩠ᨸᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨳᩣᨸᩁᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

'ᨸᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ ᨾᨣᨵᩮᩈᩩ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ,

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨾᩃᩮᩉᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ;

ᩋᨸᩣᨸᩩᩁᩮᨲᩴ [ᩋᩅᩣᨸᩩᩁᩮᨲᩴ (ᩈᩦ᪨)] ᩋᨾᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ,

សុណន្តុ ធម្មំ វិមលេនានុពុទ្ធំ.

‘សេលេ យថា បព្ពតមុទ្ធនិដ្ឋិតោ,

យថាបិ បស្សេ ជនតំ សមន្តតោ;

តថូបមំ ធម្មមយំ សុមេធ,

បាសាទមារុយ្ហ សមន្តចក្ខុ;

សោកាវតិណ្ណំ [សោកាវកិណ្ណំ (ស្យា.)] ជនតមបេតសោកោ,

អវេក្ខស្សុ ជាតិជរាភិភូតំ.

‘ឧដ្ឋេហិ វីរ វិជិតសង្គាម,

សត្ថវាហ អណណ វិចរ លោកេ;

ទេសស្សុ [ទេសេតុ (ស្យា. ក.)] ភគវា ធម្មំ,

អញ្ញាតារោ ភវិស្សន្តី’”តិ.

២៨៣. “អថ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ព្រហ្មុនោ ច អជ្ឈេសនំ វិទិត្វា សត្តេសុ ច ការុញ្ញតំ បដិច្ច ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេសិំ. អទ្ទសំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេន្តោ សត្តេ អប្បរជក្ខេ មហារជក្ខេ, តិក្ខិន្ទ្រិយេ មុទិន្ទ្រិយេ, ស្វាការេ ទ្វាការេ, សុវិញ្ញាបយេ ទុវិញ្ញាបយេ, អប្បេកច្ចេ បរលោកវជ្ជភយទស្សាវិនេ [ភយទស្សាវិនោ (ស្យា. កំ. ក.)] វិហរន្តេ, អប្បេកច្ចេ ន បរលោកវជ្ជភយទស្សាវិនេ [ភយទស្សាវិនោ (ស្យា. កំ. ក.)] វិហរន្តេ. សេយ្យថាបិ នាម ឧប្បលិនិយំ វា បទុមិនិយំ វា បុណ្ឌរីកិនិយំ វា អប្បេកច្ចានិ ឧប្បលានិ វា បទុមានិ វា បុណ្ឌរីកានិ វា ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ សំវឌ្ឍានិ ឧទកានុគ្គតានិ អន្តោនិមុគ្គបោសីនិ, អប្បេកច្ចានិ ឧប្បលានិ វា បទុមានិ វា បុណ្ឌរីកានិ វា ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ សំវឌ្ឍានិ សមោទកំ ឋិតានិ, អប្បេកច្ចានិ ឧប្បលានិ វា បទុមានិ វា បុណ្ឌរីកានិ វា ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ សំវឌ្ឍានិ ឧទកា អច្ចុគ្គម្ម ឋិតានិ [តិដ្ឋន្តិ (សី. ស្យា. បី.)] អនុបលិត្តានិ

ឧទកេន; ឯវមេវ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេន្តោ អទ្ទសំ សត្តេ អប្បរជក្ខេ មហារជក្ខេ, តិក្ខិន្ទ្រិយេ មុទិន្ទ្រិយេ, ស្វាការេ ទ្វាការេ, សុវិញ្ញាបយេ ទុវិញ្ញាបយេ, អប្បេកច្ចេ បរលោកវជ្ជភយទស្សាវិនេ វិហរន្តេ, អប្បេកច្ចេ ន បរលោកវជ្ជភយទស្សាវិនេ វិហរន្តេ។ អថ ខ្វាហំ, ភិក្ខវេ, ព្រហ្មានំ សហម្បតិំ គាថាយ បច្ចភាសិំ –

‘អបារុតា តេសំ អមតស្ស ទ្វារា,

យេ សោតវន្តោ បមុញ្ចន្តុ សទ្ធំ;

វិហិំសសញ្ញី បគុណំ ន ភាសិំ,

ធម្មំ បណីតំ មនុជេសុ ព្រហ្មេ’”តិ។

“អថ ខោ, ភិក្ខវេ, ព្រហ្មា សហម្បតិ ‘កតាវកាសោ ខោម្ហិ ភគវតា ធម្មទេសនាយា’តិ មំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្ថេវន្តរធាយិ។

២៨៤។ “តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ; កោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ? តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘អយំ ខោ អាឡារោ កាលាមោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី ទីឃរត្តំ អប្បរជក្ខជាតិកោ។ យំនូនាហំ អាឡារស្ស កាលាមស្ស បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ។ សោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ។ អថ ខោ មំ, ភិក្ខវេ, ទេវតា ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោច – ‘សត្តាហកាលង្កតោ, ភន្តេ, អាឡារោ កាលាមោ’តិ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ – ‘សត្តាហកាលង្កតោ អាឡារោ កាលាមោ’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘មហាជានិយោ ខោ អាឡារោ កាលាមោ។ សចេ ហិ សោ ឥមំ ធម្មំ សុណេយ្យ, ខិប្បមេវ អាជានេយ្យា’តិ។

“តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ; កោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ? តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘អយំ ខោ ឧទកោ រាមបុត្តោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី ទីឃរត្តំ អប្បរជក្ខជាតិកោ។ យំនូនាហំ ឧទកស្ស រាមបុត្តស្ស បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ។ សោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ។ អថ ខោ មំ, ភិក្ខវេ, ទេវតា ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោច – ‘អភិទោសកាលង្កតោ, ភន្តេ, ឧទកោ រាមបុត្តោ’តិ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ – ‘អភិទោសកាលង្កតោ ឧទកោ រាមបុត្តោ’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘មហាជានិយោ ខោ ឧទកោ រាមបុត្តោ។ សចេ ហិ សោ ឥមំ ធម្មំ សុណេយ្យ , ខិប្បមេវ អាជានេយ្យា’តិ។

“តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ; កោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ? តស្ស មយ្ហំ

ភិក្ខេច, ឧតាគេហាសិ – ‘ពហុការា ខោ មេ បញ្ចកិរិយា ភិក្ខុ, ខេយ យំ បឆាតបហិតត្តិ ស្តបដ្ឋហិស្ស॰ ឃំត្ថតាហំ បញ្ចកិរិយាតំ ភិក្ខុតំ បធេយំ ឆយ្យំ ខេគេសឃ្យ’ត្តិ॰ តស្ស យឃ្យំ ភិក្ខេច, ឧតាគេហាសិ – ‘កហំ ត្ន ខោ ឧតាទហិ បញ្ចកិរិយា ភិក្ខុ ចិហរន្តី’តិ? អទ្ទសំ ខោ អហំ, ភិក្ខេច, ឌិខេទ្ធាត ចក្ខុតា ចិសុខេទ្ធត អតិក្កន្តមាត្សសកេត បញ្ចកិរិយេ ភិក្ខុ ពារាណសិយំ ចិហរន្តេ ត្ថសិបតនេ មិកគាខេយ॰ អច ល្វាហំ, ភិក្ខេច, ឧរុវេលាយំ យចាភិរន្តំ ចិហរិត្វា ខេយត ពារាណសី ខេតត ចារិកំ បក្កមិំ [បក្កាមិំ (ស្យា॰ ពី॰ ក॰)]॰

១៦៥॰ “អទ្ទសា ខោ មំ, ភិក្ខេច, ឧបកោ អាជីចកោ អន្តរា [អាជីចិកោ (សី॰ ពី॰ ក॰)] ច គយំ អន្តរា ច ខោធិំ អទ្ធាតមគ្គប្បដិបន្នំ ឌិស្វាត មំ ឧតាគេចាច – ‘ចិប្បសន្នានិ ខោ ខេត, អាចុសោ, ឥន្ទ្រិយានិ, បរិសុទ្ធោ ឆចិចណ្ណោ បរិយោគាខេតា! កំសិ ត្វំ, អាចុសោ, ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិតោ, កោ ចា ខេត សត្ថា, កស្ស ចា ត្វំ ធម្មំ ខោចេសី’តិ? ឧចំ ចុខេត្ត, អហំ, ភិក្ខេច, ឧបកំ អាជីចកំ គាថាហិ អជ្ឈភាសិំ –

‘សព្ពាភិភូ សព្ពចិទូហមស្មិ, សព្ពេសុ ធម្មេសុ អនូបលិត្តោ;

សព្ពញ្ជហោ តណ្ហាក្ខយេ ចិមុត្តោ, សយំ អភិញ្ញាយ កមុទ្ទិសេយ្យំ॰

‘ត មេ អាចរិយោ អត្ថិ, សទិសោ មេ ត ចិជ្ជតិ;

សខេទចកស្មិំ លោកស្មិំ, តត្ថិ មេ បដិបុគ្គលោ॰

‘អហញ្ហិ អរហា លោកេ, អហំ សត្ថា អនុត្តរោ;

ឧកោមិ្ហ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, សីតិភូតោស្មិ តិព្ពុតោ॰

‘ធម្មចក្កំ បចត្តេតុំ, គច្ឆាមិ កាសិតំ បុរំ;

អន្ធីភូតស្មិំ [អន្ធភូតស្មិំ (សី॰ ស្យា॰ ពី॰)] លោកស្មិំ, អាហញ្ឆំ អមតទុន្ទុភិ’ន្តិ॰

‘យថា ខោ ត្វំ, អាចុសោ, បដិជាតាសិ, អរហសិ អតត្តជិតោ’តិ!

‘មាទិសា ខេច ជិតា ហោន្តិ, ខេយ បត្តា អាសចក្ខយំ;

ជិតា មេ បាបកា ធម្មា, តស្មាហមុបក ជិនោ’តិ។

“ឯវំ វុត្តេ, ភិក្ខវេ, ឧបកោ អាជីវកោ ‘ហុវេយ្យបាវុសោ’តិ [ហុបេយ្យបាវុសោ (សី. បី.), ហុវេយ្យាវុសោ (ស្យា.)] វត្វា សីសំ ឱកម្បេត្វា ឧម្មគ្គំ គហេត្វា បក្កាមិ។

១៥៩។ “អថ ខ្វាហំ, ភិក្ខវេ, អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ពារាណសី ឥសិបតនំ មិគទាយោ យេន បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិំ។ អទ្ទសំសុ ខោ មំ, ភិក្ខវេ, បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន អញ្ញមញ្ញំ សណ្ឋបេសុំ [អញ្ញមញ្ញំ កតិកំ សណ្ឋបេសុំ (វិនយបិដកេ មហាវគ្គេ)] – ‘អយំ ខោ, អាវុសោ, សមណោ គោតមោ អាគច្ឆតិ ពាហុល្លិកោ [ពាហុលិកោ (សី. បី.) សារត្ថទីបនីដីកាយ សមេតិ] បធានវិព្ភន្តោ អាវត្តោ ពាហុល្លាយ។ សោ នេវ អភិវាទេតព្ពោ, ន បច្ចុដ្ឋាតព្ពោ; នាស្ស បត្តចីវរំ បដិគ្គហេតព្ពំ។ អបិ ច ខោ អាសនំ ឋបេតព្ពំ, សចេ អាកង្ខិស្សតិ និសីទិស្សតី’តិ។ យថា យថា ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឧបសង្កមិំ តថា តថា បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ នាសក្ខិំសុ សកាយ កតិកាយ សណ្ឋាតុំ។ អប្បេកច្ចេ មំ បច្ចុគ្គន្ត្វា បត្តចីវរំ បដិគ្គហេសុំ, អប្បេកច្ចេ អាសនំ បញ្ញបេសុំ, អប្បេកច្ចេ បាទោទកំ ឧបដ្ឋបេសុំ។ អបិ ច ខោ មំ នាមេន ច អាវុសោវាទេន ច សមុទាចរន្តិ។

“ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភិក្ខវេ, បញ្ចវគ្គិយេ ភិក្ខូ ឯតទវោចំ – ‘មា, ភិក្ខវេ, តថាគតំ នាមេន ច អាវុសោវាទេន ច សមុទាចរថ [សមុទាចរិត្ថ (សី. ស្យា. បី.)]។ អរហំ, ភិក្ខវេ, តថាគតោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ។ ឱទហថ, ភិក្ខវេ, សោតំ, អមតមធិគតំ, អហមនុសាសាមិ, អហំ ធម្មំ ទេសេមិ។ យថានុសិដ្ឋំ តថា បដិបជ្ជមានា នចិរស្សេវ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សថា’តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ភិក្ខវេ, បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ មំ ឯតទវោចុំ – ‘តាយបិ ខោ ត្វំ, អាវុសោ គោតម, ឥរិយាយ តាយ បដិបទាយ តាយ ទុក្ករការិកាយ នាជ្ឈគា ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ, កិំ បន ត្វំ ឯតរហិ ពាហុល្លិកោ បធានវិព្ភន្តោ អាវត្តោ ពាហុល្លាយ អធិគមិស្សសិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេស’ន្តិ? ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភិក្ខវេ, បញ្ចវគ្គិយេ ភិក្ខូ ឯតទវោចំ – ‘ន, ភិក្ខវេ, តថាគតោ ពាហុល្លិកោ, ន បធានវិព្ភន្តោ, ន អាវត្តោ ពាហុល្លាយ។ អរហំ, ភិក្ខវេ, តថាគតោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ។ ឱទហថ, ភិក្ខវេ, សោតំ, អមតមធិគតំ, អហមនុសាសាមិ, អហំ ធម្មំ ទេសេមិ។ យថានុសិដ្ឋំ តថា បដិបជ្ជមានា នចិរស្សេវ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សថា’តិ។ ទុតិយម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ មំ ឯតទវោចុំ – ‘តាយបិ ខោ ត្វំ, អាវុសោ គោតម, ឥរិយាយ តាយ បដិបទាយ តាយ ទុក្ករការិកាយ នាជ្ឈគា ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ, កិំ បន ត្វំ ឯតរហិ ពាហុល្លិកោ បធានវិព្ភន្តោ អាវត្តោ ពាហុល្លាយ អធិគមិស្សសិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេស’ន្តិ? ទុតិយម្បិ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, បញ្ចវគ្គិយេ ភិក្ខូ ឯតទវោចំ – ‘ន, ភិក្ខវេ, តថាគតោ ពាហុល្លិកោ…បេ… ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សថា’តិ។ តតិយម្បិ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ មំ ឯតទវោចុំ – ‘តាយបិ ខោ ត្វំ, អាវុសោ គោតម, ឥរិយាយ តាយ បដិបទាយ តាយ ទុក្ករការិកាយ នាជ្ឈគា ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ, កិំ បន ត្វំ ឯតរហិ ពាហុល្លិកោ បធានវិព្ភន្តោ អាវត្តោ ពាហុល្លាយ អធិគមិស្សសិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេស’ន្តិ?

“ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິເຍ ຠິກ຺ຂູ ເອຕທເວາຈໍ – ‘ອຠິຊານາຖ ເມ ເນາ ຕຸມ຺ເຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິເຕາ ປຸພ຺ເພ ເອວຣູປໍ ປຠາວິຕເມຕ’ນ຺ຕິ [ຠາສິຕເມຕນ຺ຕິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)]? ‘ເນາ ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ’. ‘ອຣຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄເຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທາ. ໂອທຫຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເສາຕໍ, ອມຕມຘິຄຕໍ, ອຫມນຸສາສາມິ, ອຫໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສມິ. ຍຖານຸສິຏ຺ຐໍ ຕຖາ ປຏິປຊ຺ຊມານາ ນຈິຣສ຺ເສວ – ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສມ຺ມເທວ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ ຕທນຸຕ຺ຕຣໍ – ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣິສ຺ສຖາ’ຕິ.

“ອສກ຺ຂິໍ ເຂາ ອຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິເຍ ຠິກ຺ຂູ ສຎ຺ຎາເປຕຸໍ. ເທ຺ວປິ ສຸທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂູ ໂອວທາມິ, ຕໂຍ ຠິກ຺ຂູ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕິ. ຍໍ ຕໂຍ ຠິກ຺ຂູ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ອາຫຣນ຺ຕິ ເຕນ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ [ຉພ຺ພຄ຺ຄາ (ສີ. ສ຺ຍາ.)] ຍາເປມ. ຕໂຍປິ ສຸທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂູ ໂອວທາມິ, ເທ຺ວ ຠິກ຺ຂູ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕິ. ຍໍ ເທ຺ວ ຠິກ຺ຂູ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ອາຫຣນ຺ຕິ ເຕນ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ຍາເປມ. ອຖ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍາ ຠິກ຺ຂູ ມຍາ ເອວໍ ໂອວທິຍມານາ ເອວໍ ອນຸສາສິຍມານາ ອຕ຺ຕນາ ຊາຕິຘມ຺ມາ ສມານາ ຊາຕິຘມ຺ເມ ອາທີນວໍ ວິທິຕ຺ວາ ອຊາຕໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ໂຍຄກ຺ເຂມໍ ນິພ຺ພານໍ ປຣິເຍສມານາ ອຊາຕໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ໂຍຄກ຺ເຂມໍ ນິພ຺ພານໍ ອຊ຺ຌຄມໍສຸ, ອຕ຺ຕນາ ຊຣາຘມ຺ມາ ສມານາ ຊຣາຘມ຺ເມ ອາທີນວໍ ວິທິຕ຺ວາ ອຊຣໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ໂຍຄກ຺ເຂມໍ ນິພ຺ພານໍ ປຣິເຍສມານາ ອຊຣໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ໂຍຄກ຺ເຂມໍ ນິພ຺ພານໍ ອຊ຺ຌຄມໍສຸ, ອຕ຺ຕນາ ພ຺ຍາຘິຘມ຺ມາ ສມານາ...ເປ... ອຕ຺ຕນາ ມຣຓຘມ຺ມາ ສມານາ... ອຕ຺ຕນາ ໂສກຘມ຺ມາ ສມານາ... ອຕ຺ຕນາ ສໍກິເລສຘມ຺ມາ ສມານາ ສໍກິເລສຘມ຺ເມ ອາທີນວໍ ວິທິຕ຺ວາ ອສໍກິລິຏ຺ຐໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ໂຍຄກ຺ເຂມໍ ນິພ຺ພານໍ ປຣິເຍສມານາ ອສໍກິລິຏ຺ຐໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ໂຍຄກ຺ເຂມໍ ນິພ຺ພານໍ ອຊ຺ຌຄມໍສຸ. ຎາຓຎ຺ຈ ປນ ເນສໍ ທສ຺ສນໍ ອຸທປາທິ – ‘ອກຸປ຺ປາ ເນາ ວິມຸຕ຺ຕິ [ອກຸປ຺ປາ ເນສໍ ວິມຸຕ຺ຕິ (ກ.)], ອຍມນ຺ຕິມາ ຊາຕິ, ນຕ຺ຖິ ທານິ ປຸນພ຺ພໂວ’ຕິ.

໒໖໙. “ປຎ຺ຈິເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ກາມຄຸຓາ. ກຕເມ ປຎ຺ຈ? ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍາ ຣູປາ ອິຏ຺ຐາ ກນ຺ຕາ ມນາປາ ປິຍຣູປາ ກາມູປສໍຫິຕາ ຣຊນີຍາ, ເສາຕວິຎ຺ເຎຍ຺ຍາ ສທ຺ທາ...ເປ... ຆານວິຎ຺ເຎຍ຺ຍາ ຄນ຺ຘາ... ຊິວ຺ຫາວິຎ຺ເຎຍ຺ຍາ ຣສາ... ກາຍວິຎ຺ເຎຍ຺ຍາ ໂຜຏ຺ຐພ຺ພາ ອິຏ຺ຐາ ກນ຺ຕາ ມນາປາ ປິຍຣູປາ ກາມູປສໍຫິຕາ ຣຊນີຍາ. ອິເມ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຎ຺ຈ ກາມຄຸຓາ. ເຍ ຫິ ເກຈິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ອິເມ ປຎ຺ຈ ກາມຄຸເຓ ຄຖິຕາ ມຸຈ຺ຉິຕາ ອຊ຺ເຌາປນ຺ນາ ອນາທີນວທສ຺ສາວິເນາ ອນິສ຺ສຣຓປຎ຺ຎາ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ເຕ ເອວມສ຺ສຸ ເວທິຕພ຺ພາ – ‘ອນຍມາປນ຺ນາ ພ຺ຍສນມາປນ຺ນາ ຍຖາກາມກຣຓີຍາ ປາປິມເຕາ’ [ປາປິມເຕາ”ຕິ (?)]. ‘ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອາຣຎ຺ຎໂກ ມໂຄ ພທ຺ໂທ ປາສຣາສິໍ ອຘິສເຍຍ຺ຍ. ໂສ ເອວມສ຺ສ ເວທິຕພ຺ໂພ – ອນຍມາປນ຺ໂນ ພ຺ຍສນມາປນ຺ໂນ ຍຖາກາມກຣຓີໂຍ ລຸທ຺ທສ຺ສ. ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຈ ປນ ລຸທ຺ເທ ເຍນ ກາມໍ ນ ປກ຺ກມິສ຺ສຕີ’ຕິ. ເອວເມວ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ເຍ ຫິ ເກຈິ ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ອິເມ ປຎ຺ຈ ກາມຄຸເຓ ຄຖິຕາ ມຸຈ຺ຉິຕາ ອຊ຺ເຌາປນ຺ນາ ອນາທີນວທສ຺ສາວິເນາ ອນິສ຺ສຣຓປຎ຺ຎາ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ເຕ ເອວມສ຺ສຸ ເວທິຕພ຺ພາ – ‘ອນຍມາປນ຺ນາ ພ຺ຍສນມາປນ຺ນາ ຍຖາກາມກຣຓີຍາ ປາປິມເຕາ’. ເຍ ຈ ເຂາ ເກຈິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ອິເມ ປຎ຺ຈ ກາມຄຸເຓ ອຄຖິຕາ ອມຸຈ຺ຉິຕາ ອນຊ຺ເຌາປນ຺ນາ ອາທີນວທສ຺ສາວິເນາ ນິສ຺ສຣຓປຎ຺ຎາ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ເຕ ເອວມສ຺ສຸ ເວທິຕພ຺ພາ – ‘ນ ອນຍມາປນ຺ນາ ນ ພ຺ຍສນມາປນ຺ນາ ນ ຍຖາກາມກຣຓີຍາ ປາປິມເຕາ’.

“ເສຍ຺ຍຖາປິ , ຠິກ຺ຂເວ, ອາຣຎ຺ຎໂກ ມໂຄ ອພທ຺ໂທ ປາສຣາສິໍ ອຘິສເຍຍ຺ຍ. ໂສ ເອວມສ຺ສ ເວທິຕພ຺ໂພ – ‘ນ ອນຍມາປນ຺ໂນ ນ

ព្យសនមាបន្នោ ន យថាកាមករណីយោ លុទ្ទស្ស។ អាគច្ឆន្តេ ច បន លុទ្ទេ យេន កាមំ បក្កមិស្សតី'តិ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យេ ហិ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេ បញ្ច កាមគុណេ អគថិតា អមុច្ឆិតា អនជ្ឈោបន្នា អាទីនវទស្សាវិនោ និស្សរណបញ្ញា បរិភុញ្ជន្តិ, តេ ឯវមស្សុ វេទិតព្ពា – 'ន អនយមាបន្នា ន ព្យសនមាបន្នា ន យថាកាមករណីយា បាបិមតោ'។

"សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, អារញ្ញកោ មគោ អរញ្ញេ បវនេ ចរមានោ វិស្សត្ថោ គច្ឆតិ, វិស្សត្ថោ តិដ្ឋតិ, វិស្សត្ថោ និសីទតិ, វិស្សត្ថោ សេយ្យំ កប្បេតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អនាបាថគតោ, ភិក្ខវេ, លុទ្ទស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អន្ធមកាសិ មារំ, អបទំ វធិត្វា មារចក្ខុំ អទស្សនំ គតោ បាបិមតោ។

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ...បេ... បាបិមតោ។

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ, សតោ ច សម្បជានោ, សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ 'ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី'តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ...បេ... បាបិមតោ។

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ...បេ... បាបិមតោ។

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា 'អនន្តោ អាកាសោ'តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ...បេ... បាបិមតោ។

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម 'អនន្តំ វិញ្ញាណ'ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ...បេ... បាបិមតោ។

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម 'នត្ថិ កិញ្ចី'តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ...បេ... បាបិមតោ។

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ...បេ... បាបិមតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្វសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អន្ធមកាសិ មារំ អបទំ, វធិត្វា មារចក្ខុំ អទស្សនំ គតោ បាបិមតោ។ តិណ្ណោ លោកេ វិសត្តិកំ វិស្សត្ថោ គច្ឆតិ, វិស្សត្ថោ តិដ្ឋតិ, វិស្សត្ថោ និសីទតិ, វិស្សត្ថោ សេយ្យំ កប្បេតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អនាបាថគតោ, ភិក្ខវេ, បាបិមតោ”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

បាសរាសិសុត្តំ និដ្ឋិតំ ឆដ្ឋំ។

៧. ចូឡហត្ថិបទោបមសុត្តំ

២៨៨. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ សព្វសេតេន វឡវាភិរថេន [វឡភីរថេន (សី។ បី។)] សាវត្ថិយា និយ្យាតិ ទិវាទិវស្ស។ អទ្ទសា ខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ បិលោតិកំ បរិព្វាជកំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន បិលោតិកំ បរិព្វាជកំ ឯតទវោច –

“ហន្ទ, កុតោ នុ ភវំ វច្ឆាយនោ អាគច្ឆតិ ទិវាទិវស្សា”តិ?

“ឥតោ ហិ ខោ អហំ , ភោ, អាគច្ឆាមិ សមណស្ស គោតមស្ស សន្តិកា”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញតិ, ភវំ វច្ឆាយនោ, សមណស្ស គោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ?

“បណ្ឌិតោ មញ្ញេ”តិ។

“កោ ចាហំ, ភោ, កោ ច សមណស្ស គោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ ជានិស្សាមិ! សោបិ នូនស្ស តាទិសោវ យោ សមណស្ស គោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ ជានេយ្យា”តិ។

“ឧឡារាយ ខលុ ភវំ វច្ឆាយនោ សមណំ គោតមំ បសំសាយ បសំសតី”តិ។

“ខោ ចាហំ, ភេា, ខោ ច នយណ៍ ខោតយំ បរំសិស្សាយិ?

“បរតូបរខេតូាច ខេរា កចំ ខោតខេយា ខេរខេដ្ឋា ខេកចយត្សស្សាត”ត្តិ៍

“កំ បត កចំ ចន្លាឃខេតា អតូចរំ នយ្យស្សយាខេតា នយខេណ ខោតខេយ ឲចំ អកិប្យរខេត្កា”តិ [អកិប្យរខេត្កា ខេហាតីតិ (ស្យា៍)]?

“ខេរឃ្យចាបិ, ខេកា, ក្យរខេលិ តាកចតិខេកា តាកចតំ បចិខេរឃ្យ៍ ខេរា បខេស្សឃ្យ តាកចខេត យហត្តិ ហត្តិបេឆំ, ឌីឃខេតា ច អាឃតំ, តិរិឃញ្ចា ចិតូតំ៍ ខេរា តិដ្ឋំ កខេន្លឃ្យ – ‘យហា ចត, ខេកា, តាខេកា’តិ៍ ឲចខេយច ខេលា អហំ, ខេកា, ឃខេតា អដ្ឋរំ នយខេណ ខោតខេយ ចត្តារិ បតាតិ អចាហំ តិដ្ឋយកំ – ‘នខ្ញានខ្ញូខេដ្ឋា កកចា, ស្វាក្លាខេតា កកចតា ឆខេខ្ញា, ស្ប្បដិបខេត្កា កកចខេតា នាចកាខេឈ្នា’តិ៍

ឲប័ង៍ “កតយាតិ ចត្តារិ? ឰដាហំ, ខេកា, បស្សាមិ ឲកខេច្ច លត្តិឃបណ្ឌិខេត តិបុខេណ កតបខេប្យចាខេក ចាលខេចតិទ្វខេប, ខេត កិត្តត្តា [ខេចាកិត្តត្តា (សី៍ បី៍) ចិ + អច + កិត្តត្តា] យខេញ្ញា ចខេត្តិ បញ្ញាកខេតាត ជិដ្ឋិកតាតិ៍ ខេត ស្វុណត្តិ – ‘នយខេណា លល្វ, ខេកា, ខោតខេយា អយ្វកំ តាយ កាយំ ចា តិកយំ ចា ឰនរិស្សតី’តិ៍ ខេត បញ្ចាអកិនខ្លខេនាត្តិ – ‘ឰយំ យឃំ បញ្ចានយណ៍ ខោតយំ ដ្ឋបនត្តយិត្វា បុន្និស្សាយ៍ ឲចំ ខេច ខេតា បុខេដ្ឋា ឲចំ ញ្ញាកិរិស្សតិ, ឲចយស្ស យឃំ ចាដំ អាខេទាខេបស្សាយ៍ ឲចំ ខេចបិ ខេតា បុខេដ្ឋា ឲចំ ញ្ញាកិរិស្សតិ, ឲចយ្បិស្ស យឃំ ចាដំ អាខេទាខេបស្សាយា’តិ៍ ខេត ស្វុណត្តិ – ‘នយខេណា លល្វ, ខេកា, ខោតខេយា អយ្វកំ តាយ កាយំ ចា តិកយំ ចា ឰនខេដិ’តិ៍ ខេត ខេឃត នយខេណា ខោតខេយា ខេតត្សបនត្តយត្តិ៍ ខេត នយខេណា ខោតខេយា ឆខ្ញិឃា កចាឃ នត្តខេស្សតិ នយាខេបតិ នយុខេត្តខេជតិ នយ្យហំខេរតិ៍ ខេត នយខេណត ខោតខេយត ឆខ្ញិឃា កចាឃ នត្តស្សិតា នយាខេបិតា នយុខេត្តជិតា នយ្យហំសិតា ត ខេចច នយណ៍ ខោតយំ បញ្ចាបុន្និត្តិ, ក្យខេតាស្ស [ក្យតស្ស (សី៍ ស្យា៍ បី៍)] ចាដំ អាខេទាខេបស្សត្តិ? អញ្ញាខេត្តុ នយណស្សេច ខោតយស្ស នាចកា នយ្យដ្ឋត្តិ៍ ឃដាហំ, ខេកា, នយខេណ ខោតខេយ ឰយំ បចយំ បដំ អដ្ឋរំ អចាហំ តិដ្ឋយកំ – ‘នខ្ញានខ្ញូខេដ្ឋា កកចា, ស្វាក្លាខេតា កកចតា ឆខេខ្ញា, ស្ប្បដិបខេត្កា កកចខេតា នាចកាខេឈ្នា’តិ៍

“បុត ចបរាហំ, ខេកា, បស្សាមិ ឰខេឆកខេច្ច ខោហ្មលបណ្ឌិខេត…ខេប… កហបតិបណ្ឌិខេត…ខេប… នយណបណ្ឌិខេត តិបុខេណ កតបខេប្យចាខេក ចាលខេចតិទ្វខេប ខេត កិត្តត្តា យខេញ្ញា ចខេត្តិ បញ្ញាកខេតាត ជិដ្ឋិកតាតិ៍ ខេត ស្វុណត្តិ – ‘នយខេណា លល្វ ខេកា ខោតខេយា អយ្វកំ តាយ កាយំ ចា តិកយំ ចា ឰនរិស្សតី’តិ៍ ខេត បញ្ចាអកិនខ្លខេនាត្តិ ‘ឰយំ យឃំ បញ្ចានយណ៍ ខោតយំ ដ្ឋបនត្តយិត្វា បុន្និស្សាយ៍ ឲចំ ខេច ខេតា បុខេដ្ឋា ឲចំ ញ្ញាកិរិស្សតិ, ឲចយស្ស យឃំ ចាដំ អាខេទាខេបស្សាយ៍ ឲចំ ខេចបិ ខេតា បុខេដ្ឋា ឲចំ ញ្ញាកិរិស្សតិ, ឲចំបិស្ស យឃំ ចាដំ អាខេទាខេបស្សាយា’តិ៍ ខេត ស្វុណត្តិ ‘នយខេណា លល្វ ខេកា ខោតខេយា អយ្វកំ តាយ កាយំ ចា តិកយំ ចា ឰនខេដិ’តិ៍ ខេត ខេឃត នយខេណា ខោតខេយា ខេតត្សបនត្តយត្តិ៍ ខេត នយខេណា ខោតខេយា ឆខ្ញិឃា កចាឃ នត្តខេស្សតិ នយាខេបតិ នយុខេត្តខេជតិ នយ្យហំខេរតិ៍ ខេត នយខេណត ខោតខេយត ឆខ្ញិឃា កចាឃ នត្តស្សិតា នយាខេបិតា នយុខេត្តជិតា នយ្យហំសិតា ត ខេចច នយណ៍ ខោតយំ បញ្ចាបុន្និត្តិ, ក្យខេតាស្ស ចាដំ អាខេទាខេបស្សត្តិ? អញ្ញាខេត្តុ នយណ៍ខេឃច ខោតយំ ឰកាយំ ឃាចត្តិ អការខ្វា អតការិឃំ បព្វជ្ជាឃ៍ ខេត នយខេណា ខោតខេយា បព្វាខេជតិ [បព្វាខេជតិ ដ្ឋបនយ្យាខេកតិ (សី៍)]៍ ខេត តត្ត បព្វជិតា នយាតា ទ្វុបកដ្ឋា អប្បយត្តា អាតាបិខេតា បហិតត្តា ចិរខេត្តា តចិខេរស្សេច – ឃស្សត្វាឃ ក្យលបុត្តា នខ្ញខេមច

ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ ຕທນຸຕ຺ຕຣໍ – ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣນ຺ຕິ. ເຕ ເອວມາຫໍສຸ – 'ມນໍ ວຕ, ໂຠ, ອນສ຺ສາມ, ມນໍ ວຕ, ໂຠ, ປນສ຺ສາມ; ມຍຎ຺ຫິ ປຸພ຺ເພ ອສ຺ສມຓາວ ສມານາ ສມຓມ຺ຫາຕິ ປຏິຊານິມ຺ຫາ, ອພ຺ຣາຫ຺ມຓາວ ສມານາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມ຺ຫາຕິ ປຏິຊານິມ຺ຫາ, ອນຣຫນ຺ຕາວ ສມານາ ອຣຫນ຺ຕມ຺ຫາຕິ ປຏິຊານິມ຺ຫາ. ອິທານິ ໂຂມ຺ຫ ສມຓາ, ອິທານິ ໂຂມ຺ຫ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ, ອິທານິ ໂຂມ຺ຫ ອຣຫນ຺ໂຕ'ຕິ. ຍທາຫໍ, ໂຠ, ສມເຓ ໂຄຕເມ ອິມໍ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ປທໍ ອທ຺ທສໍ ອຖາຫໍ ນິຏ຺ຐມຄມໍ – 'ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຠຄວາ, ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕ ຠຄວຕາ ຘມ຺ໂມ, ສຸປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ຠຄວໂຕ ສາວກສງ຺ໂຆ'"ຕິ.

"ຍໂຕ ໂຂ ອຫໍ, ໂຠ, ສມເຓ ໂຄຕເມ ອິມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ປທານິ ອທ຺ທສໍ ອຖາຫໍ ນິຏ຺ຐມຄມໍ – 'ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຠຄວາ, ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕ ຠຄວຕາ ຘມ຺ໂມ, ສຸປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ຠຄວໂຕ ສາວກສງ຺ໂຆ'"ຕິ.

໑໘໐. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ຊາຓຸສ຺ໂສຓິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສພ຺ພເສຕາ ວຬວາຠິຣຖາ ໂອໂຣຫິຕ຺ວາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຎ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ – "ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ; ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ; ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ. ອປ຺ເປວ ນາມ ມຍມ຺ປິ ກທາຈິ ກຣຫຈິ ເຕນ ໂຠຕາ ໂຄຕເມນ ສທ຺ຘິໍ ສມາຄເຈ຺ຉຍ຺ຍາມ, ອປ຺ເປວ ນາມ ສິຍາ ໂກຈິເທວ ກຖາສລ຺ລາໂປ"ຕິ! ອຖ ໂຂ ຊາຓຸສ຺ໂສຓິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ໂມທິ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ຊາຓຸສ຺ໂສຓິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຍາວຕໂກ ອໂຫສິ ປິໂລຕິເກນ ປຣິພ຺ພາຊເກນ ສທ຺ຘິໍ ກຖາສລ຺ລາໂປ ຕໍ ສພ຺ພໍ ຠຄວໂຕ ອາໂຣເຈສິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ຠຄວາ ຊາຓຸສ຺ໂສຓິໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ເອຕທໂວຈ – "ນ ໂຂ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເອຕ຺ຕາວຕາ ຫຕ຺ຖິປໂທປໂມ ວິຕ຺ຖາເຣນ ປຣິປູໂຣ ໂຫຕິ. ອປິ ຈ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຍຖາ ຫຕ຺ຖິປໂທປໂມ ວິຕ຺ຖາເຣນ ປຣິປູໂຣ ໂຫຕິ ຕໍ ສຸຓາຫິ, ສາຘຸກໍ ມນສິ ກໂຣຫິ, ຠາສິສ຺ສາມີ"ຕິ. "ເອວໍ, ໂຠ"ຕິ ໂຂ ຊາຓຸສ຺ໂສຓິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຠຄວໂຕ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສິ. ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ –

໑໘໑. "ເສຍ຺ຍຖາປິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ນາຄວນິໂກ ນາຄວນໍ ປວິເສຍ຺ຍ. ໂສ ປສ຺ເສຍ຺ຍ ນາຄວເນ ມຫນ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖິປທໍ, ທີຆໂຕ ຈ ອາຍຕໍ, ຕິຣິຍຎ຺ຈ ວິຕ຺ຖຕໍ. ໂຍ ໂຫຕິ ກຸສໂລ ນາຄວນິໂກ ເນວ ຕາວ ນິຏ຺ຐໍ ຄຈ຺ຉຕິ – 'ມຫາ ວຕ, ໂຠ, ນາໂຄ'ຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ສນ຺ຕິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ນາຄວເນ ວາມນິກາ ນາມ ຫຕ຺ຖິນິໂຍ ມຫາປທາ, ຕາສໍ ເປຕໍ ປທໍ ອສ຺ສາຕິ.

"ໂສ ຕມນຸຄຈ຺ຉຕິ. ຕມນຸຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປສ຺ສຕິ ນາຄວເນ ມຫນ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖິປທໍ, ທີຆໂຕ ຈ ອາຍຕໍ, ຕິຣິຍຎ຺ຈ ວິຕ຺ຖຕໍ, ອຸຈ຺ຈາ ຈ ນິເສວິຕໍ. ໂຍ ໂຫຕິ ກຸສໂລ ນາຄວນິໂກ ເນວ ຕາວ ນິຏ຺ຐໍ ຄຈ຺ຉຕິ – 'ມຫາ ວຕ, ໂຠ, ນາໂຄ'ຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ສນ຺ຕິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ນາຄວເນ ອຸຈ຺ຈາ ກາຬາຣິກາ ນາມ ຫຕ຺ຖິນິໂຍ ມຫາປທາ, ຕາສໍ ເປຕໍ ປທໍ ອສ຺ສາຕິ.

"ໂສ ຕມນຸຄຈ຺ຉຕິ. ຕມນຸຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປສ຺ສຕິ ນາຄວເນ ມຫນ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖິປທໍ, ທີຆໂຕ ຈ ອາຍຕໍ, ຕິຣິຍຎ຺ຈ ວິຕ຺ຖຕໍ, ອຸຈ຺ຈາ ຈ ນິເສວິຕໍ, ອຸຈ຺ຈາ ຈ ທນ຺ເຕຫິ ອາຣຎ຺ຊິຕານິ. ໂຍ ໂຫຕິ ກຸສໂລ ນາຄວນິໂກ ເນວ ຕາວ ນິຏ຺ຐໍ ຄຈ຺ຉຕິ – 'ມຫາ ວຕ, ໂຠ, ນາໂຄ'ຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ສນ຺ຕິ ຫິ,

ព្រាហ្មណ, នាគវនេ វាមនិកា នាម ហត្ថិនិយោ មហាបទា, តាសំ បេតំ បទំ អស្សាតិ។

“សោ តមនុគច្ឆតិ។ តមនុគច្ឆន្តោ បស្សតិ នាគវនេ មហន្តំ ហត្ថិបទំ, ទីឃតោ ច អាយតំ, តិរិយញ្ច វិត្ថតំ, ឧច្ចា ច និសេវិតំ, ឧច្ចា ច ទន្តេហិ អារញ្ជិតានិ, ឧច្ចា ច សាខាភង្គំ។ តញ្ច នាគំ បស្សតិ រុក្ខមូលគតំ វា អព្ភោកាសគតំ វា គច្ឆន្តំ វា តិដ្ឋន្តំ វា និសិន្នំ វា និបន្នំ វា។ សោ និដ្ឋំ គច្ឆតិ – ‘អយមេវ សោ មហានាគោ’តិ។

“ឯវមេវ ខោ, ព្រាហ្មណ, ឥធ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ; កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ តំ ធម្មំ សុណាតិ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អញ្ញតរស្មិំ វា កុលេ បច្ចាជាតោ។ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ សទ្ធំ បដិលភតិ។ សោ តេន សទ្ធាបដិលាភេន សមន្នាគតោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘សម្ពាធោ ឃរាវាសោ រជាបថោ, អព្ភោកាសោ បព្ពជ្ជា។ នយិទំ សុករំ អគារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ។ យំនូនាហំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជេយ្យ’ន្តិ។ សោ អបរេន សមយេន អប្បំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ មហន្តំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ អប្បំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជតិ។

១៨១។ “សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ ភិក្ខូនំ សិក្ខាសាជីវសមាបន្នោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ, និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី វិហរតិ។

“អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី។ អថេនេន សុចិភូតេន អត្តនា វិហរតិ។

“អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី វិរតោ មេថុនា គាមធម្មា។

“មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សច្ចវាទី សច្ចសន្ធោ ថេតោ [ឋេតោ (ស្យា។ ក។)] បច្ចយិកោ អវិសំវាទកោ លោកស្ស។

“បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ, ឥតោ សុត្វា ន អមុត្រ អក្ខាតា ឥមេសំ ភេទាយ, អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខាតា អមូសំ ភេទាយ។ ឥតិ ភិន្នានំ វា សន្ធាតា សហិតានំ វា អនុប្បទាតា, សមគ្គារាមោ សមគ្គរតោ សមគ្គនន្ទី សមគ្គករណិំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។

“ផរុសំ វាចំ បហាយ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ។ យា សា វាចា នេលា កណ្ណសុខា បេមនីយា ហទយង្គមា បោរី ពហុជនកន្តា ពហុជនមនាបា តថារូបិំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។

“សម្ផប្បលាបំ បហាយ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី ធម្មវាទី វិនយវាទី, និធានវតិំ វាចំ ភាសិតា កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតិំ អត្ថសំហិតំ។

១៥២។ “សោ ពីជគាមភូតគាមសមារម្ភា បដិវិរតោ ហោតិ, ឯកភត្តិកោ ហោតិ រត្តូបរតោ, វិរតោ វិកាលភោជនា, នច្ចគីតវាទិតវិសូកទស្សនា បដិវិរតោ ហោតិ, មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ, ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ ហោតិ, ជាតរូបរជតបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, អាមកធញ្ញបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, អាមកមំសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, ឥត្ថិកុមារិកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, ទាសិទាសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, អជេឡកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, កុក្កុដសូករបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, ហត្ថិគវាស្សវឡវបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, ខេត្តវត្ថុបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ, ទូតេយ្យបហិណគមនានុយោគា បដិវិរតោ ហោតិ, កយវិក្កយា បដិវិរតោ ហោតិ, តុលាកូដកំសកូដមានកូដា បដិវិរតោ ហោតិ, ឧក្កោដនវញ្ចននិកតិសាចិយោគា បដិវិរតោ ហោតិ, ឆេទនវធពន្ធនវិបរាមោសអាលោបសហសាការា [សាហសាការា (ក។)] បដិវិរតោ ហោតិ [ឥមស្ស អនន្តរំ “សោ ឥមិនា អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អនវជ្ជសុខំ បដិសំវេទេតី”តិ វចនំ ទីឃនិកាយេ អាគតំ, តំ ឥធ សន្តោសកថាយ បរតោ អាគតំ, សា ច សន្តោសកថា តត្ថ សតិសម្បជញ្ញានន្តរមេវ អាគតា]។

១៥៣។ “សោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន។ សោ យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ។ សេយ្យថាបិ នាម បក្ខី សកុណោ យេន យេនេវ ឌេតិ សបត្តភារោវ ឌេតិ, ឯវមេវ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន។ សោ យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ។ សោ ឥមិនា អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អនវជ្ជសុខំ បដិសំវេទេតិ។

១៥៤។ “សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី។ យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ, រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... បេ... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី។ យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ, រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ, មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ។ សោ ឥមិនា អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អព្យាសេកសុខំ បដិសំវេទេតិ។

“សោ អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី ហោតិ, អាលោកិតេ វិលោកិតេ សម្បជានការី ហោតិ , សមិញ្ជិតេ បសារិតេ សម្បជានការី ហោតិ, សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណេ សម្បជានការី ហោតិ, អសិតេ បីតេ ខាយិតេ សាយិតេ សម្បជានការី ហោតិ, ឧច្ចារបស្សាវកម្មេ សម្បជានការី ហោតិ, គតេ ឋិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ តុណ្ហីភាវេ សម្បជានការី ហោតិ។

១៥៨. “សោ ឥមិនា ច អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ, (ឥមាយ ច អរិយាយ សន្តុដ្ឋិយា សមន្នាគតោ) [( ) ឯត្ថន្តរេ បាឋោ ឥធ ន ទិស្សតិ, ចតុក្កង្គុត្តរេ បន ឥមស្មិំ ឋានេ ទិស្សតិ, អដ្ឋកថាដីកាសុ ច តធេត្វា បកាសិតោ។ តស្មា សោ ឯត្ថ បដិបូរិតោ] ឥមិនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ, ឥមិនា ច អរិយេន សតិសម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ។ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា, ឧជុំ កាយំ បណិធាយ, បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា។ សោ អភិជ្ឈំលោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ, អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ។ ព្យាបាទបទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ, សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី ព្យាបាទបទោសា ចិត្តំ បរិសោធេតិ។ ថិនមិទ្ធំ បហាយ វិគតថិនមិទ្ធោ វិហរតិ អាលោកសញ្ញី សតោ សម្បជានោ, ថិនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធេតិ។ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ, អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិសោធេតិ។ វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេសុ, វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ។

១៥៩. “សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេ, វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទម្បិ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ, តថាគតបទំ ឥតិបិ, តថាគតនិសេវិតំ ឥតិបិ, តថាគតារញ្ជិតំ ឥតិបិ។ ន ត្វេវ តាវ អរិយសាវកោ និដ្ឋំ គច្ឆតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទម្បិ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ…បេ… សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ, សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទម្បិ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ…បេ… សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា, បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា, អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទម្បិ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ, តថាគតបទំ ឥតិបិ, តថាគតនិសេវិតំ ឥតិបិ,

តថាគតារញ្ជិតំ ឥតិបិ។ ន ត្វេវ តាវ អរិយសាវកោ និដ្ឋំ គច្ឆតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

១៨៧។ “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ, ទ្វេបិ ជាតិយោ...បេ... ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ។ ឥទម្បិ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ, តថាគតបទំ ឥតិបិ, តថាគតនិសេវិតំ ឥតិបិ, តថាគតារញ្ជិតំ ឥតិបិ។ ន ត្វេវ តាវ អរិយសាវកោ និដ្ឋំ គច្ឆតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

“សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន...បេ... យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ។ ឥទម្បិ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ, តថាគតបទំ ឥតិបិ, តថាគតនិសេវិតំ ឥតិបិ, តថាគតារញ្ជិតំ ឥតិបិ។ ន ត្វេវ តាវ អរិយសាវកោ និដ្ឋំ គច្ឆតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

១៨៨។ “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ ‘ឥមេ អាសវា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ ឥទម្បិ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ, តថាគតបទំ ឥតិបិ, តថាគតនិសេវិតំ ឥតិបិ, តថាគតារញ្ជិតំ ឥតិបិ។ ន ត្វេវ តាវ អរិយសាវកោ និដ្ឋំ គតោ ហោតិ, អបិ ច ខោ និដ្ឋំ គច្ឆតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

“តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ , ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ។ ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ បជានាតិ។ ឥទម្បិ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ, តថាគតបទំ ឥតិបិ, តថាគតនិសេវិតំ ឥតិបិ, តថាគតារញ្ជិតំ ឥតិបិ។ ឯត្តាវតា ខោ, ព្រាហ្មណ, អរិយសាវកោ និដ្ឋំ គតោ ហោតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។ ឯត្តាវតា ខោ, ព្រាហ្មណ, ហត្ថិបទោបមោ វិត្ថារេន បរិបូរោ ហោតី”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម, អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម! សេយ្យថាបិ, ភោ គោតម,

ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິຕໍ ວາ ອຸກ຺ກຸຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ປຏິຉ຺ຉນ຺ນໍ ວາ ວິວເຣຍ຺ຍ, ມູຬ຺ຫສ຺ສ ວາ ມຄ຺ຄໍ ອາຈິກ຺ເຂຍ຺ຍ, ອນ຺ຘກາເຣ ວາ ເຕລປຊ຺ໂຊຕໍ ຘາເຣຍ຺ຍ – ຈກ຺ຂຸມນ຺ໂຕ ຣູປານິ ທກ຺ຂນ຺ຕີຕິ; ເອວເມວໍ ໂຠຕາ ໂຄຕເມນ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ໂມ ປກາສິໂຕ. ເອສາຫໍ ຠວນ຺ຕໍ ໂຄຕມໍ ສຣຓໍ ຄຉ຺ຉາມິ, ຘມ຺ມຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆຎ຺ຈ. ອຸປາສກໍ ມໍ ຠວໍ ໂຄຕໂມ ຘາເຣຕຸ ອຊ຺ຊຕຄ຺ເຄ ປາຓຸເປຕໍ ສຣຓໍ ຄຕ”ນ຺ຕິ.

ຈູຬຫຕ຺ຖິປໂທປມສຸຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ ສຕ຺ຕມໍ.

໘. ມຫາຫຕ຺ຖິປໂທປມສຸຕ຺ຕໍ

໑໐໐. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ຕຕ຺ຣ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ – “ອາວຸໂສ ຠິກ຺ຂເວ”ຕິ. “ອາວຸໂສ”ຕິ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຍສ຺ມໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສຸໍ. ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ເອຕທໂວຈ – “ເສຍ຺ຍຖາປິ, ອາວຸໂສ, ຍານິ ການິຈິ ຊງ຺ຄລານໍ ປາຓານໍ ປທຊາຕານິ ສພ຺ພານິ ຕານິ ຫຕ຺ຖິປເທ ສໂມຘານໍ ຄຉ຺ຉນ຺ຕິ, ຫຕ຺ຖິປທໍ ເຕສໍ ອຄ຺ຄມກ຺ຂາຍຕິ ຍທິທໍ ມຫນ຺ຕຕ຺ເຕນ; ເອວເມວ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ເຍ ເກຈິ ກຸສລາ ຘມ຺ມາ ສພ຺ເພເຕ ຈຕູສຸ ອຣິຍສຈ຺ເຈສຸ ສງ຺ຄຫໍ ຄຉ຺ຉນ຺ຕິ. ກຕເມສຸ ຈຕູສຸ? ທຸກ຺ເຂ ອຣິຍສຈ຺ເຈ , ທຸກ຺ຂສມຸທເຍ ອຣິຍສຈ຺ເຈ, ທຸກ຺ຂນິໂຣເຘ ອຣິຍສຈ຺ເຈ, ທຸກ຺ຂນິໂຣຘຄາມິນິຍາ ປຏິປທາຍ ອຣິຍສຈ຺ເຈ”.

໑໐໑. “ກຕມຎ຺ຈາວຸໂສ, ທຸກ຺ຂໍ ອຣິຍສຈ຺ຈໍ? ຊາຕິປິ ທຸກ຺ຂາ, ຊຣາປິ ທຸກ຺ຂາ, ມຣຓມ຺ປິ ທຸກ຺ຂໍ, ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາປິ ທຸກ຺ຂາ, ຍມ຺ປິຉ຺ຉໍ ນ ລຠຕິ ຕມ຺ປິ ທຸກ຺ຂໍ; ສໍຂິຕ຺ເຕນ, ປຎ຺ຈຸປາທານກ຺ຂນ຺ຘາ ທຸກ຺ຂາ. ກຕເມ ຈາວຸໂສ, ປຎ຺ຈຸປາທານກ຺ຂນ຺ຘາ? ເສຍ຺ຍຖີທໍ – ຣູປຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ, ເວທນຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ, ສຎ຺ຎຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ, ສງ຺ຂາຣຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ, ວິຎ຺ຎາຓຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ.

“ກຕໂມ ຈາວຸໂສ, ຣູປຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ? ຈຕ຺ຕາຣິ ຈ ມຫາຠູຕານິ, ຈຕຸນ຺ນຎ຺ຈ ມຫາຠູຕານໍ ອຸປາທາຍ ຣູປໍ.

“ກຕມາ ຈາວຸໂສ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຠູຕາ? ປຖວີຘາຕຸ, ອາໂປຘາຕຸ , ເຕໂຊຘາຕຸ, ວາໂຍຘາຕຸ.

໑໐໒. “ກຕມາ ຈາວຸໂສ, ປຖວີຘາຕຸ? ປຖວີຘາຕຸ ສິຍາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກາ, ສິຍາ ພາຫິຣາ. ກຕມາ ຈາວຸໂສ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກາ ປຖວີຘາຕຸ? ຍໍ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ກກ຺ຂຬໍ ຂຣິຄຕໍ ອຸປາທິນ຺ນໍ, ເສຍ຺ຍຖີທໍ – ເກສາ ໂລມາ ນຂາ ທນ຺ຕາ ຕໂຈ ມໍສໍ ນ຺ຫາຣຸ ອຏ຺ຐີ ອຏ຺ຐິມິຎ຺ຊໍ ວກ຺ກໍ ຫທຍໍ ຍກນໍ ກິໂລມກໍ ປິຫກໍ ປປ຺ຜາສໍ ອນ຺ຕໍ ອນ຺ຕຄຸຓໍ ອຸທຣິຍໍ ກຣີສໍ, ຍໍ ວາ ປນາຎ຺ຎມ຺ປິ ກິຎ຺ຈິ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ກກ຺ຂຬໍ ຂຣິຄຕໍ ອຸປາທິນ຺ນໍ. ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕາວຸໂສ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກາ ປຖວີຘາຕຸ. ຍາ ເຈວ ໂຂ ປນ ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກາ ປຖວີຘາຕຸ, ຍາ ຈ ພາຫິຣາ ປຖວີຘາຕຸ, ປຖວີຘາຕຸເຣເວສາ. ‘ຕໍ ເນຕໍ ມມ, ເນໂສຫມສ຺ມິ, ນ ເມໂສ ອຕ຺ຕາ’ຕິ – ເອວເມຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມ຺ມປ຺ປຎ຺ຎາຍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ເອວເມຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມ຺ມປ຺ປຎ຺ຎາຍ ທິສ຺ວາ ປຖວີຘາຕຸຍາ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ປຖວີຘາຕຸຍາ ຈິຕ຺ຕໍ ວິຣາເຈຕິ.

“ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ ពាហិរា អាបោធាតុ បកុប្បតិ [បថវីធាតុ បកុប្បតិ (ក.)]។ អន្តរហិតា តស្មិំ សមយេ ពាហិរា បថវីធាតុ ហោតិ។ តស្សា ហិ នាម, អាវុសោ, ពាហិរាយ បថវីធាតុយា តាវ មហល្លិកាយ អនិច្ចតា បញ្ញាយិស្សតិ, ខយធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ, វយធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ, វិបរិណាមធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ។ កិំ បនិមស្ស មត្តដ្ឋកស្ស កាយស្ស តណ្ហុបាទិន្នស្ស ‘អហន្តិ វា មមន្តិ វា អស្មី’តិ វា? អថ ខ្វាស្ស នោតេវេត្ថ ហោតិ។

“តញ្ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុំ បរេ អក្កោសន្តិ បរិភាសន្តិ រោសេន្តិ វិហេសេន្តិ, សោ ឯវំ បជានាតិ – ‘ឧប្បន្នា ខោ មេ អយំ សោតសម្ផស្សជា ទុក្ខា វេទនា។ សា ច ខោ បដិច្ច, នោ អបដិច្ច។ កិំ បដិច្ច? ផស្សំ បដិច្ច’។ សោ [សោបិ ខោ (ស្យា.), សោបិ (ក.)] ផស្សោ អនិច្ចោតិ បស្សតិ, វេទនា អនិច្ចាតិ បស្សតិ, សញ្ញា អនិច្ចាតិ បស្សតិ, សង្ខារា អនិច្ចាតិ បស្សតិ, វិញ្ញាណំ អនិច្ចន្តិ បស្សតិ។ តស្ស ធាតារម្មណមេវ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ។

“តញ្ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុំ បរេ អនិដ្ឋេហិ អកន្តេហិ អមនាបេហិ សមុទាចរន្តិ – បាណិសម្ផស្សេនបិ លេឌ្ឌុសម្ផស្សេនបិ ទណ្ឌសម្ផស្សេនបិ សត្ថសម្ផស្សេនបិ។ សោ ឯវំ បជានាតិ – ‘តថាភូតោ ខោ អយំ កាយោ យថាភូតស្មិំ កាយេ បាណិសម្ផស្សាបិ កមន្តិ, លេឌ្ឌុសម្ផស្សាបិ កមន្តិ, ទណ្ឌសម្ផស្សាបិ កមន្តិ, សត្ថសម្ផស្សាបិ កមន្តិ។ វុត្តំ ខោ បនេតំ ភគវតា កកចូបមោវាទេ – “ឧភតោទណ្ឌកេន ចេបិ, ភិក្ខវេ, កកចេន ចោរា ឱចរកា អង្គមង្គានិ ឱកន្តេយ្យុំ, តត្រាបិ យោ មនោ បទូសេយ្យ ន មេ សោ តេន សាសនករោ”តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ វីរិយំ ភវិស្សតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ, សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ។ កាមំ ទានិ ឥមស្មិំ កាយេ បាណិសម្ផស្សាបិ កមន្តុ, លេឌ្ឌុសម្ផស្សាបិ កមន្តុ, ទណ្ឌសម្ផស្សាបិ កមន្តុ, សត្ថសម្ផស្សាបិ កមន្តុ, ករីយតិ ហិទំ ពុទ្ធានំ សាសន’ន្តិ។

“តស្ស ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា ន សណ្ឋាតិ។ សោ តេន សំវិជ្ជតិ សំវេគំ អាបជ្ជតិ – ‘អលាភា វត មេ, ន វត មេ លាភា, ទុល្លទ្ធំ វត មេ, ន វត មេ សុលទ្ធំ, យស្ស មេ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ, ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា ន សណ្ឋាតី’តិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, សុណិសា សសុរំ ទិស្វា សំវិជ្ជតិ សំវេគំ អាបជ្ជតិ; ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, តស្ស ចេ ភិក្ខុនោ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ, ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា ន សណ្ឋាតិ, សោ តេន សំវិជ្ជតិ សំវេគំ អាបជ្ជតិ – ‘អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា, ទុល្លទ្ធំ វត មេ, ន វត មេ សុលទ្ធំ, យស្ស មេ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ, ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា ន សណ្ឋាតី’តិ។ តស្ស ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា សណ្ឋាតិ, សោ តេន អត្តមនោ ហោតិ។ ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ពហុកតំ ហោតិ។

៣០៣។ “កតមា ចាវុសោ, អាបោធាតុ? អាបោធាតុ សិយា អជ្ឈត្តិកា, សិយា ពាហិរា។ កតមា ចាវុសោ, អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ? យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ អាបោ អាបោគតំ ឧបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ – បិត្តំ សេម្ហំ បុព្ពោ លោហិតំ សេទោ មេទោ អស្សុ វសា ខេឡោ សិង្ឃាណិកា លសិកា មុត្តំ, យំ វា បនញ្ញម្បិ កិញ្ចិ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ អាបោ អាបោគតំ ឧបាទិន្នំ – អយំ វុច្ចតាវុសោ, អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ។ យា ចេវ

ខោ បន អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ យា ច ពាហិរា អាបោធាតុ, អាបោធាតុរេវេសា។ ‘តំ នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា អាបោធាតុយា និព្ពិន្ទតិ, អាបោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ។

“ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ ពាហិរា អាបោធាតុ បកុប្បតិ។ សា គាមម្បិ វហតិ, និគមម្បិ វហតិ, នគរម្បិ វហតិ, ជនបទម្បិ វហតិ, ជនបទបទេសម្បិ វហតិ។ ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ មហាសមុទ្ទេ យោជនសតិកានិបិ ឧទកានិ ឱគច្ឆន្តិ, ទ្វិយោជនសតិកានិបិ ឧទកានិ ឱគច្ឆន្តិ, តិយោជនសតិកានិបិ ឧទកានិ ឱគច្ឆន្តិ, ចតុយោជនសតិកានិបិ ឧទកានិ ឱគច្ឆន្តិ, បញ្ចយោជនសតិកានិបិ ឧទកានិ ឱគច្ឆន្តិ, ឆយោជនសតិកានិបិ ឧទកានិ ឱគច្ឆន្តិ, សត្តយោជនសតិកានិបិ ឧទកានិ ឱគច្ឆន្តិ។ ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ មហាសមុទ្ទេ សត្តតាលម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, ឆត្តាលម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, បញ្ចតាលម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, ចតុត្តាលម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, តិតាលម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, ទ្វិតាលម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, តាលមត្តម្បិ [តាលំបិ (សី.)] ឧទកំ សណ្ឋាតិ។ ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ មហាសមុទ្ទេ សត្តបោរិសម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, ឆបោរិសម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, បញ្ចបោរិសម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, ចតុបោរិសម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, តិបោរិសម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, ទ្វិបោរិសម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, បោរិសមត្តម្បិ [បោរិសំបិ (សី.)] ឧទកំ សណ្ឋាតិ។ ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ មហាសមុទ្ទេ អឌ្ឍបោរិសម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, កដិមត្តម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, ជាណុកមត្តម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ, គោប្ផកមត្តម្បិ ឧទកំ សណ្ឋាតិ។ ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ, យំ មហាសមុទ្ទេ អង្គុលិបព្ពតេមនមត្តម្បិ ឧទកំ ន ហោតិ។ តស្សា ហិ នាម, អាវុសោ, ពាហិរាយ អាបោធាតុយា តាវ មហល្លិកាយ អនិច្ចតា បញ្ញាយិស្សតិ, ខយធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ, វយធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ, វិបរិណាមធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ។ កិំ បនិមស្ស មត្តដ្ឋកស្ស កាយស្ស តណ្ហុបាទិន្នស្ស ‘អហន្តិ វា មមន្តិ វា អស្មី’តិ វា? អថ ខ្វាស្ស នោតេវេត្ថ ហោតិ...បេ... តស្ស ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា សណ្ឋាតិ។ សោ តេន អត្តមនោ ហោតិ។ ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ពហុកតំ ហោតិ។

១០៣។ “កតមា ចាវុសោ, តេជោធាតុ? តេជោធាតុ សិយា អជ្ឈត្តិកា, សិយា ពាហិរា។ កតមា ចាវុសោ, អជ្ឈត្តិកា តេជោធាតុ? យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ តេជោ តេជោគតំ ឧបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ – យេន ច សន្តប្បតិ, យេន ច ជីរីយតិ, យេន ច បរិឌយ្ហតិ, យេន ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ សម្មា បរិណាមំ គច្ឆតិ, យំ វា បនញ្ញម្បិ កិញ្ចិ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ តេជោ តេជោគតំ ឧបាទិន្នំ – អយំ វុច្ចតាវុសោ, អជ្ឈត្តិកា តេជោធាតុ។ យា ចេវ ខោ បន អជ្ឈត្តិកា តេជោធាតុ យា ច ពាហិរា តេជោធាតុ, តេជោធាតុរេវេសា។ ‘តំ នេតំ មម , នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា តេជោធាតុយា និព្ពិន្ទតិ, តេជោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ។

“ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ ពាហិរា តេជោធាតុ បកុប្បតិ។ សា គាមម្បិ ទហតិ, និគមម្បិ ទហតិ, នគរម្បិ ទហតិ, ជនបទម្បិ ទហតិ, ជនបទបទេសម្បិ ទហតិ។ សា ហរិតន្តំ វា បន្ថន្តំ វា សេលន្តំ វា ឧទកន្តំ វា រមណីយំ វា ភូមិភាគំ អាគម្ម អនាហារា និព្ពាយតិ។ ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ កុក្កុដបត្តេនបិ ន្ហារុទទ្ទុលេនបិ អគ្គិំ គវេសន្តិ ។ តស្សា ហិ នាម, អាវុសោ,

ពាហិរាយ តេជោធាតុយា តាវ មហល្លិកាយ អនិច្ចតា បញ្ញាយិស្សតិ, ខយធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ, វយធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ, វិបរិណាមធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ។ កិំ បនិមស្ស មត្តដ្ឋកស្ស កាយស្ស តណ្ហុបាទិន្នស្ស ‘អហន្តិ វា មមន្តិ វា អស្មី’តិ វា? អថ ខ្វាស្ស នោតេវេត្ថ ហោតិ…បេ… តស្ស ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា សណ្ឋាតិ, សោ តេន អត្តមនោ ហោតិ។ ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ពហុកតំ ហោតិ។

៣០៥។ “កតមា ចាវុសោ, វាយោធាតុ? វាយោធាតុ សិយា អជ្ឈត្តិកា, សិយា ពាហិរា។ កតមា ចាវុសោ, អជ្ឈត្តិកា វាយោធាតុ? យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ វាយោ វាយោគតំ ឧបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ – ឧទ្ធង្គមា វាតា, អធោគមា វាតា, កុច្ឆិសយា វាតា, កោដ្ឋសយា [កោដ្ឋាសយា (សី. បី.)] វាតា, អង្គមង្គានុសារិនោ វាតា, អស្សាសោ បស្សាសោ ឥតិ, យំ វា បនញ្ញម្បិ កិញ្ចិ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ វាយោ វាយោគតំ ឧបាទិន្នំ – អយំ វុច្ចតាវុសោ, អជ្ឈត្តិកា វាយោធាតុ។ យា ចេវ ខោ បន អជ្ឈត្តិកា វាយោធាតុ, យា ច ពាហិរា វាយោធាតុ, វាយោធាតុរេវេសា។ ‘តំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តា’តិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា វាយោធាតុយា និព្ពិន្ទតិ វាយោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ។

“ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ ពាហិរា វាយោធាតុ បកុប្បតិ។ សា គាមម្បិ វហតិ, និគមម្បិ វហតិ, នគរម្បិ វហតិ, ជនបទម្បិ វហតិ, ជនបទបទេសម្បិ វហតិ។ ហោតិ ខោ សោ, អាវុសោ, សមយោ យំ គិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ តាលវណ្ដេនបិ វិធូបនេនបិ វាតំ បរិយេសន្តិ, ឱស្សវនេបិ តិណានិ ន ឥញ្ជន្តិ។ តស្សា ហិ នាម, អាវុសោ, ពាហិរាយ វាយោធាតុយា តាវ មហល្លិកាយ អនិច្ចតា បញ្ញាយិស្សតិ, ខយធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ, វយធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ, វិបរិណាមធម្មតា បញ្ញាយិស្សតិ។ កិំ បនិមស្ស មត្តដ្ឋកស្ស កាយស្ស តណ្ហុបាទិន្នស្ស ‘អហន្តិ វា មមន្តិ វា អស្មី’តិ វា? អថ ខ្វាស្ស នោតេវេត្ថ ហោតិ។

“តញ្ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុំ បរេ អក្កោសន្តិ បរិភាសន្តិ រោសេន្តិ វិហេសេន្តិ។ សោ ឯវំ បជានាតិ, ឧប្បន្នា ខោ មេ អយំ សោតសម្ផស្សជា ទុក្ខា វេទនា។ សា ច ខោ បដិច្ច, នោ អបដិច្ច។ កិំ បដិច្ច? ផស្សំ បដិច្ច។ សោបិ ផស្សោ អនិច្ចោតិ បស្សតិ, វេទនា អនិច្ចាតិ បស្សតិ , សញ្ញា អនិច្ចាតិ បស្សតិ, សង្ខារា អនិច្ចាតិ បស្សតិ, វិញ្ញាណំ អនិច្ចន្តិ បស្សតិ។ តស្ស ធាតារម្មណមេវ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ។

“តញ្ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុំ បរេ អនិដ្ឋេហិ អកន្តេហិ អមនាបេហិ សមុទាចរន្តិ, បាណិសម្ផស្សេនបិ លេឌ្ឌុសម្ផស្សេនបិ ទណ្ឌសម្ផស្សេនបិ សត្ថសម្ផស្សេនបិ។ សោ ឯវំ បជានាតិ ‘តថាភូតោ ខោ អយំ កាយោ យថាភូតស្មិំ កាយេ បាណិសម្ផស្សាបិ កមន្តិ, លេឌ្ឌុសម្ផស្សាបិ កមន្តិ, ទណ្ឌសម្ផស្សាបិ កមន្តិ, សត្ថសម្ផស្សាបិ កមន្តិ។ វុត្តំ ខោ បនេតំ ភគវតា កកចូបមោវាទេ “ឧភតោទណ្ឌកេន ចេបិ, ភិក្ខវេ, កកចេន ចោរា ឱចរកា អង្គមង្គានិ ឱកន្តេយ្យុំ។ តត្រាបិ យោ មនោ បទូសេយ្យ, ន មេ សោ តេន សាសនករោ”តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ វីរិយំ ភវិស្សតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ, សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ។ កាមំ ទានិ ឥមស្មិំ កាយេ បាណិសម្ផស្សាបិ កមន្តុ, លេឌ្ឌុសម្ផស្សាបិ កមន្តុ, ទណ្ឌសម្ផស្សាបិ កមន្តុ, សត្ថសម្ផស្សាបិ កមន្តុ។ ករីយតិ ហិទំ ពុទ្ធានំ សាសន’ន្តិ។

“តស្ស ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា ន សណ្ឋាតិ។ សោ តេន សំវិជ្ជតិ សំវេគំ អាបជ្ជតិ – ‘អលាភា វត មេ, ន វត មេ លាភា, ទុល្លទ្ធំ វត មេ, ន វត មេ សុលទ្ធំ។ យស្ស មេ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា ន សណ្ឋាតី’តិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, សុណិសា សសុរំ ទិស្វា សំវិជ្ជតិ សំវេគំ អាបជ្ជតិ; ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, តស្ស ចេ ភិក្ខុនោ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ, ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា ន សណ្ឋាតិ។ សោ តេន សំវិជ្ជតិ សំវេគំ អាបជ្ជតិ – ‘អលាភា វត មេ, ន វត មេ លាភា, ទុល្លទ្ធំ វត មេ, ន វត មេ សុលទ្ធំ។ យស្ស មេ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ, ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា ន សណ្ឋាតី’តិ។ តស្ស ចេ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ឯវំ ពុទ្ធំ អនុស្សរតោ, ឯវំ ធម្មំ អនុស្សរតោ, ឯវំ សង្ឃំ អនុស្សរតោ, ឧបេក្ខា កុសលនិស្សិតា សណ្ឋាតិ, សោ តេន អត្តមនោ ហោតិ។ ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ពហុកតំ ហោតិ។

៣០៩។ “សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, កដ្ឋញ្ច បដិច្ច វល្លិញ្ច បដិច្ច តិណញ្ច បដិច្ច មត្តិកញ្ច បដិច្ច អាកាសោ បរិវារិតោ អគារំ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ; ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, អដ្ឋិញ្ច បដិច្ច ន្ហារុញ្ច បដិច្ច មំសញ្ច បដិច្ច ចម្មញ្ច បដិច្ច អាកាសោ បរិវារិតោ រូបំ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ អជ្ឈត្តិកញ្ចេវ, អាវុសោ, ចក្ខុំ អបរិភិន្នំ ហោតិ, ពាហិរា ច រូបា ន អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, នោ ច តជ្ជោ សមន្នាហារោ ហោតិ, នេវ តាវ តជ្ជស្ស វិញ្ញាណភាគស្ស បាតុភាវោ ហោតិ។ អជ្ឈត្តិកញ្ចេវ [អជ្ឈត្តិកញ្ចេ (សី។ ស្យា។ បី។), អជ្ឈត្តិកញ្ចេបិ (?)], អាវុសោ, ចក្ខុំ អបរិភិន្នំ ហោតិ ពាហិរា ច រូបា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, នោ ច តជ្ជោ សមន្នាហារោ ហោតិ, នេវ តាវ តជ្ជស្ស វិញ្ញាណភាគស្ស បាតុភាវោ ហោតិ។ យតោ ច ខោ, អាវុសោ, អជ្ឈត្តិកញ្ចេវ ចក្ខុំ អបរិភិន្នំ ហោតិ, ពាហិរា ច រូបា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, តជ្ជោ ច សមន្នាហារោ ហោតិ។ ឯវំ តជ្ជស្ស វិញ្ញាណភាគស្ស បាតុភាវោ ហោតិ។ យំ តថាភូតស្ស រូបំ តំ រូបុបាទានក្ខន្ធេ សង្គហំ គច្ឆតិ, យា តថាភូតស្ស វេទនា សា វេទនុបាទានក្ខន្ធេ សង្គហំ គច្ឆតិ, យា តថាភូតស្ស សញ្ញា សា សញ្ញុបាទានក្ខន្ធេ សង្គហំ គច្ឆតិ, យេ តថាភូតស្ស សង្ខារា តេ សង្ខារុបាទានក្ខន្ធេ សង្គហំ គច្ឆន្តិ, យំ តថាភូតស្ស វិញ្ញាណំ តំ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធេ សង្គហំ គច្ឆតិ។

“សោ ឯវំ បជានាតិ – ‘ឯវញ្ហិ កិរ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ សង្គហោ សន្និបាតោ សមវាយោ ហោតិ។ វុត្តំ ខោ បនេតំ ភគវតា – ‘យោ បដិច្ចសមុប្បាទំ បស្សតិ សោ ធម្មំ បស្សតិ; យោ ធម្មំ បស្សតិ សោ បដិច្ចសមុប្បាទំ បស្សតី’តិ។ បដិច្ចសមុប្បន្នា ខោ បនិមេ យទិទំ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា។ យោ ឥមេសុ បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធេសុ ឆន្ទោ អាលយោ អនុនយោ អជ្ឈោសានំ សោ ទុក្ខសមុទយោ។ យោ ឥមេសុ បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធេសុ ឆន្ទរាគវិនយោ ឆន្ទរាគប្បហានំ, សោ ទុក្ខនិរោធោ’តិ។ ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោ, ភិក្ខុនោ ពហុកតំ ហោតិ។

“អជ្ឈត្តិកញ្ចេវ, អាវុសោ, សោតំ អបរិភិន្នំ ហោតិ…បេ… ឃានំ អបរិភិន្នំ ហោតិ… ជិវ្ហា អបរិភិន្នា ហោតិ… កាយោ អបរិភិន្នោ ហោតិ… មនោ អបរិភិន្នោ ហោតិ, ពាហិរា ច ធម្មា ន អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ នោ ច តជ្ជោ សមន្នាហារោ ហោតិ, នេវ តាវ តជ្ជស្ស វិញ្ញាណភាគស្ស បាតុភាវោ ហោតិ។ អជ្ឈត្តិកោ ចេវ, អាវុសោ, មនោ អបរិភិន្នោ ហោតិ, ពាហិរា ច ធម្មា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, នោ ច

ຕເຊ຺ຊາ ສມນ຺ນາຫາເຣາ ເຫາຕິ, ເນວ ຕາວ ຕຊ຺ຊສ຺ສ ວິຎ຺ຎາຓຠາຄສ຺ສ ປາຕຸຠາເວາ ເຫາຕິ. ຍເຕາ ຈ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕິເກາ ເຈວ ມເນາ ອປຣິຠິເນ຺ນາ ເຫາຕິ, ພາຫິຣາ ຈ ຘມ຺ມາ ອາປາຖໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕເຊ຺ຊາ ຈ ສມນ຺ນາຫາເຣາ ເຫາຕິ, ເອວໍ ຕຊ຺ຊສ຺ສ ວິຎ຺ຎາຓຠາຄສ຺ສ ປາຕຸຠາເວາ ເຫາຕິ. ຍໍ ຕຖາຠູຕສ຺ສ ຣູປໍ ຕໍ ຣູປຸປາທານກ຺ຂເນ຺ຘ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຍາ ຕຖາຠູຕສ຺ສ ເວທນາ ສາ ເວທນຸປາທານກ຺ຂເນ຺ຘ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຍາ ຕຖາຠູຕສ຺ສ ສຎ຺ຎາ ສາ ສຎ຺ຎຸປາທານກ຺ຂເນ຺ຘ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ເຍ ຕຖາຠູຕສ຺ສ ສງ຺ຂາຣາ ເຕ ສງ຺ຂາຣຸປາທານກ຺ຂເນ຺ຘ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຍໍ ຕຖາຠູຕສ຺ສ ວິຎ຺ຎາຓໍ ຕໍ ວິຎ຺ຎາຓຸປາທານກ຺ຂເນ຺ຘ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ເສາ ເອວໍ ປຊານາຕິ – 'ເອວຎ຺ຫິ ກິຣ ອິເມສໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ຘານໍ ສງ຺ຄເຫາ ສນ຺ນິປາເຕາ ສມວາເຍາ ເຫາຕິ. ວຸຕ຺ຕໍ ເຂາ ປເນຕໍ ຠຄວຕາ – "ເຍາ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ປສ຺ສຕິ ເສາ ຘມ຺ມໍ ປສ຺ສຕິ; ເຍາ ຘມ຺ມໍ ປສ຺ສຕິ ເສາ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ປສ຺ສຕີ"ຕິ. ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນາ ເຂາ ປນິເມ ຍທິທໍ ປຎ຺ຈຸປາທານກ຺ຂນ຺ຘາ. ເຍາ ອິເມສຸ ປຎ຺ຈສຸ ອຸປາທານກ຺ຂເນ຺ຘ຺ສຸ ຉເນ຺ທາ ອາລເຍາ ອນຸນເຍາ ອຊ຺ເຌາສານໍ ເສາ ທຸກ຺ຂສມຸທເຍາ. ເຍາ ອິເມສຸ ປຎ຺ຈສຸ ອຸປາທານກ຺ຂເນ຺ຘສຸ ຉນ຺ທຣາຄວິນເຍາ ຉນ຺ທຣາຄປ຺ປຫານໍ ເສາ ທຸກ຺ຂນິເຣາເຘາ'ຕິ. ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ເຂາ, ອາວຸເສາ, ຠິກ຺ຂຸເນາ ພຫຸກຕໍ ເຫາຕີ"ຕິ.

ອິທມເວາຈ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸເຕ຺ຕາ. ອຕ຺ຕມນາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຍສ຺ມເຕາ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທຸນ຺ຕິ.

ມຫາຫຕ຺ຖິປເທາປມສຸຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ ອຏ຺ຐມໍ.

໙. ມຫາສາເຣາປມສຸຕ຺ຕໍ

໓໐໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ຄິຊ຺ຌກູເຏ ປພ຺ພເຕ ອຈິຣປກ຺ກເນ຺ຕ ເທວທເຕ຺ຕ. ຕຕ຺ຣ ເຂາ ຠຄວາ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ຠ ຠິກ຺ຂູ ອາມເນ຺ຕສິ –

"ອິຘ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອກເຈ຺ຈາ ກຸລປຸເຕ຺ຕາ ສທ຺ຘາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິເຕາ ເຫາຕິ – 'ເອາຕິເຓ຺ຓາມ຺ຫິ ຊາຕິຍາ ຊຣາຍ ມຣເຓນ ເສາເກຫິ ປຣິເທເວຫິ ທຸເກ຺ຂຫິ ເທາມນເສ຺ສຫິ ອຸປາຍາເສຫິ, ທຸເກ຺ຂາຕິເຓ຺ຓາ ທຸກ຺ຂປເຣເຕາ, ອເປ຺ປວ ນາມ ອິມສ຺ສ ເກວລສ຺ສ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ອນ຺ຕກິຣິຍາ ປຎ຺ຎາເຍຖາ'ຕິ. ເສາ ເອວໍ ປພ຺ພຊິເຕາ ສມາເນາ ລາຠສກ຺ກາຣສິເລາກໍ ອຠິນິພ຺ພເຕ຺ເຕຕິ. ເສາ ເຕນ ລາຠສກ຺ກາຣສິເລາເກນ ອຕ຺ຕມເນາ ເຫາຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓສງ຺ເກ຺ປາ. ເສາ ເຕນ ລາຠສກ຺ກາຣສິເລາເກນ ອຕ຺ຕານຸກ຺ກໍເສຕິ ປຣໍ ວເມ຺ຠຕິ – 'ອຫມສ຺ມິ ລາຠສກ຺ກາຣສິເລາກວາ [ລາຠີ ສິເລາກວາ (ສີ. ປີ.), ລາຠີ ສກ຺ກາຣ ສິເລາກວາ (ສ຺ຍາ.)], ອິເມ ປນເຎ຺ຎ ຠິກ຺ຂູ ອປ຺ປຎ຺ຎາຕາ ອເປ຺ປສກ຺ຂາ'ຕິ. ເສາ ເຕນ ລາຠສກ຺ກາຣສິເລາເກນ ມຊ຺ຊຕິ ປມຊ຺ຊຕິ ປມາທໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ປມເຕ຺ຕາ ສມາເນາ ທຸກ຺ຂໍ ວິຫຣຕິ.

"ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຸຣິເສາ ສາຣຕ຺ຖິເກາ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາເນາ ມຫເຕາ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐເຕາ ສາຣວເຕາ ອຕິກ຺ກເມ຺ມວ ສາຣໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ເຜຄ຺ຄຸ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຕຈໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ປປຏິກໍ, ສາຂາປລາສໍ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກເມຍ຺ຍ 'ສາຣ'ນ຺ຕິ ມຎ຺ຎມາເນາ. ຕເມນໍ ຈກ຺ຂຸມາ ປຸຣິເສາ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – 'ນ ວຕາຍໍ ຠວໍ ປຸຣິເສາ ອຎ຺ຎາສິ ສາຣໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ເຜຄ຺ຄຸໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ຕຈໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ປປຏິກໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ

សាខាបលាសំ. តថា ហយំ [តថាបាយំ (ក.)] ភវំ បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុ អតិក្កម្ម តចំ អតិក្កម្ម បបដិកំ, សាខាបលាសំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ. យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភវិស្សតី’តិ. ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥធេកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ , អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ. សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន អត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ ‘អហមស្មិ លាភសក្ការសិលោកវា, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ អប្បញ្ញាតា អប្បេសក្ខា’តិ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន មជ្ជតិ បមជ្ជតិ បមាទំ អាបជ្ជតិ, បមត្តោ សមានោ ទុក្ខំ វិហរតិ. អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សាខាបលាសំ អគ្គហេសិ ព្រហ្មចរិយស្ស; តេន ច វោសានំ អាបាទិ.

៣០៨. “ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ. សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ. អប្បមត្តោ សមានោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ. សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ. សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ សីលវា កល្យាណធម្មោ, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ ទុស្សីលា បាបធម្មា’តិ. សោ តាយ សីលសម្បទាយ មជ្ជតិ បមជ្ជតិ បមាទំ អាបជ្ជតិ, បមត្តោ សមានោ ទុក្ខំ វិហរតិ.

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុ អតិក្កម្ម តចំ, បបដិកំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កមេយ្យ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ. តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘ន វតាយំ ភវំ បុរិសោ អញ្ញាសិ សារំ, ន អញ្ញាសិ ផេគ្គុ, ន អញ្ញាសិ តចំ, ន អញ្ញាសិ បបដិកំ, ន អញ្ញាសិ សាខាបលាសំ. តថា ហយំ ភវំ បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុ អតិក្កម្ម តចំ, បបដិកំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ; យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភវិស្សតី’តិ.

“ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥធេកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា”តិ. សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ. សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ. អប្បមត្តោ សមានោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ. សោ តាយ សីលសម្បទាយ

អត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ សីលវា កល្យាណធម្មោ, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ ទុស្សីលា បាបធម្មា’តិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ មជ្ជតិ បមជ្ជតិ បមាទំ អាបជ្ជតិ, បមត្តោ សមានោ ទុក្ខំ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បបដិកំ អគ្គហេសិ ព្រហ្មចរិយស្ស; តេន ច វោសានំ អាបាទិ។

៣០៨។ “ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ។ អប្បមត្តោ សមានោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ សមាហិតោ ឯកគ្គចិត្តោ, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ អសមាហិតា វិព្ភន្តចិត្តា’តិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ មជ្ជតិ បមជ្ជតិ បមាទំ អាបជ្ជតិ, បមត្តោ សមានោ ទុក្ខំ វិហរតិ។

“សេយ្យថាបិ , ភិក្ខវេ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុ តចំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កមេយ្យ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ ‘ន វតាយំ ភវំ បុរិសោ អញ្ញាសិ សារំ , ន អញ្ញាសិ ផេគ្គុ, ន អញ្ញាសិ តចំ, ន អញ្ញាសិ បបដិកំ, ន អញ្ញាសិ សាខាបលាសំ។ តថា ហយំ ភវំ បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុ តចំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ យញ្ចាស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភវិស្សតី’តិ។

“ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥធេកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា”តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ សមាហិតោ ឯកគ្គចិត្តោ,

ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ អសមាហិតា វិព្ភន្តចិត្តា’តិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ មជ្ជតិ បមជ្ជតិ បមាទំ អាបជ្ជតិ, បមត្តោ សមានោ ទុក្ខំ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តចំ អគ្គហេសិ ព្រហ្មចរិយស្ស; តេន ច វោសានំ អាបាទិ។

៣១០។ “ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ។ អប្បមត្តោ សមានោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ អប្បមត្តោ សមានោ ញាណទស្សនំ អារាធេតិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន អត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ ជានំ បស្សំ វិហរាមិ។ ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ អជានំ អបស្សំ វិហរន្តី’តិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន មជ្ជតិ បមជ្ជតិ បមាទំ អាបជ្ជតិ, បមត្តោ សមានោ ទុក្ខំ វិហរតិ។

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ ផេគ្គុំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កមេយ្យ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘ន វតាយំ ភវំ បុរិសោ អញ្ញាសិ សារំ ន អញ្ញាសិ ផេគ្គុំ ន អញ្ញាសិ តចំ ន អញ្ញាសិ បបដិកំ ន អញ្ញាសិ សាខាបលាសំ។ តថា ហយំ ភវំ បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ ផេគ្គុំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភវិស្សតី’តិ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥធេកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ ញាណទស្សនំ អារាធេតិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន អត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន

អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ ជានំ បស្សំ វិហរាមិ, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ អជានំ អបស្សំ វិហរន្តី’តិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន មជ្ជតិ បមជ្ជតិ បមាទំ អាបជ្ជតិ, បមត្តោ សមានោ ទុក្ខំ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តចំ អគ្គហេសិ ព្រហ្មចរិយស្ស; តេន ច វោសានំ អាបាទិ។

៣១១។ “ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ , ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ ញាណទស្សនំ អារាធេតិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ អសមយវិមោក្ខំ អារាធេតិ។ អដ្ឋានមេតំ [អដ្ឋានំ ខោ បនេតំ (ក។)], ភិក្ខវេ, អនវកាសោ យំ សោ ភិក្ខុ តាយ អសមយវិមុត្តិយា បរិហាយេថ។

“សេយ្យថាបិ , ភិក្ខវេ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ សារញ្ញេវ ឆេត្វា អាទាយ បក្កមេយ្យ ‘សារ’ន្តិ ជានមានោ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘អញ្ញាសិ វតាយំ ភវំ បុរិសោ សារំ, អញ្ញាសិ ផេគ្គុំ, អញ្ញាសិ តចំ, អញ្ញាសិ បបដិកំ, អញ្ញាសិ សាខាបលាសំ។ តថា ហាយំ ភវំ បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ សារញ្ញេវ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ ជានមានោ។ យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ អនុភវិស្សតី’តិ។

“ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥធេកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ, ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ

សីលសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ ញាណទស្សនំ អារាធេតិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន ន មជ្ជតិ នប្បមជ្ជតិ ន បមាទំ អាបជ្ជតិ, អប្បមត្តោ សមានោ អសមយវិមោក្ខំ អារាធេតិ។ អដ្ឋានមេតំ, ភិក្ខវេ, អនវកាសោ យំ សោ ភិក្ខុ តាយ អសមយវិមុត្តិយា បរិហាយេថ។

“ឥតិ ខោ, ភិក្ខវេ, នយិទំ ព្រហ្មចរិយំ លាភសក្ការសិលោកានិសំសំ, ន សីលសម្បទានិសំសំ, ន សមាធិសម្បទានិសំសំ, ន ញាណទស្សនានិសំសំ។ យា ច ខោ អយំ, ភិក្ខវេ, អកុប្បា ចេតោវិមុត្តិ – ឯតទត្ថមិទំ, ភិក្ខវេ, ព្រហ្មចរិយំ, ឯតំ សារំ ឯតំ បរិយោសាន”ន្តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

មហាសារោបមសុត្តំ និដ្ឋិតំ នវមំ។

១០។ ចូឡសារោបមសុត្តំ

៣១២។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ បិង្គលកោច្ឆោ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ បិង្គលកោច្ឆោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “យេមេ, ភោ គោតម, សមណព្រាហ្មណា សង្ឃិនោ គណិនោ គណាចរិយា ញាតា យសស្សិនោ តិត្ថករា សាធុសម្មតា, ពហុជនស្ស, សេយ្យថិទំ – បូរណោ កស្សបោ, មក្ខលិ គោសាលោ, អជិតោ កេសកម្ពលោ, បកុធោ កច្ចាយនោ, សញ្ចយោ [សញ្ជយោ (សី។ ស្យា។ បី។ ក។)] ពេលដ្ឋបុត្តោ, និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ, សព្ពេតេ សកាយ បដិញ្ញាយ អព្ភញ្ញំសុ សព្ពេវ នាព្ភញ្ញំសុ, ឧទាហុ ឯកច្ចេ អព្ភញ្ញំសុ ឯកច្ចេ នាព្ភញ្ញំសូ”តិ? “អលំ, ព្រាហ្មណ, តិដ្ឋតេតំ – សព្ពេតេ សកាយ បដិញ្ញាយ អព្ភញ្ញំសុ សព្ពេវ នាព្ភញ្ញំសុ, ឧទាហុ ឯកច្ចេ អព្ភញ្ញំសុ ឯកច្ចេ នាព្ភញ្ញំសូតិ។ ធម្មំ តេ, ព្រាហ្មណ, ទេសេស្សាមិ, តំ សុណាហិ, សាធុកំ មនសិ ករោហិ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ, ភោ”តិ ខោ បិង្គលកោច្ឆោ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ។ ភគវា ឯតទវោច –

៣១៣។ “សេយ្យថាបិ, ព្រាហ្មណ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុំ អតិក្កម្ម តចំ អតិក្កម្ម បបដិកំ, សាខាបលាសំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កមេយ្យ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘ន វតាយំ ភវំ បុរិសោ អញ្ញាសិ សារំ, ន អញ្ញាសិ ផេគ្គុំ, ន អញ្ញាសិ តចំ, ន អញ្ញាសិ បបដិកំ, ន

ອຎ຺ຎາສິ ສາຂາປລາສໍຯ ຕຖາ ຫຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ອຕິກ຺ກເມ຺ມວ ສາຣໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ເຜຄ຺ຄຸ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຕຈໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ປປຏິກໍ, ສາຂາປລາສໍ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກນ຺ໂຕ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນຯ ຍຎ຺ຈສ຺ສ ສາເຣນ ສາຣກຣຓີຍໍ ຕຎ຺ຈສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ນານຸຠວິສ຺ສຕີ’ຕິຯ

໒໑໓ຯ “ເສຍ຺ຍຖາປິ ວາ ປນ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ອຕິກ຺ກເມ຺ມວ ສາຣໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ເຜຄ຺ຄຸ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຕຈໍ , ປປຏິກໍ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກເມຍ຺ຍ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນຯ ຕເມນໍ ຈກ຺ຂຸມາ ປຸຣິໂສ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – ‘ນ ວຕາຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ອຎ຺ຎາສິ ສາຣໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ເຜຄ຺ຄຸ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ຕຈໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ປປຏິກໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ສາຂາປລາສໍຯ ຕຖາ ຫຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ອຕິກ຺ກເມ຺ມວ ສາຣໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ເຜຄ຺ຄຸ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຕຈໍ ປປຏິກໍ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກນ຺ໂຕ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນຯ ຍຎ຺ຈສ຺ສ ສາເຣນ ສາຣກຣຓີຍໍ ຕຎ຺ຈສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ນານຸຠວິສ຺ສຕີ’ຕິຯ

໒໑໔ຯ “ເສຍ຺ຍຖາປິ ວາ ປນ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ອຕິກ຺ກເມ຺ມວ ສາຣໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ເຜຄ຺ຄຸ, ຕຈໍ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກເມຍ຺ຍ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນຯ ຕເມນໍ ຈກ຺ຂຸມາ ປຸຣິໂສ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – ‘ນ ວຕາຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ອຎ຺ຎາສິ ສາຣໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ເຜຄ຺ຄຸ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ຕຈໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ປປຏິກໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ສາຂາປລາສໍຯ ຕຖາ ຫຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ອຕິກ຺ກເມ຺ມວ ສາຣໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ເຜຄ຺ຄຸ, ຕຈໍ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກນ຺ໂຕ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນຯ ຍຎ຺ຈສ຺ສ ສາເຣນ ສາຣກຣຓີຍໍ ຕຎ຺ຈສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ນານຸຠວິສ຺ສຕີ’ຕິຯ

໒໑໕ຯ “ເສຍ຺ຍຖາປິ ວາ ປນ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ອຕິກ຺ກເມ຺ມວ ສາຣໍ, ເຜຄ຺ຄຸ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກເມຍ຺ຍ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນຯ ຕເມນໍ ຈກ຺ຂຸມາ ປຸຣິໂສ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – ‘ນ ວຕາຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ອຎ຺ຎາສິ ສາຣໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ເຜຄ຺ຄຸ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ຕຈໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ປປຏິກໍ, ນ ອຎ຺ຎາສິ ສາຂາປລາສໍຯ ຕຖາ ຫຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ອຕິກ຺ກເມ຺ມວ ສາຣໍ, ເຜຄ຺ຄຸ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກນ຺ໂຕ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນຯ ຍຎ຺ຈສ຺ສ ສາເຣນ ສາຣກຣຓີຍໍ ຕຎ຺ຈສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ນານຸຠວິສ຺ສຕີ’ຕິຯ

໒໑໖ຯ “ເສຍ຺ຍຖາປິ ວາ ປນ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ສາຣເຎ຺ຎວ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກເມຍ຺ຍ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ຊານມາໂນຯ ຕເມນໍ ຈກ຺ຂຸມາ ປຸຣິໂສ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – ‘ອຎ຺ຎາສິ ວຕາຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ສາຣໍ, ອຎ຺ຎາສິ ເຜຄ຺ຄຸ, ອຎ຺ຎາສິ ຕຈໍ, ອຎ຺ຎາສິ ປປຏິກໍ, ອຎ຺ຎາສິ ສາຂາປລາສໍຯ ຕຖາ ຫຍໍ ຠວໍ ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ ມຫໂຕ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຏ຺ຐໂຕ ສາຣວໂຕ ສາຣເຎ຺ຎວ ເຉຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກນ຺ໂຕ ‘ສາຣ’ນ຺ຕິ ຊານມາໂນຯ ຍຎ຺ຈສ຺ສ ສາເຣນ ສາຣກຣຓີຍໍ ຕຎ຺ຈສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ອນຸຠວິສ຺ສຕີ’ຕິຯ

១០៨។ “ឯវមេវ ខោ, ព្រាហ្មណ, ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន អត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ លាភសក្ការសិលោកវា, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ អប្បញ្ញាតា អប្បេសក្ខា’តិ។ លាភសក្ការសិលោកេន ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ន ឆន្ទំ ជនេតិ, ន វាយមតិ, ឱលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ សាថលិកោ។ សេយ្យថាបិ សោ, ព្រាហ្មណ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុំ អតិក្កម្ម តចំ អតិក្កម្ម បបដិកំ, សាខាបលាសំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភវិស្សតិ។ តថូបមាហំ, ព្រាហ្មណ, ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ។

១០៩។ “ឥធ បន, ព្រាហ្មណ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ លាភសក្ការសិលោកេន ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ , អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ។ សោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ សីលវា កល្យាណធម្មោ, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ ទុស្សីលា បាបធម្មា’តិ។ សីលសម្បទាយ ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ន ឆន្ទំ ជនេតិ, ន វាយមតិ, ឱលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ សាថលិកោ។ សេយ្យថាបិ សោ, ព្រាហ្មណ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុំ អតិក្កម្ម តចំ, បបដិកំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ, តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភវិស្សតិ។ តថូបមាហំ, ព្រាហ្មណ, ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ។

១១០។ “ឥធ បន, ព្រាហ្មណ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ, អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ, ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ លាភសក្ការសិលោកេន ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ។ សោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សីលសម្បទាយ ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ

សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ ។ សោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ សមាហិតោ ឯកគ្គចិត្តោ, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ អសមាហិតា វិព្ភន្តចិត្តា’តិ។ សមាធិសម្បទាយ ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច, តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ន ឆន្ទំ ជនេតិ, ន វាយមតិ, ឱលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ សាថលិកោ។ សេយ្យថាបិ សោ, រាហុល, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ អតិក្កម្ម ផេគ្គុំ, តចំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភវិស្សតិ។ តថូបមាហំ, រាហុល, ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ។

១១០។ “ឥធ បន, រាហុល, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន...បេ... អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ លាភសក្ការសិលោកេន ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ។ សោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សីលសម្បទាយ ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ។ សោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សមាធិសម្បទាយ ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ។ សោ ញាណទស្សនំ អារាធេតិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន អត្តមនោ ហោតិ, បរិបុណ្ណសង្កប្បោ ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ – ‘អហមស្មិ ជានំ បស្សំ វិហរាមិ, ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ អជានំ អបស្សំ វិហរន្តី’តិ។ ញាណទស្សនេន ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ន ឆន្ទំ ជនេតិ, ន វាយមតិ, ឱលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ សាថលិកោ។ សេយ្យថាបិ សោ, រាហុល, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេវ សារំ, ផេគ្គុំ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ មញ្ញមានោ។ យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ នានុភវិស្សតិ។ តថូបមាហំ, រាហុល, ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ។

១១១។ “ឥធ បន, រាហុល, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ , ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ , អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ លាភសក្ការសិលោកំ អភិនិព្ពត្តេតិ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តមនោ ហោតិ, ន បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន លាភសក្ការសិលោកេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ លាភសក្ការសិលោកេន ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ

អសាថលិកោ។ សោ សីលសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សីលសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សីលសម្បទាយ ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ។ សោ សមាធិសម្បទំ អារាធេតិ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តាយ សមាធិសម្បទាយ ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ សមាធិសម្បទាយ ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ។ សោ ញាណទស្សនំ អារាធេតិ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន អត្តមនោ ហោតិ, នោ ច ខោ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ។ សោ តេន ញាណទស្សនេន ន អត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ ញាណទស្សនេន ច យេ អញ្ញេ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច តេសំ ធម្មានំ សច្ឆិកិរិយាយ ឆន្ទំ ជនេតិ, វាយមតិ, អនោលីនវុត្តិកោ ច ហោតិ អសាថលិកោ។

៣១៣។ “កតមេ ច, ព្រាហ្មណ, ធម្មា ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច? ឥធ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ, សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ – ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ , ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា ‘អនន្តោ អាកាសោ’តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘អនន្តំ វិញ្ញាណ’ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ សព្ពសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘នត្ថិ កិញ្ចី’តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។

“បុន ចបរំ, ព្រាហ្មណ, ភិក្ខុ សព្ពសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ។ អយម្បិ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មោ ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច។ ឥមេ ខោ, ព្រាហ្មណ, ធម្មា ញាណទស្សនេន ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច។

១១៣។ “សេយ្យថាបិ សោ, ព្រាហ្មណ, បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី សារបរិយេសនំ ចរមានោ មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ សារំយេវ ឆេត្វា អាទាយ បក្កន្តោ ‘សារ’ន្តិ ជានមានោ។ យញ្ចស្ស សារេន សារករណីយំ តញ្ចស្ស អត្ថំ អនុភវិស្សតិ។ តថូបមាហំ, ព្រាហ្មណ, ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ។

“ឥតិ ខោ, ព្រាហ្មណ, នយិទំ ព្រហ្មចរិយំ លាភសក្ការសិលោកានិសំសំ, ន សីលសម្បទានិសំសំ, ន សមាធិសម្បទានិសំសំ, ន ញាណទស្សនានិសំសំ។ យា ច ខោ អយំ , ព្រាហ្មណ, អកុប្បា ចេតោវិមុត្តិ – ឯតទត្ថមិទំ, ព្រាហ្មណ, ព្រហ្មចរិយំ, ឯតំ សារំ ឯតំ បរិយោសាន”ន្តិ។

ឯវំ វុត្តេ, បិង្គលកោច្ឆោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម, អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម...បេ... ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។

ចូឡសារោបមសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទសមំ។

ឱបម្មវគ្គោ និដ្ឋិតោ តតិយោ។

តស្សុទ្ទានំ –

មោឡិយផគ្គុនរិដ្ឋ ច នាមោ, អន្ធវនេ កថិបុណ្ណ និវាបោ;

ទាមិកមេណាទ្យុយហាកេះគាមេយា, ឃាទ្បយមេយា [ឃាទចមេទា (ឃ្យា៍), ឃាទចមេគា (៣៍)] ប្យុគ បិក្តុលមេកាមេឆ្លា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. មហាយមកវគ្គោ

១. ចូឡគោសិង្គសុត្តំ

៣២៥. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា នាតិកេ [នាទិកេ (សី. ស្យា. បី.), ញាតិកេ (ក.)] វិហរតិ គិញ្ជកាវសថេ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ អាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច កិមិលោ [កិម្ពិលោ (សី. បី. ក.)] គោសិង្គសាលវនទាយេ វិហរន្តិ។ អថ ខោ ភគវា សាយន្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន គោសិង្គសាលវនទាយោ តេនុបសង្កមិ។ អទ្ទសា ខោ ទាយបាលោ ភគវន្តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតទវោច – “មា, មហាសមណ, ឯតំ ទាយំ បាវិសិ។ សន្តេត្ថ តយោ កុលបុត្តា អត្តកាមរូបា វិហរន្តិ។ មា តេសំ អផាសុមកាសី”តិ។

អស្សោសិ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ទាយបាលស្ស ភគវតា សទ្ធិំ មន្តយមានស្ស។ សុត្វាន ទាយបាលំ ឯតទវោច – “មា, អាវុសោ ទាយបាល, ភគវន្តំ វារេសិ។ សត្ថា នោ ភគវា អនុប្បត្តោ”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ យេនាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច កិមិលោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តញ្ច នន្ទិយំ អាយស្មន្តញ្ច កិមិលំ ឯតទវោច – “អភិក្កមថាយស្មន្តោ, អភិក្កមថាយស្មន្តោ, សត្ថា នោ ភគវា អនុប្បត្តោ”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ អាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច កិមិលោ ភគវន្តំ បច្ចុគ្គន្ត្វា – ឯកោ ភគវតោ បត្តចីវរំ បដិគ្គហេសិ, ឯកោ អាសនំ បញ្ញបេសិ, ឯកោ បាទោទកំ ឧបដ្ឋាបេសិ។ និសីទិ ភគវា បញ្ញត្តេ អាសនេ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា បាទេ បក្ខាលេសិ។ តេបិ ខោ អាយស្មន្តោ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធំ ភគវា ឯតទវោច –

៣២៦. “កច្ចិ វោ, អនុរុទ្ធា, ខមនីយំ, កច្ចិ យាបនីយំ, កច្ចិ បិណ្ឌកេន ន កិលមថា”តិ? “ខមនីយំ, ភគវា, យាបនីយំ, ភគវា; ន ច មយំ, ភន្តេ, បិណ្ឌកេន កិលមាមា”តិ។ “កច្ចិ បន វោ, អនុរុទ្ធា, សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរថា”តិ? “តគ្ឃ មយំ, ភន្តេ, សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរាមា”តិ។ “យថា កថំ បន តុម្ហេ, អនុរុទ្ធា, សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរថា”តិ? “ឥធ មយ្ហំ, ភន្តេ, ឯវំ ហោតិ – ‘លាភា វត មេ, សុលទ្ធំ វត មេ, យោហំ ឯវរូបេហិ សព្រហ្មចារីហិ សទ្ធិំ វិហរាមី’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, ឥមេសុ អាយស្មន្តេសុ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច; មេត្តំ វចីកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច; មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច។ តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, ឯវំ ហោតិ – ‘យំនូនាហំ សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា ឥមេសំយេវ អាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វសេន វត្តេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភន្តេ, សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា ឥមេសំយេវ អាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វសេន វត្តាមិ។ នានា ហិ ខោ នោ, ភន្តេ, កាយា ឯកញ្ច បន មញ្ញេ ចិត្ត”ន្តិ។

អាយស្មាបិ ខោ នន្ទិយោ…បេ… អាយស្មាបិ ខោ កិមិលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “មយ្ហម្បិ, ភន្តេ, ឯវំ ហោតិ – ‘លាភា វត មេ, សុលទ្ធំ វត មេ, យោហំ ឯវរូបេហិ សព្រហ្មចារីហិ សទ្ធិំ វិហរាមី’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, ឥមេសុ អាយស្មន្តេសុ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច, មេត្តំ វចីកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច, មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច។ តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, ឯវំ ហោតិ – ‘យំនូនាហំ សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា ឥមេសំយេវ អាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វសេន វត្តេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភន្តេ, សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា ឥមេសំយេវ អាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វសេន វត្តាមិ។ នានា ហិ ខោ នោ, ភន្តេ, កាយា ឯកញ្ច បន មញ្ញេ ចិត្ត”ន្តិ។

“ឯវំ ខោ មយំ, ភន្តេ, សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរាមា”តិ។

១១៧។ “សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! កច្ចិ បន វោ, អនុរុទ្ធា, អប្បមត្តា អាតាបិនោ បហិតត្តា វិហរថា”តិ? “តគ្ឃ មយំ, ភន្តេ, អប្បមត្តា អាតាបិនោ បហិតត្តា វិហរាមា”តិ។ “យថា កថំ បន តុម្ហេ, អនុរុទ្ធា, អប្បមត្តា អាតាបិនោ បហិតត្តា វិហរថា”តិ? “ឥធ, ភន្តេ, អម្ហាកំ យោ បឋមំ គាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ, សោ អាសនានិ បញ្ញបេតិ, បានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតិ, អវក្ការបាតិំ ឧបដ្ឋាបេតិ។ យោ បច្ឆា គាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ, សចេ ហោតិ ភុត្តាវសេសោ, សចេ អាកង្ខតិ ភុញ្ជតិ, នោ ចេ អាកង្ខតិ អប្បហរិតេ វា ឆឌ្ឌេតិ, អប្បាណកេ វា ឧទកេ ឱបិលាបេតិ។ សោ អាសនានិ បដិសាមេតិ, បានីយំ បរិភោជនីយំ បដិសាមេតិ, អវក្ការបាតិំ បដិសាមេតិ, ភត្តគ្គំ សម្មជ្ជតិ។ យោ បស្សតិ បានីយឃដំ វា បរិភោជនីយឃដំ វា វច្ចឃដំ វា រិត្តំ តុច្ឆំ សោ ឧបដ្ឋាបេតិ។ យទស្ស ហោតិ អវិសយ្ហំ ហត្ថវិការេន ទុតិយំ អាមន្តេត្វា ហត្ថវិលង្ឃកេន ឧបដ្ឋាបេម, ន ត្វេវ មយំ, ភន្តេ, តប្បច្ចយា វាចំ ភិន្ទាម។ បញ្ចាហិកំ ខោ បន មយំ, ភន្តេ, សព្ពរត្តិកំ ធម្មិយា កថាយ សន្និសីទាម។ ឯវំ ខោ មយំ, ភន្តេ, អប្បមត្តា អាតាបិនោ បហិតត្តា វិហរាមា”តិ។

១១៨។ “សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! អត្ថិ បន វោ, អនុរុទ្ធា, ឯវំ អប្បមត្តានំ អាតាបីនំ បហិតត្តានំ វិហរន្តានំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ”តិ? “កិញ្ហិ នោ សិយា, ភន្តេ! ឥធ មយំ, ភន្តេ, យាវទេវ អាកង្ខាម វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម។ អយំ ខោ នោ, ភន្តេ, អម្ហាកំ អប្បមត្តានំ អាតាបីនំ បហិតត្តានំ វិហរន្តានំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ”តិ។

“សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! ឯតស្ស បន វោ, អនុរុទ្ធា, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អត្ថញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ”តិ? “កិញ្ហិ នោ សិយា, ភន្តេ! ឥធ មយំ, ភន្តេ, យាវទេវ អាកង្ខាម វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម។ ឯតស្ស, ភន្តេ, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អយមញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ”តិ។

"សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! ឯតស្ស បន វោ, អនុរុទ្ធា, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អត្ថញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ? "កិញ្ហិ នោ សិយា, ភន្តេ! ឥធ មយំ, ភន្តេ, យាវទេវ អាកង្ខាម បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកា ច វិហរាម, សតា ច សម្បជានា, សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេម, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ – 'ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី'តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម។ ឯតស្ស, ភន្តេ, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អយមញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ។

"សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! ឯតស្ស បន វោ, អនុរុទ្ធា, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អត្ថញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ ? "កិញ្ហិ នោ សិយា, ភន្តេ! ឥធ មយំ, ភន្តេ, យាវទេវ អាកង្ខាម សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា, បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា, អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម។ ឯតស្ស, ភន្តេ, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អយមញ្ញោ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ។

"សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! ឯតស្ស បន វោ, អនុរុទ្ធា, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អត្ថញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ? "កិញ្ហិ នោ សិយា, ភន្តេ! ឥធ មយំ, ភន្តេ, យាវទេវ អាកង្ខាម សព្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា 'អនន្តោ អាកាសោ'តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម។ ឯតស្ស, ភន្តេ, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អយមញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ។

"សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! ឯតស្ស បន វោ, អនុរុទ្ធា, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អត្ថញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ? "កិញ្ហិ នោ សិយា, ភន្តេ! ឥធ មយំ, ភន្តេ, យាវទេវ អាកង្ខាម សព្វសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម 'អនន្តំ វិញ្ញាណ'ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម...បេ... សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម 'នត្ថិ កិញ្ចី'តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម...បេ... សព្វសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម។ ឯតស្ស, ភន្តេ, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អយមញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ។

១១៥។ "សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! ឯតស្ស បន វោ, អនុរុទ្ធា, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អត្ថញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ"តិ? "កិញ្ហិ នោ សិយា, ភន្តេ! ឥធ មយំ, ភន្តេ, យាវទេវ អាកង្ខាម សព្វសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរាម, បញ្ញាយ ច នោ ទិស្វា អាសវា

បរិក្ខីណា។ ឯតស្ស, ភន្តេ, វិហារស្ស សមតិក្កមាយ ឯតស្ស វិហារស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា អយមញ្ញោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុវិហារោ។ ឥមម្ហា ច មយំ, ភន្តេ, ផាសុវិហារា អញ្ញំ ផាសុវិហារំ ឧត្តរិតរំ វា បណីតតរំ វា ន សមនុបស្សាមា”តិ។ “សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! ឥមម្ហាផាសុវិហារា ឧត្តរិតរោ វា បណីតតរោ វា ផាសុវិហារោ នត្ថី”តិ។

១១០។ អថ ខោ ភគវា អាយស្មន្តញ្ច អនុរុទ្ធំ អាយស្មន្តញ្ច នន្ទិយំ អាយស្មន្តញ្ច កិមិលំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ។ អថ ខោ អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ អាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច កិមិលោ ភគវន្តំ អនុសំយាយិត្វា [អនុសំសាវេត្វា (សី។), អនុសាវេត្វា (ដីកា)] តតោ បដិនិវត្តិត្វា អាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច កិមិលោ អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធំ ឯតទវោចុំ – “កិំ នុ ខោ មយំ អាយស្មតោ អនុរុទ្ធស្ស ឯវមារោចិម្ហ – ‘ឥមាសញ្ច ឥមាសញ្ច វិហារសមាបត្តីនំ មយំ លាភិនោ’តិ, យំ នោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ភគវតោ សម្មុខា យាវ អាសវានំ ខយា បកាសេតី”តិ? “ន ខោ មេ អាយស្មន្តោ ឯវមារោចេសុំ – ‘ឥមាសញ្ច ឥមាសញ្ច វិហារសមាបត្តីនំ មយំ លាភិនោ’តិ, អបិ ច មេ អាយស្មន្តានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ – ‘ឥមាសញ្ច ឥមាសញ្ច វិហារសមាបត្តីនំ ឥមេ អាយស្មន្តោ លាភិនោ’តិ។ ទេវតាបិ មេ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ – ‘ឥមាសញ្ច ឥមាសញ្ច វិហារសមាបត្តីនំ ឥមេ អាយស្មន្តោ លាភិនោ’តិ។ តមេតំ ភគវតា បញ្ហាភិបុដ្ឋេន ព្យាកត”ន្តិ។

១១១។ អថ ខោ ទីឃោ បរជនោ យក្ខោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ ទីឃោ បរជនោ យក្ខោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “លាភា វត, ភន្តេ, វជ្ជីនំ, សុលទ្ធលាភា វជ្ជិបជាយ, យត្ថ តថាគតោ វិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, ឥមេ ច តយោ កុលបុត្តា – អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ, អាយស្មា ច នន្ទិយោ, អាយស្មា ច កិមិលោ”តិ។ ទីឃស្ស បរជនស្ស យក្ខស្ស សទ្ទំ សុត្វា ភុម្មា ទេវា សទ្ទមនុស្សាវេសុំ – ‘លាភា វត, ភោ, វជ្ជីនំ, សុលទ្ធលាភា វជ្ជិបជាយ, យត្ថ តថាគតោ វិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, ឥមេ ច តយោ កុលបុត្តា – អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ, អាយស្មា ច នន្ទិយោ, អាយស្មា ច កិមិលោ’តិ។ ភុម្មានំ ទេវានំ សទ្ទំ សុត្វា ចាតុមហារាជិកា ទេវា...បេ... តាវតិំសា ទេវា...បេ... យាមា ទេវា...បេ... តុសិតា ទេវា...បេ... និម្មានរតី ទេវា...បេ... បរនិម្មិតវសវត្តី ទេវា...បេ... ព្រហ្មកាយិកា ទេវា សទ្ទមនុស្សាវេសុំ – “លាភា វត, ភោ, វជ្ជីនំ, សុលទ្ធលាភា វជ្ជិបជាយ, យត្ថ តថាគតោ វិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, ឥមេ ច តយោ កុលបុត្តា – អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ, អាយស្មា ច នន្ទិយោ, អាយស្មា ច កិមិលោ”តិ។ ឥតិហ តេ អាយស្មន្តោ តេន ខណេន (តេន លយេន) [( ) សី។ ស្យា។ បី។ បោត្ថកេសុ នត្ថិ] តេន មុហុត្តេន យាវព្រហ្មលោកា វិទិតា [សំវិទិតា (ក។)] អហេសុំ។

“ឯវមេតំ, ទីឃ, ឯវមេតំ, ទីឃ! យស្មាបិ, ទីឃ, កុលា ឯតេ តយោ កុលបុត្តា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា, តញ្ចេបិ កុលំ ឯតេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តោ អនុស្សរេយ្យ, តស្សបិស្ស កុលស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ យស្មាបិ, ទីឃ, កុលបរិវដ្ដា ឯតេ តយោ កុលបុត្តា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា, សោ ចេបិ កុលបរិវដ្ដោ ឯតេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តោ អនុស្សរេយ្យ, តស្សបិស្ស កុលបរិវដ្ដស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ យស្មាបិ, ទីឃ, គាមា ឯតេ តយោ កុលបុត្តា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា, សោ ចេបិ គាមោ ឯតេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តោ អនុស្សរេយ្យ, តស្សបិស្ស គាមស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ យស្មាបិ, ទីឃ, និគមា ឯតេ

តយោ កុលបុត្តា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា, សោ ចេបិ និគមោ ឥមេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តោ អនុស្សរេយ្យ, តស្សបិស្ស និគមស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ យស្មាបិ, ទីឃ, នគរា ឥមេ តយោ កុលបុត្តា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា, តញ្ចេបិ នគរំ ឥមេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តំ អនុស្សរេយ្យ, តស្សបិស្ស នគរស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ យស្មាបិ, ទីឃ, ជនបទា ឥមេ តយោ កុលបុត្តា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា, សោ ចេបិ ជនបទោ ឥមេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តោ អនុស្សរេយ្យ, តស្សបិស្ស ជនបទស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ សព្ពេ ចេបិ, ទីឃ, ខត្តិយា ឥមេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តា អនុស្សរេយ្យុំ, សព្ពេសានំបិស្ស ខត្តិយានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ សព្ពេ ចេបិ, ទីឃ, ព្រាហ្មណា...បេ... សព្ពេ ចេបិ, ទីឃ, វេស្សា...បេ... សព្ពេ ចេបិ, ទីឃ, សុទ្ទា ឥមេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តា អនុស្សរេយ្យុំ, សព្ពេសានំបិស្ស សុទ្ទានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ សទេវកោ ចេបិ, ទីឃ, លោកោ សមារកោ សព្រហ្មកោ សស្សមណព្រាហ្មណី បជា សទេវមនុស្សា ឥមេ តយោ កុលបុត្តេ បសន្នចិត្តា អនុស្សរេយ្យ, សទេវកស្សបិស្ស លោកស្ស សមារកស្ស សព្រហ្មកស្ស សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ បស្ស, ទីឃ, យាវ ឥមេ តយោ កុលបុត្តា ពហុជនហិតាយ បដិបន្នា ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ, អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សាន”ន្តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ ទីឃោ បរជនោ យក្ខោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

ចូឡគោសិង្គសុត្តំ និដ្ឋិតំ បឋមំ។

២. មហាគោសិង្គសុត្តំ

២២២. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា គោសិង្គសាលវនទាយេ វិហរតិ សម្ពហុលេហិ អភិញ្ញាតេហិ អភិញ្ញាតេហិ ថេរេហិ សាវកេហិ សទ្ធិំ – អាយស្មតា ច សារិបុត្តេន អាយស្មតា ច មហាមោគ្គល្លានេន អាយស្មតា ច មហាកស្សបេន អាយស្មតា ច អនុរុទ្ធេន អាយស្មតា ច រេវតេន អាយស្មតា ច អានន្ទេន, អញ្ញេហិ ច អភិញ្ញាតេហិ អភិញ្ញាតេហិ ថេរេហិ សាវកេហិ សទ្ធិំ។ អថ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ សាយន្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា មហាកស្សបោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ ឯតទវោច – “អាយាមាវុសោ, កស្សប, យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមិស្សាម ធម្មស្សវនាយា”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស បច្ចស្សោសិ។ អថ ខោ អាយស្មា ច មហាមោគ្គល្លានោ អាយស្មា ច មហាកស្សបោ អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមិំសុ ធម្មស្សវនាយ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អាយស្មន្តញ្ច មហាមោគ្គល្លានំ អាយស្មន្តញ្ច មហាកស្សបំ អាយស្មន្តញ្ច អនុរុទ្ធំ យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមន្តេ ធម្មស្សវនាយ។ ទិស្វាន យេនាយស្មា រេវតោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ រេវតំ ឯតទវោច – “ឧបសង្កមន្តា ខោ ឯតេ អម្ហ, អាវុសោ [អាយស្មន្តាវុសោ (ក.)] រេវត, សប្បុរិសា យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេន ធម្មស្សវនាយ។ អាយាមាវុសោ រេវត, យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមិស្សាម ធម្មស្សវនាយា”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ អាយស្មា រេវតោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចស្សោសិ។ អថ ខោ អាយស្មា ច រេវតោ អាយស្មា ច អានន្ទោ យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមិំសុ ធម្មស្សវនាយ។

៣៣៣។ អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ អាយស្មន្តញ្ច រេវតំ អាយស្មន្តញ្ច អានន្ទំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច – “ឯតុ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ! ស្វាគតំ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ភគវតោ ឧបដ្ឋាកស្ស ភគវតោ សន្តិកាវចរស្ស! រមណីយំ, អាវុសោ អានន្ទ, គោសិង្គសាលវនំ, ទោសិនា រត្តិ, សព្ពផាលិផុល្លា [សព្ពបាលិផុល្លា (សី.)] សាលា, ទិព្ពា, មញ្ញេ, គន្ធា សម្បវន្តិ; កថំរូបេន, អាវុសោ អានន្ទ, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា”តិ? “ឥធាវុសោ សារិបុត្ត , ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ។ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថា សព្យញ្ជនា; កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ, តថារូបាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ, ធាតា [ធតា (សី. ស្យា. កំ. បី.)], វចសា បរិចិតា, មនសានុបេក្ខិតា, ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា។ សោ ចតស្សន្នំ បរិសានំ ធម្មំ ទេសេតិ បរិមណ្ឌលេហិ បទព្យញ្ជនេហិ អនុប្បពន្ធេហិ [អប្បពន្ធេហិ (សី. បី.)] អនុសយសមុគ្ឃាតាយ។ ឯវរូបេន ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា”តិ។

៣៣៤។ ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា សារិបុត្តោ អាយស្មន្តំ រេវតំ ឯតទវោច – “ព្យាកតំ ខោ, អាវុសោ រេវត, អាយស្មតា អានន្ទេន យថាសកំ បដិភានំ។ តត្ថ ទានិ មយំ អាយស្មន្តំ រេវតំ បុច្ឆាម – ‘រមណីយំ, អាវុសោ រេវត, គោសិង្គសាលវនំ, ទោសិនា រត្តិ, សព្ពផាលិផុល្លា សាលា, ទិព្ពា, មញ្ញេ, គន្ធា សម្បវន្តិ; កថំរូបេន, អាវុសោ រេវត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’”តិ? “ឥធាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុ បដិសល្លានារាមោ ហោតិ បដិសល្លានរតោ, អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ, វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ, ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។ ឯវរូបេន ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា”តិ។

៣៣៥។ ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា សារិបុត្តោ អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធំ ឯតទវោច – “ព្យាកតំ ខោ, អាវុសោ អនុរុទ្ធ, អាយស្មតា រេវតេន យថាសកំ បដិភានំ។ តត្ថ ទានិ មយំ អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធំ បុច្ឆាម – ‘រមណីយំ, អាវុសោ អនុរុទ្ធ, គោសិង្គសាលវនំ, ទោសិនា រត្តិ, សព្ពផាលិផុល្លា សាលា, ទិព្ពា, មញ្ញេ, គន្ធា សម្បវន្តិ; កថំរូបេន, អាវុសោ អនុរុទ្ធ, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’”តិ? “ឥធាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សហស្សំ លោកានំ វោលោកេតិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ចក្ខុមា បុរិសោ ឧបរិបាសាទវរគតោ សហស្សំ នេមិមណ្ឌលានំ វោលោកេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សហស្សំ លោកានំ វោលោកេតិ។ ឯវរូបេន ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា”តិ។

៣៣៦។ ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា សារិបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ ឯតទវោច – “ព្យាកតំ ខោ, អាវុសោ កស្សប, អាយស្មតា អនុរុទ្ធេន យថាសកំ បដិភានំ។ តត្ថ ទានិ មយំ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ បុច្ឆាម – ‘រមណីយំ, អាវុសោ កស្សប, គោសិង្គសាលវនំ, ទោសិនា រត្តិ, សព្ពផាលិផុល្លា សាលា, ទិព្ពា, មញ្ញេ, គន្ធា សម្បវន្តិ; កថំរូបេន, អាវុសោ កស្សប, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’”តិ? “ឥធាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុ អត្តនា ច អារញ្ញិកោ ហោតិ អារញ្ញិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ បិណ្ឌបាតិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច បំសុកូលិកោ ហោតិ បំសុកូលិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច តេចីវរិកោ ហោតិ តេចីវរិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី,

ອຕ຺ຕນາ ຈ ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ໂຫຕິ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາຍ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ໂຫຕິ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐິຍາ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ປວິວິຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ ປວິເວກສ຺ສ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ອສໍສຏ຺ໂຐ ໂຫຕິ ອສໍສຄ຺ຄສ຺ສ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ໂຫຕິ ວີຣິຍາຣມ຺ຠສ຺ສ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ໂຫຕິ ສີລສມ຺ປທາຍ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ສມາຘິສມ຺ປນ຺ໂນ ໂຫຕິ ສມາຘິສມ຺ປທາຍ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ປຎ຺ຎາສມ຺ປນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປຎ຺ຎາສມ຺ປທາຍ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ວິມຸຕ຺ຕິສມ຺ປນ຺ໂນ ໂຫຕິ ວິມຸຕ຺ຕິສມ຺ປທາຍ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ, ອຕ຺ຕນາ ຈ ວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນສມ຺ປນ຺ໂນ ໂຫຕິ ວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນສມ຺ປທາຍ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ. ເອວຣູເປນ ໂຂ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ , ຠິກ຺ຂຸນາ ໂຄສິງ຺ຄສາລວນໍ ໂສເຠຍ຺ຍາ”ຕິ.

໓໓໗. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ເອຕທໂວຈ – “ພ຺ຍາກຕໍ ໂຂ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອາຍສ຺ມຕາ ມຫາກສ຺ສເປນ ສກໍ ປຏິພານໍ. ຕຕ຺ຖ ທານິ ມຍໍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ປຸຈ຺ຉາມ – ‘ຣມຓີຍໍ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ໂຄສິງ຺ຄສາລວນໍ, ໂທສິນາ ຣຕ຺ຕິ, ສພ຺ພຜາລິຜຸລ຺ລາ ສາລາ, ທິພ຺ພາ, ມຎ຺ເຎ, ຄນ຺ຘາ ສມ຺ປວນ຺ຕິ; ກຖໍຣູເປນ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຠິກ຺ຂຸນາ ໂຄສິງ຺ຄສາລວນໍ ໂສເຠຍ຺ຍາ’”ຕິ? “ອິຘາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ເທ຺ວ ຠິກ຺ຂູ ອຠິຘມ຺ມກຖໍ ກເຖນ຺ຕິ, ເຕ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ປຎ຺ຫໍ ປຸຏ຺ຐາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ, ໂນ ຈ ສໍສາເທນ຺ຕິ [ສໍສາເຣນ຺ຕິ (ກ.)], ຘມ຺ມີ ຈ ເນສໍ ກຖາ ປວຕ຺ຕິນີ ໂຫຕິ. ເອວຣູເປນ ໂຂ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຠິກ຺ຂຸນາ ໂຄສິງ຺ຄສາລວນໍ ໂສເຠຍ຺ຍາ”ຕິ.

໓໓໘. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ພ຺ຍາກຕໍ ໂຂ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ອມ຺ເຫຫິ ສພ຺ເພເຫວ ຍຖາສກໍ ປຏິພານໍ. ຕຕ຺ຖ ທານິ ມຍໍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມ – ‘ຣມຓີຍໍ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ໂຄສິງ຺ຄສາລວນໍ, ໂທສິນາ ຣຕ຺ຕິ, ສພ຺ພຜາລິຜຸລ຺ລາ ສາລາ, ທິພ຺ພາ, ມຎ຺ເຎ, ຄນ຺ຘາ ສມ຺ປວນ຺ຕິ; ກຖໍຣູເປນ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຠິກ຺ຂຸນາ ໂຄສິງ຺ຄສາລວນໍ ໂສເຠຍ຺ຍາ’”ຕິ? “ອິຘາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຠິກ຺ຂຸ ຈິຕ຺ຕໍ ວສໍ ວຕ຺ເຕຕິ, ໂນ ຈ ຠິກ຺ຂຸ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ວຕ຺ຕຕິ. ໂສ ຍາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ອາກງ຺ຂຕິ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ວິຫຣິຕຸໍ, ຕາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ວິຫຣຕິ; ຍາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ອາກງ຺ຂຕິ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສມຍໍ [ມຊ຺ຌນ຺ຕິກສມຍໍ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ. ກ.)] ວິຫຣິຕຸໍ, ຕາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສມຍໍ ວິຫຣຕິ; ຍາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ອາກງ຺ຂຕິ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ວິຫຣິຕຸໍ, ຕາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ວິຫຣຕິ. ເສຍ຺ຍຖາປິ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຣຎ຺ໂຎ ວາ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ນານາຣຕ຺ຕານໍ ທຸສ຺ສານໍ ທຸສ຺ສກຣຓ຺ຑໂກ ປູໂຣ ອສ຺ສ. ໂສ ຍຎ຺ຎເທວ ທຸສ຺ສຍຸຄໍ ອາກງ຺ເຂຍ຺ຍ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ປາຣຸປິຕຸໍ, ຕໍ ຕເທວ ທຸສ຺ສຍຸຄໍ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ປາຣຸເປຍ຺ຍ; ຍຎ຺ຎເທວ ທຸສ຺ສຍຸຄໍ ອາກງ຺ເຂຍ຺ຍ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສມຍໍ ປາຣຸປິຕຸໍ, ຕໍ ຕເທວ ທຸສ຺ສຍຸຄໍ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສມຍໍ ປາຣຸເປຍ຺ຍ; ຍຎ຺ຎເທວ ທຸສ຺ສຍຸຄໍ ອາກງ຺ເຂຍ຺ຍ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປາຣຸປິຕຸໍ, ຕໍ ຕເທວ ທຸສ຺ສຍຸຄໍ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປາຣຸເປຍ຺ຍ. ເອວເມວ ໂຂ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຠິກ຺ຂຸ ຈິຕ຺ຕໍ ວສໍ ວຕ຺ເຕຕິ, ໂນ ຈ ຠິກ຺ຂຸ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ວຕ຺ຕຕິ. ໂສ ຍາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ອາກງ຺ຂຕິ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ວິຫຣິຕຸໍ, ຕາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ວິຫຣຕິ; ຍາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ອາກງ຺ຂຕິ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສມຍໍ ວິຫຣິຕຸໍ, ຕາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສມຍໍ ວິຫຣຕິ; ຍາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ອາກງ຺ຂຕິ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ວິຫຣິຕຸໍ, ຕາຍ ວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຍາ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ວິຫຣຕິ. ເອວຣູເປນ ໂຂ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຠິກ຺ຂຸນາ ໂຄສິງ຺ຄສາລວນໍ ໂສເຠຍ຺ຍາ”ຕິ.

១២៩។ អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ តេ អាយស្មន្តេ ឯតទវោច – "ព្យាកតំ ខោ, អាវុសោ, អម្ហេហិ សព្ពេហេវ យថាសកំ បដិភានំ។ អាយាមាវុសោ, យេន ភគវា តេនុបសង្កមិស្សាម; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស្សាម។ យថា នោ ភគវា ព្យាករិស្សតិ តថា នំ ធារេស្សាមា"តិ។ "ឯវមាវុសោ"តិ ខោ តេ អាយស្មន្តោ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ។ អថ ខោ តេ អាយស្មន្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "ឥធ ខោ អហំ, ភន្តេ, អាយស្មន្តញ្ច រេវតំ អាយស្មន្តញ្ច អានន្ទំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោចំ – 'ឯតុ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ! ស្វាគតំ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ភគវតោ ឧបដ្ឋាកស្ស ភគវតោ សន្តិកាវចរស្ស! រមណីយំ, អាវុសោ អានន្ទ, គោសិង្គសាលវនំ, ទោសិនា រត្តិ, សព្ពផាលិផុល្លា សាលា, ទិព្ពា, មញ្ញេ, គន្ធា សម្បវន្តិ; កថំរូបេន, អាវុសោ អានន្ទ, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា'តិ? ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, អាយស្មា អានន្ទោ មំ ឯតទវោច – 'ឥធាវុសោ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ...បេ... អនុសយសមុគ្ឃាតាយ។ ឯវរូបេន ខោ, អាវុសោ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា'"តិ។ "សាធុ សាធុ, សារិបុត្ត! យថា តំ អានន្ទោវ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យ។ អានន្ទោ ហិ, សារិបុត្ត, ពហុស្សុតោ សុតធរោ សុតសន្និចយោ។ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថា សព្យញ្ជនា; កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ, តថារូបាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ, ធាតា, វចសា បរិចិតា, មនសានុបេក្ខិតា, ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា។ សោ ចតស្សន្នំ បរិសានំ ធម្មំ ទេសេតិ បរិមណ្ឌលេហិ បទព្យញ្ជនេហិ អនុប្បពន្ធេហិ អនុសយសមុគ្ឃាតាយា"តិ។

១៣០។ "ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភន្តេ, អាយស្មន្តំ រេវតំ ឯតទវោចំ – 'ព្យាកតំ ខោ, អាវុសោ រេវត អាយស្មតា អានន្ទេន យថាសកំ បដិភានំ។ តត្ថ ទានិ មយំ អាយស្មន្តំ រេវតំ បុច្ឆាម – រមណីយំ, អាវុសោ រេវត, គោសិង្គសាលវនំ, ទោសិនា រត្តិ, សព្ពផាលិផុល្លា សាលា, ទិព្ពា មញ្ញេ គន្ធា សម្បវន្តិ។ កថំរូបេន, អាវុសោ រេវត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា'តិ? ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, អាយស្មា រេវតោ មំ ឯតទវោច – 'ឥធាវុសោ សារិបុត្ត ភិក្ខុ បដិសល្លានារាមោ ហោតិ បដិសល្លានរតោ , អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ, អនិរាកតជ្ឈានោ, វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ, ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។ ឯវរូបេន ខោ, អាវុសោ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា'"តិ។ "សាធុ សាធុ, សារិបុត្ត! យថា តំ រេវតោវ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យ។ រេវតោ ហិ, សារិបុត្ត, បដិសល្លានារាមោ បដិសល្លានរតោ, អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ, វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ ព្រូហេតា សុញ្ញាគារាន"ន្តិ។

១៣១។ "ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភន្តេ, អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធំ ឯតទវោចំ – 'ព្យាកតំ ខោ អាវុសោ អនុរុទ្ធ អាយស្មតា រេវតេន...បេ... កថំរូបេន, អាវុសោ អនុរុទ្ធ, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា'តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, អាយស្មា អនុរុទ្ធោ មំ ឯតទវោច – 'ឥធាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សហស្សំ លោកានំ វោលោកេតិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ចក្ខុមា បុរិសោ...បេ... ឯវរូបេន ខោ អាវុសោ សារិបុត្ត ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា'"តិ។ "សាធុ សាធុ, សារិបុត្ត, យថា តំ អនុរុទ្ធោវ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យ។ អនុរុទ្ធោ ហិ, សារិបុត្ត, ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សហស្សំ លោកានំ វោលោកេតី"តិ។

២៣១។ “ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភន្តេ, អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ ឯតទវោចំ – ‘ព្យាកតំ ខោ, អាវុសោ កស្សប អាយស្មតា អនុរុទ្ធេន យថាសកំ បដិភានំ។ តត្ថ ទានិ មយំ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ បុច្ឆាម...បេ... កថំ រូបេន ខោ, អាវុសោ កស្សប, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’តិ? ឯវំ វុត្តេ ភន្តេ, អាយស្មា មហាកស្សបោ មំ ឯតទវោច – ‘ឥធាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុ អត្តនា ច អារញ្ញិកោ ហោតិ អារញ្ញិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច បំសុកូលិកោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច តេចីវរិកោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច អប្បិច្ឆោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច សន្តុដ្ឋោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច បវិវិត្តោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច អសំសដ្ឋោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច សីលសម្បន្នោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ...បេ... អត្តនា ច បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ... អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ... អត្តនា ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាយ ច វណ្ណវាទី។ ឯវរូបេន ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’”តិ ។ “សាធុ សាធុ, សារិបុត្ត! យថា តំ កស្សបោវ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យ។ កស្សបោ ហិ, សារិបុត្ត, អត្តនា ច អារញ្ញិកោ អារញ្ញិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច បិណ្ឌបាតិកោ បិណ្ឌបាតិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច បំសុកូលិកោ បំសុកូលិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច តេចីវរិកោ តេចីវរិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច អប្បិច្ឆោ អប្បិច្ឆតាយ ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច សន្តុដ្ឋោ សន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច បវិវិត្តោ បវិវេកស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច អសំសដ្ឋោ អសំសគ្គស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច អារទ្ធវីរិយោ វីរិយារម្ភស្ស ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច សីលសម្បន្នោ សីលសម្បទាយ ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច សមាធិសម្បន្នោ សមាធិសម្បទាយ ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច បញ្ញាសម្បន្នោ បញ្ញាសម្បទាយ ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ វិមុត្តិសម្បទាយ ច វណ្ណវាទី, អត្តនា ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាយ ច វណ្ណវាទី”តិ។

២៣២។ “ឯវំ វុត្តេ, អហំ ភន្តេ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទវោចំ – ‘ព្យាកតំ ខោ, អាវុសោ មោគ្គល្លាន, អាយស្មតា មហាកស្សបេន យថាសកំ បដិភានំ។ តត្ថ ទានិ មយំ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ បុច្ឆាម...បេ... កថំរូបេន, អាវុសោ មោគ្គល្លាន, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’តិ? ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ មំ ឯតទវោច – ‘ឥធាវុសោ សារិបុត្ត, ទ្វេ ភិក្ខូ អភិធម្មកថំ កថេន្តិ។ តេ អញ្ញមញ្ញំ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, អញ្ញមញ្ញស្ស បញ្ហំ បុដ្ឋា វិស្សជ្ជេន្តិ, នោ ច សំសាទេន្តិ, ធម្មី ច នេសំ កថា បវត្តិនី ហោតិ។ ឯវរូបេន ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’”តិ។ “សាធុ សាធុ, សារិបុត្ត, យថា តំ មោគ្គល្លានោវ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យ។ មោគ្គល្លានោ ហិ, សារិបុត្ត, ធម្មកថិកោ”តិ។

២៣៣។ ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អថ ខ្វាហំ, ភន្តេ, អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘ព្យាកតំ ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, អម្ហេហិ សព្ពេហេវ យថាសកំ បដិភានំ។ តត្ថ ទានិ មយំ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ បុច្ឆាម – រមណីយំ, អាវុសោ សារិបុត្ត, គោសិង្គសាលវនំ, ទោសិនា រត្តិ, សព្ពផាលិផុល្លា សាលា, ទិព្ពា, មញ្ញេ, គន្ធា សម្បវន្តិ។ កថំរូបេន, អាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’តិ? ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, អាយស្មា សារិបុត្តោ មំ ឯតទវោច – ‘ឥធាវុសោ, មោគ្គល្លាន, ភិក្ខុ ចិត្តំ វសំ វត្តេតិ នោ ច ភិក្ខុ ចិត្តស្ស វសេន វត្តតិ។ សោ យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ បុព្ពណ្ហសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា

បុព្ពណ្ហសមយំ វិហរតិ; យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ មជ្ឈន្ហិកសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា មជ្ឈន្ហិកសមយំ វិហរតិ; យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ សាយន្ហសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា សាយន្ហសមយំ វិហរតិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ មោគ្គល្លាន, រញ្ញោ វា រាជមហាមត្តស្ស វា នានារត្តានំ ទុស្សានំ ទុស្សករណ្ឌកោ បូរោ អស្ស។ សោ យញ្ញទេវ ទុស្សយុគំ អាកង្ខេយ្យ បុព្ពណ្ហសមយំ បារុបិតុំ , តំ តទេវ ទុស្សយុគំ បុព្ពណ្ហសមយំ បារុបេយ្យ; យញ្ញទេវ ទុស្សយុគំ អាកង្ខេយ្យ មជ្ឈន្ហិកសមយំ បារុបិតុំ, តំ តទេវ ទុស្សយុគំ មជ្ឈន្ហិកសមយំ បារុបេយ្យ; យញ្ញទេវ ទុស្សយុគំ អាកង្ខេយ្យ សាយន្ហសមយំ បារុបិតុំ, តំ តទេវ ទុស្សយុគំ សាយន្ហសមយំ បារុបេយ្យ។ ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ មោគ្គល្លាន, ភិក្ខុ ចិត្តំ វសំ វត្តេតិ, នោ ច ភិក្ខុ ចិត្តស្ស វសេន វត្តតិ។ សោ យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ បុព្ពណ្ហសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា បុព្ពណ្ហសមយំ វិហរតិ; យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ មជ្ឈន្ហិកសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា មជ្ឈន្ហិកសមយំ វិហរតិ; យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ សាយន្ហសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា សាយន្ហសមយំ វិហរតិ។ ឯវរូបេន ខោ, អាវុសោ មោគ្គល្លាន, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា’”តិ។ “សាធុ សាធុ, មោគ្គល្លាន! យថា តំ សារិបុត្តោវ សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យ។ សារិបុត្តោ ហិ, មោគ្គល្លាន, ចិត្តំ វសំ វត្តេតិ នោ ច សារិបុត្តោ ចិត្តស្ស វសេន វត្តតិ។ សោ យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ បុព្ពណ្ហសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា បុព្ពណ្ហសមយំ វិហរតិ; យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ មជ្ឈន្ហិកសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា មជ្ឈន្ហិកសមយំ វិហរតិ; យាយ វិហារសមាបត្តិយា អាកង្ខតិ សាយន្ហសមយំ វិហរិតុំ, តាយ វិហារសមាបត្តិយា សាយន្ហសមយំ វិហរតី”តិ។

៣៣៩។ ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា សារិបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កស្ស នុ ខោ, ភន្តេ, សុភាសិត”ន្តិ? “សព្ពេសំ វោ, សារិបុត្ត, សុភាសិតំ បរិយាយេន។ អបិ ច មមបិ សុណាថ យថារូបេន ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យ។ ឥធ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា – ‘ន តាវាហំ ឥមំ បល្លង្កំ ភិន្ទិស្សាមិ យាវ មេ នានុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចិស្សតី’តិ។ ឯវរូបេន ខោ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ អាយស្មន្តោ [តេ ភិក្ខូ (ក។)] ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

មហាគោសិង្គសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ។

៣។ មហាគោបាលកសុត្តំ

៣៤០។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

“ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩮᩣ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨣᩮᩣᨣᨱᩴ ᨷᩁᩥᩉᩁᩥᨲᩩᩴ ᨹᩣᨲᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ [ᨹᩣᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᩩᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨷᩦ᪨), ᨹᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩩᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)]᪨ ᨠᨲᨾᩮᩉᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩮᩣ ᨶ ᩁᩪᨷᨬ᩠ᨬᩪ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩋᩣᩈᩣᨭᩥᨠᩴ ᩉᩣᩁᩮᨲᩣ [ᩈᩣᨭᩮᨲᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨷᩦ᪨)] ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩅᨱᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨵᩪᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᨷᩦᨲᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᩅᩦᨳᩥᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᨣᩮᩣᨧᩁᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨴᩮᩣᩉᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᨲᩮ ᩏᩈᨽᩣ ᨣᩮᩣᨷᩥᨲᩁᩮᩣ ᨣᩮᩣᨷᩁᩥᨱᩣᨿᨠᩣ ᨲᩮ ᨶ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨷᩪᨩᩣᨿ ᨷᩪᨩᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩮᩣ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨣᩮᩣᨣᨱᩴ ᨷᩁᩥᩉᩁᩥᨲᩩᩴ ᨹᩣᨲᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩮ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᩴ ᩅᩥᩁᩪᩊ᩠ᩉᩥᩴ ᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩉᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩁᩪᨷᨬ᩠ᨬᩪ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩋᩣᩈᩣᨭᩥᨠᩴ ᩉᩣᩁᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩅᨱᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨵᩪᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᨷᩦᨲᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᩅᩦᨳᩥᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᨣᩮᩣᨧᩁᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨴᩮᩣᩉᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨳᩮᩁᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩪ ᨧᩥᩁᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᨷᩥᨲᩁᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᨷᩁᩥᨱᩣᨿᨠᩣ ᨲᩮ ᨶ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨷᩪᨩᩣᨿ ᨷᩪᨩᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪓᪔᪗᪨ “ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩁᩪᨷᨬ᩠ᨬᩪ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩁᩪᨷᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩁᩪᨷᩴ ‘ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩥ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᨬ᩠ᨧ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᩏᨷᩣᨴᩣᨿᩁᩪᨷ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩁᩪᨷᨬ᩠ᨬᩪ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ‘ᨠᨾ᩠ᨾᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᨻᩣᩃᩮᩣ, ᨠᨾ᩠ᨾᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩋᩣᩈᩣᨭᩥᨠᩴ ᩉᩣᩁᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᩣᨾᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩥ, ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩉᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩥ ᨶ ᨻ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᩋᨶᨽᩣᩅᩴ ᨣᨾᩮᨲᩥ᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ…ᨷᩮ… ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ…ᨷᩮ… ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨷᩣᨷᨠᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩥ, ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩉᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩥ ᨶ ᨻ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᩋᨶᨽᩣᩅᩴ ᨣᨾᩮᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩋᩣᩈᩣᨭᩥᨠᩴ ᩉᩣᩁᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩅᨱᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩁᩪᨷᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦ᪨ ᨿᨲ᩠ᩅᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨾᩮᨶᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩴ ᩋᩈᩴᩅᩩᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣ ᨷᩣᨷᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨶ᩠ᩅᩣᩔᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨲᩔ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ ᨶ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩴ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩮ ᨶ ᩈᩴᩅᩁᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ…ᨷᩮ… ᨥᩣᨶᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨥᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ…ᨷᩮ… ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿ ᩁᩈᩴ ᩈᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ…ᨷᩮ… ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ ᨹᩩᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ…ᨷᩮ… ᨾᨶᩈᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦ᪨ ᨿᨲ᩠ᩅᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨾᩮᨶᩴ ᨾᨶᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩴ ᩋᩈᩴᩅᩩᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣ ᨷᩣᨷᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨶ᩠ᩅᩣᩔᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨲᩔ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ ᨶ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨾᨶᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩴ, ᨾᨶᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩮ ᨶ ᩈᩴᩅᩁᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩅᨱᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨵᩪᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨿᨳᩣᩈᩩᨲᩴ ᨿᨳᩣᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᨷᩁᩮᩈᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨵᩪᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន តិត្ថំ ជានាតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា, តេ កាលេន កាលំ ឧបសង្កមិត្វា ន បរិបុច្ឆតិ, ន បរិបញ្ហតិ – ‘ឥទំ, ភន្តេ, កថំ? ឥមស្ស កោ អត្ថោ’តិ? តស្ស តេ អាយស្មន្តោ អវិវដញ្ចេវ ន វិវរន្តិ, អនុត្តានីកតញ្ច ន ឧត្តានីករោន្តិ, អនេកវិហិតេសុ ច កង្ខាដ្ឋានិយេសុ ធម្មេសុ កង្ខំ ន បដិវិនោទេន្តិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន តិត្ថំ ជានាតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន បីតំ ជានាតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ ទេសិយមានេ ន លភតិ អត្ថវេទំ, ន លភតិ ធម្មវេទំ, ន លភតិ ធម្មូបសំហិតំ បាមោជ្ជំ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន បីតំ ជានាតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន វីថិំ ជានាតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន វីថិំ ជានាតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន គោចរកុសលោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ , ភិក្ខុ ន គោចរកុសលោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អនវសេសទោហី ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុំ សទ្ធា គហបតិកា អភិហដ្ឋុំ បវារេន្តិ
ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេហិ, តត្រ ភិក្ខុ មត្តំ ន ជានាតិ បដិគ្គហណាយ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អនវសេសទោហី ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ថេរា រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតា សង្ឃបិតរោ សង្ឃបរិណាយកា តេ ន អតិរេកបូជាយ បូជេតា ហោតិ ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ថេរា រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតា សង្ឃបិតរោ សង្ឃបរិណាយកា, តេសុ ន មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋាបេតិ អាវិ ចេវ រហោ ច; ន មេត្តំ វចីកម្មំ បច្ចុបដ្ឋាបេតិ អាវិ ចេវ រហោ ច; ន មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋាបេតិ អាវិ ចេវ រហោ ច។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ថេរា រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតា សង្ឃបិតរោ សង្ឃបរិណាយកា តេ ន អតិរេកបូជាយ បូជេតា ហោតិ។

“ឯកាទសហិ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អភព្វោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ។

១៨។ “ឯកាទសហិ , ភិក្ខវេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ គោបាលកោ ភព្វោ គោគណំ បរិហរិតុំ ផាតិំ កាតុំ។ កតមេហិ ឯកាទសហិ? ឥធ, ភិក្ខវេ , គោបាលកោ រូបញ្ញូ ហោតិ, លក្ខណកុសលោ ហោតិ, អាសាដិកំ ហារេតា ហោតិ, វណំ បដិច្ឆាទេតា ហោតិ, ធូមំ កត្តា ហោតិ, តិត្ថំ ជានាតិ, បីតំ ជានាតិ, វីថិំ ជានាតិ, គោចរកុសលោ ហោតិ, សាវសេសទោហី ច ហោតិ។ យេ តេ ឧសភា គោបិតរោ

គោបរិណាយកា តេ អតិរេកបូជាយ បូជេតា ហោតិ។ ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, ឯកាទសហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ គោបាលកោ អភព្វោ គោគណំ បរិហរិតុំ ផាតិំ កាតុំ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឯកាទសហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អភព្វោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ។ កតមេហិ ឯកាទសហិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ រូបញ្ញូ ហោតិ, លក្ខណកុសលោ ហោតិ, អាសាដិកំ ហារេតា ហោតិ, វណំ បដិច្ឆាទេតា ហោតិ, ធូមំ កត្តា ហោតិ, តិត្ថំ ជានាតិ, បីតំ ជានាតិ, វីថិំ ជានាតិ, គោចរកុសលោ ហោតិ, សាវសេសទោហី ច ហោតិ។ យេ តេ ភិក្ខូ ថេរា រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតា សង្ឃបិតរោ សង្ឃបរិណាយកា តេ អតិរេកបូជាយ បូជេតា ហោតិ។

៣៤៨. "កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ រូបញ្ញូ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យំ កិញ្ចិ រូបំ សព្វំ រូបំ 'ចត្តារិ មហាភូតានិ , ចតុន្នញ្ច មហាភូតានំ ឧបាទាយរូប'ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ រូបញ្ញូ ហោតិ។

"កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ លក្ខណកុសលោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កម្មលក្ខណោ ពាលោ, កម្មលក្ខណោ បណ្ឌិតោតិ យថាភូតំ បជានាតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ លក្ខណកុសលោ ហោតិ។

"កថញ្ច , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អាសាដិកំ ហារេតា ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ នាធិវាសេតិ, បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ។ ឧប្បន្នំ ព្យាបាទវិតក្កំ...បេ... ឧប្បន្នំ វិហិំសាវិតក្កំ...បេ... ឧប្បន្នុប្បន្នេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ នាធិវាសេតិ, បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អាសាដិកំ ហារេតា ហោតិ។

"កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វណំ បដិច្ឆាទេតា ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី។ យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ, រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា...បេ... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា...បេ... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា...បេ... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា...បេ... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី។ យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ, រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ, មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វណំ បដិច្ឆាទេតា ហោតិ។

"កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធូមំ កត្តា ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន បរេសំ ទេសេតា ហោតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ធូមំ កត្តា ហោតិ។

"កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តិត្ថំ ជានាតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេ កាលេន កាលំ ឧបសង្កមិត្វា បរិបុច្ឆតិ, បរិបញ្ហតិ – 'ឥទំ, ភន្តេ, កថំ? ឥមស្ស កោ អត្ថោ'តិ? តស្ស តេ អាយស្មន្តោ អវិវដញ្ចេវ វិវរន្តិ, អនុត្តានីកតញ្ច ឧត្តានីករោន្តិ, អនេកវិហិតេសុ ច កង្ខាឋានិយេសុ ធម្មេសុ កង្ខំ បដិវិនោទេន្តិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តិត្ថំ

ជានាតិ។

“កថញ្ចា ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បីតំ ជានាតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ ទេសិយមានេ លភតិ អត្ថវេទំ, លភតិ ធម្មវេទំ, លភតិ ធម្មូបសំហិតំ បាមោជ្ជំ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បីតំ ជានាតិ។

“កថញ្ច , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វីថឹ ជានាតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ យថាភូតំ បជានាតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វីថឹ ជានាតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ គោចរកុសលោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ យថាភូតំ បជានាតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ គោចរកុសលោ ហោតិ។

“កថញ្ច ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សាវសេសទោហី ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុំ សទ្ធា គហបតិកា អភិហដ្ឋុំ បវារេន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេហិ។ តត្រ ភិក្ខុ មត្តំ ជានាតិ បដិគ្គហណាយ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សាវសេសទោហី ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ថេរា រត្តញ្ញូ ចិរបព្ពជិតា សង្ឃបិតរោ សង្ឃបរិណាយកា, តេ អតិរេកបូជាយ បូជេតា ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ថេរា រត្តញ្ញូ ចិរបព្ពជិតា សង្ឃបិតរោ សង្ឃបរិណាយកា តេសុ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋាបេតិ អាវិ ចេវ រហោ ច; មេត្តំ វចីកម្មំ បច្ចុបដ្ឋាបេតិ អាវិ ចេវ រហោ ច; មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋាបេតិ អាវិ ចេវ រហោ ច។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ថេរា រត្តញ្ញូ ចិរបព្ពជិតា សង្ឃបិតរោ សង្ឃបរិណាយកា តេ អតិរេកបូជាយ បូជេតា ហោតិ។

“ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, ឯកាទសហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្ពោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុន្”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

មហាគោបាលកសុត្តំ និដ្ឋិតំ តតិយំ។

៤។ ចូឡគោបាលកសុត្តំ

៣៥០។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា វជ្ជីសុ វិហរតិ ឧក្កចេលាយំ គង្គាយ នទិយា តីរេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

“ភូតបុព្វំ , ភិក្ខវេ, មាគធកោ គោបាលកោ ទុប្បញ្ញជាតិកោ, វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ, អសមេក្ខិត្វា គង្គាយ នទិយា ឱរិមំ តីរំ, អសមេក្ខិត្វា បារិមំ តីរំ, អតិត្ថេន គាវោ បតារេសិ ឧត្តរំ តីរំ សុវិទេហានំ· អថ ខោ, ភិក្ខវេ, គាវោ មជ្ឈេគង្គាយ នទិយា សោតេ អាមណ្ឌលិកំ ករិត្វា តត្ថេវ អនយព្យសនំ អាបជ្ជិំសុ· តំ កិស្ស ហេតុ? តថា ហិ សោ, ភិក្ខវេ, មាគធកោ គោបាលកោ ទុប្បញ្ញជាតិកោ, វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ, អសមេក្ខិត្វា គង្គាយ នទិយា ឱរិមំ តីរំ, អសមេក្ខិត្វា បារិមំ តីរំ, អតិត្ថេន គាវោ បតារេសិ ឧត្តរំ តីរំ សុវិទេហានំ· ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យេ ហិ កេចិ [យេ កេចិ (ស្យា· កំ·)] សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អកុសលា ឥមស្ស លោកស្ស អកុសលា បរស្ស លោកស្ស, អកុសលា មារធេយ្យស្ស អកុសលា អមារធេយ្យស្ស, អកុសលា មច្ចុធេយ្យស្ស អកុសលា អមច្ចុធេយ្យស្ស, តេសំ យេ សោតព្វំ សទ្ធាតព្វំ មញ្ញិស្សន្តិ, តេសំ តំ ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ·

៣៥១· “ភូតបុព្វំ, ភិក្ខវេ, មាគធកោ គោបាលកោ សប្បញ្ញជាតិកោ, វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ, សមេក្ខិត្វា គង្គាយ នទិយា ឱរិមំ តីរំ, សមេក្ខិត្វា បារិមំ តីរំ, តិត្ថេន គាវោ បតារេសិ ឧត្តរំ តីរំ សុវិទេហានំ· សោ បឋមំ បតារេសិ យេ តេ ឧសភា គោបិតរោ គោបរិណាយកា· តេ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមំសុ· អថាបរេ បតារេសិ ពលវគាវោ ទម្មគាវោ· តេបិ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមំសុ· អថាបរេ បតារេសិ វច្ឆតរេ វច្ឆតរិយោ· តេបិ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមំសុ· អថាបរេ បតារេសិ វច្ឆកេ កិសាពលកេ [កិសពលកេ (សី· ស្យា· បី·)]· តេបិ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមំសុ· ភូតបុព្វំ, ភិក្ខវេ, វច្ឆកោ តរុណកោ តាវទេវ ជាតកោ មាតុគោរវកេន វុយ្ហមានោ, សោបិ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមាសិ· តំ កិស្ស ហេតុ? តថា ហិ សោ, ភិក្ខវេ, មាគធកោ គោបាលកោ សប្បញ្ញជាតិកោ , វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ, សមេក្ខិត្វា គង្គាយ នទិយា ឱរិមំ តីរំ, សមេក្ខិត្វា បារិមំ តីរំ, តិត្ថេន គាវោ បតារេសិ ឧត្តរំ តីរំ សុវិទេហានំ· ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យេ ហិ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កុសលា ឥមស្ស លោកស្ស កុសលា បរស្ស លោកស្ស, កុសលា មារធេយ្យស្ស កុសលា អមារធេយ្យស្ស, កុសលា មច្ចុធេយ្យស្ស កុសលា អមច្ចុធេយ្យស្ស, តេសំ យេ សោតព្វំ សទ្ធាតព្វំ មញ្ញិស្សន្តិ, តេសំ តំ ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ·

៣៥២· “សេយ្យថាបិ , ភិក្ខវេ, យេ តេ ឧសភា គោបិតរោ គោបរិណាយកា តេ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមំសុ, ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យេ តេ ភិក្ខូ អរហន្តោ ខីណាសវា វុសិតវន្តោ កតករណីយា ឱហិតភារា អនុប្បត្តសទត្ថា បរិក្ខីណភវសំយោជនា សម្មទញ្ញា វិមុត្តា, តេ តិរិយំ មារស្ស សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ គតា·

“សេយ្យថាបិ តេ, ភិក្ខវេ, ពលវគាវោ ទម្មគាវោ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមំសុ, ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យេ តេ ភិក្ខូ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកា តត្ថ បរិនិព្ពាយិនោ អនាវត្តិធម្មា តស្មា លោកា, តេបិ តិរិយំ មារស្ស សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ គមិស្សន្តិ·

“សេយ្យថាបិ តេ, ភិក្ខវេ, វច្ឆតរា វច្ឆតរិយោ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមំសុ, ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យេ តេ ភិក្ខូ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមិនោ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តិ, តេបិ តិរិយំ មារស្ស សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ គមិស្សន្តិ។

“សេយ្យថាបិ តេ, ភិក្ខវេ, វច្ឆកា កិសាពលកា តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមំសុ, ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យេ តេ ភិក្ខូ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នា អវិនិបាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនា, តេបិ តិរិយំ មារស្ស សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ គមិស្សន្តិ។

“សេយ្យថាបិ សោ, ភិក្ខវេ, វច្ឆកោ តរុណកោ តាវទេវ ជាតកោ មាតុគោរវកេន វុយ្ហមានោ តិរិយំ គង្គាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ អគមាសិ, ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យេ តេ ភិក្ខូ ធម្មានុសារិនោ សទ្ធានុសារិនោ, តេបិ តិរិយំ មារស្ស សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ គមិស្សន្តិ។

“អហំ ខោ បន, ភិក្ខវេ, កុសលោ ឥមស្ស លោកស្ស កុសលោ បរស្ស លោកស្ស, កុសលោ មារធេយ្យស្ស កុសលោ អមារធេយ្យស្ស, កុសលោ មច្ចុធេយ្យស្ស កុសលោ អមច្ចុធេយ្យស្ស។ តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, យេ សោតព្ពំ សទ្ទហាតព្ពំ មញ្ញិស្សន្តិ, តេសំ តំ ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ ឥទំ វត្វាន សុគតោ អថាបរំ ឯតទវោច សត្ថា –

“អយំ លោកោ បរោ លោកោ, ជានតា សុប្បកាសិតោ;

យញ្ច មារេន សម្បត្តំ, អប្បត្តំ យញ្ច មច្ចុនា។

“សព្ពំ លោកំ អភិញ្ញាយ, សម្ពុទ្ធេន បជានតា;

វិវដំ អមតទ្វារំ, ខេមំ និព្ពានបត្តិយា។

“ឆិន្នំ បាបិមតោ សោតំ, វិទ្ធស្តំ វិនឡីកតំ;

បាមោជ្ជពហុលា ហោថ, ខេមំ បត្តត្ថ [បត្ថេថ (ស្យា។ កំ។ ក។ អដ្ឋកថាយំ សំវណ្ណិតបាឋោ)] ភិក្ខវោ”តិ។

ຈູຬໂຄປາລກສຸຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ ຈຕຸຕ຺ຖໍ.

໕. ຈູຬສຈ຺ຈກສຸຕ຺ຕໍ

໓໕໓. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ເວສາລິຍໍ ວິຫຣຕິ ມຫາວເນ ກູຏາຄາຣສາລາຍໍ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສຈ຺ຈໂກ ນິຄຓ຺ຐປຸຕ຺ໂຕ ເວສາລິຍໍ ປຏິວສຕິ ຠສ຺ສປ຺ປວາທໂກ ປຓ຺ຑິຕວາໂທ ສາຘຸສມ຺ມໂຕ ພຫຸຊນສ຺ສ. ໂສ ເວສາລິຍໍ ປຣິສຕິ ເອວໍ ວາຈໍ ຠາສຕິ – "ນາຫໍ ຕໍ ປສ຺ສາມິ ສມຓໍ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວາ, ສງ຺ຆິໍ ຄຓິໍ ຄຓາຈຣິຍໍ, ອປິ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ປຏິຊານມານໍ, ໂຍ ມຍາ ວາເທນ ວາທໍ ສມາຣທ຺ໂທ ນ ສງ຺ກມ຺ເປຍ຺ຍ ນ ສມ຺ປກມ຺ເປຍ຺ຍ ນ ສມ຺ປເວເຘຍ຺ຍ, ຍສ຺ສ ນ ກຈ຺ເຉຫິ ເສທາ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍຸໍ. ຖູຓໍ ເຈປາຫໍ ອເຈຕນໍ ວາເທນ ວາທໍ ສມາຣເຠຍ຺ຍໍ, ສາປິ ມຍາ ວາເທນ ວາທໍ ສມາຣທ຺ທາ ສງ຺ກມ຺ເປຍ຺ຍ ສມ຺ປກມ຺ເປຍ຺ຍ ສມ຺ປເວເຘຍ຺ຍ. ໂກ ປນ ວາໂທ ມນຸສ຺ສຠູຕສ຺ສາ"ຕິ?

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອສ຺ສຊິ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເວສາລິໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ສຈ຺ຈໂກ ນິຄຓ຺ຐປຸຕ຺ໂຕ ເວສາລິຍໍ ຊງ຺ຆາວິຫາຣໍ ອນຸຈງ຺ກມມາໂນ ອນຸວິຈຣມາໂນ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອສ຺ສຊິໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ. ທິສ຺ວານ ເຍນາຍສ຺ມາ ອສ຺ສຊິ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມຕາ ອສ຺ສຊິນາ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ໂມທິ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ໂຂ ສຈ຺ຈໂກ ນິຄຓ຺ຐປຸຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອສ຺ສຊິໍ ເອຕທໂວຈ – "ກຖໍ ປນ, ໂຠ ອສ຺ສຊິ, ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ສາວເກ ວິເນຕິ, ກຖໍຠາຄາ ຈ ປນ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວເກສຸ ອນຸສາສນີ ພຫຸລາ ປວຕ຺ຕຕີ"ຕິ? "ເອວໍ ໂຂ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ຠຄວາ ສາວເກ ວິເນຕິ, ເອວໍຠາຄາ ຈ ປນ ຠຄວໂຕ ສາວເກສຸ ອນຸສາສນີ ພຫຸລາ ປວຕ຺ຕຕິ – 'ຣູປໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນິຈ຺ຈໍ, ເວທນາ ອນິຈ຺ຈາ, ສຎ຺ຎາ ອນິຈ຺ຈາ, ສງ຺ຂາຣາ ອນິຈ຺ຈາ, ວິຎ຺ຎາຓໍ ອນິຈ຺ຈໍ. ຣູປໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນຕ຺ຕາ, ເວທນາ ອນຕ຺ຕາ, ສຎ຺ຎາ ອນຕ຺ຕາ, ສງ຺ຂາຣາ ອນຕ຺ຕາ, ວິຎ຺ຎາຓໍ ອນຕ຺ຕາ. ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ ອນິຈ຺ຈາ, ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ອນຕ຺ຕາ'ຕິ. ເອວໍ ໂຂ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ຠຄວາ ສາວເກ ວິເນຕິ, ເອວໍຠາຄາ ຈ ປນ ຠຄວໂຕ ສາວເກສຸ ອນຸສາສນີ ພຫຸລາ ປວຕ຺ຕຕີ"ຕິ. "ທຸສ຺ສຸຕໍ ວຕ, ໂຠ ອສ຺ສຊິ, ອສ຺ສຸມ຺ຫ ເຍ ມຍໍ ເອວໍວາທິໍ ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ອສ຺ສຸມ຺ຫ. ອປ຺ເປວ ນາມ ມຍໍ ກທາຈິ ກຣຫຈິ ເຕນ ໂຠຕາ ໂຄຕເມນ ສທ຺ຘິໍ ສມາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາມ, ອປ຺ເປວ ນາມ ສິຍາ ໂກຈິເທວ ກຖາສລ຺ລາໂປ, ອປ຺ເປວ ນາມ ຕສ຺ມາ ປາປກາ ທິຏ຺ຐິຄຕາ ວິເວເຈຍ຺ຍາມາ"ຕິ.

໓໕໕. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ລິຈ຺ຉວິສຕານິ ສນ຺ຘາຄາເຣ [ສນ຺ຖາຄາເຣ (ກ.)] ສນ຺ນິປຕິຕານິ ໂຫນ຺ຕິ ເກນຈິເທວ ກຣຓີເຍນ. ອຖ ໂຂ ສຈ຺ຈໂກ ນິຄຓ຺ຐປຸຕ຺ໂຕ ເຍນ ເຕ ລິຈ຺ຉວີ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕ ລິຈ຺ຉວີ ເອຕທໂວຈ – "ອຠິກ຺ກມນ຺ຕຸ ໂຠນ຺ໂຕ ລິຈ຺ຉວີ, ອຠິກ຺ກມນ຺ຕຸ ໂຠນ຺ໂຕ ລິຈ຺ຉວີ, ອຊ຺ຊ ເມ ສມເຓນ ໂຄຕເມນ ສທ຺ຘິໍ ກຖາສລ຺ລາໂປ ຠວິສ຺ສຕິ. ສເຈ ເມ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ຕຖາ ປຕິຏ຺ຐິສ຺ສຕິ ຍຖາ ຈ ເມ [ຍຖາສ຺ສ ເມ (ສີ. ປີ.)] ຎາຕຎ຺ຎຕເຣນ ສາວເກນ ອສ຺ສຊິນາ ຠິກ຺ຂຸນາ ປຕິຏ຺ຐິຕໍ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ປຸຣິໂສ ທີຆໂລມິກໍ ເອຬກໍ ໂລເມສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ອາກຑ຺ເຒຍ຺ຍ ປຣິກຑ຺ເຒຍ຺ຍ ສມ຺ປຣິກຑ຺ເຒຍ຺ຍ, ເອວເມວາຫໍ ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ວາເທນ ວາທໍ ອາກຑ຺ຒິສ຺ສາມິ ປຣິກຑ຺ຒິສ຺ສາມິ ສມ຺ປຣິກຑ຺ຒິສ຺ສາມິ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ໂສຓ຺ຑິກາກມ຺ມກາໂຣ ມຫນ຺ຕໍ ໂສຓ຺ຑິກາກິຬຎ຺ຊໍ ຄມ຺ຠີເຣ

ឧទករហទេ បក្ខិបិត្វា កណ្ណេ គហេត្វា អាកឌ្ឍេយ្យ បរិកឌ្ឍេយ្យ សម្បរិកឌ្ឍេយ្យ, ឯវមេវាហំ សមណំ គោតមំ វាទេន វាទំ អាកឌ្ឍិស្សាមិ បរិកឌ្ឍិស្សាមិ សម្បរិកឌ្ឍិស្សាមិ។ សេយ្យថាបិ នាម ពលវា សោណ្ឌិកាធុត្តោ វាលំ [ថាលំ (ក។)] កណ្ណេ គហេត្វា ឱធុនេយ្យ និទ្ធុនេយ្យ និប្ផោដេយ្យ [និច្ឆោទេយ្យ (សី។ បី។ ក។), និច្ឆោដេយ្យ (ក។), និប្បោថេយ្យ (ស្យា។ កំ។)] ឯវមេវាហំ សមណំ គោតមំ វាទេន វាទំ ឱធុនិស្សាមិ និទ្ធុនិស្សាមិ និប្ផោដេស្សាមិ។ សេយ្យថាបិ នាម កុញ្ជរោ សដ្ឋិហាយនោ គម្ភីរំ បោក្ខរណិំ ឱគាហេត្វា សាណធោវិកំ នាម កីឡិតជាតំ កីឡតិ, ឯវមេវាហំ សមណំ គោតមំ សាណធោវិកំ មញ្ញេ កីឡិតជាតំ កីឡិស្សាមិ។ អភិក្កមន្តុ ភោន្តោ លិច្ឆវី, អភិក្កមន្តុ ភោន្តោ លិច្ឆវី, អជ្ជ មេ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ កថាសល្លាបោ ភវិស្សតី"តិ។ តត្រេកច្ចេ លិច្ឆវី ឯវមាហំសុ – "កិំ សមណោ គោតមោ សច្ចកស្ស និគណ្ឋបុត្តស្ស វាទំ អារោបេស្សតិ, អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ អារោបេស្សតី"តិ? ឯកច្ចេ លិច្ឆវី ឯវមាហំសុ – "កិំ សោ ភវមានោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ យោ ភគវតោ វាទំ អារោបេស្សតិ, អថ ខោ ភគវា សច្ចកស្ស និគណ្ឋបុត្តស្ស វាទំ អារោបេស្សតី"តិ? អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ បញ្ចមត្តេហិ លិច្ឆវិសតេហិ បរិវុតោ យេន មហាវនំ កូដាគារសាលា តេនុបសង្កមិ។

៣៥៤។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ អព្ភោកាសេ ចង្កមន្តិ។ អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ យេន តេ ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខូ ឯតទវោច – "កហំ នុ ខោ, ភោ, ឯតរហិ សោ ភវំ គោតមោ វិហរតិ? ទស្សនកាមា ហិ មយំ តំ ភវន្តំ គោតម"ន្តិ។ "ឯស, អគ្គិវេស្សន, ភគវា មហាវនំ អជ្ឈោគាហេត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសិន្នោ"តិ។ អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ មហតិយា លិច្ឆវិបរិសាយ សទ្ធិំ មហាវនំ អជ្ឈោគាហេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ តេបិ ខោ លិច្ឆវី អប្បេកច្ចេ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ, អប្បេកច្ចេ ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិំសុ, សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ អប្បេកច្ចេ យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ, អប្បេកច្ចេ ភគវតោ សន្តិកេ នាមគោត្តំ សាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ, អប្បេកច្ចេ តុណ្ហីភូតា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។

៣៥៥។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "បុច្ឆេយ្យាហំ ភវន្តំ គោតមំ កិញ្ចិទេវ ទេសំ, សចេ មេ ភវំ គោតមោ ឱកាសំ ករោតិ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណាយា"តិ។ "បុច្ឆ, អគ្គិវេស្សន, យទាកង្ខសី"តិ។ "កថំ បន ភវំ គោតមោ សាវកេ វិនេតិ, កថំភាគា ច បន ភោតោ គោតមស្ស សាវកេសុ អនុសាសនី ពហុលា បវត្តតី"តិ? "ឯវំ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, សាវកេ វិនេមិ, ឯវំភាគា ច បន មេ សាវកេសុ អនុសាសនី ពហុលា បវត្តតិ – 'រូបំ, ភិក្ខវេ, អនិច្ចំ, វេទនា អនិច្ចា, សញ្ញា អនិច្ចា, សង្ខារា អនិច្ចា, វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ។ រូបំ, ភិក្ខវេ, អនត្តា, វេទនា អនត្តា, សញ្ញា អនត្តា, សង្ខារា អនត្តា, វិញ្ញាណំ អនត្តា។ សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា, សព្ពេ ធម្មា អនត្តា'តិ។ ឯវំ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, សាវកេ វិនេមិ, ឯវំភាគា ច បន មេ សាវកេសុ អនុសាសនី ពហុលា បវត្តតី"តិ។

"ឧបមា មំ, ភោ គោតម, បដិភាតី"តិ។ "បដិភាតុ តំ, អគ្គិវេស្សនា"តិ ភគវា អវោច។

“សេយ្យថាបិ, ភោ គោតម, យេ កេចិមេ ពីជគាមភូតគាមា វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជន្តិ, សព្វេ តេ បថវឹ និស្សាយ បថវិយំ បតិដ្ឋាយ។ ឯវមេតេ ពីជគាមភូតគាមា វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជន្តិ។ សេយ្យថាបិ វា បន, ភោ គោតម, យេ កេចិមេ ពលករណីយា កម្មន្តា ករីយន្តិ, សព្វេ តេ បថវឹ និស្សាយ បថវិយំ បតិដ្ឋាយ។ ឯវមេតេ ពលករណីយា កម្មន្តា ករីយន្តិ។ ឯវមេវ ខោ, ភោ គោតម, រូបត្តាយំ បុរិសបុគ្គលោ រូបេ បតិដ្ឋាយ បុញ្ញំ វា អបុញ្ញំ វា បសវតិ, វេទនត្តាយំ បុរិសបុគ្គលោ វេទនាយំ បតិដ្ឋាយ បុញ្ញំ វា អបុញ្ញំ វា បសវតិ, សញ្ញត្តាយំ បុរិសបុគ្គលោ សញ្ញាយំ បតិដ្ឋាយ បុញ្ញំ វា អបុញ្ញំ វា បសវតិ, សង្ខារត្តាយំ បុរិសបុគ្គលោ សង្ខារេសុ បតិដ្ឋាយ បុញ្ញំ វា អបុញ្ញំ វា បសវតិ, វិញ្ញាណត្តាយំ បុរិសបុគ្គលោ វិញ្ញាណេ បតិដ្ឋាយ បុញ្ញំ វា អបុញ្ញំ វា បសវតី”តិ។

“ននុ ត្វំ, អគ្គិវេស្សន, ឯវំ វទេសិ – ‘រូបំ មេ អត្តា, វេទនា មេ អត្តា, សញ្ញា មេ អត្តា, សង្ខារា មេ អត្តា, វិញ្ញាណំ មេ អត្តា’”តិ? “អហញ្ហិ, ភោ គោតម , ឯវំ វទាមិ – ‘រូបំ មេ អត្តា, វេទនា មេ អត្តា, សញ្ញា មេ អត្តា, សង្ខារា មេ អត្តា, វិញ្ញាណំ មេ អត្តា’តិ, អយញ្ច មហតី ជនតា”តិ។

“កិញ្ហិ តេ, អគ្គិវេស្សន, មហតី ជនតា ករិស្សតិ? ឥង្ឃ ត្វំ, អគ្គិវេស្សន, សកញ្ញេវ វាទំ និព្វេឋេហី”តិ។ “អហញ្ហិ, ភោ គោតម, ឯវំ វទាមិ – ‘រូបំ មេ អត្តា, វេទនា មេ អត្តា, សញ្ញា មេ អត្តា, សង្ខារា មេ អត្តា, វិញ្ញាណំ មេ អត្តា’”តិ។

៣៥៦។ “តេន ហិ, អគ្គិវេស្សន, តញ្ញេវេត្ថ បដិបុច្ឆិស្សាមិ, យថា តេ ខមេយ្យ តថា នំ [តថា តំ (ក។)] ព្យាករេយ្យាសិ។ តំ កឹ មញ្ញសិ , អគ្គិវេស្សន, វត្តេយ្យ រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាវសិត្តស្ស សកស្មឹ វិជិតេ វសោ – ឃាតេតាយំ វា ឃាតេតុំ, ជាបេតាយំ វា ជាបេតុំ, បព្វាជេតាយំ វា បព្វាជេតុំ, សេយ្យថាបិ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស, សេយ្យថាបិ វា បន រញ្ញោ មាគធស្ស អជាតសត្តុស្ស វេទេហិបុត្តស្សា”តិ? “វត្តេយ្យ, ភោ គោតម, រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាវសិត្តស្ស សកស្មឹ វិជិតេ វសោ – ឃាតេតាយំ វា ឃាតេតុំ, ជាបេតាយំ វា ជាបេតុំ, បព្វាជេតាយំ វា បព្វាជេតុំ, សេយ្យថាបិ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស, សេយ្យថាបិ វា បន រញ្ញោ មាគធស្ស អជាតសត្តុស្ស វេទេហិបុត្តស្ស។ ឥមេសម្បិ ហិ, ភោ គោតម, សង្ឃានំ គណានំ – សេយ្យថិទំ, វជ្ជីនំ មល្លានំ – វត្តតិ សកស្មឹ វិជិតេ វសោ – ឃាតេតាយំ វា ឃាតេតុំ, ជាបេតាយំ វា ជាបេតុំ, បព្វាជេតាយំ វា បព្វាជេតុំ។ កឹ បន រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាវសិត្តស្ស, សេយ្យថាបិ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស , សេយ្យថាបិ វា បន រញ្ញោ មាគធស្ស អជាតសត្តុស្ស វេទេហិបុត្តស្ស? វត្តេយ្យ, ភោ គោតម, វត្តិតុញ្ច អរហតី”តិ។

“តំ កឹ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, យំ ត្វំ ឯវំ វទេសិ – ‘រូបំ មេ អត្តា’តិ, វត្តតិ តេ តស្មឹ រូបេ វសោ – ឯវំ មេ រូបំ ហោតុ, ឯវំ មេ រូបំ មា អហោសី”តិ? ឯវំ វុត្តេ, សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ តុណ្ហីអហោសិ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា សច្ចកំ និគណ្ឋបុត្តំ ឯតទវោច – “តំ កឹ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, យំ ត្វំ ឯវំ វទេសិ – ‘រូបំ មេ អត្តា’តិ, វត្តតិ តេ តស្មឹ រូបេ វសោ – ឯវំ មេ រូបំ ហោតុ, ឯវំ មេ រូបំ មា អហោសី”តិ? ទុតិយម្បិ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ តុណ្ហីអហោសិ។ អថ ខោ ភគវា សច្ចកំ និគណ្ឋបុត្តំ ឯតទវោច – “ព្យាករោហិ ទានិ, អគ្គិវេស្សន, ន ទានិ តេ តុណ្ហីភាវស្ស កាលោ។ យោ កោចិ, អគ្គិវេស្សន តថាគតេន យាវតតិយំ សហធម្មិកំ បញ្ហំ បុដ្ឋោ ន ព្យាករោតិ, ឯត្ថេវស្ស

សត្តធា មុទ្ធា ផលតី”តិ។

តេន ខោ បន សមយេន វជិរបាណិ យក្ខោ អាយសំ វជិរំ អាទាយ អាទិត្តំ សម្បជ្ជលិតំ សជោតិភូតំ សច្ចកស្ស និគណ្ឋបុត្តស្ស ឧបរិវេហាសំ ឋិតោ ហោតិ – ‘សចាយំ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវតា យាវតតិយំ សហធម្មិកំ បញ្ហំ បុដ្ឋោ ន ព្យាករិស្សតិ ឯត្ថេវស្ស សត្តធា មុទ្ធំ ផាលេស្សាមី’តិ។ តំ ខោ បន វជិរបាណិំ យក្ខំ ភគវា ចេវ បស្សតិ សច្ចកោ ច និគណ្ឋបុត្តោ។ អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភីតោ សំវិគ្គោ លោមហដ្ឋជាតោ ភគវន្តំយេវ តាណំ គវេសី ភគវន្តំយេវ លេណំ គវេសី ភគវន្តំយេវ សរណំ គវេសី ភគវន្តំ ឯតទវោច – “បុច្ឆតុ មំ ភវំ គោតមោ, ព្យាករិស្សាមី”តិ។

៣៥៦។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, យំ ត្វំ ឯវំ វទេសិ – ‘រូបំ មេ អត្តា’តិ, វត្តតិ តេ តស្មិំ រូបេ វសោ – ឯវំ មេ រូបំ ហោតុ, ឯវំ មេ រូបំ មា អហោសី”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។

“មនសិ ករោហិ, អគ្គិវេស្សន; មនសិ ករិត្វា ខោ, អគ្គិវេស្សន, ព្យាករោហិ។ ន ខោ តេ សន្ធិយតិ បុរិមេន វា បច្ឆិមំ បច្ឆិមេន វា បុរិមំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, យំ ត្វំ ឯវំ វទេសិ – ‘វេទនា មេ អត្តា’តិ, វត្តតិ តេ តិស្សំ វេទនាយំ [តាយំ វេទនាយំ (សី។ ស្យា។)] វសោ – ឯវំ មេ វេទនា ហោតុ, ឯវំ មេ វេទនា មា អហោសី”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។

“មនសិ ករោហិ, អគ្គិវេស្សន; មនសិ ករិត្វា ខោ, អគ្គិវេស្សន, ព្យាករោហិ។ ន ខោ តេ សន្ធិយតិ បុរិមេន វា បច្ឆិមំ, បច្ឆិមេន វា បុរិមំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន , យំ ត្វំ ឯវំ វទេសិ – ‘សញ្ញា មេ អត្តា’តិ, វត្តតិ តេ តិស្សំ សញ្ញាយំ វសោ – ឯវំ មេ សញ្ញា ហោតុ, ឯវំ មេ សញ្ញា មា អហោសី”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។

“មនសិ ករោហិ, អគ្គិវេស្សន ; មនសិ ករិត្វា ខោ, អគ្គិវេស្សន, ព្យាករោហិ។ ន ខោ តេ សន្ធិយតិ បុរិមេន វា បច្ឆិមំ, បច្ឆិមេន វា បុរិមំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, យំ ត្វំ ឯវំ វទេសិ – ‘សង្ខារា មេ អត្តា’តិ, វត្តតិ តេ តេសុ សង្ខារេសុ វសោ – ឯវំ មេ សង្ខារា ហោន្តុ, ឯវំ មេ សង្ខារា មា អហេសុ”ន្តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។

“មនសិ ករោហិ, អគ្គិវេស្សន; មនសិ ករិត្វា ខោ, អគ្គិវេស្សន, ព្យាករោហិ។ ន ខោ តេ សន្ធិយតិ បុរិមេន វា បច្ឆិមំ, បច្ឆិមេន វា បុរិមំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, យំ ត្វំ ឯវំ វទេសិ – ‘វិញ្ញាណំ មេ អត្តា’តិ, វត្តតិ តេ តស្មិំ វិញ្ញាណេ វសោ – ឯវំ មេ វិញ្ញាណំ ហោតុ, ឯវំ មេ វិញ្ញាណំ មា អហោសី”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។

“មនសិ ករោហិ, អគ្គិវេស្សន; មនសិ ករិត្វា ខោ, អគ្គិវេស្សន, ព្យាករោហិ។ ន ខោ តេ សន្ធិយតិ បុរិមេន វា បច្ឆិមំ, បច្ឆិមេន វា បុរិមំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វា”តិ? “អនិច្ចំ, ភោ គោតម”។ “យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វា”តិ? “ទុក្ខំ, ភោ

ໂຄຕມ”. “ຢໍ ປນານິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ວິປຣິຓາມຘມ຺ມໍ, ກລ຺ລໍ ນຸ ຕໍ ສມນຸປສ຺ສິຕຸໍ – ‘ເອຕໍ ມມ, ເອໂສຫມສ຺ມິ, ເອໂສ ເມ ອຕ຺ຕາ’”ຕິ? “ໂນ ເຫຕໍ, ໂຠ ໂຄຕມ”.

“ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍສິ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເວທນາ...ເປ... ສຍ຺ຍາ...ເປ... ສງ຺ຂາຣາ...ເປ... ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍສິ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ວິຍ຺ຍາຓໍ ນິຈ຺ຈໍ ວາ ອນິຈ຺ຈໍ ວາ”ຕິ? “ອນິຈ຺ຈໍ, ໂຠ ໂຄຕມ”. “ຢໍ ປນານິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ວາ ຕໍ ສຸຂໍ ວາ”ຕິ? “ທຸກ຺ຂໍ, ໂຠ ໂຄຕມ”. “ຢໍ ປນານິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ວິປຣິຓາມຘມ຺ມໍ, ກລ຺ລໍ ນຸ ຕໍ ສມນຸປສ຺ສິຕຸໍ – ‘ເອຕໍ ມມ, ເອໂສຫມສ຺ມິ, ເອໂສ ເມ ອຕ຺ຕາ’”ຕິ? “ໂນ ເຫຕໍ, ໂຠ ໂຄຕມ”.

“ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍສິ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ໂຢ ນຸ ໂຂ ທຸກ຺ຂໍ ອລ຺ລີໂນ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປຄໂຕ ທຸກ຺ຂໍ ອຊ຺ໂຌສິໂຕ , ທຸກ຺ຂໍ ‘ເອຕໍ ມມ, ເອໂສຫມສ຺ມິ, ເອໂສ ເມ ອຕ຺ຕາ’ຕິ ສມນຸປສ຺ສຕິ, ອປິ ນຸ ໂຂ ໂສ ສາມໍ ວາ ທຸກ຺ຂໍ ປຣິຊາເນຢ຺ຢ, ທຸກ຺ຂໍ ວາ ປຣິກ຺ເຂເປຕ຺ວາ ວິຫເຣຢ຺ຢາ”ຕິ? “ກິຍ຺ຫິ ສິຢາ, ໂຠ ໂຄຕມ? ໂນ ເຫຕໍ, ໂຠ ໂຄຕມາ”ຕິ.

“ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍສິ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ນນຸ ຕ຺ວໍ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ທຸກ຺ຂໍ ອລ຺ລີໂນ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປຄໂຕ ທຸກ຺ຂໍ ອຊ຺ໂຌສິໂຕ, ທຸກ຺ຂໍ – ‘ເອຕໍ ມມ, ເອໂສຫມສ຺ມິ, ເອໂສ ເມ ອຕ຺ຕາ’ຕິ ສມນຸປສ຺ສສີ”ຕິ? “ກິຍ຺ຫິ ໂນ ສິຢາ, ໂຠ ໂຄຕມ? ເອວເມຕໍ ໂຠ ໂຄຕມາ”ຕິ.

໑໘໙. “ເສຢ຺ຢຖາປິ , ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ປຸຣິໂສ ສາຣຕ຺ຖິໂກ ສາຣຄເວສີ ສາຣປຣິເຢສນໍ ຈຣມາໂນ ຕິຓ຺ຫໍ ກຸຐາຣິໍ [ກຸຘາຣິໍ (ສ຺ຢາ. ກໍ. ກ.)] ອາທາຢ ວນໍ ປວິເສຢ຺ຢ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ປສ຺ເສຢ຺ຢ ມຫນ຺ຕໍ ກທລິກ຺ຂນ຺ຘໍ ອຸຊຸໍ ນວໍ ອກຸກ຺ກຸກຊາຕໍ [ອກຸກ຺ກຸຏຊາຕໍ (ສ຺ຢາ. ກໍ.)]. ຕເມນໍ ມູເລ ຉິນ຺ເທຢ຺ຢ, ມູເລ ເຉຕ຺ວາ ອຄ຺ເຄ ຉິນ຺ເທຢ຺ຢ, ອຄ຺ເຄ ເຉຕ຺ວາ ປຕ຺ຕວຏ຺ຏິໍ ວິນິພ຺ຠຸເຊຢ຺ຢ [ວິນິພ຺ຠຸຊ຺ເຊຢ຺ຢ (ກ.)]. ໂສ ຕຕ຺ຖ ປຕ຺ຕວຏ຺ຏິໍ ວິນິພ຺ຠຸຊນ຺ໂຕ ເຜຄ຺ຄຸມ຺ປິ ນາຘິຄຈ຺ເຉຢ຺ຢ, ກຸໂຕ ສາຣໍ? ເອວເມວ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ມຢາ ສກສ຺ມິໍ ວາເທ ສມນຸຢຸຍ຺ຊິຢມາໂນ ສມນຸຄ຺ຄາຫິຢມາໂນ ສມນຸຠາສິຢມາໂນ ຣິຕ຺ໂຕ ຕຸຈ຺ໂຉ ອປຣທ຺ໂຘ. ຠາສິຕາ ໂຂ ປນ ເຕ ເອສາ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເວສາລິຢໍ ປຣິສຕິ ວາຈາ – ‘ນາຫໍ ຕໍ ປສ຺ສາມິ ສມຓໍ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວາ, ສງ຺ຆິໍ ຄຓິໍ ຄຓາຈຣິຢໍ, ອປິ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ປຏິຊານມານໍ, ໂຢ ມຢາ ວາເທນ ວາທໍ ສມາຣທ຺ໂຘ ນ ສງ຺ກມ຺ເປຢ຺ຢ ນ ສມ຺ປກມ຺ເປຢ຺ຢ ນ ສມ຺ປເວເຘຢ຺ຢ, ຢສ຺ສ ນ ກຈ຺ເຉຫິ ເສທາ ມຸຈ຺ເຈຢ຺ຢຸໍ. ຖູຓໍ ເຈປາຫໍ ອເຈຕນໍ ວາເທນ ວາທໍ ສມາຣເຠຢ຺ຢໍ ສາປິ ມຢາ ວາເທນ ວາທໍ ສມາຣທ຺ທາ ສງ຺ກມ຺ເປຢ຺ຢ ສມ຺ປກມ຺ເປຢ຺ຢ ສມ຺ປເວເຘຢ຺ຢ. ໂກ ປນ ວາໂທ ມນຸສ຺ສຠູຕສ຺ສາ’ຕິ? ຕຸຢ຺ຫໍ ໂຂ ປນ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ອປ຺ເປກຈ຺ຈານິ ເສທຜຸສິຕານິ ນລາຏາ ມຸຕ຺ຕານິ, ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ວິນິຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ຠູມິຢໍ ປຕິຏ຺ຐິຕານິ. ມຢ຺ຫໍ ໂຂ ປນ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ນຕ຺ຖິ ເອຕຣຫິ ກາຢສ຺ມິໍ ເສໂທ”ຕິ. ອິຕິ ຠຄວາ ຕສ຺ມິໍ [ຕສ຺ສໍ (?)] ປຣິສຕິ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓໍ ກາຢໍ ວິວຣິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ສຈ຺ຈໂກ ນິຄຓ຺ຐປຸຕ຺ໂຕ ຕຸຓ຺ຫີຠູໂຕ ມງ຺ກຸຠູໂຕ ປຕ຺ຕກ຺ຂນ຺ໂຘ ອໂຘມຸໂຂ ປຊ຺ຌາຢນ຺ໂຕ ອປ຺ປຏິຠາໂນ ນິສີທິ.

໑໙໐. ອຖ ໂຂ ທຸມ຺ມຸໂຂ ລິຈ຺ຉວິປຸຕ຺ໂຕ ສຈ຺ຈກໍ ນິຄຓ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ຕຸຓ຺ຫີຠູຕໍ ມງ຺ກຸຠູຕໍ ປຕ຺ຕກ຺ຂນ຺ຘໍ ອໂຘມຸຂໍ ປຊ຺ຌາຢນ຺ຕໍ ອປ຺ປຏິຠານໍ ວິທິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ອຸປມາ ມໍ, ຠຄວາ, ປຏິຠາຕີ”ຕິ. “ປຏິຠາຕຸ ຕໍ, ທຸມ຺ມຸຂາ”ຕິ ຠຄວາ ອໂວຈ. “ເສຢ຺ຢຖາປິ, ຠນ຺ເຕ, ຄາມສ຺ສ ວາ ນິຄມສ຺ສ ວາ ອວິທູເຣ ໂປກ຺ຂຣຓີ. ຕຕ຺ຣາສ຺ສ ກກ຺ກຏໂກ. ອຖ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ສມ຺ພຫຸລາ ກຸມາຣກາ ວາ ກຸມາຣິກາ ວາ ຕມ຺ຫາ ຄາມາ ວາ ນິຄມາ ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ

ឥយេត ឃា ចេបិក្ខូទលិ ចេតុបឃក្កុយេឃ្យុំ; ស្កូបឃក្កយិត្វា តំ ចេបិក្ខូទលិ ឌ្ឍការេហត្វា តំ ពក្កុដកំ ស្កូឥកា ស្កូឆ្ឌទិត្វា ឆចេល បតិដ្ឋានេបឃ្យុំ៉ ឃញ្ញាដេច ហិ ចេឃា, ភទន្ត, ពក្កុដចេកា អឡូអំ អកិតិត្ថាចេយឃ្យុ តំ តដេច ចេត ក្យុាទកា ចា ក្យុាទិកា ចា ពដេដ្ឋត ចា ពឆចេលត ចា ឃឆ្លិទេត្ថុឃ្យុំ ឃម្ពុទេឡាឃ្យុំ ឃយ្យលិកទេឡាឃ្យុំ៉ ឲចពិវ្យាចេឃា, ភទន្ត, ពក្កុដចេកា ឃទេគ្គាហិ អឡូឲហិ ឃឆ្លិទេត្ថហិ ឃម្ពុទេក្កហិ ឃយ្យលិកទេក្កហិ អកទេត្តា តំ ចេបិក្ខូទលិ បុត ឌ្ឍតាទិតំ, ចេឃឃ្យុចាបិ បុទេត្តា៉ ឲចចេយច ចេលា, ភទន្ត, ឃាតិ ឃច្ឆកឃ្យុ តិកល្ឆុបុត្តឃ្យុ ចិឃ្វកាឃិតាតិ ចិចេឃចិតាតិ ចិបុទ្ធិតាតិ តាតិបិ ឃគ្គាតិ [ចិបុទ្ធិតាតិ កាតិចិ កាតិចិ តាតិ (ឃិ៉ ឃ្យុា៉ កំ៉ បិ៉)] ភកចតា ឃឆ្លិទត្ថាតិ ឃម្ពុក្កាតិ ឃយ្យលិកក្កាតិ; អកទេត្តា ច ភាតិ, ភទន្ត, ឃច្ឆចេកា តិកល្ឆុបុទេត្តា បុត ភកចត្តិ ស្កូបឃក្កយិតំ ឃតិតំ ចាភាឆិបុវាចេឃា”តិ៉ ឲចំ ក្មុទេត្ត, ឃច្ឆចេកា តិកល្ឆុបុទេត្តា ក្មុយ្យុំ លិច្ឆចិបុត្តំ ឲតភចេចាច – “អាកចេយហិ ត្វំ, ក្មុយ្យុល, អាកចេយហិ ត្វំ, ក្មុយ្យុល ( ) [(យុលចេទាឃិ ត្វំ ក្មុយ្យុល) (ឃ្យុា៉ កំ៉)] ត យឃំ តឃា ឃឆ្លិ យទេត្តយ, ត្លុឆ យឃំ ចេភាតា ចេកាតចេយត ឃឆ្លិ យទេត្តយ៉

ឲ៩ឲ៧៉ “តិដ្ឋចេតឃា, ចេភា ចេកាតយ, អយញ្ញាទេឡាច អទេញ្ញឃញ្ញ បុត្យឃយលា(ក្រាហូលាតំ ចាចា៉ ចិលិបំ ចិលបិតំ យទេញ្ញា៉ កិត្តាចតា ច ត្ ចេលា ចេភាចេតា ចេកាតយឃ្យុ ឃាចចេកា ឃាឃតកចេទា ចេហាតិ ឌ្ឍចាភបតិកចេទា តិណ្ណចិចិកិច្ឆោ ចិកតកឆំកចេឆា ចេចឃាទុឌ្ឍបុទេត្តា អបចេបុច្ចចេឃា ឃត្ថុឃាឃចេត ចិហចេតិ”តិ? “ឥ្លុឆ, អក្កិចេឃ្យុត, យយ ឃាចចេកា ឃំ កិញ្ចិ ទ្វុបំ អតីតាតាកាតបច្ចុបុត្តំ អជ្ឈត្តំ ចា ពាហិទ្ធា ចា ឌ្ឍឡូអាទិកំ ចា ឃុលុមំ ចា ហឹតំ ចា បណីតំ ចា ឃំ ក្ខុទេទ ឃត្តិចេក ចា, ឃត្តំ ទ្វុបំ ‘ទេតតំ យយ, ទេតចេឃាហយទ្ធិ, ត ចេយចេឃា អត្តា’តិ ឲចចេយតំ ឃចាក្ខុតំ ឃម្ពុប្បញ្ញាឃ បឃ្យុតិ; ឃា កាចិ ចេចភតា…ចេប… ឃា កាចិ ឃញ្ញា…ចេប… ចេឃ ពោចិ ឃដ្ឋាទា…ចេប… ឃំ កិញ្ចិ ចិញ្ញាណំ អតីតាតាកាតបច្ចុបុត្តំ អជ្ឈត្តំ ចា ពាហិទ្ធា ចា ឌ្ឍឡូអាទិកំ ចា ឃុលុមំ ចា ហឹតំ ចា បណីតំ ចា, ឃំ ក្ខុទេទ ឃត្តិចេក ចា, ឃត្តំ ចិញ្ញាណំ ‘ទេតតំ យយ, ទេតចេឃាហយទ្ធិ, ត ចេយចេឃា អត្តា’តិ ឲចចេយតំ ឃចាក្ខុតំ ឃម្ពុប្បញ្ញាឃ បឃ្យុតិ៉ ឲត្តាចតា ចេលា, អក្កិចេឃ្យុត, យយ ឃាចចេកា ឃាឃតកចេទា ចេហាតិ ឌ្ឍចាភបតិកចេទា តិណ្ណចិចិកិច្ឆោ ចិកតកឆំកចេឆា ចេចឃាទុឌ្ឍបុទេត្តា អបចេបុច្ចចេឃា ឃត្ថុឃាឃចេត ចិហចេតិ”តិ៉

“កិត្តាចតា បត, ចេភា ចេកាតយ, ភិក្ខុ អទហំ ចេហាតិ ចឹណាឃចេចា ក្មុឃិតចា កតាកចេលិចេឃា ឌ្ឍហិតភាចេទា អតុប្បត្តឃភទេត្ថុ បទិក្ខិណកចឃំចេឃាដចេតា ឃម្ពុតញ្ញា ចិយុទេត្តា”តិ? “ឥ្លុឆ, អក្កិចេឃ្យុត, ភិក្ខុ ឃំ កិញ្ចិ ទ្វុបំ អតីតាតាកាតបច្ចុបុត្តំ អជ្ឈត្តំ ចា ពាហិទ្ធា ចា ឌ្ឍឡូអាទិកំ ចា ឃុលុមំ ចា ហឹតំ ចា បណីតំ ចា ឃំ ក្ខុទេទ ឃត្តិចេក ចា ឃត្តំ ទ្វុបំ ‘ទេតតំ យយ, ទេតចេឃាហយទ្ធិ, ត ចេយចេឃា អត្តា’តិ ឲចចេយតំ ឃចាក្ខុតំ ឃម្ពុប្បញ្ញាឃ ឌិស្វា អតុបាដា ចិយុទេត្តា ចេហាតិ; ឃា កាចិ ចេចភតា…ចេប… ឃា កាចិ ឃញ្ញា…ចេប… ចេឃ ពោចិ ឃដ្ឋាទា…ចេប… ឃំ កិញ្ចិ ចិញ្ញាណំ អតីតាតាកាតបច្ចុបុត្តំ អជ្ឈត្តំ ចា ពាហិទ្ធា ចា ឌ្ឍឡូអាទិកំ ចា ឃុលុមំ ចា ហឹតំ ចា បណីតំ ចា ឃំ ក្ខុទេទ ឃត្តិចេក ចា ឃត្តំ ចិញ្ញាណំ ‘ទេតតំ យយ, ទេតចេឃាហយទ្ធិ, ត ចេយចេឃា អត្តា’តិ ឲចចេយតំ ឃចាក្ខុតំ ឃម្ពុប្បញ្ញាឃ ឌិស្វា អតុបាដា ចិយុទេត្តា ចេហាតិ៉ ឲត្តាចតា ចេលា, អក្កិចេឃ្យុត, ភិក្ខុ អទហំ ចេហាតិ ចឹណាឃចេចា ក្មុឃិតចា កតាកចេលិចេឃា ឌ្ឍហិតភាចេទា អតុប្បត្តឃភទេត្ថុ បទិក្ខិណកចឃំចេឃាដចេតា ឃម្ពុតញ្ញា ចិយុទេត្តា៉ ឲចំ ចិយុត្តចិទេត្តា ចេលា, អក្កិចេឃ្យុត, ភិក្ខុ តីហិ អតុត្តទិចេឃហិ ឃយត្តាកចេតា ចេហាតិ – ឌឃ្យុតាតុត្តទិចេឃត, បដិបដាតុត្តទិចេឃត, ចិយុត្តាតុត្តទិចេឃត៉ ឲចំ ចិយុត្តចិទេត្តា ចេលា, អក្កិចេឃ្យុត, ភិក្ខុ តចាកតទេឡាច ឃក្កុទោតិ កទុំ ពចេទាតិ យាចេតតិ ឬដេតិ – ឡូទេទ្ធ ចេឃា ភកចា ចេពាធាឃ ឆយ្យុំ ដេចេឃតិ, ឌទេត្តា ចេឃា ភកចា ឌយចាឃ ឆយ្យុំ ដេចេឃតិ, ឃទេត្តា ចេឃា ភកចា ឃយចាឃ ឆយ្យុំ ដេចេឃតិ, តិចេណ្ណា ចេឃា ភកចា តទលាឃ ឆយ្យុំ ដេចេឃតិ, បទិតិព្វុចេតា ចេឃា ភកចា បទិតិព្វាតាឃ ឆយ្យុំ ដេចេឃតី”តិ៉

៣៦២. ឯវំ វុត្តេ, សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “មយមេវ, ភោ គោតម, ធំសី, មយំ បគព្ភា, យេ មយំ ភវន្តំ គោតមំ វាទេន វាទំ អាសាទេតព្ពំ អមញ្ញិម្ហាសិយា ហិ, ភោ គោតម, ហត្ថិំ បភិន្នំ អាសជ្ជ បុរិសស្ស សោត្ថិភាវោ, ន ត្វេវ ភវន្តំ គោតមំ អាសជ្ជ សិយា បុរិសស្ស សោត្ថិភាវោ។ សិយា ហិ, ភោ គោតម, បជ្ជលិតំ [ជលន្តំ (សី. បី.)] អគ្គិក្ខន្ធំ អាសជ្ជ បុរិសស្ស សោត្ថិភាវោ , ន ត្វេវ ភវន្តំ គោតមំ អាសជ្ជ សិយា បុរិសស្ស សោត្ថិភាវោ។ សិយា ហិ, ភោ គោតម, អាសីវិសំ ឃោរវិសំ អាសជ្ជ បុរិសស្ស សោត្ថិភាវោ, ន ត្វេវ ភវន្តំ គោតមំ អាសជ្ជ សិយា បុរិសស្ស សោត្ថិភាវោ។ មយមេវ, ភោ គោតម, ធំសី, មយំ បគព្ភា, យេ មយំ ភវន្តំ គោតមំ វាទេន វាទំ អាសាទេតព្ពំ អមញ្ញិម្ហាអធិវាសេតុ [អធិវាសេតុ ច (បី. ក.)] មេ ភវំ គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេនា”តិ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន។

៣៦៣. អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា តេ លិច្ឆវី អាមន្តេសិ – “សុណន្តុ មេ ភោន្តោ លិច្ឆវី, សមណោ មេ គោតមោ និមន្តិតោ ស្វាតនាយ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន។ តេន មេ អភិហរេយ្យាថ យមស្ស បតិរូបំ មញ្ញេយ្យាថា”តិ។ អថ ខោ តេ លិច្ឆវី តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន សច្ចកស្ស និគណ្ឋបុត្តស្ស បញ្ចមត្តានិ ថាលិបាកសតានិ ភត្តាភិហារំ អភិហរិំសុ។ អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ សកេ អារាមេ បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា ភគវតោ កាលំ អារោចាបេសិ – “កាលោ, ភោ គោតម, និដ្ឋិតំ ភត្ត”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន សច្ចកស្ស និគណ្ឋបុត្តស្ស អារាមោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន។ អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ សម្បវារេសិ។ អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវន្តំ ភុត្តាវិំ ឱនីតបត្តបាណិំ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “យមិទំ, ភោ គោតម, ទានេ បុញ្ញញ្ច បុញ្ញមហី ច តំ ទាយកានំ សុខាយ ហោតូ”តិ។ “យំ ខោ, អគ្គិវេស្សន, តាទិសំ ទក្ខិណេយ្យំ អាគម្ម អវីតរាគំ អវីតទោសំ អវីតមោហំ, តំ ទាយកានំ ភវិស្សតិ។ យំ ខោ, អគ្គិវេស្សន, មាទិសំ ទក្ខិណេយ្យំ អាគម្ម វីតរាគំ វីតទោសំ វីតមោហំ, តំ តុយ្ហំ ភវិស្សតី”តិ។

ចូឡសច្ចកសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦. មហាសច្ចកសុត្តំ

៣៦៤. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ សុនិវត្ថោ ហោតិ បត្តចីវរមាទាយ វេសាលិំ បិណ្ឌាយ បវិសិតុកាមោ [បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ... បវិសិតុកាមោ ហោតិ (សី.)]។ អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមមានោ អនុវិចរមានោ យេន មហាវនំ កូដាគារសាលា តេនុបសង្កមិ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ សច្ចកំ និគណ្ឋបុត្តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អយំ, ភន្តេ, សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ អាគច្ឆតិ ភស្សប្បវាទកោ បណ្ឌិតវាទោ សាធុសម្មតោ ពហុជនស្ស។ ឯសោ ខោ, ភន្តេ,

អវណ្ណកាមោ ពុទ្ធស្ស, អវណ្ណកាមោ ធម្មស្ស, អវណ្ណកាមោ សង្ឃស្ស។ សាធុ, ភន្តេ, ភគវា មុហុត្តំ និសីទតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយា”តិ។ និសីទិ ភគវា បញ្ញត្តេ អាសនេ។ អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ, សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច –

១៩៨។ “សន្តិ, ភោ គោតម, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា កាយភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ, នោ ចិត្តភាវនំ។ ផុសន្តិ ហិ តេ, ភោ គោតម, សារីរិកំ ទុក្ខំ វេទនំ។ ភូតបុព្ពំ, ភោ គោតម, សារីរិកាយ ទុក្ខាយ វេទនាយ ផុដ្ឋស្ស សតោ ឩរុក្ខម្ភោបិ នាម ភវិស្សតិ, ហទយម្បិ នាម ផលិស្សតិ, ឧណ្ហម្បិ លោហិតំ មុខតោ ឧគ្គមិស្សតិ, ឧម្មាទម្បិ បាបុណិស្សតិ [បាបុណិស្សន្តិ (ស្យា. ក.)] ចិត្តក្ខេបំ។ តស្ស ខោ ឯតំ, ភោ គោតម, កាយន្វយំ ចិត្តំ ហោតិ, កាយស្ស វសេន វត្តតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អភាវិតត្តា ចិត្តស្ស។ សន្តិ បន, ភោ គោតម, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ចិត្តភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ, នោ កាយភាវនំ។ ផុសន្តិ ហិ តេ, ភោ គោតម, ចេតសិកំ ទុក្ខំ វេទនំ។ ភូតបុព្ពំ, ភោ គោតម, ចេតសិកាយ ទុក្ខាយ វេទនាយ ផុដ្ឋស្ស សតោ ឩរុក្ខម្ភោបិ នាម ភវិស្សតិ, ហទយម្បិ នាម ផលិស្សតិ, ឧណ្ហម្បិ លោហិតំ មុខតោ ឧគ្គមិស្សតិ, ឧម្មាទម្បិ បាបុណិស្សតិ ចិត្តក្ខេបំ។ តស្ស ខោ ឯសោ, ភោ គោតម, ចិត្តន្វយោ កាយោ ហោតិ, ចិត្តស្ស វសេន វត្តតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អភាវិតត្តា កាយស្ស។ តស្ស មយ្ហំ, ភោ គោតម, ឯវំ ហោតិ – ‘អទ្ធា ភោតោ គោតមស្ស សាវកា ចិត្តភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ, នោ កាយភាវន’”ន្តិ។

១៩៩។ “កិន្តិ បន តេ, អគ្គិវេស្សន, កាយភាវនា សុតា”តិ? “សេយ្យថិទំ – នន្ទោ វច្ឆោ, កិសោ សំកិច្ចោ, មក្ខលិ គោសាលោ – ឯតេហិ, ភោ គោតម, អចេលកា មុត្តាចារា ហត្ថាបលេខនា នឯហិភទ្ទន្តិកា នតិដ្ឋភទ្ទន្តិកា [នឯហិភទន្តិកា, នតិដ្ឋភទន្តិកា (សី. ស្យា. កំ. បី.)] ន អភិហដំ ន ឧទ្ទិស្សកតំ ន និមន្តនំ សាទិយន្តិ, តេ ន កុម្ភិមុខា បដិគ្គណ្ហន្តិ ន កឡោបិមុខា បដិគ្គណ្ហន្តិ ន ឯឡកមន្តរំ ន ទណ្ឌមន្តរំ ន មុសលមន្តរំ ន ទ្វិន្នំ ភុញ្ជមានានំ ន គព្ភិនិយា ន បាយមានាយ ន បុរិសន្តរគតាយ ន សង្កិត្តីសុ ន យត្ថ សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ថ មក្ខិកា សណ្ឌសណ្ឌចារិនី, ន មច្ឆំ ន មំសំ ន សុរំ ន មេរយំ ន ថុសោទកំ បិវន្តិ។ តេ ឯកាគារិកា វា ហោន្តិ ឯកាលោបិកា, ទ្វាគារិកា វា ហោន្តិ ទ្វាលោបិកា…បេ… សត្តាគារិកា វា ហោន្តិ សត្តាលោបិកា។ ឯកិស្សាបិ ទត្តិយា យាបេន្តិ, ទ្វីហិបិ ទត្តីហិ យាបេន្តិ…បេ… សត្តហិបិ ទត្តីហិ យាបេន្តិ។ ឯកាហិកម្បិ អាហារំ អាហារេន្តិ, ទ្វីហិកម្បិ អាហារំ អាហារេន្តិ…បេ… សត្តាហិកម្បិ អាហារំ អាហារេន្តិ។ ឥតិ ឯវរូបំ អទ្ធមាសិកម្បិ បរិយាយភត្តភោជនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តី”តិ។

“កិំ បន តេ, អគ្គិវេស្សន, តាវតកេនេវ យាបេន្តី”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម។ អប្បេកទា, ភោ គោតម, ឧឡារានិ ឧឡារានិ ខាទនីយានិ ខាទន្តិ, ឧឡារានិ ឧឡារានិ ភោជនានិ ភុញ្ជន្តិ, ឧឡារានិ ឧឡារានិ សាយនីយានិ សាយន្តិ, ឧឡារានិ ឧឡារានិ បានានិ បិវន្តិ។ តេ ឥមំ កាយំ ពលំ គាហេន្តិ នាម, ព្រូហេន្តិ នាម, មេទេន្តិ នាមា”តិ។

“យំ ខោ តេ, អគ្គិវេស្សន, បុរិមំ បហាយ បច្ឆា ឧបចិនន្តិ, ឯវំ ឥមស្ស កាយស្ស អាចយាបចយោ ហោតិ។ កិន្តិ បន តេ, អគ្គិវេស្សន, ចិត្តភាវនា សុតា”តិ? ចិត្តភាវនាយ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវតា បុដ្ឋោ សមានោ ន សម្បាយាសិ។

᪓᪖᪗᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᨠᩴ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨿᩣᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᩑᩈᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᨸᩩᩁᩥᨾᩣ ᨠᩣᨿᨽᩣᩅᨶᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᩈᩣᨸᩥ ᩋᩁᩥᨿᩔ ᩅᩥᨶᨿᩮ ᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣ ᨠᩣᨿᨽᩣᩅᨶᩣ᪨ ᨠᩣᨿᨽᩣᩅᨶᨾ᩠ᨸᩥ [ᨠᩣᨿᨽᩣᩅᨶᩴ ᩉᩥ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨ ᨠ᪨)] ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ, ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᨶᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔᩈᩥ ? ᩋᨸᩥ ᨧ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᨿᨳᩣ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨠᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ, ᨽᩣᩅᩥᨲᨠᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨽᩣᩅᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ᪨ ᨲᩴ ᩈᩩᨱᩣᩉᩥ, ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ, ᨽᩣᩈᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᩴ, ᨽᩮᩣ”ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᨠᩮᩣ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

᪓᪖᪘᪨ “ᨠᨳᨬ᩠ᨧ , ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨠᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ? ᩍᨵ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩋᩔᩩᨲᩅᨲᩮᩣ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩩᨡᩈᩣᩁᩣᨣᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᩈᩣᩁᩣᨣᩥᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩈᩣ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣᨧᨲᩥ ᨠᩥᩃᨾᨲᩥ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨲᩥ ᩏᩁᨲ᩠ᨲᩣᩊᩥᩴ ᨠᨶ᩠ᨴᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨡᩮᩣ ᩑᩈᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᨿᩔ ᨠᩔᨧᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩑᩅᩴ ᩏᨽᨲᩮᩣᨸᨠ᩠ᨡᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ, ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨠᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ᪨

᪓᪖᪙᪨ “ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᨽᩣᩅᩥᨲᨠᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨽᩣᩅᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ? ᩍᨵ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩈᩩᨲᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶ ᩈᩩᨡᩈᩣᩁᩣᨣᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩈᩩᨡᩈᩣᩁᩣᨣᩥᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩈᩣ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶ ᩈᩮᩣᨧᨲᩥ ᨶ ᨠᩥᩃᨾᨲᩥ ᨶ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨲᩥ ᨶ ᩏᩁᨲ᩠ᨲᩣᩊᩥᩴ ᨠᨶ᩠ᨴᨲᩥ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨡᩮᩣ ᩑᩈᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᨿᩔ ᨠᩔᨧᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩑᩅᩴ ᩏᨽᨲᩮᩣᨸᨠ᩠ᨡᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᨽᩣᩅᩥᨲᨠᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨽᩣᩅᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ᪨

᪓᪗᪐᪨ “ᩑᩅᩴ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ! ᨽᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨽᩣᩅᩥᨲᨠᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨽᩣᩅᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩋᨴ᩠ᨵᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᩋᨿᩴ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᩋᩣᩈᨩ᩠ᨩ ᩏᨸᨶᩦᨿ ᩅᩣᨧᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ, ᩋᨸᩥ ᨧ ᨲᩮ ᩋᩉᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ᪨ ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᩮᩔᨶ, ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ, ᨲᩴ ᩅᨲ ᨾᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨮᩔᨲᩥ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨮᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶᩮᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ [ᨶᩮᨲᩴ ᨡᩮᩣᨮᩣᨶᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“ᨶ ᩉᩥ ᨶᩪᨶ [ᨶ ᩉᨶᩪᨶ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩤ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨿᨳᩣᩁᩪᨸᩤ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ

បរិយាទាយ តិដ្ឋេយ្យ; ន ហិ នូន ភោតោ គោតមស្ស ឧប្បជ្ជតិ តថារូបា ទុក្ខា វេទនា យថារូបា ឧប្បន្នា ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋេយ្យា”តិ។

៣៧៦។ “កិញ្ហិ នោ សិយា, អគ្គិវេស្សន? ឥធ មេ, អគ្គិវេស្សន, បុព្ពេវ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សេវ សតោ ឯតទហោសិ – ‘សម្ពាធោ ឃរាវាសោ រជាបថោ, អព្ភោកាសោ បព្ពជ្ជា។ នយិទំ សុករំ អគារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ។ យំនូនាហំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, អបរេន សមយេន ទហរោវ សមានោ, សុសុកាឡកេសោ ភទ្រេន យោព្ពនេន សមន្នាគតោ បឋមេន វយសា, អកាមកានំ មាតាបិតូនំ អស្សុមុខានំ រុទន្តានំ, កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជឹ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ កិំកុសលគវេសី អនុត្តរំ សន្តិវរបទំ បរិយេសមានោ យេន អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសង្កមឹ; ឧបសង្កមិត្វា អាឡារំ កាលាមំ ឯតទវោចំ – ‘ឥច្ឆាមហំ, អាវុសោ កាលាម, ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ’ន្តិ។ ឯវំ វុត្តេ, អគ្គិវេស្សន, អាឡារោ កាលាមោ មំ ឯតទវោច – ‘វិហរតាយស្មា, តាទិសោ អយំ ធម្មោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យា’តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណឹ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, តាវតកេនេវ ឱដ្ឋបហតមត្តេន លបិតលាបនមត្តេន ញាណវាទញ្ច វទាមិ ថេរវាទញ្ច, ‘ជានាមិ បស្សាមី’តិ ច បដិជានាមិ, អហញ្ចេវ អញ្ញេ ច។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ អាឡារោ កាលាមោ ឥមំ ធម្មំ កេវលំ សទ្ធាមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេតិ, អទ្ធា អាឡារោ កាលាមោ ឥមំ ធម្មំ ជានំ បស្សំ វិហរតី’”តិ។

“អថ ខ្វាហំ, អគ្គិវេស្សន, យេន អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសង្កមឹ; ឧបសង្កមិត្វា អាឡារំ កាលាមំ ឯតទវោចំ – ‘កិត្តាវតា នោ, អាវុសោ កាលាម, ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសី’តិ? ឯវំ វុត្តេ, អគ្គិវេស្សន, អាឡារោ កាលាមោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ បវេទេសិ។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ អាឡារស្សេវ កាលាមស្ស អត្ថិ សទ្ធា, មយ្ហម្បត្ថិ សទ្ធា; ន ខោ អាឡារស្សេវ កាលាមស្ស អត្ថិ វីរិយំ, មយ្ហម្បត្ថិ វីរិយំ; ន ខោ អាឡារស្សេវ កាលាមស្ស អត្ថិ សតិ, មយ្ហម្បត្ថិ សតិ; ន ខោ អាឡារស្សេវ កាលាមស្ស អត្ថិ សមាធិ, មយ្ហម្បត្ថិ សមាធិ; ន ខោ អាឡារស្សេវ កាលាមស្ស អត្ថិ បញ្ញា, មយ្ហម្បត្ថិ បញ្ញា; យំនូនាហំ យំ ធម្មំ អាឡារោ កាលាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេតិ តស្ស ធម្មស្ស សច្ឆិកិរិយាយ បទហេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសឹ។

“អថ ខ្វាហំ, អគ្គិវេស្សន, យេន អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសង្កមឹ; ឧបសង្កមិត្វា អាឡារំ កាលាមំ ឯតទវោចំ – ‘ឯត្តាវតា នោ, អាវុសោ កាលាម , ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសី’តិ? ‘ឯត្តាវតា ខោ អហំ, អាវុសោ, ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមី’តិ។ ‘អហម្បិ ខោ, អាវុសោ, ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមី’តិ។ ‘លាភា នោ, អាវុសោ, សុលទ្ធំ នោ, អាវុសោ, យេ មយំ អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្រហ្មចារិំ បស្សាម។ ឥតិ យាហំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ តំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ; យំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ តមហំ

ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ។ ឥតិ យាហំ ធម្មំ ជានាមិ តំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ; យំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ តមហំ ធម្មំ ជានាមិ។ ឥតិ យាទិសោ អហំ តាទិសោ តុវំ, យាទិសោ តុវំ តាទិសោ អហំ។ ឯហិ ទានិ, អាវុសោ, ឧភោវ សន្តា ឥមំ គណំ បរិហរាមា’តិ។ ឥតិ ខោ, អគ្គិវេស្សន, អាឡារោ កាលាមោ អាចរិយោ មេ សមានោ (អត្តនោ) [( ) នត្ថិ (សី។ បី។)] អន្តេវាសិំ មំ សមានំ អត្តនា សមសមំ ឋបេសិ, ឧឡារាយ ច មំ បូជាយ បូជេសិ។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘នាយំ ធម្មោ និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ, យាវទេវ អាកិញ្ចញ្ញាយតនូបបត្តិយា’តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, តំ ធម្មំ អនលង្ករិត្វា តស្មា ធម្មា និព្ពិជ្ជ អបក្កមិំ។

៣៧៣។ “សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, កិំកុសលគវេសី អនុត្តរំ សន្តិវរបទំ បរិយេសមានោ យេន ឧទកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘ឥច្ឆាមហំ, អាវុសោ [បស្ស ម។ និ។ ១។២៧៧ បាសរាសិសុត្តេ] ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ’ន្តិ។ ឯវំ វុត្តេ, អគ្គិវេស្សន, ឧទកោ រាមបុត្តោ មំ ឯតទវោច – ‘វិហរតាយស្មា, តាទិសោ អយំ ធម្មោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យា’តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណិំ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, តាវតកេនេវ ឱដ្ឋបហតមត្តេន លបិតលាបនមត្តេន ញាណវាទញ្ច វទាមិ ថេរវាទញ្ច, ‘ជានាមិ បស្សាមី’តិ ច បដិជានាមិ, អហញ្ចេវ អញ្ញេ ច។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ រាមោ ឥមំ ធម្មំ កេវលំ សទ្ធាមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសិ។ អទ្ធា រាមោ ឥមំ ធម្មំ ជានំ បស្សំ វិហាសី’តិ។ អថ ខ្វាហំ, អគ្គិវេស្សន, យេន ឧទកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘កិត្តាវតា នោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសី’តិ? ឯវំ វុត្តេ, អគ្គិវេស្សន, ឧទកោ រាមបុត្តោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ បវេទេសិ។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ សទ្ធា, មយ្ហម្បត្ថិ សទ្ធា; ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ វីរិយំ, មយ្ហម្បត្ថិ វីរិយំ; ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ សតិ, មយ្ហម្បត្ថិ សតិ; ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ សមាធិ, មយ្ហម្បត្ថិ សមាធិ; ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ បញ្ញា, មយ្ហម្បត្ថិ បញ្ញា; យំនូនាហំ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសិ តស្ស ធម្មស្ស សច្ឆិកិរិយាយ បទហេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។

“អថ ខ្វាហំ, អគ្គិវេស្សន, យេន ឧទកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘ឯត្តាវតា នោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសី’តិ? ‘ឯត្តាវតា ខោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសី’តិ។ ‘អហម្បិ ខោ, អាវុសោ, ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមី’តិ។ ‘លាភា នោ, អាវុសោ, សុលទ្ធំ នោ, អាវុសោ, យេ មយំ អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្រហ្មចារិំ បស្សាម។ ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ, តំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ; យំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ, តំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ។ ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសិ តំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ; យំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ តំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសិ។ ឥតិ យាទិសោ រាមោ អហោសិ តាទិសោ តុវំ; យាទិសោ តុវំ តាទិសោ រាមោ អហោសិ។ ឯហិ ទានិ, អាវុសោ,

តុវំ ឥមំ គណំ បរិហរា’តិ។ ឥតិ ខោ, អគ្គិវេស្សន, ឧទកោ រាមបុត្តោ សព្រហ្មចារី មេ សមានោ អាចរិយដ្ឋានេ ច មំ ឋបេសិ, ឧឡារាយ ច មំ បូជាយ បូជេសិ។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘នាយំ ធម្មោ និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ, យាវទេវ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនូបបត្តិយា’តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, តំ ធម្មំ អនលង្ករិត្វា តស្មា ធម្មា និព្ពិជ្ជ អបក្កមិំ។

៣៧៣។ “សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, កិំកុសលគវេសី អនុត្តរំ សន្តិវរបទំ បរិយេសមានោ មគធេសុ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ឧរុវេលា សេនានិគមោ តទវសរិំ។ តត្ថទ្ទសំ រមណីយំ ភូមិភាគំ, បាសាទិកញ្ច វនសណ្ឌំ, នទិញ្ច សន្ទន្តិំ សេតកំ សុបតិត្ថំ រមណីយំ, សមន្តា ច គោចរគាមំ។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘រមណីយោ វត, ភោ, ភូមិភាគោ, បាសាទិកោ ច វនសណ្ឌោ, នទី ច សន្ទតិ សេតកា សុបតិត្ថា រមណីយា, សមន្តា ច គោចរគាមោ។ អលំ វតិទំ កុលបុត្តស្ស បធានត្ថិកស្ស បធានាយា’តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, តត្ថេវ និសីទិំ ‘អលមិទំ បធានាយា’តិ។

៣៧៤។ “អបិស្សុ មំ, អគ្គិវេស្សន, តិស្សោ ឧបមា បដិភំសុ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។ សេយ្យថាបិ, អគ្គិវេស្សន, អល្លំ កដ្ឋំ សស្នេហំ ឧទកេ និក្ខិត្តំ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឧត្តរារណិំ អាទាយ – ‘អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេស្សាមិ, តេជោ បាតុករិស្សាមី’តិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, អបិ នុ សោ បុរិសោ អមុំ អល្លំ កដ្ឋំ សស្នេហំ, ឧទកេ និក្ខិត្តំ , ឧត្តរារណិំ អាទាយ អភិមន្ថេន្តោ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេយ្យ, តេជោ បាតុករេយ្យា”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។ “តំ កិស្ស ហេតុ”? “អទុញ្ហិ, ភោ គោតម, អល្លំ កដ្ឋំ សស្នេហំ, តញ្ច បន ឧទកេ និក្ខិត្តំ។ យាវទេវ ច បន សោ បុរិសោ កិលមថស្ស វិឃាតស្ស ភាគី អស្សា”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, អគ្គិវេស្សន, យេ ហិ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ចេវ ចិត្តេន ច កាមេហិ អវូបកដ្ឋា វិហរន្តិ, យោ ច នេសំ កាមេសុ កាមច្ឆន្ទោ កាមស្នេហោ កាមមុច្ឆា កាមបិបាសា កាមបរិឡាហោ, សោ ច អជ្ឈត្តំ ន សុប្បហីនោ ហោតិ, ន សុប្បដិប្បស្សទ្ធោ, ឱបក្កមិកា ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, អភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ នោ ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, អភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ អយំ ខោ មំ, អគ្គិវេស្សន, បឋមា ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។

៣៧៥។ “អបរាបិ ខោ មំ, អគ្គិវេស្សន, ទុតិយា ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។ សេយ្យថាបិ, អគ្គិវេស្សន, អល្លំ កដ្ឋំ សស្នេហំ, អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឧត្តរារណិំ អាទាយ – ‘អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេស្សាមិ, តេជោ បាតុករិស្សាមី’តិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, អបិ នុ សោ បុរិសោ អមុំ អល្លំ កដ្ឋំ សស្នេហំ, អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ, ឧត្តរារណិំ អាទាយ អភិមន្ថេន្តោ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេយ្យ តេជោ បាតុករេយ្យា”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។ “តំ កិស្ស ហេតុ”? “អទុញ្ហិ, ភោ គោតម, អល្លំ កដ្ឋំ សស្នេហំ, កិញ្ចាបិ អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ។ យាវទេវ ច បន សោ បុរិសោ កិលមថស្ស វិឃាតស្ស ភាគី អស្សាតិ។ ឯវមេវ ខោ, អគ្គិវេស្សន, យេ ហិ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ចេវ ចិត្តេន ច កាមេហិ វូបកដ្ឋា វិហរន្តិ, យោ ច នេសំ កាមេសុ កាមច្ឆន្ទោ កាមស្នេហោ កាមមុច្ឆា កាមបិបាសា កាមបរិឡាហោ សោ ច អជ្ឈត្តំ ន សុប្បហីនោ ហោតិ, ន សុប្បដិប្បស្សទ្ធោ,

ឱបក្កមិកា ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, អភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ នោ ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, អភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ អយំ ខោ មំ, អគ្គិវេស្សន, ទុតិយា ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា”។

៣៧៦។ “អបរាបិ ខោ មំ, អគ្គិវេស្សន, តតិយា ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។ សេយ្យថាបិ, អគ្គិវេស្សន, សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ, អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឧត្តរារណិំ អាទាយ – ‘អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេស្សាមិ, តេជោ បាតុករិស្សាមី’តិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, អគ្គិវេស្សន, អបិ នុ សោ បុរិសោ អមុំ សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ, អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ, ឧត្តរារណិំ អាទាយ អភិមន្ថេន្តោ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេយ្យ, តេជោ បាតុករេយ្យា”តិ? “ឯវំ, ភោ គោតម”។ “តំ កិស្ស ហេតុ”? “អទុញ្ហិ, ភោ គោតម, សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ, តញ្ច បន អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្ត”ន្តិ។ “ឯវមេវ ខោ, អគ្គិវេស្សន, យេ ហិ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ចេវ ចិត្តេន ច កាមេហិ វូបកដ្ឋា វិហរន្តិ, យោ ច នេសំ កាមេសុ កាមច្ឆន្ទោ កាមស្នេហោ កាមមុច្ឆា កាមបិបាសា កាមបរិឡាហោ, សោ ច អជ្ឈត្តំ សុប្បហីនោ ហោតិ សុប្បដិប្បស្សទ្ធោ, ឱបក្កមិកា ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, ភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ នោ ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, ភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ អយំ ខោ មំ, អគ្គិវេស្សន, តតិយា ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។ ឥមា ខោ មំ, អគ្គិវេស្សន, តិស្សោ ឧបមា បដិភំសុ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។”

៣៧៧។ “តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ ទន្តេភិ ទន្តមាធាយ [បស្ស ម។ និ។ ១។២២១ វិតក្កសណ្ឋានសុត្តេ], ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច, ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហេយ្យំ អភិនិប្បីឡេយ្យំ អភិសន្តាបេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, ទន្តេភិ ទន្តមាធាយ, ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច, ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហាមិ អភិនិប្បីឡេមិ អភិសន្តាបេមិ។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ទន្តេភិ ទន្តមាធាយ ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហតោ អភិនិប្បីឡយតោ អភិសន្តាបយតោ កច្ឆេហិ សេទា មុច្ចន្តិ។ សេយ្យថាបិ, អគ្គិវេស្សន, ពលវា បុរិសោ ទុព្ពលតរំ បុរិសំ សីសេ វា គហេត្វា ខន្ធេ វា គហេត្វា អភិនិគ្គណ្ហេយ្យ អភិនិប្បីឡេយ្យ អភិសន្តាបេយ្យ, ឯវមេវ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ទន្តេភិ ទន្តមាធាយ, ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច, ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហតោ អភិនិប្បីឡយតោ អភិសន្តាបយតោ កច្ឆេហិ សេទា មុច្ចន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, អគ្គិវេស្សន, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

៣៧៨។ “តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ។ តស្ស មយ្ហំ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ កណ្ណសោតេហិ វាតានំ និក្ខមន្តានំ អធិមត្តោ សទ្ទោ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ នាម កម្មារគគ្គរិយា ធមមានាយ អធិមត្តោ សទ្ទោ ហោតិ,

ឯវមេវ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ កណ្ណសោតេហិ វាតានំ និក្ខមន្តានំ អធិមត្តោ សទ្ទោ ហោតិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, អគ្គិវេស្សន, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា។ សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

“តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ។ តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា មុទ្ធនិ ឩហនន្តិ [ឩហន្តិ (សី។), ឱហនន្តិ (ស្យា។ កំ។), ឧហនន្តិ (ក។)]។ សេយ្យថាបិ, អគ្គិវេស្សន, ពលវា បុរិសោ តិណ្ហេន សិខរេន មុទ្ធនិ អភិមត្ថេយ្យ [មុទ្ធានំ អភិមន្ថេយ្យ (សី។ បី។), មុទ្ធានំ អភិមត្ថេយ្យ (ស្យា។ កំ។)], ឯវមេវ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា មុទ្ធនិ ឩហនន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, អគ្គិវេស្សន, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា។ សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

“តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ។ តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ហោន្តិ។ សេយ្យថាបិ, អគ្គិវេស្សន, ពលវា បុរិសោ ទឡ្ហេន វរត្តក្ខណ្ឌេន [វរត្តកពន្ធនេន (សី។)] សីសេ សីសវេឋំ ទទេយ្យ, ឯវមេវ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ហោន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, អគ្គិវេស្សន, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា។ សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

“តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ។ តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា កុច្ឆិំ បរិកន្តន្តិ។ សេយ្យថាបិ, អគ្គិវេស្សន, ទក្ខោ គោឃាតកោ វា គោឃាតកន្តេវាសី វា តិណ្ហេន គោវិកន្តនេន កុច្ឆិំ បរិកន្តេយ្យ, ឯវមេវ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា កុច្ឆិំ បរិកន្តន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, អគ្គិវេស្សន, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា។ សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

“តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ។ តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា កាយស្មិំ ទាហា ហោន្តិ។ សេយ្យថាបិ, អគ្គិវេស្សន, ទ្វេ ពលវន្តោ បុរិសា ទុព្ពលតរំ បុរិសំ នានាពាហាសុ គហេត្វា អង្គារកាសុយា សន្តាបេយ្យុំ សម្បរិតាបេយ្យុំ, ឯវមេវ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា កាយស្មិំ ទាហា ហោន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, អគ្គិវេស្សន, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា។ សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។ អបិស្សុ មំ, អគ្គិវេស្សន, ទេវតា ទិស្វា ឯវមាហំសុ – ‘កាលង្កតោ សមណោ គោតមោ’តិ។ ឯកច្ចា ទេវតា ឯវមាហំសុ – ‘ន កាលង្កតោ សមណោ គោតមោ, អបិ ច កាលង្ករោតី’តិ។ ឯកច្ចា ទេវតា ឯវមាហំសុ – ‘ន កាលង្កតោ សមណោ គោតមោ, នបិ កាលង្ករោតិ, អរហំ សមណោ គោតមោ, វិហារោត្វេវ សោ [វិហារោត្វេវសោ (សី.)] អរហតោ ឯវរូបោ ហោតី’តិ [វិហារោត្វេវសោ អរហតោ”តិ (?)]។

៣៧៩។ “តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ សព្វសោ អាហារុបច្ឆេទាយ បដិបជ្ជេយ្យ’ន្តិ។ អថ ខោ មំ, អគ្គិវេស្សន, ទេវតា ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ – ‘មា ខោ ត្វំ, មារិស, សព្វសោ អាហារុបច្ឆេទាយ បដិបជ្ជិ។ សចេ ខោ ត្វំ, មារិស, សព្វសោ អាហារុបច្ឆេទាយ បដិបជ្ជិស្សសិ, តស្ស តេ មយំ ទិព្វំ ឱជំ លោមកូបេហិ អជ្ឈោហារេស្សាម [អជ្ឈោហរិស្សាម (ស្យា. កំ. បី. ក.)], តាយ ត្វំ យាបេស្សសី’តិ។ តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘អហញ្ចេវ ខោ បន សព្វសោ អជជ្ជិតំ [អជទ្ធុកំ (សី. បី.), ជទ្ធុកំ (ស្យា. កំ.)] បដិជានេយ្យំ, ឥមា ច មេ ទេវតា ទិព្វំ ឱជំ លោមកូបេហិ អជ្ឈោហារេយ្យុំ [អជ្ឈោហរេយ្យុំ (ស្យា. កំ. បី. ក.)], តាយ ចាហំ យាបេយ្យំ, តំ មមស្ស មុសា’តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, តា ទេវតា បច្ចាចិក្ខាមិ, ‘ហល’ន្តិ វទាមិ។

៣៨០។ “តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារេយ្យំ, បសតំ បសតំ, យទិ វា មុគ្គយូសំ, យទិ វា កុលត្ថយូសំ, យទិ វា កឡាយយូសំ, យទិ វា ហរេណុកយូស’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារេសិំ, បសតំ បសតំ, យទិ វា មុគ្គយូសំ, យទិ វា កុលត្ថយូសំ, យទិ វា កឡាយយូសំ, យទិ វា ហរេណុកយូសំ។ តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារយតោ, បសតំ បសតំ, យទិ វា មុគ្គយូសំ, យទិ វា កុលត្ថយូសំ, យទិ វា កឡាយយូសំ, យទិ វា ហរេណុកយូសំ, អធិមត្តកសិមានំ បត្តោ កាយោ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ នាម អាសីតិកបព្វានិ វា កាឡបព្វានិ វា, ឯវមេវស្សុ មេ អង្គបច្ចង្គានិ ភវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សេយ្យថាបិ នាម ឱដ្ឋបទំ, ឯវមេវស្សុ មេ អានិសទំ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សេយ្យថាបិ នាម វដ្ដនាវឡី, ឯវមេវស្សុ មេ បិដ្ឋិកណ្ដកោ ឧណ្ណតាវនតោ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សេយ្យថាបិ នាម ជរសាលាយ គោបានសិយោ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ, ឯវមេវស្សុ មេ ផាសុឡិយោ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សេយ្យថាបិ នាម គម្ភីរេ ឧទបានេ ឧទកតារកា គម្ភីរគតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ, ឯវមេវស្សុ មេ អក្ខិកូបេសុ អក្ខិតារកា គម្ភីរគតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សេយ្យថាបិ នាម តិត្តកាលាពុ អាមកច្ឆិន្នោ វាតាតបេន សំផុដិតោ ហោតិ សម្មិលាតោ, ឯវមេវស្សុ មេ សីសច្ឆវិ សំផុដិតា ហោតិ សម្មិលាតា តាយេវប្បាហារតាយ។

“សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, ឧទរច្ឆវិំ បរិមសិស្សាមីតិ បិដ្ឋិគណ្ដកំយេវ បរិគ្គណ្ហាមិ, បិដ្ឋិគណ្ដកំ បរិមសិស្សាមីតិ ឧទរច្ឆវិំយេវ បរិគ្គណ្ហាមិ, យាវស្សុ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧទរច្ឆវិ បិដ្ឋិគណ្ដកំ អល្លីនា ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, វច្ចំ វា មុត្តំ វា ករិស្សាមីតិ តត្ថេវ អវកុជ្ជោ បបតាមិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, ឥមមេវ កាយំ អស្សាសេន្តោ បាណិនា គត្តានិ អនុមជ្ជាមិ។ តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, បាណិនា គត្តានិ អនុមជ្ជតោ បូតិមូលានិ លោមានិ កាយស្មា បបតន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ។ អបិស្សុ មំ, អគ្គិវេស្សន, មនុស្សា ទិស្វា ឯវមាហំសុ – ‘កាឡោ សមណោ គោតមោ’តិ។ ឯកច្ចេ មនុស្សា ឯវមាហំសុ – ‘ន កាឡោ សមណោ គោតមោ, សាមោ សមណោ គោតមោ’តិ។ ឯកច្ចេ មនុស្សា ឯវមាហំសុ – ‘ន កាឡោ សមណោ គោតមោ , នបិ សាមោ, មង្គុរច្ឆវិ សមណោ គោតមោ’តិ។ យាវស្សុ មេ, អគ្គិវេស្សន, តាវ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ ឧបហតោ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ។

៣៧២។ “តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘យេ ខោ កេចិ អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទយិំសុ, ឯតាវបរមំ, នយិតោ ភិយ្យោ។ យេបិ ហិ កេចិ អនាគតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទយិស្សន្តិ, ឯតាវបរមំ, នយិតោ ភិយ្យោ។ យេបិ ហិ កេចិ ឯតរហិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, ឯតាវបរមំ, នយិតោ ភិយ្យោ។ ន ខោ បនាហំ ឥមាយ កដុកាយ ទុក្ករការិកាយ អធិគច្ឆាមិ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ។ សិយា នុ ខោ អញ្ញោ មគ្គោ ពោធាយា’តិ? តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘អភិជានាមិ ខោ បនាហំ បិតុ សក្កស្ស កម្មន្តេ សីតាយ ជម្ពុច្ឆាយាយ និសិន្នោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិតា។ សិយា នុ ខោ ឯសោ មគ្គោ ពោធាយា’តិ? តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, សតានុសារិ វិញ្ញាណំ អហោសិ – ‘ឯសេវ មគ្គោ ពោធាយា’តិ។ តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘កិំ នុ ខោ អហំ តស្ស សុខស្ស ភាយាមិ, យំ តំ សុខំ អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហី’តិ? តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ អហំ តស្ស សុខស្ស ភាយាមិ, យំ តំ សុខំ អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហី’តិ។

៣៧៣។ “តស្ស មយ្ហំ អគ្គិវេស្សន, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ តំ សុករំ សុខំ អធិគន្តុំ ឯវំ អធិមត្តកសិមានំ បត្តកាយេន, យំនូនាហំ ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេយ្យំ ឱទនកុម្មាស’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេសិំ ឱទនកុម្មាសំ។ តេន ខោ បន មំ, អគ្គិវេស្សន, សមយេន បញ្ច [បញ្ចវគ្គិយា (អដ្ឋកថាសុ)] ភិក្ខូ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោន្តិ – ‘យំ ខោ សមណោ គោតមោ ធម្មំ អធិគមិស្សតិ, តំ នោ អារោចេស្សតី’តិ។ យតោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេសិំ ឱទនកុម្មាសំ, អថ មេ តេ បញ្ច ភិក្ខូ និព្វិជ្ជ បក្កមិំសុ – ‘ពាហុល្លិកោ [ពាហុលិកោ (សី។ បី។) សំឃភេទសិក្ខាបទដីកាយ សមេតិ] សមណោ គោតមោ, បធានវិព្ភន្តោ, អាវត្តោ ពាហុល្លាយា’តិ។

៣៧៤។ “សោ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សន, ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេត្វា, ពលំ គហេត្វា, វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ

សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហាសិំ, សតោ ច សម្បជានោ។ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេសិំ យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ – ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា, បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា, អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

២៤៣។ “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសិំ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរាមិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ...បេ... ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរាមិ។ អយំ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, រត្តិយា បឋមេ យាមេ បឋមា វិជ្ជា អធិគតា; អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា; តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ; យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

២៤៥។ “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសិំ។ សោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សាមិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាមិ...បេ... អយំ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, រត្តិយា មជ្ឈិមេ យាមេ ទុតិយា វិជ្ជា អធិគតា; អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា; តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ; យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន , ឧប្បន្នា សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

២៤៧។ “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសិំ។ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ។ ‘ឥមេ អាសវា’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ, ‘អយំ អាសវសមុទយោ’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ, ‘អយំ អាសវនិរោធោ’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ, ‘អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ។ តស្ស មេ ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ថ, ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ថ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ថ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ អហោសិ។ ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ អព្ភញ្ញាសិំ។ អយំ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, រត្តិយា បច្ឆិមេ យាមេ តតិយា វិជ្ជា អធិគតា; អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា; តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ; យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ។ ឯវរូបាបិ ខោ មេ, អគ្គិវេស្សន, ឧប្បន្នា សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

ឲ្យប័ស៊ិ៍ “អភិជាតាយិ ខោ បតាហំ, អក្គិវេស្សត, អនេកសតាយ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតា៍ អបិស្សុ មំ ឯកមេកោ ឯវំ មញ្ញតិ – ‘មមេវារព្ភ សមណោ គោតមោ ធម្មំ ទេសេតី’តិ៍ ‘ត ខោ បនេតំ, អក្គិវេស្សត, ឯវំ ទដ្ឋព្វំ; យាវទេវ វិញ្ញាបនត្ថាយ តថាគតោ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ៍ សោ ខោ អហំ, អក្គិវេស្សត, តស្សាយេវ កថាយ បរិយោសានេ, តស្មិំយេវ បុរិមស្មិំ សមាធិនិមិត្តេ អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សណ្ឋបេមិ សន្និសាទេមិ ឯកោទិំ ករោមិ សមាទហាមិ, យេន សុទំ និច្ចកប្បំ វិហរាមី’”តិ៍

“ឱកប្បនិយមេតំ ភោតោ គោតមស្ស យថា តំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស៍ អភិជាតាតិ ខោ បន ភវំ គោតមោ ទិវា សុបិតា”តិ? “អភិជាតាមហំ, អក្គិវេស្សត, គិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ ចតុគ្គុណំ សង្ឃាដិំ បញ្ញបេត្វា ទក្ខិណេន បស្សេន សតោ សម្បជានោ និទ្ទំ ឱក្កមិតា”តិ៍ “ឯតំ ខោ, ភោ គោតម, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មោហវិហារស្មិំ វទន្តី”តិ ? “ត ខោ, អក្គិវេស្សត, ឯត្តាវតា សម្មូឡ្ហោ វា ហោតិ អសម្មូឡ្ហោ វា៍ អបិ ច, អក្គិវេស្សត, យថា សម្មូឡ្ហោ ច ហោតិ អសម្មូឡ្ហោ ច, តំ សុណាហិ, សាធុកំ មនសិ ករោហិ, ភាសិស្សាមី”តិ៍ “ឯវំ, ភោ”តិ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ៍ ភគវា ឯតទវោច –

ឲ្យប័ប៉៍ “យស្ស កស្សចិ, អក្គិវេស្សត, យេ អាសវា សំកិលេសិកា បោនោភវិកា សទរា ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា អប្បហីតា, តមហំ ‘សម្មូឡ្ហោ’តិ វទាមិ៍ អាសវានញ្ហិ, អក្គិវេស្សត, អប្បហានា សម្មូឡ្ហោ ហោតិ៍ យស្ស កស្សចិ, អក្គិវេស្សត, យេ អាសវា សំកិលេសិកា បោនោភវិកា សទរា ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា បហីតា, តមហំ ‘អសម្មូឡ្ហោ’តិ វទាមិ៍ អាសវានញ្ហិ, អក្គិវេស្សត, បហានា អសម្មូឡ្ហោ ហោតិ៍

“តថាគតស្ស ខោ, អក្គិវេស្សត, យេ អាសវា សំកិលេសិកា បោនោភវិកា សទរា ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា បហីតា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា ៍ សេយ្យថាបិ, អក្គិវេស្សត, តាលោ មត្ថកច្ឆិន្នោ អភព្វោ បុន វិរូឡ្ហិយា, ឯវមេវ ខោ, អក្គិវេស្សត, តថាគតស្ស យេ អាសវា សំកិលេសិកា បោនោភវិកា សទរា ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា បហីតា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា”តិ៍

ឲ្យប័ដ៍ ឯវំ វុត្តេ, សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អច្ឆរិយំ, ភោ គោតម, អព្ភុតំ, ភោ គោតម! យាវញ្ចិទំ ភោតោ គោតមស្ស ឯវំ អាសជ្ជ អាសជ្ជ វុច្ចមានស្ស, ឧបនីតេហិ វចនប្បថេហិ សមុទាចរិយមានស្ស, ឆវិវណ្ណោ ចេវ បរិយោទាយតិ, មុខវណ្ណោ ច វិប្បសីទតិ, យថា តំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស៍ អភិជាតាមហំ, ភោ គោតម, បូរណំ កស្សបំ វាទេន វាទំ សមារភិតា៍ សោបិ មយា វាទេន វាទំ សមារទ្ធោ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេសិ, កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុាកាសិ៍ ភោតោ បន [ភោតោ ខោ បន (សី៍)] គោតមស្ស ឯវំ អាសជ្ជ អាសជ្ជ វុច្ចមានស្ស, ឧបនីតេហិ វចនប្បថេហិ សមុទាចរិយមានស្ស, ឆវិវណ្ណោ ចេវ បរិយោទាយតិ, មុខវណ្ណោ ច វិប្បសីទតិ, យថា តំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស៍ អភិជាតាមហំ, ភោ គោតម, មក្ខលិំ គោសាលំ...បេ... អជិតំ កេសកម្ពលំ... បកុធំ កច្ចាយនំ... សញ្ជយំ ពេលដ្ឋបុត្តំ... និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ វាទេន វាទំ សមារភិតា ៍ សោបិ

មយា វាទេន វាទំ សមារទ្ធោ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេសិ, កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាត្វាកាសិ។ ភោតោ បន គោតមស្ស ឯវំ អាសជ្ជ អាសជ្ជ វុច្ចមានស្ស, ឧបនីតេហិ វចនប្បថេហិ សមុទាចរិយមានស្ស, ឆវិវណ្ណោ ចេវ បរិយោទាយតិ, មុខវណ្ណោ ច វិប្បសីទតិ, យថា តំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ ហន្ទ ច ទានិ មយំ, ភោ គោតម, គច្ឆាម, ពហុកិច្ចា មយំ, ពហុករណីយា"តិ។ "យស្សទានិ ត្វំ, អគ្គិវេស្សន, កាលំ មញ្ញសី"តិ។

អថ ខោ សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមីតិ។

មហាសច្ចកសុត្តំ និដ្ឋិតំ ឆដ្ឋំ។

៧. ចូឡតណ្ហាសង្ខយសុត្តំ

៣៩០។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ បុព្ពារាមេ មិគារមាតុបាសាទេ។ អថ ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "កិត្តាវតា នុ ខោ, ភន្តេ, ភិក្ខុ សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តោ ហោតិ អច្ចន្តនិដ្ឋោ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សាន"ន្តិ?

"ឥធ, ទេវានមិន្ទ, ភិក្ខុនោ សុតំ ហោតិ – 'សព្ពេ ធម្មា នាលំ អភិនិវេសាយា'តិ។ ឯវញ្ចេតំ, ទេវានមិន្ទ, ភិក្ខុនោ សុតំ ហោតិ – 'សព្ពេ ធម្មា នាលំ អភិនិវេសាយា'តិ។ សោ សព្ពំ ធម្មំ អភិជានាតិ; សព្ពំ ធម្មំ អភិញ្ញាយ សព្ពំ ធម្មំ បរិជានាតិ; សព្ពំ ធម្មំ បរិញ្ញាយ យំ កិញ្ចិ វេទនំ វេទេតិ – សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, សោ តាសុ វេទនាសុ អនិច្ចានុបស្សី វិហរតិ, វិរាគានុបស្សី វិហរតិ, និរោធានុបស្សី វិហរតិ, បដិនិស្សគ្គានុបស្សី វិហរតិ។ សោ តាសុ វេទនាសុ អនិច្ចានុបស្សី វិហរន្តោ, វិរាគានុបស្សី វិហរន្តោ, និរោធានុបស្សី វិហរន្តោ, បដិនិស្សគ្គានុបស្សី វិហរន្តោ ន កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ។ អនុបាទិយំ ន បរិតស្សតិ, អបរិតស្សំ បច្ចត្តញ្ញេវ បរិនិព្ពាយតិ – 'ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា'តិ បជានាតិ។ ឯត្តាវតា ខោ, ទេវានមិន្ទ, ភិក្ខុ សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តោ ហោតិ អច្ចន្តនិដ្ឋោ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សាន"ន្តិ។

អថ ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្ថេវន្តរធាយិ។

៣៩១។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភគវតោ អវិទូរេ និសិន្នោ ហោតិ។ អថ ខោ អាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស ឯតទហោសិ – "កិំ នុ ខោ ឯសោ យក្ខោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិសមេច្ច អនុមោទិ ឧទាហុ នោ; យំនូនាហំ តំ យក្ខំ ជានេយ្យំ – យទិ វា សោ យក្ខោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិសមេច្ច អនុមោទិ យទិ វា នោ"តិ? អថ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ –

ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ປຸຣິໂສ ສມິຎ຺ຊິຕໍ ວາ ພາຫໍ ປສາເຣຍ຺ຍ, ປສາຣິຕໍ ວາ ພາຫໍ ສມິຎ຺ເຊຍ຺ຍ, ເອວເມວ – ປຸພ຺ພາຣາເມ ມິຄາຣມາຕຸປາສາເທ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ເທເວສຸ ຕາວຕິໍເສສຸ ປາຕຸຣໂຫສິ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ເອກປຸຓ຺ຑຣີເກ ອຸຍ຺ຍາເນ ທິພ຺ເພຫິ ປຎ຺ຈຫິ ຕູຣິຍສເຕຫິ [ຕຸຣິຍສເຕຫິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ສມປ຺ປິໂຕ ສມງ຺ຄີພູໂຕ ປຣິຈາເຣຕິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ, ທິສ຺ວານ ຕານິ ທິພ຺ພານິ ປຎ຺ຈ ຕູຣິຍສຕານິ ປຏິປ຺ປຓາເມຕ຺ວາ ເຍນາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ເອຕທໂວຈ – “ເອຫິ ໂຂ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ສ຺ວາຄຕໍ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ! ຈິຣສ຺ສໍ ໂຂ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອິມໍ ປຣິຍາຍໍ ອກາສິ ຍທິທໍ ອິທາຄມນາຍ. ນິສີທ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອິທມາສນໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ. ນິສີທິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ປຎ຺ຎເຕ຺ຕ ອາສເນ. ສກ຺ໂກປິ ໂຂ ເທວານມິນ຺ໂທ ອຎ຺ຎຕຣໍ ນີຈໍ ອາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ສກ຺ກໍ ເທວານມິນ຺ທໍ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ເອຕທໂວຈ – “ຍຖາ ກຖໍ ປນ ໂຂ, ໂກສິຍ, ພຄວາ ສງ຺ຂິຕ຺ເຕນ ຕຓ຺ຫາສງ຺ຂຍວິມຸຕ຺ຕິໍ ອພາສິ? ສາທຸ ມຍມ຺ປິ ເອຕິສ຺ສາ ກຖາຍ ພາຄິໂນ ອສ຺ສາມ ສວນາຍາ”ຕິ.

໓໙໔. “ມຍໍ ໂຂ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ພຫຸກິຈ຺ຈາ ພຫຸກຣຓີຍາ – ອປ຺ເປວ ສເກນ ກຣຓີເຍນ, ອປິ ຈ ເທວານໍເຍວ ຕາວຕິໍສານໍ ກຣຓີເຍນ. ອປິ ຈ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ສຸສ຺ສຸຕໍເຍວ ໂຫຕິ ສຸຄ຺ຄຫິຕໍ ສຸມນສິກຕໍ ສູປຘາຣິຕໍ, ຍໍ ໂນ ຂິປ຺ປເມວ ອນ຺ຕຣຘາຍຕິ. ພູຕປຸພ຺ພໍ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ເທວາສຸຣສງ຺ຄາໂມ ສມຸປພ຺ຍູໂຬ [ສມຸປພ຺ພູໂຬ (ສ຺ຍາ. ກໍ.), ສມຸປພ຺ພຸໂຬ (ສີ.)] ອໂຫສິ. ຕສ຺ມິໍ ໂຂ ປນ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ສງ຺ຄາເມ ເທວາ ຊິນິໍສຸ, ອສຸຣາ ປຣາຊິນິໍສຸ. ໂສ ໂຂ ອຫໍ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຕໍ ສງ຺ຄາມໍ ອພິວິຊິນິຕ຺ວາ ວິຊິຕສງ຺ຄາໂມ ຕໂຕວ ປຏິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເວຊຍນ຺ຕໍ ນາມ ປາສາທໍ ມາເປສິໍ. ເວຊຍນ຺ຕສ຺ສ ໂຂ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ປາສາທສ຺ສ ເອກສຕໍ ນິຍ຺ຍູຫໍ. ເອເກກສ຺ມິໍ ນິຍ຺ຍູເຫ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ກູຏາຄາຣສຕານິ. ເອເກກສ຺ມິໍ ກູຏາຄາເຣ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ອຉ຺ຉຣາໂຍ. ເອກເມກິສ຺ສາ ອຉ຺ຉຣາຍ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ປຣິຈາຣິກາໂຍ. ອິຉ຺ເຉຍ຺ຍາສິ ໂນ ຕ຺ວໍ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ເວຊຍນ຺ຕສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ຣາມເຓຍ຺ຍກໍ ທຏ຺ຐຸ”ນ຺ຕິ? ອຘິວາເສສິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຕຸຓ຺ຫີພາເວນ.

໓໙໕. ອຖ ໂຂ ສກ຺ໂກ ຈ ເທວານມິນ຺ໂທ ເວສ຺ສວໂຓ ຈ ມຫາຣາຊາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ປຸຣກ຺ຂຕ຺ວາ ເຍນ ເວຊຍນ຺ໂຕ ປາສາໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ. ອທ຺ທສໍສຸ ໂຂ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ປຣິຈາຣິກາໂຍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ; ທິສ຺ວາ ໂອຕ຺ຕປ຺ປມານາ ຫິຣີຍມານາ ສກໍ ສກໍ ໂອວຣກໍ ປວິສິໍສຸ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ສຸຓິສາ ສສຸຣໍ ທິສ຺ວາ ໂອຕ຺ຕປ຺ປຕິ ຫິຣີຍຕິ, ເອວເມວ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ປຣິຈາຣິກາໂຍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ທິສ຺ວາ ໂອຕ຺ຕປ຺ປມານາ ຫິຣີຍມານາ ສກໍ ສກໍ ໂອວຣກໍ ປວິສິໍສຸ. ອຖ ໂຂ ສກ຺ໂກ ຈ ເທວານມິນ຺ໂທ ເວສ຺ສວໂຓ ຈ ມຫາຣາຊາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ເວຊຍນ຺ເຕ ປາສາເທ ອນຸຈງ຺ກມາເປນ຺ຕິ ອນຸວິຈຣາເປນ຺ຕິ – “ອິທມ຺ປິ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ປສ຺ສ ເວຊຍນ຺ຕສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ຣາມເຓຍ຺ຍກໍ; ອິທມ຺ປິ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ປສ຺ສ ເວຊຍນ຺ຕສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ຣາມເຓຍ຺ຍກ”ນ຺ຕິ. “ໂສພຕິ ອິທໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ໂກສິຍສ຺ສ, ຍຖາ ຕໍ ປຸພ຺ເພ ກຕປຸຎ຺ຎສ຺ສ. ມນຸສ຺ສາປິ ກິຎ຺ຈິເທວ ຣາມເຓຍ຺ຍກໍ ທິສ຺ວາ [ທິຏ຺ຐາ (ສີ. ປີ. ກ.)] ເອວມາຫໍສຸ – ‘ໂສພຕິ ວຕ ໂພ ຍຖາ ເທວານໍ ຕາວຕິໍສານ’ນ຺ຕິ. ຕຍິທໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ໂກສິຍສ຺ສ ໂສພຕິ, ຍຖາ ຕໍ ປຸພ຺ເພ ກຕປຸຎ຺ຎສ຺ສາ”ຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – “ອຕິພາຬ຺ຫໍ ໂຂ ອຍໍ ຍກ຺ໂຂ ປມຕ຺ໂຕ ວິຫຣຕິ. ຍໍນູນາຫໍ ອິມໍ ຍກ຺ຂໍ ສໍເວເຊຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຕຖາຣູປໍ ອິທ຺ຘາພິສງ຺ຂາຣໍ ອພິສງ຺ຂາສິ [ອພິສງ຺ຂເຣສິ (ກ.), ອພິສງ຺ຂເຣຕິ

(ស្យា· កំ·)] យថា វេជយន្តំ បាសាទំ បាទង្គុដ្ឋកេន សង្កម្បេសិ សម្បកម្បេសិ សម្បវេធេសិ។ អថ ខោ សក្កោ ច ទេវានមិន្ទោ, វេស្សវណោ ច មហារាជា, ទេវា ច តាវតិំសា អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តជាតា អហេសុំ – “អច្ឆរិយំ វត, ភោ, អព្ភុតំ វត, ភោ, សមណស្ស មហិទ្ធិកតា មហានុភាវតា, យត្រ ហិ នាម ទិព្ពភវនំ បាទង្គុដ្ឋកេន សង្កម្បេស្សតិ សម្បកម្បេស្សតិ សម្បវេធេស្សតី”តិ! អថ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ សក្កំ ទេវានមិន្ទំ សំវិគ្គំ លោមហដ្ឋជាតំ វិទិត្វា សក្កំ ទេវានមិន្ទំ ឯតទវោច – “យថា កថំ បន ខោ, កោសិយ, ភគវា សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិំ អភាសិ? សាធុ មយម្បិ ឯតិស្សា កថាយ ភាគិនោ អស្សាម សវនាយា”តិ។

៣៩៣។ “ឥធាហំ, មារិស មោគ្គល្លាន, យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិំ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ អហំ, មារិស មោគ្គល្លាន, ភគវន្តំ ឯតទវោចំ – ‘កិត្តាវតា នុ ខោ, ភន្តេ, ភិក្ខុ សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តោ ហោតិ អច្ចន្តនិដ្ឋោ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សាន’”ន្តិ?

“ឯវំ វុត្តេ, មារិស មោគ្គល្លាន, ភគវា មំ ឯតទវោច – ‘ឥធ, ទេវានមិន្ទ, ភិក្ខុនោ សុតំ ហោតិ – សព្ពេ ធម្មា នាលំ អភិនិវេសាយា’តិ។ ឯវញ្ចេតំ ទេវានមិន្ទ ភិក្ខុនោ សុតំ ហោតិ ‘សព្ពេ ធម្មា នាលំ អភិនិវេសាយា’តិ។ សោ សព្ពំ ធម្មំ អភិជានាតិ, សព្ពំ ធម្មំ អភិញ្ញាយ សព្ពំ ធម្មំ បរិជានាតិ, សព្ពំ ធម្មំ បរិញ្ញាយ យំ កិញ្ចិ វេទនំ វេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា។ សោ តាសុ វេទនាសុ អនិច្ចានុបស្សី វិហរតិ, វិរាគានុបស្សី វិហរតិ, និរោធានុបស្សី វិហរតិ, បដិនិស្សគ្គានុបស្សី វិហរតិ។ សោ តាសុ វេទនាសុ អនិច្ចានុបស្សី វិហរន្តោ, វិរាគានុបស្សី វិហរន្តោ, និរោធានុបស្សី វិហរន្តោ, បដិនិស្សគ្គានុបស្សី វិហរន្តោ ន កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ, អនុបាទិយំ ន បរិតស្សតិ, អបរិតស្សំ បច្ចត្តញ្ញេវ បរិនិព្ពាយតិ – ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ បជានាតិ។ ឯត្តាវតា ខោ, ទេវានមិន្ទ, ភិក្ខុ សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តោ ហោតិ អច្ចន្តនិដ្ឋោ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានន្តិ។ ឯវំ ខោ មេ, មារិស មោគ្គល្លាន, ភគវា សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិំ អភាសី”តិ។

អថ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា – សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សមិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ, បសារិតំ វា ពាហំ សមិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ – ទេវេសុ តាវតិំសេសុ អន្តរហិតោ បុព្ពារាមេ មិគារមាតុបាសាទេ បាតុរហោសិ។ អថ ខោ សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស បរិចារិកាយោ អចិរបក្កន្តេ អាយស្មន្តេ មហាមោគ្គល្លានេ សក្កំ ទេវានមិន្ទំ ឯតទវោចុំ – “ឯសោ នុ តេ, មារិស, សោ ភគវា សត្ថា”តិ? “ន ខោ មេ, មារិស, សោ ភគវា សត្ថា។ សព្រហ្មចារី មេ ឯសោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ”តិ។ “លាភា តេ, មារិស, (សុលទ្ធំ តេ, មារិស) [( ) នត្ថិ (សី· បី·)] យស្ស តេ សព្រហ្មចារី ឯវំមហិទ្ធិកោ ឯវំមហានុភាវោ! អហោ នូន តេ សោ ភគវា សត្ថា”តិ។

៣៩៤។ អថ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អភិជានាតិ នោ, ភន្តេ, ភគវា អហុ [អហុនញ្ញេវ (សី· ស្យា· កំ·)]

ញាតញ្ញតរស្ស មហេសក្ខស្ស យក្ខស្ស សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិំ ភាសិតា”តិ [អភាសិត្ថាតិ (ក។)]? “អភិជានាមហំ, មោគ្គល្លាន, ឥធ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ, មោគ្គល្លាន, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ មំ ឯតទវោច – ‘កិត្តាវតា នុ ខោ, ភន្តេ , ភិក្ខុ សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តោ ហោតិ អច្ចន្តនិដ្ឋោ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សាន”ន្តិ។

ឯវំ វុត្តេ អហំ, មោគ្គល្លាន, សក្កំ ទេវានមិន្ទំ ឯតទវោចំ “ឥធ ទេវានមិន្ទ ភិក្ខុនោ សុតំ ហោតិ ‘សព្វេ ធម្មា នាលំ អភិនិវេសាយា’តិ។ ឯវំ ចេតំ ទេវានមិន្ទ ភិក្ខុនោ សុតំ ហោតិ ‘សព្វេ ធម្មា នាលំ អភិនិវេសាយា’តិ។ សោ សព្វំ ធម្មំ អភិជានាតិ, សព្វំ ធម្មំ អភិញ្ញាយ សព្វំ ធម្មំ បរិជានាតិ , សព្វំ ធម្មំ បរិញ្ញាយ យំ កិញ្ចិ វេទនំ វេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា។ សោ តាសុ វេទនាសុ អនិច្ចានុបស្សី វិហរតិ, វិរាគានុបស្សី វិហរតិ, និរោធានុបស្សី វិហរតិ, បដិនិស្សគ្គានុបស្សី វិហរតិ។ សោ តាសុ វេទនាសុ អនិច្ចានុបស្សី វិហរន្តោ, វិរាគានុបស្សី វិហរន្តោ, និរោធានុបស្សី វិហរន្តោ, បដិនិស្សគ្គានុបស្សី វិហរន្តោ ន កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ, អនុបាទិយំ ន បរិតស្សតិ, អបរិតស្សំ បច្ចត្តញ្ញេវ បរិនិព្វាយតិ – ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ , កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ បជានាតិ។ ឯត្តាវតា ខោ, ទេវានមិន្ទ, ភិក្ខុ សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តោ ហោតិ អច្ចន្តនិដ្ឋោ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានន្តិ។ ឯវំ ខោ អហំ, មោគ្គល្លាន, អភិជានាមិ សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិំ ភាសិតា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

ចូឡតណ្ហាសង្ខយសុត្តំ និដ្ឋិតំ បឋមំ។

២។ មហាតណ្ហាសង្ខយសុត្តំ

៣៩៦។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន សាតិស្ស នាម ភិក្ខុនោ កេវដ្ដបុត្តស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ – “តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ អនញ្ញ”ន្តិ។ អស្សោសុំ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ – “សាតិស្ស កិរ នាម ភិក្ខុនោ កេវដ្ដបុត្តស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – ‘តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ’”ន្តិ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ យេន សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ឯតទវោចុំ – “សច្ចំ កិរ តេ, អាវុសោ សាតិ, ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – ‘តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ’”ន្តិ? “ឯវំ ព្យា ខោ អហំ, អាវុសោ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ”ន្តិ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ឯតស្មា បាបកា ទិដ្ឋិគតា វិវេចេតុកាមា សមនុយុញ្ជន្តិ សមនុគាហន្តិ សមនុភាសន្តិ – “មា ឯវំ, អាវុសោ សាតិ, អវច, មា

ភគវន្តំ អព្ភាចិក្ខិ, ន ហិ សាធុ ភគវតោ អព្ភក្ខានំ, ន ហិ ភគវា ឯវំ វទេយ្យ។ អនេកបរិយាយេនាវុសោ សាតិ, បដិច្ចសមុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ វុត្តំ ភគវតា, អញ្ញត្រ បច្ចយា នត្ថិ វិញ្ញាណស្ស សម្ភវោ”តិ។ ឯវម្បិ ខោ សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ តេហិ ភិក្ខូហិ សមនុយុញ្ជិយមានោ សមនុគាហិយមានោ សមនុភាសិយមានោ តទេវ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ថាមសា បរាមាសា អភិនិវិស្ស វោហរតិ – “ឯវំ ព្យា ខោ អហំ, អាវុសោ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ អនញ្ញ”ន្តិ។

៣៩៧។ យតោ ខោ តេ ភិក្ខូ នាសក្ខិំសុ សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ឯតស្មា បាបកា ទិដ្ឋិគតា វិវេចេតុំ, អថ ខោ តេ ភិក្ខូ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “សាតិស្ស នាម, ភន្តេ, ភិក្ខុនោ កេវដ្ដបុត្តស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – ‘តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ’ន្តិ។ អស្សុម្ហា ខោ មយំ, ភន្តេ, សាតិស្ស កិរ នាម ភិក្ខុនោ កេវដ្ដបុត្តស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – ‘តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ’ន្តិ។ អថ ខោ មយំ, ភន្តេ, យេន សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ តេនុបសង្កមិម្ហ; ឧបសង្កមិត្វា សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ឯតទវោចុម្ហ – ‘សច្ចំ កិរ តេ, អាវុសោ សាតិ, ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – “តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ”ន្តិ? ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ អម្ហេ ឯតទវោច – ‘ឯវំ ព្យា ខោ អហំ, អាវុសោ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ’ន្តិ។ អថ ខោ មយំ, ភន្តេ, សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ឯតស្មា បាបកា ទិដ្ឋិគតា វិវេចេតុកាមា សមនុយុញ្ជិម្ហ សមនុគាហិម្ហ សមនុភាសិម្ហ – ‘មា ឯវំ, អាវុសោ សាតិ, អវច, មា ភគវន្តំ អព្ភាចិក្ខិ, ន ហិ សាធុ ភគវតោ អព្ភក្ខានំ, ន ហិ ភគវា ឯវំ វទេយ្យ។ អនេកបរិយាយេនាវុសោ សាតិ, បដិច្ចសមុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ វុត្តំ ភគវតា, អញ្ញត្រ បច្ចយា នត្ថិ វិញ្ញាណស្ស សម្ភវោ’តិ។ ឯវម្បិ ខោ, ភន្តេ, សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ អម្ហេហិ សមនុយុញ្ជិយមានោ សមនុគាហិយមានោ សមនុភាសិយមានោ តទេវ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ថាមសា បរាមាសា អភិនិវិស្ស វោហរតិ – ‘ឯវំ ព្យា ខោ អហំ, អាវុសោ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ’ន្តិ។ យតោ ខោ មយំ, ភន្តេ, នាសក្ខិម្ហ សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ឯតស្មា បាបកា ទិដ្ឋិគតា វិវេចេតុំ, អថ មយំ ឯតមត្ថំ ភគវតោ អារោចេមា”តិ។

៣៩៨។ អថ ខោ ភគវា អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ – “ឯហិ ត្វំ, ភិក្ខុ, មម វចនេន សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ អាមន្តេហិ – ‘សត្ថា តំ, អាវុសោ សាតិ, អាមន្តេតី’”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ បដិស្សុត្វា យេន សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ឯតទវោច – “សត្ថា តំ, អាវុសោ សាតិ, អាមន្តេតី”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ តស្ស ភិក្ខុនោ បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ភគវា ឯតទវោច – “សច្ចំ កិរ, តេ, សាតិ, ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – ‘តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ’”ន្តិ? “ឯវំ ព្យា ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា តទេវិទំ វិញ្ញាណំ សន្ធាវតិ សំសរតិ, អនញ្ញ”ន្តិ។ “កតមំ តំ, សាតិ, វិញ្ញាណ”ន្តិ? “យ្វាយំ, ភន្តេ, វទោ វេទេយ្យោ តត្រ តត្រ កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកំ បដិសំវេទេតី”តិ។ “កស្ស នុ ខោ នាម ត្វំ, មោឃបុរិស, មយា ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាសិ? ននុ មយា, មោឃបុរិស,

អនេកបរិយាយេន បដិច្ចសមុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ វុត្តំ, អញ្ញត្រ បច្ចយា នត្ថិ វិញ្ញាណស្ស សម្ភវោតិ? អថ ច បន ត្វំ, មោឃបុរិស, អត្តនា ទុគ្គហិតេន អម្ហេ ចេវ អព្ភាចិក្ខសិ, អត្តានញ្ច ខណសិ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវសិ។ តញ្ហិ តេ, មោឃបុរិស, ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយា"តិ។

៣៩៩។ អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – "តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, អបិ នាយំ សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ ឧស្មីកតោបិ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ"តិ? "កិញ្ហិ សិយា, ភន្តេ? នោ ហេតំ, ភន្តេ"តិ។ ឯវំ វុត្តេ, សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ តុណ្ហីភូតោ មង្កុភូតោ បត្តក្ខន្ធោ អធោមុខោ បជ្ឈាយន្តោ អប្បដិភានោ និសីទិ។ អថ ខោ ភគវា សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ តុណ្ហីភូតំ មង្កុភូតំ បត្តក្ខន្ធំ អធោមុខំ បជ្ឈាយន្តំ អប្បដិភានំ វិទិត្វា សាតិំ ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ ឯតទវោច – "បញ្ញាយិស្សសិ ខោ ត្វំ, មោឃបុរិស, ឯតេន សកេន បាបកេន ទិដ្ឋិគតេន។ ឥធាហំ ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិស្សាមី"តិ។ អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – "តុម្ហេបិ មេ, ភិក្ខវេ, ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាថ យថាយំ សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ អត្តនា ទុគ្គហិតេន អម្ហេ ចេវ អព្ភាចិក្ខតិ, អត្តានញ្ច ខណតិ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតី"តិ? "នោ ហេតំ, ភន្តេ! អនេកបរិយាយេន ហិ នោ, ភន្តេ, បដិច្ចសមុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ វុត្តំ ភគវតា, អញ្ញត្រ បច្ចយា នត្ថិ វិញ្ញាណស្ស សម្ភវោ"តិ។ "សាធុ សាធុ, ភិក្ខវេ! សាធុ ខោ មេ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាថ។ អនេកបរិយាយេន ហិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិច្ចសមុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ វុត្តំ មយា, អញ្ញត្រ បច្ចយា នត្ថិ វិញ្ញាណស្ស សម្ភវោតិ។ អថ ច បនាយំ សាតិ ភិក្ខុ កេវដ្ដបុត្តោ អត្តនា ទុគ្គហិតេន អម្ហេ ចេវ អព្ភាចិក្ខតិ, អត្តានញ្ច ខណតិ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ បសវតិ។ តញ្ហិ តស្ស មោឃបុរិសស្ស ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ។

៤០០។ "យំ យទេវ, ភិក្ខវេ, បច្ចយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, តេន តេនេវ វិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ [សង្ខំ គច្ឆតិ (សី. បី.)]។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, ចក្ខុវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; សោតញ្ច បដិច្ច សទ្ទេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, សោតវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; ឃានញ្ច បដិច្ច គន្ធេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, ឃានវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, ជិវ្ហាវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; កាយញ្ច បដិច្ច ផោដ្ឋព្ពេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, កាយវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; មនញ្ច បដិច្ច ធម្មេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, មនោវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។

"សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, យំ យទេវ បច្ចយំ បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ តេន តេនេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ កដ្ឋញ្ច បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ, កដ្ឋគ្គិត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; សកលិកញ្ច បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ, សកលិកគ្គិត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; តិណញ្ច បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ, តិណគ្គិត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; គោមយញ្ច បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ, គោមយគ្គិត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; ថុសញ្ច បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ, ថុសគ្គិត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; សង្ការញ្ច បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ, សង្ការគ្គិត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យំ យទេវ បច្ចយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, តេន តេនេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, ចក្ខុវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; សោតញ្ច បដិច្ច សទ្ទេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, សោតវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ, ឃានញ្ច បដិច្ច គន្ធេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ , ឃានវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ, ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, ជិវ្ហាវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ កាយញ្ច បដិច្ច ផោដ្ឋព្ពេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, កាយវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ មនញ្ច បដិច្ច ធម្មេ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណំ, មនោវិញ្ញាណន្តេ្វវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។

៣០៨។ "ភូតមិទន្តិ , ភិក្ខវេ, បស្សថា"តិ?

"ឯវំ, ភន្តេ"។

"តទាហារសម្ភវន្តិ, ភិក្ខវេ, បស្សថា"តិ?

"ឯវំ, ភន្តេ"។

"តទាហារនិរោធា យំ ភូតំ, តំ និរោធធម្មន្តិ, ភិក្ខវេ, បស្សថា"តិ?

"ឯវំ, ភន្តេ"។

"ភូតមិទំ នោស្សូតិ, ភិក្ខវេ, កង្ខតោ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា"តិ?

"ឯវំ, ភន្តេ"។

"តទាហារសម្ភវំ នោស្សូតិ, ភិក្ខវេ , កង្ខតោ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា"តិ?

"ឯវំ, ភន្តេ"។

"តទាហារនិរោធា យំ ភូតំ, តំ និរោធធម្មំ នោស្សូតិ, ភិក្ខវេ, កង្ខតោ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា"តិ?

"ឯវំ, ភន្តេ"។

"ភូតមិទន្តិ, ភិក្ខវេ, យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតោ យា វិចិកិច្ឆា សា បហីយតី"តិ?

"ឯវំ, ភន្តេ"។

“តទាហារសម្ភវន្តិ, ភិក្ខវេ, យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតោ យា វិចិកិច្ឆា សា បហីយតី”តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”

“តទាហារនិរោធា យំ ភូតំ, តំ និរោធធម្មន្តិ, ភិក្ខវេ, យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតោ យា វិចិកិច្ឆា សា បហីយតី”តិ?

“ឯវំ , ភន្តេ”

“ភូតមិទន្តិ, ភិក្ខវេ, ឥតិបិ វោ ឯត្ថ និព្ពិចិកិច្ឆា”តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”

“តទាហារសម្ភវន្តិ, ភិក្ខវេ, ឥតិបិ វោ ឯត្ថ និព្ពិចិកិច្ឆា”តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”

“តទាហារនិរោធា យំ ភូតំ តំ និរោធធម្មន្តិ, ភិក្ខវេ, ឥតិបិ វោ ឯត្ថ និព្ពិចិកិច្ឆា”តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”

“ភូតមិទន្តិ, ភិក្ខវេ, យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋ”ន្តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”

“តទាហារសម្ភវន្តិ, ភិក្ខវេ, យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋ”ន្តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”

“តទាហារនិរោធា យំ ភូតំ តំ និរោធធម្មន្តិ, ភិក្ខវេ, យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋ”ន្តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”។

“ឥមំ ចេ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, ទិដ្ឋិំ ឯវំ បរិសុទ្ធំ ឯវំ បរិយោទាតំ អល្លីយេថ កេលាយេថ ធនាយេថ មមាយេថ, អបិ នុ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, កុល្លូបមំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានេយ្យាថ និត្ថរណត្ថាយ នោ គហណត្ថាយា”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“ឥមំ ចេ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, ទិដ្ឋិំ ឯវំ បរិសុទ្ធំ ឯវំ បរិយោទាតំ ន អល្លីយេថ ន កេលាយេថ ន ធនាយេថ ន មមាយេថ, អបិ នុ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, កុល្លូបមំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានេយ្យាថ និត្ថរណត្ថាយ នោ គហណត្ថាយា”តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”។

៤០២។ “ចត្តារោមេ, ភិក្ខវេ, អាហារា ភូតានំ វា សត្តានំ ឋិតិយា, សម្ភវេសីនំ វា អនុគ្គហាយ។ កតមេ ចត្តារោ? កពឡីការោ អាហារោ ឱឡារិកោ វា សុខុមោ វា, ផស្សោ ទុតិយោ, មនោសញ្ចេតនា តតិយា, វិញ្ញាណំ ចតុត្ថំ។

“ឥមេ ច, ភិក្ខវេ, ចត្តារោ អាហារា កិំនិទានា កិំសមុទយា កិំជាតិកា កិំបភវា?

“ឥមេ ចត្តារោ អាហារា តណ្ហានិទានា តណ្ហាសមុទយា តណ្ហាជាតិកា តណ្ហាបភវា។

“តណ្ហា ចាយំ, ភិក្ខវេ, កិំនិទានា កិំសមុទយា កិំជាតិកា កិំបភវា?

“តណ្ហា វេទនានិទានា វេទនាសមុទយា វេទនាជាតិកា វេទនាបភវា។

“វេទនា ចាយំ, ភិក្ខវេ, កិំនិទានា កិំសមុទយា កិំជាតិកា កិំបភវា?

“វេទនា ផស្សនិទានា ផស្សសមុទយា ផស្សជាតិកា ផស្សបភវា ។

“ផស្សោ ចាយំ, ភិក្ខវេ, កិំនិទានោ កិំសមុទយោ កិំជាតិកោ កិំបភវោ?

“ꨜꨧꨧꨯꨩ ꨧꨤꨀꨩꨢꨓꨘꨘꨪꨕꨩꨘꨯꨩ ꨧꨤꨀꨩꨢꨓꨘꨧꨠꨭꨕꨢꨯꨩ ꨧꨤꨀꨩꨢꨓꨘꨎꨩꨓꨪꨆꨯꨩ ꨧꨤꨀꨩꨢꨓꨘꨚꨞꨥꨯꨩ꩝

“ꨧꨤꨀꨩꨢꨓꨘꩃ ꨌꨪꨕꩃ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨆꨪꩃꨘꨪꨕꨩꨘꩃ ꨆꨪꩃꨧꨠꨭꨕꨢꩃ ꨆꨪꩃꨎꨩꨓꨪꨆꩃ ꨆꨪꩃꨚꨞꨥꩃ?

“ꨧꨤꨀꨩꨢꨓꨘꩃ ꨘꨩꨠꨣꨭꨚꨘꨪꨕꨩꨘꩃ ꨘꨩꨠꨣꨭꨚꨧꨠꨭꨕꨢꩃ ꨘꨩꨠꨣꨭꨚꨎꨩꨓꨪꨆꩃ ꨘꨩꨠꨣꨭꨚꨚꨞꨥꩃ꩝

“ꨘꨩꨠꨣꨭꨚꩃ ꨌꨪꨕꩃ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨆꨪꩃꨘꨪꨕꨩꨘꩃ ꨆꨪꩃꨧꨠꨭꨕꨢꩃ ꨆꨪꩃꨎꨩꨓꨪꨆꩃ ꨆꨪꩃꨚꨞꨥꩃ?

“ꨘꨩꨠꨣꨭꨚꩃ ꨥꨪꨑꨑꨩꨘꨘꨪꨕꨩꨘꩃ ꨥꨪꨑꨑꨩꨘꨧꨠꨭꨕꨢꩃ ꨥꨪꨑꨑꨩꨘꨎꨩꨓꨪꨆꩃ ꨥꨪꨑꨑꨩꨘꨚꨞꨥꩃ꩝

“ꨥꨪꨑꨑꨩꨘꩃ ꨌꨪꨕꩃ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨆꨪꩃꨘꨪꨕꨩꨘꩃ ꨆꨪꩃꨧꨠꨭꨕꨢꩃ ꨆꨪꩃꨎꨩꨓꨪꨆꩃ ꨆꨪꩃꨚꨞꨥꩃ?

“ꨥꨪꨑꨑꨩꨘꩃ ꨧꨋꨇꨩꨣꨘꨪꨕꨩꨘꩃ ꨧꨋꨇꨩꨣꨧꨠꨭꨕꨢꩃ ꨧꨋꨇꨩꨣꨎꨩꨓꨪꨆꩃ ꨧꨋꨇꨩꨣꨚꨞꨥꩃ꩝

“ꨧꨋꨇꨩꨣꨩ ꨌꨪꨠꨯ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨆꨪꩃꨘꨪꨕꨩꨘꨩ ꨆꨪꩃꨧꨠꨭꨕꨢꨩ ꨆꨪꩃꨎꨩꨓꨪꨆꨩ ꨆꨪꩃꨚꨞꨥꨩ?

“ꨧꨋꨇꨩꨣꨩ ꨀꨥꨪꨎꨎꨩꨘꨪꨕꨩꨘꨩ ꨀꨥꨪꨎꨎꨩꨧꨠꨭꨕꨢꨩ ꨀꨥꨪꨎꨎꨩꨎꨩꨓꨪꨆꨩ ꨀꨥꨪꨎꨎꨩꨚꨞꨥꨩ꩝

“ꨁꨓꨪ ꨇꨯꨩ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨀꨥꨪꨎꨎꨩꨚꨌꨌꨢꨩ ꨧꨋꨇꨩꨣꨩ, ꨧꨋꨇꨩꨣꨚꨌꨌꨢꨩ ꨥꨪꨑꨑꨩꨘꩃ, ꨥꨪꨑꨑꨩꨘꨚꨌꨌꨢꨩ ꨘꨩꨠꨣꨭꨚꩃ, ꨘꨩꨠꨣꨭꨚꨚꨌꨌꨢꨩ ꨧꨤꨀꨩꨢꨓꨘꩃ, ꨧꨤꨀꨩꨢꨓꨘꨚꨌꨌꨢꨩ ꨜꨧꨧꨯꨩ, ꨜꨧꨧꨚꨌꨌꨢꨩ ꨥꨯꨕꨘꨩ, ꨥꨯꨕꨘꨩꨚꨌꨌꨢꨩ ꨓꨘꨨꨩ, ꨓꨘꨨꨩꨚꨌꨌꨢꨩ ꨂꨚꨩꨕꨩꨘꩃ, ꨂꨚꨩꨕꨩꨘꨚꨌꨌꨢꨩ ꨞꨥꨯꨩ, ꨞꨥꨚꨌꨌꨢꨩ ꨎꨩꨓꨪ, ꨎꨩꨓꨪꨚꨌꨌꨢꨩ ꨎꨣꨩꨠꨣꨘꩃ ꨧꨯꨩꨆꨚꨣꨪꨕꨯꨥꨕꨭꨆꨇꨕꨯꨩꨠꨘꨧꨧꨭꨚꨩꨢꨩꨧꨩ ꨧꨠꨞꨥꨘꨓꨪ꩝ ꨃꨥꨠꨯꨓꨧꨧ ꨆꨯꨥꨤꨧꨧ ꨕꨭꨆꨇꨆꨇꨘꨖꨧꨧ ꨧꨠꨭꨕꨢꨯꨩ ꨨꨯꨩꨓꨪ꩝”

꩔꩐꩗꩝ “ꨎꨩꨓꨪꨚꨌꨌꨢꨩ ꨎꨣꨩꨠꨣꨘꨘꨓꨪ ꨁꨓꨪ ꨇꨯꨩ ꨚꨘꨯꨓꩃ ꨥꨭꨓꨓꩃ; ꨎꨩꨓꨪꨚꨌꨌꨢꨩ ꨘꨭ ꨇꨯꨩ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨎꨣꨩꨠꨣꨘꩃ, ꨘꨯꨩ ꨥꨩ, ꨆꨔꩃ ꨥꨩ ꨃꨓꨔ [ꨆꨔꩃ ꨥꨩ ꨃꨓꨔ (?)] ꨨꨯꨩꨓꨫ”ꨓꨪ? “ꨎꨩꨓꨪꨚꨌꨌꨢꨩ, ꨞꨘꨓꨯ, ꨎꨣꨩꨠꨣꨘꩃ; ꨃꨥꩃ ꨘꨯꨩ ꨃꨓꨔ ꨨꨯꨩꨓꨪ [ꨃꨥꩃ ꨘꨯꨩ ꨃꨓꨔ ꨨꨯꨩꨓꨫꨓꨪ (ꨆ꩝)] – ꨎꨩꨓꨪꨚꨌꨌꨢꨩ ꨎꨣꨩꨠꨣꨘꨘ”ꨓꨪ꩝ “ꨞꨥꨚꨌꨌꨢꨩ ꨎꨩꨓꨫꨓꨪ ꨁꨓꨪ ꨇꨯꨩ ꨚꨘꨯꨓꩃ ꨥꨭꨓꨓꩃ; ꨞꨥꨚꨌꨌꨢꨩ ꨘꨭ ꨇꨯꨩ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨎꨩꨓꨪ, ꨘꨯꨩ ꨥꨩ, ꨆꨔꩃ ꨥꨩ ꨃꨓꨔ ꨨꨯꨩꨓꨫ”ꨓꨪ? “ꨞꨥꨚꨌꨌꨢꨩ, ꨞꨘꨓꨯ , ꨎꨩꨓꨪ; ꨃꨥꩃ ꨘꨯꨩ ꨃꨓꨔ ꨨꨯꨩꨓꨪ – ꨞꨥꨚꨌꨌꨢꨩ ꨎꨩꨓꨫ”ꨓꨪ ꩝ “ꨂꨚꨩꨕꨩꨘꨚꨌꨌꨢꨩ ꨞꨥꨯꨩꨓꨪ ꨁꨓꨪ ꨇꨯꨩ ꨚꨘꨯꨓꩃ ꨥꨭꨓꨓꩃ; ꨂꨚꨩꨕꨩꨘꨚꨌꨌꨢꨩ ꨘꨭ ꨇꨯꨩ, ꨞꨪꨆꨇꨥꨯ, ꨞꨥꨯꨩ, ꨘꨯꨩ ꨥꨩ, ꨆꨔꩃ ꨥꨩ ꨃꨓꨔ ꨨꨯꨩꨓꨫ”ꨓꨪ? “ꨂꨚꨩꨕꨩꨘꨚꨌꨌꨢꨩ, ꨞꨘꨓꨯ, ꨞꨥꨯꨩ; ꨃꨥꩃ ꨘꨯꨩ ꨃꨓꨔ ꨨꨯꨩꨓꨪ –

ឧបាទានបច្ចយា ភវោ”តិ។ “តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានន្តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ, តណ្ហាបច្ចយា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ឧបាទានំ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “តណ្ហាបច្ចយា, ភន្តេ, ឧបាទានំ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទាន”ន្តិ។ “វេទនាបច្ចយា តណ្ហាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; វេទនាបច្ចយា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, តណ្ហា, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “វេទនាបច្ចយា, ភន្តេ, តណ្ហា; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – វេទនាបច្ចយា តណ្ហា”តិ។ “ផស្សបច្ចយា វេទនាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; ផស្សបច្ចយា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, វេទនា, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “ផស្សបច្ចយា, ភន្តេ, វេទនា; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – ផស្សបច្ចយា វេទនា”តិ។ “សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; សឡាយតនបច្ចយា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ផស្សោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “សឡាយតនបច្ចយា, ភន្តេ, ផស្សោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ”តិ។ “នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនន្តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; នាមរូបបច្ចយា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, សឡាយតនំ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “នាមរូបបច្ចយា, ភន្តេ, សឡាយតនំ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – នាមរូបបច្ចយា សឡាយតន”ន្តិ។ “វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបន្តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; វិញ្ញាណបច្ចយា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, នាមរូបំ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “វិញ្ញាណបច្ចយា, ភន្តេ, នាមរូបំ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូប”ន្តិ។ “សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណន្តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; សង្ខារបច្ចយា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, វិញ្ញាណំ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “សង្ខារបច្ចយា, ភន្តេ, វិញ្ញាណំ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណ”ន្តិ។ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; អវិជ្ជាបច្ចយា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, សង្ខារា, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “អវិជ្ជាបច្ចយា, ភន្តេ, សង្ខារា; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា”តិ។

៣០៣។ “សាធុ, ភិក្ខវេ។ ឥតិ ខោ, ភិក្ខវេ, តុម្ហេបិ ឯវំ វទេថ, អហម្បិ ឯវំ វទាមិ – ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតិ, ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្ជតិ, យទិទំ – អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា, សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ, នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនំ, សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ, ផស្សបច្ចយា វេទនា, វេទនាបច្ចយា តណ្ហា, តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានំ, ឧបាទានបច្ចយា ភវោ, ភវបច្ចយា ជាតិ, ជាតិបច្ចយា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា សម្ភវន្តិ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ។

“អវិជ្ជាយត្វេវ អសេសវិរាគនិរោធា សង្ខារនិរោធោ, សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ, វិញ្ញាណនិរោធា នាមរូបនិរោធោ, នាមរូបនិរោធា សឡាយតននិរោធោ , សឡាយតននិរោធា ផស្សនិរោធោ, ផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោ, វេទនានិរោធា តណ្ហានិរោធោ, តណ្ហានិរោធា ឧបាទាននិរោធោ, ឧបាទាននិរោធា ភវនិរោធោ, ភវនិរោធា ជាតិនិរោធោ, ជាតិនិរោធា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា និរុជ្ឈន្តិ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតិ។

៣០៤។ “ជាតិនិរោធា ជរាមរណនិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; ជាតិនិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ជរាមរណនិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “ជាតិនិរោធា, ភន្តេ, ជរាមរណនិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – ជាតិនិរោធា ជរាមរណនិរោធោ”តិ។ “ភវនិរោធា ជាតិនិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; ភវនិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ជាតិនិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ?

“ភវនិរោធា, ភន្តេ, ជាតិនិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – ភវនិរោធា ជាតិនិរោធោ”តិ។ “ឧបាទាននិរោធា ភវនិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; ឧបាទាននិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ភវនិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “ឧបាទាននិរោធា, ភន្តេ, ភវនិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – ឧបាទាននិរោធា ភវនិរោធោ”តិ។ “តណ្ហានិរោធា ឧបាទាននិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; តណ្ហានិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ឧបាទាននិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “តណ្ហានិរោធា, ភន្តេ, ឧបាទាននិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – តណ្ហានិរោធា ឧបាទាននិរោធោ”តិ។ “វេទនានិរោធា តណ្ហានិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; វេទនានិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, តណ្ហានិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “វេទនានិរោធា, ភន្តេ, តណ្ហានិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – វេទនានិរោធា តណ្ហានិរោធោ”តិ។ “ផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; ផស្សនិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, វេទនានិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “ផស្សនិរោធា, ភន្តេ, វេទនានិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – ផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោ”តិ។ “សឡាយតននិរោធា ផស្សនិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; សឡាយតននិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ផស្សនិរោធោ, នោ វា , កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ? សឡាយតននិរោធា, ភន្តេ, ផស្សនិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – សឡាយតននិរោធា ផស្សនិរោធោ”តិ។ “នាមរូបនិរោធា សឡាយតននិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; នាមរូបនិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, សឡាយតននិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “នាមរូបនិរោធា, ភន្តេ, សឡាយតននិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – នាមរូបនិរោធា សឡាយតននិរោធោ”តិ។ “វិញ្ញាណនិរោធា នាមរូបនិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; វិញ្ញាណនិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, នាមរូបនិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “វិញ្ញាណនិរោធា, ភន្តេ, នាមរូបនិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – វិញ្ញាណនិរោធា នាមរូបនិរោធោ”តិ។ “សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; សង្ខារនិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, វិញ្ញាណនិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “សង្ខារនិរោធា, ភន្តេ , វិញ្ញាណនិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ”តិ។ “អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ; អវិជ្ជានិរោធា នុ ខោ, ភិក្ខវេ, សង្ខារនិរោធោ, នោ វា, កថំ វា ឯត្ថ ហោតី”តិ? “អវិជ្ជានិរោធា, ភន្តេ, សង្ខារនិរោធោ; ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតិ – អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ”តិ។

៤០៨។ “សាធុ, ភិក្ខវេ។ ឥតិ ខោ, ភិក្ខវេ, តុម្ហេបិ ឯវំ វទេថ, អហម្បិ ឯវំ វទាមិ – ឥមស្មិំ អសតិ ឥទំ ន ហោតិ, ឥមស្ស និរោធា ឥទំ និរុជ្ឈតិ, យទិទំ – អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ, សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ, វិញ្ញាណនិរោធា នាមរូបនិរោធោ, នាមរូបនិរោធា សឡាយតននិរោធោ, សឡាយតននិរោធា ផស្សនិរោធោ, ផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោ, វេទនានិរោធា តណ្ហានិរោធោ, តណ្ហានិរោធា ឧបាទាននិរោធោ, ឧបាទាននិរោធា ភវនិរោធោ, ភវនិរោធា ជាតិនិរោធោ, ជាតិនិរោធា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា និរុជ្ឈន្តិ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតិ។

៤០៩។ “អបិ នុ តុម្ហេ,ភិក្ខវេ, ឯវំ ជានន្តា ឯវំ បស្សន្តា បុព្ពន្តំ វា បដិធាវេយ្យាថ – ‘អហេសុម្ហ នុ ខោ មយំ អតីតមទ្ធានំ, ននុ ខោ អហេសុម្ហអតីតមទ្ធានំ, កិំ នុ ខោ អហេសុម្ហអតីតមទ្ធានំ, កថំ នុ ខោ អហេសុម្ហអតីតមទ្ធានំ, កិំ ហុត្វា កិំ អហេសុម្ហ នុ ខោ មយំ អតីតមទ្ធាន’”ន្តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“អបិ នុ តុម្ហេភិក្ខវេ, ឯវំ ជានន្តា ឯវំ បស្សន្តា អបរន្តំ វា បដិធាវេយ្យាថ – ភវិស្សាម នុ ខោ មយំ អនាគតមទ្ធានំ, ននុ ខោ ភវិស្សាម អនាគតមទ្ធានំ, កិំ នុ ខោ ភវិស្សាម អនាគតមទ្ធានំ, កថំ នុ ខោ ភវិស្សាម អនាគតមទ្ធានំ, កិំ ហុត្វា កិំ ភវិស្សាម នុ ខោ មយំ អនាគតមទ្ធាន”ន្តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“អបិ នុ តុម្ហេភិក្ខវេ, ឯវំ ជានន្តា ឯវំ បស្សន្តា ឯតរហិ វា បច្ចុប្បន្នមទ្ធានំ អជ្ឈត្តំ កថំកថី អស្សាថ – អហំ នុ ខោស្មិ, នោ នុ ខោស្មិ, កិំ នុ ខោស្មិ, កថំ នុ ខោស្មិ, អយំ នុ ខោ សត្តោ កុតោ អាគតោ, សោ កុហិំគាមី ភវិស្សតី”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“អបិ នុ តុម្ហេភិក្ខវេ, ឯវំ ជានន្តា ឯវំ បស្សន្តា ឯវំ វទេយ្យាថ – សត្ថា នោ គរុ, សត្ថុគារវេន ច មយំ ឯវំ វទេមា”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“អបិ នុ តុម្ហេភិក្ខវេ, ឯវំ ជានន្តា ឯវំ បស្សន្តា ឯវំ វទេយ្យាថ – សមណោ ឯវមាហ, សមណា ច នាម មយំ ឯវំ វទេមា”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“អបិ នុ តុម្ហេភិក្ខវេ, ឯវំ ជានន្តា ឯវំ បស្សន្តា អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសេយ្យាថា”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“អបិ នុ តុម្ហេភិក្ខវេ, ឯវំ ជានន្តា ឯវំ បស្សន្តា យានិ តានិ បុថុសមណព្រាហ្មណានំ វត កោតូហលមង្គលានិ តានិ សារតោ បច្ចាគច្ឆេយ្យាថា”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“ននុ, ភិក្ខវេ, យទេវ តុម្ហាកំ សាមំ ញាតំ សាមំ ទិដ្ឋំ សាមំ វិទិតំ, តទេវ តុម្ហេ វទេថា”តិ។

“ឯវំ, ភន្តេ”។

“សាធុ, ភិក្ខវេ, ឧបនីតា ខោ មេ តុម្ហេ,ភិក្ខវេ, ឥមិនា សន្ទិដ្ឋិកេន ធម្មេន អកាលិកេន ឯហិបស្សិកេន ឱបនេយ្យិកេន បច្ចត្តំ វេទិតព្ពេន វិញ្ញូហិ។ សន្ទិដ្ឋិកោ អយំ, ភិក្ខវេ, ធម្មោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនេយ្យិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្ពោ វិញ្ញូហិ – ឥតិ យន្តំ វុត្តំ, ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្ត”ន្តិ។

៤០៨។ “តិណ្ណំ ខោ បន, ភិក្ខវេ, សន្និបាតា គព្ភស្សាវក្កន្តិ ហោតិ។ ឥធ មាតាបិតរោ ច សន្និបតិតា ហោន្តិ, មាតា ច ន ឧតុនី ហោតិ, គន្ធព្ពោ ច ន បច្ចុបដ្ឋិតោ ហោតិ, នេវ តាវ គព្ភស្សាវក្កន្តិ ហោតិ។ ឥធ មាតាបិតរោ ច សន្និបតិតា ហោន្តិ, មាតា ច ឧតុនី ហោតិ, គន្ធព្ពោ ច ន បច្ចុបដ្ឋិតោ ហោតិ, នេវ តាវ គព្ភស្សាវក្កន្តិ ហោតិ។ យតោ ច ខោ, ភិក្ខវេ, មាតាបិតរោ ច សន្និបតិតា ហោន្តិ, មាតា ច ឧតុនី ហោតិ, គន្ធព្ពោ ច បច្ចុបដ្ឋិតោ ហោតិ – ឯវំ តិណ្ណំ សន្និបាតា គព្ភស្សាវក្កន្តិ ហោតិ។ តមេនំ, ភិក្ខវេ, មាតា នវ វា ទស វា មាសេ គព្ភំ កុច្ឆិនា បរិហរតិ មហតា សំសយេន គរុភារំ [គរុម្ភារំ (សី។ បី។)]។ តមេនំ, ភិក្ខវេ, មាតា នវន្នំ វា ទសន្នំ វា មាសានំ អច្ចយេន វិជាយតិ មហតា សំសយេន គរុភារំ។ តមេនំ ជាតំ សមានំ សកេន លោហិតេន បោសេតិ។ លោហិតញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, អរិយស្ស វិនយេ យទិទំ មាតុថញ្ញំ។ ស ខោ សោ, ភិក្ខវេ, កុមារោ វុឌ្ឍិមន្វាយ ឥន្ទ្រិយានំ បរិបាកមន្វាយ យានិ តានិ កុមារកានំ កីឡាបនកានិ តេហិ កីឡតិ, សេយ្យថិទំ – វង្កកំ ឃដិកំ មោក្ខចិកំ ចិង្គុលកំ បត្តាឡ្ហកំ រថកំ ធនុកំ។ ស ខោ សោ, ភិក្ខវេ, កុមារោ វុឌ្ឍិមន្វាយ ឥន្ទ្រិយានំ បរិបាកមន្វាយ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ សមប្បិតោ សមង្គីភូតោ បរិចារេតិ – ចក្ខុវិញ្ញេយ្យេហិ រូបេហិ ឥដ្ឋេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ បិយរូបេហិ កាមូបសំហិតេហិ រជនីយេហិ, សោតវិញ្ញេយ្យេហិ សទ្ទេហិ... ឃានវិញ្ញេយ្យេហិ គន្ធេហិ... ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យេហិ រសេហិ... កាយវិញ្ញេយ្យេហិ ផោដ្ឋព្ពេហិ ឥដ្ឋេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ បិយរូបេហិ កាមូបសំហិតេហិ រជនីយេហិ។

៤០៩។ “សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា បិយរូបេ រូបេ សារជ្ជតិ, អប្បិយរូបេ រូបេ ព្យាបជ្ជតិ, អនុបដ្ឋិតកាយសតិ ច វិហរតិ បរិត្តចេតសោ។ តញ្ច ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ – យត្ថស្ស តេ បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ។ សោ ឯវំ អនុរោធវិរោធំ សមាបន្នោ យំ កិញ្ចិ វេទនំ វេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, សោ តំ វេទនំ អភិនន្ទតិ អភិវទតិ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតិ។ តស្ស តំ វេទនំ អភិនន្ទតោ អភិវទតោ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតោ ឧប្បជ្ជតិ នន្ទី។ យា វេទនាសុ នន្ទី តទុបាទានំ, តស្សុបាទានបច្ចយា ភវោ, ភវបច្ចយា ជាតិ, ជាតិបច្ចយា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា សម្ភវន្តិ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា...បេ... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា...បេ... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា...បេ... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា...បេ... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ បិយរូបេ ធម្មេ សារជ្ជតិ, អប្បិយរូបេ ធម្មេ ព្យាបជ្ជតិ, អនុបដ្ឋិតកាយសតិ ច

ចិហទតិ បទិត្តនេចតសោៈ តញ្ច នេចតោចិមុត្តិំ បញ្ញាចិមុត្តិំ យថាភូតំ តប្បជាតាតិ – យត្ថស្ស តេ បាបកា អកុសលា ធម្មា អបទិសេសា

តិរុជ្ឈត្តិៈ សោ ឯចំ អនុទោធចិទោធំ សមាបន្នោ យំ កិញ្ចិ ចេទតំ ចេទេតិ សុខំ ចា ទុក្ខំ ចា អទុក្ខមសុខំ ចា, សោ តំ ចេទតំ អភិតន្ទតិ

អភិចទតិ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតិៈ តស្ស តំ ចេទតំ អភិតន្ទតោ អភិចទតោ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតោ ឧប្បជ្ជតិ តន្ទីៈ យា ចេទតាសុ តន្ទី

តទុបាទាតំ, តស្សុបាទាតបច្ចយា ភចោ, ភចបច្ចយា ជាតិ, ជាតិបច្ចយា ជទាមទណំ សោកបទិទេចទុក្ខទោមតស្សុបាយាសា សម្ភចត្តិៈ

ឯចមេតស្ស កេចលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិៈ

៤១០ៈ “ឥធ, ភិក្ខចេ, តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អទហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ចិជ្ជាចទណសម្បន្នោ សុគតោ លោកចិទូ អនុត្តទោ

បុទិសធម្មសាទថិ សត្ថា ទេចមនុស្សាតំ ពុទ្ធោ ភគចាៈ សោ ឥមំ លោកំ សទេចកំ សមាទកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេចមនុស្សំ

សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បចេទេតិៈ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បទិយោសាតកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជតំ;

កេចលបទិបុណ្ណំ បទិសុទ្ធំ ព្រហ្មចទិយំ បកាសេតិៈ តំ ធម្មំ សុណាតិ គហបតិ ចា គហបតិបុត្តោ ចា អញ្ញតទស្មិំ ចា កុលេ បច្ចាជាតោៈ សោ

តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ សទ្ធំ បដិលភតិៈ សោ តេត សទ្ធាបដិលាភេត សមត្តាគតោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘សម្ពាធោ ឃទាចាសោ

ទជាបថោ, អព្ភោកាសោ បព្ពជ្ជាៈ តយិទំ សុកទំ អគាទំ អជ្ឈាចសតា ឯកត្តបទិបុណ្ណំ ឯកត្តបទិសុទ្ធំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចទិយំ ចទិតុំៈ

យំត្តតាហំ កេសមស្សុំ ឱហាទេត្វា, កាសាយាតិ ចត្ថាតិ អច្ឆាទេត្វា, អគាទស្មា អតគាទិយំ បព្ពជេយ្យ’’ន្តិៈ សោ អបទេត សមយេត អប្បំ

ចា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ, មហន្តំ ចា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ, អប្បំ ចា ញាតិបទិចដ្ដំ បហាយ, មហន្តំ ចា ញាតិបទិចដ្ដំ បហាយ, កេសមស្សុំ

ឱហាទេត្វា, កាសាយាតិ ចត្ថាតិ អច្ឆាទេត្វា, អគាទស្មា អតគាទិយំ បព្ពជតិៈ

៤១១ៈ “សោ ឯចំ បព្ពជិតោ សមាតោ ភិក្ខូតំ សិក្ខាសាជីចសមាបន្នោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិចិទតោ ហោតិ,

តិហិតទណ្ឌោ តិហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្ពបាណភូតហិតាតុកម្បី ចិហទតិៈ

“អទិន្នាទាតំ បហាយ អទិន្នាទាតា បដិចិទតោ ហោតិ, ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី អថេតេត សុចិភូតេត អត្តតា ចិហទតិៈ

“អព្រហ្មចទិយំ បហាយ ព្រហ្មចាទី ហោតិ, អាទាចាទី ចិទតោ មេថុតា គាមធម្មាៈ

“មុសាចាទំ បហាយ មុសាចាទា បដិចិទតោ ហោតិ, សច្ចចាទី សច្ចសន្ធោ ថេតោ បច្ចយិកោ អចិសំចាទកោ លោកស្សៈ

“បិសុណំ ចាចំ បហាយ បិសុណាយ ចាចាយ បដិចិទតោ ហោតិ – ឥតោ សុត្វា ត អមុត្រ អក្ខាតា ឥមេសំ ភេទាយ, អមុត្រ ចា សុត្វា ត

ឥមេសំ អក្ខាតា អមូសំ ភេទាយៈ ឥតិ ភិន្នាតំ ចា សន្ធាតា, សហិតាតំ ចា អនុប្បទាតា សមគ្គាទាមោ សមគ្គទតោ សមគ្គតន្ទី, សមគ្គកទណិំ

ចាចំ ភាសិតា ហោតិៈ

“ᨹᩁᩩᩈᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨹᩁᩩᩈᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨿᩣ ᩈᩣ ᩅᩣᨧᩣ ᨶᩮᩊᩣ ᨠᨱ᩠ᨱᩈᩩᨡᩣ ᨷᩮᨾᨶᩦᨿᩣ ᩉᨴᨿᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᨷᩮᩣᩁᩦ ᨻᩉᩩᨩᨶᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᨻᩉᩩᨩᨶᨾᨶᩣᨷᩣ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩥᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᩈᨾ᩠ᨹᨷ᩠ᨷᩃᩣᨷᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨹᨷ᩠ᨷᩃᩣᨷᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩣᩃᩅᩣᨴᩦ ᨽᩪᨲᩅᩣᨴᩦ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩣᨴᩦ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᨴᩦ ᩅᩥᨶᨿᩅᩣᨴᩦ, ᨶᩥᨵᩣᨶᩅᨲᩥᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᨠᩣᩃᩮᨶ, ᩈᩣᨷᨴᩮᩈᩴ ᨷᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩅᨲᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩴ᪨

“ᩈᩮᩣ ᨻᩦᨩᨣᩣᨾᨽᩪᨲᨣᩣᨾᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩪᨷᩁᨲᩮᩣ, ᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨠᩣᩃᨽᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᨶᨧ᩠ᨧᨣᩦᨲᩅᩣᨴᩥᨲᩅᩥᩈᩪᨠᨴᩔᨶᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᩣᩃᩣᨣᨶ᩠ᨵᩅᩥᩃᩮᨷᨶᨵᩣᩁᨱᨾᨱ᩠ᨯᨶᩅᩥᨽᩪᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩈᨿᨶᨾᩉᩣᩈᨿᨶᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨩᩣᨲᩁᩪᨷᩁᨩᨲᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨾᨠᨵᨬ᩠ᨬᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨾᨠᨾᩴᩈᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨠᩩᨾᩣᩁᩥᨠᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨴᩣᩈᩥᨴᩣᩈᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨩᩮᩊᨠᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨭᩈᩪᨠᩁᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨣᩅᩔᩅᩊᩅᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨴᩪᨲᩮᨿ᩠ᨿᨷᩉᩥᨱᨣᨾᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᨿᩅᩥᨠ᩠ᨠᨿᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩩᩃᩣᨠᩪᨭᨠᩴᩈᨠᩪᨭᨾᩣᨶᨠᩪᨭᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨠ᩠ᨠᩮᩣᨭᨶᩅᨬ᩠ᨧᨶ-ᨶᩥᨠᨲᩥ-ᩈᩣᨧᩥᨿᩮᩣᨣᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨨᩮᨴᨶ-ᩅᨵᨻᨶ᩠ᨵᨶᩅᩥᨷᩁᩣᨾᩮᩣᩈ-ᩋᩣᩃᩮᩣᨷ-ᩈᩉᩈᩣᨠᩣᩁᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ [ᨷᩔ ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪙᪒ ᨧᩪᩊᩉᨲ᩠ᨳᩥᨷᨴᩮᩣᨷᨾᩮ]᪨

“ᩈᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᨧᩦᩅᩁᩮᨶ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨷᩣᨲᩮᨶ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨿᩮᨶᩮᩅ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿᩮᩅ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨶᩣᨾ ᨷᨠ᩠ᨡᩦ ᩈᨠᩩᨱᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨿᩮᨶᩮᩅ ᨯᩮᨲᩥ ᩈᨷᨲ᩠ᨲᨽᩣᩁᩮᩣᩅ ᨯᩮᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᨧᩦᩅᩁᩮᨶ, ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨷᩣᨲᩮᨶ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨿᩮᨶᩮᩅ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿᩮᩅ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᨶ ᩈᩦᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩈᩩᨡᩴ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩥ᪨

“ᩈᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩁᩪᨷᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨶᩩᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦ᪨ ᨿᨲ᩠ᩅᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨾᩮᨶᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᩋᩈᩴᩅᩩᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣ ᨷᩣᨷᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨶ᩠ᩅᩣᩔᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨲᩔ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮ ᩈᩴᩅᩁᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ... ᨷᩮ... ᨥᩣᨶᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨥᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ...ᨷᩮ... ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿ ᩁᩈᩴ ᩈᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ...ᨷᩮ... ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ ᨹᩩᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ...ᨷᩮ... ᨾᨶᩈᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨶ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨶᩩᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦ᪨ ᨿᨲ᩠ᩅᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨾᩮᨶᩴ ᨾᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᩋᩈᩴᩅᩩᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣ ᨷᩣᨷᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨶ᩠ᩅᩣᩔᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨲᩔ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨾᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨾᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮ ᩈᩴᩅᩁᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᨶ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩈᩴᩅᩁᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᩈᩮᨠᩈᩩᨡᩴ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩥ᪨

“ᩈᩮᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ , ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᩮ ᨷᩈᩣᩁᩥᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨵᩣᩁᨱᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩥᨲᩮ ᨷᩦᨲᩮ ᨡᩣᨿᩥᨲᩮ ᩈᩣᨿᩥᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᨷᩔᩣᩅᨠᨾ᩠ᨾᩮ

សម្បជានការី ហោតិ, គតេ ឋិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ តុណ្ហីភាវេ សម្បជានការី ហោតិ។

៤១២។ “សោ ឥមិនា ច អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ, (ឥមាយ ច អរិយាយ សន្តុដ្ឋិយា សមន្នាគតោ) [បស្ស ម។ និ។ ១។២៩៦ ចូឡហត្ថិបទោបមេ], ឥមិនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ, ឥមិនា ច អរិយេន សតិសម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ, វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ – អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ។ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា, ឧជុំ កាយំ បណិធាយ, បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ, អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ; ព្យាបាទបទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ, សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី, ព្យាបាទបទោសា ចិត្តំ បរិសោធេតិ; ថីនមិទ្ធំ បហាយ វិគតថីនមិទ្ធោ វិហរតិ អាលោកសញ្ញី, សតោ សម្បជានោ, ថីនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធេតិ; ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិសោធេតិ; វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេសុ, វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ។

៤១៣។ “សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេ, វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ…បេ… តតិយំ ឈានំ…បេ… ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

៤១៤។ “សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា បិយរូបេ រូបេ ន សារជ្ជតិ, អប្បិយរូបេ រូបេ ន ព្យាបជ្ជតិ, ឧបដ្ឋិតកាយសតិ ច វិហរតិ អប្បមាណចេតសោ។ តញ្ច ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ យថាភូតំ បជានាតិ – យត្ថស្ស តេ បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ។ សោ ឯវំ អនុរោធវិរោធវិប្បហីនោ យំ កិញ្ចិ វេទនំ វេទេតិ, សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, សោ តំ វេទនំ នាភិនន្ទតិ នាភិវទតិ នាជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតិ។ តស្ស តំ វេទនំ អនភិនន្ទតោ អនភិវទតោ អនជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតោ យា វេទនាសុ នន្ទី សា និរុជ្ឈតិ។ តស្ស នន្ទីនិរោធា ឧបាទាននិរោធោ, ឧបាទាននិរោធា ភវនិរោធោ, ភវនិរោធា ជាតិនិរោធោ, ជាតិនិរោធា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា និរុជ្ឈន្តិ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតិ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា…បេ… ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា…បេ… ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា…បេ… កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា…បេ… មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ បិយរូបេ ធម្មេ ន សារជ្ជតិ, អប្បិយរូបេ ធម្មេ ន ព្យាបជ្ជតិ, ឧបដ្ឋិតកាយសតិ ច វិហរតិ អប្បមាណចេតសោ, តញ្ច ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ យថាភូតំ បជានាតិ – យត្ថស្ស តេ បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ។ សោ ឯវំ អនុរោធវិរោធវិប្បហីនោ យំ កិញ្ចិ វេទនំ វេទេតិ, សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, សោ តំ វេទនំ នាភិនន្ទតិ នាភិវទតិ នាជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតិ។ តស្ស តំ វេទនំ អនភិនន្ទតោ អនភិវទតោ អនជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតោ យា វេទនាសុ នន្ទី សា និរុជ្ឈតិ។ តស្ស នន្ទីនិរោធា ឧបាទាននិរោធោ, ឧបាទាននិរោធា ភវនិរោធោ, ភវនិរោធា ជាតិនិរោធោ, ជាតិនិរោធា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា និរុជ្ឈន្តិ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតិ។ ឥមំ ខោ មេ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, សំខិត្តេន តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិំ ធារេថ, សាតិំ បន ភិក្ខុំ កេវដ្ដបុត្តំ

មហាតណ្ហាជាលតណ្ហាសង្ឃាដបដិមុក្ក”ន្តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

មហាតណ្ហាសង្ខយសុត្តំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ។

៩។ មហាអស្សបុរសុត្តំ

៤១៥។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា អង្គេសុ វិហរតិ អស្សបុរំ នាម អង្គានំ និគមោ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

“សមណា សមណាតិ វោ, ភិក្ខវេ, ជនោ សញ្ជានាតិ។ តុម្ហេ ច បន ‘កេ តុម្ហេ’តិ បុដ្ឋា សមានា ‘សមណាម្ហា’តិ បដិជានាថ; តេសំ វោ, ភិក្ខវេ, ឯវំសមញ្ញានំ សតំ ឯវំបដិញ្ញានំ សតំ ‘យេ ធម្មា សមណករណា ច ព្រាហ្មណករណា ច តេ ធម្មេ សមាទាយ វត្តិស្សាម, ឯវំ នោ អយំ អម្ហាកំ សមញ្ញា ច សច្ចា ភវិស្សតិ បដិញ្ញា ច ភូតា។ យេសញ្ច មយំ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរិភុញ្ជាម, តេសំ តេ ការា អម្ហេសុ មហប្ផលា ភវិស្សន្តិ មហានិសំសា, អម្ហាកញ្ចេវាយំ បព្វជ្ជា អវញ្ឈា ភវិស្សតិ សផលា សឧទ្រយា’តិ។ ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្វំ។

៤១៦។ “កតមេ ច, ភិក្ខវេ, ធម្មា សមណករណា ច ព្រាហ្មណករណា ច? ‘ហិរោត្តប្បេន សមន្នាគតា ភវិស្សាមា’តិ ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្វំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហ សមន្នាគតា , អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ, នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិ ករណីយ’ន្តិ តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ, ភិក្ខវេ , បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ, សតិ ឧត្តរិ ករណីយេ’។

៤១៧។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិ ករណីយំ? ‘បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ ភវិស្សតិ ឧត្តានោ វិវដោ ន ច ឆិទ្ទវា សំវុតោ ច។ តាយ ច បន បរិសុទ្ធកាយសមាចារតាយ នេវត្តានុក្កំសេស្សាម ន បរំ វម្ភេស្សាមា’តិ [នេវត្តានុក្កំសិស្សាម ន បរំ វម្ភិស្សាមាតិ (សព្ពត្ថ)] ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្វំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហ សមន្នាគតា, បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ; អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ, នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិ ករណីយ’ន្តិ តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ, សតិ ឧត្តរិ ករណីយេ’។

៤១៨។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិ ករណីយំ? ‘បរិសុទ្ធោ នោ វចីសមាចារោ ភវិស្សតិ ឧត្តានោ វិវដោ ន ច ឆិទ្ទវា សំវុតោ ច។ តាយ ច

បន បរិសុទ្ធវចីសមាចារតាយ នេវត្តានុក្កំសេស្សាម ន បរំ វម្ភេស្សាមា’តិ ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហា សមន្នាគតា, បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ វចីសមាចារោ; អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ, នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិំ ករណីយ’ន្តិ តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ , ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ, សតិ ឧត្តរិំ ករណីយេ’។

៣១៩។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិំ ករណីយំ? ‘បរិសុទ្ធោ នោ មនោសមាចារោ ភវិស្សតិ ឧត្តានោ វិវដោ ន ច ឆិទ្ទវា សំវុតោ ច។ តាយ ច បន បរិសុទ្ធមនោសមាចារតាយ នេវត្តានុក្កំសេស្សាម ន បរំ វម្ភេស្សាមា’តិ ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហា សមន្នាគតា, បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ វចីសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ មនោសមាចារោ; អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ, នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិំ ករណីយ’ន្តិ តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ, សតិ ឧត្តរិំ ករណីយេ’។

៣២០។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិំ ករណីយំ? ‘បរិសុទ្ធោ នោ អាជីវោ ភវិស្សតិ ឧត្តានោ វិវដោ ន ច ឆិទ្ទវា សំវុតោ ច។ តាយ ច បន បរិសុទ្ធាជីវតាយ នេវត្តានុក្កំសេស្សាម ន បរំ វម្ភេស្សាមា’តិ ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហា សមន្នាគតា, បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ វចីសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ មនោសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ អាជីវោ; អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ , នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិំ ករណីយ’ន្តិ តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ, សតិ ឧត្តរិំ ករណីយេ’។

៣២១។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិំ ករណីយំ? ‘ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារា ភវិស្សាម; ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី នានុព្យញ្ជនគ្គាហី។ យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ, តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជិស្សាម, រក្ខិស្សាម ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជិស្សាម។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា...បេ... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា...បេ... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា...បេ... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា...បេ... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី នានុព្យញ្ជនគ្គាហី។ យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ, តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជិស្សាម, រក្ខិស្សាម មនិន្ទ្រិយំ, មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជិស្សាមា’តិ ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហា សមន្នាគតា, បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ វចីសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ មនោសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ អាជីវោ, ឥន្ទ្រិយេសុម្ហា គុត្តទ្វារា; អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ, នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិំ ករណីយ’ន្តិ តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ, សតិ ឧត្តរិំ ករណីយេ’។

៤២២។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិ ករណីយំ? ‘ភោជនេ មត្តញ្ញុនោ ភវិស្សាម, បដិសង្ខា យោនិសោ អាហារំ អាហរិស្សាម, នេវ ទវាយ ន មទាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ យាវទេវ ឥមស្ស កាយស្ស ឋិតិយា យាបនាយ, វិហិំសូបរតិយា, ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ, ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ បដិហង្ខាម នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាម, យាត្រា ច នោ ភវិស្សតិ, អនវជ្ជតា ច, ផាសុ វិហារោ ចា’តិ ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហ សមន្នាគតា, បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ វចីសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ មនោសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ អាជីវោ, ឥន្ទ្រិយេសុម្ហ គុត្តទ្វារា, ភោជនេ មត្តញ្ញុនោ; អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ, នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិ ករណីយ’ន្តិ តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ, សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ សតិ ឧត្តរិ ករណីយេ’។

៤២៣។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិ ករណីយំ? ‘ជាគរិយំ អនុយុត្តា ភវិស្សាម, ទិវសំ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេស្សាម។ រត្តិយា បឋមំ យាមំ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេស្សាម។ រត្តិយា មជ្ឈិមំ យាមំ ទក្ខិណេន បស្សេន សីហសេយ្យំ កប្បេស្សាម បាទេ បាទំ អច្ចាធាយ, សតោ សម្បជានោ ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសិ ករិត្វា។ រត្តិយា បច្ឆិមំ យាមំ បច្ចុដ្ឋាយ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេស្សាមា’តិ, ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហ សមន្នាគតា, បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ វចីសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ មនោសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ អាជីវោ, ឥន្ទ្រិយេសុម្ហ គុត្តទ្វារា, ភោជនេ មត្តញ្ញុនោ, ជាគរិយំ អនុយុត្តា; អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ, នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិ ករណីយ’ន្តិ, តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ, សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ សតិ ឧត្តរិ ករណីយេ’។

៤២៤។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិ ករណីយំ? ‘សតិសម្បជញ្ញេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម, អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី, អាលោកិតេ វិលោកិតេ សម្បជានការី, សមិញ្ជិតេ បសារិតេ សម្បជានការី, សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណេ សម្បជានការី, អសិតេ បីតេ ខាយិតេ សាយិតេ សម្បជានការី, ឧច្ចារបស្សាវកម្មេ សម្បជានការី, គតេ ឋិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ តុណ្ហីភាវេ សម្បជានការី’តិ, ឯវញ្ហិ វោ, ភិក្ខវេ, សិក្ខិតព្ពំ។ សិយា ខោ បន, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ឯវមស្ស – ‘ហិរោត្តប្បេនម្ហ សមន្នាគតា, បរិសុទ្ធោ នោ កាយសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ វចីសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ មនោសមាចារោ, បរិសុទ្ធោ អាជីវោ, ឥន្ទ្រិយេសុម្ហ គុត្តទ្វារា, ភោជនេ មត្តញ្ញុនោ, ជាគរិយំ អនុយុត្តា, សតិសម្បជញ្ញេន សមន្នាគតា; អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា, អនុប្បត្តោ នោ សាមញ្ញត្ថោ, នត្ថិ នោ កិញ្ចិ ឧត្តរិ ករណីយ’ន្តិ តាវតកេនេវ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជេយ្យាថ។ អារោចយាមិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ – ‘មា វោ, សាមញ្ញត្ថិកានំ សតំ សាមញ្ញត្ថោ បរិហាយិ សតិ ឧត្តរិ ករណីយេ’។

៤២៥។ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ឧត្តរិ ករណីយំ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ – អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ។ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា, ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ, អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ; ព្យាបាទបទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ

ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᨱᨽᩪᨲᩉᩥᨲᩣᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᩦ , ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᨸᨴᩮᩣᩈᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩥ; ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᩅᩥᨣᨲᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩈᨬ᩠ᨬᩦ ᩈᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ, ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩥ; ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨵᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ , ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩪᨸᩈᨶ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩥ; ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩋᨠᨳᩴᨠᨳᩦ ᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ, ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩥ᪨

᪓᪑᪙᪨ “ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ , ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩍᨱᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨿᩮᩣᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩔ ᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩥᨩ᩠ᨫᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ [ᩈᨾᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)]᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᩣᨶᩥ ᨧ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩣᨶᩥ ᩍᨱᨾᩪᩃᩣᨶᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᨻ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩦ [ᨻ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥᩴ (ᨠ᪨), ᨻ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ (ᨸᩦ᪨)] ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩥᨿᩣ ᨧᩔ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᩴ ᩋᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨴᩣᩁᨽᩁᨱᩣᨿ᪨ ᨲᩔ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩍᨱᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨿᩮᩣᨩᩮᩈᩥᩴ, ᨲᩔ ᨾᩮ ᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩥᨩ᩠ᨫᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣᩉᩴ ᨿᩣᨶᩥ ᨧ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩣᨶᩥ ᩍᨱᨾᩪᩃᩣᨶᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᨻ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩦ ᩋᨠᩣᩈᩥᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨧ ᨾᩮ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᩴ ᩋᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨴᩣᩁᨽᩁᨱᩣᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩃᨽᩮᨳ ᨸᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ᪨

“ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩣᨻᩣᨵᩥᨠᩮᩣ ᩋᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨻᩣᩊ᩠ᩉᨣᩥᩃᩣᨶᩮᩣ, ᨽᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧᩔ ᨶᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᨧᩔ ᨠᩣᨿᩮ ᨻᩃᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨸᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᩋᩣᨻᩣᨵᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩮᨿ᩠ᨿ, ᨽᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧᩔ ᨨᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩥᨿᩣ ᨧᩔ ᨠᩣᨿᩮ ᨻᩃᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩔ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩣᨻᩣᨵᩥᨠᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨻᩣᩊ᩠ᩉᨣᩥᩃᩣᨶᩮᩣ, ᨽᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨾᩮ ᨶᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᩈᩥ, ᨶ ᨧ ᨾᩮ ᩋᩣᩈᩥ ᨠᩣᨿᩮ ᨻᩃᨾᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᩋᩣᨻᩣᨵᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨽᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨾᩮ ᨨᩣᨴᩮᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨧ ᨾᩮ ᨠᩣᨿᩮ ᨻᩃᨾᨲ᩠ᨲᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩃᨽᩮᨳ ᨸᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ᪨

“ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨣᩣᩁᩮ ᨻᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᩔ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨸᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᨿᩮᨶ [ᩋᨻ᩠ᨿᨿᩮᨶ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)], ᨶ ᨧᩔ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᩅᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨣᩣᩁᩮ ᨻᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ, ᩈᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᨿᩮᨶ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨧ ᨾᩮ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᩅᨿᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩃᨽᩮᨳ ᨸᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ᪨

“ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ , ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴᩣᩈᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᨸᩁᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᨶ ᨿᩮᨶᨠᩣᨾᩴᨣᨾᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨸᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨴᩣᩈᨻ᩠ᨿᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᩋᨸᩁᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᨽᩩᨩᩥᩔᩮᩣ ᨿᩮᨶᨠᩣᨾᩴᨣᨾᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩣᩈᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᨸᩁᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᨶ ᨿᩮᨶᨠᩣᨾᩴᨣᨾᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨴᩣᩈᨻ᩠ᨿᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᩋᨸᩁᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᨽᩩᨩᩥᩔᩮᩣ ᨿᩮᨶᨠᩣᨾᩴᨣᨾᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩃᨽᩮᨳ ᨸᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ᪨

“ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨵᨶᩮᩣ ᩈᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ [ᩈᩦᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩅᨣ᩠ᨣᨸᩣᩊᩥᨿᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩴ]᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨸᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨲᩴ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩴ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᨿᩮᨶ, ᨶ ᨧᩔ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᩅᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨵᨶᩮᩣ ᩈᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ᪨ ᩈᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨲᩴ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩴ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᨿᩮᨶ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨧ ᨾᩮ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᩅᨿᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩃᨽᩮᨳ ᨸᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ᪨

“ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យថា ឥណំ យថា រោគំ យថា ពន្ធនាគារំ យថា ទាសព្យំ យថា កន្តារទ្ធានមគ្គំ, ឥមេ បញ្ច នីវរណេ អប្បហីនេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, អាណណ្យំ យថា អារោគ្យំ យថា ពន្ធនាមោក្ខំ យថា ភុជិស្សំ យថា ខេមន្តភូមឹ; ឯវមេវ ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហីនេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ។

៤២៧។ “សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេ, វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ, សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥមមេវ កាយំ វិវេកជេន បីតិសុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស វិវេកជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទក្ខោ ន្ហាបកោ [នហាបកោ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] វា ន្ហាបកន្តេវាសី វា កំសថាលេ ន្ហានីយចុណ្ណានិ [នហានីយចុណ្ណានិ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] អាកិរិត្វា ឧទកេន បរិប្ផោសកំ បរិប្ផោសកំ សន្នេយ្យ, សាយំ ន្ហានីយបិណ្ឌិ ស្នេហានុគតា ស្នេហបរេតា សន្តរពាហិរា, ផុដា ស្នេហេន ន ច បគ្ឃរិណី; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ វិវេកជេន បីតិសុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស វិវេកជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។

៤២៨។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥមមេវ កាយំ សមាធិជេន បីតិសុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស សមាធិជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ឧទករហទោ ឧព្ភិទោទកោ [ឧព្ភិតោទកោ (ក.)]។ តស្ស នេវស្ស បុរត្ថិមាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ, ន បច្ឆិមាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ, ន ឧត្តរាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ, ន ទក្ខិណាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ, ទេវោ ច ន កាលេន កាលំ សម្មា ធារំ អនុប្បវេច្ឆេយ្យ។ អថ ខោ តម្ហាវ ឧទករហទា សីតា វារិធារា ឧព្ភិជ្ជិត្វា តមេវ ឧទករហទំ សីតេន វារិនា អភិសន្ទេយ្យ បរិសន្ទេយ្យ បរិបូរេយ្យ បរិប្ផរេយ្យ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ ឧទករហទស្ស សីតេន វារិនា អប្ផុដំ អស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ សមាធិជេន បីតិសុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស សមាធិជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។

៤២៩។ “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ, សតោ ច សម្បជានោ, សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ – ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥមមេវ កាយំ និប្បីតិកេន សុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស និប្បីតិកេន សុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ឧប្បលិនិយំ វា បទុមិនិយំ វា បុណ្ឌរីកិនិយំ វា អប្បេកច្ចានិ ឧប្បលានិ វា បទុមានិ វា បុណ្ឌរីកានិ វា ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ សំវឌ្ឍានិ ឧទកានុគ្គតានិ អន្តោនិមុគ្គបោសីនិ, តានិ យាវ ចគ្គា យាវ ច មូលា សីតេន វារិនា អភិសន្នានិ បរិសន្នានិ បរិបូរានិ បរិប្ផុដានិ, នាស្ស [ន នេសំ (សី.)] កិញ្ចិ សព្ពាវតំ ឧប្បលានំ វា បទុមានំ វា បុណ្ឌរីកានំ វា សីតេន វារិនា អប្ផុដំ អស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ និប្បីតិកេន សុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស និប្បីតិកេន សុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។

៤៣០. “បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា, បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា, អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥមមេវ កាយំ បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន ផរិត្វា និសិន្នោ ហោតិ , នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន អប្ផុដំ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ ឱទាតេន វត្ថេន សសីសំ បារុបិត្វា និសិន្នោ អស្ស, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស ឱទាតេន វត្ថេន អប្ផុដំ អស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន ផរិត្វា និសិន្នោ ហោតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន អប្ផុដំ ហោតិ។

៤៣១. “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ, ទ្វេបិ ជាតិយោ…បេ… ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ សកម្ហា គាមា អញ្ញំ គាមំ គច្ឆេយ្យ, តម្ហាបិ គាមា អញ្ញំ គាមំ គច្ឆេយ្យ, សោ តម្ហា គាមា សកំយេវ គាមំ បច្ចាគច្ឆេយ្យ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘អហំ ខោ សកម្ហា គាមា អមុំ គាមំ អគច្ឆិំ [អគញ្ឆិំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)], តត្រាបិ ឯវំ អដ្ឋាសិំ ឯវំ និសីទិំ ឯវំ អភាសិំ ឯវំ តុណ្ហីអហោសិំ; តម្ហាបិ គាមា អមុំ គាមំ អគច្ឆិំ, តត្រាបិ ឯវំ អដ្ឋាសិំ ឯវំ និសីទិំ ឯវំ អភាសិំ ឯវំ តុណ្ហីអហោសិំ; សោម្ហិ តម្ហា គាមា សកំយេវ គាមំ បច្ចាគតោ’តិ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ…បេ… ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ។

៤៣២. “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ, សុគតេ ទុគ្គតេ, យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ…បេ… សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទ្វេ អគារា សទ្វារា [សន្នទ្វារា (ក។)]។ តត្ថ ចក្ខុមា បុរិសោ មជ្ឈេ ឋិតោ បស្សេយ្យ មនុស្សេ គេហំ បវិសន្តេបិ និក្ខមន្តេបិ, អនុចង្កមន្តេបិ អនុវិចរន្តេបិ ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ, សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ…បេ…។

៤៣៣. “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ ‘ឥមេ អាសវា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ

ວິມຸຈ຺ຈຕິ. ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິໍ ວິມຸຕ຺ຕມິຕິ ຎາຓໍ ເຫາຕິ – 'ຂີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຓີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາ'ຕິ ປຊານາຕິ.

"ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ປພ຺ພຕສງ຺ເຂເປ ອຸທກຣຫເທາ ອເຈ຺ຉາ ວິປ຺ປສເນ຺ນາ ອນາວິເລາ. ຕຕ຺ຖ ຈກ຺ຂຸມາ ປຸຣິເສາ ຕີເຣ ຐິເຕາ ປເສ຺ສຍ຺ຍ ສິປ຺ປິສມ຺ພຸກມ຺ປິ [ສິປ຺ປິກສມ຺ພຸກມ຺ປິ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)] ສກ຺ຂຣກຐລມ຺ປິ ມຈ຺ຉຄຸມ຺ພມ຺ປິ, ຈຣນ຺ຕມ຺ປິ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕມ຺ປິ. ຕສ຺ສ ເອວມສ຺ສ – 'ອຍໍ ເຂາ ອຸທກຣຫເທາ ອເຈ຺ຉາ ວິປ຺ປສເນ຺ນາ ອນາວິເລາ. ຕຕ຺ຣິເມ ສິປ຺ປິສມ຺ພຸກາປິ ສກ຺ຂຣກຐລາປິ ມຈ຺ຉຄຸມ຺ພາປິ ຈຣນ຺ຕິປິ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕີປີ'ຕິ. ເອວເມວ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ 'ອິທໍ ທຸກ຺ຂ'ນ຺ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ...ເປ... ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາຕິ ປຊານາຕິ.

໑໐໓. "ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ 'ສມເຓາ' ອິຕິປິ 'ພ຺ຣາຫ຺ມເຓາ'ອິຕິປິ 'ນ຺ຫາຕເກາ'ອິຕິປິ 'ເວທຄູ'ອິຕິປິ 'ເສາຕ຺ຕິເຍາ'ອິຕິປິ 'ອຣິເຍາ'ອິຕິປິ 'ອຣຫໍ'ອິຕິປິ. ກຕເມາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ສມເຓາ ເຫາຕິ? ສມິຕາສ຺ສ ເຫານ຺ຕິ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ສໍກິເລສິກາ, ເປາເນາຠວິກາ, ສທຣາ, ທຸກ຺ຂວິປາກາ , ອາຍຕິໍ, ຊາຕິຊຣາມຣຓີຍາ. ເອວໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ສມເຓາ ເຫາຕິ.

"ກຕເມາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓາ ເຫາຕິ? ພາຫິຕາສ຺ສ ເຫານ຺ຕິ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ , ສໍກິເລສິກາ, ເປາເນາຠວິກາ, ສທຣາ, ທຸກ຺ຂວິປາກາ, ອາຍຕິໍ, ຊາຕິຊຣາມຣຓີຍາ. ເອວໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓາ ເຫາຕິ.

"ກຕເມາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ນ຺ຫາຕເກາ [ນຫາຕເກາ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ເຫາຕິ? ນ຺ຫາຕາສ຺ສ ເຫານ຺ຕິ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ສໍກິເລສິກາ, ເປາເນາຠວິກາ, ສທຣາ, ທຸກ຺ຂວິປາກາ, ອາຍຕິໍ, ຊາຕິຊຣາມຣຓີຍາ. ເອວໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ນ຺ຫາຕເກາ ເຫາຕິ.

"ກຕເມາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເວທຄູ ເຫາຕິ? ວິທິຕາສ຺ສ ເຫານ຺ຕິ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ສໍກິເລສິກາ, ເປາເນາຠວິກາ, ສທຣາ, ທຸກ຺ຂວິປາກາ, ອາຍຕິໍ, ຊາຕິຊຣາມຣຓີຍາ. ເອວໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເວທຄູ ເຫາຕິ.

"ກຕເມາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເສາຕ຺ຕິເຍາ ເຫາຕິ? ນິສ຺ສຸຕາສ຺ສ ເຫານ຺ຕິ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ສໍກິເລສິກາ, ເປາເນາຠວິກາ, ສທຣາ, ທຸກ຺ຂວິປາກາ, ອາຍຕິໍ, ຊາຕິຊຣາມຣຓີຍາ. ເອວໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເສາຕ຺ຕິເຍາ ເຫາຕິ.

"ກຕເມາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຣິເຍາ ເຫາຕິ ? ອາຣກາສ຺ສ ເຫານ຺ຕິ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ສໍກິເລສິກາ, ເປາເນາຠວິກາ, ສທຣາ, ທຸກ຺ຂວິປາກາ, ອາຍຕິໍ, ຊາຕິຊຣາມຣຓີຍາ. ເອວໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຣິເຍາ ເຫາຕິ.

"ກຕເມາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຣຫໍ ເຫາຕິ? ອາຣກາສ຺ສ ເຫານ຺ຕິ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ສໍກິເລສິກາ, ເປາເນາຠວິກາ, ສທຣາ, ທຸກ຺ຂວິປາກາ, ອາຍຕິໍ, ຊາຕິຊຣາມຣຓີຍາ. ເອວໍ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຣຫໍ ເຫາຕີ"ຕິ.

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩤ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨾᩉᩤᩋᩔᨸᩩᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨶᩅᨾᩴ᪨

᪁᪀᪨ ᨧᩪᩊᩋᩔᨸᩩᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪄᪃᪅᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩋᨦ᩠ᨣᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩔᨸᩩᩁᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨶᩥᨣᨾᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨽᨴᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩤ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩈᨾᨱᩤ ᩈᨾᨱᩤᨲᩥ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨩᨶᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨧ ᨸᨶ ‘ᨠᩮ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ’ᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩤ ᩈᨾᩣᨶᩤ ‘ᩈᨾᨱᩣᨾ᩠ᩉᩤ’ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩤᨳ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᩅᩴᩈᨾᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩈᨲᩴ ᩑᩅᩴᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩈᨲᩴ – ‘ᨿᩤ ᩈᨾᨱᩈᩤᨾᩦᨧᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨴᩤ ᨲᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾ; ᩑᩅᩴ ᨶᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ ᩈᨧ᩠ᨧᩤ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ ᨽᩪᨲᩤ; ᨿᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᨾᨿᩴ ᨧᩦᩅᩁᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩈᩮᨶᩣᩈᨶᨣᩥᩃᩣᨶᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨾ, ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩮ ᨠᩣᩁᩤ ᩋᨾ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩤ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩉᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩤ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᨬ᩠ᨧᩮᩅᩣᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩤ ᩋᩅᨬ᩠ᨫᩤ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩈᨹᩃᩤ ᩈᩏᨴᩕᨿᩤ’ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪄᪃᪆᪨ “ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᩈᨾᨱᩈᩤᨾᩦᨧᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨴᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᨿᩔ ᨠᩔᨧᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩃᩩᩔ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨻ᩠ᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩤᨴᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩮᩣᨵᨶᩔ ᨠᩮᩣᨵᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨸᨶᩤᩉᩥᩔ ᩏᨸᨶᩣᩉᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᨠ᩠ᨡᩥᩔ ᨾᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩊᩤᩈᩥᩔ ᨸᩊᩤᩈᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᩔᩩᨠᩥᩔ ᩍᩔᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᩔ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ , ᩈᨮᩔ ᩈᩣᨮᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᩤᨿᩣᩅᩥᩔ ᨾᩤᨿᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩤᨸᩥᨧ᩠ᨨᩔ ᨸᩤᨸᩥᨠᩤ ᩍᨧ᩠ᨨᩤ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩤᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩔ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩤᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾᨱᨾᩃᩤᨶᩴ ᩈᨾᨱᨴᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᩈᨾᨱᨠᩈᨭᩣᨶᩴ ᩋᩣᨸᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᨮᩣᨶᩣᨶᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩅᩮᨴᨶᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩤ ‘ᨶ ᩈᨾᨱᩈᩤᨾᩦᨧᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨴᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩤᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨲᨩᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩣᩅᩩᨵᨩᩣᨲᩴ ᩏᨽᨲᩮᩣᨵᩤᩁᩴ ᨸᩦᨲᨶᩥᩈᩥᨲᩴ᪨ ᨲᨴᩔ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨿᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᩁᩩᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩃᩥᩅᩮᨮᩥᨲᩴ᪨ ᨲᨳᩪᨸᨾᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩍᨾᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨

᪄᪃᪇᪨ “ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨠᩔ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨵᩤᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨧᩮᩃᨠᩔ ᩋᨧᩮᩃᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩁᨩᩮᩣᨩᩃ᩠ᩃᩥᨠᩔ ᩁᨩᩮᩣᨩᩃ᩠ᩃᩥᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ , ᩏᨴᨠᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨠᩔ ᩏᨴᨠᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨶᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ [ᩏᨴᨠᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩥᨠᩔ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩥᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠᩣᩈᩥᨠᩔ ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠᩣᩈᩥᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩏᨻ᩠ᨽᨭ᩠ᨮᨠᩔ ᩏᨻ᩠ᨽᨭ᩠ᨮᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᩔ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨶ᩠ᨲᨩ᩠ᨫᩣᨿᨠᩔ ᨾᨶ᩠ᨲᨩ᩠ᨫᩣᨿᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨩᨭᩥᩃᨠᩔ ᨩᨭᩣᨵᩤᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩤᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨴᩤᨾᩥ᪨

“ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨠᩔ ᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨵᩤᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩃᩩᩔ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣ ᨸᩉᩦᨿᩮᨳ, ᨻ᩠ᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩤᨴᩮᩣ ᨸᩉᩦᨿᩮᨳ, ᨠᩮᩣᨵᨶᩔ

ເກາເສາ ປຫີເຍຘ, ຊຸປຕາຫິສ຺ສ ຊຸປຕາເຫາ ປຫີເຍຘ, ຍກ຺ລິສ຺ສ ຍເກ຺ລາ ປຫີເຍຘ, ປຍ຺ອານິສ຺ສ ປຍ຺ອາເນາ ປຫີເຍຘ, ຖສ຺ສຸກິສ຺ສ ຖສ຺ສາ ປຫີເຍຘ, ຍຣ຺ຊຣິສ຺ສ ຍຣ຺ຊຣິຍໍ ປຫີເຍຘ, ນຌສ຺ສ ນາເຌຍ຺ຍ ປຫີເຍຘ, ຍາຆາຕິສ຺ສ ຍາຆາ ປຫີເຍຘ, ປິປິຣ຺ຊສ຺ສ ປິປິກາ ຖຣ຺ຊາ ປຫີເຍຘ, ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິກສ຺ສ ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິ ປຫີເຍຘ, ຕເຍຕໍ ຍິຕ຺ຕາຍຕ຺ຍາ ຌາຕິນາເລິທິຕາ ຂາຕເຍຕ ຕໍ ນຖ຺ລາຂິກໍ ກເຣຍ຺ຍ, ນຖ຺ລາຂິກຕ຺ຕເຍຕ [ນໍຌາຂີກເຕ຺ຕ ເຕຕ (ກ˜)] ນຍາຂເປຍ຺ຍ – ‘ໂອຫິ ຕ຺ວໍ, ກເຣຍຸຕ, ນຖ຺ລາຂິເກາ ເຫາຫິ, ນຖ຺ລາຂິກສ຺ສ ເຕ ນເຕາ ນຖ຺ລາຂິສາເຣລຍເຕ຺ຕກ ອກິ຺ຂາລຸສ຺ສ ອກິ຺ຂາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ຍາປຕ຺ຊິຕ຺ຕສ຺ສ ຍາປິເສາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ເກາຌຕສ຺ສ ເກາເສາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ຊຸປຕາຫິສ຺ສ ຊຸປຕາເຫາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ຍກ຺ລິສ຺ສ ຍເກ຺ລາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ປຍ຺ອານິສ຺ສ ປຍ຺ອາເນາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ຖສ຺ສຸກິສ຺ສ ຖສ຺ສາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ຍຣ຺ຊຣິສ຺ສ ຍຣ຺ຊຣິຍໍ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ນຌສ຺ສ ນາເຌຍ຺ຍ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ຍາຆາຕິສ຺ສ ຍາຆາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ປິປິຣ຺ຊສ຺ສ ປິປິກາ ຖຣ຺ຊາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິກສ຺ສ ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິ ປຫີຍິສ຺ສຕີ’ຕິ˜ ຍສ຺ມາ ຈ ເຂາ ອຫໍ, ກິລ຺ລເວ, ນຖ຺ລາຂິກຍິ ຖເຣກຕ຺ເຕ ປສ຺ສາມິ ອກິ຺ຂາລຸໍ ຍາປຕ຺ຊິຕ຺ຕໍ ເກາຌຕໍ ຊຸປຕາຫິ ຍກ຺ລິ ປຍ຺ອານິ ຖສ຺ສຸກິ ຍຣ຺ຊຣິ ນຌໍ ຍາຆາຕິ ປິປິຣ຺ຊໍ ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິກໍ, ຕສ຺ມາ ຕ ນຖ຺ລາຂິກສ຺ສ ນຖ຺ລາຂິສາເຣລຍເຕ຺ຕກ ນາຍຕ຺ຍ ຕຕາມິ˜

“ອເຕລກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ...ເປ... ຣເຂາຂລ຺ລິກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ...ເປ... ຊຸຂເກາເຣາທກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ...ເປ... ຣຸກ຺ຂມູລິກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ...ເປ... ອພ຺ໂພກາສິກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ...ເປ... ຊຸພ຺ພຸກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ...ເປ... ປຣິຍາຍກຕ຺ຕິກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ...ເປ... ຍຕ຺ຖ຺ລາຍກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ...ເປ... ຂຂິລກສ຺ສ ເຕ, ກິລ຺ລເວ, ຂຂິສາເຣລຍເຕ຺ຕກ ອກິ຺ຂາລຸສ຺ສ ອກິ຺ຂາ ປຫີເຍຘ, ຍາປຕ຺ຊິຕ຺ຕສ຺ສ ຍາປິເສາ ປຫີເຍຘ , ເກາຌຕສ຺ສ ເກາເສາ ປຫີເຍຘ, ຊຸປຕາຫິສ຺ສ ຊຸປຕາເຫາ ປຫີເຍຘ, ຍກ຺ລິສ຺ສ ຍເກ຺ລາ ປຫີເຍຘ, ປຍ຺ອານິສ຺ສ ປຍ຺ອາເນາ ປຫີເຍຘ, ຖສ຺ສຸກິສ຺ສ ຖສ຺ສາ ປຫີເຍຘ, ຍຣ຺ຊຣິສ຺ສ ຍຣ຺ຊຣິຍໍ ປຫີເຍຘ, ນຌສ຺ສ ນາເຌຍ຺ຍ ປຫີເຍຘ, ຍາຆາຕິສ຺ສ ຍາຆາ ປຫີເຍຘ, ປິປິຣ຺ຊສ຺ສ ປິປິກາ ຖຣ຺ຊາ ປຫີເຍຘ, ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິກສ຺ສ ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິ ປຫີເຍຘ, ຕເຍຕໍ ຍິຕ຺ຕາຍຕ຺ຍາ ຌາຕິນາເລິທິຕາ ຂາຕເຍຕ ຕໍ ຂຂິລກໍ ກເຣຍ຺ຍ, ຂຂິລກຕ຺ຕເຍຕ [ຂຂິລກເຕ຺ຕ ເຕຕ (ກ˜)] ນຍາຂເປຍ຺ຍ – ‘ໂອຫິ ຕ຺ວໍ, ກເຣຍຸຕ, ຂຂິລເກາ ເຫາຫິ, ຂຂິລກສ຺ສ ເຕ ນເຕາ ຂຂິສາເຣລຍເຕ຺ຕກ ອກິ຺ຂາລຸສ຺ສ ອກິ຺ຂາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ ຍາປຕ຺ຊິຕ຺ຕສ຺ສ ຍາປິເສາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ, ເກາຌຕສ຺ສ ເກາເສາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ...ເປ... ປິປິຣ຺ຊສ຺ສ ປິປິກາ ຖຣ຺ຊາ ປຫີຍິສ຺ສຕິ ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິກສ຺ສ ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິ ປຫີຍິສ຺ສຕີ’ຕິ˜ ຍສ຺ມາ ຈ ເຂາ ອຫໍ, ກິລ຺ລເວ, ຂຂິລກຍິ ຖເຣກຕ຺ເຕ ປສ຺ສາມິ ອກິ຺ຂາລຸໍ ຍາປຕ຺ຊິຕ຺ຕໍ ເກາຌຕໍ ຊຸປຕາຫິ ຍກ຺ລິ ປລິນິ ຖສ຺ສຸກິ ຍຣ຺ຊຣິ ນຌໍ ຍາຆາຕິ ປິປິຣ຺ຊໍ ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕ ຂຂິລກສ຺ສ ຂຂິສາເຣລຍເຕ຺ຕກ ນາຍຕ຺ຍ ຕຕາມິ˜

໑໑໘˜ “ກຕຍ຺ຍາ, ກິລ຺ລເວ, ກິລ຺ລຸ ນຍລນາຍີຕິປ຺ປຂິປຕໍ ປຂິປເຕ຺ຕາ ເຫາຕິ? ຍສ຺ສ ກສ຺ສຕິ, ກິລ຺ລເວ, ກິລ຺ລຸເນາ ອກິ຺ຂາລຸສ຺ສ ອກິ຺ຂາ ປຫີນາ ເຫາຕິ, ຍາປຕ຺ຊິຕ຺ຕສ຺ສ ຍາປິເສາ ປຫີເນາ ເຫາຕິ, ເກາຌຕສ຺ສ ເກາເສາ ປຫີເນາ ເຫາຕິ, ຊຸປຕາຫິສ຺ສ ຊຸປຕາເຫາ ປຫີເນາ ເຫາຕິ, ຍກ຺ລິສ຺ສ ຍເກ຺ລາ ປຫີເນາ ເຫາຕິ, ປຍ຺ອານິສ຺ສ ປຍ຺ອາເນາ ປຫີເນາ ເຫາຕິ, ຖສ຺ສຸກິສ຺ສ ຖສ຺ສາ ປຫີນາ ເຫາຕິ, ຍຣ຺ຊຣິສ຺ສ ຍຣ຺ຊຣິຍໍ ປຫີນໍ ເຫາຕິ, ນຌສ຺ສ ນາເຌຍ຺ຍ ປຫີນໍ ເຫາຕິ, ຍາຆາຕິສ຺ສ ຍາຆາ ປຫີນາ ເຫາຕິ, ປິປິຣ຺ຊສ຺ສ ປິປິກາ ຖຣ຺ຊາ ປຫີນາ ເຫາຕິ, ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິກສ຺ສ ຍິຣ຺ຊາຕິຕ຺ຕິ ປຫີນາ ເຫາຕິ – ຖເຍນໍ ເຂາ ອຫໍ, ກິລ຺ລເວ, ນຍລຍລິໍ ນຍລເຂານາໍ ນຍລກນຂິໍ ອາປາຍິກາໍ ຕາຕາໍ ຣຸກ຺ຕິເວຣຕິຍາໍ ປຫາເນາ ‘ນຍລນາຍີຕິປ຺ປຂິປຕໍ ປຂິປເຕ຺ຕາ’ຕິ ຕຕາມິ˜ ເນາ ນເຕ຺ລຫິ ຖເຍຫິ ປິປເກຫິ ອກຸນເລຫິ ຣເຍ຺ຫິ ຕິນຸຕ຺ລຍຕ຺ຕາໍ ນຍຄຸປສ຺ສຕິ ( ) [(ຕິຍຸຕ຺ຕຍຕ຺ຕາໍ ນຍຄຸປສ຺ສຕິ) (ສີ˜ ສ຺ຍາ˜ ກໍ˜ ປີ˜)]˜ ຕສ຺ສ ນເຕ຺ລຫິ ຖເຍຫິ ປິປເກຫິ ອກຸນເລຫິ ຣເຍ຺ຫິ

ចិស្ទួយត្តាត់ ឆយតុបឃ្សុំតោ ( ) [(ចិយ្ទួយត្តាត់ ឆយតុបឃ្សុំតោ) (សី៑ ឃ្យា៑ ក៑ ប៑)] បិរេយាឌ្ជ ឌាឃតិ, បយុឌិតឃ្ស ឞីតិ ឌាឃតិ, ឞីតិយតឃ្ស កាមេយា បឃ្សុម្ភតិ, បឃ្សុទ្ធកាមេយា ឃុត់ ខេចេឌតិ, ឃុលិមេតា ចិត្ត ឆយាឌិឃតិ៑

“ខេសា ខេយត្តាឃហកេតត ខេចតឃា ឧត់ ឌិឆំ ឋរិត្វា ចិហទេតិ, តធា ទុតិឃំ, តធា តតិឃំ, តធា ចតុត្ថំ៑ ឮតិ ប្ហួយឆោ ពិទិឃំ ឆព្វាឆិ ឆព្វត្តតាឃ ឆព្វាចត្តំ ទលិក់ ខេយត្តាឃហកេតត ខេចតឃា ចិបុលេត យហក្កុតេត អប្បមាណេត អចេរេត អព្យាពជ្ជេត ឋរិត្វា ចិហទេតិ៑ ករុណាឃហកេតត ខេចតឃា...ខេប... មុឌិតាឃហកេតត ខេចតឃា...ខេប... ប្ហុបក្ខាឃហកេតត ខេចតឃា ឧត់ ឌិឆំ ឋរិត្វា ចិហទេតិ, តធា ទុតិឃំ, តធា តតិឃំ, តធា ចតុត្ថំ៑ ឮតិ ប្ហួយឆោ ពិទិឃំ ឆព្វាឆិ ឆព្វត្តតាឃ ឆព្វាចត្តំ ទលិក់ ប្ហុបក្ខាឃហកេតត ខេចតឃា ចិបុលេត យហក្កុតេត អប្បមាណេត អចេរេត អព្យាពជ្ជេត ឋរិត្វា ចិហទេតិ៑ ខេឃ្យធាបិ, គិក្ខខេច, ខេបិក្ខុទលី អឆ្វោឌកា ឃាតោតាឌកា សីតោតាឌកា ខេឃតកា ឃុបតិត្វា ខេយតីឃា៑ បុទត្ថិយាឃ ខេចបិ ឌឹឃាឃ បុទិឃោ អាកេឆ្ឃ្ស ឈយ្ទុកិតខេត្តា ឈយ្ទុបខេខតា កិលឆ្តោ តឆិតោ បិបាសិតោ៑ ខេសា តំ ខេបិក្ខុទលី អាកម្ម ចិខេតឃ្យ ប្ហុឌកបិបាសំ ចិខេតឃ្យ ឈយ្ទុបរិឡអាហំ...ខេប... បច្ឆិយាឃ ខេចបិ ឌឹឃាឃ បុទិឃោ អាកេឆ្ឃ្ស...ខេប... ប្ហត្តរាឃ ខេចបិ ឌឹឃាឃ បុទិឃោ អាកេឆ្ឃ្ស...ខេប... ឌក្ខិណាឃ ខេចបិ ឌឹឃាឃ បុទិឃោ អាកេឆ្ឃ្ស៑ ឃតោ កុតោ ខេចបិ តំ បុទិឃោ អាកេឆ្ឃ្ស ឈយ្ទុកិតខេត្តា ឈយ្ទុបខេខតា, កិលឆ្តោ តឆិតោ បិបាសិតោ៑ ខេសា តំ ខេបិក្ខុទលី អាកម្ម ចិខេតឃ្យ ប្ហុឌកបិបាសំ, ចិខេតឃ្យ ឈយ្ទុបរិឡអាហំ៑ ឧចខេយច ខោ, គិក្ខខេច, ពត្តិយកុលា ខេចបិ អការស្មា អតការិឃំ បព្វឌិតោ ខោហតិ, ខេសា ច តធាកតប្បខេចឌិតំ ធម្មចិតឃំ អាកម្ម, ឧចំ ខេមត្តំ ករុណំ មុឌិតំ ប្ហុបក្ខំ ការខេចត្វា លភតិ អជ្ឈត្តំ [តយហំ (ក៑)] ច្ចុបឆមំ [តយហំ (ក៑)]៑ អជ្ឈត្តំ ច្ចុបឆមា ‘ឆយណឆាយីឌិប្បឌិបឌំ បឌិបខេត្តា’តិ ចឌាមិ៑ ព្រាហ្មណកុលា ខេចបិ...ខេប... ខេចស្សកុលា ខេចបិ...ខេប... ឃុទ្ទកុលា ខេចបិ...ខេប... ឃស្មា កស្មា ខេចបិ កុលា អការស្មា អតការិឃំ បព្វឌិតោ ខោហតិ , ខេសា ច តធាកតប្បខេចឌិតំ ធម្មចិតឃំ អាកម្ម, ឧចំ ខេមត្តំ ករុណំ មុឌិតំ ប្ហុបក្ខំ ការខេចត្វា លភតិ អជ្ឈត្តំ ច្ចុបឆមំ៑ អជ្ឈត្តំ ច្ចុបឆមា ‘ឆយណឆាយីឌិប្បឌិបឌំ បឌិបខេត្តា’តិ ចឌាមិ៑

“ពត្តិយកុលា ខេចបិ អការស្មា អតការិឃំ បព្វឌិតោ ខោហតិ៑ ខេសា ច អាឆចាត់ ពឃា អតាឆចំ ខេចតោចិមុត្តិំ បព្វាចិមុត្តិំ ឌិខេដ្ឋច ធម្មេ ឆឃំ អភិញ្ញា ឆច្ឆិកត្វា ប្ហុបឆម្បជ្ជ ចិហទេតិ៑ អាឆចាត់ ពឃា ឆយណោ ខោហតិ៑ ព្រាហ្មណកុលា ខេចបិ...ខេប... ខេចស្សកុលា ខេចបិ... ឃុទ្ទកុលា ខេចបិ... ឃស្មា កស្មា ខេចបិ កុលា អការស្មា អតការិឃំ បព្វឌិតោ ខោហតិ, ខេសា ច អាឆចាត់ ពឃា អតាឆចំ ខេចតោចិមុត្តិំ បព្វាចិមុត្តិំ ឌិខេដ្ឋច ធម្មេ ឆឃំ អភិញ្ញា ឆច្ឆិកត្វា ប្ហុបឆម្បជ្ជ ចិហទេតិ៑ អាឆចាត់ ពឃា ឆយណោ ខោហតី”តិ៑

ឥឌមខេចាច ភកចា៑ អត្តមតា ខេត គិក្ខូ ភកចខេតា ភាសិតំ អភិឆឆ្ទុន្តិ៑

ច្ចុឡអស្សបុទឃុត្តំ តិដ្ឋិតំ ឌឆមំ៑

យហាឃមកចេក្កោ តិដ្ឋិខេតា ចតុខេត្វា៑

តស្សុទ្ទានំ –

ពិញ្ញាកសាលចតំ បរិហរិតុំ, បញ្ញាចតោ បុត សច្ចកតិសេសោ;

ឃុលចណ្ណបសឹគតតាបិត្តោ, គោចដ្ឋអស្សបុរេជិលេត៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪅᪨ ᨧᩪᩊᨿᨾᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁᪨ ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪄᪃᪉᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᩮᩣᩈᩃᩮᩈᩩ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩮᨶ ᩈᩣᩃᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᩮᩣᩈᩃᩣᨶᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩣᨾᩮᩣ ᨲᨴᩅᩈᩁᩥ᪨ ᩋᩔᩮᩣᩈᩩᩴ ᨡᩮᩣ ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ – “ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨡᩃᩩ, ᨽᩮᩣ, ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨠᩩᩃᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣᩈᩃᩮᩈᩩ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩣᩃᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩑᩅᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ – ‘ᩍᨲᩥᨷᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ ᩈᨾᩣᩁᨠᩴ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩴ ᩈᩔᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩥᩴ ᨷᨩᩴ ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩴ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᩮᨴᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᩈᩣᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ; ᨠᩮᩅᩃᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨲᩥ’᪨ ᩈᩣᨵᩩ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲᩴ ᨴᩔᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ; ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥᩴᩈᩩ, ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨷᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨶᩣᨾᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨡᩮᩣ ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩉᩮᨲᩩ, ᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨿᩮᨶ ᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ? ᨠᩮᩣ ᨷᨶ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩉᩮᨲᩩ, ᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨿᩮᨶ ᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ᩋᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩅᩥᩈᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩉᩮᨲᩩ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᩑᩅᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩈᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩉᩮᨲᩩ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᩑᩅᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“ᨶ ᨡᩮᩣ ᨾᨿᩴ ᩍᨾᩔ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨽᩣᩈᩥᨲᩔ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩔ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᨩᩣᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩣᨵᩩ ᨶᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩ, ᨿᨳᩣ ᨾᨿᩴ ᩍᨾᩔ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨽᩣᩈᩥᨲᩔ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩔ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᩈᩩᨱᩣᨳ, ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᨳ, ᨽᩣᩈᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᩴ, ᨽᩮᩣ”ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

໔໔໐. “ຕິວິຘໍ ໂຂ, ຄຫປຕໂຍ, ກາເຍນ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາ ໂຫຕິ, ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ວາຈາຍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາ ໂຫຕິ, ຕິວິຘໍ ມນສາ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາ ໂຫຕິ.

“ກຖຎ຺ຈ, ຄຫປຕໂຍ, ຕິວິຘໍ ກາເຍນ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາ ໂຫຕິ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ປາຓາຕິປາຕີ ໂຫຕິ, ລຸທ຺ໂທ [ລຸທ຺ໂທ ທາຣຸໂຓ (ກ.) ຏີກາ ໂອໂລເກຕພ຺ພາ] ໂລຫິຕປາຓິ ຫຕປ຺ປຫເຕ ນິວິຏ຺ໂຐ ອທຍາປນ຺ໂນ ປາຓຠູເຕສຸ [ສພ຺ພປາຓຠູເຕສຸ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)].

“ອທິນ຺ນາທາຍີ ໂຂ ປນ ໂຫຕິ. ຍໍ ຕໍ ປຣສ຺ສ ປຣວິຕ຺ຕູປກຣຓໍ, ຄາມຄຕໍ ວາ ອຣຎ຺ຎຄຕໍ ວາ, ຕໍ ອທິນ຺ນໍ ເຖຍ຺ຍສງ຺ຂາຕໍ ອາທາຕາ ໂຫຕິ.

“ກາເມສຸມິຈ຺ຉາຈາຣີ ໂຂ ປນ ໂຫຕິ. ຍາ ຕາ ມາຕຸຣກ຺ຂິຕາ ປິຕຸຣກ຺ຂິຕາ ມາຕາປິຕຸຣກ຺ຂິຕາ ຠາຕຸຣກ຺ຂິຕາ ຠຄິນິຣກ຺ຂິຕາ ຎາຕິຣກ຺ຂິຕາ ໂຄຕ຺ຕຣກ຺ຂິຕາ ຘມ຺ມຣກ຺ຂິຕາ ສສ຺ສາມິກາ ສປຣິທຓ຺ຑາ ອນ຺ຕມໂສ ມາລາຄຸຬປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕາປິ, ຕຖາຣູປາສຸ ຈາຣິຕ຺ຕໍ ອາປຊ຺ຊິຕາ ໂຫຕິ. ເອວໍ ໂຂ, ຄຫປຕໂຍ, ຕິວິຘໍ ກາເຍນ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາ ໂຫຕິ.

“ກຖຎ຺ຈ , ຄຫປຕໂຍ, ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ວາຈາຍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາ ໂຫຕິ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ມຸສາວາທີ ໂຫຕິ. ສຠາຄໂຕ ວາ ປຣິສາຄໂຕ ວາ, ຎາຕິມຊ຺ຌຄໂຕ ວາ ປູຄມຊ຺ຌຄໂຕ ວາ ຣາຊກຸລມຊ຺ຌຄໂຕ ວາ, ອຠິນີໂຕ ສກ຺ຂິປຸຏ຺ໂຐ – ‘ເອວມ຺ໂຠ ປຸຣິສ, ຍໍ ຊານາສິ ຕໍ ວເທຫີ’ຕິ , ໂສ ອຊານໍ ວາ ອາຫ – ‘ຊານາມີ’ຕິ, ຊານໍ ວາ ອາຫ – ‘ນ ຊານາມີ’ຕິ, ອປສ຺ສໍ ວາ ອາຫ – ‘ປສ຺ສາມີ’ຕິ, ປສ຺ສໍ ວາ ອາຫ – ‘ນ ປສ຺ສາມີ’ຕິ [ໂສ ອາຫ ອຊານໍ ວາ ອຫໍ ຊານາມີຕິ ຊານໍ ວາ ອຫໍ ນ ຊານາມີຕິ ອປສ຺ສໍ ວາ ອຫໍ ປສ຺ສາມີຕິ ປສ຺ສໍ ວາ ອຫໍ ນ ປສ຺ສາມີຕິ (ກ.)]. ອິຕິ ອຕ຺ຕເຫຕຸ ວາ ປຣເຫຕຸ ວາ ອາມິສກິຎ຺ຈິກ຺ຂເຫຕຸ ວາ ສມ຺ປຊານມຸສາ ຠາສິຕາ ໂຫຕິ.

“ປິສຸຓວາໂຈ ໂຂ ປນ ໂຫຕິ. ອິໂຕ ສຸຕ຺ວາ ອມຸຕ຺ຣ ອກ຺ຂາຕາ ອິເມສໍ ເຠທາຍ, ອມຸຕ຺ຣ ວາ ສຸຕ຺ວາ ອິເມສໍ ອກ຺ຂາຕາ ອມູສໍ ເຠທາຍ. ອິຕິ ສມຄ຺ຄານໍ ວາ ເຠຕ຺ຕາ [ເຠເທຕາ (ກ.), ເຠທກາ (ສ຺ຍາ. ກໍ.), ຕທຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ ເຠຕ຺ຕາຕິ ທິສ຺ສຕິ], ຠິນ຺ນານໍ ວາ ອນຸປ຺ປທາຕາ, ວຄ຺ຄາຣາໂມ ວຄ຺ຄຣໂຕ ວຄ຺ຄນນ຺ທີ ວຄ຺ຄກຣຓິໍ ວາຈໍ ຠາສິຕາ ໂຫຕິ.

“ຜຣຸສວາໂຈ ໂຂ ປນ ໂຫຕິ. ຍາ ສາ ວາຈາ ອຓ຺ຑກາ [ກຓ຺ຑກາ (ກ.)] ກກ຺ກສາ ປຣກຏຸກາ ປຣາຠິສຊ຺ຊນີ ໂກຘສາມນ຺ຕາ ອສມາຘິສໍວຕ຺ຕນິກາ , ຕຖາຣູປິໍ ວາຈໍ ຠາສິຕາ ໂຫຕິ.

“ສມ຺ຜປ຺ປລາປີ ໂຂ ປນ ໂຫຕິ. ອກາລວາທີ ອຠູຕວາທີ ອນຕ຺ຖວາທີ ອຘມ຺ມວາທີ ອວິນຍວາທີ. ອນິທານວຕິໍ ວາຈໍ ຠາສິຕາ ໂຫຕິ ອກາເລນ ອນປເທສໍ ອປຣິຍນ຺ຕວຕິໍ ອນຕ຺ຖສໍຫິຕໍ. ເອວໍ ໂຂ, ຄຫປຕໂຍ, ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ວາຈາຍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາ ໂຫຕິ.

“កថញ្ច, គហបតយោ, តិវិធំ មនសា អធម្មចរិយាវិសមចរិយា ហោតិ? ឥធ, គហបតយោ, ឯកច្ចោ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ, យំ តំ បរស្ស បរវិត្តូបករណំ តំ អភិជ្ឈាតា ហោតិ – ‘អហោ វត យំ បរស្ស តំ មមស្សា’’’តិ!

“ព្យាបន្នចិត្តោ ខោ បន ហោតិ បទុដ្ឋមនសង្កប្បោ – ‘ឥមេ សត្តា ហញ្ញន្តុ វា វជ្ឈន្តុ វា ឧច្ឆិជ្ជន្តុ វា វិនស្សន្តុ វា មា វា អហេសុ’’’ន្តិ [មា វា អហេសុំ ឥតិ វាតិ (សី។ បី។ ក។)]។

“មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ខោ បន ហោតិ វិបរីតទស្សនោ – ‘នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ នត្ថិ ហុតំ, នត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ, នត្ថិ អយំ លោកោ នត្ថិ បរោ លោកោ, នត្ថិ មាតា នត្ថិ បិតា, នត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា , នត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តី’តិ។ ឯវំ ខោ, គហបតយោ, តិវិធំ មនសា អធម្មចរិយាវិសមចរិយា ហោតិ។

“ឯវំ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហេតុ ខោ, គហបតយោ, ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ។

៣៣៨។ “តិវិធំ ខោ, គហបតយោ, កាយេន ធម្មចរិយាសមចរិយា ហោតិ, ចតុព្ពិធំ វាចាយ ធម្មចរិយាសមចរិយា ហោតិ, តិវិធំ មនសា ធម្មចរិយាសមចរិយា ហោតិ។

“កថញ្ច, គហបតយោ, តិវិធំ កាយេន ធម្មចរិយាសមចរិយា ហោតិ? ឥធ, គហបតយោ, ឯកច្ចោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ, និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី វិហរតិ។

“អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ។ យំ តំ បរស្ស បរវិត្តូបករណំ, គាមគតំ វា អរញ្ញគតំ វា, តំ នាទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទាតា ហោតិ។

“កាមេសុមិច្ឆាចារំ បហាយ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ។ យា តា មាតុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា មាតាបិតុរក្ខិតា ភាតុរក្ខិតា ភគិនិរក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា គោត្តរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា សស្សាមិកា សបរិទណ្ឌា អន្តមសោ មាលាគុឡបរិក្ខិត្តាបិ, តថារូបាសុ ន ចារិត្តំ អាបជ្ជិតា ហោតិ។ ឯវំ ខោ, គហបតយោ, តិវិធំ កាយេន ធម្មចរិយាសមចរិយា ហោតិ។

“កថញ្ច, គហបតយោ, ចតុព្ពិធំ វាចាយ ធម្មចរិយាសមចរិយា ហោតិ? ឥធ, គហបតយោ, ឯកច្ចោ មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ។ សភាគតោ វា បរិសាគតោ វា, ញាតិមជ្ឈគតោ វា បូគមជ្ឈគតោ វា រាជកុលមជ្ឈគតោ វា, អភិនីតោ

ສກ຺ຂິປຸຏ຺ເຐາ – ‘ເອຫມ຺ເຠາ ປຸຣິສ, ຍໍ ຊານາສິ ຕໍ ວເທຫີ’ຕິ, ເສາ ອຊານໍ ວາ ອາຫ – ‘ນ ຊານາມີ’ຕິ, ຊານໍ ວາ ອາຫ – ‘ຊານາມີ’ຕິ, ອປສ຺ສໍ ວາ ອາຫ – ‘ນ ປສ຺ສາມີ’ຕິ, ປສ຺ສໍ ວາ ອາຫ – ‘ປສ຺ສາມີ’ຕິ. ອິຕິ ອຕ຺ຕເຫຕຸ ວາ ປຣເຫຕຸ ວາ ອາມິສກິຎ຺ຈິກ຺ຂເຫຕຸ ວາ ນ ສມ຺ປຊານມຸສາ ຠາສິຕາ ເຫາຕິ.

“ປິສຸຓໍ ວາຈໍ ປຫາຍ ປິສຸຓາຍ ວາຈາຍ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ອິເຕາ ສຸຕ຺ວາ ນ ອມຸຕ຺ຣ ອກ຺ຂາຕາ ອິເມສໍ ເຠທາຍ, ອມຸຕ຺ຣ ວາ ສຸຕ຺ວາ ນ ອິເມສໍ ອກ຺ຂາຕາ ອມູສໍ ເຠທາຍ. ອິຕິ ຠິນ຺ນານໍ ວາ ສນ຺ຘາຕາ, ສຫິຕານໍ ວາ ອນຸປ຺ປທາຕາ, ສມຄ຺ຄາຣາເມາ ສມຄ຺ຄຣເຕາ ສມຄ຺ຄນນ຺ທີ ສມຄ຺ຄກຣຓິໍ ວາຈໍ ຠາສິຕາ ເຫາຕິ.

“ຜຣຸສໍ ວາຈໍ ປຫາຍ ຜຣຸສາຍ ວາຈາຍ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ. ຍາ ສາ ວາຈາ ເນລາ ກຓ຺ຓສຸຂາ ເປມນີຍາ ຫທຍງ຺ຄມາ ເປາຣີ ພຫຸຊນກນ຺ຕາ ພຫຸຊນມນາປາ – ຕຖາຣູປິໍ ວາຈໍ ຠາສິຕາ ເຫາຕິ.

“ສມ຺ຜປ຺ປລາປໍ ປຫາຍ ສມ຺ຜປ຺ປລາປາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ. ກາລວາທີ ຠູຕວາທີ ອຕ຺ຖວາທີ ຘມ຺ມວາທີ ວິນຍວາທີ ນິຘານວຕິໍ ວາຈໍ ຠາສິຕາ ເຫາຕິ ກາເລນ ສາປເທສໍ ປຣິຍນ຺ຕວຕິໍ ອຕ຺ຖສໍຫິຕໍ. ເອວໍ ເຂາ, ຄຫປຕເຍາ, ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ວາຈາຍ ຘມ຺ມຈຣິຍາສມຈຣິຍາ ເຫາຕິ.

“ກຖຎ຺ຈ, ຄຫປຕເຍາ, ຕິວິຘໍ ມນສາ ຘມ຺ມຈຣິຍາສມຈຣິຍາ ເຫາຕິ? ອິຘ, ຄຫປຕເຍາ, ເອກຈ຺ເຈາ ອນຠິຊ຺ຌາລຸ ເຫາຕິ, ຍໍ ຕໍ ປຣສ຺ສ ປຣວິຕ຺ຕູປກຣຓໍ ຕໍ ນາຠິຊ຺ຌາຕາ ເຫາຕິ – ‘ອເຫາ ວຕ ຍໍ ປຣສ຺ສ ຕໍ ມມສ຺ສາ’ຕິ!

“ອພ຺ຍາປນ຺ນຈິຕ຺ເຕາ ເຂາ ປນ ເຫາຕິ ອປ຺ປທຸຏ຺ຐມນສງ຺ກປ຺ເປາ – ‘ອິເມ ສຕ຺ຕາ ອເວຣາ ອພ຺ຍາພຊ຺ຌາ ອນີຆາ ສຸຂີ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິຫຣນ຺ຕູ’ຕິ.

“ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິເກາ ເຂາ ປນ ເຫາຕິ ອວິປຣີຕທສ຺ສເນາ – ‘ອຕ຺ຖິ ທິນ຺ນໍ ອຕ຺ຖິ ຍິຏ຺ຐໍ ອຕ຺ຖິ ຫຸຕໍ, ອຕ຺ຖິ ສຸກຕທຸກ຺ກຏານໍ ກມ຺ມານໍ ຜລໍ ວິປາເກາ, ອຕ຺ຖິ ອຍໍ ເລາເກາ ອຕ຺ຖິ ປເຣາ ເລາເກາ, ອຕ຺ຖິ ມາຕາ ອຕ຺ຖິ ປິຕາ, ອຕ຺ຖິ ສຕ຺ຕາ ໂອປປາຕິກາ, ອຕ຺ຖິ ເລາເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ສມ຺ມຄ຺ຄຕາ ສມ຺ມາປຏິປນ຺ນາ ເຍ ອິມຎ຺ຈ ເລາກໍ ປຣຎ຺ຈ ເລາກໍ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ປເວເທນ຺ຕີ’ຕິ. ເອວໍ ເຂາ, ຄຫປຕເຍາ, ຕິວິຘໍ ມນສາ ຘມ຺ມຈຣິຍາສມຈຣິຍາ ເຫາຕິ.

“ເອວໍ ຘມ຺ມຈຣິຍາສມຈຣິຍາເຫຕຸ ເຂາ, ຄຫປຕເຍາ, ເອວມິເຘກຈ຺ເຈ ສຕ຺ຕາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ເລາກໍ ອຸປປຊ຺ຊນ຺ຕິ.

໔໔໒. “ອາກງ຺ເຂຍ຺ຍ ເຈ, ຄຫປຕເຍາ, ຘມ຺ມຈາຣີ ສມຈາຣີ – ‘ອເຫາ ວຕາຫໍ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລານໍ ສຫພ຺ຍຕໍ ອຸປປຊ຺ເຊຍ຺ຍ’ນ຺ຕິ; ຐານໍ ເຂາ ປເນຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ, ຍໍ ເສາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລານໍ ສຫພ຺ຍຕໍ ອຸປປຊ຺ເຊຍ຺ຍ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ຕຖາ ຫິ ເສາ ຘມ຺ມຈາຣີ ສມຈາຣີ.

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, គហបតយោ, ធម្មចារី សមចារី – ‘អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ព្រាហ្មណមហាសាលានំ…បេ… គហបតិមហាសាលានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ’ន្តិ; ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ, យំ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា គហបតិមហាសាលានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ តំ កិស្ស ហេតុ? តថា ហិ សោ ធម្មចារី សមចារី។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, គហបតយោ, ធម្មចារី សមចារី – ‘អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ចាតុមហារាជិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ’ន្តិ; ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ, យំ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ចាតុមហារាជិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ តំ កិស្ស ហេតុ? តថា ហិ សោ ធម្មចារី សមចារី។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, គហបតយោ, ធម្មចារី សមចារី – ‘អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា តាវតិំសានំ ទេវានំ…បេ… យាមានំ ទេវានំ… តុសិតានំ ទេវានំ… និម្មានរតីនំ ទេវានំ… បរនិម្មិតវសវត្តីនំ ទេវានំ… ព្រហ្មកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ’ន្តិ; ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ, យំ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ព្រហ្មកាយិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ តំ កិស្ស ហេតុ? តថា ហិ សោ ធម្មចារី សមចារី។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, គហបតយោ, ធម្មចារី សមចារី – ‘អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អាភានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ’ន្តិ; ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ, យំ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អាភានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ តំ កិស្ស ហេតុ? តថា ហិ សោ ធម្មចារី សមចារី។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, គហបតយោ, ធម្មចារី សមចារី – ‘អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា បរិត្តាភានំ ទេវានំ…បេ… អប្បមាណាភានំ ទេវានំ… អាភស្សរានំ ទេវានំ… បរិត្តសុភានំ ទេវានំ… អប្បមាណសុភានំ ទេវានំ… សុភកិណ្ហានំ ទេវានំ… វេហប្ផលានំ ទេវានំ… អវិហានំ ទេវានំ… អតប្បានំ ទេវានំ… សុទស្សានំ ទេវានំ… សុទស្សីនំ ទេវានំ… អកនិដ្ឋានំ ទេវានំ… អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ… វិញ្ញាណញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ … អាកិញ្ចញ្ញាយតនូបគានំ ទេវានំ… នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនូបគានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ’ន្តិ; ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ, យំ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនូបគានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ តំ កិស្ស ហេតុ? តថា ហិ សោ ធម្មចារី សមចារី។

“អាកង្ខេយ្យ ចេ, គហបតយោ, ធម្មចារី សមចារី – ‘អហោ វតាហំ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ’ន្តិ; ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ, យំ សោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ។ តំ កិស្ស ហេតុ? តថា ហិ សោ ធម្មចារី សមចារី”តិ។

៤៣៩. ឯវំ វុត្តេ, សាលេយ្យកា ព្រាហ្មណគហបតិកា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម, អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម! សេយ្យថាបិ,

ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᩅᩣ ᨲᩮᩃᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩴ ᨵᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨽᩮᩣᨲᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ᪨ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮ ᨶᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᩣᨱᩩᨷᩮᨲᩮ [ᨷᩣᨱᩩᨷᩮᨲᩴ (ᨠ᪨)] ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨷᨮᨾᩴ᪨

᪂᪨ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪄᪄᪄᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨷᨭᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ᪨ ᩋᩔᩮᩣᩈᩩᩴ ᨡᩮᩣ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ – “ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨡᩃᩩ, ᨽᩮᩣ, ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨠᩩᩃᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩑᩅᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ – ‘ᩍᨲᩥᨷᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ ᩈᨾᩣᩁᨠᩴ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩴ ᩈᩔᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩥᩴ ᨷᨩᩴ ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩴ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᩮᨴᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᩈᩣᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ; ᨠᩮᩅᩃᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨲᩥ’᪨ ᩈᩣᨵᩩ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲᩴ ᨴᩔᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ; ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥᩴᩈᩩ, ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨷᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨶᩣᨾᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨡᩮᩣ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩉᩮᨲᩩ, ᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ? ᨠᩮᩣ ᨷᨶ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩉᩮᨲᩩ, ᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ᩋᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩅᩥᩈᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩉᩮᨲᩩ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᩑᩅᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩈᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩉᩮᨲᩩ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ , ᩑᩅᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“ᨶ ᨡᩮᩣ ᨾᨿᩴ ᩍᨾᩔ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨽᩣᩈᩥᨲᩔ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩔ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᨩᩣᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩣᨵᩩ ᨶᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩ ᨿᨳᩣ ᨾᨿᩴ ᩍᨾᩔ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨽᩣᩈᩥᨲᩔ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩔ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ

អាជានេយ្យាមា”តិ។ “តេន ហិ, គហបតយោ, សុណាថ សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ ភោ”តិ ខោ វេរញ្ជកា ព្រាហ្មណគហបតិកា ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

៣៣៨។ “តិវិធំ ខោ, គហបតយោ, កាយេន អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ, ចតុព្ពិធំ វាចាយ អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ, តិវិធំ មនសា អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ។

“កថញ្ច, គហបតយោ , តិវិធំ កាយេន អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ? ឥធ, គហបតយោ, ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ។ លុទ្ទោ លោហិតបាណិ ហតប្បហតេ និវិដ្ឋោ អទយាបន្នោ បាណភូតេសុ។ អទិន្នាទាយី ខោ បន ហោតិ។ យំ តំ បរស្ស បរវិត្តូបករណំ... តំ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទាតា ហោតិ។ កាមេសុមិច្ឆាចារី ខោ បន ហោតិ។ យា តា មាតុរក្ខិតា... តថារូបាសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិតា ហោតិ។ ឯវំ ខោ, គហបតយោ, តិវិធំ កាយេន អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ។

“កថញ្ច, គហបតយោ, ចតុព្ពិធំ វាចាយ អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ? ឥធ, គហបតយោ, ឯកច្ចោ មុសាវាទី ហោតិ។ សភាគតោ វា... សម្បជានមុសា ភាសិតា ហោតិ។ បិសុណវាចោ ខោ បន ហោតិ។ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អក្ខាតា... វគ្គករណិំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។ ផរុសវាចោ ខោ បន ហោតិ។ យា សា វាចា អណ្ឌកា កក្កសា... តថារូបិំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។ សម្ផប្បលាបី ខោ បន ហោតិ។ អកាលវាទី... អបរិយន្តវតិំ អនត្ថសំហិតំ។ ឯវំ ខោ, គហបតយោ, ចតុព្ពិធំ វាចាយ អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ។

“កថញ្ច, គហបតយោ, តិវិធំ មនសា អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ? ឥធ, គហបតយោ, ឯកច្ចោ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ...បេ... តំ មមស្សា’តិ។ ព្យាបន្នចិត្តោ ខោ បន ហោតិ បទុដ្ឋមនសង្កប្បោ – ‘ឥមេ សត្តា ហញ្ញន្តុ វា... មា វា អហេសុ’ន្តិ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ខោ បន ហោតិ វិបរីតទស្សនោ – ‘នត្ថិ ទិន្នំ, នត្ថិ យិដ្ឋំ... សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តី’តិ។ ឯវំ ខោ, គហបតយោ, តិវិធំ មនសា អធម្មចារី វិសមចារី ហោតិ។

“ឯវំ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហេតុ ខោ, គហបតយោ, ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ។

៣៣៩។ “តិវិធំ ខោ, គហបតយោ, កាយេន ធម្មចារី សមចារី ហោតិ, ចតុព្ពិធំ វាចាយ ធម្មចារី សមចារី ហោតិ, តិវិធំ មនសា ធម្មចារី សមចារី ហោតិ។

“កថញ្ច, គហបតយោ, តិវិធំ កាយេន ធម្មចារី សមចារី ហោតិ? ឥធ, គហបតយោ, ឯកច្ចោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ, និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី វិហរតិ។ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ, យំ តំ បរស្ស... តំ នាទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទាតា ហោតិ។ កាមេសុមិច្ឆាចារំ បហាយ... តថារូបាសុ ន ចារិត្តំ

ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩴ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨽᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ...ᨷᩮ... ᨶ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨾᩩᩈᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨷᩥᩈᩩᨱᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨷᩉᩣᨿ... ᩈᨾᨣ᩠ᨣᨠᩁᨱᩥᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨹᩁᩩᩈᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨷᩉᩣᨿ... ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩥᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨹᨷ᩠ᨷᩃᩣᨷᩴ ᨷᩉᩣᨿ... ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩈᩣᨷᨴᩮᩈᩴ ᨷᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩅᨲᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩴ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᨾᨶᩈᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᨶᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩃᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᨲᩴ ᨷᩁᩔ ᨷᩁᩅᩥᨲ᩠ᨲᩪᨷᨠᩁᨱᩴ ᨲᩴ ᨶᩣᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ‘ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲ ᨿᩴ ᨷᩁᩔ, ᨲᩴ ᨾᨾᩔᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᨴᩩᨭ᩠ᨮᨾᨶᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ – ‘ᩍᨾᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩅᩮᩁᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩣ ᩋᨶᩦᨥᩣ ᩈᩩᨡᩦ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᩁᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩪ’ᨲᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩅᩥᨷᩁᩦᨲᨴᩔᨶᩮᩣ – ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩥᨭ᩠ᨮᩴ... ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᩮᨴᩮᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᨾᨶᩈᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᩑᩅᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩈᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩉᩮᨲᩩ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᩑᩅᨾᩥᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪄᪄᪀᪨ “ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩮ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ – ‘ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ ; ᨮᩣᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ᪨

“ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩮ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ – ‘ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩣᨶᩴ ᨣᩉᨷᨲᩥᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ; ᨮᩣᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨣᩉᨷᨲᩥᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ ? ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ᪨

“ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩮ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ – ‘ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨧᩣᨲᩩᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ; ᨮᩣᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨧᩣᨲᩩᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ᪨

“ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩮ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ – ‘ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ... ᨿᩣᨾᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ... ᨲᩩᩈᩥᨲᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ... ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩣᨶᩁᨲᩦᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ... ᨷᩁᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ... ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ; ᨮᩣᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨲᨳᩣ ᩉᩥ

ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ᪨

“ᩋᩣᨠᩘᨡᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩮ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ – ‘ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᩣᨽᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ; ᨮᩣᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᩣᨽᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ᪨

“ᩋᩣᨠᩘᨡᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩮ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ ‘ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᨽᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ…ᨷᩮ… ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩣᨽᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩋᩣᨽᩔᩁᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨽᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩈᩩᨽᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩈᩩᨽᨠᩥᨱ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ … ᩅᩮᩉᨷ᩠ᨹᩃᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩋᩅᩥᩉᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩋᨲᨷ᩠ᨷᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩈᩩᨴᩔᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩈᩩᨴᩔᩦᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩋᩣᨠᩣᩈᩣᨶᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩪᨷᨣᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩪᨷᨣᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩪᨷᨣᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ… ᨶᩮᩅᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩪᨷᨣᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ; ᨮᩣᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨶᩮᩅᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩪᨷᨣᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ᪨

“ᩋᩣᨠᩘᨡᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩮ ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ – ‘ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩴ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ; ᨮᩣᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ‘ᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩴ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩈᨾᨧᩣᩁᩦ’”ᨲᩥ᪨

᪔᪔᪘᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᩅᩣ ᨲᩮᩃᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩴ ᨵᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨽᩮᩣᨲᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘᨥᨬ᩠ᨧ᪨ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮ ᨶᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᩣᨱᩩᨷᩮᨲᩮ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨

᪓᪨ ᨾᩉᩣᩅᩮᨴᩃ᩠ᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪔᪔᪙᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣ ᩈᩣᨿᨶ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨷᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩣᨶᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨿᩮᨶᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨷᩈᩘᨠᨾᩥ; ᩏᨷᩈᩘᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ

ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

“‘ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩮᩣ’ᨲᩥ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ?

“‘ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩦ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

“ᨠᩥᨬ᩠ᨧ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ? ‘ᩍᨴᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ’ᨲᩥ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ’ᨲᩥ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ’ᨲᩥ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ‘ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩦ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“‘ᩈᩣᨵᩣᩅᩩᩈᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩴᩋᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ –

“‘ᨷᨬ᩠ᨬᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩅᩣ’ᨲᩥ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨬᩅᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ?

“‘ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩦ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩅᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

“ᨠᩥᨬ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ? ‘ᩍᨴᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ’ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ’ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ’ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ‘ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩦ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩅᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“‘ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱ’ᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ?

“‘ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩦ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

“ᨠᩥᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ? ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ‘ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩦ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“ᨿᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᨿᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ – ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩣ ᩏᨴᩣᩉᩩ ᩅᩥᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩣ? ᩃᨻ᩠ᨽᩣ ᨧ ᨷᨶᩥᨾᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᨶᩥᨻ᩠ᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ [ᩅᩥᨶᩥᨻ᩠ᨽᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨶᩥᨻ᩠ᨽᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ (ᨠ᪨)] ᩅᩥᨶᩥᨻ᩠ᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᨶᩣᨠᩁᨱᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ? “ᨿᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᨿᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ – ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩣ, ᨶᩮᩣ ᩅᩥᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᨶ ᨧ ᩃᨻ᩠ᨽᩣ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᨶᩥᨻ᩠ᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨶᩥᨻ᩠ᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᨶᩣᨠᩁᨱᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩩᩴ᪨ ᨿᩴ ᩉᩣᩅᩩᩈᩮᩣ [ᨿᨬ᩠ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)], ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᨲᩴ

ວິຊານາຕິ, ຍໍ ວິຊານາຕິ ຕໍ ປຊານາຕິ. ຕສ຺ມາ ອິເມ ຘມ຺ມາ ສໍສຏ຺ຐາ, ໂນ ວິສໍສຏ຺ຐາ. ນ ຈ ລພ຺ຠາ ອິເມສໍ ຘມ຺ມານໍ ວິນິພ຺ຠຸຊິຕ຺ວາ ວິນິພ຺ຠຸຊິຕ຺ວາ ນານາກຣຓໍ ປຎ຺ຎາເປຕຸ”ນ຺ຕິ.

“ຍາ ຈາວຸໂສ, ປຎ຺ຎາ ຍຎ຺ຈ ວິຎ຺ຎາຓໍ – ອິເມສໍ ຘມ຺ມານໍ ສໍສຏ຺ຐານໍ ໂນ ວິສໍສຏ຺ຐານໍ ກິໍ ນານາກຣຓ”ນ຺ຕິ? “ຍາ ຈາວຸໂສ, ປຎ຺ຎາ ຍຎ຺ຈ ວິຎ຺ຎາຓໍ – ອິເມສໍ ຘມ຺ມານໍ ສໍສຏ຺ຐານໍ ໂນ ວິສໍສຏ຺ຐານໍ ປຎ຺ຎາ ຠາເວຕພ຺ພາ, ວິຎ຺ຎາຓໍ ປຣິຎ຺ເຎຍ຺ຍໍ. ອິທໍ ເນສໍ ນານາກຣຓ”ນ຺ຕິ.

໔໕໐. “‘ເວທນາ ເວທນາ’ຕິ, ອາວຸໂສ, ວຸຈ຺ຈຕິ. ກິຕ຺ຕາວຕາ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ , ເວທນາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ?

“‘ເວເທຕິ ເວເທຕີ’ຕິ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ຕສ຺ມາ ເວທນາຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ກິຎ຺ຈ ເວເທຕິ? ສຸຂມ຺ປິ ເວເທຕິ, ທຸກ຺ຂມ຺ປິ ເວເທຕິ, ອທຸກ຺ຂມສຸຂມ຺ປິ ເວເທຕິ. ‘ເວເທຕິ ເວເທຕີ’ຕິ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ຕສ຺ມາ ເວທນາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ.

“‘ສຎ຺ຎາ ສຎ຺ຎາ’ຕິ, ອາວຸໂສ, ວຸຈ຺ຈຕິ. ກິຕ຺ຕາວຕາ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ສຎ຺ຎາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ?

“‘ສຎ຺ຊານາຕິ ສຎ຺ຊານາຕີ’ຕິ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ຕສ຺ມາ ສຎ຺ຎາຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ກິຎ຺ຈ ສຎ຺ຊານາຕິ? ນີລກມ຺ປິ ສຎ຺ຊານາຕິ, ປີຕກມ຺ປິ ສຎ຺ຊານາຕິ, ໂລຫິຕກມ຺ປິ ສຎ຺ຊານາຕິ, ໂອທາຕມ຺ປິ ສຎ຺ຊານາຕິ. ‘ສຎ຺ຊານາຕິ ສຎ຺ຊານາຕີ’ຕິ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ຕສ຺ມາ ສຎ຺ຎາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ.

“ຍາ ຈາວຸໂສ, ເວທນາ ຍາ ຈ ສຎ຺ຎາ ຍຎ຺ຈ ວິຎ຺ຎາຓໍ – ອິເມ ຘມ຺ມາ ສໍສຏ຺ຐາ ອຸທາຫຸ ວິສໍສຏ຺ຐາ? ລພ຺ຠາ ຈ ປນິເມສໍ ຘມ຺ມານໍ ວິນິພ຺ຠຸຊິຕ຺ວາ ວິນິພ຺ຠຸຊິຕ຺ວາ ນານາກຣຓໍ ປຎ຺ຎາເປຕຸ”ນ຺ຕິ? “ຍາ ຈາວຸໂສ, ເວທນາ ຍາ ຈ ສຎ຺ຎາ ຍຎ຺ຈ ວິຎ຺ຎາຓໍ – ອິເມ ຘມ຺ມາ ສໍສຏ຺ຐາ, ໂນ ວິສໍສຏ຺ຐາ. ນ ຈ ລພ຺ຠາ ອິເມສໍ ຘມ຺ມານໍ ວິນິພ຺ຠຸຊິຕ຺ວາ ວິນິພ຺ຠ຺ຸຊິຕ຺ວາ ນານາກຣຓໍ ປຎ຺ຎາເປຕຸໍ. ຍໍ ຫາວຸໂສ [ຍຎ຺ຈາວຸໂສ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)], ເວເທຕິ ຕໍ ສຎ຺ຊານາຕິ, ຍໍ ສຎ຺ຊານາຕິ ຕໍ ວິຊານາຕິ. ຕສ຺ມາ ອິເມ ຘມ຺ມາ ສໍສຏ຺ຐາ ໂນ ວິສໍສຏ຺ຐາ. ນ ຈ ລພ຺ຠາ ອິເມສໍ ຘມ຺ມານໍ ວິນິພ຺ຠຸຊິຕ຺ວາ ວິນິພ຺ຠ຺ຸຊິຕ຺ວາ ນານາກຣຓໍ ປຎ຺ຎາເປຕຸ”ນ຺ຕິ.

໔໕໑. “ນິສ຺ສຏ຺ເຐນ ຫາວຸໂສ [ນິສ຺ສຏ຺ເຐນ ປນາວຸໂສ (?)], ປຎ຺ຈຫິ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍຫິ ປຣິສຸທ຺ເຘນ ມໂນວິຎ຺ຎາເຓນ ກິໍ ເນຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ?

“ນິສ຺ສຏ຺ເຐນ ອາວຸໂສ, ປຎ຺ຈຫິ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍຫິ ປຣິສຸທ຺ເຘນ ມໂນວິຎ຺ຎາເຓນ ‘ອນນ຺ໂຕ ອາກາໂສ’ຕິ ອາກາສານຎ຺ຈາຍຕນໍ ເນຍ຺ຍໍ, ‘ອນນ຺ຕໍ

ចិន្តាណ’ន្តិ ចិន្តាណញ្ញាឃតត់ ខេតឃ្យ, ‘តត្ថិ កិញ្ចិ’តិ អាកិញ្ចញ្ញាឃតត់ ខេតឃ្យ”ន្តិ៍

“ខេតឃ្យ បតាចុរេយា, ឆយ្ំ ខេកត បជាតាតី”តិ?

“ខេតឃ្យ ខេលា, អាចុរេយា, ឆយ្ំ បញ្ញាចក្ខុតា បជាតាតី”តិ៍

“បញ្ញា បតាចុរេយា, កិមត្ថិយា”តិ?

“បញ្ញា ខេលា, អាចុរេយា, អភិញ្ញត្ថា បរិញ្ញត្ថា បហាតត្ថា”តិ៍

៥៥៧៍ “កតិ បតាចុរេយា, បច្ចយា សម្មាទិដ្ឋិយា ឧប្បាទាយា”តិ?

“ខេ្ច ខេលា, អាចុរេយា, បច្ចយា សម្មាទិដ្ឋិយា ឧប្បាទាយ – បខេតា ច ខេឃាខេយា, ខេឃាតិខេយា ច មតសិកាខេរា៍ ឥខេម ខេលា, អាចុរេយា, ខេ្ច បច្ចយា សម្មាទិដ្ឋិយា ឧប្បាទាយា”តិ៍

“កតិហិ បតាចុរេយា, អខេ្កហិ អត្តុក្កហិតា សម្មាទិដ្ឋិ ខេចខេតាចិមុត្តិផលា ច ខេហាតិ ខេចខេតាចិមុត្តិផលានិសំសា ច, បញ្ញាចិមុត្តិផលា ច ខេហាតិ បញ្ញាចិមុត្តិផលានិសំសា ចា”តិ?

“បច្ចហិ ខេលា, អាចុរេយា, អខេ្កហិ អត្តុក្កហិតា សម្មាទិដ្ឋិ ខេចខេតាចិមុត្តិផលា ច ខេហាតិ ខេចខេតាចិមុត្តិផលានិសំសា ច, បញ្ញាចិមុត្តិផលា ច ខេហាតិ បញ្ញាចិមុត្តិផលានិសំសា ច៍ ឥធាចុរេយា, សម្មាទិដ្ឋិ សីលាត្តុក្កហិតា ច ខេហាតិ, សុតាត្តុក្កហិតា ច ខេហាតិ, សាកច្ឆាត្តុក្កហិតា ច ខេហាតិ, សមថាត្តុក្កហិតា ច ខេហាតិ, ចិបស្សតាត្តុក្កហិតា ច ខេហាតិ៍ ឥខេមហិ ខេលា, អាចុរេយា, បច្ចហខេ្កហិ អត្តុក្កហិតា សម្មាទិដ្ឋិ ខេចខេតាចិមុត្តិផលា ច ខេហាតិ ខេចខេតាចិមុត្តិផលានិសំសា ច, បញ្ញាចិមុត្តិផលា ច ខេហាតិ បញ្ញាចិមុត្តិផលានិសំសា ចា”តិ៍

៥៥៨៍ “កតិ បតាចុរេយា, ភចា”តិ?

“តខេយាខេម, អាចុរេយា, ភចា – កាមភខេចា , រូបភខេចា, អរូបភខេចា”តិ៍

“កថំ បតាចុរេយា, អាយតិំ បុតព្ភចាភិតិព្វត្តិ ខេហាតី”តិ?

“អវិជ្ជានីវរណានំ ខោ, អាវុសោ, សត្តានំ តណ្ហាសំយោជនានំ តត្រតត្រាភិនន្ទនា – ឯវំ អាយតិំ បុនព្ភវាភិនិព្ពត្តិ ហោតី”តិ។

“កថំ បនាវុសោ, អាយតិំ បុនព្ភវាភិនិព្ពត្តិ ន ហោតី”តិ?

“អវិជ្ជាវិរាគា ខោ, អាវុសោ, វិជ្ជុប្បាទា តណ្ហានិរោធា – ឯវំ អាយតិំ បុនព្ភវាភិនិព្ពត្តិ ន ហោតី”តិ។

៤៥៤។ “កតមំ បនាវុសោ, បឋមំ ឈាន”ន្តិ?

“ឥធាវុសោ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ – ឥទំ វុច្ចតិ, អាវុសោ, បឋមំ ឈាន”ន្តិ។

“បឋមំ បនាវុសោ, ឈានំ កតង្គិក”ន្តិ?

“បឋមំ ខោ, អាវុសោ, ឈានំ បញ្ចង្គិកំ។ ឥធាវុសោ, បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស ភិក្ខុនោ វិតក្កោ ច វត្តតិ, វិចារោ ច បីតិ ច សុខញ្ច ចិត្តេកគ្គតា ច។ បឋមំ ខោ, អាវុសោ, ឈានំ ឯវំ បញ្ចង្គិក”ន្តិ។

“បឋមំ បនាវុសោ, ឈានំ កតង្គវិប្បហីនំ កតង្គសមន្នាគត”ន្តិ?

“បឋមំ ខោ, អាវុសោ, ឈានំ បញ្ចង្គវិប្បហីនំ, បញ្ចង្គសមន្នាគតំ។ ឥធាវុសោ, បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស ភិក្ខុនោ កាមច្ឆន្ទោ បហីនោ ហោតិ, ព្យាបាទោ បហីនោ ហោតិ, ថីនមិទ្ធំ បហីនំ ហោតិ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហីនំ ហោតិ, វិចិកិច្ឆា បហីនា ហោតិ; វិតក្កោ ច វត្តតិ, វិចារោ ច បីតិ ច សុខញ្ច ចិត្តេកគ្គតា ច។ បឋមំ ខោ, អាវុសោ, ឈានំ ឯវំ បញ្ចង្គវិប្បហីនំ បញ្ចង្គសមន្នាគត”ន្តិ។

៤៥៥។ “បញ្ចិមានិ , អាវុសោ, ឥន្ទ្រិយានិ នានាវិសយានិ នានាគោចរានិ, ន អញ្ញមញ្ញស្ស គោចរវិសយំ បច្ចនុភោន្តិ, សេយ្យថិទំ – ចក្ខុន្ទ្រិយំ, សោតិន្ទ្រិយំ, ឃានិន្ទ្រិយំ, ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, កាយិន្ទ្រិយំ។ ឥមេសំ ខោ, អាវុសោ, បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ នានាវិសយានំ នានាគោចរានំ, ន អញ្ញមញ្ញស្ស គោចរវិសយំ បច្ចនុភោន្តានំ, កិំ បដិសរណំ, កោ ច នេសំ គោចរវិសយំ បច្ចនុភោតី”តិ?

“បញ្ចិមានិ, អាវុសោ, ឥន្ទ្រិយានិ នានាវិសយានិ នានាគោចរានិ, ន អញ្ញមញ្ញស្ស គោចរវិសយំ បច្ចនុភោន្តិ, សេយ្យថិទំ – ចក្ខុន្ទ្រិយំ, សោតិន្ទ្រិយំ, ឃានិន្ទ្រិយំ, ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, កាយិន្ទ្រិយំ។ ឥមេសំ ខោ, អាវុសោ, បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ នានាវិសយានំ នានាគោចរានំ, ន អញ្ញមញ្ញស្ស គោចរវិសយំ បច្ចនុភោន្តានំ, មនោ បដិសរណំ, មនោ ច នេសំ គោចរវិសយំ បច្ចនុភោតី”តិ។

៤៥៧។ “បញ្ចិមានិ, អាវុសោ, ឥន្ទ្រិយានិ, សេយ្យថិទំ – ចក្ខុន្ទ្រិយំ, សោតិន្ទ្រិយំ, ឃានិន្ទ្រិយំ, ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, កាយិន្ទ្រិយំ។ ឥមានិ ខោ, អាវុសោ, បញ្ចិន្ទ្រិយានិ កិំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តី”តិ?

“បញ្ចិមានិ, អាវុសោ, ឥន្ទ្រិយានិ, សេយ្យថិទំ – ចក្ខុន្ទ្រិយំ, សោតិន្ទ្រិយំ, ឃានិន្ទ្រិយំ, ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, កាយិន្ទ្រិយំ។ ឥមានិ ខោ, អាវុសោ, បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អាយុំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តី”តិ។

“អាយុ បនាវុសោ, កិំ បដិច្ច តិដ្ឋតី”តិ?

“អាយុ ឧស្មំ បដិច្ច តិដ្ឋតី”តិ។

“ឧស្មា បនាវុសោ, កិំ បដិច្ច តិដ្ឋតី”តិ?

“ឧស្មា អាយុំ បដិច្ច តិដ្ឋតី”តិ។

“ឥទានេវ ខោ មយំ, អាវុសោ, អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ ឯវំ អាជានាម – ‘អាយុ ឧស្មំ បដិច្ច តិដ្ឋតី’តិ។ ឥទានេវ បន មយំ, អាវុសោ, អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ ឯវំ អាជានាម – ‘ឧស្មា អាយុំ បដិច្ច តិដ្ឋតី’តិ។

“យថា កថំ បនាវុសោ, ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ”តិ?

“តេន ហាវុសោ, ឧបមំ តេ ករិស្សាមិ; ឧបមាយបិធេកច្ចេ វិញ្ញូ បុរិសា ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជានន្តិ។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោ, តេលប្បទីបស្ស ឈាយតោ អច្ចិំ បដិច្ច អាភា បញ្ញាយតិ, អាភំ បដិច្ច អច្ចិ បញ្ញាយតិ; ឯវមេវ ខោ, អាវុសោ, អាយុ ឧស្មំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ, ឧស្មា អាយុំ បដិច្ច តិដ្ឋតី”តិ។

៤៥៨។ “តេវ នុ ខោ, អាវុសោ, អាយុសង្ខារា, តេ វេទនិយា ធម្មា ឧទាហុ អញ្ញេ អាយុសង្ខារា អញ្ញេ វេទនិយា ធម្មា”តិ? “ន ខោ , អាវុសោ, តេវ អាយុសង្ខារា តេ វេទនិយា ធម្មា។ តេ ច ហាវុសោ, អាយុសង្ខារា អភវិំសុ តេ វេទនិយា ធម្មា, ន យិទំ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស ភិក្ខុនោ វុដ្ឋានំ បញ្ញាយេថ។ យស្មា ច ខោ, អាវុសោ, អញ្ញេ អាយុសង្ខារា អញ្ញេ វេទនិយា ធម្មា, តស្មា សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស ភិក្ខុនោ វុដ្ឋានំ បញ្ញាយតី”តិ។

“យទា នុ ខោ, អាវុសោ, ឥមំ កាយំ កតិ ធម្មា ជហន្តិ; អថាយំ កាយោ ឧជ្ឈិតោ អវក្ខិត្តោ សេតិ, យថា កដ្ឋំ អចេតនន្តិ?

“យទា ខោ, អាវុសោ, ឥមំ កាយំ តយោ ធម្មា ជហន្តិ – អាយុ ឧស្មា ច វិញ្ញាណំ; អថាយំ កាយោ ឧជ្ឈិតោ អវក្ខិត្តោ សេតិ, យថា កដ្ឋំ អចេតនន្តិ។

“យ្វាយំ, អាវុសោ, មតោ កាលង្កតោ, យោ ចាយំ ភិក្ខុ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ – ឥមេសំ កិំ នានាករណន្តិ?

“យ្វាយំ, អាវុសោ, មតោ កាលង្កតោ តស្ស កាយសង្ខារា និរុទ្ធា បដិប្បស្សទ្ធា, វចីសង្ខារា និរុទ្ធា បដិប្បស្សទ្ធា, ចិត្តសង្ខារា និរុទ្ធា បដិប្បស្សទ្ធា, អាយុ បរិក្ខីណោ, ឧស្មា វូបសន្តា, ឥន្ទ្រិយានិ បរិភិន្នានិ។ យោ ចាយំ ភិក្ខុ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ តស្សបិ កាយសង្ខារា និរុទ្ធា បដិប្បស្សទ្ធា, វចីសង្ខារា និរុទ្ធា បដិប្បស្សទ្ធា, ចិត្តសង្ខារា និរុទ្ធា បដិប្បស្សទ្ធា, អាយុ ន បរិក្ខីណោ, ឧស្មា អវូបសន្តា, ឥន្ទ្រិយានិ វិប្បសន្នានិ។ យ្វាយំ, អាវុសោ, មតោ កាលង្កតោ, យោ ចាយំ ភិក្ខុ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ – ឥទំ នេសំ នានាករណន្តិ។

៤៥៨។ “កតិ បនាវុសោ, បច្ចយា អទុក្ខមសុខាយ ចេតោវិមុត្តិយា សមាបត្តិយា”តិ?

“ចត្តារោ ខោ, អាវុសោ, បច្ចយា អទុក្ខមសុខាយ ចេតោវិមុត្តិយា សមាបត្តិយា។ ឥធាវុសោ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥមេ ខោ, អាវុសោ, ចត្តារោ បច្ចយា អទុក្ខមសុខាយ ចេតោវិមុត្តិយា សមាបត្តិយា”តិ។

“កតិ បនាវុសោ, បច្ចយា អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា សមាបត្តិយា”តិ?

“ទ្វេ ខោ, អាវុសោ, បច្ចយា អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា សមាបត្តិយា – សព្វនិមិត្តានញ្ច អមនសិការោ, អនិមិត្តាយ ច ធាតុយា មនសិការោ។ ឥមេ ខោ, អាវុសោ, ទ្វេ បច្ចយា អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា សមាបត្តិយា”តិ។

“កតិ បនាវុសោ, បច្ចយា អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា ឋិតិយា”តិ?

“តយោ ខោ, អាវុសោ, បច្ចយា អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា ឋិតិយា – សព្វនិមិត្តានញ្ច អមនសិការោ, អនិមិត្តាយ ច ធាតុយា មនសិការោ, បុព្វេ ច អភិសង្ខារោ។ ឥមេ ខោ, អាវុសោ, តយោ បច្ចយា អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា ឋិតិយា”តិ។

“ᨠᨲᩥ ᨸᨶᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨿᩣ”ᨲᩥ?

“ᨴ᩠ᩅᩮ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨿ – ᩈᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨧ ᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩋᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

᪓᪔᪕᪨ “ᨿᩣ ᨧᩣᨿᩴ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩣ ᨧ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩣ ᨧ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩣ ᨧ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ – ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣ ᨧᩮᩅ ᨶᩣᨶᩣᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣ ᨧ ᩏᨴᩣᩉᩩ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩣ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨾᩮᩅ ᨶᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ?

“ᨿᩣ ᨧᩣᨿᩴ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩣ ᨧ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩣ ᨧ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩣ ᨧ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ – ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᨿᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣ ᨧᩮᩅ ᨶᩣᨶᩣᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣ ᨧ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨧ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᨿᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩣ, ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨾᩮᩅ ᨶᩣᨶᩴ”᪨

“ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᨿᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣ ᨧᩮᩅ ᨶᩣᨶᩣᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣ ᨧ”?

“ᩍᨵᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨾᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨠᩁᩩᨱᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ...ᨸᩮ... ᨾᩩᨴᩥᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ... ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨾᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ”᪨

“ᨠᨲᨾᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ”?

“ᩍᨵᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩦᨲᩥ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ”᪨

“ᨠᨲᨾᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ”?

“ᩍᨵᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨣᩣᩁᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩍᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨾᩥᨴᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩮᨶ ᩅᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ”᪨

“កតយា ធាចុសោ, អតិយិត្តា ចេចេតាចិយុត្តិ”?

“ឰឆាចុសោ, ភិក្ខុ សព្ពតិយិត្តានំ អយតសិការា អតិយិត្តំ ចេចេតាសយាធិំ ឧបសម្បជ្ជ ចិហរតិ៎ អយំ ចុច្ចតាចុសោ, អតិយិត្តា ចេចេតាចិយុត្តិ៎ អយំ ខោ, អាចុសោ, បរិយាសោយា ឃំ បរិយាឃំ អាកម្ពុ ឰសេ ឆម្ពា ភាភាត្ថា ចេច ភាភាញ្ជនា ច”៎

“កតសេយា ធាចុសោ, បរិយាសោយា ឃំ បរិយាឃំ អាកម្ពុ ឰសេ ឆម្ពា ឲកត្ថា ញជ្ជនសេច ភាត់”?

“ទាគោ ខោ, អាចុសោ, បយាណកាទណោ, ឆោសោ បយាណកាទណោ, មោហោ បយាណកាទណោ៎ តេ ខីណាសចស្ស ភិក្ខុនោ បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាចត្ថុកតា អនភាចំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា៎ យាចតា ខោ, អាចុសោ, អប្បមាណា ចេចេតាចិយុត្តិយោ, អកុប្បា តាសំ ចេចេតាចិយុត្តិ អគ្គមក្ខាយតិ៎ សា ខោ បកាកុប្បា ចេចេតាចិយុត្តិ សុញ្ញា ទាគេត, សុញ្ញា ឆោសេត, សុញ្ញា មោហេត៎ ទាគោ ខោ, អាចុសោ, កិញ្ចនោ, ឆោសោ កិញ្ចនោ, មោហោ កិញ្ចនោ៎ តេ ខីណាសចស្ស ភិក្ខុនោ បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាចត្ថុកតា អនភាចំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា៎ យាចតា ខោ, អាចុសោ, អាកិញ្ចញ្ញា ចេចេតាចិយុត្តិយោ, អកុប្បា តាសំ ចេចេតាចិយុត្តិ អគ្គមក្ខាយតិ៎ សា ខោ បកាកុប្បា ចេចេតាចិយុត្តិ សុញ្ញា ទាគេត, សុញ្ញា ឆោសេត , សុញ្ញា មោហេត៎ ទាគោ ខោ, អាចុសោ, តិយិត្តកាទណោ, ឆោសោ តិយិត្តកាទណោ, មោហោ តិយិត្តកាទណោ៎ តេ ខីណាសចស្ស ភិក្ខុនោ បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាចត្ថុកតា អនភាចំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា៎ យាចតា ខោ, អាចុសោ, អតិយិត្តា ចេចេតាចិយុត្តិយោ, អកុប្បា តាសំ ចេចេតាចិយុត្តិ អគ្គមក្ខាយតិ៎ សា ខោ បកាកុប្បា ចេចេតាចិយុត្តិ សុញ្ញា ទាគេត, សុញ្ញា ឆោសេត, សុញ្ញា មោហេត៎ អយំ ខោ, អាចុសោ, បរិយាសោយា ឃំ បរិយាឃំ អាកម្ពុ ឰសេ ឆម្ពា ឲកត្ថា ញជ្ជនសេច ភាត”ត្តិ៎

ឰឆមចោធាយម្ពា សារិបុត្តោ៎ អត្តមនោ អាយម្ពា មហាកោដ្ឋិកោ អាយម្ពតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ៎

មហាចេឆល្លសុត្តំ និដ្ឋិតំ តតិយំ៎

៤៎ ចូឡចេឆល្លសុត្តំ

៤៦០៎ ឲចំ មេ សុតំ – ឲកំ សមយំ ភកចា ទាជគហេ ចិហរតិ ចេឡុចនេ កលន្ទកនិចាបេ៎ អថ ខោ ចិសាខោ ឧបាសកោ យេន ឆម្មទិន្នា ភិក្ខុនី តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឆម្មទិន្នំ ភិក្ខុនិំ អភិចាទេត្វា ឲកមន្តំ និសីទិ៎ ឲកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ចិសាខោ ឧបាសកោ ឆម្មទិន្នំ ភិក្ខុនិំ ឲតទចោច – “‘សក្កាយោ សក្កាយោ’តិ, អយ្យេ, ចុច្ចតិ៎ កតមោ នុ ខោ, អយ្យេ, សក្កាយោ ចុត្តោ ភកចតា”តិ? “បញ្ច ខោ ឰសេ, អាចុសោ ចិសាខ, ឧបាទានក្ខន្ធា សក្កាយោ ចុត្តោ ភកចតា, សេយ្យថិទំ – រូបុបាទានក្ខន្ធោ, ចេទនុបាទានក្ខន្ធោ,

សញ្ញុបាទានក្ខន្ធោ, សង្ខារុបាទានក្ខន្ធោ, វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោ។ ឥមេ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា សក្កាយោ វុត្តោ ភគវតា”តិ។

“សាធយ្យេ”តិ ខោ វិសាខោ ឧបាសកោ ធម្មទិន្នាយ ភិក្ខុនិយា ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ធម្មទិន្នំ ភិក្ខុនិំ ឧត្តរិំ បញ្ហំ អបុច្ឆិ – “‘សក្កាយសមុទយោ សក្កាយសមុទយោ’តិ, អយ្យេ, វុច្ចតិ។ កតមោ នុ ខោ, អយ្យេ, សក្កាយសមុទយោ វុត្តោ ភគវតា”តិ? “យាយំ, អាវុសោ វិសាខ, តណ្ហា បោនោព្ភវិកា នន្ទីរាគសហគតា តត្រតត្រាភិនន្ទិនី, សេយ្យថិទំ – កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា; អយំ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, សក្កាយសមុទយោ វុត្តោ ភគវតា”តិ។

“‘សក្កាយនិរោធោ សក្កាយនិរោធោ’តិ, អយ្យេ, វុច្ចតិ។ កតមោ នុ ខោ, អយ្យេ, សក្កាយនិរោធោ វុត្តោ ភគវតា”តិ?

“យោ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ; អយំ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, សក្កាយនិរោធោ វុត្តោ ភគវតា”តិ។

“‘សក្កាយនិរោធគាមិនី បដិបទា សក្កាយនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ, អយ្យេ, វុច្ចតិ។ កតមា នុ ខោ, អយ្យេ, សក្កាយនិរោធគាមិនី បដិបទា វុត្តា ភគវតា”តិ?

“អយមេវ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សក្កាយនិរោធគាមិនី បដិបទា វុត្តា ភគវតា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធី”តិ។

“តញ្ញេវ នុ ខោ, អយ្យេ, ឧបាទានំ តេ [តញ្ញេវ (សី॰)] បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ឧទាហុ អញ្ញត្រ បញ្ចហុបាទានក្ខន្ធេហិ ឧបាទាន”ន្តិ? “ន ខោ, អាវុសោ វិសាខ, តញ្ញេវ ឧបាទានំ តេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា, នាបិ អញ្ញត្រ បញ្ចហុបាទានក្ខន្ធេហិ ឧបាទានំ។ យោ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធេសុ ឆន្ទរាគោ តំ តត្ថ ឧបាទាន”ន្តិ។

៤៦១។ “កថំ បនាយ្យេ, សក្កាយទិដ្ឋិ ហោតី”តិ? “ឥធាវុសោ វិសាខ, អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ, អរិយានំ អទស្សាវី អរិយធម្មស្ស អកោវិទោ អរិយធម្មេ អវិនីតោ, សប្បុរិសានំ អទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស អកោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ អវិនីតោ, រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ, រូបវន្តំ វា អត្តានំ, អត្តនិ វា រូបំ, រូបស្មិំ វា អត្តានំ។ វេទនំ…បេ… សញ្ញំ… សង្ខារេ… វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ, វិញ្ញាណវន្តំ វា អត្តានំ, អត្តនិ វា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណស្មិំ វា អត្តានំ។ ឯវំ ខោ , អាវុសោ វិសាខ, សក្កាយទិដ្ឋិ ហោតី”តិ។

“កថំ បនាយ្យេ, សក្កាយទិដ្ឋិ ន ហោតី”តិ?

“ឥធាវុសោ វិសាខ, សុតវា អរិយសាវកោ, អរិយានំ ទស្សាវី អរិយធម្មស្ស កោវិទោ អរិយធម្មេ សុវិនីតោ, សប្បុរិសានំ ទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស កោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ សុវិនីតោ, ន រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ, ន រូបវន្តំ វា អត្តានំ, ន អត្តនិ វា រូបំ, ន រូបស្មិំ វា អត្តានំ។ ន វេទនំ…បេ… ន សញ្ញំ… ន សង្ខារេ…បេ… ន វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ, ន វិញ្ញាណវន្តំ វា អត្តានំ , ន អត្តនិ វា វិញ្ញាណំ, ន វិញ្ញាណស្មិំ វា អត្តានំ។ ឯវំ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, សក្កាយទិដ្ឋិ ន ហោតី”តិ។

៤៦២។ “កតមោ បនាយ្យេ, អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ”តិ?

“អយមេវ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធី”តិ។ “អរិយោ បនាយ្យេ, អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សង្ខតោ ឧទាហុ អសង្ខតោ”តិ?

“អរិយោ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សង្ខតោ”តិ ។

“អរិយេន នុ ខោ, អយ្យេ, អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន តយោ ខន្ធា សង្គហិតា ឧទាហុ តីហិ ខន្ធេហិ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សង្គហិតោ”តិ?

“ន ខោ, អាវុសោ វិសាខ, អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន តយោ ខន្ធា សង្គហិតា; តីហិ ច ខោ, អាវុសោ វិសាខ, ខន្ធេហិ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សង្គហិតោ។ យា ចាវុសោ វិសាខ, សម្មាវាចា យោ ច សម្មាកម្មន្តោ យោ ច សម្មាអាជីវោ ឥមេ ធម្មា សីលក្ខន្ធេ សង្គហិតា។ យោ ច សម្មាវាយាមោ យា ច សម្មាសតិ យោ ច សម្មាសមាធិ ឥមេ ធម្មា សមាធិក្ខន្ធេ សង្គហិតា។ យា ច សម្មាទិដ្ឋិ យោ ច សម្មាសង្កប្បោ, ឥមេ ធម្មា បញ្ញាក្ខន្ធេ សង្គហិតា”តិ។

“កតមោ បនាយ្យេ, សមាធិ, កតមេ ធម្មា សមាធិនិមិត្តា, កតមេ ធម្មា សមាធិបរិក្ខារា, កតមា សមាធិភាវនា”តិ?

“យា ខោ, អាវុសោ វិសាខ, ចិត្តស្ស ឯកគ្គតា អយំ សមាធិ; ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា សមាធិនិមិត្តា; ចត្តារោ សម្មប្បធានា សមាធិបរិក្ខារា។ យា តេសំយេវ ធម្មានំ អាសេវនា ភាវនា ពហុលីកម្មំ, អយំ ឯត្ថ សមាធិភាវនា”តិ។

៤៦៣។ “កតិ បនាយ្យេ, សង្ខារា”តិ?

“តយោមេ, អាវុសោ វិសាខ, សង្ខារា – កាយសង្ខារោ, វចីសង្ខារោ, ចិត្តសង្ខារោ”តិ។

“ກຕເມາ ປນາເຍ຺ຍ, ກາຍສງ຺ຂາເຣາ, ກຕເມາ ວຈີສງ຺ຂາເຣາ, ກຕເມາ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ?

“ອສ຺ສາສປສ຺ສາສາ ເຂາ, ອາວຸເສາ ວິສາຂ, ກາຍສງ຺ຂາເຣາ, ວິຕກ຺ກວິຈາຣາ ວຈີສງ຺ຂາເຣາ, ສຎ຺ຎາ ຈ ເວທນາ ຈ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ.

“ກສ຺ມາ ປນາເຍ຺ຍ, ອສ຺ສາສປສ຺ສາສາ ກາຍສງ຺ຂາເຣາ, ກສ຺ມາ ວິຕກ຺ກວິຈາຣາ ວຈີສງ຺ຂາເຣາ, ກສ຺ມາ ສຎ຺ຎາ ຈ ເວທນາ ຈ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ?

“ອສ຺ສາສປສ຺ສາສາ ເຂາ, ອາວຸເສາ ວິສາຂ, ກາຍິກາ ເອເຕ ຘມ຺ມາ ກາຍປ຺ປຏິພທ຺ຘາ, ຕສ຺ມາ ອສ຺ສາສປສ຺ສາສາ ກາຍສງ຺ຂາເຣາ. ປຸພ຺ເພ ເຂາ, ອາວຸເສາ ວິສາຂ, ວິຕເກ຺ກຕ຺ວາ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ວາຈໍ ຠິນ຺ທຕິ, ຕສ຺ມາ ວິຕກ຺ກວິຈາຣາ ວຈີສງ຺ຂາເຣາ. ສຎ຺ຎາ ຈ ເວທນາ ຈ ເຈຕສິກາ ເອເຕ ຘມ຺ມາ ຈິຕ຺ຕປ຺ປຏິພທ຺ຘາ, ຕສ຺ມາ ສຎ຺ຎາ ຈ ເວທນາ ຈ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ.

໔໖໓. “ກຖໍ ປນາເຍ຺ຍ, ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘສມາປຕ຺ຕິ ເຫາຕີ”ຕິ?

“ນ ເຂາ, ອາວຸເສາ ວິສາຂ, ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘໍ ສມາປຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸເນາ ເອວໍ ເຫາຕິ – ‘ອຫໍ ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘໍ ສມາປຊ຺ຊິສ຺ສ’ນ຺ຕິ ວາ, ‘ອຫໍ ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘໍ ສມາປຊ຺ຊາມີ’ຕິ ວາ, ‘ອຫໍ ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘໍ ສມາປເນ຺ນາ’ຕິ ວາ. ອຖ ຂ຺ວາສ຺ສ ປຸພ຺ເພວ ຕຖາ ຈິຕ຺ຕໍ ຠາວິຕໍ ເຫາຕິ ຍໍ ຕໍ ຕຖຕ຺ຕາຍ ອຸປເນຕີ”ຕິ.

“ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘໍ ສມາປຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ປນາເຍ຺ຍ, ຠິກ຺ຂຸເນາ ກຕເມ ຘມ຺ມາ ປຐມໍ ນິຣຸຊ຺ຌນ຺ຕິ – ຍທິ ວາ ກາຍສງ຺ຂາເຣາ, ຍທິ ວາ ວຈີສງ຺ຂາເຣາ, ຍທິ ວາ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ? “ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘໍ ສມາປຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ເຂາ, ອາວຸເສາ ວິສາຂ, ຠິກ຺ຂຸເນາ ປຐມໍ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ ວຈີສງ຺ຂາເຣາ, ຕເຕາ ກາຍສງ຺ຂາເຣາ, ຕເຕາ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ.

“ກຖໍ ປນາເຍ຺ຍ, ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘສມາປຕ຺ຕິຍາ ວຸຏ຺ຐານໍ ເຫາຕີ”ຕິ?

“ນ ເຂາ, ອາວຸເສາ ວິສາຂ, ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘສມາປຕ຺ຕິຍາ ວຸຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸເນາ ເອວໍ ເຫາຕິ – ‘ອຫໍ ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘສມາປຕ຺ຕິຍາ ວຸຏ຺ຐຫິສ຺ສ’ນ຺ຕິ ວາ, ‘ອຫໍ ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘສມາປຕ຺ຕິຍາ ວຸຏ຺ຐຫາມີ’ຕິ ວາ, ‘ອຫໍ ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘສມາປຕ຺ຕິຍາ ວຸຏ຺ຐິເຕາ’ຕິ ວາ. ອຖ ຂ຺ວາສ຺ສ ປຸພ຺ເພວ ຕຖາ ຈິຕ຺ຕໍ ຠາວິຕໍ ເຫາຕິ ຍໍ ຕໍ ຕຖຕ຺ຕາຍ ອຸປເນຕີ”ຕິ.

“ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘສມາປຕ຺ຕິຍາ ວຸຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ປນາເຍ຺ຍ, ຠິກ຺ຂຸເນາ ກຕເມ ຘມ຺ມາ ປຐມໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ – ຍທິ ວາ ກາຍສງ຺ຂາເຣາ, ຍທິ ວາ ວຈີສງ຺ຂາເຣາ, ຍທິ ວາ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ? “ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິເຣາຘສມາປຕ຺ຕິຍາ ວຸຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ເຂາ, ອາວຸເສາ ວິສາຂ, ຠິກ຺ຂຸເນາ ປຐມໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣາ, ຕເຕາ ກາຍສງ຺ຂາເຣາ, ຕເຕາ ວຈີສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ.

“ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᨠᨲᩥ ᨹᩔᩣ ᨹᩩᩈᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ? “ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᨲᨿᩮᩣ ᨹᩔᩣ ᨹᩩᩈᨶ᩠ᨲᩥ – ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣ, ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨱᩥᩉᩥᨲᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

“ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨠᩥᩴᨶᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴᨸᩮᩣᨱᩴ ᨠᩥᩴᨸᨻ᩠ᨽᩣᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ?
“ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᨶᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᩥᩅᩮᨠᨸᩮᩣᨱᩴ ᩅᩥᩅᩮᨠᨸᨻ᩠ᨽᩣᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪄᪆᪅᪨ “ᨠᨲᩥ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮ, ᩅᩮᨴᨶᩣ”ᨲᩥ?

“ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᩅᩮᨴᨶᩣ – ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ”ᨲᩥ᪨

“ᨠᨲᨾᩣ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮ, ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨠᨲᨾᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨠᨲᨾᩣ ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ”ᨲᩥ?

“ᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩴ ᩅᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩈᩣᨲᩴ ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩴ – ᩋᨿᩴ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩴ ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩈᩣᨲᩴ ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩴ – ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩴ ᩅᩣ ᨶᩮᩅ ᩈᩣᨲᩴ ᨶᩣᩈᩣᨲᩴ ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩴ – ᩋᨿᩴ ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ”ᨲᩥ᪨

“ᩈᩩᨡᩣ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮ, ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨠᩥᩴᩈᩩᨡᩣ ᨠᩥᩴᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨠᩥᩴᩈᩩᨡᩣ ᨠᩥᩴᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨠᩥᩴᩈᩩᨡᩣ ᨠᩥᩴᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ”ᨲᩥ?

“ᩈᩩᨡᩣ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨮᩥᨲᩥᩈᩩᨡᩣ ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ; ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨮᩥᨲᩥᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩈᩩᨡᩣ ; ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨬᩣᨱᩈᩩᨡᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ”ᨲᩥ᪨

“ᩈᩩᨡᩣᨿ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮ, ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨠᩥᩴ ᩋᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩮᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨠᩥᩴ ᩋᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩮᨲᩥ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨠᩥᩴ ᩋᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ᩈᩩᨡᩣᨿ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩮᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨸᨭᩥᨥᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩮᨲᩥ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“សព្ពាយ នុ ខោ, អយ្យេ, សុខាយ វេទនាយ រាគានុសយោ អនុសេតិ, សព្ពាយ ទុក្ខាយ វេទនាយ បដិឃានុសយោ អនុសេតិ, សព្ពាយ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ អវិជ្ជានុសយោ អនុសេតី”តិ?

“ន ខោ, អាវុសោ វិសាខ, សព្ពាយ សុខាយ វេទនាយ រាគានុសយោ អនុសេតិ, ន សព្ពាយ ទុក្ខាយ វេទនាយ បដិឃានុសយោ អនុសេតិ, ន សព្ពាយ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ អវិជ្ជានុសយោ អនុសេតី”តិ។

“សុខាយ បនាយ្យេ, វេទនាយ កិំ បហាតព្ពំ, ទុក្ខាយ វេទនាយ កិំ បហាតព្ពំ, អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ កិំ បហាតព្ព”ន្តិ?

“សុខាយ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, វេទនាយ រាគានុសយោ បហាតព្ពោ, ទុក្ខាយ វេទនាយ បដិឃានុសយោ បហាតព្ពោ, អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ អវិជ្ជានុសយោ បហាតព្ពោ”តិ។

“សព្ពាយ នុ ខោ, អយ្យេ, សុខាយ វេទនាយ រាគានុសយោ បហាតព្ពោ, សព្ពាយ ទុក្ខាយ វេទនាយ បដិឃានុសយោ បហាតព្ពោ, សព្ពាយ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ អវិជ្ជានុសយោ បហាតព្ពោ”តិ?

“ន ខោ, អាវុសោ វិសាខ, សព្ពាយ សុខាយ វេទនាយ រាគានុសយោ បហាតព្ពោ, ន សព្ពាយ ទុក្ខាយ វេទនាយ បដិឃានុសយោ បហាតព្ពោ , ន សព្ពាយ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ អវិជ្ជានុសយោ បហាតព្ពោ។ ឥធាវុសោ វិសាខ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ រាគំ តេន បជហតិ, ន តត្ថ រាគានុសយោ អនុសេតិ។ ឥធាវុសោ វិសាខ, ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘កុទាស្សុ នាមាហំ តទាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមិ យទរិយា ឯតរហិ អាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តី’តិ? ឥតិ អនុត្តរេសុ វិមោក្ខេសុ បិហំ ឧបដ្ឋាបយតោ ឧប្បជ្ជតិ បិហាបច្ចយា ទោមនស្សំ។ បដិឃំ តេន បជហតិ, ន តត្ថ បដិឃានុសយោ អនុសេតិ។ ឥធាវុសោ វិសាខ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា, ទុក្ខស្ស ច បហានា, បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា, អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អវិជ្ជំ តេន បជហតិ, ន តត្ថ អវិជ្ជានុសយោ អនុសេតី”តិ។

៤៦៦។ “សុខាយ បនាយ្យេ, វេទនាយ កិំ បដិភាគោ”តិ?

“សុខាយ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, វេទនាយ ទុក្ខា វេទនា បដិភាគោ”តិ។

“ទុក្ខាយ បនាយ្យេ, វេទនាយ កិំ បដិភាគោ”តិ?

“ទុក្ខាយ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, វេទនាយ សុខា វេទនា បដិភាគោ”តិ.

“អទុក្ខមសុខាយ បនាយ្យេ, វេទនាយ កិំ បដិភាគោ”តិ?

“អទុក្ខមសុខាយ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, វេទនាយ អវិជ្ជា បដិភាគោ”តិ.

“អវិជ្ជាយ បនាយ្យេ, កិំ បដិភាគោ”តិ?

“អវិជ្ជាយ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, វិជ្ជា បដិភាគោ”តិ.

“វិជ្ជាយ បនាយ្យេ, កិំ បដិភាគោ”តិ?

“វិជ្ជាយ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, វិមុត្តិ បដិភាគោ”តិ.

“វិមុត្តិយា បនាយ្យេ , កិំ បដិភាគោ”តិ?

“វិមុត្តិយា ខោ, អាវុសោ វិសាខ, និព្ពានំ បដិភាគោ”តិ.

“និព្ពានស្ស បនាយ្យេ, កិំ បដិភាគោ”តិ? “អច្ចយាសិ, អាវុសោ [អច្ចសរាវុសោ (សី. បី.), អច្ចស្សរាវុសោ (ស្យា. កំ.)] វិសាខ, បញ្ហំ, នាសក្ខិ បញ្ហានំ បរិយន្តំ គហេតុំ. និព្ពានោគធញ្ហិ, អាវុសោ វិសាខ, ព្រហ្មចរិយំ, និព្ពានបរាយនំ និព្ពានបរិយោសានំ. អាកង្ខមានោ ច ត្វំ, អាវុសោ វិសាខ, ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យាសិ, យថា ច តេ ភគវា ព្យាករោតិ តថា នំ ធារេយ្យាសី”តិ.

៤៦៦. អថ ខោ វិសាខោ ឧបាសកោ ធម្មទិន្នាយ ភិក្ខុនិយា ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ធម្មទិន្នំ ភិក្ខុនិំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ. ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វិសាខោ ឧបាសកោ យាវតកោ អហោសិ ធម្មទិន្នាយ ភិក្ខុនិយា សទ្ធិំ កថាសល្លាបោ តំ សព្ពំ ភគវតោ អារោចេសិ. ឯវំ វុត្តេ, ភគវា វិសាខំ ឧបាសកំ ឯតទវោច – “បណ្ឌិតា, វិសាខ, ធម្មទិន្នា ភិក្ខុនី, មហាបញ្ញា, វិសាខ, ធម្មទិន្នា ភិក្ខុនី. មំ ចេបិ ត្វំ, វិសាខ, ឯតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យាសិ, អហម្បិ តំ ឯវមេវំ ព្យាករេយ្យំ, យថា តំ ធម្មទិន្នាយ ភិក្ខុនិយា ព្យាកតំ. ឯសោ ចេវេតស្ស [ឯសោវេតស្ស (ស្យា. កំ.)] អត្ថោ. ឯវញ្ច នំ [ឯវមេតំ (សី. ស្យា. កំ.)] ធារេហី”តិ.

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡᩮᩣ ᩏᨸᩣᩈᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ᪨

ᨧᩪᩊᩅᩮᨴᩃ᩠ᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨

᪅᪨ ᨧᩪᩊᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪄᪆᪈᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨽᨴᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩣᨶᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ? ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩩᨡᩴ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩥᨸᩣᨠᩴ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ , ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨴᩩᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᩣᨿᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩥᨸᩣᨠᩴ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩈᩩᨡᩅᩥᨸᩣᨠᩴ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩩᨡᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᩣᨿᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨡᩅᩥᨸᩣᨠᩴ”᪨

᪄᪆᪉᪨ “ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩩᨡᩴ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩥᨸᩣᨠᩴ? ᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨠᩮ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᩴᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ – ‘ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨸᩣᨲᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨡᩮᩣ ᨾᩮᩣᩊᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣᩉᩥ [ᨾᩮᩣᩊᩥᨻᨶ᩠ᨵᩣᩉᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᩥᨠᩣᩉᩥ ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨠᩥᩴᩈᩩ ᨶᩣᨾ ᨲᩮ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᩋᨶᩣᨣᨲᨽᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩔᨾᩣᨶᩣ ᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᨾᩣᩉᩴᩈᩩ, ᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ? ᩈᩩᨡᩮᩣ ᩍᨾᩥᩔᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᩥᨠᩣᨿ ᨲᩁᩩᨱᩣᨿ ᨾᩩᨴᩩᨠᩣᨿ ᩃᩮᩣᨾᩈᩣᨿ ᨻᩣᩉᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨹᩔᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨸᩣᨲᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨸᩣᨲᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨸᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨡᩁᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᩍᨴᩴ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᩋᨶᩣᨣᨲᨽᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩔᨾᩣᨶᩣ ᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᨾᩣᩉᩴᩈᩩ, ᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩮ ᩉᩥ ᨾᨿᩴ ᨠᩣᨾᩉᩮᨲᩩ ᨠᩣᨾᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨡᩁᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᩣᨾᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨣᩥᨾ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮ ᨾᩣᩈᩮ ᨾᩣᩃᩩᩅᩣᩈᩥᨸᩣᨭᩥᨠᩣ ᨹᩃᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᩣᩃᩩᩅᩣᨻᩦᨩᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩃᨾᩪᩃᩮ ᨶᩥᨸᨲᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨿᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩃᩮ ᩋᨵᩥᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩈᩣ ᨽᩦᨲᩣ ᩈᩴᩅᩥᨣ᩠ᨣᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᩈᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩃᩮ ᩋᨵᩥᩅᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᨬᩣᨲᩥᩈᩣᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩣ ᩋᩣᩁᩣᨾᨴᩮᩅᨲᩣ ᩅᨶᨴᩮᩅᨲᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩅᨲᩣ ᩒᩈᨵᩥᨲᩥᨱᩅᨶᨸ᩠ᨸᨲᩦᩈᩩ ᩋᨵᩥᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᨾ᩠ᨾ ᩈᨾᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᩔᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ – ‘ᨾᩣ ᨽᩅᩴ ᨽᩣᨿᩥ, ᨾᩣ ᨽᩅᩴ ᨽᩣᨿᩥ; ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩅ ᨶᩣᨾᩮᨲᩴ ᨾᩣᩃᩩᩅᩣᨻᩦᨩᩴ ᨾᩮᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨣᩥᩃᩮᨿ᩠ᨿ [ᨾᩮᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨣᩥᩃᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩮᩣᨬ᩠ᨧᩣ ᩅᩣ ᨡᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ (ᨠ᪨)], ᨾᨣᩮᩣ ᩅᩣ ᨡᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨴᩅᨯᩣᩉᩮᩣ [ᩅᨶᨯᩣᩉᩮᩣ (ᨠ᪨)] ᩅᩣ ᨯᩉᩮᨿ᩠ᨿ, ᩅᨶᨠᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣ ᩅᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩏᨸᨧᩥᨠᩣ ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ [ᩏᨴ᩠ᨴᩕᨽᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨ ᨠ᪨)], ᩋᨻᩦᨩᩴ ᩅᩣ ᨸᨶᩔᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᩣᩃᩩᩅᩣᨻᩦᨩᩴ ᨶᩮᩅ ᨾᩮᩣᩁᩮᩣ ᨣᩥᩃᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᨾᨣᩮᩣ ᨡᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᨴᩅᨯᩣᩉᩮᩣ ᨯᩉᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᩅᨶᨠᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨶ ᩏᨸᨧᩥᨠᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨻᩦᨩᨬ᩠ᨧ ᨸᨶᩔ ᨲᩴ ᨸᩣᩅᩩᩔᨠᩮᨶ ᨾᩮᨥᩮᨶ ᩋᨽᩥᨸ᩠ᨸᩅᩩᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩅᩥᩁᩪᩉᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩣᩔ ᨾᩣᩃᩩᩅᩣᩃᨲᩣ ᨲᩁᩩᨱᩣ ᨾᩩᨴᩩᨠᩣ ᩃᩮᩣᨾᩈᩣ ᩅᩥᩃᨾ᩠ᨻᩥᨶᩦ, ᩈᩣ ᨲᩴ ᩈᩣᩃᩴ ᩏᨸᨶᩥᩈᩮᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩃᩮ ᩋᨵᩥᩅᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᨠᩥᩴᩈᩩ ᨶᩣᨾ ᨲᩮ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᨬᩣᨲᩥᩈᩣᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩣ ᩋᩣᩁᩣᨾᨴᩮᩅᨲᩣ ᩅᨶᨴᩮᩅᨲᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩅᨲᩣ ᩒᩈᨵᩥᨲᩥᨱᩅᨶᨸ᩠ᨸᨲᩦᩈᩩ ᩋᨵᩥᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨾᩣᩃᩩᩅᩣᨻᩦᨩᩮ ᩋᨶᩣᨣᨲᨽᨿᩴ

នយ្យស្សយាតា នក្កយូ នយាកយូ ឲចិ នយស្សានេនយុំ [នយស្សានេនឃ្យុំ (ក៑)] – “យា កចិ កាឃិ យា កចិ កាឃិ, អនេប្យច តានេយត់ យាលុចាតាឹះ

នេយានេរា ចា កិនេលឃ្យ, យនេកា ចា ឍានេឥឃ្យ, ឥចឥានេហា ចា ឥនេហឃ្យ, ចតកយ៉ូកា ចា ក្គ្គនេរឃ្យុំ, ក្ខបឥកា ចា ក្គ្ខនេហឃ្យុំ, អតាឹះ ចា

បតស្សា”តិ; ស្មុនេឍា ឱ្ភយិស្សា យាលុចាលតាឃ តទ្រុឈាឃ យុក្យកាឃ នេលិយនាឃ ចិលយ្ហិតិឃា នយ្យនេស្សា’តិ៑ នា ត៌ នាល៌ អត្មបរិហនេរឃ្យ៑

នា ត៌ នាល៌ អត្មបរិហរិត្វា ក្ខបរិ ចិដកិ [ចិដបំ (ស្យា៑ ក្ខ៑)] កនេរឃ្យ៑ ក្ខបរិ ចិដកិ កទិត្វា ឱ្ខឈត់ ឌនេតឃ្យ៑ ឱ្ខឈត់ ឌនេតត្វា នេឃ តស្ស

នាលស្ស យហត្ថា យហត្ថា ឍត្ថា នេត បឥានេលឃ្យ៑ អឆ នេឍា, កិក្ខនេច, តស្មិំ នានេល អឥចត្តាឃ នេឥចតាឃ ឲចយស្ស – ‘ឱ្ភឥំ នេឍា នេត

នេកានេត្តា យិត្តាយច្ចា ឥាតិនានេលិហិតា អារាយនេឥចតា ចតនេឥចតា ទក្ខនេឥចតា ឱ្ខនឥតិឈចតប្យតឹស្មុ អឥចត្តា នេឥចតា យាលុចាតាឹនេឌ

អតាកតកឃំ នយ្យស្សយាតា នក្កយូ នយាកយូ ឲចិ នយស្សានេនយុំ [នយស្សានេនឃ្យុំ (ក៑)] – “យា កចិ កាឃិ យា កចិ កាឃិ, អនេប្យច តានេយត់

យាលុចាតាឹះ នេយានេរា ចា កិនេលឃ្យ, យនេកា ចា ឍានេឥឃ្យ, ឥចឥានេហា ចា ឥនេហឃ្យ, ចតកយ៉ូកា ចា ក្គ្គនេរឃ្យុំ, ក្ខបឥកា ចា ក្គ្ខនេហឃ្យុំ

អតាឹះ ចា បតស្សា”តិ៑ ឃច្ចាហំ [ឃំ ចាហំ (ក៑), ស្វាហំ (ស្យា៑ កំ៑)] យាលុចាតាឹនេហត្យ ទក្ខា តិត្ថា ឍរា កទ្រកា នេចឥតា នេចឥឃាយឹ’តិ៑

ឲចនេយច នេឍា, កិក្ខនេច, នត្ថិ ឲនេក នយឈន្រ្ទាហូឈា ឲចិចាឥនេតា ឲចិឥិក្ខនេតា ‘តត្តិ កានេយស្ម នេឥានេនា’តិ ៑ នេត កានេយស្ម បិឥត្យត់

អាបឌ្ជត្តិ៑ នេត នេយាត្យឱ្ភឥត្ថហិ បរិត្ថានិកាហិ បរិចានេរត្តិ៑ នេត ឲចយាហំស្ម – ‘កិស្ម តាយ នេត នេកានេត្តា នយឈន្រ្ទាហូឈា កានេយស្ម

អតាកតកឃំ នយ្យស្សយាតា កាយាត់ បហាតយាហំស្ម, កាយាត់ បរិត្តា្ថ បត្ថានេបត្តិ? ស្មុនេឍា ឱ្ភយិស្សា បរិត្ថានិកាឃ តទ្រុឈាឃ យុក្យកាឃ

នេលិយនាឃ ឥាហាឃ នយ្យនេស្សា’តិ៑ នេត កានេយស្ម បិឥត្យត់ អាបឌ្ជត្តិ៑ នេត កានេយស្ម បិឥត្យត់ អាបឌ្ជិត្វា កាឃស្ស នេកឥា បរិ យនេឈា

អបិឃំ ទក្កតិ ចិតិបិត់ តិនេឃំ ក្ខបបឌ្ជត្តិ៑ នេត តត្វ ទក្ខា តិត្ថា ឍរា កទ្រកា នេចឥតា នេចឥឃត្តិ៑ នេត ឲចយាហំស្ម – ‘ឱ្ភឥំ នេឍា នេត នេកានេត្តា

នយឈន្រ្ទាហូឈា កានេយស្ម អតាកតកឃំ នយ្យស្សយាតា កាយាត់ បហាតយាហំស្ម, កាយាត់ បរិត្តា្ថ បត្ថានេបត្តិ៑ ឱ្ភនេយ ហិ យឃំ កាយនេហត្យ

កាយតិឥាត់ ទក្ខា តិត្ថា ឍរា កទ្រកា នេចឥតា នេចឥឃាយា’តិ៑ ឱ្ភឥំ ទុច្ចតិ, កិក្ខនេច, ឥយូនយាឥាត់ បច្ចុប្បត្តស្មុំ អាឃតិ ទក្ខចិបិកំ៑

៥៧០៑ “កតយច្ចា, កិក្ខនេច, ឥយូនយាឥាត់ បច្ចុប្បត្តទក្ខនេច្ចាច អាឃតិច្ចា ទក្ខចិបិកំ? ឱ្ភឆ, កិក្ខនេច, ឲកនេច្ចា អនេចលនេកា នេហាតិ

យុត្តាចានេរា ហត្វាបនេលឍនេតា, តឲហិកឌ្គត្តិនេកា, តតិដ្ឋកឌ្គត្តិនេកា, តាកិហដំ, ត ក្គ្ថិស្សកត់, ត តិយត្តត់ នាឌិឃតិ, នេនា ត កុម្ភិមុខា

បដិក្កណ្ហាតិ, ត កឡោបិមុខា បដិក្កណ្ហាតិ, ត ឲឡអកយត្តទំ, ត ឥណ្ឌយត្តទំ, ត មុសលយត្តទំ, ត ខ្វិត្តំ ក្សញ្ជយាតាត់, ត កព្ភិតិឃា, ត

បិឃយាតាឃ, ត បុរិសត្តរកតាឃ, ត នដ្កិត្តីស្ម, ត ឃត្វ នា ក្ខបដ្ឋិនេតា នេហាតិ, ត ឃត្វ យក្ខិកា នណ្ឌនណ្ឌចារិតឹ, ត យច្ឆំ, ត យំនំ, ត ស្មុទំ, ត

នេយនេឃំ, ត ធុនេនាឥកំ បិចតិ៑ នេនា ឲកាការិនេកា ចា នេហាតិ ឲកានេលាបិនេកា, ខ្វាការិនេកា ចា នេហាតិ ខ្វានេលាបិនេកា...នេប...

នត្តាការិនេកា ចា នេហាតិ នត្តានេលាបិនេកា៑ ឲកិស្សាបិ ឥត្តិឃា ឃានេបតិ, ខ្វីហិបិ ឥត្តីហិ ឃានេបតិ... នត្តហិបិ ឥត្តីហិ ឃានេបតិ៑

ឲកាហិកយ្បិ អាហារំ អាហារេតិ, ខ្វីហិកយ្បិ អាហារំ អាហារេតិ... នត្តាហិកយ្បិ អាហារំ អាហារេតិ៑ ឱ្ភតិ ឲចរូបំ អឌ្ឍយាសិកយ្បិ

បរិឃាឃកត្តកោឌតាតុនេឃាកយតុយុនេត្តា ចិហនេតិ៑ នេនា នាកកនេក្ខា ចា នេហាតិ , នាយាកកនេក្ខា ចា នេហាតិ, តិចារកនេក្ខា ចា នេហាតិ,

ឥឌ្ឌុលកនេក្ខា ចា នេហាតិ, ហដកនេក្ខា ចា នេហាតិ, កឈកនេក្ខា ចា នេហាតិ, អាចាយកនេក្ខា ចា នេហាតិ, បិត្ថាកកនេក្ខា ចា នេហាតិ, តិណកនេក្ខា

ចា នេហាតិ, នេកាយឃកនេក្ខា ចា នេហាតិ, ចតយូលឆលហាេរា ឃានេបតិ បចត្តឆលនេកាឌី៑ នេនា នាណាតិបិ ឥានេរតិ, យនាណាតិបិ

ឥានេរតិ, ឈចឥស្សាតិបិ ឥានេរតិ, បំស្មក្មុលិតិបិ ឥានេរតិ, តិទិដាតិបិ ឥានេរតិ, អឌិតយ្បិ ឥានេរតិ, អឌិតក្ខិបយ្បិ ឥានេរតិ, កុសចីរយ្បិ ឥានេរតិ,

ចាកចីរយ្បិ ឥានេរតិ, ឆលកចីរយ្បិ ឥានេរតិ, នេកសកម្ពលយ្បិ ឥានេរតិ, ចាឡអកម្ពលយ្បិ ឥានេរតិ, ក្ខលូកបក្ខយ្បិ ឥានេរតិ,

កេសមស្សុលោចកោបិ ហោតិ, កេសមស្សុលោចនានុយោគមនុយុត្តោ, ឧព្ភដ្ឋកោបិ ហោតិ, អាសនបដិក្ខិត្តោ, ឧក្កុដិកោបិ ហោតិ ឧក្កុដិកប្បធានមនុយុត្តោ, កណ្ដកាបស្សយិកោបិ ហោតិ, កណ្ដកាបស្សយេ សេយ្យំ កប្បេតិ [បស្ស ម។ និ។ ១។១៥៥ មហាសីហនាទសុត្តេ], សាយតតិយកម្បិ ឧទកោរោហនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ។ ឥតិ ឯវរូបំ អនេកវិហិតំ កាយស្ស អាតាបនបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាកំ។

៤៨១. “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខំ អាយតិំ សុខវិបាកំ? ឥធ , ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បកតិយា តិព្ពរាគជាតិកោ ហោតិ, សោ អភិក្ខណំ រាគជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; បកតិយា តិព្ពទោសជាតិកោ ហោតិ, សោ អភិក្ខណំ ទោសជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; បកតិយា តិព្ពមោហជាតិកោ ហោតិ, សោ អភិក្ខណំ មោហជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ។ សោ សហាបិ ទុក្ខេន, សហាបិ ទោមនស្សេន, អស្សុមុខោបិ រុទមានោ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខំ អាយតិំ សុខវិបាកំ។

៤៨២. “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាកំ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បកតិយា ន តិព្ពរាគជាតិកោ ហោតិ, សោ ន អភិក្ខណំ រាគជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; បកតិយា ន តិព្ពទោសជាតិកោ ហោតិ, សោ ន អភិក្ខណំ ទោសជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; បកតិយា ន តិព្ពមោហជាតិកោ ហោតិ , សោ ន អភិក្ខណំ មោហជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ។ សោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ...បេ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាកំ។ ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, ចត្តារិ ធម្មសមាទានានី”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

ចូឡធម្មសមាទានសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦. មហាធម្មសមាទានសុត្តំ

៤៨៣. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច – “យេភុយ្យេន, ភិក្ខវេ, សត្តា ឯវំកាមា ឯវំឆន្ទា ឯវំអធិប្បាយា – ‘អហោ វត អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា បរិហាយេយ្យុំ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍេយ្យុ’ន្តិ។ តេសំ, ភិក្ខវេ,

សត្តានំ ឯវំកាមានំ ឯវំឆន្ទានំ ឯវំអធិប្បាយានំ អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ។ តត្រ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, កំ ហេតុំ បច្ចេថា”តិ? “ភគវំមូលកា នោ, ភន្តេ, ធម្មា, ភគវំនេត្តិកា, ភគវំបដិសរណា។ សាធុ វត, ភន្តេ, ភគវន្តំយេវ បដិភាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ; ភគវតោ សុត្វា ភិក្ខូ ធារេស្សន្តី”តិ។ “តេន ហិ, ភិក្ខវេ, សុណាថ, សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

៤៧៤។ “ឥធ, ភិក្ខវេ, អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ, អរិយានំ អទស្សាវី អរិយធម្មស្ស អកោវិទោ អរិយធម្មេ អវិនីតោ, សប្បុរិសានំ អទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស អកោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ អវិនីតោ, សេវិតព្វេ ធម្មេ ន ជានាតិ អសេវិតព្វេ ធម្មេ ន ជានាតិ, ភជិតព្វេ ធម្មេ ន ជានាតិ អភជិតព្វេ ធម្មេ ន ជានាតិ។ សោ សេវិតព្វេ ធម្មេ អជានន្តោ អសេវិតព្វេ ធម្មេ អជានន្តោ, ភជិតព្វេ ធម្មេ អជានន្តោ អភជិតព្វេ ធម្មេ អជានន្តោ, អសេវិតព្វេ ធម្មេ សេវតិ សេវិតព្វេ ធម្មេ ន សេវតិ, អភជិតព្វេ ធម្មេ ភជតិ ភជិតព្វេ ធម្មេ ន ភជតិ។ តស្ស អសេវិតព្វេ ធម្មេ សេវតោ សេវិតព្វេ ធម្មេ អសេវតោ, អភជិតព្វេ ធម្មេ ភជតោ ភជិតព្វេ ធម្មេ អភជតោ អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ អវិទ្ទសុនោ។

“សុតវា ច ខោ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ, អរិយានំ ទស្សាវី អរិយធម្មស្ស កោវិទោ អរិយធម្មេ សុវិនីតោ, សប្បុរិសានំ ទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស កោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ សុវិនីតោ, សេវិតព្វេ ធម្មេ ជានាតិ អសេវិតព្វេ ធម្មេ ជានាតិ, ភជិតព្វេ ធម្មេ ជានាតិ អភជិតព្វេ ធម្មេ ជានាតិ។ សោ សេវិតព្វេ ធម្មេ ជានន្តោ អសេវិតព្វេ ធម្មេ ជានន្តោ, ភជិតព្វេ ធម្មេ ជានន្តោ អភជិតព្វេ ធម្មេ ជានន្តោ, អសេវិតព្វេ ធម្មេ ន សេវតិ សេវិតព្វេ ធម្មេ សេវតិ, អភជិតព្វេ ធម្មេ ន ភជតិ ភជិតព្វេ ធម្មេ ភជតិ។ តស្ស អសេវិតព្វេ ធម្មេ អសេវតោ សេវិតព្វេ ធម្មេ សេវតោ, អភជិតព្វេ ធម្មេ អភជតោ ភជិតព្វេ ធម្មេ ភជតោ, អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ វិទ្ទសុនោ។

៤៧៥។ “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានានិ។ កតមានិ ចត្តារិ? អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាកំ; អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខំ អាយតិំ ទុក្ខវិបាកំ; អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខំ អាយតិំ សុខវិបាកំ; អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាកំ។

៤៧៦។ “តត្រ, ភិក្ខវេ, យមិទំ [យទិទំ (សី.)] ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាកំ, តំ អវិទ្វា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ នប្បជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាក’ន្តិ។ តំ អវិទ្វា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ អប្បជានន្តោ តំ សេវតិ, តំ ន បរិវជ្ជេតិ។ តស្ស តំ សេវតោ, តំ អបរិវជ្ជយតោ, អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ អវិទ្ទសុនោ។

“តត្រ, ភិក្ខវេ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខំ អាយតិំ ទុក្ខវិបាកំ តំ អវិទ្វា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ នប្បជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ

ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខំ អាយតិំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ. តំ អវិទ្វា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ អប្បជានន្តោ តំ សេវតិ, តំ ន បរិវជ្ជេតិ. តស្ស តំ សេវតោ, តំ អបរិវជ្ជយតោ, អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ. តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ អវិទ្ទសុនោ.

“តត្រ , ភិក្ខវេ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខំ អាយតិំ សុខវិបាកំ, តំ អវិទ្វា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ នប្បជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខំ អាយតិំ សុខវិបាក’ន្តិ. តំ អវិទ្វា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ អប្បជានន្តោ តំ ន សេវតិ, តំ បរិវជ្ជេតិ. តស្ស តំ អសេវតោ, តំ បរិវជ្ជយតោ, អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ. តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ អវិទ្ទសុនោ.

“តត្រ, ភិក្ខវេ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាកំ, តំ អវិទ្វា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ នប្បជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាក’ន្តិ. តំ អវិទ្វា អវិជ្ជាគតោ យថាភូតំ អប្បជានន្តោ តំ ន សេវតិ, តំ បរិវជ្ជេតិ. តស្ស តំ អសេវតោ, តំ បរិវជ្ជយតោ, អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ. តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ អវិទ្ទសុនោ.

៤៧៧. “តត្រ, ភិក្ខវេ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាកំ តំ វិទ្វា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាក’ន្តិ. តំ វិទ្វា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានន្តោ តំ ន សេវតិ, តំ បរិវជ្ជេតិ. តស្ស តំ អសេវតោ, តំ បរិវជ្ជយតោ, អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ. តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ វិទ្ទសុនោ.

“តត្រ, ភិក្ខវេ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខំ អាយតិំ ទុក្ខវិបាកំ តំ វិទ្វា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខំ អាយតិំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ. តំ វិទ្វា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានន្តោ តំ ន សេវតិ, តំ បរិវជ្ជេតិ. តស្ស តំ អសេវតោ, តំ បរិវជ្ជយតោ , អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ. តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ វិទ្ទសុនោ.

“តត្រ , ភិក្ខវេ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខំ អាយតិំ សុខវិបាកំ តំ វិទ្វា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខំ អាយតិំ សុខវិបាក’ន្តិ. តំ វិទ្វា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានន្តោ តំ សេវតិ, តំ ន បរិវជ្ជេតិ. តស្ស តំ សេវតោ, តំ អបរិវជ្ជយតោ, អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ. តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ វិទ្ទសុនោ.

“តត្រ, ភិក្ខវេ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាកំ តំ វិទ្វា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាក’ន្តិ។ តំ វិទ្វា វិជ្ជាគតោ យថាភូតំ បជានន្តោ តំ សេវតិ, តំ ន បរិវជ្ជេតិ។ តស្ស តំ សេវតោ, តំ អបរិវជ្ជយតោ, អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាបា ធម្មា បរិហាយន្តិ, ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភិក្ខវេ, ហោតិ យថា តំ វិទ្វុនោ។

៤៧១។ “កតមញ្ច , ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាកំ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន បាណាតិបាតី ហោតិ, បាណាតិបាតបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន អទិន្នាទាយី ហោតិ, អទិន្នាទានបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ, កាមេសុ មិច្ឆាចារបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន មុសាវាទី ហោតិ, មុសាវាទបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន បិសុណាវាចោ ហោតិ, បិសុណាវាចាបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន ផរុសវាចោ ហោតិ, ផរុសវាចាបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន សម្ផប្បលាបី ហោតិ, សម្ផប្បលាបបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន អភិជ្ឈាលុ ហោតិ, អភិជ្ឈាបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ, ព្យាបាទបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន មិច្ឆាទិដ្ឋិ ហោតិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិបច្ចយា ច ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាកំ។

៤៧២។ “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខំ អាយតិ ទុក្ខវិបាកំ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន បាណាតិបាតី ហោតិ, បាណាតិបាតបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន អទិន្នាទាយី ហោតិ, អទិន្នាទានបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន កាមេសុមិច្ឆាចារី ហោតិ, កាមេសុមិច្ឆាចារបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន មុសាវាទី ហោតិ, មុសាវាទបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន បិសុណាវាចោ ហោតិ, បិសុណាវាចាបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន ផរុសវាចោ ហោតិ, ផរុសវាចាបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន សម្ផប្បលាបី ហោតិ, សម្ផប្បលាបបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន អភិជ្ឈាលុ ហោតិ, អភិជ្ឈាបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ, ព្យាបាទបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ; សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេន មិច្ឆាទិដ្ឋិ ហោតិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិបច្ចយា ច សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខំ អាយតិ ទុក្ខវិបាកំ។

໓໖໐. "ກຕມຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມສມາທານໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນທຸກ຺ຂໍ ອາຍຕິໍ ສຸຂວິປາກໍ? ອິທ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອກເຈ຺ຈາ ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ປາຓາຕິປາຕາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ປາຓາຕິປາຕາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ອທິນ຺ນາທານາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ອທິນ຺ນາທານາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ກາເມສຸມິຈ຺ຉາຈາຣາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ກາເມສຸມິຈ຺ຉາຈາຣາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ມຸສາວາທາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ມຸສາວາທາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ປິສຸຓາຍ ວາຈາຍ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ , ປິສຸຓາຍ ວາຈາຍ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ຜຣຸສາຍ ວາຈາຍ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ຜຣຸສາຍ ວາຈາຍ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ສມ຺ຜປ຺ປລາປາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ສມ຺ຜປ຺ປລາປາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ອນຠິຊ຺ຌາລຸ ເຫາຕິ, ອນຠິຊ຺ຌາປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ອພ຺ຍາປນ຺ນຈິເຕ຺ຕາ ເຫາຕິ, ອພ຺ຍາປາທປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ສຫາປິ ເທາມນສ຺ເສນ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິປຈ຺ຈຍາ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ເທາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ. ເສາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ເລາກໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ. ອິທໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມສມາທານໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນທຸກ຺ຂໍ ອາຍຕິໍ ສຸຂວິປາກໍ.

໓໖໑. "ກຕມຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມສມາທານໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນສຸຂເຎ຺ຈວ ອາຍຕິຎ຺ຈ ສຸຂວິປາກໍ? ອິທ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອກເຈ຺ຈາ ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ປາຓາຕິປາຕາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ປາຓາຕິປາຕາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ອທິນ຺ນາທານາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ອທິນ຺ນາທານາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ກາເມສຸມິຈ຺ຉາຈາຣາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ກາເມສຸມິຈ຺ຉາຈາຣາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ມຸສາວາທາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ມຸສາວາທາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ປິສຸຓາຍ ວາຈາຍ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ປິສຸຓາຍ ວາຈາຍ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ຜຣຸສາຍ ວາຈາຍ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ຜຣຸສາຍ ວາຈາຍ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ສມ຺ຜປ຺ປລາປາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ສມ຺ຜປ຺ປລາປາ ເວຣມຓີປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ອນຠິຊ຺ຌາລຸ ເຫາຕິ, ອນຠິຊ຺ຌາປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ອພ຺ຍາປນ຺ນຈິເຕ຺ຕາ ເຫາຕິ, ອພ຺ຍາປາທປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ; ສຫາປິ ສຸເຂນ ສຫາປິ ເສາມນສ຺ເສນ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ, ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິປຈ຺ຈຍາ ຈ ສຸຂໍ ເສາມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທຕິ. ເສາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ເລາກໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ. ອິທໍ, ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມສມາທານໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນສຸຂເຎ຺ຈວ ອາຍຕິຎ຺ຈ ສຸຂວິປາກໍ. ອິມານິ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈຕ຺ຕາຣິ ຘມ຺ມສມາທານານິ.

໓໖໒. "ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕິຕ຺ຕກາລາພຸ ວິເສນ ສໍສເຏ຺ຐາ. ອຖ ປຸຣິເສາ ອາຄເຈ຺ຉຍ຺ຍ ຊີວິຕຸກາເມາ ອມຣິຕຸກາເມາ ສຸຂກາເມາ ທຸກ຺ຂປ຺ປຏິກູເລາ. ຕເມນໍ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍຸໍ – 'ອມ຺ເຠາ ປຸຣິສ, ອຍໍ ຕິຕ຺ຕກາລາພຸ ວິເສນ ສໍສເຏ຺ຐາ, ສເຈ ອາກງ຺ຂສິ ປິວ [ປິພ (ສີ. ປີ.)]. ຕສ຺ສ

តេ បិវតោ [បិបតោ (សី។ បី។)] ចេវ នច្ឆាទេស្សតិ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ, បិវិត្វា [បីត្វា (សី។)] ច បន មរណំ វា និគច្ឆសិ មរណមត្តំ វា ទុក្ខ’ន្តិ។ សោ តំ អប្បដិសង្ខាយ បិវេយ្យ, នប្បដិនិស្សជ្ជេយ្យ។ តស្ស តំ បិវតោ ចេវ នច្ឆាទេយ្យ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ, បិវិត្វា ច បន មរណំ វា និគច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ។ តថូបមាហំ, ភិក្ខវេ, ឥទំ ធម្មសមាទានំ វទាមិ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខញ្ចេវ អាយតិញ្ច ទុក្ខវិបាកំ។

៤៨៣។ “សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, អាបានីយកំសោ វណ្ណសម្បន្នោ គន្ធសម្បន្នោ រសសម្បន្នោ។ សោ ច ខោ វិសេន សំសដ្ឋោ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ជីវិតុកាមោ អមរិតុកាមោ សុខកាមោ ទុក្ខប្បដិកូលោ។ តមេនំ ឯវំ វទេយ្យុំ – ‘អម្ភោ បុរិស, អយំ អាបានីយកំសោ វណ្ណសម្បន្នោ គន្ធសម្បន្នោ រសសម្បន្នោ។ សោ ច ខោ វិសេន សំសដ្ឋោ, សចេ អាកង្ខសិ បិវ។ តស្ស តេ បិវតោហិ [បិវតោបិ (ក។)] ខោ ឆាទេស្សតិ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ, បិវិត្វា ច បន មរណំ វា និគច្ឆសិ មរណមត្តំ វា ទុក្ខ’ន្តិ។ សោ តំ អប្បដិសង្ខាយ បិវេយ្យ, នប្បដិនិស្សជ្ជេយ្យ។ តស្ស តំ បិវតោហិ ខោ ឆាទេយ្យ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ, បិវិត្វា ច បន មរណំ វា និគច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ។ តថូបមាហំ, ភិក្ខវេ, ឥទំ ធម្មសមាទានំ វទាមិ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខំ អាយតិំ ទុក្ខវិបាកំ។

៤៨៤។ “សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បូតិមុត្តំ នានាភេសជ្ជេហិ សំសដ្ឋំ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ បណ្ឌុករោគី។ តមេនំ ឯវំ វទេយ្យុំ – ‘អម្ភោ បុរិស, ឥទំ បូតិមុត្តំ នានាភេសជ្ជេហិ សំសដ្ឋំ, សចេ អាកង្ខសិ បិវ។ តស្ស តេ បិវតោហិ ខោ នច្ឆាទេស្សតិ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ, បិវិត្វា ច បន សុខី ភវិស្សសី’តិ។ សោ តំ បដិសង្ខាយ បិវេយ្យ, នប្បដិនិស្សជ្ជេយ្យ។ តស្ស តំ បិវតោហិ ខោ នច្ឆាទេយ្យ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ, បិវិត្វា ច បន សុខី អស្ស។ តថូបមាហំ, ភិក្ខវេ, ឥទំ ធម្មសមាទានំ វទាមិ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នទុក្ខំ អាយតិំ សុខវិបាកំ។

៤៨៥។ “សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទធិ ច មធុ ច សប្បិ ច ផាណិតញ្ច ឯកជ្ឈំ សំសដ្ឋំ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ លោហិតបក្ខន្ទិកោ។ តមេនំ ឯវំ វទេយ្យុំ – ‘អម្ភោ បុរិស, ឥទំ ទធិំ ច មធុំ ច សប្បិំ ច ផាណិតញ្ច ឯកជ្ឈំ សំសដ្ឋំ, សចេ អាកង្ខសិ បិវ។ តស្ស តេ បិវតោ ចេវ ឆាទេស្សតិ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ, បិវិត្វា ច បន សុខី ភវិស្សសី’តិ។ សោ តំ បដិសង្ខាយ បិវេយ្យ, នប្បដិនិស្សជ្ជេយ្យ។ តស្ស តំ បិវតោ ចេវ ឆាទេយ្យ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ, បិវិត្វា ច បន សុខី អស្ស។ តថូបមាហំ, ភិក្ខវេ, ឥទំ ធម្មសមាទានំ វទាមិ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាកំ។

៤៨៦។ “សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ អាទិច្ចោ នភំ អព្ភុស្សក្កមានោ សព្ពំ អាកាសគតំ តមគតំ អភិវិហច្ច ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតេ ច; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យមិទំ ធម្មសមាទានំ បច្ចុប្បន្នសុខញ្ចេវ អាយតិញ្ច សុខវិបាកំ តទញ្ញេ បុថុសមណព្រាហ្មណបរប្បវាទេ អភិវិហច្ច ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតេ ចា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

ᨾᩉᩣᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨨᨭ᩠ᨮᩴ.

᪗. ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪔᪘᪗. ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ. ᨲᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᩣ”ᨲᩥ. “ᨽᨴᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ. ᨽᨣᩅᩤ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᨶ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᨷᩁᩔ ᨧᩮᨲᩮᩣᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ [ᩋᩣᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ (ᨷᩦ. ᨠ.), ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥ (?)] ᨲᨳᩣᨣᨲᩮ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨶᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ‘ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᩮᩣ ᩅᩣ’ ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨿᩣ”ᨲᩥ. “ᨽᨣᩅᩴᨾᩪᩃᨠᩣ ᨶᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨽᨣᩅᩴᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨽᨣᩅᩴᨷᨭᩥᩈᩁᨱᩣ; ᩈᩣᨵᩩ ᩅᨲ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴᨿᩮᩅ ᨷᨭᩥᨽᩣᨲᩩ ᩑᨲᩔ ᨽᩣᩈᩥᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ; ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨵᩣᩁᩮᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ. “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩩᨱᩣᨳ, ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᨳ, ᨽᩣᩈᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ. “ᩑᩅᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ. ᨽᨣᩅᩤ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

᪔᪘᪘. “ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᨶ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᨷᩁᩔ ᨧᩮᨲᩮᩣᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ – ‘ᨿᩮ ᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨶᩮᩣ ᩅᩣ’ᨲᩥ? ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ.

“ᨿᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩅᩦᨲᩥᨾᩥᩔᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨶᩮᩣ ᩅᩣ’ᨲᩥ? ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩅᩦᨲᩥᨾᩥᩔᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ.

“ᨿᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩅᩦᨲᩥᨾᩥᩔᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩅᩮᩣᨴᩣᨲᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨶᩮᩣ ᩅᩣ’ᨲᩥ? ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩅᩮᩣᨴᩣᨲᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔᩣ’ᨲᩥ.

“ᨿᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩅᩮᩣᨴᩣᨲᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔᩣ’ᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨲᩥ – ‘ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨿᨾᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᩏᨴᩣᩉᩩ ᩍᨲ᩠ᨲᩁᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ’ᨲᩥ? ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨿᨾᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᨶᩣᨿᨾᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨲ᩠ᨲᩁᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ’ᨲᩥ.

“ᨿᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨿᨾᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᨶᩣᨿᨾᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨲ᩠ᨲᩁᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ’ᨲᩥ,

ពេតា ត៌ ស្តូទិ៍ ឍយេត្កូសតិ – ‘ខាតូ្ឍ្ញាបេត្កា អឃយាឃុ្ខា ភិក្ខុ ឃឍប្យេត្ខា, ឍិចិន្ខ្ញតុ្ឃ ព្លេឆកេខ្ម អាឌីភចា’តិ? ត ពាច, ភិក្ខវេ,

ភិក្ខុេតា ព្លេឆកេខ្ម អាឌីភចា ឍិចិន្ខ្ញត្តិ ឃាច ត ខាតូ្ឍ្ញាបេត្កា េហាតិ ឃឍប្យេត្ខា៑ ឃេតា ច េលា, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ខាតូ្ឍ្ញាបេត្កា េហាតិ

ឃឍប្យេត្ខា , អឆុ្ឃ ព្លេឆកេខ្ម អាឌីភចា ឍិចិន្ខ្ញត្តិ៑ ពេយត៌ ឍយេត្កូឍយាេតា ខុចំ ឌាភាតិ – ‘ខាតូ្ឍ្ញាបេត្កា អឃយាឃុ្ខា ភិក្ខុ

ឃឍប្យេត្ខា, ភាឃុ្ឃ ព្លេឆកេខ្ម អាឌីភចា ឍិចិន្ខ្ញត្តិ’តិ៑

“ឃេតា ត៌ ឍយេត្កូឍយាេតា ខុចំ ឌាភាតិ – ‘ខាតូ្ឍ្ញាបេត្កា អឃយាឃុ្ខា ភិក្ខុ ឃឍប្យេត្ខា, ភាឃុ្ឃ ព្លេឆកេខ្ម អាឌីភចា ឍិចិន្ខ្ញត្តិ’តិ,

ពេតា ត៌ ស្តូទិ៍ ឍយេត្កូសតិ – ‘អកឃ្វុបេរេតា អឃយាឃុ្ខា, ភាឃយាឃុ្ខា កឃ្វុបេរេតា; ឌីពរាកូ្ខា កាេយ ត េឍចតិ លឃា

រាកឃ្សា’តិ? ពេយត៌ ឍយេត្កូឍយាេតា ខុចំ ឌាភាតិ – ‘អកឃ្វុបេរេតា អឃយាឃុ្ខា, ភាឃយាឃុ្ខា កឃ្វុបេរេតា; ឌីពរាកូ្ខា កាេយ ត

េឍចតិ លឃា រាកឃ្សា’តិ៑ ពេទ្ធា, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បេរ ខុចំ បុេឆ្ឋឃ្យំ – ‘េកា បភាឃុ្ខេតា អាកាករា, េកា អត្ថឃា, េឃភាឃុ្ខា ខុចំ

ចេឆសិ – អកឃ្វុបេរេតា អឃយាឃុ្ខា, ភាឃយាឃុ្ខា កឃ្វុបេរេតា; ឌីពរាកូ្ខា កាេយ ត េឍចតិ លឃា រាកឃ្សា’តិ៑ ឍយ្ខា

ញ្យាកេយាេតា, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ខុចំ ញ្យាកេរឃ្យ – ‘ពឆា ហិ បត អឃយាឃុ្ខា ឍេឈ្លចា ឌិហេរត្ខា ខុេកា ចា ឌិហេរត្ខា, េឃ ច ពត្វ

ឃ្វកាតា េឃ ច ពត្វ ទ្ឃក្កតា, េឃ ច ពត្វ កឈយត្វឍាឍត្តិ, េឃ ច ព្លេឆកេខ្ម អាយិេឍឃ្វ ឍិឌិឃ្សត្តិ, េឃ ច ព្លេឆកេខ្ម អាយិេឍត

អត្វបលិត្ខា, ភាឃយាឃុ្ខា ពំ េពត អចឌាភាតិ ៑ ឍយ្ខុលា េលា បត េយពំ កកចេតា ឃ្វពំ ឍយ្ខុលា បឌិក្កហិពំ – អកឃ្វុបេរេតាហយុ្ខិ,

ភាហយុ្ខិ កឃ្វុបេរេតា, ឌីពរាកូ្ខា កាេយ ត េឍចាយិ លឃា រាកឃ្សា’តិ៑

ឧប័ដ៑ “ព៣ , ភិក្ខវេ, ពឆាកេពាច ស្តូទិ៍ បឌិបុច្ឆិពេត្ខា – ‘េឃ ឍិកិលិដ្ឋា ចក្ខុេឍាពចិេន្ខាឃ្យា ឆយ្ខា, ឍិចិន្ខ្ញត្តិ ចា េព ពឆាកពឃ្ស

េភា ចា’តិ? ញ្យាកេយាេតា, ភិក្ខវេ, ពឆាកេតា ខុចំ ញ្យាកេរឃ្យ – ‘េឃ ឍិកិលិដ្ឋា ចក្ខុេឍាពចិេន្ខាឃ្យា ឆយ្ខា, ត េព ពឆាកពឃ្ស

ឍិចិន្ខ្ញត្តិ’”តិ៑

“េឃ ឌីពិយិឃ្សា ចក្ខុេឍាពចិេន្ខាឃ្យា ឆយ្ខា, ឍិចិន្ខ្ញត្តិ ចា េព ពឆាកពឃ្ស េភា ចាតិ? ញ្យាកេយាេតា, ភិក្ខវេ, ពឆាកេតា ខុចំ

ញ្យាកេរឃ្យ – ‘េឃ ឌីពិយិឃ្សា ចក្ខុេឍាពចិេន្ខាឃ្យា ឆយ្ខា, ត េព ពឆាកពឃ្ស ឍិចិន្ខ្ញត្តិ’តិ៑

“េឃ េចាឝាតា ចក្ខុេឍាពចិេន្ខាឃ្យា ឆយ្ខា, ឍិចិន្ខ្ញត្តិ ចា េព ពឆាកពឃ្ស េភា ចាតិ? ញ្យាកេយាេតា, ភិក្ខវេ, ពឆាកេតា ខុចំ

ញ្យាកេរឃ្យ – ‘េឃ េចាឝាតា ចក្ខុេឍាពចិេន្ខាឃ្យា ឆយ្ខា, ឍិចិន្ខ្ញត្តិ េព ពឆាកពឃ្ស; ខុពំបេឆាហយុ្ខិ, ខុពំេកាចេរា [ខុពបេឆាហយុ្ខិ

ខុពេកាចេរា (ឃី៑ ឃ្យា៑ កំ៑ បី៑)], េភា ច េពត ពយ្ខេឃា’តិ៑

“ខុចំចាឌិ េលា, ភិក្ខវេ, ឍតូ្វាទំ អេហតិ ឍាចេកា ស្តុបឍក្កយិពំ្យ ឆយ្ខុឃ្សចភាឃ៑ ពឃ្ស ឍតូ្វា ឆយ្ខំ េឆេឍតិ ស្តូទ្ធូទិ៍ បលឹពបលឹពំ

កឈ្យុក្កឍប្យឌិភាកំ៑ ឃឆា ឃឆា េលា, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុេតា ឍតូ្វា ឆយ្ខំ េឆេឍតិ ស្តូទ្ធូទិ៍ បលឹពបលឹពំ កឈ្យុក្កឍប្យឌិភាកំ ពឆា ពឆា

េឍា ពស្ខិ ឆេយ្ខ អភិន្ខាឃ ព្លេឆកន្ធំ ឆយ្ខំ ឆេយ្ខុឃ្វ ត៌ដ្ឋំ កឆ្ឋតិ, ឍតូ្វទិ បឃឹឆតិ – ‘ឍយ្ខាឍយ្ខ្ញេដ្ឋ ភកចា, ស្វាកូ្ខេតា ភកចតា ឆេយ្ខា,

សុប្បដិបន្នោ សង្ឃោ’តិ។ តញ្ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុំ បរេ ឯវំ បុច្ឆេយ្យុំ – ‘កេ បនាយស្មតោ អាការា, កេ អន្វយា, យេនាយស្មា ឯវំ វទេសិ – សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា , ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ សង្ឃោ’តិ? សម្មា ព្យាករមានោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ ព្យាករេយ្យ – ‘ឥធាហំ, អាវុសោ, យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំ ធម្មស្សវនាយ។ តស្ស មេ ភគវា ធម្មំ ទេសេតិ ឧត្តរុត្តរិំ បណីតបណីតំ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគំ។ យថា យថា មេ, អាវុសោ , ភគវា ធម្មំ ទេសេតិ ឧត្តរុត្តរិំ បណីតបណីតំ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគំ តថា តថាហំ តស្មិំ ធម្មេ អភិញ្ញាយ ឥធេកច្ចំ ធម្មំ ធម្មេសុ និដ្ឋមគមំ, សត្ថរិ បសីទិំ – សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា, ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ សង្ឃោ’តិ។

៤៩៧។ “យស្ស កស្សចិ, ភិក្ខវេ, ឥមេហិ អាការេហិ ឥមេហិ បទេហិ ឥមេហិ ព្យញ្ជនេហិ តថាគតេ សទ្ធា និវិដ្ឋា ហោតិ មូលជាតា បតិដ្ឋិតា, អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, អាការវតី សទ្ធា ទស្សនមូលិកា, ទឡ្ហា; អសំហារិយា សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មិំ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេ ធម្មសមន្នេសនា ហោតិ។ ឯវញ្ច បន តថាគតោ ធម្មតាសុសមន្និដ្ឋោ ហោតី”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

វីមំសកសុត្តំ និដ្ឋិតំ សត្តមំ។

៨។ កោសម្ពិយសុត្តំ

៤៩៨។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន កោសម្ពិយំ ភិក្ខូ ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ មុខសត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ។ តេ ន ចេវ អញ្ញមញ្ញំ សញ្ញាបេន្តិ ន ច សញ្ញត្តិំ ឧបេន្តិ, ន ច អញ្ញមញ្ញំ និជ្ឈាបេន្តិ, ន ច និជ្ឈត្តិំ ឧបេន្តិ។ អថ ខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ឥធ, ភន្តេ, កោសម្ពិយំ ភិក្ខូ ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ មុខសត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ, តេ ន ចេវ អញ្ញមញ្ញំ សញ្ញាបេន្តិ, ន ច សញ្ញត្តិំ ឧបេន្តិ, ន ច អញ្ញមញ្ញំ និជ្ឈាបេន្តិ, ន ច និជ្ឈត្តិំ ឧបេន្តី”តិ។

អថ ខោ ភគវា អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ – “ឯហិ ត្វំ, ភិក្ខុ, មម វចនេន តេ ភិក្ខូ អាមន្តេហិ – ‘សត្ថា វោ អាយស្មន្តេ អាមន្តេតី’”តិ។ “ឯវំ , ភន្តេ”តិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ បដិស្សុត្វា យេន តេ ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខូ ឯតទវោច – “សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតី”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ តស្ស ភិក្ខុនោ បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវា ឯតទវោច – “សច្ចំ កិរ តុម្ហេ,ភិក្ខវេ, ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា

ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᩩᨡᩈᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᩅᩥᨲᩩᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨳ, ᨲᩮ ᨶ ᨧᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨳ, ᨶ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩏᨷᩮᨳ, ᨶ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨷᩮᨳ, ᨶ ᨧ ᨶᩥᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩏᨷᩮᨳᩣ”ᨲᩥ? “ᩑᩅᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨳ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩈᨾᨿᩮ ᨽᨱ᩠ᨯᨶᨩᩣᨲᩣ ᨠᩃᩉᨩᩣᨲᩣ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᩩᨡᩈᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᩅᩥᨲᩩᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨳ, ᩋᨷᩥ ᨶᩩ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧ, ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ... ᨷᩮ... ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩮᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨ “ᩍᨲᩥ ᨠᩥᩁ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩈᨾᨿᩮ ᨽᨱ᩠ᨯᨶᨩᩣᨲᩣ ᨠᩃᩉᨩᩣᨲᩣ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᩩᨡᩈᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᩅᩥᨲᩩᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨳ, ᨶᩮᩅ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧ, ᨶ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ...ᨷᩮ... ᨶ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩁᩉᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ, ᨾᩮᩣᨥᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨠᩥᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᨠᩥᩴ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩣ ᨽᨱ᩠ᨯᨶᨩᩣᨲᩣ ᨠᩃᩉᨩᩣᨲᩣ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᩩᨡᩈᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᩅᩥᨲᩩᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨳ, ᨲᩮ ᨶ ᨧᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨳ, ᨶ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩏᨷᩮᨳ, ᨶ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨷᩮᨳ, ᨶ ᨧ ᨶᩥᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩏᨷᩮᨳ ? ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ, ᨾᩮᩣᨥᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩉᩥᨲᩣᨿ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

᪔᪙᪒᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨨᨿᩥᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩣ ᨷᩥᨿᨠᩁᨱᩣ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨨ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩮᩣ ᨷᩥᨿᨠᩁᨱᩮᩣ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩮᩣ ᨷᩥᨿᨠᩁᨱᩮᩣ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩮᩣ ᨷᩥᨿᨠᩁᨱᩮᩣ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨿᩮ ᨲᩮ ᩃᩣᨽᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩃᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᨾᩈᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨿᩣᨷᨶ᩠ᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ, ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩮᩉᩥ ᩃᩣᨽᩮᩉᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨽᩮᩣᨣᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩅᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩉᩥ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨽᩮᩣᨣᩦ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩮᩣ ᨷᩥᨿᨠᩁᨱᩮᩣ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨿᩣᨶᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᩈᩦᩃᩣᨶᩥ ᩋᨡᨱ᩠ᨯᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨴ᩠ᨴᩣᨶᩥ ᩋᩈᨻᩃᩣᨶᩥ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ ᨽᩩᨩᩥᩔᩣᨶᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨷ᩠ᨷᩈᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨷᩁᩣᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨶᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩮᩈᩩ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᩈᩦᩃᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨣᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩉᩥ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩮᩣ ᨷᩥᨿᨠᩁᨱᩮᩣ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨿᩣᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᨠ᩠ᨠᩁᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨣᨲᩮᩣ

ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩉᩥ ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩮᩣ ᨸᩥᨿᨠᩁᨱᩮᩣ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩮᩣ ᩈᩘᨣᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᩅᩤᨴᩤᨿ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨨ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨸᩥᨿᨠᩁᨱᩣ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩣ ᩈᩘᨣᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᩅᩤᨴᩤᨿ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩑᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᩑᨲᩴ ᩈᩘᨣᩣᩉᩥᨠᩴ [ᩈᩘᨣᩉᩥᨠᩴ (?)] ᩑᨲᩴ ᩈᩘᨥᩣᨭᨶᩥᨠᩴ – ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨿᩣᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᨠ᩠ᨠᩁᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᩪᨭᩣᨣᩣᩁᩔ ᩑᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᩑᨲᩴ ᩈᩘᨣᩣᩉᩥᨠᩴ ᩑᨲᩴ ᩈᩘᨥᩣᨭᨶᩥᨠᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨠᩪᨭᩴ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ , ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩑᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᩑᨲᩴ ᩈᩘᨣᩣᩉᩥᨠᩴ ᩑᨲᩴ ᩈᩘᨥᩣᨭᨶᩥᨠᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨿᩣᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᨠ᩠ᨠᩁᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ᪨

᪔᪙᪓᪨ “ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨿᩣᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᨠ᩠ᨠᩁᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨣᩣᩁᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩍᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩴ, ᨿᩮᨶᩣᩉᩴ ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨶ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ? ᩈᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨠᩣᨾᩁᩣᨣᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿ ᨸᩈᩩᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿ ᨸᩈᩩᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨽᨱ᩠ᨯᨶᨩᩣᨲᩮᩣ ᨠᩃᩉᨩᩣᨲᩮᩣ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᩩᨡᩈᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᩅᩥᨲᩩᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩴ, ᨿᩮᨶᩣᩉᩴ ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨶ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨱᩥᩉᩥᨲᩴ ᨾᩮ ᨾᩣᨶᩈᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᨻᩮᩣᨵᩣᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩔ ᨸᨮᨾᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ᪨

᪔᪙᪔᪨ “ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᩍᨾᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩃᨽᩣᨾᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᨳᩴ, ᩃᨽᩣᨾᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩥ’ᨶ᩠ᨲᩥ? ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᩍᨾᩴ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩃᨽᩣᨾᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᨳᩴ, ᩃᨽᩣᨾᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩥ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩔ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ᪨

᪔᪙᪕᪨ “ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨸᩣᨿᩣᩉᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩍᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ? ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨸᩣᨿᩣᩉᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩍᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩔ ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ᪨

᪄᪉᪅᪨ “ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴᩁᩪᨷᩤᨿ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣ ᩑᩈᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ – ‘ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩥᩴ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨶᩴ ᨡᩥᨷ᩠ᨷᨾᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ ᩅᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᩈᩩ ᩅᩣ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᩅᩥᩅᩁᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩥ; ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩈᩴᩅᩁᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ’᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩉᩁᩮᩣ ᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨾᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩈᩮᨿ᩠ᨿᨠᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩅᩣ ᨷᩤᨴᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᩴ ᩋᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩥᨷ᩠ᨷᨾᩮᩅ ᨷᨭᩥᩈᩴᩉᩁᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣ ᩑᩈᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ – ‘ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩥᩴ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨶᩴ ᨡᩥᨷ᩠ᨷᨾᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ ᩅᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᩈᩩ ᩅᩣ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᩅᩥᩅᩁᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩥ; ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩈᩴᩅᩁᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ’᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩔ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ᪨

᪄᪉᪆᪨ “ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴᩁᩪᨷᩤᨿ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣ ᩑᩈᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ – ‘ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨿᩣᨶᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᨶᩴ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩅᨧᩣᨶᩥ ᨠᩥᩴᨠᩁᨱᩦᨿᩣᨶᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨳ ᨡ᩠ᩅᩣᩔ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩋᨵᩥᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ’᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨣᩣᩅᩦ ᨲᩁᩩᨱᩅᨧ᩠ᨨᩣ ᨳᨾ᩠ᨻᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᩃᩩᨾ᩠ᨷᨲᩥ ᩅᨧ᩠ᨨᨠᨬ᩠ᨧ ᩋᨷᨧᩥᨶᩣᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ , ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣ ᩑᩈᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ – ‘ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨿᩣᨶᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᨶᩴ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩅᨧᩣᨶᩥ ᨠᩥᩴᨠᩁᨱᩦᨿᩣᨶᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨳ ᨡ᩠ᩅᩣᩔ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩋᨵᩥᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ’᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩔ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ᪨

᪄᪉᪇᪨ “ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨻᩃᨲᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨻᩃᨲᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴᩁᩪᨷᩤᨿ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩃᨲᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨻᩃᨲᩣ ᩑᩈᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨿᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᨷ᩠ᨷᩅᩮᨴᩥᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩮ ᨴᩮᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᩴᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨧᩮᨲᩈᩣ [ᩈᨻ᩠ᨻᨧᩮᨲᩈᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨷᩦ᪨), ᩈᨻ᩠ᨻ ᨧᩮᨲᩈᩣ (ᨠ᪨)] ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᩉᩥᨲᩈᩮᩣᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨻᩃᨲᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨻᩃᨲᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩔ ᨨᨭ᩠ᨮᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ᪨

᪄᪉᪈᪨ “ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨻᩃᨲᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩤᨿ ᨻᩃᨲᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴᩁᩪᨷᩤᨿ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩃᨲᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨻᩃᨲᩣ ᩑᩈᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨿᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᨷ᩠ᨷᩅᩮᨴᩥᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩮ ᨴᩮᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᩃᨽᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩮᨴᩴ, ᩃᨽᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩮᨴᩴ, ᩃᨽᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩪᨷᩈᩴᩉᩥᨲᩴ

បរិយោគញ្ញំ។ សោ ឯវំ បជានាតិ – ‘យថារូបាយ ពលតាយ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សមន្នាគតោ, អហម្បិ តថារូបាយ ពលតាយ សមន្នាគតោ’តិ។ ឥទមស្ស សត្តមំ ញាណំ អធិគតំ ហោតិ អរិយំ លោកុត្តរំ អសាធារណំ បុថុជ្ជនេហិ។

៥០០។ “ឯវំ សត្តង្គសមន្នាគតស្ស ខោ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកស្ស ធម្មតា សុសមន្និដ្ឋា ហោតិ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ។ ឯវំ សត្តង្គសមន្នាគតោ ខោ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ សោតាបត្តិផលសមន្នាគតោ ហោតី”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

កោសម្ពិយសុត្តំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ។

៩. ព្រហ្មនិមន្តនិកសុត្តំ

៥០១។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវោ”តិ។ “ភទន្តេ”តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

“ឯកមិទាហំ, ភិក្ខវេ, សមយំ ឧក្កដ្ឋាយំ វិហរាមិ សុភគវនេ សាលរាជមូលេ។ តេន ខោ បន, ភិក្ខវេ, សមយេន ពកស្ស ព្រហ្មុនោ ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ – ‘ឥទំ និច្ចំ, ឥទំ ធុវំ, ឥទំ សស្សតំ, ឥទំ កេវលំ, ឥទំ អចវនធម្មំ, ឥទញ្ហិ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ, ឥតោ ច បនញ្ញំ ឧត្តរិ និស្សរណំ នត្ថី’តិ។ អថ ខ្វាហំ, ភិក្ខវេ, ពកស្ស ព្រហ្មុនោ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ – សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សមិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ, បសារិតំ វា ពាហំ សមិញ្ជេយ្យ, ឯវមេវ – ឧក្កដ្ឋាយំ សុភគវនេ សាលរាជមូលេ អន្តរហិតោ តស្មិំ ព្រហ្មលោកេ បាតុរហោសិំ។ អទ្ទសា ខោ មំ, ភិក្ខវេ, ពកោ ព្រហ្មា ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ; ទិស្វាន មំ ឯតទវោច – ‘ឯហិ ខោ, មារិស, ស្វាគតំ, មារិស! ចិរស្សំ ខោ, មារិស, ឥមំ បរិយាយមកាសិ យទិទំ ឥធាគមនាយ។ ឥទញ្ហិ, មារិស, និច្ចំ, ឥទំ ធុវំ, ឥទំ សស្សតំ, ឥទំ កេវលំ, ឥទំ អចវនធម្មំ, ឥទញ្ហិ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ។ ឥតោ ច បនញ្ញំ ឧត្តរិ និស្សរណំ នត្ថី’”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភិក្ខវេ, ពកំ ព្រហ្មានំ ឯតទវោចំ – “អវិជ្ជាគតោ វត, ភោ, ពកោ ព្រហ្មា; អវិជ្ជាគតោ វត, ភោ, ពកោ ព្រហ្មា; យត្រ ហិ នាម អនិច្ចំយេវ សមានំ និច្ចន្តិ វក្ខតិ, អទ្ធុវំយេវ សមានំ ធុវន្តិ វក្ខតិ, អសស្សតំយេវ សមានំ សស្សតន្តិ វក្ខតិ, អកេវលំយេវ សមានំ កេវលន្តិ វក្ខតិ, ចវនធម្មំយេវ សមានំ អចវនធម្មន្តិ វក្ខតិ; យត្ថ ច បន ជាយតិ ជីយតិ មីយតិ ចវតិ ឧបបជ្ជតិ តញ្ច វក្ខតិ – ‘ឥទញ្ហិ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតី’តិ; សន្តញ្ច បនញ្ញំ ឧត្តរិ និស្សរណំ ‘នត្ថញ្ញំ ឧត្តរិ និស្សរណ’ន្តិ វក្ខតី”តិ។

໕໐໓. “ອຖ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ມາໂຣ ປາປິມາ ອັຎ຺ຎຕຣໍ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສັຊ຺ຊໍ ອນ຺ວາວິສິດ຺ວາ ມໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ຠິກ຺ຂຸ, ຠິກ຺ຂຸ, ເມຕມາສໂທ ເມຕມາສໂທ, ເອໂສ ຫິ, ຠິກ຺ຂຸ, ພ຺ຣຫ຺ມາ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ອຠິຠູ ອນຠິຠູໂຕ ອັຎ຺ຎທຕ຺ຖຸທໂສ ວສວັຕ຺ຕີ ອິສ຺ສໂຣ ກັຕ຺ຕາ ນິມ຺ມາຕາ ເສໂຏ຺ຐ ສຊິຕາ [ສັຎ຺ຊິຕາ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)], ສັຎ຺ຊິຕາ (ສີ. ປີ.)] ວສີ ປິຕາ ຠູຕຠພ຺ຍານໍ. ອເຫສຸໍ ໂຂ ເຍ, ຠິກ຺ຂຸ, ຕຍາ ປຸພ຺ເພ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ໂລກສ຺ມິໍ ປຖວີຄຣຫກາ ປຖວີຊິຄຸຉ຺ຉກາ, ອາປຄຣຫກາ ອາປຊິຄຸຉ຺ຉກາ, ເຕຊຄຣຫກາ ເຕຊຊິຄຸຉ຺ຉກາ, ວາຍຄຣຫກາ ວາຍຊິຄຸຉ຺ຉກາ, ຠູຕຄຣຫກາ ຠູຕຊິຄຸຉ຺ຉກາ, ເທວຄຣຫກາ ເທວຊິຄຸຉ຺ຉກາ, ປຊາປຕິຄຣຫກາ ປຊາປຕິຊິຄຸຉ຺ຉກາ, ພ຺ຣຫ຺ມຄຣຫກາ ພ຺ຣຫ຺ມຊິຄຸຉ຺ຉກາ – ເຕ ກາຍັສ຺ສ ເຠທາ ປາຓຸປເຉ຺ຉທາ ຫີເນ ກາເຍ ປຕິຏ຺ຐິຕາ. ອເຫສຸໍ ເຍ ປນ, ຠິກ຺ຂຸ, ຕຍາ ປຸພ຺ເພ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ໂລກສ຺ມິໍ ປຖວີປສໍສກາ ປຖວາຠິນນ຺ທິໂນ, ອາປປສໍສກາ ອາປາຠິນນ຺ທິໂນ, ເຕຊປສໍສກາ ເຕຊາຠິນນ຺ທິໂນ, ວາຍປສໍສກາ ວາຍາຠິນນ຺ທິໂນ, ຠູຕປສໍສກາ ຠູຕາຠິນນ຺ທິໂນ, ເທວປສໍສກາ ເທວາຠິນນ຺ທິໂນ, ປຊາປຕິປສໍສກາ ປຊາປຕາຠິນນ຺ທິໂນ, ພ຺ຣຫ຺ມປສໍສກາ ພ຺ຣຫ຺ມາຠິນນ຺ທິໂນ – ເຕ ກາຍັສ຺ສ ເຠທາ ປາຓຸປເຉ຺ຉທາ ປຓີເຕ ກາເຍ ປຕິຏ຺ຐິຕາ. ຕໍ ຕາຫໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ເອວໍ ວທາມິ – ‘ອິງ຺ຆ ຕ຺ວໍ, ມາຣິສ, ຍເທວ ເຕ ພ຺ຣຫ຺ມາ ອາຫ ຕເທວ ຕ຺ວໍ ກໂຣຫິ, ມາ ຕ຺ວໍ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ວຈນໍ ອຸປາຕິວັຕ຺ຕິຕ຺ໂຖ’. ສເຈ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ວຈນໍ ອຸປາຕິວັຕ຺ຕິສ຺ສສິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ປຸຣິໂສ ສິຣິໍ ອາຄຉ຺ຉນ຺ຕິໍ ທເຓ຺ຑນ ປຕິປ຺ປຓາເມຍ຺ຍ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ວາ ປນ, ຠິກ຺ຂຸ, ປຸຣິໂສ ນຣກປ຺ປປາເຕ ປປຕນ຺ໂຕ ຫເຕ຺ຖຫິ ຈ ປາເທຫິ ຈ ປຖວິໍ ວິຣາເຘຍ຺ຍ, ເອວໍ ສມ຺ປທມິທໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ຕຸຍ຺ຫໍ ຠວິສ຺ສຕິ. ‘ອິງ຺ຆ ຕ຺ວໍ, ມາຣິສ, ຍເທວ ເຕ ພ຺ຣຫ຺ມາ ອາຫ ຕເທວ ຕ຺ວໍ ກໂຣຫິ, ມາ ຕ຺ວໍ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ວຈນໍ ອຸປາຕິວັຕ຺ຕິຕ຺ໂຖ. ນນຸ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ປັສ຺ສສິ ພ຺ຣຫ຺ມປຣິສໍ ສັນ຺ນິປຕິຕ’ນ຺ຕິ? ອິຕິ ໂຂ ມໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມາໂຣ ປາປິມາ ພ຺ຣຫ຺ມປຣິສໍ ອຸປເນສິ.

“ເອວໍ ວຸເຕ຺ຕ, ອຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມາຣໍ ປາປິມນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈໍ – ‘ຊານາມິ ໂຂ ຕາຫໍ, ປາປິມ; ມາ ຕ຺ວໍ ມັຎ຺ຎິຕ຺ໂຖ – ນ ມໍ ຊານາຕີ’ຕິ. ມາໂຣ ຕ຺ວມສິ, ປາປິມ. ໂຍ ເຈວ, ປາປິມ, ພ຺ຣຫ຺ມາ, ຍາ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມປຣິສາ, ເຍ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສັຊ຺ຊາ, ສພ຺ເພວ ຕວ ຫຕ຺ຖຄຕາ ສພ຺ເພວ ຕວ ວສງ຺ຄຕາ. ຕຸຍ຺ຫັຎ຺ຫິ, ປາປິມ, ເອວໍ ໂຫຕິ – ‘ເອໂສປິ ເມ ອັສ຺ສ ຫຕ຺ຖຄໂຕ, ເອໂສປິ ເມ ອັສ຺ສ ວສງ຺ຄໂຕ’ຕິ. ອຫໍ ໂຂ ປນ, ປາປິມ, ເນວ ຕວ ຫຕ຺ຖຄໂຕ ເນວ ຕວ ວສງ຺ຄໂຕ”ຕິ.

໕໐໔. “ເອວໍ ວຸເຕ຺ຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ພໂກ ພ຺ຣຫ຺ມາ ມໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອຫັຎ຺ຫິ, ມາຣິສ, ນິຈ຺ຈໍເຍວ ສມານໍ ນິຈ຺ຈນ຺ຕິ ວທາມິ, ຘຸວໍເຍວ ສມານໍ ຘຸວນ຺ຕິ ວທາມິ, ສັສ຺ສຕໍເຍວ ສມານໍ ສັສ຺ສຕນ຺ຕິ ວທາມິ, ເກວລໍເຍວ ສມານໍ ເກວລນ຺ຕິ ວທາມິ, ອຈວນຘມ຺ມໍເຍວ ສມານໍ ອຈວນຘມ຺ມນ຺ຕິ ວທາມິ, ຍຕ຺ຖ ຈ ປນ ນ ຊາຍຕິ ນ ຊີຍຕິ ນ ມີຍຕິ ນ ຈວຕິ ນ ອຸປປັຊ຺ຊຕິ ຕເທວາຫໍ ວທາມິ – ‘ອິໂຕ ຈ ປນັຎ຺ຎໍ ອຸຕ຺ຕຣິ ນິສ຺ສຣຓໍ ນັຕ຺ຖີ’ຕິ. ອເຫສຸໍ ໂຂ, ຠິກ຺ຂຸ, ຕຍາ ປຸພ຺ເພ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ໂລກສ຺ມິໍ ຍາວຕກໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ອາຍຸ ຕາວຕກໍ ເຕສໍ ຕໂປກມ຺ມເມວ ອໂຫສິ. ເຕ ໂຂ ເອວໍ ຊາເນຍ຺ຍຸໍ – ‘ສັນ຺ຕັຎ຺ຈ ປນ ອັຎ຺ຎໍ ອຸຕ຺ຕຣິ ນິສ຺ສຣຓໍ ອັຕ຺ຖັຎ຺ຎໍ ອຸຕ຺ຕຣິ ນິສ຺ສຣຓນ຺ຕິ, ອສັນ຺ຕໍ ວາ ອັຎ຺ຎໍ ອຸຕ຺ຕຣິ ນິສ຺ສຣຓໍ ນັຕ຺ຖັຎ຺ຎໍ ອຸຕ຺ຕຣິ ນິສ຺ສຣຓ’ນ຺ຕິ. ຕໍ ຕາຫໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ເອວໍ ວທາມິ – ‘ນ ເຈວັຎ຺ຎໍ ອຸຕ຺ຕຣິ ນິສ຺ສຣຓໍ ທັກ຺ຂິສ຺ສສິ, ຍາວເທວ ຈ ປນ ກິລມຖັສ຺ສ ວິຆາຕັສ຺ສ ຠາຄີ ຠວິສ຺ສສິ. ສເຈ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ປຖວິໍ ອັຊ຺ໂຌສິສ຺ສສິ, ໂອປສາຍິໂກ ເມ ຠວິສ຺ສສິ ວຕ຺ຖຸສາຍິໂກ, ຍຖາກາມກຣຓີໂຍ ພາຫິເຕຍ຺ໂຍ. ສເຈ ອາປໍ… ເຕຊໍ… ວາຍໍ… ຠູເຕ… ເທເວ… ປຊາປຕິໍ… ພ຺ຣຫ຺ມໍ ອັຊ຺ໂຌສິສ຺ສສິ, ໂອປສາຍິໂກ ເມ ຠວິສ຺ສສິ ວຕ຺ຖຸສາຍິໂກ, ຍຖາກາມກຣຓີໂຍ ພາຫິເຕຍ຺ໂຍ’ຕິ.

“អហម្បិ ខោ ឯវំ, ព្រហ្មេ, ជានាមិ – សចេ បថវឹ អជ្ឈោសិស្សាមិ, ឱបសាយិកោ តេ ភវិស្សាមិ វត្ថុសាយិកោ, យថាកាមករណីយោ ពាហិតេយ្យោ ‘សចេ អាបំ... តេជំ... វាយំ... ភូតេ... ទេវេ... បជាបតឹ... ព្រហ្មំ អជ្ឈោសិស្សាមិ, ឱបសាយិកោ តេ ភវិស្សាមិ វត្ថុសាយិកោ, យថាកាមករណីយោ ពាហិតេយ្យោ’តិ អបិ ច តេ អហំ, ព្រហ្មេ, គតិញ្ច បជានាមិ, ជុតិញ្ច បជានាមិ – ឯវំ មហិទ្ធិកោ ពកោ ព្រហ្មា, ឯវំ មហានុភាវោ ពកោ ព្រហ្មា, ឯវំ មហេសក្ខោ ពកោ ព្រហ្មា”តិ។

“យថាកថំ បន មេ ត្វំ, មារិស, គតិញ្ច បជានាសិ, ជុតិញ្ច បជានាសិ – ‘ឯវំ មហិទ្ធិកោ ពកោ ព្រហ្មា, ឯវំ មហានុភាវោ ពកោ ព្រហ្មា, ឯវំ មហេសក្ខោ ពកោ ព្រហ្មា’តិ?

“យាវតា ចន្ទិមសូរិយា, បរិហរន្តិ ទិសា ភន្តិ វិរោចនា;

តាវ សហស្សធា លោកោ, ឯត្ថ តេ វត្តតេ [វត្តតី (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] វសោ។

“បរោបរញ្ច [បរោវរញ្ច (សី។ បី។)] ជានាសិ, អថោ រាគវិរាគិនំ;

ឥត្ថភាវញ្ញថាភាវំ, សត្តានំ អាគតឹ គតិ”ន្តិ។

“ឯវំ ខោ តេ អហំ, ព្រហ្មេ, គតិញ្ច បជានាមិ ជុតិញ្ច បជានាមិ – ‘ឯវំ មហិទ្ធិកោ ពកោ ព្រហ្មា, ឯវំ មហានុភាវោ ពកោ ព្រហ្មា, ឯវំ មហេសក្ខោ ពកោ ព្រហ្មា’តិ។

៥០៥។ “អត្ថិ ខោ, ព្រហ្មេ, អញ្ញោ កាយោ, តំ ត្វំ ន ជានាសិ ន បស្សសិ; តមហំ ជានាមិ បស្សាមិ។ អត្ថិ ខោ, ព្រហ្មេ, អាភស្សរា នាម កាយោ យតោ ត្វំ ចុតោ ឥធូបបន្នោ។ តស្ស តេ អតិចិរនិវាសេន សា សតិ បមុដ្ឋា, តេន តំ ត្វំ ន ជានាសិ ន បស្សសិ; តមហំ ជានាមិ បស្សាមិ។ ឯវម្បិ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ, នេវ តេ សមសមោ អភិញ្ញាយ, កុតោ នីចេយ្យំ? អថ ខោ អហមេវ តយា ភិយ្យោ។ អត្ថិ ខោ, ព្រហ្មេ, សុភកិណ្ហា នាម កាយោ, វេហប្ផលា នាម កាយោ, អភិភូ នាម កាយោ, តំ ត្វំ ន ជានាសិ ន បស្សសិ; តមហំ ជានាមិ បស្សាមិ។ ឯវម្បិ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ, នេវ តេ សមសមោ អភិញ្ញាយ, កុតោ នីចេយ្យំ? អថ ខោ អហមេវ តយា ភិយ្យោ។ បថវឹ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ, បថវិតោ អភិញ្ញាយ យាវតា បថវិយា បថវត្តេន អននុភូតំ តទភិញ្ញាយ បថវឹ នាបហោសឹ, បថវិយា នាបហោសឹ, បថវិតោ នាបហោសឹ, បថវឹ មេតិ នាបហោសឹ, បថវឹ នាភិវទឹ។ ឯវម្បិ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ, នេវ តេ សមសមោ អភិញ្ញាយ, កុតោ នីចេយ្យំ? អថ ខោ អហមេវ តយា ភិយ្យោ។ អាបំ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... តេជំ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... វាយំ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... ភូតេ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... ទេវេ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... បជាបតឹ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... ព្រហ្មំ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... អាភស្សរេ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... សុភកិណ្ហេខោ អហំ, ព្រហ្មេ... ...បេ... វេហប្ផលេ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... អភិភុំ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ...បេ... សព្ពំ

ខោ អហំ, ព្រហ្មេ, សព្ពតោ អភិញ្ញាយ យាវតា សព្ពស្ស សព្ពត្តេន អននុភូតំ តទភិញ្ញាយ សព្ពំ នាបហោសិំ សព្ពស្មិំ នាបហោសិំ សព្ពតោ នាបហោសិំ សព្ពំ មេតិ នាបហោសិំ, សព្ពំ នាភិវទិំ។ ឯវម្បិ ខោ អហំ, ព្រហ្មេ, នេវ តេ សមសមោ អភិញ្ញាយ, កុតោ នីចេយ្យំ? អថ ខោ អហមេវ តយា ភិយ្យោ"តិ។

"សចេ ខោ, មារិស, សព្ពស្ស សព្ពត្តេន អននុភូតំ, តទភិញ្ញាយ មា ហេវ តេ រិត្តកមេវ អហោសិ, តុច្ឆកមេវ អហោសី"តិ ។

"'វិញ្ញាណំ អនិទស្សនំ អនន្តំ សព្ពតោ បភំ', តំ បថវិយា បថវត្តេន អននុភូតំ, អាបស្ស អាបត្តេន អននុភូតំ, តេជស្ស តេជត្តេន អននុភូតំ, វាយស្ស វាយត្តេន អននុភូតំ, ភូតានំ ភូតត្តេន អននុភូតំ, ទេវានំ ទេវត្តេន អននុភូតំ, បជាបតិស្ស បជាបតិត្តេន អននុភូតំ, ព្រហ្មានំ ព្រហ្មត្តេន អននុភូតំ, អាភស្សរានំ អាភស្សរត្តេន អននុភូតំ, សុភកិណ្ហានំ សុភកិណ្ហត្តេន អននុភូតំ, វេហប្ផលានំ វេហប្ផលត្តេ អននុភូតំ, អភិភុស្ស អភិភុត្តេន អននុភូតំ, សព្ពស្ស សព្ពត្តេន អននុភូតំ"។

"ហន្ទ ចរហិ [ហន្ទ ច ហិ (សី. បី.)] តេ, មារិស, បស្ស អន្តរធាយាមី"តិ។ 'ហន្ទ ចរហិ មេ ត្វំ, ព្រហ្មេ, អន្តរធាយស្សុ, សចេ វិសហសី'តិ។ អថ ខោ, ភិក្ខវេ, ពកោ ព្រហ្មា 'អន្តរធាយិស្សាមិ សមណស្ស គោតមស្ស, អន្តរធាយិស្សាមិ សមណស្ស គោតមស្សា'តិ នេវស្សុ មេ សក្កោតិ អន្តរធាយិតុំ។

"ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភិក្ខវេ, ពកំ ព្រហ្មានំ ឯតទវោចំ – 'ហន្ទ ចរហិ តេ ព្រហ្មេ អន្តរធាយាមី'តិ។ 'ហន្ទ ចរហិ មេ ត្វំ, មារិស, អន្តរធាយស្សុ សចេ វិសហសី'តិ។ អថ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, តថារូបំ ឥទ្ធាភិសង្ខារំ អភិសង្ខាសិំ – 'ឯត្តាវតា ព្រហ្មា ច ព្រហ្មបរិសា ច ព្រហ្មបារិសជ្ជា ច សទ្ទញ្ច មេ សោស្សន្តិ [សទ្ទមេវ សុយ្យន្តិ (ក.)], ន ច មំ ទក្ខន្តី'តិ អន្តរហិតោ ឥមំ គាថំ អភាសិំ –

"ភវេវាហំ ភយំ ទិស្វា, ភវញ្ច វិភវេសិនំ;

ភវំ នាភិវទិំ កិញ្ចិ, នន្ទិញ្ច ន ឧបាទិយិ"ន្តិ។

"អថ ខោ, ភិក្ខវេ, ព្រហ្មា ច ព្រហ្មបរិសា ច ព្រហ្មបារិសជ្ជា ច អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តជាតា អហេសុំ – 'អច្ឆរិយំ វត ភោ, អព្ភុតំ វត ភោ! សមណស្ស គោតមស្ស មហិទ្ធិកតា មហានុភាវតា, ន ច វត នោ ឥតោ បុព្ពេ ទិដ្ឋោ វា, សុតោ វា, អញ្ញោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឯវំមហិទ្ធិកោ ឯវំមហានុភាវោ យថាយំ សមណោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ។ ភវរាមាយ វត, ភោ, បជាយ ភវរតាយ ភវសម្មុទិតាយ សមូលំ ភវំ ឧទព្ពហី'តិ។

៥០៨. "អថ ខោ, ភិក្ខវេ, មារោ បាបិមា អញ្ញតរំ ព្រហ្មបារិសជ្ជំ អន្វាវិសិត្វា មំ ឯតទវោច – 'សចេ ខោ ត្វំ, មារិស, ឯវំ បជានាសិ,

ឆេ ត្វំ ខុចំ អតុត្ថេ, ยา ນາចេកោ ຮູបេតសិ, ยา បញ្ញាខិេតា; ยา ນາចកាត់ ឆយ្វំ ចេនេសិ, ยา បញ្ញាខិតាត់; ยา ນາចកោឞ្យ កេឆិយកាសិ, ยา បញ្ញាខិតោឞ្យ អេហេឞ្យ េតា, កិញ្ច, តឃា បុេទ្ធា ...

បញ្ញាខិេតា, ນາចកាត់ ឆយ្វំ ចេនេសិ បញ្ញាខិតាត់, ...

...

"ខុចំ ចុេត្តា, អហំ, កិញ្ចេច, យាទិ បិបិយត្តិ ខុតេងចាធំ – 'ខាតាយិ េតា តាហំ, បិបិយ, យា ត្វំ យត្តិេត្វា – ត យិ ខាតាតី'តិ យាេទា ...

...

"ត្តតិ ហិធំ យាេឞ្យ ច អតាលបតតាឃ ព្រាហ្មេតា ច អកិតិយត្តតតាឃ, ...

ព្រាហ្មតិយត្តតិកាឞ្យត្តំ តិដ្ឋិតំ តចយំ

๑๐. យាេតន្ទ្រតីឃឞ្យត្តំ

៦០៩. ខុចំ េយ ឞ្យតំ – ...

ກຽກເຣາ ຍິຍ [ກຽ ກຽ ຍິຍ (ສີ˚ ປີ˚ ຂີກາຢໍ ປິເຕຕ຺ຕູເຣ໌)]? ຍານາຍິຕໍ ຍເຣ຺ຢາ”ຕີ˚ ອທ ເຝາ ອາຄຍ຺ມາ ຢຫາເຢາຄ຺ຄ຺ລ຺ລາເສາ ຣຕ຺ຕຍາ ຢຸເຣາທິຕ຺ວາ ຍິທາເຣ໌ ປຍິນິຕ຺ວາ ປຢ຺ຢາເຕ຺ຕ ອານເຄ ສິນີຂີ˚ ສິນຊ຺ຊ ເຝາ ອາຄຍ຺ມາ ຢຫາເຢາຄ຺ຄ຺ລ຺ລາເສາ ປຣ຺ຕຸ ເຍາສິເນາ ຢສນາການີ˚ ອຊ຺ຄນາ ເຝາ ອາຄຍ຺ມາ ຢຫາເຢາຄ຺ຄ຺ລ຺ລາເສາ ຍາເຣ໌ ປິປິຍສ຺ຕ຺ຕ ກຽສ຺ຊິກຕໍ ເກາຊ຺ຢສຸປຍິຊ຺ຊ˚ ຂິຍ຺ວາສ ຍາເຣ໌ ປິປິຍສ຺ຕ຺ຕ ໑ຕຂເຣຍາຣ – “ສິກ຺ຂຸຍ, ປິປິຍ; ສິກ຺ຂຸຍ, ປິປິຍ! ຍາ ຕອາກຕໍ ຍິເທເນສິ, ຍາ ຕອາກຕນາຣກ໌˚ ຍາ ເຕ ອເທາສິ ຂີຜເຣຕ຺ຕ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍາ”ຕີ˚ ອທ ເຝາ ຍາເຣສ຺ສ ປິປິຍເຕາ ໑ຕຂເທາສິ – “ອຊາສເຍຣ ເຝາ ຍໍ ອຜໍ ນຍເຜາ ອປສ຺ສໍ ໑ຣຍາທ – ‘ສິກ຺ຂຸຍ, ປິປິຍ; ສິກ຺ຂຸຍ, ປິປິຍ! ຍາ ຕອາກຕໍ ຍິເທເນສິ, ຍາ ຕອາກຕນາຣກ໌˚ ຍາ ເຕ ອເທາສິ ຂີຜເຣຕ຺ຕ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍາ’ຕີ˚ ເຍາປິສ຺ສ ເນາ ນຕ຺ວາ ເນາປິ ຍໍ ເສຣ ລິປໍ ຊາເສຍ຺ຍ, ກຽເຕາ ປສ [ກຽເຕາ ຣ ປສ (ສ຺ຍາ˚)] ຍໍ ອຜໍ ນາຣເກາ ຊາສິສ຺ສຕີ”ຕີ? ອທ ເຝາ ອາຄຍ຺ມາ ຢຫາເຢາຄ຺ຄ຺ລ຺ລາເສາ ຍາເຣ໌ ປິປິຍສ຺ຕ຺ຕ ໑ຕຂເຣຍາຣ – “໑ຣຍຶ ເຝາ ຕາທໍ, ປິປິຍ, ຊາສາຍິ, ຍາ ຕ຺ວໍ ຍເຢ຺ຢເຕ຺ວ – ‘ສ ຍໍ ຊາສາຕີ’ຕີ˚ ຍາເຣາ ຕ຺ວຍສິ, ປິປິຍ; ຕຸຍຸສຶຸ, ປິປິຍ, ໑ຣໍ ເທາຕິ – ‘ອຊາສເຍຣ ເຝາ ຍໍ ອຜໍ ນຍເຜາ ອປສ຺ສໍ ໑ຣຍາທ – ສິກ຺ຂຸຍ, ປິປິຍ; ສິກ຺ຂຸຍ, ປິປິຍ! ຍາ ຕອາກຕໍ ຍິເທເນສິ, ຍາ ຕອາກຕນາຣກ໌˚ ຍາ ເຕ ອເທາສິ ຂີຜເຣຕ຺ຕ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍາຕີ˚ ເຍາປິສ຺ສ ເນາ ນຕ຺ວາ ເນາປິ ຍໍ ເສຣ ລິປໍ ຊາເສຍ຺ຍ, ກຽເຕາ ປສ ຍໍ ອຜໍ ນາຣເກາ ຊາສິສ຺ສຕີ’”ຕີ?

ອທ ເຝາ ຍາເຣສ຺ສ ປິປິຍເຕາ ໑ຕຂເທາສິ – “ຊາສເຍ ເຝາ ຍໍ ອຜໍ ນຍເຜາ ປສ຺ສໍ ໑ຣຍາທ – ‘ສິກ຺ຂຸຍ, ປິປິຍ; ສິກ຺ຂຸຍ, ປິປິຍ! ຍາ ຕອາກຕໍ ຍິເທເນສິ, ຍາ ຕອາກຕນາຣກ໌˚ ຍາ ເຕ ອເທາສິ ຂີຜເຣຕ຺ຕ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍາ’”ຕີ˚ ອທ ເຝາ ຍາເຣາ ປິປິຍາ ອາຄຍ຺ມເຕາ ຢຫາເຢາຄ຺ຄ຺ລ຺ລາສສ຺ສ ຢຸຜເຕາ ຊຸກ຺ຕາ ປຣ຺ກຸຢຸ໑ ອຊ຺ຊານີ˚

໒໐໔. ອຊ຺ຄນາ ເຝາ ອາຄຍ຺ມາ ຢຫາເຢາຄ຺ຄ຺ລ຺ລາເສາ ຍາເຣ໌ ປິປິຍສ຺ຕ຺ຕ ປຣ຺ກຸຢຸ໑ ຍິຕໍ; ຂິຍ຺ວາສ ຍາເຣ໌ ປິປິຍສ຺ຕ຺ຕ ໑ຕຂເຣຍາຣ – ‘໑ຕ຺ວາປິ ເຝາ ຕາທໍ, ປິປິຍ, ປສ຺ສາຍິ; ຍາ ຕ຺ວໍ ຍເຢ຺ຢເຕ຺ວ “ສ ຍໍ ປສ຺ສຕີ”ຕີ˚ ໑ເນາ ຕ຺ວໍ, ປິປິຍ, ປຣ຺ກຸຢຸ໑ ຍິເຕາ˚ ກຸຕປຸຕ຺ຕາທໍ, ປິປິຍ, ຣຸສີ ສາຍ ຍາເຣາ ອເທາສິ, ຕສ຺ສ ເຍ ກາຢຸຕ຺ຣ ສາຍ ສກິສີ˚ ຕສ຺ສາ ຕ຺ວໍ ປຸເຕ຺ຕາ˚ ເນາ ເຍ ຕ຺ວໍ ສາກິເສເຍ຺ຍາ ອເທາສີ˚ ເຕສ ເຝາ ປສ, ປິປິຍ, ນຍເຍສ ກກຽນເຕ຺ຕາ ສກຍາ ອຣທໍ ນຍ຺ຢານຍ຺ຢເຕ຺ຕາ ເລິເກ ຊຸປຍເຕ຺ຕາ ເທາຕີ˚ ກກຽນເຕ຺ຕສ຺ສ ເຝາ ປສ, ປິປິຍ, ສກຣເຕາ ອຣທເຕາ ນຍ຺ຢານຍ຺ຢເຕ຺ຕສ຺ສ ຍິຕຸຣນຢຶຍໍ ສາຍ ນາຣກຍຸກໍ ອເທາສິ ອກ຺ກິ ສຕ຺ຄຍຸກໍ˚ ຍາຣຕາ ເຝາ ປສ, ປິປິຍ, ກກຽນເຕ຺ຕສ຺ສ ສກຣເຕາ ອຣທເຕາ ນຍ຺ຢານຍ຺ຢເຕ຺ຕສ຺ສ ນາຣກາ˚ ເຕນຸ ສ ຣ ເກາຂີ ອາຄຍ຺ມຕາ ຍິຕຸເຣສ ນຍນເຍາ ເທາຕິ ຍຂີຂໍ ຂຍຸເຂນສາຍ˚ ຕ຺ວຍິສາ ເຝາ ໑ຣໍ [໑ຕໍ (ສີ˚ ສ຺ຍາ˚ ປີ˚)], ປິປິຍ, ປຣິຍາເຍສ ອາຄຍ຺ມເຕາ ຍິຕຸຣສ຺ສ ຍິຕຸເຣາເຕຣ [ຍິຕຸຣສ຺ສ ຍິຕຸເຣາ ຍິຕຸເຣາເຕ຺ວຣ (ສີ˚ ສ຺ຍາ˚ ກໍ˚ ປີ˚)] ນຍເຢ຺ຢາ ຊຸຂປິຂີ˚

“ອາຄຍ຺ມາ ປສ, ປິປິຍ, ນຢຶເຣາ ອຣເຢ຺ຢກເຕາປິ ຣຸກ຺ຂຸຍຸລກເຕາປິ ສຸຢ຺ຢາຄາຣກເຕາປິ ອປຍຸກນິເຣເສຣ ນຢ຺ຢາເວຂຍິຕສິເຣາສໍ ນຍາປຊ຺ຊຕີ˚ ກຸຕປຸຕ຺ຕາ, ປິປິຍ, ອາຄຍ຺ມາ ນຢຶເຣາ ອຢ຺ຢຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂຸຍຸເລ ນຢ຺ຢາເວຂຍິຕສິເຣາສໍ ນຍາປເຕ຺ຕາ ສິນິເຕ຺ຕາ ເທາຕີ˚ ອຊ຺ຄນໍສຸ ເຝາ, ປິປິຍ, ເກາປິລກາ ປສຸປິລກາ ກສ຺ສກາ ປອາຍິເສາ ອາຄຍ຺ມຕ຺ຕ ນຢຶຍໍ ອຢ຺ຢຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂຸຍຸເລ ນຢ຺ຢາເວຂຍິຕສິເຣາສໍ ນຍາປຕ຺ຕ ສິນິຕ຺ຕ; ຂິຍ຺ວາສ ເຕນໍ ໑ຕຂເທາສິ – ‘ອຊ຺ສຣິຍໍ ຣຕ, ເກາ, ອຊ຺ພຸຕໍ ຣຕ, ເກາ! ອຜໍ ນຍເຜາ ສິນິສ຺ສເກາຣ ກາລຕ຺ຕເຕາ! ທສ຺ຄ ສໍ ຂທາຍາ’ຕີ˚ ອທ ເຝາ ເຕ, ປິປິຍ, ເກາປິລກາ ປສຸປິລກາ ກສ຺ສກາ ປອາຍິເສາ ຕິຜຊ຺ຊາ ກຊ຺ຊາ ເກາຍຍຊ຺ຊາ ນໍກສ຺ສຸຕ຺ວາ ອາຄຍ຺ມເຕາ ນຢຶເຣສ຺ສ ກາເຍ ຊຸປຍິສິຕ຺ວາ ອກ຺ກິ ຂຕ຺ວາ ປກ຺ກຍິນຸ˚ ອທ ເຝາ, ປິປິຍ, ອາຄຍ຺ມາ ນຢຶເຣາ ຕສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຊ຺ຊເຍສ ຕາຍ ນຍາປຕ຺ຕິຍາ ຣຸຊ຺ຊທິຕ຺ວາ

ចីវរានិ បប្ផោដេត្វា ពុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ គាមំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អទ្ទសំសុ ខោ តេ, បាបិម, គោបាលកា បសុបាលកា កស្សកា បថាវិនោ អាយស្មន្តំ សញ្ជីវំ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ; ទិស្វាន ឯតទវោចុំ – ‘អច្ឆរិយំ វត, ភោ, អព្ភុតំ វត, ភោ! អយំ សមណោ និសិន្នកោវ កាលង្កតោ, ស្វាយំ បដិសញ្ជីវិតោ’តិ។ ឥមិនា ខោ ឯវំ, បាបិម, បរិយាយេន អាយស្មតោ សញ្ជីវស្ស សញ្ជីវោត្វេវ [សញ្ជីវោ ត្វេវ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] សមញ្ញា ឧទបាទិ។

៥០៧។ “អថ ខោ, បាបិម, ទូសិស្ស មារស្ស ឯតទហោសិ – ‘អហំ ខោ ឥមេសំ ភិក្ខូនំ សីលវន្តានំ កល្យាណធម្មានំ នេវ ជានាមិ អាគតឹ វា គតឹ វា។ យន្នូនាហំ ព្រាហ្មណគហបតិកេ អន្វាវិសេយ្យំ – ឯថ, តុម្ហេ ភិក្ខូ សីលវន្តេ កល្យាណធម្មេ អក្កោសថ បរិភាសថ រោសេថ វិហេសេថ។ អប្បេវ នាម តុម្ហេហិ អក្កោសិយមានានំ បរិភាសិយមានានំ រោសិយមានានំ វិហេសិយមានានំ សិយា ចិត្តស្ស អញ្ញថត្តំ, យថា តំ ទូសី មារោ លភេថ ឱតារ’ន្តិ។ អថ ខោ តេ, បាបិម, ទូសី មារោ ព្រាហ្មណគហបតិកេ អន្វាវិសិ – ‘ឯថ, តុម្ហេ ភិក្ខូ សីលវន្តេ កល្យាណធម្មេ អក្កោសថ បរិភាសថ រោសេថ វិហេសេថ។ អប្បេវ នាម តុម្ហេហិ អក្កោសិយមានានំ បរិភាសិយមានានំ រោសិយមានានំ វិហេសិយមានានំ សិយា ចិត្តស្ស អញ្ញថត្តំ, យថា តំ ទូសី មារោ លភេថ ឱតារ’ន្តិ។

“អថ ខោ តេ, បាបិម, ព្រាហ្មណគហបតិកា អន្វាវិដ្ឋា ទូសិនា មារេន ភិក្ខូ សីលវន្តេ កល្យាណធម្មេ អក្កោសន្តិ បរិភាសន្តិ រោសេន្តិ វិហេសេន្តិ – ‘ឥមេ បន មុណ្ឌកា សមណកា ឥព្ភា កិណ្ហា [កណ្ហា (ស្យា។ កំ។ ក។)] ពន្ធុបាទាបច្ចា “ឈាយិនោស្មា ឈាយិនោស្មា”តិ បត្តក្ខន្ធា អធោមុខា មធុរកជាតា ឈាយន្តិ បជ្ឈាយន្តិ និជ្ឈាយន្តិ អបជ្ឈាយន្តិ។ សេយ្យថាបិ នាម ឧលូកោ រុក្ខសាខាយំ មូសិកំ មគ្គយមានោ ឈាយតិ បជ្ឈាយតិ និជ្ឈាយតិ អបជ្ឈាយតិ; ឯវមេវិមេ មុណ្ឌកា សមណកា ឥព្ភា កិណ្ហា ពន្ធុបាទាបច្ចា “ឈាយិនោស្មា ឈាយិនោស្មា”តិ បត្តក្ខន្ធា អធោមុខា មធុរកជាតា ឈាយន្តិ បជ្ឈាយន្តិ និជ្ឈាយន្តិ អបជ្ឈាយន្តិ។ សេយ្យថាបិ នាម កោត្ថុ នទីតីរេ មច្ឆេ មគ្គយមានោ ឈាយតិ បជ្ឈាយតិ និជ្ឈាយតិ អបជ្ឈាយតិ; ឯវមេវិមេ មុណ្ឌកា សមណកា ឥព្ភា កិណ្ហា ពន្ធុបាទាបច្ចា “ឈាយិនោស្មា ឈាយិនោស្មា”តិ បត្តក្ខន្ធា អធោមុខា មធុរកជាតា ឈាយន្តិ បជ្ឈាយន្តិ និជ្ឈាយន្តិ អបជ្ឈាយន្តិ។ សេយ្យថាបិ នាម ពិឡារោ សន្ធិសមលសង្កដីរេ មូសិកំ មគ្គយមានោ ឈាយតិ បជ្ឈាយតិ និជ្ឈាយតិ អបជ្ឈាយតិ; ឯវមេវិមេ មុណ្ឌកា សមណកា ឥព្ភា កិណ្ហា ពន្ធុបាទាបច្ចា “ឈាយិនោស្មា ឈាយិនោស្មា”តិ បត្តក្ខន្ធា អធោមុខា មធុរកជាតា ឈាយន្តិ បជ្ឈាយន្តិ និជ្ឈាយន្តិ អបជ្ឈាយន្តិ។ សេយ្យថាបិ នាម គទ្រភោ វហច្ឆិន្នោ សន្ធិសមលសង្កដីរេ ឈាយតិ បជ្ឈាយតិ និជ្ឈាយតិ អបជ្ឈាយតិ, ឯវមេវិមេ មុណ្ឌកា សមណកា ឥព្ភា កិណ្ហា ពន្ធុបាទាបច្ចា “ឈាយិនោស្មា ឈាយិនោស្មា”តិ បត្តក្ខន្ធា អធោមុខា មធុរកជាតា ឈាយន្តិ បជ្ឈាយន្តិ និជ្ឈាយន្តិ អបជ្ឈាយន្តី”តិ។

“យេ ខោ បន, បាបិម, តេន សមយេន មនុស្សា កាលំ ករោន្តិ យេភុយ្យេន កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ។

៥០៨។ “អថ ខោ, បាបិម, កកុសន្ធោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – ‘អន្វាវិដ្ឋា ខោ, ភិក្ខវេ, ព្រាហ្មណគហបតិកា ទូសិនា

មានេត – ឲធ, ធុរយេ្យភិក្ខុ សីលចន្តេ ពល្យាណឆមេ្ម អក្កោរេឆ បរិការេឆ ទោរេឆ ចិហេរេឆ, អេប្យេច តាយ ធុរយេត្វា អក្កោរិយមាតាគំ បរិការិយមាតាគំ ទោរិយមាតាគំ ចិហេរិយមាតាគំ រិយា ចិត្តស្ស អក្ខោឆត្តំ, ឃឆា ថំ ក្ខសី មានេទា លេកេឆ ឌ្ឋតារ’ត្តិ៍ ឲធ, ធុរយ្យោ ភិក្ខុវេច, មេត្តាសហគតេត ចេតសា ឲក៌ ឌិសំ ឋរិត្វា ចិហរេឆ, ថឆា ក្យតិយំ, ថឆា ថតិយំ, ថឆា ចត្យត្ថំ៍ ឩ្ហតិ ឧ្ធមធោ ទិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាចន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេត ចេតសា ចិបុលេត មហគ្គតេត អប្បមាណេត អវេរេត អព្យាពជ្ជេត ឋរិត្វា ចិហរេឆ៍ ករុណាសហគតេត ចេតសា...បេ... មុទិតាសហគតេត ចេតសា...បេ... ឧបេក្ខាសហគតេត ចេតសា ឲក៌ ឌិសំ ឋរិត្វា ចិហរេឆ, ថឆា ក្យតិយំ, ថឆា ថតិយំ, ថឆា ចត្យត្ថំ៍ ឩ្ហតិ ឧ្ធមធោ ទិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាចន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេត ចេតសា ចិបុលេត មហគ្គតេត អប្បមាណេត អវេរេត អព្យាពជ្ជេត ឋរិត្វា ចិហរេឆា’តិ៍

“អឆ ខោ តេ, បិបិយ, ភិក្ខូ ពក្យសន្តេត ភគចតា អេហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេត ឲចំ ឌ្ឋចឌិយមាតា ឲចំ អត្យសាសិយមាតា អេក្ខោកតាបិ ទ្រក្ខម្វលកតាបិ ស្យក្ខាការេកតាបិ មេត្តាសហគតេត ចេតសា ឲក៌ ឌិសំ ឋរិត្វា ចិហរិំសុ, ថឆា ក្យតិយំ, ថឆា ថតិយំ, ថឆា ចត្យត្ថំ៍ ឩ្ហតិ ឧ្ធមធោ ទិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាចន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេត ចេតសា ចិបុលេត មហគ្គតេត អប្បមាណេត អវេរេត អព្យាពជ្ជេត ឋរិត្វា ចិហរិំសុ៍ ករុណាសហគតេត ចេតសា...បេ... មុទិតាសហគតេត ចេតសា...បេ... ឧបេក្ខាសហគតេត ចេតសា ឲក៌ ឌិសំ ឋរិត្វា ចិហរិំសុ, ថឆា ក្យតិយំ, ថឆា ថតិយំ, ថឆា ចត្យត្ថំ៍ ឩ្ហតិ ឧ្ធមធោ ទិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាចន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេត ចេតសា ចិបុលេត មហគ្គតេត អប្បមាណេត អវេរេត អព្យាពជ្ជេត ឋរិត្វា ចិហរិំសុ៍

៸១០៍ “អឆ ខោ, បិបិយ, ក្ខសិស្ស មានស្ស ឲតឌហោសិ – ‘ឲចម្បិ ខោ អហំ ពេទោន្តោ ឩ្ហមេសំ ភិក្ខូតំ សីលចន្តាគំ ពល្យាណឆម្មាគំ ឆេតច ឌាតាយិ អាកតិ ចា កតិ ចា, យំន្នូតាហំ ព្រាហ្មណកហបតិកេ អត្ថាចិសេយ្យំ – ឲធ, ធុរយេ្យភិក្ខុ សីលចន្តេ ពល្យាណឆមេ្ម សក្កេទាឆ ករុំ ពេទាឆ មានេឆ ប្ជូឌេឆ , អេប្យេច តាយ ធុរយេត្វា សក្កិរិយមាតាគំ ករុករិយមាតាគំ មានិយមាតាគំ ប្ជូឌិយមាតាគំ រិយា ចិត្តស្ស អក្ខោឆត្តំ, ឃឆា ថំ ក្ខសី មានេទា លេកេឆ ឌ្ឋតារ’ត្តិ ៍ អឆ ខោ តេ, បិបិយ, ក្ខសី មានេទា ព្រាហ្មណកហបតិកេ អត្ថាចិសិ – ‘ឲធ, ធុរយេ្យភិក្ខុ សីលចន្តេ ពល្យាណឆមេ្ម សក្កេទាឆ ករុំ ពេទាឆ មានេឆ ប្ជូឌេឆ, អេប្យេច តាយ ធុរយេត្វា សក្កិរិយមាតាគំ ករុករិយមាតាគំ មានិយមាតាគំ ប្ជូឌិយមាតាគំ រិយា ចិត្តស្ស អក្ខោឆត្តំ, ឃឆា ថំ ក្ខសី មានេទា លេកេឆ ឌ្ឋតារ’ត្តិ៍ អឆ ខោ តេ, បិបិយ, ព្រាហ្មណកហបតិកា អត្ថាចិដ្ឋា ក្ខសិតា មានេត ភិក្ខូ សីលចន្តេ ពល្យាណឆមេ្ម សក្កេទាត្តិ ករុំ ពេទាត្តិ មានេត្តិ ប្ជូឌេត្តិ៍

“ខេយ ខោ បត, បិបិយ, ខេតត សមេយត មត្យស្សា កាលង្កេទាត្តិ ខេយក្យេឃ្យត កាយស្ស ភេដា បរំ មរណា ស្យកតិំ សក្កំ លោកំ ឧបបជ្ជត្តិ៍

៸១១៍ “អឆ ខោ, បិបិយ, ពក្យសន្ធោ ភគចា អេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភិក្ខូ អាមេន្តសិ – ‘អត្ថាចិដ្ឋា ខោ, ភិក្ខវេច, ព្រាហ្មណកហបតិកា ក្ខសិតា មានេត – ឲធ, ធុរយេ្យភិក្ខុ សីលចន្តេ ពល្យាណឆមេ្ម សក្កេទាឆ ករុំ ពេទាឆ មានេឆ ប្ជូឌេឆ, អេប្យេច តាយ ធុរយេត្វា សក្កិរិយមាតាគំ ករុករិយមាតាគំ មានិយមាតាគំ ប្ជូឌិយមាតាគំ រិយា ចិត្តស្ស អក្ខោឆត្តំ, ឃឆា ថំ ក្ខសី មានេទា លេកេឆ ឌ្ឋតារត្តិ៍ ឲធ, ធុរយ្យោភិក្ខុវេច, អស្យភាត្យបស្សិតោ កាយេ ចិហរេឆ, អាហារេ បដិក្ខូលសញ្ញិតោ, សព្វលោកេ អតភិរតិសញ្ញិតោ [អតភិរតសញ្ញិតោ (សី៍ ស្យា៍ ក៌៍ បី៍)],

ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩩᨸᩈ᩠ᩈᩥᨶᩮᩣ’ᨲᩥ᪨

“ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨠᨠᩩᩈᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩑᩅᩴ ᩒᩅᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᨣᨲᩣᨸᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᨣᨲᩣᨸᩥ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨣᩣᩁᨣᨲᩣᨸᩥ ᩋᩈᩩᨽᩣᨶᩩᨸᩈ᩠ᩈᩥᨶᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮ ᩅᩥᩉᩁᩥᩴᩈᩩ, ᩋᩣᩉᩣᩁᩮ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨶᨽᩥᩁᨲᩥᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩩᨸᩈ᩠ᩈᩥᨶᩮᩣ᪨

᪅᪁᪂᪨ “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᨠᨠᩩᩈᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩣ ᩅᩥᨵᩩᩁᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᩈᨾᨱᩮᨶ ᨣᩣᨾᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᨴᩪᩈᩦ ᨾᩣᩁᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᨠᩩᨾᩣᩁᨠᩴ [ᨠᩩᨾᩣᩁᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩋᨶ᩠ᩅᩣᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨡᩁᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩅᩥᨵᩩᩁᩈ᩠ᩈ ᩈᩦᩈᩮ ᨸᩉᩣᩁᨾᨴᩣᩈᩥ; ᩈᩦᩈᩴ ᩅᩮᩣᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥ [ᩈᩦᩈᩴ ᨲᩮ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦᨲᩥ (ᨠ᪨)]᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨵᩩᩁᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᩈᩦᩈᩮᨶ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩮᨶ ᨣᩊᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᨠᩩᩈᨶ᩠ᨵᩴᨿᩮᩅ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ , ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᨠᨠᩩᩈᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨶᩣᨣᩣᨸᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩴ ᩋᨸᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ – ‘ᨶ ᩅᩣᨿᩴ ᨴᩪᩈᩦ ᨾᩣᩁᩮᩣ ᨾᨲ᩠ᨲᨾᨬ᩠ᨬᩣᩈᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩉᩣᨸᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨿ ᨧ ᨸᨶ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᨴᩪᩈᩦ ᨾᩣᩁᩮᩣ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨧ ᨮᩣᨶᩣ ᨧᩅᩥ ᨾᩉᩣᨶᩥᩁᨿᨬ᩠ᨧ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨

“ᨲᩈ᩠ᩈ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᨾᩉᩣᨶᩥᩁᨿᩈ᩠ᩈ ᨲᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾᨵᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ – ᨨᨹᩈ᩠ᩈᩣᨿᨲᨶᩥᨠᩮᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ, ᩈᨦ᩠ᨠᩩᩈᨾᩣᩉᨲᩮᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ, ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩅᩮᨴᨶᩥᨿᩮᩣ ᩍᨲᩥᨸᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨾᩴ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᨶᩥᩁᨿᨸᩣᩃᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – ᨿᨴᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ [ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ (ᨠ᪨)], ᨾᩣᩁᩥᩈ, ᩈᨦ᩠ᨠᩩᨶᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᩩ ᩉᨴᨿᩮ ᩈᨾᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ – ‘ᩅᩈ᩠ᩈᩈᩉᩈ᩠ᩈᩴ ᨾᩮ ᨶᩥᩁᨿᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩈ᩠ᩈᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᨻᩉᩪᨶᩥ ᩅᩈ᩠ᩈᩣᨶᩥ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᩅᩈ᩠ᩈᩈᨲᩣᨶᩥ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᩅᩈ᩠ᩈᩈᩉᩈ᩠ᩈᩣᨶᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᩉᩣᨶᩥᩁᨿᩮ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᩥᩴ᪨ ᨴᩈᩅᩈ᩠ᩈᩈᩉᩈ᩠ᩈᩣᨶᩥ ᨲᩈ᩠ᩈᩮᩅ ᨾᩉᩣᨶᩥᩁᨿᩈ᩠ᩈ ᩏᩈ᩠ᩈᨴᩮ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᩥᩴ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᩅᩮᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᩈ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᨸᩣᨸᩥᨾ, ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨾᨶᩩᩈ᩠ᩈᩈ᩠ᩈ᪨ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᩈᩦᩈᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨾᨧ᩠ᨨᩈ᩠ᩈ᪨

᪅᪁᪃᪨

“ᨠᩦᨴᩥᩈᩮᩣ ᨶᩥᩁᨿᩮᩣ ᩋᩣᩈᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨴᩪᩈᩦ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᨳ;

ᩅᩥᨵᩩᩁᩴ ᩈᩣᩅᨠᨾᩣᩈᨩ᩠ᨩ, ᨠᨠᩩᩈᨶ᩠ᨵᨬ᩠ᨧ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩴ᪨

“ᩈᨲᩴ ᩋᩣᩈᩥ ᩋᨿᩮᩣᩈᨦ᩠ᨠᩪ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩅᩮᨴᨶᩣ;

ᩎᨴᩥᩈᩮᩣ ᨶᩥᩁᨿᩮᩣ ᩋᩣᩈᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨴᩪᩈᩦ ᩋᨸᨧ᩠ᨧᨳ;

ᩅᩥᩈ᩠ᩈᩴ ᩈᩣᩅᨠᨾᩣᩈᨬ᩠ᨬ, ᨠᨠ᩠ᨿᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ᪨

“ᨿᩮᩣ ᩏᨲᨾᨠᩥᨴᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩈᩣᩅᨠᩮᩣ;

ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨾᩣᩈᨬ᩠ᨬ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨠ᩠ᨠ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩈᩥ᪨

“ᨾᩮᨣ᩠ᨣᩮᨾᩈᩁᩔ ᨲᩥᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨾᩣᨶᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᨦ᩠ᨣᩣᨿᩮᨶᩣ;

ᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᩁᩩᨧᩥᩁᩣ, ᩋᨧ᩠ᨧᩥᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᨽᩔᩁᩣ;

ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩩᨳᩩ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᩥᨿᩮᩣ᪨

“ᨿᩮᩣ ᩏᨲᨾᨠᩥᨴᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩈᩣᩅᨠᩮᩣ;

ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨾᩣᩈᨬ᩠ᨬ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨠ᩠ᨠ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩈᩥ᪨

“ᨿᩮᩣ ᨧᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩥᨲᩮᩣ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨸᩮᩈᩥᨲᩮᩣ;

ᨾᩥᨠᩣᩁᩮᨾᩣᨲ᩠ᩅᨸᩁᩥᩈᩣᨴᩴ, ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅ ᨠᨳᨿᩥ᪨

“ᨿᩮᩣ ᩏᨲᨾᨠᩥᨴᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩈᩣᩅᨠᩮᩣ;

ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨾᩣᩈᨬ᩠ᨬ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨠ᩠ᨠ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩈᩥ᪨

“ᨿᩮᩣ ᨧᩮᨴᨾᨲ᩠ᨲ ᨸᩁᩥᩈᩣᨴᩴ, ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅ ᨠᨳᨿᩥ;

ᨬᩣᨲ᩠ᨲᩥᨷᩮᩃᨲ᩠ᩅᨸᨲ᩠ᨳᩮᨲ᩠ᨳᩣ, ᩈᩴᨧᩮᨴᩮᩈᩥ ᨧ ᨧᩮᨲᩮᩣ᪨

“យោ ឯតមភិជានាតិ, ភិក្ខុ ពុទ្ធស្ស សាវកោ;

តាទិសំ ភិក្ខុមាសជ្ជ, កណ្ហ ទុក្ខំ និគច្ឆសិ។

“យោ វេជយន្តបាសាទេ, សក្កំ សោ បរិបុច្ឆតិ;

អបិ វាសវ ជានាសិ, តណ្ហាក្ខយវិមុត្តិយោ;

តស្ស សក្កោ វិយាកាសិ, បញ្ហំ បុដ្ឋោ យថាតថំ។

“យោ ឯតមភិជានាតិ, ភិក្ខុ ពុទ្ធស្ស សាវកោ;

តាទិសំ ភិក្ខុមាសជ្ជ, កណ្ហ ទុក្ខំ និគច្ឆសិ។

“យោ ព្រហ្មំ បរិបុច្ឆតិ, សុធម្មាយាភិតោ សភំ;

អជ្ជាបិ ត្យាវុសោ ទិដ្ឋិ, យា តេ ទិដ្ឋិ បុរេ អហុ;

បស្សសិ វីតិវត្តន្តំ, ព្រហ្មលោកេ បភស្សរំ។

“តស្ស ព្រហ្មា វិយាកាសិ, អនុបុព្ពំ យថាតថំ;

ន មេ មារិស សា ទិដ្ឋិ, យា មេ ទិដ្ឋិ បុរេ អហុ។

“បស្សាមិ វីតិវត្តន្តំ, ព្រហ្មលោកេ បភស្សរំ;

សោហំ អជ្ជ កថំ វជ្ជំ, អហំ និច្ចោម្ហិ សស្សតោ។

“យោ ឯតមភិជានាតិ, ភិក្ខុ ពុទ្ធស្ស សាវកោ;

តាទិសំ ភិក្ខុមាសជ្ជ, កណ្ហ ទុក្ខំ និគច្ឆសិ។

“យោ មហាមេរុនោ កូដំ, វិមោក្ខេន អផស្សយិ;

វនំ បុព្ពវិទេហានំ, យេ ច ភូមិសយា នរា។

“យោ ឯតមភិជានាតិ, ភិក្ខុ ពុទ្ធស្ស សាវកោ;

តាទិសំ ភិក្ខុមាសជ្ជ, កណ្ហ ទុក្ខំ និគច្ឆសិ។

“ន វេ អគ្គិ ចេតយតិ [វេទយតិ (សី។)], ‘អហំ ពាលំ ឌហាមី’តិ;

ពាលោ ច ជលិតំ អគ្គិំ, អាសជ្ជ នំ ស ឌយ្ហតិ។

“ឯវមេវ តុវំ មារ, អាសជ្ជ នំ តថាគតំ;

សយំ ឌហិស្សសិ អត្តានំ, ពាលោ អគ្គិវ សំផុសំ។

“អបុញ្ញំ បសវី មារោ, អាសជ្ជ នំ តថាគតំ;

កិន្នុ មញ្ញសិ បាបិម, ន មេ បាបំ វិបច្ចតិ។

“ករោតោ ចីយតិ បាបំ, ចិររត្តាយ អន្តក;

មារ និព្ពិន្ទ ពុទ្ធម្ហា, អាសំ មាកាសិ ភិក្ខុសុ។

“ឥតិ មារំ អតជ្ជេសិ, ភិក្ខុ ភេសកឡាវនេ;

ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨴᩩᨾ᩠ᨾᨶᩮᩣ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᨳᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨾᩣᩁᨲᨩ᩠ᨩᨶᩦᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨴᩈᨾᩴ᪨

ᨧᩪᩊᨿᨾᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮᩣ᪨

ᨲᩈ᩠ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ –

ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨴᩩᩅᩮ ᨧ ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥ, ᨧᩪᩊᨾᩉᩣᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᨬ᩠ᨧ;

ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩣ ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᩥ ᨧ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ, ᨴᩪᩈᩥ ᨧ ᨾᩣᩁᩮᩣ ᨴᩈᨾᩮᩣ ᨧ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮᩣ᪨

ᩍᨴᩴ ᩅᨣ᩠ᨣᩣᨶᨾᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ –

ᨾᩪᩃᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᨧᩮᩅ, ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩮᩣ ᨧ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ;

ᨠᨠᨧᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᨣᩮᩣᩈᩥᨦ᩠ᨣᩮᩣ, ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨧ ᩍᨾᩮ ᨸᨬ᩠ᨧ᪨

ᨾᩪᩃᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨